

2010 M. LIEPOS 7 D., TREČIADIENIS

PIRMININKAVO: JERZY BUZEK

Pirmininkas

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 09.05 val.)

2. Pirmininko pareiškimas

Pirmininkas. – Prieš pradėdamas diskusiją, norėčiau perskaityti šį pareiškimą.

Šiandien penktą kartą minime Londono viešojo transporto sistemoje teroristų įvykdytus išpuolius, per kuriuos 52 žmonės žuvo ir beveik 800 buvo sužeista. Mes prisimename, kas 2005 m. liepos 7 d. Londone atsitiko, ir niekad to nepamiršime. Ypač tokią dieną, kaip ši, mintimis esame su nukentėjusiųjų artimaisiais ir bičiuliais.

Sprogdinimai Londone buvo vieni skaudžiausių Europoje įvykdytų teroro išpuolių. Sprogdintojams ir teroristams norėčiau pasakyti štai ką: kad ir ką jie darytų, laimėti neįstengs, nes mes branginame kiekvieno žmogaus gyvybę. Joks teroristas ar teroro išpuolis niekada nesumenkins ir nesunaikins mūsų tikėjimo tokiomis pamatinėmis vertybėmis, kaip pagrindinės žmogaus teisės.

Terorizmas – išpuolis prieš visus mus, prieš visą demokratinės mūsų visuomenės sandarą. To niekaip negalima pateisinti. Europa visada vienysis kovai su bet kokiomis terorizmo apraiškomis.

3. Priimto teksto klaidų ištaisymas (Darbo tvarkos taisyklių 216 straipsnis) (žr. protokolą)

4. Pateikti dokumentai (žr. protokolą)

5. Įgyvendinimo priemonės (Darbo tvarkos taisyklių 88 straipsnis) (žr. protokolą)

6. Belgijos pirmininkavimo veiklos programa (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimas dėl Belgijos pirmininkavimo veiklos programos.

Ministre Pirmininke, sveiki atvykę į Europos Parlamentą. Kviečiu jus pradėti mūsų diskusiją.

Yves Leterme, *einantis Tarybos pirmininko pareigas.* – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, valstybės sekretoriaus pavaduotojau ir, žinoma, pone J. M. Barosso.

, *einantis Tarybos pirmininko pareigas.* – (NL) Pone pirmininke, norėčiau pasveikinti mūsų draugus olandus, tikriausiai iki šiol kupinus emocijų. Tikiuosi, rungtynės vyks sąžiningai, ir finalą laimės geresnė komanda.

einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (FR) Ponios ir ponai, kas prieš kelias savaites būtų drįšęs sakyti, kad finale susitiks Europos komandos? Bet kuriuo atveju, kitoje pasaulio

pusėje Europos futbolininkai mums rodo meistriškumo, drąsos, saviklivos ir ryžto laimėti pavyzdį.

Ponios ir ponai, žvelgiant iš šalies, Europa tikrai turi kuo pasidžiaugti. Sėkminga Europos Sąjungos patirtis padeda beveik po visą mūsų žemyną skleisti taiką ir demokratinį valdymą. Sukūrusi bendrąją rinką, Europos Sąjunga pasiekė iki šiol nebūtą gerovę. Ir vis dėlto reikia pripažinti, kad tokia Europa nesugeba arba pernelyg retai sugeba džiaugtis.

Ponios ir ponai, neabejoju, kad ir jūs pastebite, kokia energija, koks ryžtas įgyvendinti užmojus, tikėjimas savimi bei rytojumi beveik apčiuopiamai sklinda, pvz., Azijos kraštuose. Amerika vis dar pasitiki savimi, nepaisydama patiriamų keblumų. Galiausiai, Pietų Afrikoje surengtas pasaulio futbolo čempionatas pačiai Afrikai ir visam likusiam pasauliui yra akivaizdus ženklas, tikra adrenalino injekcija.

Europa, priešingai, dažnokai atrodo praradusi tikėjimą ateitimi. Turime Europai grąžinti pasitikėjimą, atnaujinti plačius Europos Sąjungos užmojus.

Ponios ir ponai, pone pirmininke, savo veikla mes ir ketiname prisidėti prie šių užmojų, kuriems ir jūs neabejotinai prijauciate.

Vėl išjudinti Europą svarbu ir dėl to, kad kiti pasaulio žemynai mūsų nelaukia. *Panta rei*: viskas teka. Mūsų pasaulyje turbūt tėra vienintelis nekintamas dydis – nuolatinis spartus kismas: technologijų, ekonomikos, ir galios pusiausvyros pasaulyje kismas.

Šiame besikeičiančiame pasaulyje, atsirandant naujiems ekonominės ir politinės galios centrams, Europa susiduria su milžiniškais iššūkiais. Tarybai pirmininkaujanti Belgija savo pirmininkavimo Tarybai laikotarpiui nustatė penkias su šiais iššūkiais susijusias veiklos kryptis.

Pirmiausia Europai reikia vėl užtikrinti tvarų ekonomikos augimą. Todėl gyvybiškai svarbu didinti finansinį stabilumą. Turime, nekliudydami atgyti ekonomikai, atkurti finansinį bei ekonomikos stabilumą ir biudžeto drausmę, kad vėl galėtume užtikrinti bent 2 proc. metinį ekonomikos augimą. Tokio augimo reikia, kad turėtume lėšų savo socialiniam modeliui – šiam ypatingam Europos modeliui, kuris visiems mums tebėra labai svarbus. Augančios ekonomikos reikia ir tam, kad mumis pasitikėtų užsienio valstybės.

Ponios ir ponai, bankų krizė, pasaulį ištikusi ne dėl mūsų kaltės, Europos Sąjungoje sukėlė didžiulį nuosmukį, kurį įveikti mums sunkiau negu kitiems žemynams. Europos Komisija parengė keletą pasiūlymų, kaip apsisaugoti nuo finansinių avantiūrų ir užtikrinti, kad daugiau nepatirtume piktnaudžiavimo, turėjusio tokių skaudžių padarinių ir valstybėms narėms, ir mūsų piliečiams.

Remiame jūsų užmojų kuo greičiau pabaigti kurti naują finansų įstaigų priežiūros struktūrą ir alternatyvaus investavimo fondų, įskaitant rizikos draudimo fondus, sistemą.

Šią savaitę Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija dar kartą išsamiai nagrinėjo šį klausimą. Taip pat manau, kad šiandien tikrai patvirtinsite su priežiūra susijusius savo siūlomus pakeitimus, bet kartu liksite atviri tolesniam dialogui, kurį mes labai vertiname. Taigi imkime ir drauge pradėkime dialogą, tęskime jį ir būtinai patvirtinkime tekstą, kurio taip ilgai laukėme.

Norėčiau paaiškinti, kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija į vakarykštį posėdį neatvyko todėl, kad Belgijos Parlamento nariai davė priesaiką, o parlamentuose, kaip žinote, vyksta parengiamoji sesija. Todėl Tarybai pirmininkaujanti Belgija vakar, deja, nedalyvavo.

Kaip bebūtų, Komisija neseniai paskelbė kitų 20-ties pasiūlymų rinkinį, skirtą finansinių paslaugų sričiai. Ponios ir ponai, Tarybai pirmininkaujanti Belgija stengsis, glaudžiai bendradarbiaudama su jumis, Europos Parlamento nariai, parengti veiklos gaires, padėsiančias užtikrinti, kad iki 2011 m. šie Komisijos pasiūlymai būtų įgyvendinti.

Be to, žinome, kad spalio mėn. bus parengtos darbo grupės rekomendacijos dėl biudžetinės disciplinos stiprinimo, Stabilumo ir augimo pakto ir ekonomikos valdysenos. Neseniai patirta euro krizė aiškiai rodo, kad pinigų sąjungai, kurios ekonomika nėra tinkamai derinama, trūksta stabilumo. Labiau, nei bet kada Europos Sąjungai reikia ekonomikos valdysenos. Todėl darbo grupė pateiks rekomendacijų, kaip sugriežtinti stebėseną, ypač biudžeto srityje. Tokia priežiūra bus taikoma ne tik valstybių narių biudžeto politikai, bet ir ekonominiams rodikliams, leidžiantiems įvertinti sudaryto biudžeto patikimumą.

Komisija vėliau ims visų būtinų priemonių šioms rekomendacijoms įgyvendinti. Taryba ir Europos Parlamentas taip pat turėtų nedelsdami prisidėti prie šios veiklos. Ją Tarybai pirmininkaujanti Belgija laiko prioritetine, todėl visokeriopai stengsis, kad rekomendacijos kuo skubiau būtų taikomos.

Ponios ir ponai, kaip jau sakiau, pirmas didysis mūsų uždavinys – vėl užtikrinti tvarų ekonomikos augimą. Globalizacijos amžiuje turime labiau pasistengti, kad Europos ekonomika taptų konkurencinga, novatoriška ir grįsta mažai anglies dvideginio į aplinką išskiriančiomis technologijomis. Šį tikslą įgyvendinti mums padės ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategija „Europa 2020“.

Tarybai pirmininkaujanti Belgija rems Komisijos paskelbtus pavyzdinius projektus. Tačiau tvarų augimą lemia ne tik ekonomikos veiksniai. Taip pat ir visų labiausiai jis priklauso nuo žmonių, nuo to, kaip dalijami jo vaisiai. Kelių valstybių pavyzdžiai rodo, kad tikrai tvarus augimas neįmanomas be socialinės sanglaudos. Su ja siejami antras didysis Europos uždavinys ir antra prioritetinga Tarybai pirmininkaujančios Belgijos veiklos sritis.

Todėl Belgija siekė ir pasiekė, kad programoje „Europa 2020“ kovai su skurdu būtų taikoma platesnė socialinės sanglaudos samprata. Dėl socialinės sanglaudos bei ekonomikos augimo, turime, ponios ir ponai, Europoje kurti darbo vietas ir rūpintis, kad žmonių užimtumas didėtų.

Ponios ir ponai, šiek tiek laiko norėčiau skirti vienai temai, kuria pats nuoširdžiai domiuosi: mūsų pramoninei bazei, pramoniniam Europos ekonomikos pagrindui.

Mano nuomone, Europai kiek trūksta bendrų pramonės projektų – tokių teikiančių įkvėpimo, pavyzdinių projektų, kaip buvo ir tebėra „Ariane“ raketos, greitieji traukiniai ar „Aerobus“ lėktuvai.

Tai ne prestižo ir ne simbolinių prasmų klausimas. Tokios iniciatyvos – vertinga priemonė mūsų gerovei ir būsimoms darbo vietoms kurti. Neseniai mane gerokai nustebino ekonominių analizų išvados, kad stiprią pramoninę bazę sukūrusios šalys krizę įveikė lengviau, nei šalys, kuriose labiau išplėtotas paslaugų verslas.

Be abejonės, turime pertvarkyti savo pramonės struktūrą. Tai nebūtinai reiškia, kad vadinamieji tradiciniai pramonės sektoriai pasmerkti keltis į pigesnės darbo jėgos šalis arba visiškai išnykti. Tačiau yra gamybos būdų, kurių likimas būtent toks.

Diegdamos naujoves, gamindamos aukščiausios klasės, didelės pridėtinės vertės produktus, Europos šalys gali, nors dabar pat, išsaugoti našią pelningą pramonę, kurios darbuotojų užmokestis būtų vienas didžiausių pasaulyje.

Ponios ir ponai, mes, europiečiai, laimėjome telekomunikacijų revoliuciją. Tačiau informacinių technologijų srityje mums sekasi prasčiau. Jokiu būdu negalime pralaimėti žaliosios revoliucijos – nei mokslinių tyrimų, nei, svarbiausia, žaliųjų technologijų gamybos srityse. Europoje tikrai yra puikių mokslininkų. Bet štai JAV ir Kinijai geriau už mus sekasi mokslinių tyrimų rezultatus įdiegti į gamybą.

Taigi labai nekantriai laukiame Komisijos paskelbtos pavyzdinės iniciatyvos, skirtos pramonei. Ne mažiau reikšmės teikiame ir gruodžio mėn. vyksiančiam Tarybos susitikimui, skirtam pramonės naujovėms.

Augimo ir inovacijų sričiai priskiriamas ir vienas ypatingas klausimas, kurio svarstymą tikimės atnaujinti pirmininkaudami Tarybai. Tai – klausimas dėl Europos patentų, kurių laukiame jau 30 metų. Turime mąstyti apie savo įmones, ypač mažąsias ir vidutines (MVĮ). Tik pagalvokime, kiek jėgų ir pinigų mūsų verslininkai iššvaisto dėl to, kad Europos Sąjungoje nėra vienos, visoms valstybėms narėms bendros, procedūros. Mūsų įmonininkams nesudarytos palankios sąlygos konkuruoti tarptautiniu lygmeniu. Ėmęsi iš naujo spręsti šį klausimą, Taryba ir Europos Parlamentas turėtų puikią progą konkrečiais darbais parodyti esą naudingi piliečiams. Metas nuo kalbų pereiti prie darbų. Tą patį, manau, galima pasakyti apie Europos inovacijų politikos patikimumą.

, *einantis Tarybos pirmininko pareigas.* – (NL) Ponios ir ponai, aplinkos ir klimato apsauga yra trečias didysis Europos – Europos Sąjungos – uždavinys ir trečias Tarybai pirmininkaujančios Belgijos tikslas.

Tikrai tvaraus ekonomikos augimo neužtikrinsime, jei nesaugosime savo planetos. Planetos, kuri nėra mūsų nuosavybė, kurią mes, galima sakyti, nuomojamės iš savo vaikų. Palyginti su kitais pasaulio kraštais, Europos Sąjunga taiko daugiausiai priemonių, skirtų aplinkosaugai ir kovai su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis. Europos Sąjunga sau kelia aukščiausius tikslus, siekdama ilgainiui dar labiau sumažinti išmetamų į aplinką šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Deja, Kopenhagoje vykusio Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencija parodė, kad šio pirmaujamo vaidmens paties savaime nepakanka. Tiesą sakant, ES neišreiškė vieningos nuomonės, todėl – toliau vartojant futbolo metaforą – stebėjo rungtynes nuo atsarginių žaidėjų suolelio.

Taigi kelias kitas savaites ir mėnesius ES turi būti kur kas veiklesnė, kryptingesnė ir atkaklesnė svarstydamą, kokiomis priemonėmis ji galėtų paskatinti kitus pagrindinius žaidėjus (kartu ir kitus pagrindinius teršėjus) prisidėti prie didelio užmojo sumanymo saugoti mūsų planetą. Tik tada Kankūno ir Nagojos konferencijos duos svarbesnių rezultatų.

Ponios ir ponai, Europos Sąjunga, pakartosiu, panaši į žmones, kuriems iki visiškos laimės, regis, nieko netrūksta. Iš tiesų, dėl gerų gyvenimo sąlygų, solidarumo sistemos ir labai žmoniškų valdymo formų Europos Sąjunga pašaliečiams atrodo labai patraukli vieta. Taigi (dažniausiai ne veltui) iš visų žemynų į ją traukia daugybė žmonių, ieškančių geresnio gyvenimo Europoje.

Taip, dauguma jų čia atvyksta gerų ketinimų skatinami, vildamiesi patirti, kaip neseniai vykusioje Afganistano konferencijoje gražiai pasakyta, „kuklų žmoniško gyvenimo stebuklą“. Tokie imigrantai gražiai papildo mūsų žemyną. Tačiau šiais laikais yra ir tokių žmonių, kurie piktnaudžiauja laisvėmis grįsta mūsų santvarka. Organizuotos nusikaltėlių grupuotės naudojasi mūsų atvirumu. Juo piktnaudžiaudamos, teroristų organizacijos rengia kruvinus išpuolius.

, *einantis Tarybos pirmininko pareigas*. – (DE) Taigi, ponios ir ponai, užtikrinti mūsų piliečių saugumą ir laisvę – ketvirtas didysis Europos uždavinys. Labiau nei kada nors Europos Sąjungai reikia tapti teisingumo, saugumo ir laisvės erdve. Todėl rūpinsimės, kad Tarybai pirmininkavusios Švedijos parengta Stokholmo programa būtų įgyvendinama.

Belgijos nuomone, itin svarbu plėtoti Bendrijos politiką migracijos, prieglobsčio teisės ir terorizmo prevencijos srityse. Norėdami skatinti bendradarbiavimą baudžiamosios teisenos srityje, visų pirma sieksime, kad būtų pripažįstami ES valstybių narių teismų sprendimai. Kartu rūpinsimės, kad būtų sukurta Europos įrodymų rinkimo sistema.

Vykstant kovai su tarptautiniu terorizmu, Belgija norėtų kuo skubiau su JAV susitarti dėl Pasaulinės tarpbankinių finansinių telekomunikacijų organizacijos (angl. SWIFT) duomenų perdavimo kovos su terorizmu reikmėms. Šis susitarimas turėtų padėti piliečių duomenų apsaugą derinti su veiksmingomis kovos su terorizmu priemonėmis. Labai džiaugiuosi, kad rytoj šiame Parlamente ir mes turėsime galimybę pasiekti susitarimą. Tarybai pirmininkaujanti Belgija ir toliau remsis Tarybai pirmininkavusios Ispanijos šioje srityje nuveiktais puikiais darbais.

, *einantis Tarybos pirmininko pareigas*. – Belieka aptarti paskutinį, tačiau už kitus ne mažiau svarbų didįjį ES uždavinį, susijusį su jos vaidmeniu tarptautinėje arenoje.

Čia mūsų laukia daug nelengvų užduočių: valdyti klimato kaitą, padėti saugoti ar atkurti taiką, skatinti atviro valdymo sklaidą, kovoti su tarptautiniu terorizmu, užkirsti kelią masinio naikinimo ginklų platinimui, suvaldyti konfliktų zonose vykdomus šiuurkščius žmogaus teisių pažeidimus, ypač prievartą prieš moteris, parengti bendrąją energetikos politiką, išsaugoti ir didinti turimą rinkos dalį

Kaip jau užsiminiau, Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikimas skaudžiai parodė, kad Europos Sąjungai nepakanka būti didžiausiam pasaulyje prekybos blokui, turtingai ir patraukliai, skelbtis sektinu švelnios jėgos pavyzdžiu, norint įgyti reikiamą derybinę galią tarptautinių santykių srityje. Turime rasti ir kitų įtakos priemonių, kurios padėtų sutelkti daugiau šalininkų ir sudaryti koalicijas, kad galėtume įgyvendinti savo tikslus, susijusius su taikiais santykiais, tvariu vystymusi, saugumu, laisva, bet kartu sąžininga prekyba.

Todėl nepaprastai svarbu, kad Europos Sąjunga prabiltų vieningu balsu ir, pageidautina, vienomis lūpomis. Tam skirtų naujų priemonių Europos Sąjungai suteikta Lisabonos sutartimi.

Per kitus šešis mėnesius Europos Sąjungoje bus imta steigti Europos išorės veiksmų tarnybą. Tai dar viena svarbi Tarybai pirmininkaujančios Belgijos užduotis.

Turime nuspręsti, kokia bus Išorės veiksmų tarnybos struktūra ir kaip ši tarnyba veiks, turime kartu su Europos Parlamentu patvirtinti jos Finansinį reglamentą ir Tarnybos nuostatas. Belgija visomis išgalėmis sieks, kad sklandžiai ir sėkmingai būtų įkurta ši Išorės veiksmų tarnyba, padėsianti Europos Sąjungai būti geriau matomai tarp kitų pasaulio valstybių ir pelnyti didesnę jų pasitikėjimą.

Kita svarbi užduotis susijusi su ES plėtra. Turime sparčiai derėtis su šalimis kandidatėmis ir visas kandidates vertinti tik pagal jų pačių nuopelnus, vadovaudamiesi 2006 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos atnaujintu susitarimu dėl plėtros.

Mūsų pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu būtų galima pradėti stojimo derybų su Kroatija baigiamąjį etapą. Derybos su Turkija vyks toliau. Pradėsime derybas su Islandija.

Pirmininkaudami Tarybai, stengsimės, kad būtų pasiektas susitarimas pradėti stojimo derybas ir su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija.

Belgija – pirmoji valstybė narė, kurios pirmininkavimas Tarybai nuo pradžios iki pabaigos bus grindžiamas Lisabonos sutartimi. Belgijai teikia garbę pareiga įgyvendinti šią sutartį ištikimai laikantis jos raidės ir dvasios, kad būtų sukurta tinkamų precedentų.

Be abejonės, žinote, kad mano šalyje įvyko rinkimai, kad derybos dėl naujos koalicijos kurią laiką užtruks ir kad mano šalies vyriausybė – vadinamoji laikinoji vyriausybė. Norėčiau jus patikinti, kad tokia padėtis mums visiškai nekliudys energingai ir pakiliai pirmininkauti Tarybai. Šiuo dvyliktuoju Belgijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu mus stiprins tėvynainių sutarimas ir sena Europos tradicija.

Belgijoje ne tik tarp federalinio ir regionų lygmenų politikų, bet ir tarp diplomatų bei valstybės tarnautojų yra daugybė vyrų ir moterų, puikiai išmanančių Europos Sąjungos reikalus. Pirmininkauti Tarybai rengėmės labai kruopščiai, glaudžiai bendradarbiaudami su kitomis pirmininkausiančių valstybių narių trejeto narėmis ir Europos Sąjungos institucijomis.

Be to, vyriausybei tvirtybės teikia teigiamas Belgijos gyventojų požiūris į Europos Sąjungą. Federaliniu ir regionų lygmenimis veikiančios devynios politinės partijos atstovauja 90 proc. šalies gyventojų. Belgija – viena valstybių, kuriose daugelis gyventojų vis dar palaiko Europos Sąjungos idėją ir Europos integracijos projektą.

Pagaliau svarbu ir tai, kad savo pirmininkavimą Tarybai mes kruopščiai ir apdairiai įtraukėme į Europos darbotvarkę, kad išsikeltume pagrįstus tikslus ir vykusiai juos įgyvendintume. Neabejoju, kad sugebėsime veiksmingai pirmininkauti Tarybai. Taip pat esu tikras, kad galų gale sudaryta naujoji vyriausybė dirbs sklandžiai ir nuosekliai.

Kaip matome, rotacijos tvarka vykstantis Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės pasikeitimas – tęstinio Europos proceso dalis, ir ši pradžia nėra visai nauja. Vis dėlto su kiekvienu Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės pasikeitimu ši veikla įgyja savitų bruožų, todėl tokia pradžia visada teikia progą iš naujo priminti visuomenei Europos Sąjungos ir Europos idealų svarbą. Mūsų pirmininkavimo pradžia skirti šventiniai renginiai rodo, jog šiuos idealus palaiko dauguma mano tėvynainių. Nuo Belgijos karališkųjų rūmų su pačiu karaliumi iki koncertų ir šokių šurmulio kupinų miestų bei kaimų, įvairių bendruomenių ir visuomenės klasių žmonės pakiliai šventė 12-ojo mūsų pirmininkavimo Tarybai laikotarpio pradžią.

Taip pat noriu nuoširdžiai padėkoti už tomis paskutinėmis dienomis vykusius mūsų su kolegomis ir jūsų, šio Parlamento atstovų, susitikimus. Šie susitikimai man buvo labai pamokomi ir konstruktyvūs, o mano šalies vyriausybė mano, kad glaudus bendradarbiavimas su Europos Sąjungos piliečių išrinktais atstovais yra labai svarbus.

Baigdamas kalbėti, norėčiau kreiptis į valstybių narių gyventojus, kuriems jūs atstovaujate. Nuoširdžiai juos raginau pasikliauti savo jėgomis, drąsiai kelti aukštus tikslus sau, savo šalims ir Europai.

Europos Sąjungos žmonėms reikia saugotis dviejų pavojų: nusivylimo ir pasitenkinimo. Mums nėra kuo nusivilti. Užuoat baiminęsi naujų konkurentų, iškylančių dėl vis didesnio mūsų pasaulio daugiapoliškumo, verčiau tuo pasidžiaukime.

Juk mes patys padėjome kurti šį naująjį pasaulį, pvz., stengdamiesi užtikrinti tolygesnį išteklių ir galios pasiskirstymą. Kaip sakoma, dabartinis vyksmas – ne „Vakarų nuosmukis“,

bet „visų kitų pasaulio dalių pakilimas“. Į šią konkurenciją turėtume leistis su įkarščiu, pasitikėdami savo jėgomis bei pranašumais.

Būti patenkintiems esama padėti taip pat nederėtų. Tikrai galime didžiuotis dideliais praeities laimėjimais. Mums pavyko sukurti valdymo sistemas, kuriose politinė ir ekonominė laisvė dera su solidarumu ir ekologine atsakomybe. Daugelio mūsų piliečių gyvenimo sąlygos – vienos geriausių pasaulyje. Tačiau negalime mesti į šalį visų darbų ir tiesiog mėgautis tuo, ką turime. Kiti pasaulio kraštai neprivalo rūpintis mūsų gerove. Mes patys turime ją kurti – dirbdami dar uoliau.

Šios asamblėjos dalyvių tikriausiai nereikia tikinti, kad, norėdami Europos Sąjungai ir valstybėms narėms įkvėpti naujų jėgų, turime „labiau europėti“. Šis siekis „labiau europėti“ – belgų Europos ir tarptautinės politikos šerdis. Mano šalies žmonės visada teikė pirmenybę *méthode communautaire*, Bendrijos metodui. Jam nuoširdžiai pritariama ir šiandien.

Siekį labiau europėti rodo ir mūsų pirmininkavimo Tarybai veiklos prioritetai bei tikslai: Europos Sąjungoje įdiegti naują finansų reglamentavimo sistemą, gerinti ES ekonomikos valdyseną, vėl užtikrinti tvarų augimą, įtvirtinti ES socialinį modelį, didinti naujovių diegimo potencialą, kurti Europos išorės veiksmų tarnybą.

Šiandien stoviu jūsų, beveik pusės milijardo Europos piliečių atstovų, akivaizdoje, norėdamas paprašyti, kad remtumėte šiuos mūsų pirmininkavimo Tarybai užmojus ir padėtumėte juos įgyvendinti. Džiaugiuosi, kad, išgaliojus Lisabonos sutarčiai, Europos Parlamentas įgijo daugiau galių ir tapo svarbia Europos integracijos varomąja jėga.

Mes su kolegomis tikimės, kad Tarybai pirmininkaujančios Belgijos ir jūsų, Europos Parlamento narių, bendradarbiavimas bus vaisingas ir padės įgyvendinti Europos idėja grindžiamus bendrus mūsų užmojus.

(Plojimai)

José Manuel Barroso, Komisijos pirmininkas. – (FR) Pone pirmininke, pone Yves Leterme, ponios ir ponai, pirmininkavimą Tarybai Belgija rotacijos tvarka perima Europos Sąjungai lemtingu metu, tad norėčiau padėkoti Yves Leterme, pateikusiam tokią aiškia, didelio užmojo programą.

Artimiausiais mėnesiais mūsų laukiantys dideli uždaviniai labai aiškūs. Visų pirma, turėsime įdiegti naujas ekonominės politikos koordinavimo priemones, įgyvendinti ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategiją „Europa 2020“, kad nuosekliai atsigautų ekonomika, taip pat pasirūpinti, kad Europos Sąjunga tinkamai atliktų savo vaidmenį sprendžiant tarptautines problemas.

Birželio mėn. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos pasiūlymams, pateiktiems 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos komunikate dėl fiskalinės drausmės ir makroekonominės priežiūros stiprinimo – klausimų, taip pat nagrinėtų darbo grupėje, kuriai pirmininkavo H. Van Rompuy. Galutinę ataskaitą darbo grupė pateiks iki spalio mėnesio.

Šiuo tarpu Komisija padidino pastangas, kad jos pateiktos gairės taptų konkrečiais pasiūlymais, išsamiau išdėstytais birželio 30 d. Komisijos komunikate. Turiu galvoje pasiūlymą stiprinti makroekonominę priežiūrą, be kita ko, taikant ribojamąsias priemones bei įspėjamuosius mechanizmus, tai pat – didinti Stabilumo ir augimo pakto poveikį, ypatingą dėmesį skiriant skolos ir deficito lygio klausimui.

Pagaliau Europos semestras mums padės užtikrinti, kad politika būtų veiksmingiau, *ex ante* koordinuojama. Šią iniciatyvą būtina kuo greičiau iki galo įgyvendinti, tad komisijos narys O. Rehn visomis išgalėmis skuba pateikti reikiamus teisėkūros pasiūlymus. Tikiuosi, Tarybai pirmininkaujanti Belgija ir Europos Parlamentas taip pat nedelsdami imsis šio darbo, kad nauja sistema būtų įdiegta iki 2010 m.

Tarybai pirmininkaujanti Belgija turi užtikrinti, kad, įgyvendinant strategiją „Europa 2020“, vyktų ryžtinga pažanga. Šiuo tikslu visos valstybės narės turi imti strategiją savo žinion ir įdiegti ją į įvairias savo politikos sritis: finansų, biudžeto, užimtumo, energetikos, inovacijų, švietimo ir socialinę politiką. Kad pasiektų šį tikslą, kiekviena valstybė per artimiausius mėnesius turės parengti savo nacionalinę reformų programą. Visų institucijų gebėjimas atlikti šią užduotį iki galo – strategijos sėkmės prielaida.

Komisijos kolegialiai parengtos Bendrijos politikos kryptys kiekvienai valstybei narei padės žengti pirmuosius žingsnius ir kartu pačios nuo šių žingsnių priklausys. Šiuo atžvilgiu nepaprastai svarbios pavyzdinės iniciatyvos, kurias Komisija pristatys iki šių metų pabaigos.

Su jumis norėčiau visų pirma pakalbėti apie tris tokias iniciatyvas – skirtas užimtumui bei švietimui, inovacijoms ir pramonės politikai.

Užimtumo klausimas tebėra labai opus, todėl džiaugiuosi, kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija šį klausimą laiko prioritetiniu. Tokiomis aplinkybėmis, įgyvendinant pavyzdinę iniciatyvą „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė“, parengtą koordinuojant Komisijos nariams L. Andorui ir A. Vassiliou, bus stengiamasi sukurti palankias sąlygas darbo rinkai modernizuoti, siekiant didinti užimtumo lygį ir užtikrinti socialinių mūsų modelių gyvybingumą.

Siekiant kurti naujas darbo vietas, reikia užtikrinti augimą, o vienas pagrindinių tolesnio mūsų augimo veiksnių – naujovių diegimas. Taigi pavyzdinė iniciatyva „Inovacijų Sąjunga“, koordinuojama Komisijos narės M. Geoghegan-Quinn, bus viena svarbiausių Tarybai pirmininkaujančios Belgijos veiklos sričių. Šios iniciatyvos paskirtis – sudaryti inovacijų rinkodarai palankias sąlygas, pasirinkti kelias inovacijoms skirtos partnerystės kryptis, siekiant padėti visuomenei įveikti sunkumus, kylančius tam tikrose srityse, kuriose Europos Sąjungos veiksmai duotų papildomos naudos, taip pat didinti naujovių diegimo sistemų veiksmingumą ES, regionų ir valstybių narių lygmenimis. Galų gale, artimiausiais mėnesiais būtina ryžtingiau spręsti Bendrijos patento klausimą. Komisija neseniai pateikė su šiuo uždaviniu susijusį pasiūlymą.

Be to, spalio mėn. pristatysime Komisijos pirmininko pavaduotojo A. Tajani koordinuojamą pavyzdinę iniciatyvą „Globalizacijos erai pritaikyta pramonės politika“, padėsiančią sudaryti verslo įmonėms, ypač mažosioms ir vidutinėms, palankesnes sąlygas, taip pat kurti stiprią ir tvirtą pramoninę bazę, konkurencingą globalizacijos sąlygomis.

Be šių pavyzdinių iniciatyvų norėčiau paminėti dar du labai svarbius projektus. Paskelbus ataskaitą, kurią, mano prašymu, rengia M. Monti, Komisija pristatys iniciatyvą vidaus rinkai stiprinti, be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad 2012 m. minėsime 20-ąsias vidaus rinkos metines. Šią iniciatyvą, kurią, tikimės pristatyti Belgijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu, stropiai rengia Komisijos narys M. Barnier. Jam talkina ir kiti kolegos, tarp kurių – V. Reding ir A. Šemeta. Vidaus rinkai skirta veikla visuotinai svarbi, todėl ją mielai atliekame kolegialiai.

Taip pat labai svarbu apmąstyti tolesnę mūsų prekybos politikos raidą. Jos gairės, rengiamos Komisijos nario K. De Gucht, rudenį bus išdėstytos Komisijos komunikate. Prekybos

politikos ateičiai įtakos turės ir tolesnės mūsų pastangos pertvarkyti finansų rinkas, bendradarbiaujant su kitomis Didžiojo dvidešimtuko narėmis.

Finansinių paslaugų srityje būtinos tolesnės reformos. Birželio 2 d. Komisijos patvirtintame komunikate pabrėžiama, kad visos reikiamos priemonės bus pristatytos iki 2011 m. pavasario. Vis dėlto daugiausiai darbų atliksime Belgijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu. Taigi, pone Yves Leterme, kitus šešis mėnesius turėsime gerokai paplušėti.

Šios priemonės – tai mūsų atsakas į ekonomikos krizę, todėl jas pristatome darniai ir nuosekliai. Tikiuosi, Tarybai pirmininkaujanti Belgija užtikrins kuo pažangesnę Tarybos darbą, o Europos Parlamentas šią veiklos sritį laikys viena svarbiausių.

Rugsėjo mėn. Komisija pristatys dar vieną su Europos Sąjungos vystymosi iki 2020 m. strategija tiesiogiai susijusią priemonę – biudžeto peržiūros dokumentą. Sudėtinga nagrinėti politiką, tam tikru metu neapsvarsčius jai įgyvendinti skirtų priemonių. Šis dokumentas, kuriam mudu su Komisijos nariu J. Lewandowski skiriame ypatingą dėmesį, padės Europos Parlamentui ir valstybėms narėms nuspręsti, kokiais principais bus grindžiama kita finansinė programa. Komisiją džiugina Tarybai pirmininkaujančios Belgijos išreikštas ketinimas šį dokumentą įvertinti rengiant 2011 m. biudžeto projektą.

Ponios ir ponai, šie ekonominiai, socialiniai, finansiniai ir su biudžetu susiję klausimai svarbūs, sudėtingi bei skubūs, tačiau dėlto nugrimzti į save neturėtume. ES turi itin svarbių tarptautinių pareigų. Seule vyks labai svarbus Didžiojo dvidešimtuko susitikimas. Jis suteiks galimybę patikrinti, ar visos šalys laikosi prisiimtų įsipareigojimų. Tikiuosi, kad Europa ir toliau pirmaus šioje srityje. Taigi Komisija ims rūpestingai ruošti šiam aukščiausiojo lygio susitikimui ir dėsime visas pastangas, kad Europai pavyktų aiškiai išreikšti savo poziciją.

Iš tokių svarbių susitikimų, kaip Nagojoje vyksianti biologinei įvairovei skirta konferencija, norėčiau išskirti Kopenhagoje pradėtam darbui tęsti skirtą konferenciją, vyksiančią gruodžio mėn. Kankūne. Turime daryti labai apčiuopiamą pažangą, kad įgyvendintume Kopenhagos susitarimą, bendradarbiaudami ir su pramoninėmis valstybėmis, ir su besivystančiomis šalimis. Šiuo tikslu Komisija, visų pirma, jos narė C. Hedegaard, pastaruoju metu ėmėsi kurti glaudesnius ir platesnius ryšius su partneriais, kad sudarytų sąlygas įgyvendinti pamatuotą ir teisiškai privalomą tarptautinį susitarimą, nes tai iki šiol yra pagrindinis mūsų siekis.

Taip pat, kaip sakėme Didžiojo aštuoneto susitikime, turėtume dvigubai labiau stengtis įgyvendinti Tūkstantmečio vystymosi tikslus. Turime išreikšti tvirtą ir vieningą poziciją rugsėjo mėn. vyksiančioje Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijoje ir šia proga surengtuose JT aukščiausiojo lygio susitikimuose, kad įvertintume, kaip mums, tarptautinei bendruomenei, sekasi siekti Tūkstantmečio vystymosi tikslų. Tikiuosi šiuose renginiuose galėsiantis atstovauti Europos Sąjungai.

Mūsų išorės veiksmai taps nuoseklesni, įsteigus Išorės veiksmų tarnybą. ES vyriausiosios įgaliotinės ir Komisijos pirmininko pavaduotojos C. Ashton atsidavimas leido trims mūsų institucijoms sukurti pamatines sąlygas skubiai žengti pirmuosius, tvirtai pagrįstus, žingsnius. Dabar turime galimybę sutartinai parengti išsamius tekstus, kuriuos reikės kuo greičiau įgyvendinti. Šiuos tekstus mes aptarsime su Europos Parlamentu.

Taigi, ponios ir ponai, mūsų darbotvarkė labai įtempta, tačiau esu tikras, kad ryžtas ir bendrystės dvasia, įkvepiantys ir vienijantys Tarybai pirmininkaujančią Belgiją, Europos Parlamentą ir Komisiją, padės Europai sėkmingai išlaikyti šiuos išbandymus.

Europos integracijos istorija liudija, kad kartais nuo karto, paprastai krizės ištikta, Europa parodo gebanti nepabūgti sunkumų ir juos įveikti dėl visų savo piliečių gerovės.

Joseph Daul, *PPE frakcijos vardu.* – (FR) Ponai pirmininkai, Europos žmonės norėtų geriau suprasti, kaip priimami ES sprendimai, ir tikisi, kad Europos Sąjunga duos konkrečius atsakymus į jiems rūpimus klausimus.

Ministre Pirmininke Yves Leterme, taip pat norėčiau pasakyti, kad jau metas baigti pildyti ilgą rotacijos tvarka perimamo pirmininkavimo Tarybai prioritetų sąrašą, kad daugiau nebetektų nusivilti. Jau daugybę metų kas šešis mėnesius Tarybos Pirmininkai atvyksta į šį Parlamentą aiškinti mums, kaip per šešių mėnesių laikotarpį jie perkurs Europą. Vėliau jie sugrįžta mums pasakyti, kad dėl jiems nepavaldžių veiksmų jų puoselėti lūkesčiai neišsipildė. Manau, kad taip elgtis Tarybai nedera, nes tai griaua pasitikėjimą mūsų Europos Sąjungos projektu.

Ponios ir ponai, man džiugu, jog, pirma, dėl savo valstybės politinio gyvenimo ypatybių, antra, dėl to, kad Europos Vadovų Tarybos Pirmininkas taip pat yra belgas, Tarybai pirmininkaujanti Belgija šios klaidos nepakartojė ir sutelkė pastangas į tris tikrai prioritetines veiklos sritis: augimo ir užimtumo, žaliosios ekonomikos ir saugumo bei laisvės.

Dar kartą norėčiau pasakyti tai, ką puikiai žino ir mūsų bendrapiliečiai: mūsų atsakas į didžiulius išbandymus ekonomikos, užimtumo, saugumo, klimato ar energetikos srityse, visų pirma, yra Europos ir tik po to – pasaulio masto.

Tarybos pirmininke, ką tik sakėte, kad pagrindinė Europos problema – lėtas jos augimas, kitaip tariant, tai, kad pastaruoju metu mums ne visai gerai sekasi užtikrinti gerovę ir užimtumą. Šiam uždaviniui Tarybai pirmininkaujanti Belgija ir turėtų skirti daugiausiai dėmesio, o strategija „Europa 2020“, jei valstybės narės ją iki galo įdiegs į savo politiką ir finansuos (čia itin svarbus žodis „finansuos“), gali būti labai veiksminga priemonė, padėsianti užtikrinti, kad Europa būtų konkurencingesnė ir ekologiškesnė.

Tiesa, kartu turime labai sparčiai spręsti simbolinę reikšmę turintį uždavinį įvesti tvarką finansų sektoriuje ir sumažinti deficitą. Europa turėtų rodyti pavyzdį, kuris leistų suprasti, kad Europa remia ir skatina ne finansines spekuliacijas, bet darbą ir verslumą.

Taip pat būtina Europos žmonėms duoti aiškia žinią laisvės, saugumo ir teisingumo klausimu, nes mūsų bendrapiliečiai dažnai susimąsto, kodėl Europa vis dar nesiima jokių veiksmų tokiose srityse, kaip teismo sprendimų tarpusavio pripažinimas. Jei konkrečiai atsakytume į tokius klausimus, žmonėms būtų lengviau suprasti mūsų darbą.

Pone Y. Leterme, jūs kalbėjote vykusiai – buvau parengęs išvadą, tačiau negaliu jos garsiai perskaityti, nes ketinau kabėti apie Bendrijos metodą. Iš tikrųjų, tvirtai tikiuosi, jog Tarybai pirmininkaujanti Belgija užtikrins, kad, kaip ir sakėte, Bendrijos metodas dar stipriau įaugtų į įvairių mūsų institucijų gyvenimą.

Martin Schulz, *S&D frakcijos vardu.* – (DE) Pone pirmininke, pone Y. Leterme, jūs mums pristatėte didelio užmojo programą. Pradėsiu nuo to, kuo baigė J. Daulas. Visi jūsų išdėstytos programos punktai aiškūs ir apibrėžti. Belgija – valstybė, kurios pirmininkavimas Tarybai derinamas su giliai įsišaknijusiu teigiamu požiūriu į Europos Sąjungą. Todėl šis pirmininkavimo Tarybai laikotarpis visiems mums – didelių galimybių metas.

Taigi pirmiausia norėčiau savo frakcijos vardu padėkoti jums, pasirūpinusiam, kad Belgija, ir parengiamuoju laikotarpiu, ir ką tik perėmusi pirmininkavimą Tarybai, parodytų, jog

dabartinė vyriausybė tikrai gebės vadovauti Europos Sąjungai, jei tik laikysis pamatinių Europos vertybių. Tai gera ir padrašinama šio pirmininkavimo Tarybai laikotarpio pradžia.

(Plojimai)

Europai trūksta socialinės pusiausvyros. Didžiausią rūpestį visiems mums kelia tai, kad Europos Sąjungoje labai stiprūs socialinės padėties skirtumai. Mes kalbame – ir ne be pagrindo – apie pastaraisiais metais patiriamą finansų ir ekonomikos krizę. Svarstome, kokių priemonių dabar būtina imtis, siekiant sugriežtinti pakrikusią bankų sektoriaus ir ypač spekuliacinių sandorių rinkos tvarką. Taigi viena svarbiausių šiandien įgyvendintinių priemonių – taisyklių rinkinys, kurį rytoj patvirtinsime.

Bankų priežiūros taisyklių rinkinį turime patvirtinti per jūsų pirmininkavimą Tarybai. Šio rinkinio pirmojo svarstymo išvadoms per galutinį balsavimą pritarė didelė dauguma Europos Parlamento narių, taigi Taryba turės galimybę iki rugsėjo mėnesinės sesijos pateikti Europos Parlamentui konstruktyvų pasiūlymą. Jūsų laukia ne tik pareiga, bet ir puiki proga padėti užtikrinti, kad socialinės padėties netolygumas būtų mažinamas, nustatant griežtesnes taisykles. Negalima leisti, kad visa šios krizės našta ir išlaidos kliūtų dirbantiems. Turime bankų sektorių patraukti atsakomybėn.

(Plojimai)

Todėl Europoje reikia skubiai reglamentuoti finansų rinkas ir įdiegti ekonomikos valdyseną. Tačiau būtina taikyti ir Bendrijos metodą. Tarybai ir pareigas einančiam Tarybos pirmininkui norėčiau tiesiai pasakyti, kad Europai pakanka ir esamų institucijų. Naujų nebereikia. Mums reikia, kad jau veikiančios institucijos pagaliau imtų rūpintis Europos interesais. Aišku viena: mes negalime sakyti, esą, pvz., finansinių sandorių mokesčio Europoje įvesti neįmanoma todėl, kad per Didžiojo dvidešimtuko susitikimus šios iniciatyvos nepalaiko JAV ir Kinija. Padėtis visai priešinga. Sugriežtinus tvarką Europos kapitalo sektoriuje, Jungtinėms Amerikos Valstijoms nieko kito neliks, kaip prisidėti prie mūsų, turint omenyje beprasidedančią spekuliaciją JAV doleriais. Taigi turime galimybę per jūsų pirmininkavimą Tarybai šiuo klausimu Europoje daug ką nuveikti ir duoti kitiems gerą pavyzdį.

Viena jūsų, pone Y. Leterme, paminėtų priemonių labai svarbi mano frakcijos žmonėms. Jūsų pristatyta preliminarini santykių su Afrikos valstybėmis strategija atrodo esanti viena svarbiausių Europos Sąjungos tarptautinės politikos iniciatyvų. Ir ne tik solidarumo požiūriu. Afrika – užmirštas žemynas, todėl labai palaikau jūsų ir Tarybai pirmininkaujančios Tarybos nuomonę, kad Afrikai Europa turėtų skirti daugiau dėmesio. Tačiau reikėtų suvokti ir tai, kad šiuo atžvilgiu mes atsiliegame, nes kitos valstybės, visų pirma, Kinija jau užmezgė santykius su šiuo žemynu. Dabar nekelsime klausimo, ar Kinijos Liaudies Respublikos Afrikoje taikomą strategiją galima laikyti sąžininga partneryste. Mes, europiečiai, laikomės visai kitokio požiūrio, esame labiau likę derintis prie Afrikos žmonių. Taigi visokeriopa remiame Tarybai pirmininkaujančios Belgijos pasiūlytą santykių su Afrika strategiją.

Pabaigai norėčiau išsakyti vieną pastabą dėl plėtros. Iš tikrųjų, Europos Sąjungoje dabar – svarbus plėtros etapas, tačiau, pone Y. Leterme, norėčiau, kad pamąstytumėte apie vieną dalyką. Jūs užsiminėte apie Turkiją, o aš esu vienas žmonių, pritariančių jos narystei Europos Sąjungoje. Taigi noriu pasakyti, kad jei Taryba kartą nepaaiškins, ar jai apskritai priimtina Turkijos narystės ES idėja, jei mes ir toliau elgsimės dviprasmiškai – vis kartosime Turkijai, jog ji galėtų ir netgi turėtų įstoti į Europos Sąjungą ir tapti jos dalimi, nepaisydami to, kad mažiausiai keturi ar penki vyriausybės vadovai tam užkulisiuose priešinosi –, tai, užuot

įvedę Turkiją į Europos Sąjungą, netruksime suardyti gerus Turkijos ir ES santykius. Taigi turėtumėte šiuo klausimu suteikti daugiau aiškumo.

Jūsų kalba man labai patiko. Tikiuosi, tą patį galima pasakyti ir apie kitus mano frakcijos EP narius.

(Plojimai)

Guy Verhofstadt, *ALDE frakcijos vardu.* – (NL) Pone pirmininke, jums leidus, iš karto pasakysiu, kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija gali tikėtis visokeriopos Europos Parlamento, bent jau mano, Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos, paramos. Priežastis labai paprasta. Kiekvieną kartą pirmininkaudama Tarybai, Belgija siekdavo tęsti ir spartinti Europos Sąjungos integraciją, o būtent to ir reikia šiandienos Europai. Daugiapoliame rytojaus pasaulyje, kur dėmesys sutelktas į tokias valstybes, kaip Kinija, Indija ir Jungtinės Amerikos Valstijos, tik vieninga, koordinuotai valdoma Europa pajėgs išsaugoti tam tikrą vaidmenį. Todėl džiaugiuosi, kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija palaikys tradiciją skatinti didesnę Europos integraciją.

Svarbiausia, Ministre Pirmininke, kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija nuosekliai vykdytų kelias užduotis, kurias netrukus aptarsiu. Manau, beveik tą patį prieš šešis mėnesius sakiau ir Tarybai pirmininkavusiai Ispanijai. Mums reikia kuo skubiau iki galo atlikti su finansų ir ekonomikos krize susijusias namų užduotis. Europa savųjų dar neatliko. Iš esmės mums liko sėkmingai užbaigti penkis dokumentų rinkinius. Jei tikrai pavyktų juos užbaigti, ir kuo greičiau, tai būtų milžiniškas Tarybai pirmininkaujančios Belgijos pasiekimas. Visų pirma, būtina iki galo atlikti bankų testavimą nepalankiausiomis sąlygomis ir, jei būtina, juos rekapitalizuoti. Ekonomika neaugis ir skolinimo veikla neatsigaus, kol nebus išvalytas bankų sektorius.

Antra, būtina tinkamai stiprinti Stabilumo ir augimo pakto poveikį. Dėl aiškumo pridursiu, kad pirmuoju smuiku čia turėtų griežti Europos Komisija ir Europos centrinis bankas – ne valstybės narės. Tai neįmanoma, iš to nieko neišeitų. Valstybės narės negali vienos kitų stebėti ar bausti. Tai gali daryti tik Bendrijos institucijos.

Trečia, mums reikia patikimos ekonomikos valdysenos. Tai trečioji užduotis. Eurozonoje būtina sklandžiai įdiegti patikimą ekonomikos valdyseną, o griežti pirmuoju smuiku ar, kaip sakoma, viskam diriguoti čia vėl turėtų Europos Komisija.

Ketvirta, turime kuo greičiau galutinai reglamentuoti keletą finansinių produktų, taip pat rizikos draudimo fondus. Šį dokumentų rinkinį mes jau rengiame, tačiau dar reikės priimti su juo susijusį sprendimą.

Paskutinė, tačiau ne mažiau svarbi užduotis, kaip jau girdėjome, – skubiai imtis Europos bankų priežiūros. Šiuo klausimu, Ministre Pirmininke, norėčiau tiesiai ir aiškiai pasakyti štai ką: kai kurioms valstybėms narėms, tiesą sakant, daugumai iš jų, reikėtų pagaliau perprasti krizės pamoką, t. y., kad nacionalinės priežiūros institucijos su šia užduotimi nesusidoros. Nė viena iš 27 valstybėse narėse veikiančių nacionalinių priežiūros institucijų krizės laikotarpiu neskambino pavojaus varpais. Tačiau dabar valstybės narės ateina ir mėgina teigti, kad Europos bankų priežiūrą ir toliau turėtų vykdyti nacionalinės institucijos. Ministre Pirmininke, leiskite jus įspėti, kad Taryba ir Europos Parlamentas nesutars, jei lemiamas žodis nebus suteiktas Europos priežiūros institucijoms. Pagaliau šiandien tai nepaprastai svarbu.

Ar galėčiau jums šiuo klausimu duoti vieną patarimą? Daugiau patarimų duoti neketinu. Belgijos žmonės to daryti nepratę. Praeityje, kai buvote opozicijoje, aš gaudavau gausybę patarimų, tad dabar, kai atstovaujate valdančiajai daugumai, atsilygindamas, taip pat pasistengsiu kai ką patarti. Ministre Pirmininke, kad pasiektume susitarimą dėl Europos bankų priežiūros, Tarybai gali tekti atsisakyti vienbalsiškumo principo. Mano manymu, jums nereikėtų stengtis įtikinti Europos Parlamentą pakeisti savo poziciją. Priešingai, pačiai Tarybai vertėtų pakeisti savo nusistatymą, t. y., užuot siekus vienbalsiškumo, stengtis su Europos Parlamentu sudaryti susitarimą, pasitelkus kvalifikuotą balsų daugumą.

Pabaigai, pone pirmininke, jums leidus, pakalbėsiu apie paskutinį klausimą, kuri turėtume aptarti su Tarybai pirmininkaujančia Belgija, t. y., kad, be visų gražių kalbų apie reorganizaciją (nors jos irgi svarbios, nes reorganizacija lemia tolesnį augimą), mums dar reikia ekonomikos augimo strategijos. Turiu galvoje europinės infrastruktūros planą. Komisijai būtina parengti tokį planą, kad galėtume baigti kurti vidaus rinką, prie jos prisijungus Pietų ir Vidurio Europos valstybėms. Šį uždavinį taip pat turėtumėte įtraukti į savo veiklos programą.

Rebecca Harms, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (DE) Pone pirmininke, pone Y. Leterme, ponios ir ponai, pirmiausia, norėčiau pasidžiaugti tuo, kad aiškiai išreiškėte palankų požiūrį į daugiakalbystę. Aš tai suprantu ir kaip Belgijos piliečiams skirtą raginimą labiau vertinti daugiakalbystę – stiprybės ir darnos teikiantį jų valstybės vystymosi pagrindą. Pati būdama vokietė, galiu pasakyti tiek, kad jaunystėje pavydėjau savo mokslo draugams ir kitiems jaunuoliams, užaugusiems daugiakalbėse valstybėse, todėl turėjusiems daug daugiau galimybių. Esu dėkinga jums už šį raginimą.

(Plojimai)

Jums pačiam daugiakalbystė svarbi todėl, kad, kaip Belgijos vyriausybės vadovas, esate ne kartą susidūręs su slopstančiais integracijos veiksniais. Tai ne tik Belgijos, bet ir visos Europos problema. Pritariu ankstesnio pranešėjo nuomonei nelengvu finansų priežiūros sistemos klausimu, taip pat visoms kitoms jo išsakytomis mintims. Tarybai svarbu sėkmingai bendradarbiauti su Europos Parlamentu ir Komisija, kad atkurtume Europos piliečių pasitikėjimą Europos Sąjungos gebėjimu veikti. Šį pasitikėjimą esame iš dalies praradę. Praeityje Europa buvo tvirta priedanga nuo krizių ir netikrumo, teikianti laisvę ir vis geresnes gyvenimo sąlygas.

Europos piliečiai mumis nebeapatikinti, todėl esu įsitikinusi, kad, be griežtesnės finansų priežiūros, dar turime imtis uždavinių, spręstinių todėl, kad ir daugelyje kitų sričių Europos valstybės ir jų piliečiai mato, kaip veriasi ir didėja spragos.

Daug kalbėta apie skirtingo lygio konkurencingumą ES valstybėse narėse. Šį klausimą būtina spręsti. Briuseliui derėtų dalyvauti priimant sprendimus dėl strategijų, susijusių su atlyginimų politika ir mokesčių politika. Nenorime būti atsakingi už viską, tačiau Vokietijoje taikomo vienašalio požiūrio į biudžeto politiką, nors tai ir padės trumpuoju laikotarpiu užkamšyti Europos Sąjungoje žiojinčias spragas, žinoma, nepakanka.

Taip pat esu įsitikinusi, kad daug daugiau dėmesio reikėtų skirti socialinėms sąlygoms. Valstybių donorių gyventojus per laikraščius vis pasiekia žinia, kad vokiečiai turi sulaukti 67 metų, kad galėtų išeiti į pensiją, nors kitose valstybėse žmonės gauna pensiją būdami jaunesni nei 60 m.. Mąstant apie ilgąjį laikotarpį, tokia tvarka – niekam tikęs solidarumo pagrindas. Europos Sąjungoje daugybė įvairių atotrūkių ir problemų, todėl, manau, turėtume sąžiningai patys sau pripažinti, kad padėtis tikrai kebli.

Tikiuosi, kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija apsispręs vienu klausimu: kokį vaidmenį atlieka Europos Vadovų Tarybos Pirmininkas, kurio pareigas šiuo metu eina belgas H. Van Rompuy, ir kokį – rotacijos tvarka besikeičianti Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė. Kol kas susidaro įspūdis, kad Europos Vadovų Tarybos Pirmininkas, vienas mūsų bendrapiliečių, gali tapti paprasčiausiu įrankiu ES Tarybos interesams ginti ir scenos darbininku, keičiančiu didžiulės ES vadovybės susitikimų dekoracijas. Taip būti neturėtų ir toliau tęstis negali...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Derk Jan Eppink, *ECR frakcijos vardu.* – (NL) Pone pirmininke, pone Y. Leterme, aš jus labai vertinu ir gerbiu. Esate rotacijos tvarka pareigas einantis Tarybos pirmininkas ir kartu atsistatydinęs Ministras Pirmininkas. Iš tikrųjų misijos nebeturite, bet savo misiją Europoje jums teks išlaikyti. Galima sakyti, esate misionierius Europoje. Ar galėčiau jums duoti keletą patarimų? Užuoat kalbėjęs įprastu biurokratiniu stiliumi, pradėčiau nuo to, kad esate iš Vakarų Flandrijos. Jūs – darbštus, atkaklus ir ūkiškas (man šios savybės atrodo puikios). Be to, kaip ir dauguma Vakarų Flandrijos žmonių, mokate vadovautis sveiku protu. Pastaraisiais metais man teko kiek artimiau susipažinti su Vakarų Flandrijos politika. Vis dėlto norėčiau jus apsaugoti nuo Babelio bokšto likimo. Sakote, kad mums reikia labiau europėti ir pan. Tačiau būkime apdairūs, kad neimtume, kaip Babelio bokšto statytojai, labiau rūpintis statinio didybe, o ne kokybe. Čia vertėtų prisiminti Stabilumo ir augimo pakto istoriją. Seniau Europos Sąjungoje galiojo Stabilumo ir augimo paktas, kurį 2002 m. R. Prodi apibūdino kaip kvailą ir nelankstų. Žodį „kvailas“ jis ir pavartojo. Nenuostabu, kad tokie dalykai vėliau žlunga.

Pagrindinė jūsų programos gija iš esmės yra pinigai. Visų pirma, turime spręsti su euru susijusius klausimus. Mūsų rūpesčiai dar nesibaigė. Graikijai pavyks išsikrapštyti, ar ne? Galbūt euras jau virsta *l'euro du beurre et l'euro des olives* (pranc. sviesto euru ir alyvuogių euru), jei taip galima pasakyti? Tada būtų prastai. Aš noriu, kad euras būtų tvirtas. Jei to norite ir jūs, tai galite tikėtis visokeriopos Europos konservatorių ir reformistų paramos. Išėitis yra: reikia griežtinti biudžetinę drausmę, mažinti administravimo išlaidas, restruktūrizuoti daugiau skolų. JAV pavyzdys parodė, kad didelio masto finansinės pagalbos programos neduoda naudos. Užimtumo lygis šioje valstybėje nedidėja.

Jūsų programa susijusi ir su biudžetu. Šia tema norėčiau užduoti vieną klausimą. Jūs kalbate apie būtinybę dar labiau europėti, o visa Belgija atsako, kad tai reiškia skirti dar daugiau pinigų (beje, toks paprotys būdingas ir Belgijos užsienio politikai). Man pačiam toks požiūris ne itin priimtinas. Komisijai ir taip dažnai nepavyksta panaudoti visų asignavimų. Kartais jai lieka ir struktūrinių fondų lėšų. 2008 m. Komisijai teko valstybėms narėms grąžinti 4,5 mln. EUR, taigi 1 proc. BNP dydžio įnašų turėtų pakakti.

Galų gale, turėtumėte būti atsargūs, spręsdami europinių mokesčių klausimą. Vokietijoje padėtis labai įtempta. Šios šalies žmonės negali mokėti už viską. *Deutschland kann nicht immer zahlen.* Vokietijos politikai ne visada drįsta tai pasakyti, todėl už juos pasakau aš. Vokietijoje mėgstamas toks posakis: *Weltmeister ja, Zahlmeister nein* (vok. pirmauti pasaulyje norime, bet daugiausiai mokėti – ne), pone M. Schulzai. Pirmasis dalykas paaiškės sekmadienį, bet su antruoju aš visiškai sutinku. Taigi europinių mokesčių klausimo kelti nereikėtų. Bet jūs jį keliate, G. Verhofstadt taip pat visada jį kėlė, nors niekad iki galo nesupratau, kieno vardu – savo paties ar savo frakcijos – jis kalbėjo. Šį klausimą iš naujo nagrinėti bando ir J.-L. Dehaene. To reikėtų vengti, arba Babelio bokštas sugrius.

Patrick Le Hyaric, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (FR) Ponai pirmininkai, pone Y. Leterme, šias pareigas jūs perimate tokiu metu, kai Europos žmonės smarkiai kenčia nuo beprecedentės ekonomikos ir socialinės krizės. Taigi laikas drąsiai imtis naujų pažangių iniciatyvų jų rūpesčiams palengvinti ir krizei įveikti.

Jūs pristatėte keletą tokių ir mums svarbių tikslų, kaip tvarus augimas, kova su skurdu ir aplinkosauga. Vis dėlto būgštaujame, kad šių tikslų, deja, nebus paisoma. Kaip supratau, tokių abejonių kyla ir pačiam J. Daului, nes Europos Sąjungoje įgyvendinamos ypač atšiaurios priemonės neatitinka programoje išdėstytų tikslų. Ekonomika tvariai augti nepradės, neatsigaus ir skurdas nemažės, jei nedidės perkamoji žmonių galia.

Siekiant įveikti šią krizę, mums reikia aiškiai apsispręsti, kad, užuot sutelkę dėmesį į finansų rinką, rūpinsimės teisingumu ir užimtumu, kad ryžtingai plėtosime politiką, skirtą užtikrinti tvarų, žmoniškumą ir solidarumą grįstą vystymąsi. Iš tikrųjų, stiprinant Stabilumo ir augimo pakto poveikį, kaip judu su J. M. Barosso susitarėte, jaunimas ir pensininkai patirs didelių sunkumų, o šio pakto taisyklių nesilaikančioms valstybėms narėms nuo šiol grės ribojamosios priemonės, netgi įskaitant sprendimą panaikinti teisę balsuoti jūsų pirmininkaujamoje Taryboje, ir atimti galimybę naudotis tam tikromis paramos lėšomis.

Nejau būtent ūkininkai, iš darbo atleisti darbininkai, pensininkai ir valstybės tarnautojai turi mokėti už krizę, dėl kurios jie visai nekalti? Pone pirmininke, ar ieškosite naujų sprendimų, kaip antai taip dažnai minimas kapitalo judėjimo mokestis ar Europos kapitalo ir finansinės bei investicinės veiklos pajamų mokestis?

Turėjome šiek tiek vilties, kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija padės įgyvendinti naują visuotinės svarbos paslaugų direktyvą, tačiau jūs apie tai nekalbėjote. O susitarimas dėl SWIFT bankinių duomenų perdavimo kovos su terorizmu reikmėms – žingsnis ne didesnės laisvės link, bet tolyn nuo jos. Be to, užuot stiprinus Stabilumo ir augimo pakto, tapusio atšiaurios ir nelanksčios ekonomikos pakto, poveikį, ar nevertėtų Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai kartu pasvarstyti apie kitą išeitį: patvirtinti naują socialinės ir ekologinės pažangos pakta, remiamą Europos centrinio banko, prisiėmusio naujas užduotis, jei to reikia, išpirkti valstybių narių skolos priemones ir, taikant tam tikrą palūkanų normą, refinansuoti valstybinį kreditą, kad būtų sudarytos sąlygos didesniai užimtumui, moksliniams tyrimams, naujovių sklaidai bei švietimui ir kad turėtume galimybę įgyvendinti didelio užmojo programą, skirtą naudingai ir ekologiškai Europos infrastruktūrai kurti?

Tarptautinė profesinių sąjungų konfederacija pasiūlė dar vieną išsamų darbo planą, padėsiantį kovoti su spekuliacija ir kurti sąžiningą mokesčių sistemą. Europos profesinių sąjungų konfederacija rugsėjo 29 d. Briuselyje rengia akciją, kuria ES bus raginama imtis bendrų veiksmų. Pone Pirmininke, esu įsitikinęs, kad būtent tai mums padės rasti išeitį, ir linkiu jums visokeriopos sėkmės pirmininkaujant Tarybai.

William (The Earl of) Dartmouth (EFD). – Pone pirmininke, noriu iškelti darbo tvarkos klausimą. R. Harms kalba truko 1 min. 45 sek. ilgiau nei leidžiama. Ką tik kalbėjęs ponas taip pat gerokai viršijo pranešimui skirtą laiko ribą. Sunku įsivaizduoti, kad kam nors iš EFD frakcijos būtų leidžiama daugiau nei 25 sek. (o veikiausiai dar mažiau) viršyti laiko ribą, neišjungiant mikrofono. Taigi norėčiau pirmininko paprašyti, kad šio Parlamento taisyklės būtų taikomos nešališkai.

(EFD frakcijos narių plovimai)

Joseph Daul (PPE). – (FR) Pone pirmininke, man patinka audringos ovacijos kairėje pusėje. Tačiau tie EP nariai galėtų paploti ir tada, kai laiko ribų paiso pirmininkai.

Nigel Farage, *EFD frakcijos vardu*. – Pone pirmininke, turbūt ne jūs sumanėte tai, kas čia šįryt vyksta. Belgija perima šešis mėnesius trukiantį pirmininkavimą Tarybai, o visi dedasi, kad tai įprastas reikalas!

Prieš kelis mėnesius buvau ižeidinėjamas dėl to, kad pasakiau, jog Belgija netinka tokioms pareigoms, bet Belgijos rinkėjai gana aiškiai tai įrodė: separatistai šiandien yra didžiausia Belgijos partija! Prieš mus – laikinasis Ministras Pirmininkas, tačiau visi nekreipiame į tai dėmesio ir apsimetame, kad viskas taip ir turi būti. Visiškai ne!

Pone Y. Leterme, jūs čia esate neteisėtai. Nepaprastai ironiška, kad valstybė, bemaž skylanti į dvi atskiras dalis, kitus šešis mėnesius 26 valstybėms narėms nurodinės, ką joms reikia daryti! Turbūt dar didesnė blogybė – su šiuo reikalu susijusi grynusia jūsų paties veidmainystė, šį rytą čia prisiėmus „gerojo belgo“ vaidmenį. Vertėtų prisiminti, kad jūs, būdamas Belgijos Ministru, netgi nemokėjote savo paties valstybės himno. Dar 2006 m. pasakėte garsiuosius savo žodžius, esą Belgijos vienybę palaiko tik alus ir futbolas. Dabar, tikriausiai dėl to, kad laikote valdžios simbolius, visa tai pamirštama!

Visi čia susirinkusieji neigia problemą, nes jiems labai nesmagu dėl Belgijos. Juk ji – pirmavaizdis. Valstybė, laikoma pavyzdžiu visai Europos Sąjungai, rodos, tuoj suskils, bet nė vienas jūsų nenori to pripažinti! Tai, kas dabar vyksta šioje Parlamento salėje, kelia juoką pro ašaras. Niekaip nebūčiau sugalvojęs, kad pirmininkavimą Tarybai reikėtų pavesti Belgijai. Argi nebūtų juokinga, jei, praėjus šešiams pirmininkavimo Tarybai mėnesiams, Belgijoje vis dar nebūtų sudaryta vyriausybė?!

Tikiuosi, visi jūs labai patenkinti!

Philip Claeys (NI). – (NL) Pone pirmininke, ką tik mūsų išgirsti žodžiai kiek primena skęstančiame Titanike grojantį orkestrą. Pirmininkauti ES Tarybai ėmėsi valstybė narė, nesugebanti vadovauti pati sau. Nė vienai valstybei narei dar nėra tekę rotacijos tvarka perimti pirmininkavimo Tarybai, atsistatydinus vyriausybei, tad iš tikrųjų negalime žinoti, ar Belgijai pavyks per šešis pirmininkavimo Tarybai mėnesius sudaryti federalinę vyriausybę. Po ankstesnių rinkimų, 2007 m., vyriausybė buvo formuojama devynis mėnesius. Belgijos modelis dirbtinis, todėl jos neįmanoma valdyti. Flandrija ir Valonija tapo dviem atskiromis šalimis su visiškai skirtinga politine, socialine, ekonomine ir kultūrine tikrove. Sudaryti vyriausybę Belgijai reiškia maždaug tą patį, ką Vokietijai ir Graikijai reikštų užduotis sudaryti bendrą biudžetą. Ne kas kitas, o Komisijos narys Karel De Gucht Belgijos vyriausybės darbą neseniai pavadino nuolatine diplomatine konferencija.

Be to, abejonių kelia mažiau nei vienam iš trijų Flandrijos rinkėjų atstovaujančios Belgijos vyriausybės demokratinis teisėtumas. Jei tikėsime ponu Y. Leterme, viskas susiklostys gerai. Taigi Belgijos vyriausybė ryžto ir demokratinio teisėtumo stoką ketina dangstyti kraštutiniu federalizmu grįstomis gražbylystėmis. Tačiau nepatogi tiesa yra tokia, kad, į nacionalinę teisę perkeldama ES teisės aktus, Belgija gerokai atsilieka nuo ES valstybių narių pulko. Užtruko ir kelios pažeidimo nagrinėjimo procedūros. Maža to, Belgijos valstybės skola – didesnė nei 100 proc. BVP, o imigracijos ir prieglobsčio politika tokia padrika, kad ją labiau tiktų vadinti atvirų sienų politika. Taip pat vertėtų paminėti milžinišką mokesčių našta, žemą užimtumo lygį ir, svarbiausia, demokratijos trūkumą, reiškiantį, kad gyventojų daugumą sudarantys flamandai Belgijoje laikomi mažuma.

Be to, kaip Y. Leterme gali būti tikras, kad Europos Sąjungai skirtą jo programą palaikys dauguma ES gyventojų, jei nebuvo surengtas referendumas, tarkime, dėl galimos Turkijos narystės Europos Sąjungoje? Referendumo šiuo klausimu gali ir nebūti, pone Y. Leterme,

tad Tarybai pirmininkaujantį Belgijai labai patartina laikytis santūriau. Valstybės narės turėtų saugotis nevykėlės valstybės, mėginančios po Europą sėti savo problemas ir siekiančios Europą paversti didesne Belgijos kopija. Kad ir kaip būtų, Europos Sąjungai vertėtų ruoštis tam, kad, Belgijai skilus, susikurs dvi naujos valstybės, dvi galimos ES valstybės narės: Flandrija ir Valonija.

Jean-Luc Dehaene (PPE). – (NL) Pone pirmininke, pradėdamas kalbą norėčiau P. Claeysui pasakyti, kad Belgija visada išspręsdavo savo problemas, pasitelkusi politinius susitarimus, ir visada stengėsi stiprinti Europą bei jos regionus ir padaryti juos artimesnius žmonėms.

Ministre Pirmininke, kaip ir pabrėžėte, Belgija – pirmoji valstybė, kuri visą savo pirmininkavimo Tarybai laikotarpį įgyvendins Lisabonos sutartį ir tai, kaip ji aiškina naują institucinį susitarimą, taps kelrodžiu vėliau Tarybai pirmininkausiančioms valstybėms narėms. Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė turi sutelkti dėmesį į Tarybos veiklą, atsižvelgdama į tai, kad Europos Vadovų Taryba tapo atskira, nuolatinio pirmininko vadovaujama institucija. Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, atsiranda nauja aplinkybė: šiame dokumente Tarybos įgaliojimai apibrėžti visai taip pat, kaip Europos Parlamento. Su teisėkūra ir biudžetu susijusius uždavinius šios dvi institucijos atliks kartu. Taigi Lisabonos sutartyje aiškiai įtvirtinta ES lygmens dvejų rūmų sistema. Neįskaitant svarbių išimčių, nuo šiol paprastai taikoma bendro sprendimo procedūra (Lisabonos sutartyje vadinama įprasta teisėkūros procedūra). Negaliu atsikratyti įspūdžio, kad Taryba dar ne visai suvokia šią naują aplinkybę. Vienas pavyzdžių – derinant 2011 m. biudžeto projektą vykęs dialogas. Tarybai pirmininkaujanti Belgija gali reikšmingai prisidėti didinant tokią sąmoningumą.

Nuo šiol Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė turi priimti pirmininkavimo parlamentinei asamblėjai vaidmenį. Ji turi rūpintis, kad Komisijos inicijuota darbotvarkė būtų sklandžiai įgyvendinama, skatindama bendru sutarimu grindžiamą Tarybos darbą, taip pat – Tarybos ir Europos Parlamento susitarimus. Belgijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu toks vaidmuo, suprantama, sietinas su uždaviniu aiškiai reglamentuoti finansų įstaigų ir Europos išorės veiksmų tarnybos veiklą, taip pat ES biudžeto ir finansinės perspektyvos sudarymo procedūras. Reglamentuojant visas šias sritis būtina didinti Bendrijos metodo reikšmę. Tik tada šis darbas duos rezultatų.

Tarybai pirmininkaujanti Belgija turi užtikrinti, kad ES išreikštų tikrai vieningą poziciją Kankūne vykšančioje Klimato kaitos konferencijoje. Veiksmingiausia tokios laikysenos pavyzdį matome Pasaulio prekybos organizacijos forumuose, kur Komisija kalba ir derasi Europos Sąjungos vardu. Tarybai pirmininkaujanti Belgija turėtų bendru sutarimu nuspręsti šį modelį taikyti ir Klimato kaitos konferencijoje. Tikiu, kad Belgija Tarybai pirmininkaus tvirtai ir veiksmingai, ypač dėl to, kad laikinoji vyriausybė šiai veiklai galės skirti visą savo laiką.

Kathleen Van Brempt (S&D). – (NL) Pone pirmininke, pone Y. Leterme, pirmiausia norėčiau jums palinkėti visokeriopos sėkmės pradėdamas pirmininkauti Tarybai. Girdėjote kelis dėl Belgijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpio nerimaujančius EP narius sakant, esą jūsų vyriausybė, būdama atsistatydinusi, nesugebės vykusiai pirmininkauti Tarybai. Aš pati manau, jog padėtis kitokia. Tai liudija ir jūsų išdėstytos pirmininkavimo Tarybai veiklos gairės, taip pat pristatytos šiandien, pačioje gyviausioje iš jūsų kalbų, kurias man teko girdėti. Džiaugiuosi, kad ši kalba skambėjo čia, Europos Parlamente. Taigi tikiu, kad Belgijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpis gali būti vykęs ir kad Europos Sąjungai jūs pirmininkausite rūpestingai ir dėmesingai – visų pirma, dėl (ir tuo aš labai didžiuojuosi)

Europos idėjai nepaprastai palankios mūsų šalies žmonių galvosenos, regis, kylančios iš pačios jų prigimties gelmių.

Vis dėlto kyla klausimas, ar to pakaks. Ir jūs, ir daugelis kitų žmonių pabrėžia ypatingą finansų sričiai skirtų pasiūlymų rinkinio svarbą, bet aš jus raginčiau tvirtai remti ir kelis pagrindinius Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos prioritetus, būtent – pastangas spręsti klimato ir socialinius klausimus. Atskirai pakalbėsiu apie socialinius reikalus, nes jie ypač artimi mano širdžiai. Norėčiau, kad Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metais Tarybai pirmininkaujanti Belgija produktyviai dirbtų mažinant skurdą. Tikiuosi, sugebėsite, be kita ko, remti Europos minimalių pajamų sistemos idėją ir raginti Komisiją imtis šios srities iniciatyvų.

Kaip jau girdėjote, didelė mūsų frakcija karštai jus palaikys, bet kartu įdėmiai stebės ir vertins. Pone Y. Leterme, Tarybai pirmininkaujanti komanda mane nuteikia labai pakiliai, ją ir dera džiugiai sutikti. Tačiau Europai reikia ir svarų balsą turinčios vadovybės, todėl (tai sakydama visai nenoriu jūsų ižveisti) aš ir daugybė kitų žmonių tikimės, kad nauja Belgijos Vyriausybė netrukus bus prisaiškinta ir galės perimti estafetę.

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Pone pirmininke, daviau sau pažadą, kad į N. Farage'o provokacijas neatsiliepsių, ir vis dėlto turiu paminėti Taleiraną (Talleyrand), tą didį žmogų, maniusį, kad bet kokius kraštutinumus reikia niekinti. Tai pasakęs, jau galiu tarti: Ministre Pirmininke, pone pirmininke, sveiki atvykę į savo Parlamentą!

Belgija visada, ne tik pirmininkaudama Tarybai, kėlė aukštus su Europa ir Bendrija susijusius tikslus. Kad šiedvi sritys čia beveik vieningai laikomos viena nuo kitos neatsiejamos, mums priminė M. Schulz ir daugelis kitų kalbėjusių žmonių. Taip buvo jau 2001 m., ankstesniu mūsų pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu (beje, pagrindiniai šio darbo autoriai, Guy Verhofstadt ir Louis Michel, šiandien yra tarp mūsų), kai vadovavome tvirtinant Lakeno deklaraciją, taip pat – Konvenciją, kuria galų gale buvo padėtas pagrindas Lisabonos sutarčiai. Ši partitūra parašyta dar 2009 m., o jums, pone Y. Leterme, belieka nuspręsti, kaip pagal ją diriguoti. Be to, vertėtų pripažinti, kad pastaruosius šešis mėnesius kai kuriose pagrindinėse srityse ši melodija skambėjo ne visai švariai. Instituciniu požiūriu, jums reikėtų patobulinti šios melodijos skambesį, kad triumviratas išminktų darniau bendradarbiauti ir veiksmingai dirbti kartu su valstybėmis narėmis.

Aišku, Europos patikimumą lemia jos veiksmingumas ir gebėjimas būti pavyzdžiu kitiems, o, sakyčiau, kontrapavyzdį (tai labai simboliška) ji davė nevykusiai atstovaudama Europos Sąjungai Kopenhagoje. Sprendimas, kad Kankūne Europos Sąjungos vardu gali kalbėti dešimt ar apie dešimt iš mūsų, jau nebetinka. Europai reikia vieno balso, vienos pozicijos ir, šį kartą, kiekybinių tikslų. Suprantu, kad tai jau kitos diskusijos tema, tačiau ji nepaprastai svarbi, be to, patys ją išskelėte.

Skaičiams bei pagrindiniams uždaviniams lemtingą reikšmę turi ir krizė: būtina įvesti tvarką finansų sektoriuje, įdiegti ekonomikos valdyseną, vėl užtikrinti augimą, o pastarasis uždavinys skatina svarstyti ir finansinę perspektyvą – mūsų veiklos, atsigavimo bei augimo priemonę.

Pone Y. Leterme, savo kalbą norėčiau baigti pasakydamas, kad belgai nelaukia, kol Komisija jiems pasiūlys išreikšti savo užmojus ir tvirtą ištikimybę principams. Augimo neatnaujinsime vien tik taupydami. Būtų didžiulė nelaimė, netgi savižudybė, jei, teisindamiesi krize, dar stipriau užsuktume kranelį. Didelių užmojų nebijanti Europa (nuo to, pone Pirmininke, ir

pradėjote savo kalbą) – tai Europa, kurioje, taip pat ir šiuo atveju, viršenybė teikiama vaizduotei.

Philippe Lamberts (Verts/ALE). – (FR) Pone Y. Leterme, manau, jau supratote, kad turite progą pelnyti labai ankstyvą pergalę. Be abejo, kalbu apie finansų priežiūrą.

Jau pastebėjote, kad dauguma šio Parlamento narių pritaria Europos finansų rinkų sergėtojos įsteigimui, nes šių rinkų veikėjai iš esmės yra europiečiai.

Apskritai, iki šiol Tarybos pozicija buvo išlaikyti *status quo* (faktinę padėtį), nes nuo 2008 m. neįvyko nieko naujo. Panašu, kad nacionalinis egoizmas – vienintelis dalykas, pranašesnis už šį modelį, kurį, deja, pernelyg gerai pažįstame...

– (NL) ... *wat wij zelf doen, doen we beter*, reikia, kad tai, ką darome patys, darome geriau.

– (FR) Jei 2011 m. sausio 1 d. norime turėti veikiantį susitarimą, Taryba turi veikti skubiai ir ryžtingai. Jei tai reikštų, kad Taryba turi balsuoti kvalifikuota balsų dauguma, kaip siūlė G. Verhofstadt, tebūnie taip. Lisabonos sutartį patvirtinome ne tam, kad vėl pakliūtume į vieningumo diktatūrą. Kaip minėta, atsižvelgdami į aplinkybes, galime turėti rotaciniu principu visiškai veikiančią Tarybai pirmininkaujančią valstybę. Todėl turite viską, ko reikia, kad galėtumėte pesimistams parodyti jų klaidas ir sėkmingai pirmininkauti Tarybai.

Ryszard Antoni Legutko (ECR). – (PL) Pone pirmininke, norėčiau paliesti dvi temas. Pirmoji susijusi su Belgijos valdžios institucijų bendradarbiavimu su Vyriausiąja igaliojine užsienio reikalams, steigiant Europos išorės veiksmų tarnybą. Ateinantys šeši mėnesiai nulems tarnybos struktūrą ir jos veiklos principus. Todėl norėčiau atkreipti Y. Leterme ir Belgijos valdžios institucijų dėmesį į būtiną renkantis personalą užtikrinti geografinį atstovavimą, kuris, remiantis dokumento, kuris tikriausiai bus patvirtintas Parlamente rytoj, preambulės tekstu ir 6 str. 6 d. turėtų būti kuo platesnis. Svarbu, kad išorės veiksmų tarnyba būtų kuo europietiškesnė, o ne keletui išrinktųjų skirtas elito klubas.

Antras klausimas, kurį norėčiau iškelti – tai Europos Sąjungos užsienio politikos Rytų dimensijos pavertimas strateginių interesu. Nerimą kelia tai, kad, be trumpos užuominos apie bendradarbiavimą su Rytų partnerystei priklausančiomis valstybėmis teisingumo ir išorės santykių srityse, šis aspektas buvo iš esmės neįtrauktas į Tarybai pirmininkaujančios valstybės svarbiausių klausimų sąrašą. Todėl prašau kuo geriau išnaudoti ateinančius šešis mėnesius siekiant mūsų rytiniams kaimynams užtikrinti europinę perspektyvą. Norėčiau pakartoti, kad tai – strateginis Europos Sąjungos interesas.

Mara Bizzotto (EFD). – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, be Europos Vadovų Tarybos Pirmininko, už kurį niekas nebalsavo, dabar turime ir Tarybai pirmininkaujančią valstybę, kurios vyriausybė praradusi savo piliečių pasitikėjimą. To turėtų užtekti, kad suprastume, kodėl Europa išgyvena gilią krizę: Europa tapo politiniu paradoksu, kurį valdo politinis elitas, su kuriuo piliečiai negali turėti jokių sąsajų.

Tarybai „nepirmininkaujančios“ Belgijos darbotvarkėje numatytos struktūrinės reformos, užimtumo didinimas, finansinio stabilumo ir konkurencingumo užtikrinimas, o viena iš pasirinktų priemonių – strategija „ES 2020“. Tačiau dabartinė krizė turėtų skatinti Europą rinktis visiškai kitokias priemones ir tikslus, o ne tokius, kurie atvedė į žlugimą.

Reikia iš esmės viską persvarstyti, nes krizė nėra nuosmukio atspindys: tai Europos socialiniam modeliui išrašytas mirties liudijimas, modeliui, kurį per euro propagandą siekiama panaudoti kaip vaistus, mėginant įveikti dabartinę padėtį.

Šiuo metu Europa – tarsi didžiulis pastatas, griūvantis nuo demokratijos, centralizmo ir kliūčių laisvosios ūmonės svorio. Jei Europa ketina išlipti iš krizės, reikia pakeisti naudojamą žodyną: reikia daugiau decentralizacijos, mažiau biurokratijos, daugiau esmės ir dėmesio tikrosioms piliečių problemoms. Visa kita neišvengiamai pagreitins nuosmukį.

Werner Langen (PPE). – (DE) Pone pirmininke, pone Y. Leterme, norėčiau padėkoti už plačių užmojų, smulkmenomis neperkraudą programą ir jos pristatymą. Kalbant apie N. Farage puolimą, akivaizdu, kad siekiama išvengti bet kokio finansų rinkų reguliavimo. Jus užsipuolė, nes tik laikinai einate šias pareigas.

Norėčiau iš visos širdies jus pasveikinti. Esate europietiškas, palaikote socialinę rinkos ekonomiką ir, nepaisant sunkumų savojoje šalyje, pateikėte plačių užmojų programą. Manau, kad jeigu jums pavyks, kaip teigė G. Verhofstadt, pralaužti nevykusią ir diktatorišką Tarybos vienybę finansų rinkos reguliavimo klausimu, būsimė jūsų pusėje, ir tai bus vienas sėkmingiausių pirmininkavimo Tarybai laikotarpių per pastaruosius keletą metų.

Todėl, kaip neseniai einantį šias pareigas asmenį, prašome išnaudoti šiuos kelis mėnesius, dirbant kartu su Parlamentu ir sprendžiant šį klausimą, nes Tarybai pirmininkaujanti Ispanija nesugebėjo to padaryti. Šioje srityje jus palaikysime.

Véronique De Keyser (S&D). – (FR) Pone pirmininke, pone Y. Leterme, iššitas dienas tik ir girdime reiškiamą užuojautą. Girdėjome, kad pakenkėte sau pačiam, pradėjote pirmininkauti su besitraukiančia vyriausybe, kad Lisabonos sutartis vis tiek pakeitė padėtį, kad pagal rotacijos principą Tarybai pirmininkaujančios valstybės nebeturi jokios įtakos, o pastaruoju metu girdime dar ir tai: „Laimei, turime H. Van Rompuy“. Į visas šias kalbas galiu atsakyti tik taip: surrealistiniame R. Magritte'o ir smurfų pasaulyje nieko nėra neįmanoma. N. Farage trūksta vaizduotės. Štai kas!

Tačiau pakalbėkime rimčiau: iššitus mėnesius vykstantis darbas, Belgijos federalinė struktūra ir regioninės vyriausybės suteiks šiam pirmininkavimui Tarybai reikalingą tvirtą pagrindą. Šiuo atžvilgiu nėra jokios rizikos. Nes ir rotacinis pirmininkavimas Tarybai pasižymi tam tikru subsidiarumu. Norėčiau paaiškinti: Belgija privalo prisidėti prie Tarybos ir Vyriausiosios įgaliotinės atliekamo darbo. Tačiau čia padėtis tampa juokinga, nes daugelį kartų girdėjau H. Van Rompuy kalbant apie finansų rinkų sureguliuojimą, tačiau niekada negirdėjau kalbant apie siekį gražinti piliečiams pasitikėjimą. Piliečiai nerimauja. Tikisi, kad Europa pateiks bendrą atsaką į krizę, kuris pasireikš finansų reguliavimu, darbo vietų kūrimu ir ekologišku augimu, projektais, investicijomis, paramos priemonėmis ir, galiausiai, socialine dimensija ir europine dinamika.

Manau, kad tvirtos socialinės Belgijos tradicijos ir kilni vizija, susijusi su bendradarbiavimu ir Afrika, įkvėps Europos institucijas ir taps alternatyva sarsaparyliui, kuris, pone pirmininke, yra mėgstamiausias smurfų maistas.

Frieda Brepoels (Verts/ALE). – (NL) Pone pirmininke, pone Y. Leterme, ponios ir ponai, susiklosčiusi pirmininkavimo Tarybai pradžios padėtis nėra ideali, tačiau turime galimybę sutelkti dėmesį į tikrąją pirmininkavimo Tarybai užduotį, remdamiesi naujosiomis institucinėmis taisyklėmis. Išvelgiu dar vieną galimybę – pradėti institucines diskusijas, ne tik mūsų šalyje, bet ir kitose ES šalyse. Kaip žinote, globalizacija kelia vis dažnesnes diskusijas dėl tautinės valstybės vaidmens. Europai suteikiama daugiau galių, todėl daugiau galių gali būti perduodama ir tokiems regionams kaip Flandrija, Valonija, Škotija, Katalonija ir pan. Tai natūralus procesas, į kurį Europa tinkamai atsižvelgia. Logiška, kad šios tautos reikalauja savo vietos Europoje, pabrėždamos savo vaidmenį ekonomikos atsigavimo procese. Šio

pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu atitinkamų sričių ministrai taip pat pirmininkaus Tarybos sudėtimis, pvz., aplinkos, sporto, švietimo ir regioninės politikos, ir manau, kad tai paskatins reikalingą, sustiprintą ir daugiapakopį ES valdymą.

Jean-Marie Cavada (PPE). – (FR) Ponai pirmininkai, labai nerimaujame dėl bankininkystės ateities. Ekonomika savo toksiškas skolas permetė finansams, finansai jas perdavė valstybėms narėms, o valstybės narės dabar jas užkrauna piliečiams, kurie turės šias skolas sumokėti, jei tik išgalės tai padaryti.

Pone Y. Leterme, geriau už mane žinote, kad Europa turi atlikti savo istorinę pareigą; kitaip tariant, Europos nacionaliniams lyderiams reikia taikyti Bendrijos metodą ne tik bendrosios disciplinos prasme, tačiau ir atsigavimo ir naujovių prasme. Prieš mūsų akis vykstančioje dramoje nebeegzistuoja nacionaliniai metodai, galintys padėti įveikti pasaulinę krizę.

Daugelis Europos lyderių – jūsų kolegos – vaikosi populiarumo reitingų. Tačiau šiuo metu Europos lyderiai privalo atsigręžti į istoriją, kol dar pati istorija nepanardino mūsų į populizmo chaosą. Belgija visada buvo stipri savo patriotizmu Europai; ir nesvarbu, ar ji atsidūrusi palankioje ar nepalankioje padėtyje. Būtent Belgijos lyderių valia, disciplina ir objektyvumas mus išgelbės.

Elisa Ferreira (S&D). – (PT) Pone pirmininke, Europai reikia atgauti pasitikėjimą ir viltį. Vis dar nepasibaigusioje krizėje turime gaisrininkus, kaip minėjo J. Delors. Manome, kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija atves architektus. Pirmasis testas neabejotinai bus šių metų rugsėjo mėn., kai Taryba svarstys Parlamento pasiūlymus dėl finansinės struktūros.

Tačiau vienas iš didžiausių iššūkių, su kuriais šiuo metu susiduria Europa, yra užtikrinimas, kad nežlugtų Europos valiuta, galbūt dėl priežiūros priemonių ar augimo euro zonoje stokos, arba ypač dėl augančių skirtumų ir didėjančios vidinės įtampos valstybėse, kurios sudaro euro zoną.

Šiuo metu mažinti struktūrinių fondų, kurie įkurti siekiant skatinti viena nuo kitos besiskiriančių valstybių konvergenciją, paramą, kaip siūlo Komisija, reiškia siųsti gaisrininkus, kad šie įpūstų ugnį, kuri dar neužgesinta. Čia neabejotinai reikia architektų.

Paskutinis klausimas būtų toks: norėčiau sužinoti apie išorinę ES veiksmų taikymo sritį, ir ypač daugiau apie tai, ką Tarybai pirmininkaujanti Belgija siūlo dėl Kankuno ir Dohos.

Íñigo Méndez de Vigo (PPE). – (ES) Pone pirmininke, pone Y. Leterme, norėčiau pasveikinti jus, pasakius puikią kalbą: tai buvo puikus Tarybai pirmininkaujančios valstybės pristatymas.

Manau, kad iš šįryt vykusių diskusijų padarėme vieną ar net keletą išvadų: pirma, kad šis Parlamentas – nariai, norintys kurti Europą, ir nariai, pozityviai galvoję apie Europą – remia jūsų pirmininkavimą Tarybai ir būsimas pastangas. Be to, kalbant apie sunkumus, su kuriais susiduriate savo vyriausybėje, norėčiau dvigubai jums padėkoti, nes jums buvo dar sunkiau šiandien atvykti į Parlamentą su tokia plačių užmojų programa. Dėkojame iš visos širdies.

Antra, svarbu susitelkti į ekonominių problemų sprendimą. Manau, kad šiuo metu turime puikią galimybę. Manau, esame pasirengę pasiekti susitarimą su finansų priežiūrą susijusiais klausimais. Taigi sutelkime dėmesį į šią sritį.

Trečia, reikia priversti Tarybai pirmininkaujančių valstybių narių trejetą dirbti. Manau, kad Tarybai pirmininkaujančių valstybių narių trejetas – puiki Lisabonos sutarties naujovė.

Tegul tai būna ne triukas, o tikrovė, ir elkimės taip, kaip kalbėjo įkūrėjai: galvokime ir elkimės – šiuo atveju ispanai, belgai ir vengrai – kaip europiečiai.

Labai jums ačiū, pone Y. Leterme, ir linkiu jums sėkmės!

Gilles Pargneau (S&D). – (FR) Pone pirmininke, pone Y. Leterme, Europą palietė dar nematyta ekonomikos ir socialinė krizė. Padėtis reikalauja skubių veiksmų: turime 24 mln. darbo neturinčių žmonių, ir jeigu nieko nedarysime, šis skaičius padidės dar 5 mln. Deja, pone Y. Leterme, pone pirmininke, jūsų pateiktuose pasiūlymuose neišgirdau jokių atsakymų, kaip galėtume įveikti šią padėtį, todėl norėčiau pasiūlyti tris galimus sprendimo variantus, kurie, esu įsitikinęs, padės mums išspręsti dabartinę ekonomikos ir socialinę padėtį.

Pirma, reikalinga didžiulė Europos paskola. Tai vienas iš būdų, padėsiančių įgyvendinti visiško užimtumo programą. Antra, prieš keletą savaitių kartu su Jacquesu Delorsu ir Pirmininku J. Buzeku lankėmės Briuselyje, kur pateikėme pasiūlymų dėl pagrindinės ES energijos politikos. Trečia, reikia apmokestinti finansinius sandorius. Paskaičiavome, kad kiekvieną finansinį sandorį apmokestinus 0,05 proc. mokesčiu, Europoje būtų surinkta 200 mlrd. EUR ir sukurta 2 mln. darbo vietų.

Pone Y. Leterme, būtent apie tai ir norėčiau išgirsti per ateinančius šešis Belgijos pirmininkavimo Tarybai mėnesius.

Paulo Rangel (PPE). – (PT) Pone pirmininke, labai norėčiau atsakyti N. Farage: manau, kad itin keista ir neįtikėtina, kad žmogus, ginantis valstybių narių autonomiją ir nepriklausomybę, taip pat kiekvienos valstybės teisę tvarkyti savo vidaus reikalus, tik ir kalba apie Belgijos vidaus reikalus. Kaip galima ginti valstybių narių autonomiją ir nepriklausomybę, o paskui Europos Parlamente diskutuoti apie vienos valstybės narės vidaus politiką? Ir tai vadinama pagarba kiekvienos valstybės narės autonomijai ir nepriklausomybei!

Brangus Ministre Pirmininke, norėčiau tiesiog pasveikinti dėl trijų dalykų. Pirma, pastebėjau, kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija yra nepriekaištingai pasiruošusi. Antra, mano nuomone, labai svarbu paminėti, kad turime sutelkti dėmesį į ekonomikos valdymą ir remti Pirmininko H. Van Rompuy ir Komisijos pastangas kuriant ekonominę vyriausybę. Taip pat norėčiau jus pagirti ir pabrėžti, kad Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija, ypač nariai iš Portugalijos, remia iniciatyvą įtraukti Afriką į programą, nes manome, kad Afrika labai svarbi Europos Sąjungai.

Andrey Kovatchev (PPE). – (BG) Džiaugiuosi, kad sąlygų tvariam augimui sukūrimas – viena iš Tarybai pirmininkaujančios Belgijos prioritetinių sričių, kuriai pritariame, tad nuoširdžiai linkime jums sėkmės.

Europos regionų skirtumai turi būti mažinami, ypač su infrastruktūra susiję skirtumai, kurių atžvilgiu Rytų Europa yra atsilikusi. Europos Sąjunga turi turėti vieningą poziciją energetikos klausimais. Valstybių energetinių tinklų sujungimas labai svarbus žemyno nepriklausomybei ir saugumui. Tai labai svarbus klausimas. Iš esmės tai vienintelis būdas sustiprinti mūsų poziciją derybose su tiekėjais.

Palankiai vertiname visus projektus, tačiau didžiausią vertę teikiame savo projektui – „Nabuko“ projektui. Manau, kad Tarybai pirmininkaujanti valstybė paskatins šio projekto įgyvendinimą, ir fondai bus pasirengę jį finansuoti.

Plėtos klausimu manau, kad derybos su Kroatija bus baigtos Belgijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpio pabaigoje, ir 2011 m. pradžioje Kroatija galės pasirašyti susitarimą dėl stojimo į ES. Manau, kad ir toliau reikia tęsti vizų režimo liberalizavimą su likusiomis Vakarų Balkanų valstybėmis. Nuoširdžiai jums dėkoju, Ministrė Pirmininke, ir tikiuosi, kad šis pirmininkavimas bus sėkmingas.

Wim van de Camp (PPE). – (NL) Pone pirmininke, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos Nyderlandų delegacijos nariai linki jums sėkmės.

W. Langenas turėtų pasirūpinti, kad jo komanda šį vakarą įveiktų Ispaniją, tačiau jam tai nepavyks. Pone pirmininke, tai neturi būti išskaičiuota iš mano kalbai skirto laiko.

Linkime jums sėkmės. Problemos visiems gerai žinomos. Abu praeityje dalyvavome sunkiuose rinkimuose. Jūs esate kadenciją baigiantis Ministras Pirmininkas, tačiau neleidžiate, kad jus išvestų iš pusiausvyros. Esate iš Vakarų Flandrijos, o aš esu iš Šiaurės Brabanto. Mes turime ir smėlio, ir molio, o žmonės iš smėlingų regionų yra atkaklesni.

Norėčiau paklausti dviejų dalykų. Pirmas klausimas susijęs su darbo tempu. Europos Sąjunga yra pernelyg lėta, palyginti su Brazilija, Kinija ir Indija. Turime padidinti tempą, tačiau tai reikia daryti, remiantis Bendrijos metodu.

Antras klausimas susijęs su diskusijomis dėl 2011 m. biudžeto. Visos valstybės narės turi susiveržti diržus. Europa nebegali tiek išlaidauti, todėl reikia geriau panaudoti turimus pinigus.

Anne Delvaux (PPE). – (FR) Pone pirmininke, esama krizė pranašauja mūsų taikomo modelio pabaigą. Net ir tokiu atveju per praėjusius mėnesius didžiausias politinis dėmesys buvo skiriamas įvairioms antikrizinėms priemonėms, skirtoms darbo vietoms išsaugoti, ilgai laukiamam ekonomikos atsigavimui skatinti, o paskui ir euro zonai stabilizuoti; reikia pasakyti, kad savo bendroje istorijoje pasiekėme tašką, kuris yra labai trapus, bet kartu ir labai reikšmingas mūsų ateičiai. Verčiami aplinkybių, turime neįtikėtiną galimybę: pamėginti surasti sprendimus, kurie prieš keletą mėnesių atrodė neįsivaizduojami, pvz., garsiosios Europos ekonominio valdymo koncepcijos taikymas.

Reikia parengti realią krizės įveikimo strategiją ir pradėti įgyvendinti struktūrines reformas, kuriant pokrizinę visuomenę. Turime būti drąsūs ir sukurti konkrečias biudžeto, uždarbio ir fiskalines priemones. Neturime 36 sprendimų: siekiant užtikrinti realų bendradarbiavimą ir reikalingą veiksmingumą, reikės platesnės integracijos ir besąlygiškos paramos Bendrijos metodui.

Norėčiau, kad šį platų užmojų Belgija ne tik patvirtintų, bet visų pirma kuo greičiau praktiškai įgyvendintų.

Marisa Matias (GUE/NGL). – (PT) Pone pirmininke, pone Y. Leterme, pirmiausia norėčiau pasakyti, kad atidžiai jūsų klausiausi ir atidžiai perskaičiau programą, todėl norėčiau pradėti nuo pristatyme paminėtų dalykų. Užsimitėte, kad Europos Sąjunga negalėtų veikti, turėdama tik piniginę valdžią, bet neturėdama ekonominės valdžios.

Labai pritariu šiai minčiai, todėl raginu sukurti aiškias, skaidrias ir svarbiausias, demokratines priemones, skirtas tokiam ekonominiam valdymui, nes iki šiol jų dar neturėjome. Jų neturėjome, o papildomos priemonės ir pristatyti tikslai labiau atitinka Stabilumo ir augimo paktą, didesnę dėmesį skiriant deficitui ir valstybės skolai. Be to, puikiai žinome, kad šios priemonės dar labiau sustiprintų pinigų, tačiau ne ekonominę valdžią, kurios mums reikia neatidėliotinai.

Todėl gali atsitikti taip, kaip ir su atlyginimų mažinimo priemonėmis, kaip ir su priemonėmis, kurios įgyvendintos kaip stabilumo ir augimo planų dalis; konkurencija neįmanoma, todėl jos reikalauti reiškia reikalauti recesinių priemonių, kurios sukeltų tik dar didesnę recesiją.

Be to, norėčiau pasakyti, kad, nors ir kuriamos naujos struktūros ir įgyvendinamos papildomos priemonės, tęsiant svarbias pastaraisiais mėnesiais Europoje pradėtas iniciatyvas, iš tikrųjų nepastebėjome didelių pokyčių. Todėl galbūt pirmiausia reikėtų įgyvendinti paskelbtas priemones, o ne kalbėti apie naujus dalykus. Jų ne tik nepavyko įgyvendinti; neįtariate jų poveikio nei mes, nei graikai. Todėl manau, kad būtina galų gale pradėti judėti pirmyn, remiantis socialinės, ekonominės, tinkamos ir skaidrios integracijos dvasia.

Ivo Belet (PPE). – (NL) Pone pirmininke, pone Ministre Pirmininke, esu įsitikinęs, kad Belgijos pirmininkavimas Tarybai maloniai nustebins Europą, taip atsitiks dėl per trumpą laiką pasiektų puikių rezultatų, nes šiuo metu turime labai palankias sąlygas – apie tai jau buvo kalbėta – SWIFT dokumentacija, bankų priežiūros ir rizikos draudimo fondų dokumentus. Pone Ministre Pirmininke, euroskeptikai ir europopulistai – pavadinkime juos taip – tuo nesidžiaugia, nes bijo, kad Europa per Belgijos pirmininkavimą Tarybai sustiprės. Labai džiaugiamės, kad prioritetiniai uždaviniai – stipresnė ekonomika, glaudesnis ekonominis bendradarbiavimas ir veiksmų planas, kurį įgyvendinant bus sukurta ypač daugiau darbo vietų.

Pone Ministre Pirmininke, norėčiau paliesti dar vieną temą – sportą. Kaip žinote, Lisabonos sutartyje suteikta galimybė organizuoti Europos sporto kampanijas. Sportas – nepaprastas vienijantis veiksnys, ir tai kasdien patvirtina įvykiai Pietų Afrikoje. Tai regionus, šalis ir ypač gyventojų grupes vienijantis veiksnys, todėl pasinaudokime lapkričio mėn. vykiančiu Tarybos susitikimu, skirtu sporto klausimams, ir įtraukime sportą į Europos darbotvarkę. Linkiu jums sėkmės, pone Y. Leterme.

Hannes Swoboda (S&D). – (DE) Pone pirmininke, pone Y. Leterme, daugelis jūsų išsakytų minčių prašosi pakartojamos. Norėčiau pabrėžti tai, ką jau minėjo kiti Parlamento nariai, t. y. Europos finansų rinkų reguliavimą.

Ne tik mes, europiečiai Parlamento nariai, tam pritariame. Neseniai A. Profumo, „UniCredit“ banko, veikiančioje visoje Europoje, vadovas pasakė, kad bankams taip pat reikia Europos bankų priežiūros institucijos. Europos Sąjunga ir Europos teisės aktai neturi atsilikti nuo to, ką geriausi Europos bankai ir bankininkai mano esant reikalinga. Todėl, pone Y. Leterme, labai svarbu, kad kuo greičiau būtų sukurta veiksminga ir efektyvi Europos bankų priežiūros sistema.

Sonia Alfano (ALDE). – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, sutinku su jumis, pone pirmininke, kad Europos Sąjunga privalo atlikti svarbų vaidmenį sprendžiant tarptautinius klausimus, ir turime kalbėti vieningai ir stipriai. Neabejotinai privalome greitai ir ryžtingai kiekvieną kartą išikišti, kai tik kur nors pasaulyje pažeidžiamos žmogaus teisės.

Manau, kad ateinantys šeši Belgijos pirmininkavimo Tarybai mėnesiai išsiskirs ryžtingu šių problemų sprendimu. Šiam pasiryžimui parodyti raginu iš karto skirti dėmesio padėčiai, susiklosčiusiai kai kuriuose Libijos kalėjimuose Sacharos dykumoje: 250 Eritrėjos piliečių, tarp jų moterys ir vaikai, ištisas dienas laikomi nežmoniškomis sąlygomis, pažeidžiant visas tarptautines žmogaus teisių ir prieglobsčio teisės normas.

Daugeliui šių piliečių nebuvo suteiktas pabėgėlių statusas, nors jie atitiko visus keliamus reikalavimus. Italijos užsienio reikalų ministras F. Frattini apkaltino Europos Sąjungą, net nepaskelbus spaudos pranešimo šia tema. Manau, kad dabar Europos Sąjungai atėjo laikas kalbėti vieningai ir stipriai. Būtent šiuo metu negalime nusigręžti ir žvelgti kita kryptimi, nes 250 žmonių prašo išgelbėti juos nuo mirties.

Andrzej Grzyb (PPE). – (PL) Pone pirmininke, pone Y. Leterme, minėjote, kad turime iš naujo atrasti Europos dvasią. Išdėstėte penkis tikslus, kurių pagrindinis siekis – atkurti Europos ekonomiką ir paversti Europos Sąjungą pagrindine veikėja tarptautinėje arenoje.

Remiantis strategijos „Europa 2020“ principais, kurie turi būti įtraukti į valstybių narių programas, pagrindinis uždavinys – kurti nuolatines darbo vietas. Būtent to tikisi valstybių narių piliečiai. Sutarta, kad turime pertvarkyti pramonės politiką, taip pat, kaip minėjo G. Verhofstadt, sukurti naują europinę infrastruktūros rinką, nes be šių dalykų negali būti net kalbos apie ilgalaikę ir tvarią plėtrą.

Be to, kalbėjote apie sparčiai besikeičiantį daugiapolių pasaulį. Norėčiau pabrėžti, kad turime įveikti pagrindines krizę sukėlusias problemas, taip pat patraukti atsakomybėn tuos, kurie prie jos prisidėjo.

Saïd El Khadraoui (S&D). – (ES) Pone pirmininke, pone Ministre Pirmininke, iš pradžių norėčiau palinkėti jums ir jūsų komandai sėkmės per Belgijos pirmininkavimą Tarybai. Šiose diskusijose apžvelgtos įvairios prioritetinės sritys. Norėčiau atkreipti dėmesį į vieną labai specifinį dokumentą, kuris labai svarbus tuo, kad liečia transporto sektorių, tolesnę patikimos Europos transporto infrastruktūros plėtrą ir uždavinius, siekiant su klimatu susijusių tikslų – Eurovinjetės direktyvą. Ši direktyva analizuota per pirmąjį svarstymą 2009 m. kovo mėn., tačiau nuo tada tebėra įstrigusi Taryboje. Direktyva yra svarbi, jeigu norime valstybėms narėms suteikti galimybę apmokestinti ne tik infrastruktūros išlaidas, bet ir išorinius kaštus, pvz., triukšmo, oro taršos ir grūsčių kaštus sunkvežimiams, naudojančiams mūsų kelius. Tai galėtų šiam sektoriui padėti tapti produktyvesniu, taip pat suteiktų valstybėms narėms papildomų išteklių, kurie galėtų būti pakartotinai investuoti į transporto sistemas, siekiant jas padaryti tvaresnes ir prisidėti prie ekonomikos augimo. Raginu pritarti šiai direktyvai.

Oreste Rossi (EFD). – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, esu įsitikinęs, kad svarbiausias dalykas, kurį Belgija kaip valstybė ir Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė turėtų šiuo metu mėginti padaryti – tai laikytis Lisabonos sutarties. Lisabonos sutartį įkvėpė Europos kultūrinis, religinis ir humanistinis paveldas, iš kurio išsivystė visuotinės vertybės ir neatimamos asmens teisės, laisvė, demokratija, lygybė ir teisinė valstybė.

Deja, šis šešių mėnesių laikotarpis prasidėjo nelabai sklandžiai: Europos Sąjungoje precedento neturinčiu smurto protrūkiu, sulaikant Katalikų vyskupus per susirinkimą Mecheleno arkivyskupijoje. Buvo konfiskuoti dokumentai, piliečių pateikti davus religinę priesaiką, kurie prašė išlikti anonimiais, o dvi kardinolų kriptos bažnyčioje buvo išniekintos naudojant grėžimo kūjį. Jei tai – Belgijos pirmininkavimo Tarybai pradžia, tai ji mane gąsdina. Tai man primena 1997 m. įvykius, kai Belgija įtraukė „Opus Dei“ ir Šventojo Egidijaus bendruomenę į satanistų kultų sąrašą.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Tvirtai manau, kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija, kuri pabrėžia veiksmų svarbą, sugebės tinkamai reaguoti į dabartinę Europos padėtį, kuriai būdingi ekonominiai sunkumai ir vyksta institucinės patikros procesas.

Šiuo metu mums reikia naujos Europos Sąjungos ateities vizijos. Europa privalo tęsti plėtros procesą, stiprinti institucijas, ekonomiką ir valiutą bei vidaus sanglaudą. Mūsų taika ir stabilumas priklauso nuo kaimynų taikos ir stabilumo. Šiuo atžvilgiu Europos Sąjungai labai svarbi nuolatinė Moldovos pažanga, ir reikia remti šios šalies pastangas ir vykdomas reformas siekiant integruotis į Europą.

Linkiu visapusiškos sėkmės, įgyvendinant vieningos ir dinamiškos Europos viziją.

Mirosław Piotrowski (ECR). – (PL) Pone pirmininke, Belgija jau dvyliktą kartą imasi pirmininkavimo Tarybai vaidmens, todėl teoriškai šalis yra patyrusi šioje srityje, nors daugelis žmonių stebisi, kaip šalis, kuri penkis mėnesius negali paskirti savo vyriausybės ir ministro pirmininko, sugebės vadovauti 26 valstybėms narėms. Ateinantys šeši mėnesiai bus labai sunkūs ir Belgijai, ir kitoms ES valstybėms narėms. Viena vertus, atsakomybę už vadovavimą apsunkina Lisabonos sutarties įnešti instituciniai pakeitimai, kita vertus – didžiulės ekonomikos krizės šmėkla.

Tarybai pirmininkaujanti Belgija kovą su ekonomikos ir finansų krize laiko prioritetine sritimi. Taip pat daug dėmesio skiriama klimato apsaugai. Daug kas priklausys nuo pragmatinio požiūrio, įgyvendinant šiuos ketinimus. Mažai teršalų išskiriančios ekonomikos skatinimas negali būti įgyvendintas, žlugdant Vidurio ir Rytų Europos pramonę drastišku leistino CO₂ kiekio mažinimu. Tai visai Europai sutrukdytų greitai įveikti krizę. Be to, reikia tikėtis, kad dabartinė politinė sumaištis Belgijoje nesutrukdytų Tarybai pirmininkaujančiai valstybei pasiekti užsibrėžtų plačių užmojų ir tikslų.

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – (FR) Pone pirmininke, daugelis klausimų buvo skirti ponui Y. Leterme, todėl negaišinsiu daug jūsų laiko. Norėčiau tik pabrėžti vieną aspektą, kuris man atrodo labai aiškus.

Šiose diskusijose Europos Parlamentas, man regis, daugumos nuomone, aiškiai apibrėžė prioritetus: ekonominiai ir socialiniai klausimai. Tai pabrėžė įvairios frakcijos, ir net buvo pateiktos rekomendacijos Tarybai pirmininkaujančiai Belgijai sutelkti dėmesį į šias sritis. Manau, kad tai svarbiausia mūsų piliečiams. Galime priartinti Europą prie savo piliečių, sutelkdami dėmesį į tai, kas, jų nuomone, yra svarbiausia: šiuo metu Europoje svarbiausias nedarbo ir užimtumo klausimas, aktualus tiems, kurie neturi darbo, ir tiems, kurie bijo jį prarasti.

Būtent todėl norėčiau Tarybai pirmininkaujančiai Belgijai ir Parlamentui dar kartą pabrėžti, kad esame pasirengę susitelkti ir intensyviai dirbti kartu tam, kad įgyvendintume šiuos įsipareigojimus. Šį mėnesį ekonomika neabejotinai bus prioritetine sritimi: bus skelbiami testavimai nepalankiausiomis sąlygomis. Tai svarbiausia sritis. Skaidrumas būtinas, tačiau jį galima įgyvendinti tik tokiu atveju, jei nacionaliniai kontrolieriai ir nacionalinės vyriausybės gerai atliks savo darbą.

Šis klausimas – pirmaeilės svarbos. Paskui dar reikės tobulinti ekonominę darbotvarę, pagrindines iniciatyvas, apie kurias kalbėjome: įdarbinimo iniciatyvą ir 2020 m. strategijos įgyvendinimą. Be abejo, turime padaryti išvadas dėl ekonominio euro zonos valdymo ir Europos kaip visumos valdymo, taip pat dėl finansų priežiūros.

Turiu pabrėžti, kad Parlamento nuomonė šiuo klausimu taip pat buvo labai aiški. Žinote, kad remtasi Komisijos pasiūlymu, dėl kurio vėliau vyko Parlamento ir Tarybos diskusijos. Pastarąją Parlamento poziciją suvokiui kaip norą pasiekti kompromisą. Todėl savo ruožtu kreipiuosi į Tarybą prašydamas žengti ta pačia linkme, kaip tai darė Europos Parlamentas. Esu įsitikinęs, kad siekdama kompromiso Tarybai pirmininkaujanti Belgija galės pritaikyti

visus sutartyje numatytus mechanizmus, nes manau, kad naujoji priežiūros struktūra turi būti įdiegta iki kitų metų pradžios, nes tik taip galėtume tesėti ne tik sau patiems, bet ir pagrindiniams Didžiojo dvidešimtuko partneriams duotus pažadus. Pradėjome šį procesą ir nenoriu, kad būtume paskutiniai, kurie jį užbaigs.

Iš tikrųjų reikia atlikti milžinišką darbą ir ekonominėje, ir socialinėje srityje, ir norėčiau pakartoti, kad labai pasitikiu Tarybai pirmininkaujančia Belgija. Ne tik todėl, kad Belgija jau antrą kartą pirmininkauja Tarybai. Jei ir yra valstybė, kuri turi natūralų bendrumą su Europa, europinį instinktą, ypatingą polinkį į Europą, tai ir yra Belgija. Tai sakau ne iš mandagumo; sakau todėl, kad tai tiesa, ir todėl, kad pasitikiu šia komanda, jau nekalbant apie minėtas tradicijas. Komisijoje buvome susitikę su Tarybai pirmininkaujančia Belgija ir pastebėjome didžiulį politinį ir techninį pasirengimą, taip pat pasiryžimą ir atsidadimą Europai ir mūsų bendriems tikslams: kurti stipresnę, laisvesnę, vieningesnę Europą.

Yves Leterme, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (NL) Pone pirmininke, pradėdamas kalbą, pirmiausia norėčiau nuoširdžiai padėkoti visiems kalbėjusiems Europos Parlamento nariams – ir frakcijų nariams, ir kitiems kalbėtojams – už išsakytas mintis. Be to, turiu pasakyti, kad jaučiamės gerokai padrąsinti ir labiau pasitikintys savo pozicija, kurios laikysimės per ateinančius šešis mėnesius. Nenorėčiau perdėti, tačiau jaučiu, kad ateinančiomis savaitėmis ir mėnesiais vesdami Europą į priekį, galime būti partneriais, ir tai, mano manymu, yra svarbiausia. Žinau, kad šiandien pasitikima Tarybai pirmininkaujančia Belgija, tačiau suprantu ir tai, kad turime pelnyti šį pasitikėjimą ir įrodyti, kad esame jo verti. Tai gairės, kuriomis vadovaudamiesi ir pradėsime savo darbą.

Manau, atleisite už tai, kad neatsakysiu į visus konkrečius klausimus ir per kalbas išsakytas mintis, pvz., į I. Beletto klausimus apie sportą ir kitus klausimus apie Eurovinjetę. Suprantu, kad mūsų programoje apie tai kalbama. Negalėsiu paliesti ir kai kurių kitų klausimų, apie kuriuos užsiminė Parlamento nariai savo kalbose.

Galbūt pirmiausia ir labiausiai turėčiau kalbėti apie mūsų požiūrį, ir čia gali prireikti keleto pakartojimų. Kaip J. Daul jau minėjo, nesiekėme pateikti realių ir nerealių pažadų katalogo. Mes aktyviai stengėmės pateikti tai, ką J. Daul pavadintų *moins de promesses, plus de résultats*, t. y. mažiau pažadų ir daugiau rezultatų. Tai mūsų tikslas. Mūsų siekis nėra gudrybių kupinas pirmininkavimas, apimantis vienos valstybės narės individualius siekius; valstybės, kuri, be kita ko, pervertina pirmininkavimo Tarybai svarbą įgyvendinant Lisabonos sutartį. Ne, mūsų tikslai yra aiškūs: pasirašyti darbotvarkę, kurią diktuoja pasaulis ir Europa, o ne vien tik Belgija. Šio pirmininkavimo Tarybai darbotvarkę lemia ši institucija ir visos Europos institucijos, taip pat dabartiniai įvykiai.

einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Antra, dar kartą kartoju, kad pritariame požiūriui į Lisabonos sutartį – Lisabonos sutarčiai kaip visumai ir ne vien tik sutarčiai. Kaip minėjo kai kurie Parlamento nariai, Tarybai pirmininkaujanti Belgija iš esmės yra pirmoji, kuri gali sukurti precedentą ir taikyti Lisabonos sutartį ir visas jos nuostatas per ateinančius šešis darbo mėnesius.

Tiesa, pvz., dvejų rūmų aspektas, kurį paminėjo J. L. Dehaene, yra kolegų dar nepakankamai įvertinta naujovė – kalbu ir apie kolegas Belgijos vyriausybėje – kurie šiandien turi galimybę apie tai sužinoti daugiau.

Manau, kad vienas pirmųjų šio lygio išbandymų bus 2011 m. biudžeto parengimas. Kaip buvęs Parlamento atstovas – grįžtu prie įvykių, vykusių prieš penkiolika metų – žinau, kad biudžeto parengimas visada yra gana keblus uždavinys. Šiandien, kai panaikintas skirtumas

tarp būtinųjų ir nebūtinųjų išlaidų ir žvelgiant iš bendro sprendimo procedūros perspektyvos, tai bus uždavinys, kuris, mano nuomone, pareikalaus visų mūsų dėmesį, ir manau, kad M. Wathelet, už biudžetą atsakingas valstybės sekretorius, stengsis gerai atlikti šį darbą.

einantis Tarybos Pirmininko pareigas. –(NL) Pone primininke, siekiame, kad Europa darytų pažangą. Šios pažangos siekiame, gerbdami instituciją, kuriai žmonės suteikė didžiausią teisėtumą.

Turinio požiūriu mane drąsina daugelio žmonių išsakytos mintys. Kaip savo kalboje minėjo Komisijos pirmininkas, akivaizdu, kad pakankamo tvaraus ekonomikos augimo atkūrimas – kuris, ponia K. Van Brempt, turi būti teisingai paskirstytas – turi būti prioritetas; ir, pone G. Verhofstadt, tai iš tikrųjų galima padaryti, įgyvendinant tokį sprendimą kaip finansų priežiūra. Atkreipėme dėmesį į jūsų pageidavimą pasinaudoti kvalifikuota balsų dauguma. Egzistuoja rizikos draudimo fondų problema. Remdamiesi testavimu nepalankiomis sąlygomis ir iš šių testų rezultatų padarytomis išvadomis turėsime imtis priemonių, kurios padės sustiprinti bankų balansą ir užtikrinti, kad finansų pasaulis vėl galėtų spinduliuoti finansine stiprybe. Kitas žingsnis turi būti realiosios ekonomikos atgaivinimas, ir Europos Komisija pateikė atitinkamus dokumentus ir planus. Pone J. M Barroso, šiuo atžvilgiu sutinku su tais, kurie, viena vertus, tikisi, kad stiprinsime Stabilumo ir augimo paktą ir taikysime griežtesnę biudžeto priežiūrą, o, kita vertus – kursime paskatas infrastruktūrai ir pramonės politikai, kurios padėtų Europai tapti labiau matoma ir apčiuopiama socialinių ir ekonominių veikėjų akyse ir kurios turėtų tapti neatsiejamais nuo bendrų užmojų visame mūsų žemyne.

einantis Tarybos Pirmininko pareigas. –(FR) Galiausiai, atsižvelgdamas į socialinius aspektus, norėčiau pabrėžti, kad, nors Europa nėra labai kompetentinga šioje srityje, Belgija norėtų nuodugnai atsižvelgti į finansų, ekonomikos ir socialinės krizės padarinius.

Vos prieš dvejus metus krizė prasidėjo JAV bankų griūtimi, o jos padariniai netrukus pasijuto ir Europoje. Todėl turėjome veikti skubiai. Tai pakenkė piliečių – ir vartotojų, ir investuotojų – pasitikėjimui. Ši pasitikėjimo stoka, pasitikėjimo praradimas padarė neigiamą įtaką realiajai ekonomikai, o tai, savo ruožtu, turėjo neigiamų padarinių darbo rinkai; šiuo metu susiduriame su socialiais šio poveikio padariniais.

einantis Tarybos Pirmininko pareigas. –(NL) Pone pirmininke, daugelis Parlamento narių minėjo, kad ES imsis veiksmų, kaip elgėsi ne kartą praeityje. Tai buvo ES sukūrimo priežastis: kaip tam tikra šio žemyno piliečių klestėjimo ir gerovės garantija. Todėl ES turi tinkamai reaguoti į neigiamus socialinius padarinius, kuriuos jaučiame dėl krizės, prasidėjusios kaip finansų krizė ir peraugusios į realiosios ekonomikos krizę, palietusią ir darbo rinką.

Remdamasis bendra istorija su svarbia Afrikos dalimi, norėčiau pateikti konkretų pastebėjimą apie Afrikos strategiją. Šį klausimą iškėlė V. De Keyser ir W. Schulz, Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos pirmininkas.

einantis Tarybos Pirmininko pareigas. –(DE) Kalbant apie Europos Sąjungos strategiją dėl Afrikos, pritariame diskusijai, kurią pradėjo baronienė C. Ashton, kad įneštų daugiau darnos į regioninius santykius. Be abejo, dėl savo ilgalaikių tradicijų Belgija siekia matyti Afrikos žemyną Europos darbotvarkės viršuje, todėl norime kuo veiksmingiau prisidėti prie šiandienos diskusijos.

einantis Tarybos Pirmininko pareigas. –(NL) Pone pirmininke, kaip jau minėjau, neketinu konkrečiai nagrinėti kiekvieno klausimo. Tačiau labai kruopščiai pasižymėjome visų jūsų pageidavimus.

einantis Tarybos Pirmininko pareigas. –Apibendrinamas, norėčiau pakartoti Jeano-Luco Dehaene'o mintį, kad vienas iš dabartinės mano šalies politinės padėties pranašumų yra tas, kad beveik visą laiką galime skirti rotacijos principu vykstančiam pirmininkavimui Taryboje, įskaitant ir artėjantį atostogų metą.

Dar norėčiau pabrėžti ir pakartoti, kad Tarybai pirmininkaujančios Belgijos programa patvirtinta po plačių diskusijų Belgijoje, kuriose dalyvavo visos regioninės valdžios institucijos. Viena iš specifinių mano šalies savybių yra ta, kad ir federacinės, ir regioninės valdžios institucijos susideda iš daugelio partijų. Norėčiau pakartoti, kad programai pritarė beveik 90 proc. vakar Belgijos Parlamente prisiekusių atstovų. Devyniasdešimt procentų Parlamento narių remia šią pirmininkavimo Tarybai programą.

Norėčiau jums padėkoti kaip asmuo, einantis Belgijos ministro pirmininko pareigas ir rotacijos tvarka einantis Tarybos Pirmininko pareigas. Ateinančiais mėnesiais dirbsime labai sunkiai. Yves Leterme dėkoja jums, ir galiu užtikrinti, kad Belgijos Ministras Pirmininkas – kad ir kas jis būtų – gruodžio mėn. vėl bus šiame Parlamente. Manau, kad galėsime pasidžiaugti įgyvendintais bendrais siekiais.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Pone Ministre Pirmininke, dėkoju jums už pristatymą ir pateiktas pastabas. Linkiu sėkmės Tarybai pirmininkaujančiai Belgijai.

Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Elena Băsescu (PPE), raštu. –(RO) Atsižvelgiant į dabartinę ekonomikos krizę, džiaugiuosi Tarybai pirmininkaujančios Belgijos sprendimu laikyti ilgalaikį ekonomikos atsigavimą skatinančių priemonių įgyvendinimą prioritetine sritimi. Todėl manau, kad Tarybai pirmininkaujančiai Belgijai iki šių metų pabaigos labai svarbu pasiekti savo tikslus ir sukurti naujas Europos finansų priežiūros institucijas. Šios institucijos padės harmonizuoti Europos reglamentus bankų, draudimo ir vertybinių popierių sektoriuose. Užsienio politikos srityje Tarybai pirmininkaujanti Belgija turi remti Europos Sąjungos ryšių su Rytų partneryste stiprinimą. Ypatinę dėmesį turėtume skirti Moldovos Respublikai, nes šioje šalyje, kuri norėtų priartėti prie Europos Sąjungos, lapkričio mėn. numatyti išankstiniai Parlamento rinkimai. Manau, kad Azijos ir Europos aukščiausiojo lygio susitikimas, kurį Belgija rengia spalio mėn., bus labai svarbus plėtojant Europos Sąjungos ir Azijos šalių santykius. Be to, turi tęstis plėtros derybos, kaip ir Europos išorės veiksmų tarnybos kūrimo procesas.

Dominique Baudis (PPE), raštu. – (FR) Tarybos Pirmininke, pagal rotacijos principą šešis mėnesius pirmininkausite Europos Sąjungai. Laukia daugelis iššūkių, įskaitant Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) steigimą – vieną iš pagrindinių Lisabonos sutarties įvestų pažangių naujovių.

Įvairių institucijų pasiektame susitarime numatyta, kad ši Tarnyba turi būti įkurta iki 2011 m. sausio mėn., nesvarbu, kad reikėjo daugiau nei septynių mėnesių, sprendžiant dėl jos organizacinės struktūros. Šiuo metu tikrasis ir veiksmingas EIVT kūrimas tampa neatidėliotinu klausimu, nes iškyla grėsmė Lisabonos sutarties patikimumui, taip pat

Europos įvaizdžiui tarptautinėje bendruomenėje. Jūsų sukaupta derybų ir kompromisų ieškojimo patirtis padės mums įgyvendinti Lisabonos sutartį. Linkime sėkmės.

George Becali (NI), raštu. – (RO) Džiaugiuosi Tarybai pirmininkaujančios Belgijos išvardytomis prioritetinėmis sritimis. Manau, kad dabartiniais laikais jos labai tinkamos. Dvi sritys ypatingai patraukė mano dėmesį: „intensyvus“ dialogas su valstybėmis narėmis ir „plataus užmojo“ politika, kuria turi būti kuriama prieiga prie užimtumo – kitaip tariant, darbo. Savo atstovaujamų Rumunijos piliečių vardu norėčiau paprašyti nustoti traktuoti rumunus kaip antraklasius piliečius ne tik visoje darbo rinkoje, tačiau, deja, ir pačioje Belgijos darbo rinkoje. Pasibaigus šiam šešių mėnesių laikotarpiui, jau neturėtume kalbėti apie nesąžiningą ir diskriminacinę prieigą. Mano siekis toks: norėčiau pasveikinti ir padėkoti už panaikintas kliūtis, kurios, deja, taikomos ne tik Belgijai. Tvirtai tikiu, kad ir jūs turite tokį patį siekį.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), raštu. – (LT) Džiaugiuosi, kad Belgija iš Ispanijos perėmusi pirmininkavimo Europai vairą ryžtingai nusiteikusi savo darbotvarkėje įgyvendinti daug uždavinių, kurie yra labai svarbūs visai Europos Sąjungai. Belgija tikisi stipresnės, ryžtingesnės Europos, kuri būtų orientuota į socialinio modelio įgyvendinimą, todėl Europa turi siekti glaudesnio dialogo tarp Europos Sąjungos ir jos piliečių. Užimtumas bus vienas iš pagrindinių socialinių tikslų Belgijos pirmininkavimo laikotarpiu. Pritariu, kad investicijos į žmogiškąjį kapitalą ir darbo vietų kūrimas yra neatsiejami socialinės ir ekonominės plėtros tikslai. Nepaprastai svarbu, kad Belgija pirmininkavimo laikotarpiu daug dėmesio skirs naujų darbo vietų kūrimui, sieks suteikti daugiau galimybių bedarbiams sugrįžti į darbo rinką. Jaunimo nedarbas taip pat reikalauja daugiau dėmesio, todėl sveikintinos priemonės, kurios skatina mokymąsi bei suteikia jaunimui galimybes įsidarbinti iš karto po studijų. Kadangi šie metai yra Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metai, džiugu, kad Belgija sieks tolimesnių veiksmų šioje srityje. Palaikau Belgijos pasiryžimą ir toliau stiprinti lygių galimybių principo įgyvendinimą bei kovoti su smurtu prieš moteris.

João Ferreira (GUE/NGL), raštu. – (PT) Belgija perima ES pirmininkavimą Tarybai tada, kai patiriame daugelį sisteminės kapitalizmo krizės sukeltų padarinių. Be to, tampa akivaizdu, kad ES ši krizė apėmė pačius integracijos proceso pamatus. ES skurde gyvenančių žmonių skaičius padidėjo iki daugiau nei 85 mln. Pastarosiomis savaitėmis pateikti vertinimo kriterijai rodo, kad šis skaičius gali būti dar didesnis ir net viršyti 100 mln. Tai dar labiau pablogina ES struktūrinį disbalansą. Ekonominė ir socialinė sanglauda vis dažniau tampa tik šūkiu, tik sutartyje įrašytais žodžiais. Padėties rimtumą atskleidžia visiškas priemonių jai įveikti nebuvimas. Susidūrus su krize ES priemonės sukels tik dar didesnę ekonomikos nuosmukį ir dar akivaizdesnę regresiją socialinėje sferoje. Taip nutiks, jei ir toliau stiprinsime Stabilumo ir augimo paktą, mažinsime atlyginimus, ribosime socialines teises ir socialines valstybių funkcijas, stiprinsime vieną bendrą rinką ir liberalizaciją. Šiuo atžvilgiu socialinės kovos stiprėjimas įvairiose šalyse neabejotinai aptemdys šešis Belgijos pirmininkavimo Tarybai mėnesius. Tačiau tai vilties ir tikėjimo geresne ateitimi pagrindas!

Kinga Gőncz (S&D), raštu. – (HU) Belgija perėmė pirmininkavimą Tarybai iš Ispanijos sudėtingu laiku. Šiuo metu Europos Sąjunga turi priimti nemažai sudėtingų sprendimų. Be to, tikėtina, kad Belgijoje, kuri šiuo metu pirmininkauja Tarybai, artimiausiu metu įvyks valdžios pasikeitimas. Tačiau laikinoji vyriausybė gali remtis patikimomis ir patikrintomis viešosiomis ir diplomatinėmis tarnybomis, kurios jau kurį laiką rengėsi pirmininkauti Tarybai ir pasinaudoti patirtimi, sukaupta per ankstesnius pirmininkavimo Tarybai laikotarpius. Manau, jog pavyzdžiu gali būti tai, kad Belgijoje pavyko pasiekti nacionalinį susitarimą dėl pirmininkavimo Tarybai programos, nepaisant daugelio ginčų tarp

skirtingomis kalbomis kalbančių bendruomenių ir politinių jėgų. Manau, kad Belgija, kaip Tarybai pirmininkaujančio trejeto narė, dirbs remdamasi Ispanijos, Belgijos ir Vengrijos programos dvasia ir baigs pradėtus darbus. Džiaugiuosi, kad Tarybai pirmininkaujanti valstybė per artimiausius šešis mėnesius planuoja įgyvendinti stiprią socialinę programą ir ketina nuolat stebėti socialinius krizės padarinius, taip pat užtikrinti, kad šis klausimas išliktų Tarybos darbotvarkėje. Remiu Tarybai pirmininkaujančios valstybės siekį surengti konferenciją dėl negalią turinčių žmonių teisių ir tai, kad raginama kuo skubiau patvirtinti JT konvenciją, kurioje įtvirtinamos šios teisės. Belgija taip pat turi įvertinti Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metus. Manau, kad per ateinančius šešis mėnesius plėtros procesas pasistūmės, Kroatija priartės prie baigiamojo derybų dėl stojimo į ES etapo, o Vakarų Balkanų šalis sulauks gerų naujienų.

Zita Gurmai (S&D), raštu. – Vis dar išgyvename finansinę suirutę, reikalaujančią naujų ir suderintų sprendimų. Be to, tęstinė Lisabonos sutarties įgyvendinimo pažanga išlieka ateities uždaviniu. Tokiomis sunkiomis aplinkybėmis nekantrauju dirbti kartu su Tarybai pirmininkaujančia Belgija. Dirbti sprendžiant institucinius klausimus, pvz., Europos išorės veiksmų tarnybos arba Europos piliečių iniciatyvos kūrimą, kurios vienu iš pranešėju esu šiame Parlamente. Manau, kad susitarsime dėl reglamento, kuris padės įgyvendinti šią tiesioginės demokratijos priemonę: tokią, kuria bus lengva pasinaudoti, kuri bus apsaugota nuo piktnaudžiavimo ir suteiks galimybę tiems Europos piliečiams, kurie siekia tiesiogiai dalyvauti priimančiam Europos sprendimus. Be to, džiaugiuosi, kad Tarybai pirmininkaujančią Belgiją taip pat domina lyčių lygybės klausimas, nes programoje minima daugelis temų, kurias bandė spręsti Tarybai pirmininkavusi Ispanija. Tačiau dar labiau džiaugčiausi, jeigu Tarybai pirmininkaujanti Belgija turėtų platesnių užmojų arba tiesiog savo programoje paminėtų *expressis verbis* Europos apsaugos orderį. Šį teisinį dokumentą laikau labai svarbiu, kaip ir naująją lyčių lygybės strategiją ir Moterų teisių chartiją.

Enikő Győri (PPE), raštu. – (HU) Antrasis šešių mėnesių laikotarpis iš aštuoniolikos mėnesių truncančio Ispanijos, Belgijos ir Vengrijos pirmininkavimo Tarybai Vengrijai bus labai svarbus. Būdama Tarybai pirmininkaujančio trejeto nare ir laukdama savo eilės Vengrija pasirengusi ir toliau glaudžiai bendradarbiauti, siekdama kurti Europos Sąjungą, artimesnę savo piliečiams ir jų interesams ir galinčią greitai ir ryžtingai reaguoti į išskylančius iššūkius. Norėčiau paminėti tik keletą uždavinių, kurie bus įgyvendinti per ateinančius šešis mėnesius. Pirma, manau, kad iki šių metų pabaigos reikia užbaigti ES biudžeto patikslinimo procedūrą ir Vengrijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu pradėti diskusijas dėl naujos daugiametės finansinės programos. Antra, manau, kad reikia užbaigti diskusijas dėl finansų priežiūros reformos dokumentų. Daug prarastume, jei sausio 1 d. nebūtų įkurtos finansų priežiūros institucijos. Trečia, mano manymu, ES suinteresuota užbaigti Kroatijos stojimo į ES derybas iki metų pabaigos. Esu įsitikinusi, kad šį tikslą galima pasiekti, esant politinei valiai. To reikia ir siekiant užtikrinti, kad plėtros procesas išliktų patikimas. Ir galiausiai, šiuo metu baigiamas Rumunijos ir Bulgarijos prisijungimas prie Šengeno erdvės. Europos piliečių judėjimo laisvė –vienas iš vertingiausių ES pasiekimų. Turime visais įmanomais būdais prisidėti įgyvendinant šią laisvę. Manau, kad Belgijai pirmininkaujant Tarybai visose šiose srityse bus padaryta akivaizdi pažanga.

András Gyürk (PPE), raštu. – (HU) Vengrijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu 2011 m. įvyks specialusis Tarybos posėdis, į kurio darbotvarkę pirmiausia bus įtraukti su energetikos politika susiję klausimai. Tačiau netgi Tarybai pirmininkaujant Belgijai patariama prieš šį susitikimą imtis konkrečių priemonių bendrajai energetikos politikai stiprinti. Investavimo srityje taip pat reikia skubiai veikti. Anksčiau Europos Komisijos

pristatytoje strateginėje apžvalgoje teisingai apibrėžtos pagrindinės plėtros gairės. Tolesnės diskusijos dėl infrastruktūros turėtų būti susijusios su finansinių išteklių kūrimu. Tai labai svarbu žvelgiant į artėjančias derybas dėl ES ateinančių septynerių metų biudžeto. Naujajame ilgalaikiame biudžete svarbesnis vaidmuo turėtų būti skiriamas pagrindinėms energetikos infrastruktūros investicijoms per Transeuropinių energetikos tinklų programą. Kita veiksmų sritimi turėtų būti geresnių sąlygų sudarymas naujoms energijos tiekimo technologijoms diegti. Tik ES lygmeniu derinant įstatymus galima tinkamai paskatinti decentralizuotos ir tvarios energijos gamybą. Manome, kad Komisijos siūlymas sukurti naujas teises gaires, skirtas pažangiems energetikos tinklams, kurie palengvintų dviejų krypčių ryšį, akivaizdžiai turės teigiamą poveikį. Kadangi tai nauja reguliavimo sritis, reikia pradėti politinį susitaikymą kuo anksčiau per Belgijos pirmininkavimą Tarybai. Be to, žvelgdama į ateitį Tarybai pirmininkaujanti Belgija taip pat turi stebėti, kaip valstybės narės įgyvendina gausybę teisės aktų, kuriuos Europos Sąjunga jau yra priėmusi. Trečiojo energetikos paketo įgyvendinimas arba dujų tiekimo saugumo reglamentas, kuris baigiamas svarstyti šiomis savaitėmis, neturėtų būti uždelsti.

Danuta Jazłowiecka (PPE), raštu. – (PL) Pone Y. Leterme, sveikinu pasakius puikią kalbą, kurioje atsiskleidė kuklumas ir atsakomybės jausmas sprendžiant Europoje iškilusias problemas. Džiaugiuosi Tarybai pirmininkaujančios Belgijos pasiūlytais gerai apsvartytais tikslais. Norėčiau pritarti ekonominio bendradarbiavimo stiprinimo tikslams, nes to labai reikia siekiant Europai tapti lygiaverte partnere pasaulinėje arenoje. Norėčiau, kad pasinaudotumėte dabartiniu valstybių narių pasirengimu priimti drąsius sprendimus, pvz., dėl struktūrinių reformų, kurios padėtų kurti gerą ir darnų Europos ekonominį valdymą. Tačiau norėčiau atkreipti dėmesį į būtinybę įtraukti visas Europos Sąjungos valstybes nares, ne tik tas, kurios priklauso euro zonai. Tik tada, kai mus sustiprins vienybėje slypinti jėga, galėsime atgauti finansų rinkų pasitikėjimą, kuris padės sumažinti nacionalinių skolų administravimo išlaidas, palengvins fiskalinę konsolidaciją ir sustiprins ekonomikos augimą. Linkiu jums daug ryžto, dinamiškumo ir atsakomybės.

Ádám Kósa (PPE), raštu. – (HU) Džiaugiuosi, kad šiuo metu Tarybai pirmininkaujanti Belgija didelį dėmesį skiria žmonių su negalia padėčiai gerinti ir ypač Jungtinių Tautų Neigaliųjų teisių konvencijos pasirašymui ir ratifikavimui valstybėse narėse prižiūrėti. Tačiau manau, kad 2009 m. lapkričio 26 d. priimtas Tarybos sprendimas padėjo pamatus teisei padėčiai, kuria remiantis JT Konvencija taikoma Europos institucijoms, įskaitant Europos Vadovų Tarybą. Tai reiškia, kad šios taisyklės taps norma ir Tarybai pirmininkaujančios Belgijos darbe. Tai, kad valstybės narės yra skirtinguose konvencijos priėmimo ir ratifikavimo etapuose, mano nuomone, negali kelti abejonių ES institucijoms dėl konvencijos *de facto* poveikio: ES lygmeniu nereikalaujama, kad kiekviena valstybė narė ratifikuotų konvenciją, nes Europos Vadovų Taryba – kurioje dalyvauja kiekvienos valstybės narės atstovai ir kuriai pritaria Parlamentas – jau priėmė savo sprendimą. Kreipiausi į atsakingą komitetą, ragindamas įtraukti šį klausimą į darbotvarkę, nes nepaisant puikių darbo santykių su kolegomis iš Ispanijos, prieš du mėnesius užduotas klausimas taip ir liko neišspręstas. Nuoširdžiai tikiuosi, kad Belgijai pirmininkaujant Tarybai sulauksiu atsakymo į šį klausimą. Baigdamas kalbą norėčiau palinkėti kolegomis iš Belgijos sėkmės ir geriausios kloties, įgyvendinant užsibrėžtus tikslus.

Marian-Jean Marinescu (PPE), raštu. – (RO) Svarbiausia užduotis ir vienas iš didžiausių iššūkių, su kuriais susidurs Tarybai pirmininkaujanti Belgija – Europos Sąjungos ekonominio ir finansinio stabilumo užtikrinimas. Manau, kad visos pastangos bus skirtos krizei įveikti, siekiant kuo greičiau atgaivinti ekonomiką, tvarų augimą ir sukurti kuo daugiau darbo

vietų. Reikia užbaigti naujojo finansų priežiūros mechanizmo įgyvendinimą, stabilizuoti euro zoną ir atstatyti biudžeto drausmę.

Be to, Belgija turės užbaigti derybas su Kroatija ir tęsti integracijos procesą, įtraukdama kitas Vakarų Balkanų valstybes. Taip pat raginu naująją Tarybai pirmininkaujančią valstybę apsvarstyti galimybę įtraukti Moldovą į Vakarų Balkanų valstybių grupę.

Darbo programa sudaryta iš penkių užduočių, kurios visos yra labai svarbios. Jų įgyvendinimas gali turėti teigiamą poveikį Belgijos federalinės valdžios stiprinimui ir Belgijos piliečių tikėjimui Europos ateitimi.

Iosif Matula (PPE), raštu. – (RO) Kaip Europos pilietis norėčiau išreikšti savo pritarimą Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios Belgijos iškeltiems tikslams. Iš tikrųjų, norėdami įveikti krizę, kuri turi didelį poveikį įvairioms žmonių grupėms, turime dirbti drauge.

Manau, kad būtina sukurti ir vystyti Europos ekonominio valdymo mechanizmus. Tačiau dar svarbiau politiškai solidariai juos remti, kad kuo greičiau pasiektume konkrečių rezultatų. Tiesą sakant, turime galimybę įgyvendinti Lisabonos sutartyje numatytas solidarumo sąlygas.

Atsižvelgiant į strategiją „ES 2020 m.“ ir iškeltus tikslus mažinti skurdą bei tarp regionų egzistuojančius skirtumus, turime skatinti naujoves, tyrimus, plėtrą ir konkurenciją.

Naujoji Dunojaus regionui skirta ES strategija suteikia mums progą pasinaudoti daugeliu galimybių, įskaitant Reino, Maino ir Dunojaus upių transporto koridorių Europoje tarp Belgijos ir Rumunijos uostų. Tai gali paskatinti viso Dunojaus regiono ekonominę ir socialinę plėtrą, taip pat atnešti naudos vietas ir regiono bendruomenėms.

Be to, manau, kad pagal nustatytą tvarkaraštį turime toliau plėsti Šengeno erdvę. Esu kilęs iš ES pakraštyje esančios šalies, todėl norėčiau pabrėžti, kad reikia toliau plėtoti Rytų partnerystę ir vykdyti Europos Sąjungos plėtros procesą.

Andreas Mølzer (NI), raštu. – (DE) Po Ispanijos pirmininkavimą Tarybai vėl perima šalis, kuri turi išspręsti daug vidinių problemų ir kuriai nerūpi lyderės vaidmuo Europoje. Panašu, kad tai tenkina Lisabonos sutarties rėmėjus, nes Sutartyje mažinamos rotacine tvarka vykstančio pirmininkavimo Tarybai galios. Be to, didžiosios valstybės pasinaudos šiuo silpnu vadovavimu, siekdamos savų tikslų ir pamindamos mažųjų valstybių interesus. Jei Belgija nori diskutuoti apie demografinius rodiklius ir už imigracijos slypinčias ekonomines priežastis, mes jau dabar galime atverti visus kelius į Europą. Imigracijos politika neturi būti grindžiama didelių bendrovių poreikiais, ieškant pigios darbo jėgos, ar politiniu požiūriu teisingomis daugiakultūrinėmis vizijomis. Reikia sutelkti dėmesį į pagrįstus istorinių europiečių interesus. Norint šiuos žmones apsaugoti nuo neribojamos masinės imigracijos iš trečiųjų šalių, Europai reikia šeimai palankios politikos, skirtos gimstamumo lygiui didinti. Europai taip pat reikia nuoseklios repatriacijos politikos, skirtos šiuo metu Europoje gyvenantiems tūkstančiams nelegalių imigrantų. Belgijos siekis kuo greičiau baigti derybas dėl Kroatijos stojimo į ES yra pagirtinas. Tačiau Belgija neįsipareigoja sustabdyti derybų su Turkija. Nors beveik kasdien įvykiai Turkijoje byloja apie tai, kad ši šalis nėra pasirengusi prisijungti prie ES. Geografinė, kultūrinė ir istorinė prasme ši valstybė nėra Europos dalis.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE), raštu. – (RO) Norėčiau pasidžiaugti plačių užmojų Tarybai pirmininkaujančios Belgijos tikslais, kurie pateikti programoje dėl žemės ūkio ir žvejybos

sektorių. Pienininkystės sektoriuje siūlomos priemonės, žemės ūkio gaminių kokybė ir kaimo vietovių plėtros politikos supaprastinimas taip pat yra svarbūs aspektai, ypač dabartinės ekonomikos krizės laikotarpiu.

Tačiau manau, kad didžiausias iššūkis, su kuriuo per ateinančius šešis mėnesius susidurs Tarybai pirmininkaujanti valstybė, bus tinkamų gairių, skirtų diskusijoms dėl bendros žemės ūkio politikos ir ES būsimos finansinės ateities, parengimas. Patvirtindama šių dviejų svarbių sričių nuoseklią poziciją Tarybai pirmininkaujanti Belgija galėtų padaryti didžiulę įtaką ateinančiam Europos dešimtmečiui.

Be to, kalbant apie žvejybą, manau, kad Tarybai pirmininkaujanti valstybė daug dėmesio turi skirti žvejybai Juodojoje jūroje, ir tai bus Europos Parlamente pristatyto pranešimo tema.

Kristiina Ojuland (ALDE), raštu. – (ET) Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios Belgijos programoje pristatomi ketinimai parengti Baltąją knygą dėl tvarios transporto plėtros 2010–2020 m. Prieš penkerius metus Europos Komisija pateikė planą, kuriame apibrėžti prioritetai dėl transeuropinių tinklų; vienas iš trisdešimties projektų – „Rail Baltica“, turėjusio jungti Helsinkį su Varšuva ir eiti per Baltijos valstybių sostines. Preliminariame 2008 m. pateiktame pranešime nurodyta, kad iš 1142 km geležinkelio tinklo nutiesta tik 135 km, nors tai yra tik trečdalis šiems metams nustatyto atstumo. Pranešime minimas nerimą keliantis aspektas: linija nuo Balstogės iki Lenkijos sienos, kuri buvo sudėtinga dėl Baltijos šalyse bei Vidurio Europoje naudojamų skirtingo pločio geležinkelio bėgių. Tarybai pirmininkaujanti Belgija rengiasi išnagrinėti strategiją ir metodus, kuriuos planuojama naudoti kuriant integruotą Europos transporto tinklą. Nerimauju, kad iki šiol Baltijos šalys buvo paliktos už Europos geležinkelių tinklo ribų, ir tikiuosi, kad Belgijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu bus pabrėžiamas ir Estijos, Latvijos bei Lietuvos sujungimas su Europos infrastruktūra. Manau, kad svarbu raginti šiame projekte dalyvaujančias valstybes nares tęsti pradėtus darbus ir rimtai spręsti iškilusias problemas, kad „Rail Baltica“ projektas būtų baigtas 2020 m., kaip ir planuota. „Rail Baltica“ projekto užbaigimas būtų reikšmingas viso regiono ekonomikos plėtrai, žmonių judėjimui, eismo saugumui ir aplinkos apsaugai.

Nuno Teixeira (PPE), raštu. – (PT) Belgija perima pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai tokiu laikotarpiu, kai daugelis šalių susiduria ir su ekonomiais, ir su socialiniais iššūkiais. Pirmininkavimas Tarybai turėtų būti visiškai išnaudotas, parengiant ir aptariant penktąjį pranešimą dėl sanglaudos politikos, kurį Komisija, kaip manoma, patvirtins lapkričio mėn. Daugiau dėmesio turėtų būti skiriama strategijoje „Europa 2020“ numatytiems struktūriniais fondams, taip pat sanglaudos ir regioninės konkurencijos santykiui, pasinaudojant tęstiniu valdymu, apimančiu įvairius institucinius lygius – europinį, nacionalinį, regioninį ir vietinį. Kita vertus, spalio mėn. vyksiantis aukščiausiojo lygio susitikimas dėl naujosios Europos naujovių strategijos nacionaliniams lyderiams taps puikia galimybe išsiaiškinti rūpimus klausimus, pvz., dėl naujovių finansavimo ir jų vertinimo rodiklių. Galiu tik patvirtinti, kad didesnių išteklių skyrimas šiai sričiai, kurios finansavimui tolimiausiose Europos regionuose turi būti skirtas ypatingas dėmesys, turi būti atliktas kartu skatinant glaudesnius ryšius tarp universitetų ir tyrimo centrų bei nacionalinės verslo bendruomenės. Tai vienintelis būdas paversti šį įsipareigojimą realiomis verslo galimybėmis ir didesniu bendrovių konkurencingumu pramoninio restruktūrizavimo sąlygomis.

Anna Záborská (PPE), raštu. – (SK) Akivaizdu, kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija didžiausią dėmesį skirs Europos ekonomikos, finansų rinkų ir viešųjų finansų atsigavimui.

Tačiau kartu reikia spręsti daugelį kitų susijusių klausimų. Valstybės narės tikisi, kad bus priimti sunkūs sprendimai dėl socialinės ir pensijų sistemų reformų, taip pat dėl valstybės finansuojamos sveikatos priežiūros sistemos. Tačiau turime nepamiršti vieno dalyko: tik dramatiškas šeimos politikos stiprinimas ir parama vaikų auginančioms šeimoms gali padėti surasti ilgalaikį šių problemų sprendimą. Dėl to pritariu Tarybai pirmininkaujančios Belgijos mėginimui stiprinti socialinę apsaugą. Moterims, kurios yra ir motinos, kyla didžiausia skurdo rizika. Labiau nei kada nors šiandien Europai reikia konkrečių rezultatų. Manau, kad Tarybai pirmininkaujančios Belgijos šiandien Europos Parlamento nariams pristatyti planai neliks tik planų, kaip pasiekti geresnį rytojų, sąrašų.

PIRMININKAVO: Dagmar ROTH-BEHRENDT

Pirmininko pavaduotoja

7. Islandijos paraiška dėl narystės Europos Sąjungoje (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl Islandijos paraiškos dėl narystės Europos Sąjungoje.

Steven Vanackere, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas.* – (NL) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, labai džiaugiuosi šiandien turėdamas galimybę kreiptis į Europos Parlamentą Tarybai pirmininkaujančios valstybės vardu ir pristatyti derybų dėl Islandijos, šalies, apie kurią pastaraisiais mėnesiais daug sužinojome dėl Ejaðadlajokudlio (*Eyjaðallajökull*) ugnikalnio išsiveržimo, prisijungimo planą. Atsiprašau vertėjų už tai, kad verčiu juos laužyti liežuvius, tariant šį sudėtingą žodį.

Pirmiausia norėčiau pabrėžti tai, apie ką jau kalbėjote paskutinėje rezoliucijoje dėl plėtros strategijos, kad plėtra yra tiek ES, tiek Europos kaip visumos stiprioji pusė, naudinga tiek senbuvėms, tiek naujosioms valstybėms narėms. Plėtros procesas ir toliau prisidės prie taikos, demokratijos ir stabilumo užtikrinimo Europoje. Plėtra suteikia ES didesnę įtaką pasaulio mastu, taip pat atneša konkrečios naudos mūsų piliečiams, t. y. užtikrina klestėjimą, suteikia geresnes ekonominio augimo perspektyvas ir naujas bendradarbiavimo galimybes įvairiose srityse, pvz., transporto, energetikos ir pan.

Remdamasi anksčiau Tarybai pirmininkavusių valstybių atliktu darbu ir atnaujintu plėtros susitarimu, pateiktu 2006 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadose, taip pat pirmininkaujančių valstybių narių trejeto programa, Tarybai pirmininkaujanti Belgija ir toliau tęs šiuos darbus. Turbūt reiktų priminti, kad teisingas plėtros krypties pasirinkimas – vienas iš penkių svarbiausių Tarybai pirmininkaujančios Belgijos uždavinių.

Birželio 17 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos nuomonei dėl Islandijos paraiškos dėl narystės Europos Sąjungoje ir rekomendacijoms, kad būtų pradėtos derybos su Islandija dėl stojimo į ES. Atsižvelgdama į atnaujintą plėtros susitarimą, Europos Vadovų Taryba nusprendė, kad Islandija atitinka 1993 m. Kopenhagoje Europos Vadovų Tarybos nustatytus politinius kriterijus ir nusprendė pradėti derybas dėl Islandijos stojimo į ES.

Europos Vadovų Taryba taip pat paragino, kad Taryba apibrėžtų bendrąsias derybų gaires ir priminė derybų tikslą – Islandija turi patvirtinti visą *teisyną (acquis)* ir garantuoti jo įgyvendinimą ir įvykdomumą. Tai reiškia, kad Islandija turi laikytis prisiimtų įsipareigojimų, pvz., pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą, kuriuos pabrėžė Europos laisvosios prekybos asociacijos priežiūros institucija. Be to, Islandija turi imtis atitinkamų veiksmų

ir stiprinti Komisijos nuomonėje išvardytas silpnąsias sritis, įskaitant finansinių paslaugų sektorių.

einantis Tarybos Pirmininko pareigas(FR) Europos Vadovų Taryba taip pat džiaugiasi Islandijos planais didžiausią dėmesį skirti šiems klausimams ir tiki, kad šalis ir toliau aktyviai spęs visas iškilusias problemas.

Europos Vadovų Taryba patvirtino, kad derybos bus grindžiamos konkrečiais Islandijos pasiekimais, kaip ir kitų kandidačių atveju, o pažanga derybose priklausys nuo šalies pasiektos pažangos atitinkant derybose nustatytus kriterijus.

Kaip tai vyks? Kartu su atnaujintu plėtros susitarimu taikysime tą pačią procedūrą, kaip ir pirmesniuose stojimo procesuose.

Pirmiausia Taryba priims derybų su Islandija programą, kurioje bus apibrėžti bendrieji derybas reglamentuojantys principai ir sąlygos, kurios turės būti įvykdytos. Derybų programoje taip pat bus atsižvelgta į Islandijos nuopelnus ir šalies padėtį, taip pat jai būdingus bruožus. Tai, kad šalis neseniai pritaikė Pasirengimo narystei pagalbos priemonę, labai padės pasiruošti stojimui.

Tuo tarpu Komisija jau nusiuntė Tarybai derybų programos projektą, ir tikiuosi, kad Bendrųjų reikalų taryba, kuriai pirmininkausiu liepos 26 d., galės jį patvirtinti, sudarydama sąlygas kartu su Islandija surengti pirmąją tarpvyriausybę stojimo konferenciją dar iki šio mėnesio pabaigos.

Tokiu atveju dar prieš vasaros pertrauką galėtume pradėti derybas dėl stojimo. Komisija Islandijoje atliks patikrinimą, per kurį bus siekiama nustatyti, ar kandidatės šalys pasirengusios pradėti derybas daugelyje konkrečių *teisyne (acquis)* sričių. Kaip žinote, šios sritys padalytos į skyrius. Rudenį Komisija pateiks pirmąjį pranešimą dėl Islandijos pažangos siekiant stojimo į ES. Taryba, remdamasi Komisijos atlikto patikrinimo rezultatais ir Komisijos pateiktu pasiūlymu, spęs, kokie kriterijai bus taikomi pradedant ir baigiant derybas dėl kiekvieno skyriaus.

Kai kurie žmonės teiraujasi, kiek laiko vyks šios derybos dėl Islandijos stojimo į ES. Visų pirma norėčiau pabrėžti tai, kad būdama Europos ekonominės erdvės ir Šengeno erdvės nare Islandija jau turi labai glaudžias sąsajas su ES ir atitinka didžiąją dalį *teisyne (acquis)* kriterijų. Tačiau būtų neteisinga, jeigu Taryba nustatytų derybų tvarkaraštį arba iš anksto numatytų sritis, dėl kurių bus deramasi.

Tačiau kitose srityse, pvz., žvejybos, ypač banginių medžioklės, kuri reguliuojama *teisyne (acquis)* ir kurios atžvilgiu Europa laikosi labai tvirtos pozicijos, todėl Islandija turės šį išspręsti šį klausimą, taip pat žemės ūkio ir kaimo vietovių plėtros, derybos tikriausiai bus sudėtingesnės. Plėtrą lemia nuopelnai, o ne standartinis tvarkaraštis.

Tačiau pabrėžiu, kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija tvirtai įsipareigojusi šį procesą tęsti.

einantis Tarybos Pirmininko pareigas(NL) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, kaip žinote, plėtros procesas naudingas ir Europos Sąjungai, ir Europai kaip žemynui. Todėl Tarybai pirmininkaujanti Belgija per ateinančius šešis mėnesius tikisi teigiamo ir konstruktyvaus bendradarbiavimo ne tik Islandijos, bet ir kitų šalių kandidačių atžvilgiu.

Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, ką mano šalies ministras pirmininkas ką tik aiškiai pasakė per pristatymą. Tarybai pirmininkaujanti Belgija supranta, kad ir Europos Parlamentas

atliko labai svarbų vaidmenį, ypač po Lisabonos sutarties įsigaliojimo, remdamas plėtros procesą ir užtikrindamas Europos Sąjungos piliečių paramą šiame procese.

Taip pat norėčiau padėkoti už Europos Parlamento indėlį ir konstruktyvų įnašą į ES plėtros politiką, kuris atsispindi, pvz., dabartinėje rezoliucijoje, siekiant daryti įtaką viešajai nuomonei ir sulaukti pakankamai Europos piliečių paramos plėtros politikos klausimu. Ačiū už dėmesį.

Štefan Füle, *Komisijos narys*. – Ponia pirmininke, labai džiaugiuosi galėdamas šiandien dalyvauti šiose diskusijose ir pareikšti savo nuomonę dėl Islandijos ir jos stojimo į ES proceso etapų.

Vieningas valstybių vadovų ir vyriausybių sprendimas pradėti derybas dėl stojimo į ES, priimtas Europos Vadovų Taryboje birželio mėn., yra svarbus žingsnis šalies siekiant prisijungti prie Europos Sąjungos. Tai aiškiai rodo, kad Islandijai atsiras vieta Europos Sąjungoje, o valstybės narės išreiškė vieningą norą priimti šią valstybę į ES, jeigu bus patenkintos visos iškeltos sąlygos. Komisija džiaugiasi šiuo sprendimu, kuris atitinka vasario mėn. mūsų pateiktas rekomendacijas.

Norėčiau pasinaudoti proga ir padėkoti Parlamentui už paramą šiame procese, taip pat gerbiamam pranešėjui, Parlamento nariui Ch. D. Predai už aktualų ir kokybišką pranešimą. Europos Parlamento rezoliucija, dėl kurios šiandien diskutuojame, yra labai naudingas indėlis šiame procese. Islandijai tinkamu laiku siunčiama teisinga žinia.

Galiu užtikrinti Parlamentą, kad Komisija pritarš šiai rezoliucijai.

Valstybių narių politiškai palaikoma Komisija aktyviai rengiasi kitiems stojimo į ES proceso etapams. Pirmuoju žingsniu tapo Komisijos parengtas derybų programos projektas, apie tai jau minėjo prieš tai kalbėjęs kolega, dėl kurio šiuo metu diskutuojama Taryboje. Tarybai pirmininkaujanti Belgija sprendimą planuoja priimti liepos 26 d. Bendrųjų reikalų taryboje, prieš 27 d. įvyksiančią tarpvyriausybinių konferenciją su Islandija. Tikimės sulaukti valstybių narių paramos.

Derybų programoje nustatytos bendrosios narystės derybų gairės ir numatytos reformos, kurias Islandija turi įvykdyti, siekdama prisijungti prie Europos Sąjungos. Kaip ir su visomis kandidatėmis, derybos bus pagrįstos valstybės nuopelnais, o derybų tempas priklausys nuo pasiektos pažangos vykdant derybų gairėse pateiktus reikalavimus. Tai apima ir Islandijos išpareigojimų Europos ekonominei erdvei vykdymą. Komisija Islandijai teiks visą reikalingą techninę paramą, siekdama palengvinti derybų procesą.

Be to, aktyviai ruošiamės Islandijos teisės aktų atitikimo kiekvienam *teisyno (acquis)* skyriui vertinimui, atlikdami vadinamąją patikrą. Šią patikrą planuojame pradėti 2010 m. rudenį ir tęsti iki 2011 m. vidurio. Atsižvelgiant į atnaujintą plėtros susitarimą, skyrių patikra, ypatingą dėmesį skiriant specifinėms Islandijos sritims, t. y. finansinėms paslaugoms, žuvininkystei, žemės ūkiui ir aplinkai, turėtų prasidėti labai ankstyvame proceso etape.

Per visą procesą Komisija siekia remti Islandijos pastangas atitikti kriterijus, teikdama finansinę pagalbą pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (IPA). Todėl džiaugiamės kitą savaitę įsigaliojančiais IPA reglamento pakeitimais, kuriais bus suteikta galimybė Islandija pasinaudoti ES teikiama pagalba.

Norėčiau padėkoti Parlamentui už nuolatinę paramą, priimant šį svarbų reglamentą. Priklausydama išsiplėtusiai valstybių šeimai, Islandija šiais metais pirmą kartą bus įtraukta

į mūsų kasmetės plėtros paketą, o lapkričio mėn. viduryje pirmą kartą bus paskelbtas pažangos pranešimas, kuriame bus apžvelgti praeitų metų pasiekimai.

Kaip matote, vyksta visi paruošiamieji darbai, ir pakankamai anksti galime pradėti derybas. Islandijos narystė Europos ekonominėje erdvėje, prisijungimas prie Šengeno susitarimo ir aukšti demokratijos standartai bus vertingas indėlis šiame procese. Tačiau negalime pamiršti, kad stojimo į ES kelyje bus susiduriama su įvairiais iššūkiais.

Gerai žinome, kad tam tikri klausimai, pvz., banginių medžioklė ir žvejyba – pabrėžiu kebliausias sritis – svarbūs ir Islandijai, ir valstybėms narėms. Girdėjau pasiūlymą konstruktyviai derėtis dėl žvejybos skyriaus, ir galiu užtikrinti, kad Komisija derybose bus nusiteikusi geranoriškai.

Kalbant apie banko „Icesave“ reikalus, suprantu kilusį susirūpinimą dėl dvišalių derybų sulėtėjimo po to, kai kovo mėn. Islandijoje vykusiam referendume sulaukta neigiamų rezultatų. Kaip numatyta jūsų rezoliucijoje, tikimės, kad Europos laisvosios prekybos asociacijos (EFTA) priežiūros institucijos oficialiame rašte pateiktas teisinės padėties ypatumų išaiškinimas palengvins procesą, siekiant visas puses tenkinančio Islandijos, Jungtinės Karalystės ir Nyderlandų susitarimo.

Pastarojo meto pokyčiai ministrų lygmeniu teikia vilties. Norėčiau pasakyti, kad labai vertinu visų dalyvaujančių šalių pastangas ir įsipareigojimus, mėginant išspręsti šią problemą. Komisija atidžiai stebės vykstančius pokyčius stojimo procese.

Kaip ir jums, man nerimą kelia problemos, kurios kyla dėl nacionalinio sutarimo nebuvimo ir menkos visuomenės paramos Islandijoje dėl jos narystės ES. Norėčiau atkreipti dėmesį į Komisijos prašymą teikti Islandijos valdžios institucijoms paramą rengiant ir vykdant komunikacijos strategiją dėl narystės Europos Sąjungoje.

Komunikacija bus svarbiausia IPA paramos Islandijai sritis. Šioje valstybėje steigiamame informacijos centru ir renkame faktinę ir objektyvią komunikacinę medžiagą. Mūsų delegacija Reikjavike, kuri rudenį jau dirbs visu tempu, bus viena iš priemonių kreiptis į Islandijos piliečius. Delegacija glaudžiai bendradarbiaus su Islandijos vyriausybe, atsakinga už šią sritį.

Apibendrinamas norėčiau pakartoti, kad Komisija visiškai remia Islandijos siekį įstoti į Europos Sąjungą. Manau, kad Islandija imsis visų reikalingų priemonių siekdama sėkmingai užbaigti derybas dėl stojimo į ES.

Kaip jau minėjau, rūpinsiuosi, kad Parlamentas gautų išsamią informaciją apie vykstantį derybų procesą.

Cristian Dan Preda, *PPE frakcijos vardu.* – (RO) Iš pradžių norėčiau pasidžiaugti tuo, kad Komisija ir Taryba dalyvauja šiame posėdyje ir iki šiol vyko veiksmingas bendradarbiavimas su šiomis dviem institucijomis, taip pat kolegomis iš kitų frakcijų. Savo pranešime nagrinėsiu Islandijos paraišką dėl narystės ES, vertindamas iš keturių pagrindinių veiksnių perspektyvos.

Pirmas veiksnys: politinis kriterijus. Islandija išsiskiria stipria demokratijos tradicija. Kita vertus, nepaisant vilčių teikiančių ženklų, vis dar kyla abejonių dėl teismų sistemos priklausomybės. Be to, Islandijos valdžios institucijos turi panaikinti esamus skirtumus tarp Europos piliečių dėl balsavimo teisės ir dalyvavimo vietos rinkimuose.

Antras veiksnys: ekonominis kriterijus. Kaip Europos ekonominės erdvės šalis narė, Islandija jau yra įvykdžiusi didžiąją dalį narėms keliamų reikalavimų. Džiaugiuosi atsinaujinusiomis

derybomis dėl bankui „Icesave“ taikomų teisės aktų, taip pat dėl pastarojo meto ženklų, bylojančių apie atsigaunančią ekonomiką. Be abejo, palaikau Islandijos siekį prisijungti prie euro zonos, tapus ES valstybe nare ir įvykdžius keliamus reikalavimus.

Trečias veiksnys: regioninis bendradarbiavimas. Šiuo atžvilgiu Islandija ir jos stojimas į ES suteikia Europos Sąjungai išskirtinę galimybę sustiprinti ir suvienyti savo jėgas, sprendžiant Arkties regiono klausimus.

Paskutinis, tačiau ne mažiau svarbus kriterijus – viešoji nuomonė. Viešosios nuomonės vaidmuo labai svarbus, siekiant sėkmingai užbaigti derybas dėl stojimo į ES. Turėdamas tai omenyje, manau, kad turime paskatinti Islandijos valdžios institucijas pradėti viešas diskusijas ir konsultuotis su visais projekto dalyviais. Tai tampa vis svarbiau, nes pastarieji tyrimai parodė, kad Islandijos gyventojai norėtų gauti daugiau informacijos apie ES ir jos vykdomą politiką.

David-Maria Sassoli, *S&D frakcijos vardu.* – (IT) Ponia pirmininke, Tarybos ir Komisijos nariai, ponios ir ponai, derybų dėl Islandijos stojimo į ES pradžia – dar vienas svarbus žingsnis Europos integracijos procese. Kalbame apie valstybę, kuri prieš daugelį metų pasirašė Europos partnerystės susitarimą, nuo 1996 m. priklauso Šengeno erdvei ir yra viena iš Pasaulinės prekybos organizacijos įkūrėjų.

Iki šiol Islandija įrodė, kad atitinka didžiąją dalį stojimo į ES kriterijų, tačiau vis dar reikia patobulinti keletą sričių. Kalbu apie CH. D. Predos paminėtą teismų sistemą: Islandijai labai svarbu sukurti aiškius mechanizmus, kuriais būtų užtikrinta teismų sistemos nepriklausomybė ir būtų išspręstos teisėjų, prokurorų ir aukščiausiųjų teisminių institucijų skyrimo problemos.

Islandijos Vyriausybė turi dar labiau pasistengti: reikia įtikinti Islandijos žmones, kad jie norėtų dalyvauti europietiškae iššūkyje. Be abejo, dar reikia išspręsti keletą klausimų, iš kurių vienas – banginių medžioklė. Birželio 25 d. Agadire priimtas banginių medžioklės moratoriumas, todėl Islandija turi paklusti šiam sprendimui ir sustabdyti net moksliniais tikslais vykdomą banginių medžioklę, nes būtent ja dažnai ir dangstoma komercinė banginių medžioklė.

Be to, yra dar vienas klausimas, kurį sprendžiant, mano nuomone, reikėtų didesnio Parlamento įsitraukimo, t. y. banko „Icesave“ problema, kuri atskleidė tinkamo įstatymo dėl interesų konfliktų sprendimo poreikį šioje valstybėje. Ponia pirmininke, galime pradėti derybų etapą, siekdami dar kartą patvirtinti, kad Europa nėra tik geografinė teritorija ar uždara sistema, ir kaimyninės Europos šalys gali dalyvauti Europos projekto plėtroje ir kūrime, jeigu to nori ir atitinka nustatytus reikalavimus.

Johannes Cornelis van Baalen, *ALDE frakcijos vardu.* – (NL) Ponia pirmininke, Islandija – viena iš seniausių demokratinių valstybių Europoje. Islandijos Parlamentas Altingas – seniausias parlamentas mūsų žemyne. Islandija – Europos ekonominės erdvės šalis narė, Šengeno susitarimus ir Dublino reglamentą pasirašiusi valstybė, o tai reiškia, kad Islandija jau atitinka didžiąją dalį *Bendrijos teisyno (acquis)*. Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcija pritaria derybų dėl Islandijos stojimo į ES pradžiai. Būdamas Europos Sąjungos nare Islandija turės galimybę prisidėti prie Europos klestėjimo. Tačiau, ponias pirmininke, norėčiau pažymėti, kad narystė taip pat reiškia, jog Islandija turės įvykdyti reikalavimus „Icesave“ banko atžvilgiu, t. y. įsipareigojimus Jungtinei Karalystei ir Nyderlandams. Žinote, kad susitarimai su šiomis dviem valstybėmis buvo atmesti referendumuose, o tai reiškia, kad šiuo metu Islandijos vyriausybė turi pasistengti parengti naujus susitarimus su Nyderlandais

ir Jungtine Karalyste bei jų laikytis. Be to, Europos integracijos esmė yra *pacta sunt servanda*, t. y. sutarčių reikia laikytis. Toks Islandijos vyriausybės poelgis būtų tarsi paskutinė dėlionės dalis Islandijos derybose dėl stojimo į ES ir pačiame stojimo į Europos Sąjungą procese. Tai svarbios derybų dėl stojimo į ES sąlygos.

Indrek Tarand, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (ET) Ponios ir ponai, svarstome dokumentą, kuriame apibrėžtas Europos Parlamento įgaliojimas derėtis su Islandija, o tai yra svarbi žinia visuomenei ir Islandijos žmonėms, kurie, kaip žinome, nelabai optimistiškai nusiteikę integracijos į Europos Sąjungą atžvilgiu. Kadangi kalbame apie įgaliojimą, manau, turėtume apibrėžti tuos aspektus, kurie bus svarbiausi diskusijose, pvz., žvejyba ir banginių medžioklė. Apgailestauju, kad Užsienio reikalų komitete nebuvo pritarta Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso pasiūlymams, nes jie Islandijos gyventojams būtų perdavę sąžiningą ir atvirą žinią.

Tačiau tiesiogiai su derybininko įgaliojimu nesusiję klausimai nebuvo atmesti, be abejo, turiu omenyje banką „Icesave“. Laimei, Ch. D. Predai čia pavyko pasiekti patenkinantį kompromisą. Asmeniškai man keletą žmonių siekis priversti visus Islandijos žmones būti atsakingais už ekonomikos veikėjų klaidas atrodo nesąžiningas. Be to, į Islandijos bankus pinigus padėjo ir kai kurios britų vietos valdžios institucijos, pinigus, kuriuos britų mokesčių mokėtojai joms mokėjo viešojo transporto ir švietimo sistemoms sureguliuoti, o ne iššvaistyti kazino.

Vienoje Užsienio reikalų komiteto sesijoje Islandija buvo pavadinta bankrutavusia sala. Taip, Islandiją sukretė finansų krizė, tačiau ar daug galime paminėti valstybių, kurios nepatyrė šios krizės? Aš asmeniškai negaliu. Norėčiau priminti, kad 1971 m. Danija taip pat buvo atsidūrusi labai sunkioje finansinėje padėtyje, tačiau po metų sunkumai buvo įveikti ir valstybė tapo patikima Europos Sąjungos nare. Ir galiausiai, ponai pirmininke, manau, kad jau šioje plenarinėje sesijoje bus skirtos papildomos šešios vietos Islandijos Parlamento nariams.

Charles Tannock, *ECR frakcijos vardu*. – Ponia pirmininke, ECR frakcija pritaria Europos Sąjungos plėtrai, ir mes, be abejo, remiame Islandijos siekį stoti į ES, jeigu tik patys Islandijos žmonės to nori.

Yra keletas priežasčių, kodėl Islandijos narystė būtų naudinga ES. Pirma, juo labiau ES išsiplės, tuo laisvesnė ir lankstesnė taps.

Antra, Islandijos priklausomybė nuo žvejybos pramonės tikriausiai lems palankų susitarimą, kuris gali paskatinti ilgai uždelstą bendrosios žvejybos politikos reformą ir sudaryti palankias sąlygas galimam Norvegijos stojimui į ES.

Trečia, Islandija jau patvirtino didelę *teisyne (acquis)* dalį, būdama Europos ekonominės erdvės ir Šengeno erdvės šalimi nare, todėl Islandijos prisijungimas neturėtų sukelti vadinamojo „plėtros nuovargio“, kuris, kaip manoma, sukėlė visuomenės nusivylimą Europos Sąjunga.

Niekas nesitiki, kad turtingi islandai *en masse* (masiškai) paliks mažai apgyvendintą šalį ir vyks ieškoti darbo kitose Europos Sąjungos valstybėse, kaip, pvz., gali atsitikti, Turkijai prisijungus prie ES.

Be abejonės, sprendimą referendume priims Islandijos žmonės. Per paskutinį Islandijoje vykusį referendumą gyventojai nepritarė milijardų svarų kompensacijų išmokėjimui britų indėlininkams, kurie jų neteko, bankrutavus „Icesave“ bankui.

Manau, kad Islandija pripažins ir gerbs EEE teisinius įsipareigojimus kitų labiausiai nukentėjusių valstybių narių atžvilgiu, pvz., mano gimtosios Jungtinės Karalystės, ir Nyderlandų.

Søren Bo Søndergaard, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (DA) Ponia pirmininke, diskusijose dėl Islandijos narystės ES nepastebėjau jokios savikritiškos analizės. Mano nuomone, turėtume diskutuoti ne tik apie sritis, kuriose Islandija turėtų prisitaikyti prie ES. Neturime tapti propagandos mašina dėl to, kad Islandijos narystė ES visada būtų buvusi, yra ir bus neabejotinai naudinga Islandijai.

Turėtume objektyviai įvertinti privalumus ir trūkumus. Islandijos žmonės nėra kvaili. Jie puikiai supranta, kad Islandijai tapus ES nare, dabartinė ES žuvininkystės politika turėtų katastrofišką poveikį jų žuvininkystės pramonei, kuri yra pagrindinė šalies pramonės šaka. Islandijos žmonės taip pat suvokia, kad nuolatiniai ES raginimai liberalizuoti bankų sistemą ne padėjo išvengti, o greičiau sudarė sąlygas tokiai bankų krizei, su kuria susidūrė Islandija. Ir galiausiai, Islandijos žmonės gerai supranta, kad jeigu Islandija jau būtų turėjusi eurą, jiems būtų buvę kur kas sunkiau įveikti krizę, su kuria, laimei, Islandija sėkmingai kovoja dėl pasirinkto laisvai svyruojančio valiutos kurso.

Naujausia nuomonių apklausa Islandijoje rodo nuolat augantį nepritarimą narystei ES. Jei referendumas vyktų šiandien, 70 proc. islandų balsuotų „prieš“, o tik 30 proc. islandų balsuotų „už“. Jeigu manome, kad tokį rezultatą gali pakeisti ES šlovinanti propagandinė kampanija, tai labai klystame! Islandijos paraiška turėtų būti ne tik pagrindas pateikti reikalavimus Islandijai; tai turėtų būti ir galimybė savikritiškai įvertinti ES vykdomą politiką.

Timo Soini, *EFD frakcijos vardu.* – (FI) Ponia pirmininke, savo kalbą sakysiu kaip suomis ir Šiaurės Europos šalių atstovas. Islandija – nepriklausoma, suvereni valstybė, kuri pati priims sprendimą. Mano patarimas jos piliečiams: savo pačių labui to nedarykite. Esate daug vertingesni būdami Europos dalimi, tačiau nepriklausydami Europos Sąjungai. Norvegija, Šveicarija ir Islandija klesti Europoje, net ir nepriklausydamos Europos Sąjungai.

Suomija sukaupė penkiolikos metų patirtį kaip ES valstybė narė, ir ši patirtis man nekelia susižavėjimo. Maža šalis čia neturi jokios įtakos: dominuoja didelės valstybės. Jūsų šalyje gausu gerų dalykų, ir ji neabejotinai atitinka reikiamus kriterijus. Esate stipri Šiaurės Europos demokratija, kurioje referendumai netampa pasityčiojimu iš demokratijos. Kai Norvegija 1994 m. pasakė „ne“, antrą kartą nebalsavo. Kai Švedija nusprendė neatsisakyti kronos, dar kartą šiuo klausimu taip pat nebalsavo. Kitose Europos šalyse po metų būdavo rengiami pakartotiniai balsavimai, jeigu rezultatas nebuvo patenkinamas. Jūs taip nesielkite.

Nick Griffin (NI). – Ponia pirmininke, ES sąmokslą galime apibrėžti ne tik kaip endeminį švaistymą ir apgavystę, bet ir kaip žmonių norų nepaisymą. Islandijos vertimas paklusti ES taisyklėms gali būti to pavyzdžiu. Visuomenės nuomonės tyrimai rodo, kad 60 proc. islandų norėtų išsaugoti laisvę, likdami už ES ribų. Tik 26 proc. apkvailino Europos Sąjungą ginanti korporacinė žiniasklaidos propaganda.

Nereikia tuo stebėtis. Islandai turi seniausias tikrosios demokratijos tradicijas pasaulyje. Žmonės nenori jos iškeisti į nepaskirtų Komisijos narių valdymą. Islandams priklauso keletas išlikusių didžiųjų pasaulio žuvų išteklių. Jie siekia apsaugoti juos nuo išnaikinimo, nes narystė ES sunaikino britų žuvų išteklius. Islandai didžiuojasi savo protėviais vikingais, gyva kultūra ir savo identitetu. ES valdymas pasmerktų Reikjaviką tapti dar vienu musulmonų getų pavyzdžiu greta „Londonistano“, Paryžiaus, Briuselio ir Kopenhagos!

Tad kalbėdamas iš pačios Euro pabaisos širdies, raginu jus, Islandijos žmonės, išlikti laisvais! Pasakykite „ne“ Europos Sąjungai!

Elmar Brok (PPE). – (DE) Ponia pirmininke, pone S. Füle, pone S. Vanackere, ponios ir ponai, pritariu Islandijos stojimui į Europos Sąjungą, nes būdama Europos ekonominės erdvės nare Islandija jau atitinka daugelį keliamų sąlygų. Tai viena iš geriausių man žinomų demokratiškesnių šalių, ir manau, kad Europos Sąjunga džiaugsis, galėdama tapti Islandijai saugiu rojumi, kurio siekis ir slypi Islandijos paraiškoje. Tačiau turėtume ir aiškiai pasakyti, kad esame suinteresuoti Islandijos tapimu ES nare.

Kita vertus, yra daug klausimų, kurie neišspręsti, net esant Europos ekonominė erdvė šalimi nare. Neabejotinai reikia paminėti banginių medžioklę, taip pat įvairius su laisvu kapitalo judėjimu ir žemės ūkiu susijusius klausimus, kuriuos reikia spręsti.

Manau, jog labai svarbu užtikrinti, kad Islandijos vyriausybė sulauktų visuotinės paramos dėl stojimo į ES. Derėjimasis žinant, kad vyriausybė neturi daugumos žmonių paramos šiuo klausimu, nepriimtinau apribos turimas galimybes. Todėl, pone S. Füle, norėčiau, kad tai paaiškintumėte, kitaip derybos bus betikslės.

Arlene McCarthy (S&D). – Ponia pirmininke, net nekyla abejonių, kad Islandijos vieta yra Europos Sąjungoje, ir galbūt Nickui Griffinui bus netikėta tai, kad Islandija savanoriškai patvirtino du trečdalius ES teisinės bazės, savanoriškai tapo vidaus rinkos nare ir savanoriškai prisijungė prie Šengeno erdvės.

Šiandien norėčiau pabrėžti poreikį ieškoti būdų, kaip įveikti finansų krizę. Tai dominuojanti Europos politikos tema. Pone Komisijos nary, kaip žinote, šiandien Parlamente balsuosime dėl finansinės priežiūros dokumento, institucijoms keliamų kapitalo reikalavimų ir bankininkų užmokesčio nustatymo. Todėl Islandijos bankų griūties akivaizdoje labai svarbu stiprinti mūsų partnerystę finansinių reformų srityje. Džiaugiuosi, kad tai bus pagrindinė – ir, tiesą sakant, labai ankstyva – derybų su Islandija dalis.

Be abejo, kaip jau minėjo daugelis kolegų, yra vienas svarbus klausimas, kurį reikia spręsti. Jungtinės Karalystės, Nyderlandų ir Islandijos derybose dėl banko „Icesave“ reikia surasti sąžiningą ir teisingą sprendimą, koku būdu kompensuoti indėlininkų nuostolius, kaip atsitiko ir mano rinkimų apygardoje, kai teko kompensuoti labdaros fondo, globojančio vėžiu sergančius ligonius, nuostolius, praradus jam paaukotus pinigus, kuriuos turėjo kompensuoti mūsų vyriausybė. Todėl džiaugiuosi, kad Komisija ir Taryba pripažįsta šio sprendimo svarbą.

Dar kartą norėčiau pabrėžti, kad finansinės paslaugos ir geresnė priežiūra turėtų būti pagrindiniais derybų elementais, atsižvelgiant į Europos ekonominius interesus, ne tik į Islandijos ir kitų valstybių narių interesus.

Pat the Cope Gallagher (ALDE). – Ponia pirmininke, Islandija turi nepaprastas galimybes netrukus pradėti derybas, ir ji, kaip kiti nariai minėjo, būdama EEE nare jau priėmė didelę dalį Bendrijos teisyno (*acquis*). Turi būti nuspręsta dėl daugiau nei 35 įvairių ES politikos aspektų, įskaitant konkurencijos politikos, finansinių paslaugų, žemės ūkio ir žuvininkystės sritis.

Būdamas Europos Parlamento delegacijos ryšiams su Šveicarija, Islandija, Norvegija ir Europos ekonominės erdvės (EEE) jungtiniame parlamentiniame komitete pirmininku, tvirtai manau, kad be politinių derybų, kurios dabar prasidės, lygiai taip pat svarbu toliau gerinti Europos Sąjungos ir Islandijos politinį ir pilietinį visuomenės dialogą. Tradiciškai,

derybos dėl stojimo – neterminuotas procesas, o pažanga priklauso nuo abiejų šalių sąžiningumo. Būtent todėl, pvz., svarbu, kad „Icesave“ banko klausimai išliktų dvišaliu reikalu.

Patariu Islandijos žmonėms, kurie šiame etape galbūt nuogaštuoja, palaukti galutinio rezultato prieš užimant tvirtas pozicijas. Kaip minėjo Arlene McCarthy, nėra net kalbos apie prievartinius reikalavimus Islandijai. Islandijos piliečiai – protingi žmonės, ir deryboms pasibaigus patys nuspręš dėl savo ateities.

Judith Sargentini (Verts/ALE). – (NL) Ponia pirmininke, būdama Olandijos piliete, manau, kad susitarimas su Islandija dėl „Icesave“ banko išsiskolinimų – gyvybiškai svarbus, tačiau jokia būdu diskusijos šiuo klausimu negali sukliudyti pradėti derybų. Todėl labai vertinu konstruktyvų savo kolegų, Europos Parlamento narių iš Olandijos, požiūrį šiuo klausimu. Galų gale, Islandijos priėmimas į Europos Sąjungą pats savaime bus mūsų garantija, kad ji galiausiai grąžins tuos pinigus.

Toliau aptarsiu kitą aspektą, susijusį su banginių medžiokle. Europa įtraukė banginius į saugomų rūšių sąrašą. Jei Islandija siekia tapti ES nare, – tikiuosi, kad ji to nori, – turės nutraukti banginių medžioklę. Manau, kad šio Parlamento užduotis – perduoti šią žinią. Tačiau nenagrinėkime šio argumento dėl banginių medžioklės dabar, kai derybos dar tik prasidėjo.

Peter van Dalen (ECR). – (NL) Ponia pirmininke, Islandijos paraiška dėl stojimo į ES yra prasminga ir nusipelnė mūsų paramos. Priešingai nei Turkija, ši šalis yra Europoje ir jau seniai turi socialinių bei ekonominių, kultūrinių ir ideologinių panašumų su Europa. Tuo ji taip pat skiriasi nuo Turkijos.

Islandijos stojimą reikia vertinti palankiai, nes ši šalis atitinka Kopenhagos kriterijus, tačiau jos ginčas su Nyderlandais ir Jungtine Karalyste dėl „Icesave“ banko lėšų – dar svarbesnis klausimas. Būtina jį išspręsti laiku ir tinkamai. Derybos dėl stojimo sutarties finansinių skyrių turėtų būti baigtos tik tada, kai bus pasiektas išsamus susitarimas, kad Islandija grąžins tuos pinigus, ir kai šis klausimas bus aiškiai išspręstas. Mano nuomone, tai turėtų būti griežtas reikalavimas. Nėra grynųjų – nebus stojimo.

Nigel Farage (EFD). – Ponia pirmininke, kalbame apie nedidelę Atlanto regiono bendruomenę, kurioje parlamentas gyvuoja jau daugiau nei 1000 metų. Kalbame apie šalį, kurioje aukštas išsilavinimo lygis. Kalbame apie šalį, kurios piliečiai iš tikrųjų pamąsto prieš veikdami. Manau, kad būtent todėl maždaug du trečdaliai apklausose dalyvavusių žmonių nusprendė, kad jie nenori prisijungti prie Europos Sąjungos. To nebus!

Galiu pasakyti tik tiek – laiminga senutė Islandija! Nes ji nebuvo šio klubo nare, nes ji nepasidavė eurui, nes ji konkurencingai devalvavo kroną, ir tai buvo naudinga jos ekonomikai. Dėl to išsiplėtė turizmas, ir manyčiau, kad tokios šalys kaip Graikija turėtų jai pavydėti.

Be to, žuvininkystei vykdyti ji turi 200 mylių išskirtinę ekonominę zoną, kurią laimėjo per „Menkių karą“ su Britanija dar 1970 m. Nepaaukokite jos! Neatiduokite jos! Nepasitikėkite savo politikais karjeristais, nes jeigu jais pasiklausite, ši grupelė žmonių atims iš jūsų didžiausią atsinaujinančių išteklių šaltinį! Nedarykite to!

Krisztina Morvai (NI). – Ponia pirmininke, kaip žmogaus teisių gynėja stebiu Islandijos stojimo procesą iš žmogaus teisių perspektyvos, ir turiu pasakyti, kad esu sunerimusi.

Turiu tik vieną minutę pasisakyti žmogaus teisių – be abejo, iš esmės tų žmonių, kurie ginčija, abejoja ar protestuoja prieš stojimą – klausimu, ir norėčiau priminti Islandijos piliečiams du svarbius dalykus. Pirma, remiantis šiuolaikine žmogaus teisių apsaugos teise, turite pagrindinę teisę gauti teisingą, tikslią ir konkrečią informaciją apie viešuosius reikalus – ne tik apie teigiamas, bet ir apie neigiamas stojimo puses. Be to, tie iš jūsų, kurie nepritaria stojimui, turi lygiai tas pačias teises į žodžio, saviraiškos ir susirinkimų laisvę kaip ir tie, kurie pritaria stojimui. Turite tas pačias teises į viešuosius finansinius išteklius, taip pat teisę naudotis valstybinėmis visuomenės informavimo priemonėmis, valstybine televizija, ir pan. Ginkite savo teises, kol dar ne vėlu.

Ria Oomen-Ruijten (PPE). – (NL) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, dėkojame ponui C. D. Predai už puikų ir naudingą bendradarbiavimą.

Ponia pirmininke, labai svarbu derantis dėl stojimo nesuteikti šaliai kandidatei klaidingų lūkesčių ir atkreipti jos dėmesį į itin sudėtingus klausimus. Šiame procese turime būti nešališki, o šalis turi atitikti reikiamus kriterijus. Ponia pirmininke, būtina, kad Islandija laikytųsi visų įsipareigojimų, kylančių iš Bendrijos teisyno. Kaip ir Europos Komisija, priėjau prie išvados, kad Islandija vykdo nepakankamą finansų rinkų priežiūrą. Be to, padariau išvadą, kad dėl jos nesugebėjimo sukurti indėlių garantijų sistemos kilo problemų su mažiausiai dviem valstybėmis narėmis: Nyderlandais ir Jungtine Karalyste. Kitas dalykas, neatskiriamas nuo šalies stojimo į ES, yra tas, kad ji turi laikytis visų įsipareigojimų ir pasiekti susitarimą.

Ponia pirmininke, pagrindinis iššūkis, su kuriuo susiduria Islandija, yra tas, kad šalies laukia dar daug sunkaus darbo, kol jos visuomenė ir politikai įsitikins, kad nori stoti į Europos Sąjungą.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Pirmiausia norėčiau padėkoti savo kolegai, Cristianui Predai, už visas jo pastangas rengiant šį pranešimą. Jo priėmimas, prabėgus beveik metams po Islandijos paraiškos dėl stojimo pateikimo, byloja apie mūsų paramą šios šalies pastangoms integruotis į ES.

Norėčiau pabrėžti, kad Islandija jau keletą metų bendradarbiauja su Europos Sąjunga kaip Europos ekonominės erdvės narė nuo 1994 m. ir kaip Šengeno erdvės narė nuo 1996 m. Todėl ši šalis gana greitai sugebės įgyvendinti Europos teisės aktus.

Manau, kad Islandijos stojimas strategiškai svarbus ES vaidmeniui Arkties regione ir Šiaurės Atlante stiprinti. Kartu Islandija užsitikintų stabilumą, o Europos Sąjunga priimtų šalį, kuri turi rinkos ekonomiką ir demokratinę sistemą, nors šiuo metu ir patiria krizę.

Antigoni Papadopoulou (S&D). – (EL) Ponia pirmininke, Islandija – nedidelė valstybė sala, viena iš seniausių demokratinių šalių Europoje, kurios ekonomika – viena stipriausių pasaulyje. Neseniai ši valstybė atsidūrė pačiame tarptautinės finansų ir valiutos krizės audros centre. Ji matė, kaip žlugo jos didžiausi bankai ir smuko nacionalinė valiuta, todėl išaugo nedarbo lygis, bankrutavo nemažai įmonių ir padidėjo palūkanų normos.

Šiandien atsirado tiesioginis ir neatidėliotinas poreikis sukurti finansų priežiūros ir indėlių garantijų sistemas. Tai, kad Islandija siekia prisijungti prie Europos Sąjungos, rodo pasitikėjimą Europos modeliu.

Jos stojimas bus akivaizdžiai lengvesnis negu Turkijos, nes Islandija – Europos ekonominės erdvės narė ir visiškai demokratiška valstybė, priėmusi didžiąją dalį Europos teisės aktų. Jos narystė Europos Sąjungoje padidintų Europos Sąjungos autoritetą Arkties regione ir

atvertų naują dvikrypčio bendravimo žuvininkystės ir banginių medžioklės klausimais puslapį.

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Chris Davies (ALDE). – Ponia pirmininke, manau, kad Islandijos narystė sutvirtintų Europos Sąjungos vertybes, ir jos paraišką vertinu palankiai. Girdėjau kalbant, kad ES reikalavimas riboti banginių medžioklę išprovokuos protestus Islandijoje, tačiau islandai turi suprasti, kad jeigu nekeltume tokio ribojimo, tai išprovokuotų protestus visose kitose Europos šalyse.

Turime pripažinti didelius Islandijos pasiekimus jūros apsaugos srityje, kuri išplėtota daug geriau negu daugelyje valstybių narių. Pritačiau susitarimui, kuriame būtų numatyta galimybė medžioti banginius tenkinant vietos gyventojų poreikius, nors akivaizdu, kad patys islandai nelabai mėgsta banginių mėsą. Negaliu sutikti su banginių medžiokle komercinio eksporto tikslais. Manau, kad Islandija išgarsės kaip vieta Europoje, į kurią vyksime stebėti banginių, o ne žiūrėti, kaip jie žudomi.

Seán Kelly (PPE). – Ponia pirmininke, palankiai vertinu Islandijos paraišką. Nepažįstu nė vieno asmens, kuris laikytų šautuvą prie jų galvų. Manau, kad islandai nori prisijungti prie Europos Sąjungos, nes, anot Belgijos ministro pirmininko, jie laiko Europos Sąjungą gerovės garantija.

Turi būti garsiai ir aiškiai pasakyta, kad nėra jokių gerovės garantijų. Tai dvikrypčio eismo gatvė. Perfrazuodami velionio JAV prezidento Johno F. Kennedy žodžius, turėtume pasakyti valstybėms narėms ir šalims kandidatėms: „Neklauskite, ką ES gali padaryti dėl jūsų, o paklauskite, ką jūs galite padaryti dėl ES“. Čia nėra jokios aukso kasyklos, kurioje žmonės semtų auksą rankomis ir taptų turtingais.

Be to, palankiai vertinu Islandijos paraišką, nes, kad, kaip kiti kalbėtojai jau minėjo, tai suteiks mums galimybę reformuoti bendrąją žuvininkystės politiką. Žinau, kad mano šalyje žmonės, ir ypač žvejybos bendruomenė, yra labai pasipiktinę dabartine padėtimi. Prisijungus Islandijai, naujas bendrosios žuvininkystės politikos aptarimas galėtų viską pakeisti.

Ian Hudghton (Verts/ALE). – Ponia pirmininke, man regis, mūsų rezoliucijoje yra du vienas kitam prieštaraujantys punktai dėl žuvininkystės. 26 punkte, už kurį balsuosiu „prieš“, Europos Parlamentas „ragina Islandiją priimti priemones žuvininkystės politikos srityje, kurios padėtų jai pereiti prie BŽP įvedimo“. Tikriausiai ne dabartinės BŽP? Islandai turbūt savanoriškai neprisidėtų prie bendrosios žuvininkystės politikos, kuri nuvylė mus taip, kaip nuviltų ir juos?

Priešingai, 25 punkte pripažįstamas Islandijos „atsakingas ir tvarus“ požiūris į žuvininkystę, ir ji raginama pradėti konstruktyvias derybas dėl žuvininkystės, kad „derybų pabaigoje būtų galima rasti bendrai priimtina sprendimą, paremtą geriausia praktika, kuris padėtų apsaugoti ES ir Islandijos žvejų ir vartotojų interesus“.

Manau, kad kalbant apie šį punktą, kuriam pritariu, reikia skubiai pradėti diskusijas su Islandija skumbrių žuvininkystės klausimu, apie kurį, manau, Komisijos narys bus informuotas. Reikia pradėti diskusijas šiuo klausimu. Taip pat manau, kad Islandija turi atlikti savo vaidmenį, nurodydama ...

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Jaroslav Paška (EFD). – (SK) Manau, kad mes visi kultūriniai, istoriniai ir geografiniai požiūriais laikome Islandiją Europos dalimi. Todėl palankiai vertiname Islandijos Vyriausybės paraišką prisijungti prie Europos Sąjungos.

Islandija – labai demokratiška valstybė, kuri perduotų ES didelę patirtį atsinaujinančios energijos, geoterminės energijos ir aplinkos apsaugos srityse. Dalindamasi savo patirtimi, galėtų veiksmingai prisidėti prie ES politikos kryptių gerinimo aplinkos ir energijos sektoriuose.

Aišku, kad Islandijos priėmimas į ES praturtintų ES, tačiau lieka neatsakytas labai svarbus klausimas, ar Islandijos žmonės nori atiduoti dalį savo suverenumo Briuseliui ir įsipareigoti gerbti ES teises į jų šalį.

Panašu, kad šiuo klausimu ir toliau kils problemų.

Štefan Füle, *Komisijos narys.* – Ponia pirmininke, norėčiau dar kartą palankiai įvertinti Europos Parlamento vaidmenį, įskaitant pateiktą rezoliucijos projektą dėl Islandijos.

Iš tiesų plėtra – labai rimtas procesas, ir jis nebus naudojamas kam nors įbauginti – nei čia ES, nei kurioje nors šalyje kandidatėje. Ne tik šio proceso pabaigoje, bet ir jo eigoje turėtų būti aiškiai nustatyta, kad narystė turės papildomos naudos ir Islandijai, ir Europos Sąjungai.

Šiandienos diskusijose išgirdau keletą svarbių dalykų dėl banginių medžioklės, žuvininkystės politikos ir visuomenės rėmimo. Labai rimtai į juos atsižvelgsiu, ir jie bus mano prioritetų sąrašo viršuje derybose dėl stojimo.

Steven Vanackere, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas.* – (NL) Ponia pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjui C. D. Predai, kuris minėjo gerą Europos Parlamento, Komisijos ir Tarybos bendradarbiavimą, kurį rotacijos tvarka Tarybai pirmininkaujanti valstybė labai palankiai vertina.

Kaip Komisijos narys S. Füle jau minėjo – tą pažymėjo ir daugelis iš jūsų – Islandija iš tikrųjų jau seniai laikosi Bendrijos teisyno (*acquis*), tačiau turime tinkamai išspręsti keletą pasikartojančių klausimų, pvz., „Icesave“ banko, banginių medžioklės ir teisminės valdžios nepriklausomybės klausimus. Ponia ir ponai, stojimas ir toliau bus paremtas abipusės naudos logika, kylančia ne tik iš Islandijos siekio gauti naudos iš tolesnės integracijos, bet ir iš panašaus siekio, kurį puoselėja Europos Sąjunga. Tokiomis aplinkybėmis negalima leisti, kad plėtra vyktų vangiai, ir aš, kartu su Komisijos nariu S. Füle, dėsime visas pastangas, kad nukreiptume šiuos procesus reikiama linkme.

Pirmininkė. – Pateiktas pasiūlymas dėl rezoliucijos ⁽¹⁾ siekiant užbaigti diskusijas pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2010 m. liepos 7 d., trečiadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Diane Dodds (NI), *raštu.* – Šiame etape verta pabrėžti besitęsiančią keblią padėtį, kurioje atsidūrė tūkstančiai Jungtinės Karalystės piliečių, žlugus keliems Islandijos bankams. Šios problemos, visų pirma ginčas dėl „Icesave“ banko, turi būti išspręstos prieš susitariant su Islandija dėl stojimo. Be abejo, yra ir kita priežastis, dėl kurios Islandijos stojimą į ES turime

(1) Žr. protokolą

vertinti atsargiai. Savaimė suprantama, Islandija saugo savo žuvininkystės pramonę. Kadangi žuvis sudaro pagrindinę šalies eksporto dalį ir yra pagrindinė prekė, už kurią gaunama užsienio valiuta, Islandija vardina teigiamus savo žuvininkystės valdymo politikos aspektus, lygindama su neigiamais nepasiteisinusios ES žuvininkystės politikos aspektais. Vis dėlto, žvelgiant iš šiaurės ES pelaginių žuvų žvejų perspektyvos, laisvas naudojimas mūsų vandenimis yra būtent tai, ką Islandija tikisi laimėti iš vykstančių derybų dėl žuvininkystės. Islandijos žvejų keliami grėsmė tvariems ir gerai valdomiems skumbrių ištekliams ES ir Jungtinės Karalystės vandenyse yra labai reali. Vykstančios derybos su Islandija – ideali galimybė įtikinti Islandiją nežvejoti skumbrių nepaprastai dideliais kiekiais. Siekiant išplėsti ES klubo narystę, Europos ir Jungtinės karalystės indėlininkų ir žvejų interesai negali būti ignoruojami.

Krzysztof Lisek (PPE), raštu. – (PL) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, Lenkija yra labai toli nuo Islandijos, tačiau yra mažiausiai dvi priežastys, kodėl remiame Islandijos pastangas prisijungti prie ES. Pirma, mes patys visai neseniai prisijungėme prie Sąjungos, ir visi aiškiai pamename, kaip tai mums buvo svarbu. ES negali būti uždaru klubu ir turi būti atvira kitų valstybių narystei. Kita priežastis yra ta, kad maždaug 30 000 lenkų dirba Islandijoje (dauguma žuvies apdirbimo pramonėje). Šiuo klausimu norėčiau išsakyti kelias pastabas: džiaugiuosi, kad derybose dėl ES plėtros, įtraukiant Islandiją, daroma pažanga ir kad birželio 17 d. Europos Vadovų Taryba nusprendė pradėti derybas su Islandija. Taip pat svarbu, kad Islandija pripažįsta universalų principų, kuriais remiantis vyksta derybų procesas, pobūdį. Derybų dėl Islandijos stojimo paspartinimas būtų laikomas blogu ženklu, visų pirma Vakarų Balkanų šalims. Viena svarbi problema susijusi su Islandijos piliečių pasirengimu išspręsti klausimus dėl kompensacijos išmokėjimo Jungtinei Karalystei ir Nyderlandams už nuostolius, kuriuos šios šalys patyrė bankrutavus bankui „Icesave“. Vis dėlto manau, kad dvišaliai ginčai neturėtų daryti įtakos galimam stojimo procesui.

Catherine Stihler (S&D), raštu. – Palankiai vertinu Islandijos paraišką stoti į ES. Tam ruošiasi jau seniai, ir turime rimtai derėtis ir svarstyti šį klausimą, kad užtikrintume, jog Islandija būtų nuoširdžiai priimta į ES šeimą kaip visateisė narė.

(Posėdis buvo trumpam sustabdytas)

PIRMININKAVO: Diana WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

Richard Howitt (S&D). – Ponia pirmininke, norėčiau paprašyti Pirmininko skubiai pateikti nusiskundimus Maldivų vyriausybei po praėjusią savaitę įvykusių opozicijos parlamento narių areštų, kurie, nepateikus jiems jokių kaltinimų, ir toliau kalinami namuose. Pareikšta, kad jų elgesys prieštarauja Konstitucijai. Tą reikia arba pagrįsti, arba panaikinti šiuos kaltinimus.

Europos Parlamentas, nekomentuodamas šalies vidaus politikos, pasielgtų tinkamai, pasisakydamas už demokratines institucijas ir už mūsų kolegų parlamentarų saugumą ir apsaugą, kai tam iškyla grėsmė. Šiandien gatvėse dislokuota kariuomenė, o sostinėje kyla didžiuliai neramumai, tačiau šiandien atvyksta ir Šri Lankos prezidentas, kuris mėgins tarpininkauti abiem šalims.

Europos Parlamentas turėtų prisidėti prie Europos Sąjungos raginimo išlikti ramiems ir išspręsti konfliktą, taip pat palinkėti Šri Lankos prezidentui sėkmės atliekant savo užduotį.

Pirmininkė. – R. Howitt'ai, dėkoju už tai, kad atkreipėte dėmesį į šiuos klausimus.

8. Balsuoti skirtas laikas

Pirmininkė. – Kitas klausimas – balsavimas.

(Išsamūs balsavimo rezultatai: žr. protokolą)

8.1. Bendrovių, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, direktorių atlyginimai ir finansinių paslaugų sektoriaus atlyginimų nustatymo politika (A7-0208/2010, Saïd El Khadraoui) (balsavimas)

– Prieš balsavimą:

Saïd El Khadraoui, pranešėjas. – (NL) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau paprašyti, kad dėl mano pranešimo būtų balsuojama taikant vardinio balsavimo procedūrą. Pranešiau apie tai šešėliniams pranešėjams, ir, kaip suprantu, jie tam pritaria. Manau, kad taip bus aiškiau pabrėžtas didelis Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pritarimas mano pranešimui. Dėkoju už jūsų supratingumą.

(Prašymas taikyti vardinio balsavimo procedūrą buvo priimtas)

8.2. Nauji maisto produktai (A7-0152/2010, Kartika Tamara Liotard) (balsavimas)

– Balsuojant dėl 5 pakeitimo:

Licia Ronzulli (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau paprašyti elektroniniu būdu patikrinti balsavimą dėl 5 pakeitimo.

Mário David (PPE). – Ponia pirmininke, manau, kad po ankstesnių balsavimo rezultatų ir atsižvelgiant į tai, kad mums reikia kvalifikuotos daugumos, nes toks yra demokratinis reikalavimas, turėtume pakartoti balsavimą dėl 5 pakeitimo.

(Plojimai)

8.3. Pramoniniai teršalai (integruota taršos prevencija ir kontrolė) (nauja redakcija) (A7-0145/2010, Holger Kraemer) (balsavimas)

8.4. Veiklos vykdytojų, pateikiančių į rinką medieną ir medienos produktus, pareigos (A7-0149/2010, Satu Hassi) (balsavimas)

– Po balsavimo:

Corien Wortmann-Kool (PPE). – Ponia pirmininke, norėčiau patikslinti PPE frakcijos balsavimo sąrašą dėl visų priežiūros paketo pranešimų. Visi PPE frakcijos nariai galutiniame balsavime dėl teisėkūros rezoliucijų, taikant vardinio balsavimo procedūrą, balsavo už. Tai patikslinu, kad būtų išvengta bet kokių nesusipratimų.

8.5. Europos bankininkystės institucijos, Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos ir Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos įgaliojimai (A7-0163/2010, Antolín Sánchez Presedo) (balsavimas)

– Prieš galutinį balsavimą:

Antolín Sánchez Presedo, *pranešėjas.* – (ES) Ponia pirmininke, remiuosi Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnio 2 dalimi, ir esu beveik įsitikinęs, kad pakeitimai, kuriems pritarėme, atspindi Parlamento poziciją dėl bendrosios direktyvos, kuri labai aiškiai ir neabejotinai sudaro priežiūros paketo dalį, tačiau šis tekstas nėra galutinis, dėl kurio buvo pasiektas susitarimas pasibaigus trišaliam dialogui su Komisija ir Taryba, kaip mes norėjome.

Raginame Komisiją ir Tarybą nuodugniai apsvarstyti šį tekstą ir, atsižvelgdamas į jų poziciją ir atvirą Tarybai pirmininkaujančios Belgijos prašymą duoti šiek tiek laiko, siekiant greitai pasiekti susitarimą, ketinu paprašyti atidėti balsavimą dėl teisėkūros rezoliucijos projekto ir grąžinti pranešimą komitetui.

Turėčiau aiškiai pasakyti, kad tai paskutinė galimybė Parlamentui pasiekti susitarimą per pirmąjį svarstymą. Taip pat norėčiau informuoti pirmininkę, kad jeigu bus prašoma balsuoti arba už, arba prieš šį teisėkūros rezoliucijos projektą, aš prašysiu balsuoti prieš.

Michel Barnier, *Komisijos narys.* – (FR) Ponia pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti A. Sánchezui Presedo už tai, ką jis ką tik pasakė. Taip pat norėčiau padėkoti kitiems pranešėjams, kurie atliko ir dar tęsia nuostabų darbą, taip pat visiems tiems, kurie jiems padeda.

Pirmininko J. M. Barroso vadovaujamos Komisijos vardu norėčiau pasakyti, kad pripažįstame politinius siekius ir Parlamento gerą valią svarbiausiu klausimu, kaip apibrėžta įvairiuose Komisijos pranešimuose ir pasiūlymuose, kuriais siekiama sukurti veiksmingą ir patikimą priežiūros sistemą.

Tai svarbiausias klausimas, nes jis nulems, ar bus sėkmingai priimti keletas kitų sprendimų, susijusių su skaidrumu ir priežiūra ir – pasakysiu atvirai – moraliniais standartais, teikiant finansines paslaugas, nes šių pagrindų trūko maždaug penkiolika metų, kaip rodo pastaroji krizė.

Pone A. Sánchezai Presedo, mums reikia šiek tiek daugiau laiko, jeigu norime sukurti tokią sistemą. Tarybai pirmininkaujančiai Belgijai reikia šiek tiek daugiau laiko, kad ji galėtų suderinti politinę Tarybos valią su Parlamento ir Komisijos valia, kaip jūs ir sakėte. Komisijos vardu norėčiau pasakyti, kad Taryba privalo įvertinti rodomą gerą valią ir pasiryžimą bei išnaudoti tą laiką, kurį jai skiriate šiam tikslui pasiekti. Žinoma, bet kuriuo atveju, diskusijos vyksta. Komisija nepateiks ir negali pateikti galutinio sprendimo dėl visų iki šiol pasiūlytų pakeitimų, net jeigu daugelis jų atitinka mūsų poziciją.

Norėčiau patvirtinti, kartu pritardamas jūsų siūlomai procedūrai, kad per visas ateinančias dienas Komisija bus šalia dieną ir naktį, kad pasiektume reikiamą geros valios lygį ir kad 2011 m. sausio 1 d., ponios ir ponai, įsteigtume priežiūros institucijas, tarnybas ir sisteminės rizikos komitetą, kurie būtų ne tik patikimi, bet ir veiktų efektyviai.

José Manuel García-Margallo y Marfil, *PPE frakcijos vardu.* – (ES) Ponia pirmininke, savo frakcijos vardu – manau, kad ir visų pranešėjų vardu – norėčiau paprašyti, kad balsuojant dėl visų tolesnių pranešimų, kurie sudaro šį rinkinį – S. Giegoldo, S. Goulard, mano ir P. Skinnerio pranešimų – taip pat dėl pakeisto Komisijos pasiūlymo būtų balsuojama vardiniu balsavimu. Svarbu žinoti, kad Parlamentas turi reikiamus įgaliojimus derėtis su Taryba.

Antolín Sánchez Presedo, *pranešėjas.* – (ES) Ponia pirmininke, norėčiau, kad patikslintumėte, dėl ko balsuojame. Jei bus balsuojama dėl to, ar pritarti šiam teisėkūros

rezoliucijos projektui, ar ne, aš prašysiu balsuoti prieš, tačiau jeigu balsuosime dėl balsavimo atidėjimo, tada patarsiu balsuoti už.

Todėl prašau aiškiai išdėstyti, dėl ko ketiname balsuoti.

(Galutinis balsavimas buvo atidėtas)

8.6. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (A7-0169/2010, Sven Giegold) (balsavimas)

– *Prieš galutinį balsavimą:*

Sven Giegold, *pranešėjas*. – (DE) Ponia pirmininke, ačiū už šią išpūdingą daugumą. Norėčiau pasakyti tik vieną dalyką. Šį balsavimo atidėjimą derėtų laikyti Parlamento stiprybe, o ne silpnybe. Turime nuspręsti dėl naujo Europos priežiūros paketo, skirto finansų rinkoms reguliuoti, atsižvelgdami į tai, ar jame numatyti pakankamai dideli įgaliojimai Europos lygmeniu. Nesileisime spaudžiami. Suteiksime Tarybai laiko priimti pagrįstą poziciją, dėl kurios galėtume balsuoti.

(Galutinis balsavimas buvo atidėtas)

8.7. Bendrijos finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūra ir Europos sisteminės rizikos valdybos steigimas (A7-0168/2010, Sylvie Goulard) (balsavimas)

– *Prieš galutinį balsavimą:*

Sylvie Goulard, *pranešėja*. – (FR) Ponia pirmininke, neturiu ką pridurti prie to, ką pasakė mano kolegos nariai. Nors Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė nedalyvauja diskusijose, norėčiau pabrėžti, kad dauguma Parlamento narių labai pritaria griežtam priežiūros režimui. Todėl manau, kad Taryba sugebės į tai atsižvelgti, kai supras, kiek daug valstybių mums pritaria.

(Plojimai)

(Galutinis balsavimas buvo atidėtas)

8.8. Europos bankininkystės institucija (A7-0166/2010, José Manuel García-Margallo y Marfil) (balsavimas)

– *Prieš galutinį balsavimą:*

José Manuel García-Margallo y Marfil, *pranešėjas*. – (ES) Ponia pirmininke, tiesiog norėčiau padėkoti kitiems pranešėjams, nes sunkiai dirbome drauge su sudėtingu paketu: sulaukėme Tarybos pritarimo, kuris buvo priimtas vienbalsiai.

Šiuo metu Parlamentas turi įgaliojimus, kurie taip pat buvo patvirtinti iš esmės vienbalsiai, turint didžiulį pranašumą, kad daugelis palankiai vertina Parlamento poziciją, o ne Tarybos parengtą dokumentą, kuris dabar atrodo neįtikėtinai pasenęs.

Dėkoju savo frakcijai, dėkoju visoms frakcijoms ir Parlamentui, kuris šiandien laimėjo svarbią pergalę.

(Galutinis balsavimas buvo atidėtas)

8.9. Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija (A7-0170/2010, Peter Skinner) (balsavimas)

– *Prieš galutinį balsavimą:*

Peter Skinner, *pranešėjas*. – Ponia pirmininke, dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių mano kolegos ir kiti pranešėjai prašė atidėti balsavimą, aš taip pat prašau atidėti balsavimą dėl šio pranešimo, kad mums būtų duota šiek tiek laiko, kurio mums tikrai reikia, siekiant išsamiai aptarti su Taryba tai, ką ji mums rengiasi pateikti.

Manau, kad tai gali būti sėkmingas susitarimas. Manau, kad šiandien tai padėtų mums užimti tvirtą poziciją, kurios mums reikia, nepaisant to, kad susirinkome iš skirtingų frakcijų aptarti šiam susitarimui su Komisija ir Taryba.

(Galutinis balsavimas buvo atidėtas)

8.10. Kapitalo poreikis prekybos knygai ir pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais, taip pat atlyginimų nustatymo politikos priežiūrinis tikrinimas (A7-0205/2010, Arlene McCarthy) (balsavimas)**8.11. Konkrečios Europos centrinio banko užduotys, susijusios su Europos sisteminės rizikos valdybos veikla (A7-0167/2010, Ramon Tremosa i Balcells) (balsavimas)**

– *Prieš galutinį balsavimą:*

Ramon Tremosa i Balcells, *pranešėjas*. – Ponia pirmininke, aš taip pat siūlau atidėti balsavimą dėl teisėkūros rezoliucijos projekto. Vakar po pietų diskutuojant dėl teisės aktų paketo Parlamente nedalyvavo nė vienas Tarybos narys.

(Galutinis balsavimas buvo atidėtas)

8.12. Bankų sektoriaus tarpvalstybinių krizių valdymo sistema (A7-0213/2010, Elisa Ferreira) (balsavimas)**8.13. Europos finansinio stabilumo fondas, Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė ir veiksmai ateityje (balsavimas)**

– *Prieš balsavimą:*

Anni Podimata (S&D). – *(EL)* Ponia pirmininke, procedūrinis klausimas susijęs su balsavimu dėl 2 pakeitimo. Jei 2 pakeitimas bus priimtas, tada pirminė 14 dalis nustos galioti, nes 2 pakeitimas taikytinas 14 daliai.

– *Prieš balsavimą dėl Pakeitimo Nr. 6:*

Udo Bullmann (S&D). – *(DE)* Ponia pirmininke, kaip Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos koordinatorius norėčiau pareikšti savo poziciją dėl 6 pakeitimo. Norėčiau paprašyti savo frakcijos balsuoti už 6 pakeitimą, neatsižvelgiant į tai, kas numatyta mūsų balsavimo rekomendacijose. Sąrašė įsivėlė klaida. Turėtume balsuoti už 6 pakeitimą, ir tai tikriausiai paaiškins, kaip balsuosime dabar, šią lemiamą akimirką.

8.14. Islandijos paraiška dėl narystės Europos Sąjungoje (B7-0407/2010) (balsavimas)

9. Paaškinimai dėl balsavimo

Žodiniai paaškinimai dėl balsavimo

Pranešimas: Said El Khadraoui (A7-0208/2010)

Bruno Gollnisch (NI). –(FR) Balsavome už S. El Khadraoui'aus pranešimą dėl bendrovių, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į biržos sąrašus, direktorių atlyginimų.

Mano šalyje, Prancūzijoje, daugelis šių direktorių renkami iš aukščiausios valstybinės tarnybos valdžios, uždirba gausybę pinigų, dalyvaudami valdybos susirinkimuose ir gauna premijas. Jiems nustojus eiti pareigas, gauna išeitines išmokas, vadinamuosius „auksinius parašius“, ir skiria sau kompensacijas, kurios visiškai neatspindi jų realaus indėlio į bendroves, kurių akcininkai ir darbuotojai, negana to, dažnai nukentčia nuo jų veiksmų ar neišmanymo.

Šis ciniškas elgesys visiškai nepateisinamas. Tai negali tęstis. Toks elgesys privalo liautis, jei norime išvengti rinkos ekonomikos ir kapitalizmo diskreditavimo.

Daniel Hannan (ECR). – Ponia pirmininke, suprantu, kad šiuo metu mėginame reguliuoti privataus sektoriaus įdarbinimo sąlygas. Kai kurie gerbiami šio Parlamento nariai atvykę iš tų šalių, kuriose tai buvo įprasta valstybės veikla. Net mano paties šalis aštuntajame dešimtmetyje neryžtingai žengė kelis žingsnius šia kryptimi, tačiau patyrė katastrofiškų padarinių.

Vyriausybė netinkamai elgiasi, nurodydama žmonėms, kiek jie gali uždirbti. Jeigu noriu dirbti jums, poniam pirmininke, ir jūs džiaugiatės galėdama mane įdarbinti, ir mes abu esame patenkinti mūsų sutarties sąlygomis, būtų neteisinga, jei tarp mūsų įsikištų valstybė ir pareikštų, kad tai neteisėta – jau nekalbant apie tai, jeigu taip elgtųsi ES.

Suprantu, kad šiuo metu žmonės piktinasi bankais, tačiau šis siūlymas nėra proporcingas iškeltai problemai. Tai tiesiog garo nuleidimo forma. Tai ką tik prasidėjusio pykčio išraiška. Visų pirma, kai kurie nariai dar iš pradžių nepritarė šioms finansinėms gelbėjimo programoms. Niekada nesupratome, kodėl turėtume naudoti mokesčių mokėtojų pinigus, kad išgelbėtume kai kuriuos labai pasiturinčius asmenis nuo jų pačių padarytų klaidų padarinių.

Iš tikrųjų šiek tiek keista, kad tie, kurie reikalavo taikyti finansines gelbėjimo programas, dabar skundžiasi ir mėgina reguliuoti bankų veiklą. Net jei ir reikėtų taip elgtis, tai turėtume daryti per atitinkamus demokratinius valstybių narių nacionalinius mechanizmus, o ne Briuseliui nustatant reikalavimus be jokio demokratinio pritarimo.

Syed Kamall (ECR). – Ponia pirmininke, dėkoju jums; nuostabu vėl matyti jus pirmininkaujantią. Manau, visi sutinkame, kad atlyginimas turi sietis su veiklos rezultatais. Visi buvome pasipiktinę, kai direktoriams, bankininkams ir kitiems asmenims buvo atlyginta už jų nesėkmes, ypač kai jų veiksmai lėmė skolos išaugimą ir prisidėjo prie kreditų burbulo ir patirtų problemų. Visada turime atsižvelgti į nenumatytus bet kokio reguliavimo padarinius, tačiau bijau, kad labai dažnai to nedarome.

Jei reguliuosite kintamąją atlyginimo dalį, jei reguliuosite premijas, nesiedami jų su veiklos rezultatais, kaip į tai reaguos šios organizacijos? Jos tiesiog padidins nekintamąją dalį.

Padidins bazinę algą ir sumažins kintamąją dalį. Pasiėksite tik tai, kad veiklos rezultatai ir atlyginimas bus dar mažiau susieti negu anksčiau. Būtina analizuoti nenumatytus mūsų veiksmų padarinius.

Rekomendacija dėl antrojo svarstymo: Kartika Tamara Liotard (A7-0152/2010)

Giovanni La Via (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, šiuo pranešimu siekiama reguliuoti naujų ir iš trečiųjų šalių importuojamų maisto produktų pateikimą į rinką, nustatant taisykles dėl leidimų išdavimo, priežiūros ir naujų maisto produktų žymėjimo bei vartojimo.

Per pirmąjį svarstymą Parlamentas patvirtino šį tikslą, siekdamas užtikrinti aukštą žmonių gyvybės ir sveikatos, gyvūnų sveikatos ir gerovės, aplinkos ir vartotojų interesų apsaugos lygį. Tačiau per pirmąjį svarstymą Taryba apsvaustė tik dalį šių nuostatų.

Kadangi Taryba neapsvaustė pačių svarbiausių pirmojo svarstymo pakeitimų, vėl pateikėme juos Parlamente. Tie pakeitimai, visų pirma, susiję su klonuotų gyvūnų, naudojamų maistui ir pašarams, klausimu, dėl kurio šiandien priimtuose pakeitimuose, už kuriuos balsavau, numatomos reikiamos garantijos vartotojams dėl gamybos procesuose naudojamų sudedamųjų dalių kilmės.

Jarosław Kalinowski (PPE). – (PL) Ponia pirmininke, prieš mėnesį balsavome dėl tikslaus ir vienodo maisto produktų ženklavimo, kad užtikrintume, jog vartotojai turėtų galimybę gauti visą reikiamą informaciją apie tai, kas buvo naudojama gaminant tai, ką jie valgo. Mums rūpi europiečių sveikata, ir negalime leisti, kad maisto produktai, pagaminti iš klonuotų gyvūnų ar iš klonų išveistų gyvūnų, atsirastų ant mūsų parduotuvių lentynų. Europos žemės ūkis išlaiko aukštus standartus ir yra pajėgus tiekti sveikus, aukščiausios kokybės produktus aplinkai nekenkiančiomis sąlygomis. Todėl nėra jokio reikalo iškeisti maisto produktus, dėl kurių galime būti tikri, į nepatikrintus ir neaiškių eksperimentų būdu gautus produktus.

Giommaria Uggias (ALDE). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, net dėl maisto produktų sektoriaus technologijos reikia, kad valstybės narės ir Europa nuolat priimtų reglamentus bei teisėkūros priemones, skirtas apsaugoti, visų pirma, sveikatą ir maisto produktų kokybę. Tai privalo būti atliekama remiantis laisvu maisto prekių judėjimu, tačiau su išlyga, kad jie būtų saugūs ir visaverčiai. Tai būtinas reikalavimas tinkamų ir veiksmingų teisės aktų leidybai, nes taip siekiama apsaugoti žmogaus sveikatą.

Todėl priemonėje, kurią šiandien priėmėme, proporcingai su Tarybos pozicija, siūloma, kad visi produktai, turintys tam tikrų naujų savybių, būtų įtraukti į specialų sąrašą, kad žmonės žinotų, jog nėra tokių produktų, kurie būtų pagaminti, naudojant technologijas ar metodus, susijusius su genetinė modifikacija, ypač kalbant apie maisto produktus, importuojamus iš trečiųjų šalių, nepriklausančių bendrajai rinkai. Todėl galime manyti, kad priimtos priemonės yra pakankamai geros šioje teisės sistemoje.

Peter Jahr (PPE). – (DE) Ponia pirmininke, pirmiausia norėčiau pasakyti, kad nėra jokio ekonominio poreikio tiekti klonuotų gyvūnų mėsą žmonių maistui. Antra, klonuotų gyvūnų mėsos vartojimo rizikos vertinimas dar nėra baigtas. Vis dėlto labiausiai norėčiau pabrėžti tai, kad gyvūnų klonavimas prieštarauja Europos gyvūnų gerovės teisės aktams. Todėl gyvūnų klonavimas maisto produktų gamybai nėra leistinas. Jis turėtų būti uždraustas. Manau, kad Europos Sąjungos gyventojai tikisi, kad užimsime aiškią poziciją šiuo klausimu.

Zigmantas Balčytis (S&D). – (LT) Palaikiau šį svarbų pranešimą. Sparti mokslo ir technikos plėtra sudarė prielaidas ypač pažangiems ir novatoriškiems maisto gamybos procesams ir priemonėms. Tačiau maisto produktai, pagaminti naudojant genų inžineriją, genetinių ląstelių modifikavimą ir nanotechnologijas, kelia rimtą susirūpinimą dėl jų poveikio žmonių sveikatai. Mokslo ir technologijų plėtra yra neišvengiama ir būtina šiandienos pasaulyje, bet kartu ji privalo būti saugi ir sklaidyti abejones dėl neigiamų pasekmių žmonių sveikatai. Todėl tokiais būdais pagamintiems maisto produktams turi būti taikomos itin griežtos kontrolės ir patekimo į rinką taisyklės. O vartotojai gautų reikiamą ir tinkamą informaciją apie juos ir turėtų teisę rinktis.

Anna Maria Corazza Bildt (PPE). – Ponia pirmininke, balsavau, kad Komisija pateiktų pasiūlymą dėl gyvūnų klonavimo, kuriuo būtų uždrausta pateikti Europos rinkai maisto produktus, pagamintus iš klonuotų gyvūnų. Europos Sąjungos vartotojai nenori šių produktų, ir jiems rūpi gyvūnų gerovė.

Komisija pabrėžė, kad nėra jokio poreikio klonuoti gyvūnų siekiant užtikrinti aprūpinimo maistu saugumą Europoje. Nustatyta, kad tai kenkia gyvūnams. Klonavimas brangiai kainuoja ir užima daug laiko. Kartu labai svarbu toliau tęsti tyrimus ir raginti Komisiją ir Europos maisto saugos tarnybą siūlyti naujoves ir vystyti technologijas, susijusias su kitais klonavimo aspektais.

Kitas svarbus argumentas yra tas, kad technologijų testai šiuo metu negali atskleisti skirtumų tarp klonuotų ir neklonuotų gyvūnų mėsos, todėl negalime informuoti vartotojų ir užtikrinti jiems galimybės rinktis, į ką jie turi teisę.

Sari Essayah (PPE). – (FI) Ponia pirmininke, balsavau už naują reglamentą dėl naujų maisto produktų, kuris yra griežtesnis negu mano frakcija norėtų, nes, mano nuomone, vis dar neturime pakankamai informacijos, pvz., apie nanotechnologijų poveikį maisto produkcijai.

Parlamento pozicija – uždrausti naudoti klonuotus gyvūnus kaip maisto produktų šaltinį, ir tai labai svarbu, nes visiškai netikėtai pasirodė, kad moksliniais tikslais klonuotų gyvūnų raumenys buvo pažeisti ir deformuoti, o jų ląstelės sparčiai seno, todėl minėti gyvūnai išgyveno tik labai neilgą laiką. Nežinome apie visus ląstelių pokyčius, kuriuos gali sukelti nanotechnologijos.

Todėl šiems naujiems maisto produktams privalo būti atliekami tokie pat išsamūs klinikiniai tyrimai, kurie taikomi, pvz., naujiems vaistams. Be to, svarbu, kad maisto produktai, kurie priskiriami prie iš esmės panašių produktų kategorijos, būtų ženklinami etikete, kurioje būtų pateikta konkreti išsami informacija apie su produkto gamyba susijusias nanotechnologijas ar genų technologijas, kad vartotojas galėtų rinktis: rizikuoti ar ne.

Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė (PPE). – (LT) Balsuodama dėl reglamento dėl naujų maisto produktų, balsavau prieš maisto produktų iš klonuotų gyvūnų atsiradimą Europos Sąjungos maisto rinkoje. Balsavau prieš tai, kad tokios sąvokos, kaip klonuotų gyvūnų mėsa, nebūtų šitame reglamente. Manau, kad reikia ganėtinai aiškiai atskirti mokslinius tyrimus ir praktinį naudojimą, konkrečiai šiuo atveju – tokių maisto produktų naudojimą mūsų kasdieniniame gyvenime. Didžioji dalis Europos Sąjungos piliečių yra prieš klonuotos mėsos atsiradimą maisto rinkoje, todėl mes turime, privalome į tai atsižvelgti. Pirmiausia, tokios mėsos kokybė keltų abejonių ir nėra galutinai ištirtas jos poveikis žmogaus sveikatai. Kitas svarbus dalykas – etiniai sumetimai, etinis aspektas. Mes šiandien siunčiame gana aiškią politinę žinią, kad mes esame prieš klonuotos mėsos iš klonuotų gyvūnų atsiradimą

Europos Sąjungos maisto rinkoje. Ir prašome Europos Komisijos pasiūlyti teisėkūros pasiūlymą, kad galėtumėme toliau kalbėtis šita tema.

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Ponia pirmininke, balsavau už tai, kad klonuotų gyvūnų mėsa būtų išbraukta iš europiečių valgiaraščio ir pašalinta iš Europos rinkų. Be to, kaip abortams prieštaraujantis asmuo, galiu pasakyti, kad tai buvo lengva. Tai gyvybės ir sveiko gyvenimo propagavimo klausimas. Tai ne tik gyvūnų teisių klausimas, tačiau ir jų gerovės bei žmonių gerovės klausimas. Labai svarbu užtikrinti, kad visi vartotojai turėtų galimybę gauti neužterštų maisto produktų ir kad rinkoje vartotojai nebūtų skatinami, kaip anksčiau, rinktis kitokias prekes.

Reikia nepamiršti, kad vis dar nėra tikslų klonuotų gyvūnų mėsos tyrimo duomenų, tai pasakytina ir apie nanotechnologijas. Priešingai, manoma, kad poveikis žmogaus sveikatai nėra vien tik teigiamas. Tvirtinama, kad valgiaraščio pasikeitimai taip pat iš dalies sukelia per maistą plintančias ligas. Privalome prisiimti atsakomybę už visuomenės sveikatą bei sveikatos priežiūrą ir taip užtikrinti, kad Europos gyventojai turėtų galimybę rinktis neužterštus ir sveikus maisto produktus.

Daniel Hannan (ECR). – Ponia pirmininke, norėčiau pasakyti, kad džiaugiuosi galėdamas jus pavadinti savo gerbiama kolege, įvykus koalicijai, kurios galbūt nėra vienas mūsų nesitikėjo. Matyt, taip jau nutiko, nes aukštesnės jėgos nulemia mūsų likimą, kad ir kaip norėtume jį valdyti patys.

Šia dvasia norėčiau padėkoti jums ir kitiems Parlamento nariams liberalams demokratams už jų svarbų vaidmenį, šiandien priimant teisės aktus – kai kurių iš jų priėmimas buvo atidėtas – dėl naujo Europos tinklo, skirto finansinėms paslaugoms reguliuoti, sukūrimo. Man regis, yra galimybė, kad tai taps nauja bendrąja žuvininkystės politika. Neįtikėtina didžioji dauguma finansinių paslaugų Europos Sąjungoje yra sutelkta Londone, ir jeigu neleisime Londonui ...

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Pirmininkė. – Pone D. Hannan, manėme, kad kalbėsime apie K. T. Liotard pranešimą.

Rekomendacija dėl antrojo svarstymo: Holger Krahmer (A7-0145/2010)

Jarosław Kalinowski (PPE). – (PL) Ponia pirmininke, reikia išnaudoti visas turimas technologijas, kurios padeda mažinti pramoninius teršalus ir saugoti aplinką. Europos Parlamento ir Tarybos parengtoje direktyvoje raginama įdiegti tokias technologijas ir rekomenduojama suvienodinti teisės aktų įgyvendinimą bei suderinti šių principų įvedimą valstybėse narėse.

Kitas papildomas klausimas, į kurį pranešėjas atkreipia mūsų dėmesį – būtinybė išvengti tolesnių administracinių sunkumų, kurie kiltų, jeigu nesugebėsime pradėti taikyti rinkos priemonių, padėsiančių pasiekti direktyvoje išskeltus tikslus. Palankūs šių veiksmų rezultatai būtų neproporcingai didesni negu patirtos išlaidos. Neabejotinai verta pritarti šiai idėjai.

Barbara Matera (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, dėl integruoto Europos Sąjungos požiūrio į taršos problemą galime vis labiau ir veiksmingiau dalyvauti kontroliuojant pramoninius teršalus institucijų lygmeniu. Aplinkos, kurioje gyvename, apsauga – svarbiausias dalykas, siekiant ateities kartoms užtikrinti maksimalų jos tinkamumą gyventi. Kad apsaugotume orą, dirvą ir vandens telkinius, šiandien turime

parengti taršą sukeliančių išmetamų teršalų kontrolės ir ribojimo strategiją visų institucijų lygmeniu, siekdami sumažinti per dvidešimtąjį amžių aplinkai padarytą žalą.

Kita vertus, turime neužimti per daug griežtos pozicijos pramonių, kurios prisideda prie globalinės taršos ir kurios šiais sunkios ekonomikos ir finansų krizės laikais turėtų apmokėti dideles ar vos pakeliamas prisitaikymo išlaidas, atžvilgiu. Pritariu šiam pranešimui, tačiau norėčiau pažymėti, kad neretai būtinybė pakankamai greitai pasiekti rezultatų turėtų atitikti tikslus, kuriais suteikiama galimybė visoms valstybėms narėms įsitraukti į šį procesą.

Paolo Bartolozzi (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, taršos, kurią sukelia pramoniniai teršalai, prevencija – šiuo metu aktuali problema, apimanti keletą sričių, įskaitant, žinoma, aplinkos apsaugą, visuomenės sveikatą ir įmonių konkurencingumą.

Būtent tam, kad būtų suformuotas integruotas požiūris į visas šias svarbias sritis, svarstoma direktyva buvo konkrečiai parengta siekiant palengvinti visų geriausių turimų išmetamųjų teršalų kontrolės metodų įgyvendinimą, parengiant suderintuosius ES standartus, taikytinus leidimams naudoti pramonės įrenginius, siekiant apsaugoti aplinką, kuriai pramoniniai teršalai dažnai kelia grėsmę ir yra jai pavojingi. Kita vertus, reikia atsižvelgti ir į bendrą visai mūsų pramonei poreikį išlaikyti konkurencinį pranašumą, būtiną ateities iššūkiams įveikti.

Sprendžiant šį klausimą, reikėjo priimti gerokai didelius politinius įsipareigojimus ir imtis kantraus tarpininkavimo darbo. Padirbėjus pagaliau pavyko pasiekti susitarimą trečiame trišaliame susitikime. Todėl norėčiau pritarti šiam pranešimui.

Alajos Mészáros (PPE). – (HU) Šiandien aplinkos tarša negali būti ilgiau skaidoma į atskirus aplinkos elementus. Šiuo metu būtinas integruotas požiūris. Todėl Europos Sąjungoje priimta Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) direktyva, apimanti 52 000 įrenginių. Šios įmonės atsakingos už didžiąją dalį visų išmetamųjų teršalų. Todėl galima neabejotinai daryti išvadą, kad pramonė, nors ir būdama vienu iš pačių svarbiausių ekonomikos elementų, yra ir vienas iš labiausiai aplinką teršiančių sektorių. TIPK direktyva parengta kaip tik siekiant kontroliuoti pramonės ir žemės ūkio įmonių išmetamus teršalus. Tačiau tam, kad reguliavimo sistema būtų veiksminga, būtina sujungti atskirus teisinius dokumentus į visumą. Tai vienintelis būdas sukurti pačius geriausius metodus valstybėms narėms, kad šios galėtų parengti labiausiai atitinkančius pamatinius dokumentus. Taip pat pritariu, kad turėtų būti nustatyti minimalūs reikalavimai siekiant tinkamai kontroliuoti išmetamuosius teršalus. Todėl balsavau už šį pasiūlymą.

Rekomendacija dėl antrojo svarstymo: Satu Hassi and Caroline Lucas (A7-0149/2010)

Jarosław Kalinowski (PPE). – (PL) Ponia pirmininke, miškai ne tik atlieka svarbų vaidmenį aplinkoje, nes tai stabiliausia ekosistema, kuri sudaro neatsiejamą mūsų planetos kraštovaizdžio dalį, jie svarbūs ir kultūriniai, ir socialiniai požiūriu, visų pirma kaimo vietovėse. Europos Sąjunga privalo veikti ryžtingai, kad būtų užkirstas kelias neteisėtam miškų kirtimui. Tai apsaugotų konkurencingumą ES medienos rinkoje ir padėtų kontroliuoti didėjančią klimato kaitą, kartu užtikrinant tinkamą apsaugą biologinei įvairovei.

Taip pat nepamirškime ir grėsmių, kurias kelia stichinės nelaimės iškirstose teritorijose. Kelias praėjusias savaites vykę potvyniai priminė mums, kad viena iš pagrindinių miškų funkcijų – vandens sąryšio su kitais elementais reguliavimas. Šiuo klausimu nebuvo galima balsuoti kitaip nei „už“.

Peter Jahr (PPE). – (DE) Ponia pirmininke, labai palankiai vertinu tai, kad Komisija siekia užkirsti kelią neteisėtai medienos ruošai ir paruoštos medienos importavimui į Europos

Sąjungą. Reikia kuo skubiau įvesti tokį draudimą dėl dramatiškų neteisėtos medienos ruošos padarinių. Tačiau buvo svarbu rasti protingą kompromisą, kuris leistų neapsunkinti medžio apdirbimo įmonių nereikalingomis nuostatomis. Džiaugiuosi, kad mums pavyko užkirsti kelią nereikalingų taisyklių priėmimui, o kartu veiksmingai išsprendėme ir užsitęsusių miškų naikinimo problemą. Be to, panaikinome nesąžiningą konkurencinį pranašumą, kurį teikė pigios, neteisėtai paruoštos medienos importas. Tai atneš naudos įmonėms, naudojančioms medieną iš teisėtų ir tvarių šaltinių.

Eija-Riitta Korhola (PPE). – (FI) Ponia pirmininke, ES tikslas pašalinti iš mūsų rinkų neteisėtai paruoštą medieną ir jos produktus bei neleisti joms patekti į rinką yra puikus, todėl balsavau už reglamentą. Vis dėlto norėčiau paminėti, kad jo įgyvendinimą reikės dar gerokai patobulinti.

Neteisėtai ruošiamą medieną – tikras siaubas teisėtiems veiklos vykdytojams, veikiantiems miškininkystės pramonėje, ir tam turi būti užkirstas kelias. Tačiau reikia atidžiai apsvarstyti atsakomąsias priemones, kad nebūtų trikdoma veikla tų, kurie laikosi taisyklių. Reikia nepamiršti, kad didžioji dauguma ES naudojamos medienos teisėtai ruošiamą pačioje ES. Problema glūdi už jos ribų. Todėl būtų gaila, jeigu sau patiems sukurtume tokias griežtas priežiūros sistemas, kurios mažintų ES pramonės konkurencingumą ir neišspręstume pačios problemos.

Draudimas tiekti į mūsų rinkas neteisėtai paruoštą medieną skamba gražiai, tačiau tai suglumins šios pramonės veikėjus. Anksčiau su atsekamumu susijusių reikalavimų vykdymas atsispindėjo apskaitoje, ir tam tikroje tiekimo grandinėje veikiančios įmonės žinojo, ką jos perka, iš ko perka ir kam parduoda prekes. Jeigu šie reikalavimai bus išplėsti ir apims visą operacijų grandinę, atrods tarsi mėgintume veikti iš vidaus, nors problema išsikerojusi išorėje. Pakartosiu, kad ES kankins pati save, užuot mėginusi pagerinti pasaulį.

Pranešimas: Antolin Sanchez Presedo (A7-0163/2010)

Daniel Hannan (ECR). – Ponia pirmininke, kokia problema sprendžiama šiame pranešime? Dėl kredito krizės galima kaltinti labai daug veikėjų. Galime kaltinti centrinius bankus, galime kaltinti reguliavimo institucijas, galime kaltinti vyriausybes už tai, kad per ilgai laikė per mažas palūkanų normas, bet nemanau, kad šie pasiūlymai pateikiami kaip konkreti nurodytos problemos sprendimo priemonė. Tai labiau neapibrėžto ir dar nesusiformavusio pykčio visiems, kas tik dėvi dryžuotus kostiumus ar dirba finansinių paslaugų srityje, vaisius.

Gerai, jeigu atstovaujate šaliai, turinčiai nedidelį finansinių paslaugų centrą, tačiau jūsų ir mano rinkėjus netiesiogiai remia Britanijos ekonomika, kurioje kuriamas turtas ir apmokamos visos vyriausybės išlaidos. Šiuose pasiūlymuose perkelti priežiūros valdžią iš Londono į Briuselį finansiniu požiūriu išvelgiu atitikmenį bendrajai žuvininkystės politikai – sistemai, kurioje Britanija neproporcingai pildo bendrą puodą, kad kiti iš jo semtų po lygiai.

Galiu suprasti, kodėl kai kurie nariai, jausdami apmaudą Londonui arba kapitalizmui, balsuoja už tai. Man keista ir gėda, kad ir mūsų tautiečiai šiame Parlamente taip pasielgė.

Pranešimas: Sylvie Goulard (A7-0168/2010)

Alfredo Antonozzi (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, manau, kad dabartinė ekonomikos ir finansų krizė pakankamai parodė, kaip svarbu Europos Sąjungoje sukurti

veiksmingą, efektyvią ir integruotą finansų priežiūros sistemą, kad ateityje būtų išvengta panašių krizių.

Todėl manau, kad Europos sisteminės rizikos valdybos įsteigimas – geriausias būdas apsaugoti vidaus rinką, užtikrinti sprendimų nuoseklumą ir patenkinti poreikius tų piliečių, kurie jau kurį laiką laukė konkrečių priemonių.

Pranešimas: Jose Manuel Garcia-Margallo y Marfil (A7-0166/2010)

Laima Liucija Andrikienė (PPE). – Ponia pirmininke, balsavau už visus pranešimus, susijusius su finansų institucijomis ir finansinėmis paslaugomis, įskaitant mūsų kolegos José Manuel García-Margallo pranešimą.

Šie teisės aktai dėl finansų institucijų, kuriais siekiama reguliuoti bankininkystės veiklą, didinti skaidrumą išvestinėse rinkose ir įgyvendinti priemones, susijusias su valstybių kredito įsipareigojimų nevykdymo apsigėrimo sandoriais, yra labai reikalingi, kad ateityje būtų užkirstas kelias ekonomikos ir finansų krizėms. Akivaizdu, kad nepakankamai reguliuojamos finansų rinkos ir finansų institucijų veikla buvo vienos iš pagrindinių dabartinės krizės ir pasaulinio nuosmukio priežasčių.

Ekonomikos ir finansų krizė savo ruožtu sukėlė realų ir rimtą pavojų finansų sistemos stabilumui ir ES vidaus rinkos funkcionavimui. Kad išvengtume užburto nuosmukio ir nepasitikėjimo finansų rinkomis rato, skubiai reikia didesnio ir išmintingesnio reguliavimo. Mūsų partneriai JAV Atstovų Rūmuose jau žengė šiuos žingsnius, priimdami Dodd-Frank potvarkį. Atėjo metas tą patį padaryti Europos Parlamentui ir Europos Sąjungai.

Alfredo Antonozzi (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, teigiamai vertinu Europos bankininkystės institucijos įsteigimą, nes ji turėtų pajėgti užglaistyti reguliavimo spragas, kurios išryškėjo per ekonomikos ir finansų krizę; spragas, kurias, apgailestauju tai sakydamas, Parlamentas atpažino dar gerokai prieš prasidedant krizei.

Tiesą sakant, kaip paaiškėjo iš kai kurių pranešimų šiuo klausimu, finansų institucijoms, kurios laiko vidaus rinką iš tikrųjų sienų neturinčia teritorija, nepakanka koordinavimo, kurį vykdo išimtinai nacionalinės priežiūros institucijos, kurių jurisdikcija baigiasi ties jų valstybių sienomis. Todėl šios institucijos įsteigimas būtų pirmasis reikšmingas žingsnis, jei norime išvengti minėtos problemos.

Alfredo Pallone (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, tvirtai pritariu šių nepriklausomų ir veiksmingų institucijų, kurioms suteiktos drausminės funkcijos ir galimybė įsikišti tiesiogiai, nesitarant su valstybėmis narėmis, Taryba ar Komisija, steigimu. Tačiau turiu ir keletą abejonių, nes reikia išvengti bet kokio pobūdžio mokestinės naštos užkrovimo bankų sistemai.

Tai tik ekonomikos atkūrimo labai ir siekiant užkirsti kelią išlaidų perkėlimui mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) ar visuomenei, ir visų pirma atsižvelgiant į tai, kad neturime bendros bankų sistemos. Pvz., Italijos bankų sistema atlaikė audrą ir parodė, kad ji yra tvirta ir pagrįsta tvirtais finansais, grindžiamais, visų pirma, savo piliečių indėliais, o ne spekuliacijomis, kaip kitose šalyse.

Vis dar abejoju dėl finansinių operacijų uždraudimo, nors ir laikino, kuris turėtų priklausyti nuo išskirtinių aplinkybių, jeigu tai įmanoma. Be to, manau, kad reikėtų aiškiai apibrėžti tiesiogines Europos priežiūros institucijos pareigas sistemai svarbių gupių atžvilgiu, taip pat išaiškinti Europos sisteminės rizikos valdybos vykdomas makrolygio rizikos ribojimo

priežiūros funkcijas bei Europos priežiūros institucijos vykdomas mikrolygio rizikos ribojimo priežiūros funkcijas.

Todėl manau, kad šiandienos balsavimas leis mums laiku pasiekti skubų ir suderintą kompromisą su Taryba.

Pranešimas: Arlene McCarthy (A7-0205/2010)

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Ponia pirmininke, savo frakcijos paskatintas, balsavau už šį pranešimą, nors turiu pasakyti, kad jame yra kelios populistinės nuostatos, kurių negaliu vertinti palankiai. Be abejo, reikia pasakyti, kad niekas nenori, jog mokesčių mokėtojai remtų bankus. Akivaizdu, kad reikia visuotinių taisyklių, bet nemanau, kad tokios griežtos nuostatos, pvz., premijų atžvilgiu, turėtų tapti Europos lygmens teisės aktu; tai turėtų būti sprendžiama nacionaliniu lygmeniu, ir galiausiai tai turėtų spręsti patys bankai. Žinoma, galime rengti bendras etinio pobūdžio diskusijas dėl to, kas yra pagrįsta, o kas ne, tačiau žinau, kad 27 Europos Sąjungos valstybės narės turi skirtingą nuomonę apie tai, kas yra pagrįstumas.

Taigi, kodėl balsavau už šį pranešimą? Jame yra ir gerų aspektų, pvz., naujos taisyklės dėl kapitalo, ir t. t. Būtina užtikrinti, kad bankų sistema gebėtų patikimai veikti ir vykdytų savo įsipareigojimus rimčiau ir geriau negu prieš tai. Nė vienas nenorime ateityje patirti panašios krizės bankų sektoriuje.

Pranešimas: Elisa Ferreira (A7-0213/2010)

Clemente Mastella (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, pastaroji finansų krizė sukėlė daug diskusijų dėl neatidėliotino poreikio įsikišti, siekiant garantuoti finansų sistemos tvarumą ir stabilumą.

Iki šiol priimtose priemonėse apima negirdėto dydžio išlaidas, kartu su neigiamais pašaliniais padariniais, pvz., finansų rinkų išsaldymu, kredito rinkų susitraukimu, įmonių paralyžiumi, staigiu nedarbo išaugimu ir mokesčių pajamų sumažėjimu. Kad ir kokia būtų galutinė kaina, jau dabar aišku, kad ji bus nepakeliama Europos mokesčių mokėtojams, ekonomikos augimui ir darbo vietoms. Požiūrių, metodų ir priemonių visoje Europoje ir JAV įvairovė išskėlė sudėtingų klausimų apskritai dėl visos veiklos veiksmingumo, teisinio netikrumo ir konkurencijos iškreipimo.

Todėl itin svarbu priimti nuoseklius, visuotinius sprendimus, suderinant reglamentus ir procedūras. Būtent dabar Europos Sąjunga turėtų imti vadovauti ir aktyviai planuoti naują finansų sistemą, tvirtą ir sveiką Europos bendrąją rinką tarp visų 27 valstybių narių.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos: Europos finansinio stabilumo fondas, Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė ir veiksmai ateityje (B7-0410/2010)

Anni Podimata (S&D). – (EL) Ponia pirmininke, mūsų parlamentinė frakcija balsavo prieš pasiūlymą dėl gegužės 9 d. priimtų sprendimų sukurti Europos finansinio stabilumo fondą ir Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonę, nors manome, kad šie sprendimai labai palankūs ir svarbūs vieningos valiutos apsaugai ir euro zonos stabilizavimui.

Norėčiau pasinaudoti šia galimybe ir priminti nariams, kad Europos Parlamentas jau labai seniai prašė Tarybos plėtoti savo poziciją šia kryptimi, perduodant rinkoms vienybės ir solidarumo žinią. Tačiau kartu manome, kad Europos centrinis bankas parodė tokį patį pasiryžimą ir solidarumą, priimdamas sprendimą laikinai įsikišti į antrinių vertybinių

popierių rinką, sprendimą, kuris visiškai atitiko bendresnį finansų ministrų tarybos sprendimo pobūdį.

Todėl nesuprantame ir nepritariame 14 daliai, kurioje Europos centrinis bankas kritikuojamas dėl šio sprendimo.

Inese Vaidere (PPE). – (LV) Dėkoju, poniam pirmininke. Siūlomos finansinės padėties stabilizavimo priemonės, nors ir pavėluotai, labai padės šalims, patiriančioms finansinius sunkumus. Tačiau turime suprasti, kad tai tik laikinos priemonės. Krizė veikė kaip katalizatorius, parodęs, kad turėjome didelių ir giliai išsisknijusių problemų, neatskiriamų nuo daugelio valstybių narių, ypač euro zonos valstybių, vykdomų ekonominės politikos kryptį, ir kad šių politikos kryptį koordinavimas kelia sudėtingą klausimą. Be abejo, reikia apsvaistinti Europos valiutos fondo idėją, tačiau prieš steigiant naują instituciją, būtina patobulinti esamas institucijas ir gerinti jų darbą. Iš esmės turėtume sutelkti dėmesį į Europos Sąjungos biudžeto konsolidavimą ir sanglaudą. Neabejotinai reikia išvengti tokios padėties, kai euro zonos valstybių narių ekonomiam stabilumui bei teigiamiems kredito reitingams užtikrinti taikoma daugybė paramos mechanizmų, o likusios valstybės narės, įskaitant ir mano šalį, paliekamos vienos kovoti su tarptautinių rinkų nestabilumu. Ačiū.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos: Islandijos paraiška dėl narystės Europos Sąjungoje (B7-0407/2010)

Joe Higgins (GUE/NGL). – Ponia pirmininke, balsavau prieš šią rezoliuciją dėl Islandijos, nes joje reikalaujama, kad Islandijos bankų paimtos paskolos būtų grąžintos, nenumatant, kad ši našta neturėtų užgriūti ant paprastų Islandijos žmonių pečių. Iš tikrųjų, toks susitarimas, kurio reikalauja Didžioji Britanija ir Nyderlandai, apsunkintų Islandijos darbuotojus ir mokesčių mokėtojus milžiniška 3,7 mlrd. EUR skola. Gal galėčiau priminti Europos Parlamentui, kad referendume 93 proc. Islandijos gyventojų nesutiko, kad jiems būtų primesta ši nepakeliama skola, kurią išiskolino ne jie, o finansų spekuliantai. Taigi tegul šią kainą sumoka spekuliantai ir lošėjai, iš šių spekuliacijų susikrovę nepadoriai didelių pelną.

ES institucijos ir, visų pirma, Komisija vertė šalis negirdėtai mažinti viešųjų paslaugų teikimą ir gyvenimo lygį, nepajudindamos nė piršto, kad pažabotų besaikę finansų rinkų galią. Tai, tarp kitko, yra tie rykliai, kuriuos gina D. Hannan ir Didžiosios Britanijos torių partija, kai tuo tarpu jų vyriausybė šiuo metu siūlo taikyti griežtas priemones Didžiosios Britanijos dirbančiųjų klasei.

Kai kairiųjų pažiūrų nariai, esame įsipareigoję sakyti tiesą ir išpėti Islandijos žmones, kad ES institucijos krypta į neoliberalias politikos kryptis, kurios sukėlė krizę, ir nėra jų draugais.

Laima Liucija Andrikiėnė (PPE). – Ponia pirmininke, balsavau už šią rezoliuciją ir labai pritariu ES deryboms su Islandija dėl stojimo bei jos galimai narystei Sąjungoje.

Be abejo, Islandija – Europos šalis, turinti gilią demokratinę kultūrą, tvirtą žmogaus teisių apsaugos sistemą ir išvystytą ekonomiką. Iš tiesų, atėjo laikas ES plėstis į tas teritorijas, kurios atitinka demokratinis, geografinis ir kitus kriterijus, taikomus stojimui į ES. ES plėtra neturėtų sustoti, nes sąrašas dar laukia kitos Europos šalys, pvz., Kroatija ir kitos Balkanų valstybės, ir galbūt reikia tikėtis, kad vieną dieną į tą sąrašą bus įtrauktos net Ukraina, Gruzija ir Baltarusija.

Neturėtume pamiršti, kad ES plėtra buvo pati sėkmingiausia jos užsienio politikos priemonė, visiškai pakeitusi politinį ir ekonominį kraštovaizdį ir išplėtusi Europos žemyną. Teškime šį procesą, Islandijai tampant pirmąja naująja ES nare po Lisabonos sutarties įsigaliojimo.

Daniel Hannan (ECR). – Ponia pirmininke, būtų labai džiugu iš Parlamento pusės įsivaizduoti, kad visi balsuotų už prisijungimą prie ES dabartinėms aplinkybėms. Ne pirmą kartą Europos Parlamentas rodo optimizmą, kuris priverstų daktaro Pangloso žodžius panėšėti į Kasandros pranašystes. Lankausi Islandijoje nuo 1992 m. Buvau nuolatinis ir vertinantis šios šalies lankytojas. Stebėjau, kaip šalis keitėsi per tuos metus. Be abejo, pastaruoju metu ji išgyveno sunkius laikus, bet niekas negali paneigti, jog buvo padaryta didelė pažanga, dėl kurios žmonės, anksčiau vertęsi ūkininkavimu ir žvejyba, kad pragyventų, praėjus dviem kartoms gali pasigirti vienu iš aukščiausių gyvenimo lygiu pasaulyje.

Esu demokratas ir gerbsiu vienokį ar kitokį Islandijos gyventojų sprendimą. Jei jie balsuos už stojimą į ES, aš, žinoma, palaikysiu jų nuomonę. Tačiau ne akimirksniu negaliu įsivaizduoti, kad jie balsuotų už Altingo, vieno iš seniausių parlamentų pasaulyje, prerogatyvų atsisakymą, ar kad pasmerktų savo vandenyną sterilumui, būdingam Didžiąją Britaniją skalaujančioms jūroms, ar kad iškeistų savo autonomiją ir savarankiškumą, kuris yra Islandijos žmonių kraujyje.

„Nepriklausomi žmonės“ („Sjálfstætt fólk“) – tai žinomiausias jų šiuolaikinis romanas. Tai frazė, kurios rezonansą ne Islandijos gyventojams yra sunku įvertinti. Jie nebalsuos už nepriklausomybės ir demokratijos atsisakymą, nebent apie juos susidariau visiškai klaidingą nuomonę.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE). – (FI) Ponia pirmininke, balsavau už rezoliuciją. Manau, puiku, kad Komisija padarė tokią sparčią pažangą, pradėdama derybas dėl stojimo, nuo to laiko, kai buvo pateikta paraiška. Islandijos narystė sustiprintų bendradarbiavimą Arkties regione ir padidintų regiono svarbą ES politikoje. Vis dėlto Islandija galiausiai pati nuspręs, ar ji taps nare. Tai viena iš seniausių pasaulio demokratijų ir šalis, kurioje demokratija tikrai veikia.

Nepaisant to, derybos tampa sudėtingos. Žemės ūkis, regioninė politika ir, visų pirma, banginių medžioklė – komercinė banginių medžioklė ir banginių produktų pardavimas iš esmės Japonijai – tai aspektai, kuriuos ES turi apsvarstyti, atsižvelgiant į tai, kaip šiose derybose pasistūmėti į priekį.

Rašytiniai paaiškinimai dėl balsavimo

Pranešimas: Said El Khadraoui (A7-0208/2010)

Sophie Auconie (PPE), raštu. – (FR) Pasibaigus ekonomikos ir finansų krizei, kuri siaučia šiuo metu, atlyginimų politikos pokyčiai finansinių paslaugų sektoriuje ir viešai parduodamose įmonėse bus būtini. Tačiau siekiant išvengti neorganizuoto požiūrio ir sukurti vienodas konkurencijos sąlygas įvairiose valstybėse narėse, reikia imtis europinės iniciatyvos. Todėl visiškai pritariu šiai iniciatyvai. Tiesą sakant, labai svarbu, kad nuo šiol vengtume per didelio rizikos padidėjimo kiekvienos įmonės lygmeniu ir pirmiausia išvengtume bendro sisteminės rizikos padidėjimo. Kaip pabrėžiama pranešime, sprendimą imtis tokio pobūdžio rizikos priima įmonių direktorių valdybos ir generaliniai direktoriai, taip pat tų įmonių darbuotojai. Siekiant kontroliuoti Europos bankų prekiautojams ir direktoriams mokamas premijas, pranešime numatyta, kad ateityje prekiautojai turėtų

gauti daugiausia 60 proc. jų kintamojo atlyginimo iš karto, o didelę dalį (mažiausiai 40 proc.) mažiausiai po trejų metų, siekiant atsižvelgti į ilgalaikę riziką.

Zigmantas Balčytis (S&D), raštu. – Balsavau už šį pranešimą. Finansų sektoriuje atlyginimų politika, taikoma toms darbuotojų kategorijoms, kurių profesinė veikla turi materialinės įtakos įmonės rizikos profiliui, buvo tokia, kuri skatino operacijas, kuriomis siekiama trumpalaikio pelno, tuo tikslu kuriant vis daugiau rizikingų verslo modelių, kenkiant darbuotojams, indėlininkams ir investuotojams ir apskritai visam tvariam augimui. Netinkama finansų institucijų atlyginimų struktūra atliko didelį vaidmenį rizikos susikaupimui, kurios lėmė dabartinę finansų, ekonomikos ir socialinę krizę. Todėl labai pritariu Komisijos pasiūlymui taikyti patikimą ir skaidrią atlyginimų praktiką, kuri būtų nuolat peržiūrima ir prireikus pakeista, siekiant sukurti vienodas sąlygas visoje Europoje ir užtikrinti Europos finansų pramonės konkurencingumą pasaulyje.

Andrew Henry William Brons (NI), raštu. – Balsavome už, nes rezoliucijoje kritikuojamos finansų institucijų premijos, tačiau nesiūloma priimti teisės aktų Europos mastu.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Balsavau už rezoliuciją, nes manau, kad skyriuje dėl veiksmingo atlyginimų valdymo akcininkams turėtų būti leista dalyvauti priimant sprendimus dėl tvarios atlyginimų politikos. Tuo tikslu jiems turėtų būti leidžiama išsakyti savo nuomonę dėl atlyginimų politikos visuotiniuose įmonės susirinkimuose, neprivalomai balsuojant dėl pranešimo, susijusio su atlyginimais. Nariai, dalyvaujantys rizikos stebėsenoje, turėtų taip pat būti nepriklausomi nuo verslo subjektų, kuriuos jie prižiūri, turėti reikiamus įgaliojimus, ir jiems turėtų būti mokama, nepriklausomai nuo šių įmonių veiklos rezultatų.

Mário David (PPE), raštu. – (PT) Turėdamas omenyje tai, kad veiksmingų kontrolės priemonių stygius prisidėjo prie to, kad finansų institucijos ėmėsi per daug didelės rizikos, taip pat bendrovių, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į biržos sąrašus, valdymo svarbą, balsuoju už šiame pranešime siūlomas priemones. Iš tikrųjų, kilus dabartinei ekonomikos ir finansų krizei, tapo akivaizdu, kad netinkamas kompensacijų lygis, taikomas kai kuriose bendrovėse, lėmė tai, kad neapgalvotai buvo prisiimta per didelė rizika, kurios tikslas buvo maksimizuoti trumpalaikį pelną. Tokios praktikos paplitimas lėmė rizika pagrįstų verslo modelių kūrimą, kenkiant ilgalaikiam bendrovių augimui. Todėl reikia imtis priemonių, skirtų prisiimtai rizikai mažinti ir skatinimo sistemoms pertvarkyti. Todėl užuot ėmusis Europos iniciatyvos dėl kompensavimo politikos finansų sektoriuje ir bendrovėse, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į biržos sąrašus, reikia imtis suderintų Europos lygmens veiksmų, reguliuojant šių bendrovių aukštesniojo lygmens vadovams mokamas kompensacijas.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) Bendrovių, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į biržos sąrašus, direktorių atlyginimai buvo viena iš karščiausių ekonomikos krizę gaubiančių diskusijų tema. Būtina, kad atlyginimų politika būtų pagrįsta skaidrumo principais ir būtų atlyginta už ilgalaikius, o ne trumpalaikius rezultatus, taip pat užkirstas kelias per didelei rizikai prisiimti, kaip vykdavo praeityje. Taip pat negalime pamiršti, kad veiksmingos atlyginimų politikos nuostatas turėtų patvirtinti visuotinis akcininkų susitikimas, siekiant sąžiningai kompensuoti direktoriams už jų darbą.

Wolf Klinz (ALDE), raštu. – (DE) Pritariu Europos Sąjungos iniciatyvai pakreipti dabartinę atlyginimų politiką siekiant ilgalaikės sėkmės ir nustatyti didesnę atsakomybę sprendimus priimančioms asmenims. Tačiau negalima leisti, kad politikai nustatytų atlyginimų dydžius.

Už šią užduotį ir toliau turi būti atsakingos esamos bankų struktūros, pvz., stebėtojų taryba ar visuotinis susirinkimas. Todėl siūloma atlyginimų politika neturėtų pakeisti esamų struktūrų, o prireikus turėtų jas papildyti, siekiant gerinti finansinių sprendimų priėmimo kokybę.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), raštu. – (FR) Šiame dokumente aiškiai kalbama apie riziką, kurią sukelia vien trumpalaikio pelno siekimas ir individualūs finansiniai interesai. Nuoseklumo atžvilgiu jame turėtų būti smerkiamas bet koks su veiklos rezultatais susijęs užmokestis, kartu su visa neoliberalia sistema ir vertybinių popierių rinkos kazino. Taip nėra. Jame aukštinama sąžininga finansinių centrų konkurencija ir akcininkų visagalybė finansų institucijose. Tai nepriimtina. Balsuoju prieš šį dokumentą.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Per dabartinę ekonomikos ir finansų krizę iškilo klausimas dėl kompensacijų, mokamų bendrovių, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į biržos sąrašus, aukštesniojo lygmens vadovams ir dėl kompensavimo politikos finansinių paslaugų sektoriuje. Trumpalaikių rezultatų siekimas, norint gauti vadinamąją kintamąją kompensaciją, kartais gali privesti prie neatsargios valdymo praktikos, kuri neatitinka geriausių darbuotojų, akcininkų ir apskritai visos visuomenės interesų. Sistemini pavojus, kylantis iš to, kad didelės finansų grupės veikia pasaulio mastu, reiškia, kad būtina imtis priemonių šiai kintamajai kompensacijai reguliuoti, siekiant išvengti minėtų finansinių bendrovių pažeidžiamumo ateityje.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) ES svarstomas taikyti premijų mokėjimo ribojimas – protingas žingsnis, tačiau, deja, tokių žingsnių žengiama gerokai per mažai. Mums nereikia išsamių paaiškinimų, kodėl premijos neturėtų viršyti tam tikros ribos, kuri, reikia pripažinti, labai aukšta ir dosni, ir kodėl jos turėtų būti perskaičiuojamos ilgesnės trukmės laikotarpiu. Šiandien vadovų priimamų sprendimų rezultatai daugeliu atveju bus matomi ar atpažįstami tik po kelerių metų.

Neretai bendrovės, kurios gauna pelną trumpalaikiu laikotarpiu, patiria ilgalaikių nuostolių ar net bankrutuoja. Iš bendrovės išimamas visas kapitalas, ir tada jai leidžiama bankrutuoti. Šiandienos sprendimas turėtų lemti didesnę vadovų susilaikymą ir tvaresnį jų požiūrį.

Franz Obermayr (NI), raštu. – (DE) Viršutinės ribos nustatymas bankų sektoriuje dirbančių vadovų atlyginimams – svarbus ir teisingas žingsnis. Vadovai patys norėjo imtis rizikos, kuri gerokai prisidėjo prie dabartinės ekonomikos ir finansų krizės. Priemonė, kuria numatoma išmokėti tik dalį premijų, turėtų skatinti tvarią ekonominę veiklą ir užkirsti kelią neatsakingai rizikingoms operacijoms. Todėl balsavau už šį pranešimą.

Maria do Céu Patrão Neves (PPE), raštu. – (PT) Balsavau už šią rezoliuciją dėl joje išdėstytų gairių rinkinio. Palankiai vertinu tai, kad sprendžiami šie klausimai ir užtikrinamas:

1. Veiksmingas kompensavimo valdymas

- atsižvelgiant į tai, kad priežiūros institucijos turėtų spręsti, ar finansų institucijoje arba bendrovėje, kurios vertybiniai popieriai įtraukti į biržos sąrašus, turi būti įsteigtas atlyginimų komitetas;

2. Veiksmingas kompensavimo ir pagrįstos rizikos derinimas

- derinant kompensavimą su visomis rizikos rūšimis, turinčiomis įtakos visuotiniams bendrovės rezultatams bei stabilumui;

- kintamosios kompensacijos lygius pagrindžiant iš anksto nustatytais ir išmatuojamais veiklos efektyvumo kriterijais;

- pareiškiant, kad garantuojamosios premijos neturėtų būti įtrauktos į kompensavimo planus.

3. Suderinta atlyginimų struktūra

- bendrovėms platinant aiškia, išsamią ir atitinkamą informaciją apie jų atlyginimų praktiką,

- viešai skelbiant išsamią informaciją apie bendrovių politiką pensijų ir papildomų pensijų atžvilgiu, įskaitant informaciją apie valstybės valdomas bendroves.

Aldo Patriciello (PPE), raštu. – (IT) Finansų sektoriuje ir kai kuriose bendrovėse, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į biržų sąrašus, atlyginimų politika, taikoma toms darbuotojų kategorijoms, kurių profesinė veikla turi materialinės įtakos įmonės rizikos profiliui, skatino operacijas, kuriomis siekiama trumpalaikio pelno, tuo tikslu kuriant vis daugiau rizikingų verslo modelių, kenkiant darbuotojams, indėlininkams ir investuotojams.

Be to, Komisijos žaliojoje knygoje „Bendrasis finansų įstaigų valdymas ir atlyginimų politika“ pabrėžiama, kad veiksmingų kontrolės mechanizmų nebuvimas prisidėjo prie pernelyg rizikingų finansų institucijų veiksmų. Atsižvelgdamas į daugelį iniciatyvų, kurių imtasi tarptautiniu, Europos ir nacionaliniu lygmenimis, siekiant išspręsti su atlyginimų praktika susijusius klausimus, taip pat turėdamas galvoje, kad būtina priimti suderintą strategiją tarptautiniu lygmeniu, pritariu toms iniciatyvoms, kurių jau ėmėsi Komisija.

Nepaisant to, manau, kad finansų įmonės dydis ir jos indėlis į sistemine riziką, kuria uždedama nauja reguliavimo našta, privalo būti apsvarstyti, atsižvelgiant į atlyginimų politikos finansų sektorių. Taip pat manau, kad priežiūros institucijos privalo nuspręsti dėl poreikio įsteigti atlyginimų komitetą finansų institucijose, atsižvelgiant į jų dydį, vidinę organizacinę sandarą, pobūdį ir vykdomos veiklos sudėtingumą.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE), raštu. – (FR) Šiuo metu, kai nelygybė dramatiškai didėja, o nepadorūs atlyginimų dydžiai tapo įprasti visame finansų pasaulyje, džiaugiuosi, kad buvo priimta ši direktyva, rodanti pirmą žingsnį kelyje į užmokesčio ir premijų ribojimą. Ir toliau kasdien smerksime šį skandalingą ir nesąžiningą elgesį, kol bus imtasi kokių nors veiksmų, siekiant sumažinti atotrūkį tarp mažų algų ir didelių bendrovių direktorių atlyginimų pagal Europos maksimalių pajamų sistemą.

Catherine Stihler (S&D), raštu. – Visiškai pritariu šiam pranešimui.

Michael Theurer (ALDE), raštu. – (DE) Pritariu Europos Sąjungos veiksams reorganizuojant dabartinę atlyginimų politiką siekiant ilgalaikės sėkmės ir didesnio sprendimus priimančių asmenų atskaitingumo. Tačiau tai neturi sudaryti sąlygų tokiai padėčiai, kai politikai nustato atlyginimų dydžius. Tai ir toliau turėtų daryti pačios institucijos, pvz., bankų valdytojų taryba ar visuotinis susirinkimas. Todėl siūloma atlyginimų politika neturėtų pakeisti esamų struktūrų, o prireikus turėtų jas papildyti, siekiant gerinti finansinių sprendimų priėmimo kokybę.

Angelika Werthmann (NI), raštu. – (DE) Už krizę moka mokesčių mokėtojas, nors tą krizę sukėlė ne jis. Krizę sukėlė bankai, kuriems trūko kapitalizacijos ir kurie norėjo pernelyg rizikuoti, o dabar ir vėl gauna didelį pelną. Negalima toleruoti to, kad bankai išlaiko savo pelną, moka dideles premijas savo vadovams, o padarytus nuostolius užkrauna visuomenei – t. y., mums visiems. Pritariu aiškaus kontrolės mechanizmo sukūrimui. Džiaugiuosi

padaryta pažanga, nukreipta teisinga linkme, tačiau privalome čia nesustoti. Privalome užtikrinti, kad ši sistema veiktų įmonėse, kad atitinkami vyriausieji vadovai nebūtų apipilami pinigais.

Rekomendacija dėl antrojo svarstymo: Kartika Tamara Liotard (A7-0152/2010)

Alfredo Antonozzi (PPE), raštu. – (IT) Balsavau už svarstomą pranešimą, nes manau, kad maisto sauga Europoje priklauso nuo aiškaus ir ryžtingo reglamento. Visų pirma, kalbu apie maisto produktus, pagamintus iš klonuotų gyvūnų ir jų jauniklių. Manau, kad Parlamento pozicija, didelei daugumai prieštaraujant tokios rūšies maisto produktų teikimui, bus tinkamai apsvarstyta.

Sophie Auconie (PPE), raštu. – (FR) Šio rezoliucijos projekto tikslas – suderinti taisykles dėl naujų maisto produktų pardavimo Europos Sąjungos rinkoje. Pirmas tikslas – garantuoti aukštą žmonių gyvybės ir sveikatos bei gyvūnų sveikatos ir gerovės apsaugą, kartu užtikrinant skaidrumą ir veiksmingą vidaus rinkos veikimą, taip pat skatinant naujoves žemės ūkio maisto produktų pramonėje. Pritariau šiam pranešimui, nepaisant to, kad prieštaravau keliems pakeitimams, pateiktiems plenariniame posėdyje: 11 pakeitimui, kuriame teigiama: „todėl maisto produktai iš klonuotų gyvūnų ar jų jauniklių neturi būti įtraukti į Sąjungos sąrašus“ ir 14 pakeitimui, kuriame kalbama apie taikymo sritį ir kuriuo siekiama, kad nuostatos nebūtų taikomos maisto produktams, pagamintiems iš klonuotų gyvūnų ar jų palikuonių. Iš tikrųjų, tai ne pritarimo ar nepritarimo maisto produktų, pagamintų iš klonuotų gyvūnų ar jų palikuonių, pateikimui į rinką klausimas, o raginimas Europos Komisijai pateikti konkrečius pasiūlymus be jokio išankstinio nusistatymo, arba, priešingu atveju, uždrausti.

Elena Băsescu (PPE), raštu. – (RO) Balsavau, kad būtų priimtas pranešimo dėl naujų maisto produktų 37 pakeitimas. Pritariau pasiūlymui, kuriuo Europos Komisija raginama inicijuoti teisėkūros priemonės siekiant uždrausti maisto produktų, pagamintų iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių, tiekimą rinkai. Remiantis Europos maisto saugos tarnyba, maisto produktų iš klonuotų gyvūnų gamyba nėra pagrįsta dėl etinių priežasčių: klonuoti gyvūnai turi labai rimtų sveikatos problemų, o dauguma jų nugaišta per pirmas gyvenimo dienas ar savaites. Veterinarai nusprendė užmigdyti avytę Doli, pirmą žinduolį, klonuotą iš suaugusio gyvūno ląstelės, nes ji turėjo didelių sveikatos problemų. Šis įvykis vėl sukėlė diskusijas apie gyvūnų klonavimo poveikį. Europos Sąjungos piliečiai nenori, kad gyvūnai būtų klonuojami maisto produktų gamybos tikslais.

Remiantis Europos Komisijos atliktu tyrimu, 84 proc. piliečių mano, kad nėra pakankamų duomenų apie ilgalaikį maisto produktų, pagamintų iš klonuotų gyvūnų, vartojimo poveikį. Be to, baiminamasi dėl galimo pašalinio poveikio, kurį gali sukelti tokių maisto produktų vartojimas. Kitas argumentas prieš gyvūnų klonavimą maisto produktų gamybos tikslais yra tas, kad Europos rinkai tiekiami pakankamai maisto produktų.

Jean-Luc Bennahmias (ALDE), raštu. – (FR) Pagal šį pranešimą Europos Parlamento nariai iš Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos balsavo už pakeitimą, kuriame reikalaujama, kad maisto produktai, pagaminti iš gyvūnų, kurie maitinti genetiškai modifikuotais organizmais, būtų ženklinami etikete, nurodančia vartotojams, kad buvo naudoti GMO. Deja, šis pakeitimas nesulaukė kvalifikuotos daugumos pritarimo, todėl turėsime prie jo grįžti, kai svarstysime pagrindinę bendros žemės ūkio politikos reformą. Kitas svarbus diskusijų apie klonuotus gyvūnus klausimas – jų palikuonis ir iš jų pagaminti maisto produktai. Taryba ir Komisija norėjo priskirti klonuotų gyvūnų palikuonis „naujų maisto produktų“ kategorijai. Tokią poziciją aiškiai atmetė Parlamento nariai iš ALDE

frakcijos, kaip ir dauguma kitų Parlamento narių. Šiuo metu nėra jokių teisės aktų, kuriais remiantis būtų suteikiami arba nesuteikiami leidimai maisto produktams, pagamintiems iš klonuotų gyvūnų (pvz., pienui ar mėšai). Todėl Parlamento nariai paragino priimti teisės aktus, kuriuose aiškiai draudžiami maisto produktai, pagaminti iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių, taikant moratoriumą jų pardavimui. Dėl tokio balsavimo Doli neatsidurs jūsų lėkštėse.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Su naujais maisto produktais susijusiuose reglamentuose nustatyta, kad leidimas maisto produktams, pagamintiems naudojant nanotechnologijas, turi būti duotas tik po to, kai tokie produktai įvertinami taikant atitinkamus metodus. Taip pat reglamentuose numatyta, kad Europos Sąjungoje leidimas maisto produktams, pagamintiems iš klonuotų gyvūnų ar jų palikuonių, negali būti suteikiamas. Susidūrėme su naujomis aplinkybėmis ir reikia laikytis atsargumo principo. Šiose srityse reikia gilesnių mokslinių žinių.

Nessa Childers (S&D), raštu. – Nors balsavau už didžiąją pranešimo dalį, negalėjau pritarti 76 pakeitimui dėl gyvulinės kilmės produktų, pagamintų iš genetiškai modifikuotu pašaru šeriamų gyvūnų, ženklavimo kaip GM. Negalėjau pritarti šiam pakeitimui todėl, kad Europos maisto saugos tarnyba šioje srityje atliko išsamius tyrimus ir padarė išvadą, kad šiuo atveju toks ženklavimas neturi pagrindo. Toks ženklavimas turėtų neigiamos įtakos Europos ūkininkams, kuriems būtų daromas spaudimas gaminti ir pirkti daug brangesnius genetiškai nemodifikuotus parašus. Prieš imantis tokio svarbaus žingsnio, reikia išsamesnių konsultacijų šiuo klausimu.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Balsavau už šį pranešimą, kad maisto produktams, pagamintiems iš klonuotų gyvūnų ir jų jauniklių, nebūtų taikomas reglamentas dėl naujų maisto produktų ir kad būtų įvestas embargas naujų maisto produktų, pagamintų iš klonuotų gyvūnų, importui. Be to, balsavau už, pritardamas, kad maisto produktai, pagaminti taikant gamybos procesus, kuriems reikalingi specialūs rizikos vertinimo metodai (pvz., maisto produktai, pagaminti naudojant nanotechnologijas), nebūtų tiekiami į rinką, kol šių specialių metodų taikymas nėra patvirtintas ir neįrodyta, atlikus tinkamą šiais metodais paremtą saugumo įvertinimą, kad atitinkamo maisto produkto vartojimas yra saugus.

Nauji maisto produktai kelia grėsmę žemės ūkio produkcijai, kuri iki šiol buvo pagrindinis maisto produktų tiekimo šaltinis. Dar yra ir vartotojų apsaugos klausimas. Komisijos pasiūlyto reglamento nuostatos dėl naujų maisto produktų ženklavimo yra nepakankamos ir neaiškios vartotojui. Tarptautinės bendrovės konkuruoja, brukdamos į rinkas nesaugias mokslines technologijas. Tai neturėtų būti finansiniu interesu bendrovių (daugelis jų linksta prie maisto produktų, pagamintų iš klonuotų gyvūnų ir nanomedžiagų), kurios nustato maisto standartus vartotojams.

Philippe de Villiers (EFD), raštu. – (FR) Europos Parlamentas raginamas pareikšti savo nuomonę dėl K. T. Liotard pristatyto teisėkūros rezoliucijos projekto dėl „naujų maisto produktų“.

Nauji maisto produktai ar maisto papildai gali būti augalinės arba gyvulinės kilmės arba gali būti netgi mokslinių ir technologinių tyrimų padarinys. Tai tokios maisto sudedamosios dalys ir maisto produktai, kurių vartojimas iki šiol buvo nepaplitęs arba jie iš viso buvo nevertojami. Tačiau Europos Sąjunga vis dar leidžia su tuo susijusius teisės aktus.

Maistas – gyvybės pagrindas; žalinga didelės maisto pramonės naudai modifikuoti tai, ką žmonija žinojo tūkstantmečius.

Į darbotvarkę įtraukti gyvūnų klonavimo maisto gamybos tikslais ir GMO klausimai. Tai pasala.

Ne Europos Sąjunga turi įvesti naujus maisto produktus ir su tuo susijusius teisės aktus valstybėse narėse. Tokio pobūdžio sprendimas pažeidžia nacionalinį suverenumą. Taigi kartoju, kad nepritariu šiam pranešimui.

Anne Delvaux (PPE), raštu. – (FR) Esu labai patenkinta balsavimu dėl reglamento projekto dėl naujų maisto produktų. Maisto produktų, pagamintų iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių, ir net maisto produktų, kurių gamyboje naudojamos nanotechnologijos, atžvilgiu Parlamentas suteikė pirmumą atsargumo principui. Nėra pakankamai mokslinių žinių ar rizikos analizių, kad galėtume leisti naudoti šias naujas sudedamąsias dalis mūsų maiste! Esu tokios nuomonės, kad reikia remti technologinius tyrimus ir plėtrą. Be to, nepritariu maisto fundamentalistams, kurie verčia mus prašyti, o kartais reikalauti nulinės rizikos, keliant saugos standartus, kurie kartais būna ir taip per dideli.

Tačiau, manau, kad šiuo svarstomu klausimu turime elgtis labai apdairiai, remiantis Europos piliečių, kurie šia tema buvo apklausti 2008 m. („Eurobarometro“ duomenimis), pageidavimais. Didžioji jų dauguma (65 proc.) pareiškė, kad prieštarauja maisto produktų, pagamintų iš klonuotų gyvūnų, vartojimui.

Galiausiai, ir tai nėra nesvarbu, gyvūnų klonavimas dažnai prilygsta gyvūnų kančiai. Tereikia prisiminti avytę Doli. Ar šiuo metu mūsų maisto pasiūla yra tokia ribota, kad galime pateisinti tokią praktiką?

Edite Estrela (S&D), raštu. – (PT) Balsavau už pranešimą dėl naujų maisto produktų, nes jame nustatomos naujos taisyklės, kurios padidins maisto produktų saugą Europos Sąjungoje. Tačiau manau, kad ES maisto produktai, pagaminti iš klonuotų gyvūnų ar jų jauniklių, neturėtų būti leidžiami.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) Reglamento tikslas – užtikrinti maisto saugą, skatinant kuo sveikesnį maisto produktų kelią nuo „ūkio iki stalo“. Todėl gamybos procesai, ženklėjimas ir rinkos stebėseną kelia susirūpinimą. Pritariu šiam susirūpinimui, atsižvelgdamas į tai, kad tai suteiks vartotojams galimybę rinktis maisto produktus, turint pakankamai informacijos ir pakankamai gerai žinant apie tų produktų sudėtį bei gamybos būdą. Tačiau susidūrus su didesne negu anksčiau ES tendencija reguliuoti šiuos klausimus, negaliu prisiminti to, kas nutiko su genetiškai modifikuotais javais, kuriuos tuo metu buvo uždrausta įvežti į ES, tačiau jie buvo laisvai importuojami iš trečiųjų šalių. Todėl Europos gamintojai atsiduria nepalankioje padėtyje, kai jų produktai konkuruoja prekybos centrų lentynose su kitais produktais, kurie yra iš esmės vienodi, bet gaminami taikant greitesnius ar pigesnius gamybos metodus, dėl kurių tampa patrauklesni vartotojui. Galiausiai, norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad JAV maisto ir vaistų administracinė tarnyba jau patvirtino maisto produktų, pagamintų iš klonuotų gyvūnų, vartojimą maistui (2008 m.). Todėl, panašiai kaip su genetiškai modifikuotais javais, Europai iškyla konkrečios problemos šių produktų importo atžvilgiu, ir reikia skubiai spręsti šį klausimą.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Šiame reglamente nustatomos suderintos taisyklės dėl naujų maisto produktų pateikimo į ES rinką, siekiant garantuoti aukštą žmonių gyvybės ir sveikatos bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, aplinkos bei vartotojų interesų apsaugą, kartu užtikrinant skaidrumą ir veiksmingą vidaus rinkos veikimą, taip pat skatinant naujoves

žemės ūkio ir maisto produktų pramonėse. Svarstomas reglamentas taikytinas maisto priedams, maisto fermentams, maisto kvapiosioms medžiagoms ir kai kuriems kvapiųjų savybių turintiems maisto komponentams, pagamintiems naujame, iki 1997 m. gegužės 15 d. nenaudotame gamybos procese, kuris lemia didžiulius maisto produkto sudėties ar struktūros pokyčius, kaip, pvz., dirbtinai sukurtų nanomedžiagų. Jei naujas maisto produktas gali turėti poveikį žmogaus organizmui, panašų į vaistinių preparatų, Komisija paprašys Europos vaistų agentūros spręsti, ar šiam produktui taikomas reglamentas (EB) Nr. 726/2004. Pritariu tam, kad maisto produktams, pagamintiems iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių, reglamentas nebūtų taikomas. Tiesą sakant, neižvelgiu pakankamo pagrindo, kad maisto produktai, pagaminti iš klonuotų gyvūnų, būtų vartojami maistui, nes nesu įsitikinęs, kad klonavimas nekelia grėsmės gyvūnų gerovei.

João Ferreira (GUE/NGL), raštu. – (PT) Naujų maisto produktų reglamentu siekiama nustatyti suderintas naujų maisto produktų įvedimo į ES rinką taisykles, užtikrinant aukštą žmogaus sveikatos ir gyvybės, gyvūnų sveikatos ir gerovės bei aplinkos ir vartotojų interesų apsaugos lygį. Balsavome už šį antrąjį svarstymą, nes pasiūlyti pakeitimai atitinka minėtus tikslus. Dokumente Komisija taip pat skatinama kuo greičiau pateikti teisėkūros projektą, kuriuo būtų draudžiama ES rinkoje pardavinėti maisto produktus, pagamintus iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių, panašų į kitus patvirtintus dokumentus, pvz., 2008 m. rugsėjo 3 d. rezoliuciją. Tai teisingas ir tinkamas atsargumo principo taikymas.

Be to, klausimą dėl poreikio stebėti naujus rinkoje atsiradusius produktus vertiname teigiamai. Deja, Parlamentas vėl nepritarė pasiūlymui žymėti maisto produktus, kuriuose yra genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) arba jeigu gyvūnai buvo šerti pašarais su GMO, todėl kyla abejonių dėl informacijos skaidrumo principo ir vartotojo pasirinkimo laisvės.

Lorenzo Fontana (EFD), raštu. – (IT) Keisdami reglamentus dėl naujų maisto produktų, turime atsižvelgti ir į atsargumo principą, ir į maisto saugą, kuri yra vienas iš svarbiausių dalykų. Pranešėjo siūlymas išbraukti klonuotų gyvūnų mėsą iš šio reglamento taikymo srities ir uždrausti naudoti klonuotų gyvūnų mėsą maisto pramonėje užtikrina, kad Europos maisto modelis išlieka saugus, dėl kurio visada kovojo *Lega Nord* – judėjimas, kuriam priklausau. Sveikinu ponį K. T. Liotard ir remiu jos atliekamą darbą.

Elisabetta Gardini (PPE), raštu. – (IT) Europos Komisija turi pasiūlyti konkretų teisėkūros projektą dėl klonavimo. Tačiau laukdami šio teisės akto negalime rizikuoti, kad iš klonuotų gyvūnų ar laboratorijose pagaminti produktai patektų į mūsų lėkštes.

Pirmiausia turime užtikrinti vartotojų saugumą, o griežtai neuždraudus klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių naudojimo maisto produktų gamyboje tai būtų sudėtinga. Todėl džiaugiuosi, kad per šiandien Europos Parlamente vykusį balsavimą pritarta šiai idėjai, taip pat maisto gamybos naudojant nanotechnologijas moratoriumui, kol bus nustatyta galima žala sveikatai. Tai nėra bandymas pasipriešinti mokslo pažangai ir galimam teigiamam jos poveikiui, o mėginimas reguliuoti mokslo poveikį žmonėms, laikantis didžiausio atsargumo kriterijų. Anksčiau pernelyg dažnai maisto produktai laisvai patekdavo į rinkas, o paskui būdavo uždrausti dėl sveikatai daromos žalos. Manau, kad Taryba pritaris mūsų pozicijai.

Robert Goebbels (S&D), raštu. – (FR) Balsavau prieš naujų maisto produktų reglamentą, nes tai tik kai kurių Parlamento narių baimių ir įkyrių minčių kratinys mokslinės pažangos atžvilgiu. Jame siekiama pasakyti tai, kas ir taip akivaizdu, kad pageidaujami „saugūs ir sveiki maisto produktai“.

Tačiau tiesiog absurdiška būti neapgalvotai įtariais dėl kiekvienos naujos technikos, biotechnologijos pažangos ir genetikos maisto pramonėje ar nanomokslų. Atsargumo principas pavirto neveiklumo principu. Kitos pasaulio šalys visose srityse veržiasi į priekį, o Europa biurokatiškai tobulina maisto produktų ženklimą.

Nathalie Griesbeck (ALDE), raštu. – (FR) Kaip piktinausi metų pradžioje Europos Sąjungos priimtu sprendimu leisti naudoti GMO Europoje, taip dėl dviejų priežasčių itin priešinuosi Komisijos pasiūlymui dėl „naujų maisto produktų“ – būtent dėl klonuotų gyvūnų ir nanotechnologijų naudojimo. Todėl balsavau prieš maisto produktus, pagamintus iš klonuotų gyvūnų, ir už moratoriumą dėl nanotechnologijomis modifikuotų maisto produktų pardavimo ir marketingo. Komisija ir Taryba nenorėjo reguliuoti šių dviejų rūšių maisto produktų, tačiau tai būtina. Abiem atvejais šie produktai neturi būti išleisti į rinką, kol nebus patvirtinta, kad jie nėra žalingi ir nebus paneigtas galimas pavojus sveikatai. Šiais klausimais turi būti atlikti tolesni tyrimai siekiant nustatyti, kokią įtaką tai daro Europos piliečių maisto produktų saugai ir maisto produktų apsaugai, keliant ir etikos klausimą.

Sylvie Guillaume (S&D), raštu. – (FR) Nors diskusijos dėl naujų maisto produktų ir toliau lieka varginančios ir prieštaringos, džiaugiuosi, kad Europos Parlamentas išlaikė tokią pačią poziciją kaip ir per pirmąjį svarstymą, nepaisydamas Tarybos ir Komisijos santūrumo per antrąjį svarstymą. Todėl dėl vienos labai paprastos priežasties balsavau už šį pranešimą. Be etinių prieštaravimų dėl pramoninėje gamyboje naudojamų klonuotų gyvūnų, nenoriu, kad šie maisto produktai patektų į Europos vartotojų lėkštes dar ir dėl nuolat iškylančių abejonių dėl klonuotos mėsos nekenksmingumo. Todėl balsavau už atskirą teisėkūros pasiūlymą, kuriame būtų draudžiami iš klonuotų gyvūnų ir jų jauniklių pagaminti maisto produktai.

Kadangi abejoju produktų, kurių gamyboje buvo panaudotos nanotechnologijos, saugumu, pritariu ir šių produktų marketingo moratoriumo taikymui tol, kol bus atliktas rizikos įvertinimas ir nustatytos aiškios nano-ingredientų žymėjimo taisyklės.

Kita vertus, apgailestauju, kad atmestas pakeitimas dėl privalomo maisto produktų, pagamintų iš GMO šertų gyvūnų, žymėjimo.

Nadja Hirsch (ALDE), raštu. – (DE) Vokietijos Laisvųjų demokratų partija iš esmės pritaria palankiai vertinamam genetiškai modifikuotų organizmų žymėjimui (ženklavimo procesui) Europos lygmeniu, taip vartotojams užtikrinant skaidrumą. Tačiau šiuo atveju negalėjome balsuoti už šį pranešimą, nes jame numatoma taikyti skirtingas sąlygas įvairiems sektoriams. Siūloma ženklinti gyvūninės, bet ne augalinės kilmės produktus.

Toks nesąžiningas gyvūninės kilmės produktų ženklimas gali iškraipyti rinką ir vienai pusei sukelti nuostolių. Tai užkerta kelia mūsų siekiui užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir akivaizdžiai prieštarauja lygybės principui, kuris įtvirtintas mūsų teisinėje sistemoje.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Pritariu Parlamento raginimui uždrausti iš klonuotų gyvūnų gaminamus maisto produktus, ir esu įsitikinęs, kad Parlamento nuomonė atspindi didžiosios daugumos Europos piliečių siekius. Tačiau esu nusivylęs, kad pakeitimas dėl privalomo maisto produktų, pagamintų iš GMO šertų gyvūnų, ženklavimo nesurinko reikalingo balsų skaičiaus. Manau, kad šiuo klausimu didžioji dalis Europos piliečių mums taip pat pritarė.

Seán Kelly (PPE), raštu. – Mano nuomone, reglamentas dėl naujų maisto produktų neturėtų apimti gyvūnų klonavimo ir maisto produktų, pagamintų šia prieštaringa ir ginčytina technologija, klausimo. Todėl atitinkamai balsavau pritarėdamas Komisijai skirtam

raginimui parengti atskirą pasiūlymą dėl klonavimo, kuriame būtų sprendžiamas šis klausimas – todėl pritariu 37 pakeitimo pirmajai daliai. Tiesą sakant, susilaikiau dėl 37 pakeitimo antrosios dalies, kurioje Komisijai nurodoma su klonavimu susijusio pasiūlymo forma. Siekiant atsižvelgti į piliečių nerimą dėl klonuotų gyvūnų gerovės, reikės visapusiškų diskusijų. Man suprantamas 2008 m. EP balsavimas dėl klonavimo, kuriuo buvo prašoma uždrausti naudoti klonuotų gyvūnų mėsą. Airijos Maisto saugos tarnybos mokslinis atsakymas yra toks: iš klonuotų gyvūnų pagamintų maisto produktų Airijos rinkoje nėra, ir šie maisto produktai Airijoje nėra gaminami.

Elisabeth Köstinger (PPE), raštu. – (DE) Pateikęs antrąjį reglamento dėl naujų maisto produktų projektą, galiausiai buvo patvirtintos vienodos naujų maisto produktų įvedimo į ES rinką taisyklės. Atkreipiamas dėmesys į aukšto lygio sveikatos apsaugą. Dėl sveikatos ir etinių priežasčių prieštaraujama mėsos iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių tiekimui į rinką. Negalima atmesti ir klonuotų gyvūnų mėsos vartojimo keliamo pavojaus ir, atsižvelgiant į aukštus Europos gyvūnų apsaugos standartus, klonavimas turėtų būti uždraustas. Išgyvena tik 10 proc. *in vitro* pradėtų gyvūnų, kurie kenčia nuo aukštesnio susirgimų lygio. Norint užtikrinti maisto produktų tiekimą Europoje, nebūtina klonuoti gyvūnus; Europos žemės ūkis gamina aukščiausios kokybės maisto produktus, pagrįstus ir tradicine, ir organine žemdirbyste. Turime apsaugoti kaimo vietovių įmones ir ateityje išlaikyti aukštus Europos žemės ūkio gamybos ir sveikatos standartus.

Holger Krahmer (ALDE), raštu. – (DE) LDP iš esmės pritaria teigiamam maisto produktuose esančio GMO ženklavimui arba ženklavimo procesui europiniu lygmeniu, užtikrinant vartotojams reikiamą skaidrumą. Tačiau šiuo atveju negalime pritarti nevienodam skirtingų sektorių traktavimui. Nors reikalaujama ženklinti gyvūninės kilmės produkciją, tai netaikoma augalinės kilmės produkcijai. Toks nesąžiningas gyvūninės kilmės produktų žymėjimas gali iškraipyti rinką ir vienai pusei sukelti nuostolių. Tai užkerta kelią mūsų pastangoms užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir akivaizdžiai prieštaruoja lygybės principui, įtvirtintam mūsų teisinėje sistemoje.

David Martin (S&D), raštu. – Šis klausimas kelia nerimą visos Europos rinkėjams, o mano rinkėjai Škotijoje taip pat yra susirūpinę. Sutinku, kad iš klonuotų gyvūnų pagaminti maisto produktai neturėtų patekti į maisto grandinę, taip pat reikia griežtai vertinti naudojant nanotechnologijas pagamintų maisto produktų saugą, prieš svarstant galimybę tiekti juos į rinką. Kalbant apie pastarąjį balsavimą dėl maisto produktų ženklavimo, visiškai pritariu aiškiam mėsos ženklavimui, ypač kruopščiai turėtų būti ženklinami mėsos produktai, pagaminti iš GM pašarais šertų gyvūnų. Labai nusivyliau, kad pakeitimas dėl GM maisto produktų ženklavimo nesurinko reikalingo balsų skaičiaus, ir iš esmės tai nutiko dėl britų konservatorių Parlamento narių pritarimo stokos.

Mairead McGuinness (PPE), raštu. – Mano manymu, reglamentas dėl naujų maisto produktų neturėtų apimti gyvūnų klonavimo ir maisto produktų, pagamintų šia prieštaringa ir ginčytina technologija, klausimo. Todėl atitinkamai balsavau pritardamas Komisijai skirtam prašymui parengti atskirą pasiūlymą dėl klonavimo, kuriame būtų sprendžiamas šis klausimas – todėl pritariu 37 pakeitimo pirmajai daliai. Tiesą sakant, susilaikiau dėl 37 pakeitimo antrosios dalies, kurioje Komisijai nurodoma su klonavimu susijusio pasiūlymo forma. Siekiant atsižvelgti į piliečių nerimą dėl klonuotų gyvūnų gerovės, reikės visapusiškų diskusijų. Man suprantamas 2008 m. EP balsavimas dėl klonavimo, kuriuo buvo prašoma uždrausti naudoti klonuotų gyvūnų mėsą. Nors tai gali būti galutinis Komisijos, Tarybos ir Parlamento sprendimas, nenoriu kalbėti apie padarinius. Airijos Maisto saugos tarnybos mokslinis atsakymas yra toks: iš klonuotų gyvūnų pagamintų

maisto produktų Airijos rinkoje nėra, ir šie maisto produktai Airijoje nėra gaminami. Tačiau Komisija pažymėjo, kad tokie ne maisto produktai kaip klonuotų gyvūnų embrionai ir spermos šiuo metu gali būti ES rinkoje.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), raštu. – (FR) Politiniai lyderiai neturėtų pritarti rizikavimui piliečių sveikata ir ekosistema. Kol nebus įrodytas kiekvienos klonavimo technologijos ir kitų genetinių modifikacijų nekenksmingumas, turėtume saugoti save nuo visko, kas gali būti perduota ateinančioms kartoms.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Visuomenei problemų galintys sukelti produktai neturėtų būti patvirtinami, prieš tai neatlikus kruopštaus tyrimo. Šis reglamentas labai svarbus Europos rinkai, nes jis skirtas maisto produktų saugos ir žmogaus sveikatos apsaugai. Prieš patvirtinant, ženklinant ir tiekiant į Europos rinką naudojant nanotechnologijas pagamintus maisto produktus turėtų būti atliktas specifinis rizikos vertinimas. Iš klonuotų gyvūnų ar jų jauniklių pagaminti maisto produktai – prieštaringa tema, tačiau, mano manymu, šiais produktais neturėtų būti leidžiama prekiauti Europos Sąjungoje. Abejojant šių naujų technologijų ekonominiu, socialiniu ir aplinkos poveikiu, reikia atlikti dar griežtesnį vertinimą. Mokslininkai tapo svarbiausiais tarpininkais visuomenės sąryšiuose su rizika, todėl gali numatyti ateities pavojus ir priimti sprendimą dėl naujų maisto produkto tiekimo. Į rinką gali pakliūti tik Europos Sąjungos sąrašė esantys maisto produktai.

Willy Meyer (GUE/NGL), raštu. – (ES) Balsavau už K. T. Liotard pranešimą dėl naujų maisto produktų, nes leidimų naujiems maisto produktams suteikimo taisyklių siekiama išbraukti iš klonuotų gyvūnų pagamintų maisto produktų prekybą. Manau, kad Europos Komisija negali toliau neatsižvelgti į tai, kad visuomenė nenori valgyti maisto, pagaminto iš klonuotų gyvūnų. Nesame užtikrinti, kad tokių produktų vartojimas nesukelia didelio pavojaus sveikatai. Tarp klonuotų gyvūnų pasitaiko labai daug apsigimimų. Negalime leisti, kad Europos Komisija ignoruotų šią padėtį ir statytų į pavojų visuomenės sveikatą ir mūsų ekosistemą. Todėl manau, kad kol negalime įsitikinti, kad šie maisto produktai nekeltų pavojaus sveikatai, jų prekyba turi būti draudžiama.

Andreas Mølzer (NI), raštu. – (DE) Žmogaus sveikatos apsauga turėtų būti svarbiausiu uždaviniu. Todėl maisto produktai privalo būti aiškiai ženklinami, nurodant aiškiai ir tiksliai informaciją apie produkto sudėtį. Turime pašalinti iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių pagamintus produktus. Svarbu taikyti griežtą kontrolę, o už sąlygų nesilaikymą reikia taikyti bausmes. Man buvo labai svarbu balsuoti už pakeitimą, kuriame numatytas genetiškai modifikuotų produktų ženklinimas.

Claudio Morganti (EFD), raštu. – (IT) Mano pozicija dėl Parlamente svarstomo pranešimo, be kita ko, paremta įsitikinimu, kad turi būti užkirstas kelias laisvai prekybai klonuotų gyvūnų mėsa. Dėl naujų maisto produktų arba netradicinių Europos rinkai produktų manau, kad būtina remtis ir aiškumo klausimu ir tam tikrais leidimais, patvirtinančiais atitikimą Europos Sąjungoje galiojantiems saugumo reikalavimams, kurie taikomi visiems kitiems maisto produktams.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE), raštu. – (RO) Balsavau už šį pranešimą, nes manau, kad reikia atsargiai vertinti naujų maisto produktų vartojimą. Šis požiūris susijęs su būtinybe apsaugoti gyventojų sveikatą ir kartu informuoti vartotojus apie perkamų maisto produktų sudėtį. Tačiau esu įsitikinęs, kad jokiū būdu nereikia uždrausti maisto tyrimų naujų maisto produktų srityje, o vienintelis kriterijus turėtų būti maisto sauga.

Alfredo Pallone (PPE), raštu. – (IT) Žmonių sveikatos apsauga atliekant maisto produktų kontrolę – vienas iš svarbiausių Europos Sąjungos uždavinių. Pagrindinis tikslas – sukurti harmonizuotas naujų maisto produktų įvedimo į Europos rinką taisykles, užtikrinant aukšto lygio žmogaus gyvybės ir sveikatos, gyvūnų sveikatos ir gerovės, aplinkos ir vartotojų interesų apsaugą, vidaus rinkos skaidrumą ir efektyvų veikimą, taip pat skatinti naujoves žemės ūkio produktų sektoriuje. Kai kurie patvirtinti pakeitimai susiję su informacijos apie naujų maisto produktų klasifikavimą rinkimu, reikalavimų neatitinkančių naujų maisto produktų draudimu, naujų maisto produktų įtraukimo į Europos sąrašą sąlygomis, trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų informacija, stebėjimu, ženkliniu, bandymais nenaudojant gyvūnų, ir pažangiomis testavimo strategijomis, duomenų apsauga ir tikrinimu bei kontrolės priemonėmis.

Aldo Patriciello (PPE), raštu. – (IT) Baltojoje knygoje dėl maisto produktų saugos Komisija išsakė savo tikslus išanalizuoti naujus maisto produktus reguliuojančių teisės aktų taikymą ir atlikti reikiamus pakeitimus šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose. 2008 m. sausio 14 d. Komisijos pasiūlymu dėl naujų maisto produktų siekiama reguliuoti naujų maisto produktų ir trečiųjų šalių maisto produktų patekimą į rinką. Be to, nustatomos naujų maisto produktų leidimo, priežiūros ir ženklavimo taisyklės.

2009 m. kovo 25 d. Parlamentas per pirmąjį svarstymą patvirtino teisėkūros rezoliuciją, kuria iš dalies pakeistas minėtas reglamentas. Siekdami užtikrinti aukštą žmogaus gyvybės ir sveikatos, gyvūnų gerovės ir aplinkos apsaugos lygį, Parlamento nariai balsavo už išklonuotų gyvūnų ir jų palikuonių pagamintų maisto produktų pašalinimą. Tarybos pirmojo svarstymo pozicija dėl naujų maisto produktų buvo patvirtinta 2010 m. kovo 15 d.

Tačiau Taryba neatsižvelgė į per pirmąjį svarstymą pateiktą Parlamento poziciją ir neatliko esminių pakeitimų. Manau, kad per antrąjį svarstymą reikia kuo labiau atsižvelgti į Parlamento per pirmąjį svarstymą išreikštą poziciją, patvirtintą didele dauguma balsų.

Rovana Plumb (S&D), raštu. – (RO) Dabartiniame reglamente nustatomos suderintos naujų maisto produktų įvedimo į ES rinką taisyklės siekiant užtikrinti aukšto lygio žmonių gyvybės ir sveikatos, gyvūnų sveikatos ir gerovės, aplinkos ir vartotojų interesų apsaugą, taip pat užtikrinant vidaus rinkos skaidrumą ir veiksmingą veiklą bei skatinant naujoves žemės ūkio produktų srityje.

Balsavau už šį pranešimą, kad būtų uždrausti klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių mėsa bei pieno produktai. Kita priežastis – ta, kad maisto produktai pagaminti naudojant nanotechnologijas turi būti pateikti rizikos vertinimui ir ženklinami, atsižvelgiant į jo rezultatus.

Frédérique Ries (ALDE), raštu. – (FR) Šiuo reglamentu siekiama apibrėžti „naujų produktų“, kurie gali atsirasti europiečių vartotojų lėkštėse, stebėjimo taisykles. Tačiau Komisijas pasiūlymas iš esmės nėra patenkinamas, iš esmės dviejose srityse.

Pirma, turime pernelyg mažai informacijos apie nanotechnologijų poveikį sveikatai, todėl prieš pateikiant rinkai tokius produktus, juos reikia kruopščiai ištirti. Ši taisyklė taikoma kosmetikai; todėl būtų tiesiog absurdiška, jeigu jos netaikytume maistui.

Antra, išklonuotų gyvūnų ir jų palikuonių pagaminti maisto produktai, dėl kurių Komisija ir Taryba nesiruošia sukurti specifinės sistemos, pasiteisindamos tuo, kad nėra įrodymų apie pavojų vartotojų sveikatai. Tai paprasčiausiai nepriimtina. Net jeigu ir nekalbame apie tiesioginį klonuotų gyvūnų naudojimą maistui, norėtume, kad tokie maisto produktai

nepatektų į reglamento taikymo sritį, ir šiuo klausimu pirmiausia pageidautume viešų ir skaidrių diskusijų, kuriose dalyvautų ir gamintojai, ir vartotojai.

Tai etiniai klausimai, į kurios reikia atsakyti dėl galiojančio gamybos ir vartojimo modelio, kurį privalome išsaugoti.

Robert Rochefort (ALDE), raštu. – (FR) K. T. Liotard pranešime apie naujus maisto produktus atspindi Parlamento nerimas dėl iš klonuotų gyvūnų pagamintų maisto produktų ir nanotechnologijų naudojimo. Ir man tai kelia nerimą, todėl pritariau pranešimui. Tiesą sakant, šiuo metu Bendrijoje neturime tokio teisės akto, kuriame būtų leidžiama ar draudžiama prekiauti klonuotų gyvūnų pieno ar mėsos produktais, nors jau seniai raginame parengti atitinkamus Europos teisės aktus. Tuo tarpu siūlome visiškai uždrausti maisto produktus, pagamintus iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių. Kalbant apie maisto produktus, modifikuotus naudojant nanotechnologijas (sudedamosios dalys nanomedžiagos pavidalu ar maistas sukurtas tokiu būdu, kai naudojamos nanotechnologijos), pritariu atsargumo principui ir moratoriumui, nes pavojus sveikatai nėra paneigtas.

Todėl palankiai vertinu šiandien Parlamento perduodamą žinią, kuriai pritariau, nors ir manau, kad buvo klaidinga atmesti 76 pakeitimą, kuriame reikalaujama ženklinti maisto produktus, kurie pagaminti iš GMO pašarais šertų gyvūnų. Manau, kad dėl skaidrumo politikos ženklinimo srityje ir vartotojų teisių, taip pat atsižvelgiant į klausimo svarbą, ši priemonė Europos lygmeniu yra itin pageidautina.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE), raštu. – Palankiai vertinu balsavimą dėl naujų maisto produktų. Tačiau buvo vienas neigiamas aspektas: nepritarta šio pranešimo pakeitimui dėl produktų, pagamintų iš genetiškai modifikuotu pašaru šertų gyvūnų, ženklinimo. Neįtikėtina, kad šiam pakeitimui pritarė dauguma EP narių (351 „už“, 296 „prieš“), tačiau, deja, per antrąjį svarstymą nebuvo pasiekta reikalinga absoliučioji dauguma (369). Todėl, nepritarus iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių pagamintiems maisto produktams, vėl patvirtinta Aplinkos komiteto pozicija. Ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo datos Komisija turi pateikti teisėkūros pasiūlymą, kuriame būtų draudžiama iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių pagamintus maisto produktus tiekti į Bendrijos rinką. Iki šio reglamento įsigaliojimo tokių produktų pateikimui į rinką turėtų būti taikomas moratoriumas.

Oreste Rossi (EFD), raštu. – (IT) Pritariame nuostatai, nes, priešingai nei Tarybos pozicija, užkertamas kelias laisvam klonuotos mėsos judėjimui, nors Parlamentas ir balsavo prieš etinį vertinimą, kuris turėtų būti atliekamas prieš naujiems maisto produktams patenkant į rinką, ir prieš reikalavimą, kad trečiųjų šalių tradiciniai maisto produktai taip pat turėtų atitikti ES saugumo reikalavimus.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), raštu. – Balsavau už šį pranešimą, kuriuo pakartotinai patvirtinama Europos Parlamento pozicija iš klonuotų gyvūnų pagamintų maisto produktų klausimu. Dėl šios technologijos naudojimo iškyla daug etinių klausimų, ypač dėl gyvūnų gerovės. Be to, gerai nesuvokiame gyvūnų genetinės įvairovės mažėjimo pavojaus, kuris kiltų dėl didelio klonuotų gyvūnų skaičiaus. Paprasčiausiai nėra pateisinimo ar poreikio naudoti iš klonuotų gyvūnų pagamintų maisto produktų. Tai neetiška ir nereikalinga. Ir toliau kartu dirbsiu su pranešėja ir šešėliniais pranešėjais, mėgindamas pasiekti bendrą Parlamento požiūrį dėl to, kad iš klonuotų gyvūnų pagaminti maisto produktai neturėtų būti tiekiami į ES rinką. Po Parlamento balsavimo įgijome stiprius įgaliojimus, reikalingus deryboms su Taryba.

Renate Sommer (PPE), raštu. – (DE) Balsavau už klonuotos mėsos draudimą. Turime pakankamai mėsos iš įprastinių galvijų fermų, todėl būtų neatsakinga gaminti maisto produktus iš klonuotos mėsos. Klonavimas – tai žiaurus elgesys su gyvūnais. Išgyvena tik maža dalis klonuotų gyvūnų, o dauguma išgyvenusiųjų kenčia dėl deformuotų galūnių ir organų. Šie gyvūnai miršta agonijoje per pirmuosius savo gyvenimo mėnesius. Be to, patirtis rodo, kad su gyvūnais naudojami reprodukciniai metodai neabejotinai bus naudojami ir su žmonėmis. Todėl labai svarbu aiškiai pasakyti, kad ES prieštarauja klonavimui. Taip pat teisinga prieštarauti maisto, pagaminto iš genetiškai modifikuotais organizmais šertų gyvūnų, ženklavimui. Didžioji dalis Europos fermose auginamų gyvūnų šeriami įvežtiniais, genetiškai modifikuotais organizmais. Tačiau pašarinių augalų genetinė modifikacija nepersiduoda gyvūninės kilmės produktams, todėl jų nelieka mėsoje, kiaušiniuose arba piene. Europos Parlamentas jau išreiškė savo poziciją, kad gyvūninės kilmės produktai turėtų būti pašalinti iš 2004 m. įsigaliojusio ženklavimo reikalavimus nustatančio reglamento, kuriame apibrėžiamas genetiškai modifikuotų maisto produktų ir pašarinių produktų atsekamumas ir žymėjimas, taikymo srities. Vis dar reikalaujantiems tokio ženklavimo Parlamento nariams teks paaiškinti vartotojams, kad šio ženklavimo rezultatai neatneš papildomos naudos, o tik gerokai pakels gyvūninės kilmės produktų kainą.

Marc Tarabella (S&D), raštu. – (FR) Dar kartą Europos Parlamentas pagrįstai laikosi priešingos pozicijos nei Taryba. Dabartinėmis žiniomis klonuotiems gyvūnams ar net jų palikuonims neįmanoma gauti patekimo į rinkos leidimą. Taryba nusprendė ignoruoti Europos Bioetikos komiteto ir Europos maisto saugos tarnybos (EMSA) 2008 m. pateiktas rekomendacijas. Atlikta per mažai tokių mokslinių tyrimų, kuriuose nagrinėjamas galimas poveikis vartotojui, o klonavimo procedūros vis dar tebėra vystomojoje stadijoje; daugelis gyvūnų per anksti miršta dėl išsigimimų ar įvairių nepakankamumų (širdies ir kraujagyslių, kepenų, kvėpavimo, imuninės sistemos ir pan.).

Be to, klonavimas sumažintų gyvūnų genetinę įvairovę, o tai kelia rimtą grėsmę Europos žemės ūkio modeliui, parentam produkcijos kokybei, aplinkos tausojimu ir griežtu gyvūnų gerovės reguliavimu. Vartotojams turime pasiūlyti aukštos kokybės mėsą, dėl kurios jie neturėtų jokių abejonių. Todėl kartu su kolegomis Parlamento nariais balsavome prieš tai, kad klonuoti gyvūnai ir netgi jų palikuonys patektų į rinką.

Thomas Ulmer (PPE), raštu. – (DE) Balsuodamas atlikau keletą vėlesnių pakeitimų, nes pranešėja P. Ayuso balsavimo lape pateikė savo asmeninę nuomonę, o ne frakcijos daugumos nuomonę, kaip prieš tai buvo sutarta. Labai gaila, kad įvyko tokia vidinė procedūra, pakenkusi pasitikėjimui frakcija.

Marie-Christine Vergiat (GUE/NGL), raštu. – (FR) Balsavau už savo kolegės K. T. Liotard (GUE/NGL/Nyderlandai) pranešimą apie leidimų naujiems maisto produktams reguliavimą.

Šiame reglamente reikalaujama uždrausti iš klonuotų gyvūnų pagamintus maisto produktus. Tai neatidėliotina, nes klonavimo technologija dar nėra gerai išsivystusi. Šiuo metu daugiau nei pusė klonuotų gyvūnų miršta per anksti, kenčia dėl išsigimimų ir kitų sveikatos sutrikimų. Maisto produktai iš klonuotų gyvūnų neturėtų atsidurti ES piliečių lėkštėse.

Šiame reglamente taip pat pateikiamos su nanomedžiagomis susijusių eksperimentų ir vertinimo metodų gairės. Tik pastaruoju metu prasidėjo tyrimai šioje srityje, todėl labai svarbu neskubėti su plačiu šių produktų marketingu. Vartotojų sauga turi išlikti pirmoje vietoje.

Tačiau apgailėstauju, kad Europos Parlamentas atmetė tam tikrus K. T. Liotard pasiūlymus, ypač dėl tam tikrų produktų (priedų, skonio medžiagų ir pan.) prilyginimo maisto produktams, europinių tyrimų šioje srityje skelbimo ar ženklinimo ir ypač dėl produktų, pagamintų iš GMO pašarais šertų gyvūnų.

Angelika Werthmann (NI), raštu. – (DE) Europos piliečiai nėra įsitikinę dėl nanomedžiagų naudojimo maisto produktuose. Europos maisto saugumo tarnyba išpėja, kad šiuo metu mokslas negali suteikti jokios patenkinamos informacijos dėl nanomedžiagų turinčių maisto produktų vartojimo poveikio. Šiuo metu trūksta gerai pagrįstų mokslinių įrodymų, ir negalime atmesti galimybės, kad maisto produktuose esančios nanomedžiagos pavojingai veikia žmogaus kūną. Todėl jokiais aplinkybėmis negalime leisti naudoti nanomedžiagų maisto produktuose, kol nebus prieinamos atitinkamos rizikos vertinimo procedūros. Balsavau už maisto produktų, pagamintų iš genetiškai modifikuotu pašaru šertų gyvūnų, ženklinimą.

Rekomendacija dėl antrojo svarstymo: Holger Kraemer (A7-0145/2010)

Sophie Auconie (PPE), raštu. – (FR) Šiuo metu turime per daug Europos Sąjungos direktyvų (septynias), reglamentuojančių pramoninius išmetamuosius teršalus. Todėl šiame pranešime kalbama apie neatidėliotiną poreikį racionalizuoti Europos teisinę bazę, į vieną tekstą sujungiant visas pramoninę taršą reguliuojančias direktyvas. Be to, įrenginiai labai svarbūs siekiant apsaugoti nuo pramoninių išmetamųjų teršalų ir mažinti šių teršalų kiekį. Todėl pritariu H. Kramerio pranešimui. Iš tikrųjų jis sugebėjo aptarti aplinkos apsaugos klausimus, atsižvelgdamas į sektoriaus dokumentų, kuriuose numatytos geriausios galimos priemonės, vaidmenį ir apibrėždamas šių įrenginių naudojimo sąlygas, taip pat pritardamas eksploataavimo vietų uždarymą ir grąžinimą į pradinę būseną reguliuojančioms nuostatomis, ir t. t. Šis dokumentas parengtas po ilgų derybų, ir manau, kad galiausiai bus pasiektas Europos piliečius tenkinantis kompromisas. Todėl ir pritariau šiam pranešimui.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Balsavau už TIPK Direktyvą, kuria siekiama sumažinti ir kontroliuoti pramoninius išmetamuosius teršalus. Reikia integruotos taršos kontrolės, kuri apimtų į atmosferą, vandenį ir dirvą išmetamus teršalus. Šis teisinis dokumentas labai reikšmingas Europos lygmeniu, nes bus taikomas tūkstančiams pramoninių įrenginių ir skatins Europos pramonę naudoti mažiau teršiančias ir produktyvesnes technologijas bei procesus naudojamų gamtinių išteklių atžvilgiu. Šia direktyva bus prisidėta prie ES oro, vandens ir dirvos kokybės gerinimo.

Edite Estrela (S&D), raštu. – (PT) Balsavau už pranešimą apie pramoninius išmetamuosius teršalus, nes manau, kad buvo pasiektas suderintas susitarimas dėl integruoto metodo, kuriuo siekiama mažinti išmetamųjų teršalų kiekį, ir kartu, remiantis geriausiomis galimomis priemonėmis, stiprinti Europos pramonės konkurencingumą.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) Šioje Komisijos pasiūlytoje direktyvoje siekiama sujungti galiojančias septynias direktyvas, kuriuose reguliuojami pramoniniai išmetamieji teršalai. Siekiama užtikrinti aukštesnį aplinkos apsaugos lygį ir kartu standartizuoti bei supaprastinti įvairiose valstybėse narėse taikomas procedūras, taip pat mažinti nereikalingą administracinę našą.

Pripažindamas plačių užmojų pramoninių išmetamųjų teršalų kontroliavimo metodo poreikį, kai kartu siekiama ES aplinkos apsaugos tikslų ir kovojama su klimato kaita, vis tiek manau, kad Europos pramonei taikomos taisyklės ir iškelti tikslai negali būti tokių plačių užmojų, kad trukdytų konkurencingumui visame pasaulyje. Labai pritariu švarios plėtros koncepcijai,

apimančiai augimą ir konkurencingumą aplinką tausojančiomis aplinkybėmis. Tačiau tai negali reikšti sunkumų ir kliūčių Europos pramonei.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) 2005 m. Komisija inicijavo Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) direktyvos peržiūrą, po kurios buvo pateiktas Pramoninių išmetamųjų teršalų direktyvos projektas. Šiuo projektu siekiama turimas septynias šį klausimą reglamentuojančias direktyvas patikslinti ir sujungti į vieną direktyvą. TIPK direktyva apima apytikriai 52 000 pramonės įmonių, kurių išmetami teršalai sudaro didelę dalį bendros ES oro taršos. Remiantis šia direktyva atsakingos valstybių narių valdžios institucijos, suteikdamos pramonės įmonėms veiklos leidimus ir konkrečioms įmonėms nustatydamos išmetamųjų teršalų ribas, turėtų atsižvelgti į geriausių galimų priemonių informacinius dokumentus.

Be atmosferos taršos, pramoninė veikla taip pat neigiamai veikia vandenį ir dirvą, taip pat sukuria atliekas. Tai reiškia, kad licencijavimo tikslais būtina sukurti integruotą požiūrį, kuriame būtų atsižvelgta į bendrą poveikį aplinkai. Džiaugiuosi, kad šis pranešimas buvo patvirtintas, ypač tuo, kad bus ribojamos pramonės veikėjų lengvatos.

João Ferreira (GUE/NGL), raštu. – (PT) Kaip jau minėta diskusijose šiame Parlamente, naująja direktyva būtų nustatytos griežtesnės pramoninių išmetamųjų teršalų reguliavimo gairės, kurios padėtų sukurti geresnes aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos sąlygas, ypač žmonėms, gyvenantiems ir dirbantiems netoli pramonės įmonių ar pramoninėse teritorijose. Atsižvelgiama į svarbų principą, kad norint apsaugoti aplinką ir visuomenės sveikatą, gamybos procese reikia įdiegti geriausias mokslinės ir technologinės pažangos priemones, ypač tas, kurios pasižymi geresniu poveikiu aplinkai. Tačiau per antrąjį svarstymą pasiektas kompromisas užtikrina reikalingą geriausių galimų priemonių įdiegimo lankstumą, kad būtų pakankamai atsižvelgta į valstybių narių ir sąlygų skirtumus, tiek atitinkamų gamybos sistemų ir santykių lygmeniu, tiek sugebėjimo įgyvendinti būtinus technologijos ir gamybos proceso pakeitimus lygmeniu.

Tinkamos ir pagrįstos lengvatos kartu su pereinamojo laikotarpio nacionaliniais planais leidžia valstybėms narėms ir jų įmonėms prisitaikyti prie naujų teisės aktų, nerizikuojant nacionaline gamyba ir kartu išlaikant pirminius aplinkos ir visuomenės sveikatos apsaugos tikslus.

Françoise Grossetête (PPE), raštu. – (FR) Septynių Europos pramoninius išmetamuosius teršalus reguliuojančių direktyvų sujungimas į vieną labai polemišką tekstą galiausiai buvo patvirtintas, ir turėtume džiaugtis šiuo balsavimu. Siekiama mažinti ES pramoninės veiklos žalingą poveikį, būtent galimų teršalų išskyrimą į orą, vandenį, dirvą, taip pat atliekų kiekį.

Pasiektas galutinis susitarimas bus dar platesnis. Susitarime bus pateiktos svarbiausios pozicijos, dėl kurių keletą mėnesių diskutavome Aplinkos komitete; dėl jų šis tekstas tampa plačių užmojų, bet vis dar realistiniu teisės aktu, kuriame sprendžiamos mūsų valstybių problemos.

Tokiu pasiektu susitarimu griežtinamos aplinkos apsaugos nuostatos, tačiau valstybėms narėms suteikiamas tam tikras lankstumas, dėl kurio ir kovojome, didelių kurą deginančių įrenginių atveju. Šiuo krizės laikotarpiu mums reikia stipresnės Europos aplinkos politikos, tačiau tai neturi sužlugdyti mūsų pramonės. Pramonės strategija ir politika negali būti „tabu“ Briuselyje. Tik pažvelkite, ką daro mūsų konkurentai trečiojo pasaulio šalyse!

Edvard Kožušník (ECR), raštu. – (CS) Žinau, kaip sunku buvo pasiekti šį kompromisą. Džiaugiuosi, kad priimant daugelį direktyvos nuostatų, buvo taikomas subsidarumo

principas, mažinant Europos Komisijai suteiktų įgaliojimų apimtį. Pasiūlymą vertinu kaip sėkmingą dar ir dėl to, kad kai kurios valstybės nesugebėjo pateikti griežtesnio pasiūlymo, kuris būtų peržengęs pačios Komisijos pasiūlytų gairių ribas. Tai laikau „sveiko proto“ pergale. Tačiau nerimą kelia tai, kad pereinamojo laikotarpio planų kūrimas neleis individualiems objektams tinkamai pasirengti naujų apribojimų taikymui. Tai, kad mėginame sumažinti pavojingų teršalų išmetimą yra teisinga, tačiau kartu privalome atsižvelgti į tokių priemonių ekonominių poveikį ir tai, ar jos racionalios valstybių narių ekonomikos konkurencingumo ir specifinių savybių prasme. Tai, kad kai kurie įrenginiai bus priverstinai uždaryti pačiame jų naudojimo įkarštyje neabejotinai padarys įtaką galutinių vartotojų energijos kainoms, taip pat paveiks metalurgijos pramonę, o kai kuriuose regionuose gali sukelti pražūtingų ekonominių padarinių. Asmeniškai palankiau vertinčiau, jei direktyvoje pereinamojo laikotarpio nacionaliniams planams būtų suteikta daugiau lankstumo, o galutinė data įrengimams uždaryti būtų nustatyta ne 2020 m. ar 2023 m., o 2025 m. Nors ir žinau, kaip sunkiai buvo pasiektas šis kompromisas, siekdamas Čekijos ekonomikos konkurencingumo, susilaikiau nuo balsavimo.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Šia direktyva į vieną direktyvą siekiama sujungti atskiras septynias direktyvas, kuriose reguliuojamas pramonės teršalų išmetimas. Pramonės įmonių į orą, vandenį ir dirvą išmetamų teršalų prevencija ir kontrolė yra būtinos siekiant ekologiškesnės ekonomikos, kaip numatyta Europos 2020 m. strategijoje. Reikia paminėti, kad dauguma teršėjų, kurių išmetami teršalai bus apriboti, kelia pavojų sveikatai ir aplinkai, skatina tam tikras ligas, pvz., vėžį ir astmą. Labai svarbu laikytis šioje direktyvoje numatytų išmetamųjų teršalų mažinimo terminų.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Svarbu ir gerai, kad ES pritaria aplinkos apsaugai, tačiau šis dokumentas yra tiesiog nauja jau priimtų tekstų redakcija, nes nepateikiama jokių naujų pasiūlymų dėl pramoninių išmetamųjų teršalų. Komiteto pateikti pasiūlymai ir pakeitimai nėra labai naudingi, visiškai ne plačių užmojų, todėl ir balsavau prieš juos.

Alfredo Pallone (PPE), raštu. – (IT) Balsavau už šį puikiai suderintą tekstą. Dėkoju Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetui už puikiai atliktą darbą, nes jie sugebėjo pasiekti visa apimančią kompromisą.

Pramoninių išmetamųjų teršalų direktyvoje apjungiamos septynios direktyvos, siekiant supaprastinti ir pakeisti dabartinę teisinę bazę. Apimami įvairūs sektoriai, nuo ūkių iki didelių kurų deginančių įmonių. Pritariu minimalių reikalavimų požiūriui. Nors kai kurios verslo sritys negali būti išimtinai reguliuojamos vien tik Europos lygmeniu, tačiau privalo būti bent vienas minimalus bendravardiklis, kad būtų galima išvengti konkurencijos iškreipimo ir žalos aplinkai.

Sutinku, kad Komisija, turėdama reikalingus išteklius ir įgūdžius, turėtų tapti šiuos reikalavimus nustatančia valdžios institucija. Taip pat džiaugiuosi, kad siekiant užtikrinti valstybėms narėms reikalingą lankstumą, padarytos tam tikros išimties. Baigdamas kalbą, norėčiau atkreipti dėmesį į visuomenės informavimo, skaidrumo ir dėmesio vartotojams svarbą, į kurią ypač atsižvelgta Parlamento darbe. Apskritai esu patenkintas pranešimu, kuriame stiprinama aplinkos apsauga ir kartu mažinama nereikalinga administracinė našta.

Aldo Patriciello (PPE), raštu. – (IT) 1996 m. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) direktyvos tikslas buvo saugoti aplinką nuo Europos Sąjungos pramoninių įrenginių į orą, vandenį ir dirvą išmetamųjų teršalų ir juos kontroliuoti.

TIPK siekiama skatinti geriausių galimų priemonių (GGP) diegimą arba tiesiog ekonomiškai ir techniškai perspektyvių technologijų, kurios yra pačios našiausios užtikrinant aukšto lygio aplinkos apsaugą. Geriausios galimos priemonės apibūdinamos GGP informaciniuose dokumentuose, kurie sudaryti keičiantis informacija tarp Komisijos, valstybių narių valdžios institucijų ir kitų tarpininkų („Sevilijos procesas“).

2009 m. kovo 10 d. Parlamento plenariniame posėdyje per pirmąjį svarstymą buvo diskutuojama dėl Komisijos siūlymo nustatyti išmetamų teršalų ribines vertes tiesiogiai iš GGP informacinių dokumentų: Parlamentas šiam siūlymui prieštaravo, nusprenddamas įkurti komitetą, kurio užduotis būtų parengti priemonės, kuriomis būtų galima riboti išmetamuosius teršalus taikant minimalius reikalavimus.

Pritariu pasiūlymui sukurti visoje ES galiojančius minimalius išmetamųjų teršalų ribinių verčių reikalavimus, kurie būtų taikomi tik toms įmonėms, kurioms reikalinga ES intervencija, remiantis aplinkos poveikio kriterijais ir GGP įgyvendinimo etapais nagrinėjamame sektoriuje.

Rovana Plumb (S&D), raštu. – (RO) Balsavau už šį pranešimą, kad būtų priimti jau patikslinti pramoninę oro taršą reglamentuojantys teisės aktai, kuriuose būtų numatyti griežtesni azoto suboksido, sieros dioksido ir dulkių dalelių apribojimai, nes šios medžiagos žalingos ir žmonių sveikatai, ir aplinkai. Manau, kad vieninga integruota leidimų sistema turėtų būti taikoma visiems ES įrenginiams, kurie veiktų laikantis tų pačių išmetamųjų teršalų standartų (geriausių galimų priemonių – GGP) ir būtų stebimi ir kontroliuojami laikantis minimalių privalomų reikalavimų.

Šis integruotas požiūris prisidėtų prie aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugos, taip pat prie darnios Europos visuomenės plėtros. Būtų kuriamos naujos ekologiškos darbo vietos, o piliečiams tiekiami maisto produktai, elektra ir šildymas visai neiškraipant konkurencijos ES.

Robert Rochefort (ALDE), raštu. – (FR) Pasiūlymas, dėl kurio balsuojame, septynis turimus pramoninius išmetamuosius teršalus reguliuojančius teisinius aktus sujungia į vieną dokumentą. Šie teisiniai aktai apima svarbias direktyvas dėl didelių kurų deginančių įrenginių ir integruotą taršos prevenciją bei mažinimą (garsioji TIPK direktyva, kuri taikoma apytiksliai 52 000 pramoninių ir žemės ūkio įrenginių – nuo rafinavimo fabrikų iki kiaulidžių – kurios pasižymi dideliu taršos potencialu). Džiaugiuosi, kad po dvejų metų sunkių derybų, birželio mėn. per trečiąsias trišales derybas galiausiai buvo pasiektas kompromisas. Kaip ir visų kompromisų atveju, buvo siūlomos ir nuolaidos, ir griežtinimai, tačiau Europos Parlamentas siekė daugiau aiškumo ir nešališkumo pasaulio mastu, atsižvelgdamas į aplinkos poreikius. Šis dokumentas neabejotinai pažangesnis keletu esminių aspektų – ypač dėl oro kokybės, aplinkos tausojimo optimizavimo ir valstybių narių įsipareigojimų stiprinant įrengimų priežiūrą.

Baigdamas kalbą norėčiau paminėti Komisijos iki 2011 m. persvarstyti pateiktą teisėkūros pasiūlymą, kuriame iš dalies keičiamos leidimo ribos, atsižvelgiant į paukščių rūšis, šiuo konkrečiu atveju įtraukiant putpeles, nes tai svarbu mano rinkimų apygardoje.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE), raštu. – Šiandienos balsavimas dėl teisės akto, kuriame reguliuojami pramoniniai išmetamieji teršalai, yra žingsnis teisinga kryptimi siekiant mažinti pramoninių teršėjų aplinkai daromą žalą, tačiau tenka apgailestauti, kad galutinis rezultatas esminėse srityse nėra patenkinamas. Nors naujajame teisės akte pateikiami keli patobulinimai, vis dar palikta pernelyg daug lengvatų. Manęs vis dar

netenkina galutinis rezultatas, nes seniausios ir labiausiai teršiančioms jėgainėms leidžiama dar labiau teršti orą. Šios jėgainės net iki dvylikos metų galės nesilaikyti taisyklių. Užtuot apdovanoję už gerą elgesį, tik skatiname teršėjus, o Europos piliečiai už tai moka atitinkamą kainą.

Šios direktyvos tikslas – užtikrinti geresnę Europos piliečių ir aplinkos apsaugą įpareigojant pramonę apriboti aplinkos taršą. Esu nusivylęs, kad šis silpnas kompromisas naudingas toms valstybėms narėms, kuriose vyrauja labiausiai atgyvenę dideli kurą deginantys įrenginiai. Šiuo metu ekopramonėje jau dirba daugiau žmonių negu automobilių pramonėje, ir šioje direktyvoje buvo galima toliau skatinti naujoviškas ir ekologiškas pramonės šakas. Tačiau dėl prieštaraujantios mažumos Taryboje į pirmą vietą buvo iškelti labiausiai teršiančių, pasenusių ir ateities neturinčių pramonės šakų interesai.

Oreste Rossi (EFD), raštu. – (IT) Galiu tik balsuoti už šią direktyvą, nes žinau, kiek darbo įdėta siekiant Komisijos, Tarybos ir Parlamento susitarimo. Šiuo dokumentu siekiama sukurti aukštesnį gamtos apsaugos lygį, neužkraunant verslui per didelės naštos.

Bart Staes (Verts/ALE), raštu. – (NL) Ši direktyva, kurioje reguliuojami pramoniniai išmetamieji teršalai ir taršos integruota prevencija bei kontrolė, yra labai svarbi, nes kalbama apie visų Europos piliečių įkvėpimo oro kokybę. Šiuo metu padėtis valstybėse narėse nėra vienoda. Vienos šalys daro viską, o kitos nedaro nieko. Pasibaisėtina, kad tokios šalys kaip Italija ir Jungtinė Karalystė Taryboje užblokavo reikiamus pakeitimus. Balsavau už galutinį tekstą, nes jame pateiktos griežtesnės taisyklės, nors ir yra galimybė prie jų pereiti per dvylikos metų laikotarpį. Tačiau galutinis rezultatas bus toks, kad anglimi kūrenamos jėgainės Jungtinėje Karalystėje ir Italijoje ar bet kurioje kitoje Europos šalyje turės atitikti griežtesnius standartus, kad galėtume užtikrinti visų valstybių narių piliečių gerą sveikatą. Tai, neabejotinai, ir yra mūsų tikslas.

Rekomendacija antrajam svarstymui: Satu Hassi ir Caroline Lucas (A7-0149/2010)

Alfredo Antoniozzi (PPE), raštu. – (IT) Miškų naikinimo problema glaudžiai susijusi ir su išmetamo anglies dioksidu kiekiu, ir su nuolatiniu biologinės įvairovės mažėjimu. Pagrindinė šio reiškinių priežastis, deja, yra neteisėta miško ruoša. Todėl manau, kad svarbiausias ES uždavinys – imtis ryžtingų priemonių kovojant su neteisėtai paruoštos medienos naudojimu ir pardavimu; tokia mediena šiuo metu sudaro 20–40 proc. visos Europos pramoninės medienos. Taigi balsuoju už šį pranešimą, tikėdamasis, kad bus įmanoma nutraukti neteisėtai paruoštos medienos naudojimą Europoje.

Sophie Auconie (PPE), raštu. – (FR) Šiuo pranešimu siekiama sumažinti neteisėtai paruoštos medienos arba jos produktų pardavimą vidaus rinkoje. Rėmiau šį tikslą, kai buvo balsuojama, nes tai sėkmingas sprendimas ieškant būdo, kaip apsaugoti Europos vartotojus ir pramonės įmones, t. y. remtis „pagrįsto rūpestingumo pareigos“ principu. Pagal šį principą taikomos priemonės ir procedūros suteiks ūkio subjektams galimybę atsekti medieną ir jos gaminius, gauti informaciją apie taikomų teisės aktų laikymąsi ir suvaldyti neteisėtai paruoštos medienos ir jos gaminių pardavimo vidaus rinkoje riziką.

Sebastian Valentin Bodu (PPE), raštu. – (RO) Priėmus Europos Parlamento sprendimą uždrausti neteisėtai paruoštos medienos įvežimą ir kontroliuoti jos tikslų maršrutą, sumažės neteisėto miškų naikinimo tikimybė, o vartotojai turės galimybę gauti išsamią informaciją apie jų naudojamus produktus. Neteisėtą medienos ruošą draudžiantys ES teisės aktai yra labai svarbūs visuotinės reikšmės dokumentai, visame pasaulyje taikytini tose srityse, kurios niokojamos dėl neteisėto kirtimo, medieną ir medienos produktus įvežant į ES rinką ir ten

parduodant. Remiantis šiuo metu turimais duomenimis ne mažiau kaip 20 proc. medienos ir medienos produktų į Europos rinką patenka iš nelegalių šaltinių.

Visos 27 valstybės narės turi aktyviai įgyvendinti naujus reglamentus dėl medienos šaltinių kontroliavimo ir taikyti sankcijas tiems, kurie parduoda neteisėtai paruoštą medieną. Dabar, kai Europoje ir Rumunijoje dėl pragaištingų potvynių žuvo žmonės ir prarastas turtas, labiau nei kada nors anksčiau aišku, kad tokią padėtį iš dalies lėmė miškų naikinimas. Visos valstybės narės turi nesvyruodamos nustatyti baudžiamąsias sankcijas tiems, kurie parduoda neteisėtai paruoštą medieną.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Balsavau už tai, kad būtų uždrausta Europos rinkoje parduoti neteisėtai paruoštą medieną ir jos produktus. Šis sprendimas gyvybiškai svarbus siekiant apsaugoti viso pasaulio miškus, nes miškų apsauga yra esminis veiksnys kovojant su klimato kaita. Be to, tai padės apsaugoti ir išsaugoti Europos miškus. Dėl nelegalaus medienos įvežimo labai krito medienos kaina; finansiniu atžvilgiu Europos miškų savininkai neteko galimybės gyventi iš jų turimos medienos.

Marielle De Sarnez (ALDE), raštu. – (FR) Uždrausti įvežti neteisėtai paruoštą medieną visų pirma būtina kovojant su visuotiniu atšilimu. Šis draudimas, kuris turėtų apimti 20–40 proc. į Europą įvežamos medienos, iš tikrųjų padės padaryti pažangą kovojant su miškų naikinimu. Smarkiai sumažės į atmosferą išmetamo CO₂ kiekis ir bus apsaugotos šiuo metu nykstančios gyvūnų bei augalų rūšys. Šis planas padės pagerinti nuo miškų priklausančių vietos bendruomenių, o bendresne prasme – ir visų mūsų aptariamų šalių gyventojų, gyvenimo sąlygas. Apsunkindama neteisėtus veiksmus, ypač importuotojams nustatčius atsekamumą, ir skatindama ūkio subjektus dirbti legaliai bei dėl to gamybos šalyje mokėti atitinkamus mokesčius, Europos Sąjunga palaiko minėtas šalis joms kovojant su mokestiniu sukčiavimu, taip suteikdama joms galimybę sukaupti daugiau lėšų, kurias jos galės panaudoti gyventojų labui.

Edite Estrela (S&D), raštu. – (PT) Balsavau už pranešimą dėl nuostatų, skirtų ūkio subjektams, kurie pateikia rinkai medieną ir jos produktus, nes kova su neteisėta medienos ruoša yra pagrindinė priemonė biologinės įvairovės bei miškų naikinimui sustabdyti, be to, tai svarbiausias kovos su klimato kaita elementas.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) Dėl nerimą keliančio miškų nykimo tempo turime dėti dideles pastangas, kad apgintume mūsų gamtinio palikimo dalį, kuri ypač svarbi žmonijos išlikimui. Pirkdami medieną ir medienos produktus Europos vartotojai turėtų būti įsitikinę, kad neprisideda prie miškų naikinimo ir neremia nelegalių prekeivių, kurie pelnosi nusikalstamai naudodami miškų išteklius ir trukdo bendrovėms, kurios elgiasi atsakingai ir atsižvelgia į biologinę įvairovę. Parlamentas nori, kad būtų skiriama daugiau dėmesio kovai su šia nelaime ir būtų griežčiau reguliuojamas importas bei prekyba; manau, kad to siekti verta.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Per metus iškertama maždaug 13 mln. hektarų miškų; manoma, kad dėl to visame pasaulyje neabsorbuojama beveik 20 proc. anglies dvideginio išmetalų, o tai yra ir viena iš pagrindinių biologinės įvairovės mažėjimo priežasčių. Be to, rimtai pažeidžiamos žmogaus teisės, nes daugelyje šalių miškai turi didelę kultūrinę ir socialinę reikšmę vietos gyventojams bei nuo miškų priklausantiems žmonėms.

Neteisėta medienos ruoša yra svarbiausia miškų naikinimo priežastis, nes neteisėta medienos gavyba sudaro 350–650 mln. m³ per metus, t. y. 20–40 proc. pasaulinės medienos

produkcijos. Dėl to krinta medienos kainos, netenkame gamtinių išteklių ir mokesčių pajamų, nuo miškų priklausantys žmonės vis labiau skursta.

Europos Sąjungos, kaip stambios medienos ir medienos produktų vartotojos, pareiga – imtis efektyvių veiksmų prieš miškų kirtimą ir neteisėtą medienos ruošą, neabejotinai įskaitant draudimą tiekti rinkai neteisėtai paruoštą medieną. Pritarčiau tam, kad šis reglamentas nebūtų taikomas smulkiems medienos gamintojams, nes manau, jog deramo patikrinimo įpareigojimas labai apsunkina.

João Ferreira (GUE/NGL), raštu. – (PT) Pasiūlymu dėl reglamento siekiama nustatyti įpareigojimus ūkio subjektams, tiekiantiems rinkai medieną ir medienos produktus. Mes suvokiame būtinybę išsaugoti miškų išteklius, užtikrinant racionalų ir tausojantį jų naudojimą, ir šių miškų bei giraičių biologinę įvairovę. Tačiau pranešime iškeliamos kai kurios problemos, susijusios su procedūrų įgyvendinimu valstybėse narėse. Atsižvelgiant į šalių skirtumus, pvz., turtų dydį, reguliavimas kartais gali būti neįmanomas arba gali brangiai kainuoti. Vis dar abejojama, ar reikia neteisėtai paruoštą medieną sunaikinti, ir nėra bendro sutarimo, nors valstybių narių teisės aktai dėl tinkamo reguliavimo jau įdiegti, pvz., Portugalijoje, kur tam tikrų rūšių miškus saugo įstatymas, o pjovimui reikalingas specialus leidimas.

Tai, kas išvardyta, kartu su esminių naujovių nebuvimu saugant miškų išteklius reiškia, kad šis reglamentas gali sukurti suvaržymus kai kurių šalių, pvz., Portugalijos, miškų ūkiui, kurie galėtų turėti poveikio mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Vis dar esama negebėjimo kontroliuoti iš trečiųjų šalių įvežamą medieną problemas, ir ją reikia spręsti.

Nathalie Griesbeck (ALDE), raštu. – (FR) Tai, kad 20 proc. į ES įvežamos medienos ir jos produktų yra iš nelegalių šaltinių ir neteisėtai paruošti, yra svarbiausias miškų naikinimo veiksnys, ir kasmet iškirštų miškų plotai padidėja 13 mln. hektarų – taip smarkiai nualinami gamtos ištekliai ir biologinė įvairovė. Matydamas tokią padėtį, Parlamentas neseniai nutarė uždrausti įvežti į Europos Sąjungą neteisėtai paruoštą medieną, ir aš džiaugiuosi šiuo sprendimu, kuris rodo tarptautinio masto pažangą. Priimdama šį sprendimą Europos Sąjunga pagaliau vykdo savo įsipareigojimus, susijusius su tarptautine prekyba ir kova su miškų naikinimu.

Françoise Grossetête (PPE), raštu. – (FR) Pritariau šiai rekomendacijai antrajam svarstymui, nes turime vengti brangių, biurokratinių procedūrų, jei ketiname išsaugoti medieną ateičiai ir veiksmingai kovoti su neteisėtu jos ruošimu Europoje. Turime sugriežtinti importo kontrolę, kad visam laikui sutramdytume miškų naikintojus.

Ūkio subjektų ir valdžios institucijų pastangos daugiausia turi būti sutelktos į grandį, kuri yra arčiausiai medienos kirtimo, kitaip tariant, į pirmojo pateikimo ES rinkai procedūrą.

Būtų neatsakinga bausti Europos leidėjus, reikalaujant, kad jie įrodytų, iš kur kilęs spaustuvinių knygoms naudojamas popierius. Iš tikrųjų neįmanoma nustatyti medienos, iš kurios gaminamas popierius, kilmės vietos.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Jau per ilgai ES prisideda prie pasaulinės prekybos nelegalia mediena. Miškų kirtimas – rimta visos planetos problema, turinti milžinišką poveikį pasaulio aplinkai. Šios dienos balsavimas padarys galą neteisėtam medienos naudojimui ES ir yra teigiamas žingsnis realiai sprendžiant problemą.

David Martin (S&D), raštu. – Labai džiaugiuosi, kad šis pranešimas patvirtintas Parlamente. ES, kaip pasaulyje didžiausia medienos produktų vartotoja, yra įsipareigojusi

atsakingai importuoti šiuos produktus, ir dabar šis įsipareigojimas turės teigiamą poveikį aplinkai, žmogaus teisėms ir vartotojų apsaugai. Buvau nusivylęs tuo, kad kai kurios nuostatos, pvz., mūsų pirminės nuostatos dėl sankcijų už reikalavimų nesilaikymą, per Tarybos derybas buvo susilpnintos, bet džiaugiuosi, kad šis pranešimas patvirtintas.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Miškų naikinimas ir alinimas yra pagrindiniai biologinės įvairovės nykimo veiksniai. O neteisėta medienos ruoša yra pagrindinė miškų naikinimo priežastis; šiuo metu ji sudaro 20–40 proc. pasaulinės medienos produkcijos. Šis reglamentas priimtas tam, kad tokia neteisėta praktika būtų nutraukta ir nustatytos sankcijos tiems, kurie neteisėtai ruošia medieną. Todėl tai, kad šis reglamentas priimtas, labai svarbu siekiant išvengti medienos kainų mažėjimo, neleisti, kad visuomenė netektų gamtos išteklių, kad būtų prarandamos mokesčių pajamos ir dar labiau skurstų nuo miškų ūkio ekonomiškai priklausantys žmonės.

Alfredo Pallone (PPE), raštu. – (IT) Jau nebepriimtina, kad į Europos Sąjungą ir toliau būtų įvežama mediena, žinant, kad šalims, kuriose ji nukirsta, dėl to galėjo kilti didelių ekologinių ir socialinių problemų. Jei esame atsakingi žmonės, neturime užsimerkti ir nematyti, iš kur kilę mūsų naudojami produktai, ypač kai tai daro žalą kitoms bendruomenėms ir ekosistemai.

Aldo Patriciello (PPE), raštu. – (IT) Dėl miškų naikinimo pasaulyje neabsorbuojama maždaug 20 proc. CO₂ išmetamųjų dujų, nyksta biologinė įvairovė. Be to, neteisėta medienos ruoša pažeidžia nuo miškų ūkio priklausomų ir vietos gyventojų žmogaus teises.

ES, kaip medienos ir medienos produktų vartotoja, turi pareigą imtis efektyvių veiksmų, pvz., nebesuteikti rinkos neteisėtai paruoštai medienai ir jos produktams, taip kovodama su šiuo reiškiniu. Savanoriškų susitarimų dėl partnerystės principo, ES įdiegto remiantis 2003 m. veiksmų planu dėl miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena (anglų k. FLEGT), nepakanka. Iki šiol pasirašytas tik vienas partnerystės susitarimas, o jo savanoriškas pobūdis reiškia, kad yra didelis pavojus, jog įstatymas gali būti koku nors būdu apeitas.

Tarybos pozicija silpnesnė nei Parlamento pozicija po pirmojo svarstymo, o tokie svarbūs elementai, kaip neteisėtai gautos medienos ir medienos produktų prekybos draudimas, neištraukti. Neištraukti ir jokie įpareigojimai ūkio subjektams ir nenurodytos sankcijos už šiurkščius pažeidimus. Manau, būtina išplėsti šios diskusijos apimtį, įtraukiant aplinkos apsaugą.

Marit Paulsen and Cecilia Wikström (ALDE), raštu. – (SV) Neteisėta medienos ruoša yra didžiulė problema, kurią būtina įveikti. Todėl mes visiškai pritariame šio pranešimo tikslui, nors jame yra aiškių protekcionistinių tendencijų, kurių nepalaikome. Dideliuose reglamentuose sukuriama prekybos kliūtys, kurios daro neigiamą poveikį besivystančioms šalims – joms darosi sunkiau naudotis savo medienos pramone, kad pakiltų iš skurdo. Tačiau neteisėtos medienos ruošos problemą reikia vertinti labai rimtai. Kadangi per derybas su Taryba šis pranešimas nemažai patobulintas, įskaitant elementus, kurie kliudė prekybai, todėl nusprendėme vis dėlto remti pranešėjo pasiūlymą.

Rovana Plumb (S&D), raštu. – (RO) Labiausiai miškai naikinami neteisėtai ruošiant medieną; apytiksliai apskaičiuota, kad per metus iš nelegalių šaltinių gaunama 350–650 mln. m³ pramoninės medienos, o tai sudaro 20 proc. pasaulinės medienos produkcijos. Dėl miškų naikinimo, kurio lygis – maždaug 13 mln. hektarų per metus, neabsorbuojama

beveik 20 proc. pasaulyje išmetamo anglies dioksido, ir šis reiškinys labiausiai prisideda prie biologinės įvairovės nykimo.

Be to, neteisėtai kertant miškus smarkiai pažeidžiamos žmogaus teisės, nes miškai turi milžinišką kultūrinę ir socialinę vertę nuo miškų ūkio priklausantiems žmonėms bei vietos gyventojams. Kadangi teisės akto pasiūlyme žadama uždrausti neteisėtą miškų kirtimą ir nubausti nesąžiningus medienos prekeivius, balsavau už šį pranešimą.

Frédérique Ries (ALDE), raštu. – (FR) Tropinių miškų grobimas – mūsų planetos rykštė. ES, kaip antroji pagal dydį (po Kinijos) medienos importuotoja, didele dalimi atsakinga už tai, kad visame pasaulyje kasmet sunaikinama 13 mln. hektarų miškų. Tai ne tik ekologinė nelaimė – 350 mln. žmonių ir tūkstančiams rūšių gresia tiesioginis pavojus dėl miškų naikinimo.

Europos pareiga buvo laikytis griežtos pozicijos. Tą Parlamentas padarė šiandien, priimdamas teisės aktą, kuris privers medienos importuotojus įrodyti, kad mediena, kuria jie prekiauja, yra teisėtos kilmės, ir taip bus padarytas galas sistemai, kai jie galėjo veikti nebaudžiami. Planuojama įdiegti atsekamumo sistemą, pagal kurią atsekamumas prasidės nuo koncesijos sutarties ir baigsis galutinio produkto pateikimu rinkai.

Europa eina teisingu keliu. Džiaugiuosi, pvz., tuo, kad neseniai buvo pasirašytas partnerystės susitarimas su Kongo Respublika, kurio tikslas – reformuoti Kongo miškų sektorių. Šaliai, turinčiai vieną iš trijų pagrindinių pasaulio tropinių miškų (su kuria mus sieja šilti santykiai), nelegalios prekybos problema ypač opi. ES dabar turi tuo pasinaudoti ir paskatinti sektoriaus bendroves vis labiau rinktis oficialiai sertifikuotos medienos importą.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE), raštu. – (ES) Labai džiaugiuosi, kad Europos Parlamentas „uždegė žalią šviesą“ reglamentui, kuriuo draudžiama parduoti ES neteisėtai gautą medieną ir nustatomos baudos bei sankcijos pažeidėjams. Naujasis teisės aktas, kuriam pritarė Parlamentas ir Taryba, bus taikomas nuo 2012 m. pabaigos ir padės kovoti su miškų naikinimu bei nykimu. Be to, juo vartotojams suteikiama daugiau garantijų dėl jų perkamuose produktuose esančios medienos kilmės. Naujasis reglamentas, priimtas 644 balsų dauguma, 25 asmenims balsavus prieš ir 16 susilaikius, draudžia parduoti ES nelegaliai paruoštą medieną ir jos produktus.

Apskaičiuota, kad šiuo metu 20 proc. ES parduodamų medienos produktų yra kilę iš nelegalių šaltinių. Iki šiol nebuvo aiškiai draudžiama parduoti ES šią žaliavą, taigi buvo įmanoma iš nelegalių šaltinių kilusią medieną legaliai parduoti Europos rinkoje.

Oreste Rossi (EFD), raštu. – (IT) Aš pritariu, kadangi siekiama sustabdyti neteisėtai paruoštos medienos pateikimą rinkai. Komiteje balsavome prieš, bet pasitarę su Komisija ir Taryba pasiekėme gerą kompromisą.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), raštu. – Dėl naikinamų miškų pasaulyje turime 20 proc. didesnę anglies dioksido kiekį. Daroma didžiulė žala ekosistemoms, kyla pavojus jų neįkainojamoms ekologinėms funkcijoms. Didelė miškų dalis naikinama neteisėtai, nesistengiant atsodinti augalus arba kitaip suvaldyti šį procesą, kad sumažėtų jo neigiamas poveikis. Neteisėtos medienos iš trečiųjų šalių įvežimas taip pat yra nesąžininga konkurencija ES miškininkystės pramonės, kuri medieną dažniau ruošia teisėtai ir tausojančiai nei atvirkščiai, atžvilgiu. Todėl esu patenkintas šiuo pranešimu ir sėkmingomis Parlamento bei Tarybos derybomis – šis svarbus teisės aktas padės išspręsti daugelį aplinkosaugos problemų, pradedant biologinės įvairovės apsauga ir baigiant klimato kaita.

Alf Svensson (PPE), raštu. – (SV) Per trečiadienio balsavimą balsavau prieš Medienos reglamentą. Šio reglamento tikslas sumažinti neteisėtai paruoštos medienos riziką buvo gera pradžia. Tačiau per derybas pasiūlymas pakrypo taip, kad atsirado per didelė kišimosi į rinką galimybė, neatitinkanti to masto, kuriuo būtų galima apriboti neteisėtą medienos ruošą. Todėl balsavau prieš šį pasiūlymą.

Marie-Christine Vergiat (GUE/NGL), raštu. – (FR) Balsavau už šio reglamento projektą, kuriuo nustatomi įpareigojimai medieną ir medienos produktus Europos rinkoje parduodantiems ūkio subjektams.

Draudimas prekiauti neteisėtai paruošta mediena Europos vidaus rinkoje sveikintinas. Šis sprendimas būtinas, jei norime kovoti su neteisėtu miškų naikinimu, susijusiu su Vakarų vartotojams skirtos egzotiškos medienos eksploatavimu. Be to, tai svarbus žingsnis kovojant su visuotiniu atšilimu.

Šiuo reglamentu suteikiamos reikšmingos garantijos, turint omenyje valstybių narių teisės aktų griežtumą, įtikinamąjį poveikį ir darnumą.

Tai būtina priemonė, jei norime veiksmingai kovoti su šia nelegalia prekyba ES. Tai padės išsaugoti medieną ateičiai.

Taigi džiaugiuosi, kad netrukus įsigalios reglamentas, kuriuo bus įrodyta, kad kai kuriose srityse ES gali atlikti teigiamą vaidmenį, jei jos valstybės narės tinkamai taikys šį teisės aktą.

Pranešimas: Antolin Sanchez Presedo (A7-0163/2010)

Sophie Auconie (PPE), raštu. – (FR) Šiame pranešime kalbama apie ketinimą sukurti patikimą, savarankišką ir atsakingą priežiūros sistemą, skirtą suteikti pagrindą Europos veiksams finansų rinkų atžvilgiu. Šis ketinimas ne tik europinis, bet ir visuotinis. Didžiojo dvidešimtuko (G20) valstybės įsipareigojo „imtis veiksmų“ ir sukurti tvirtesnę, visuotinai darnesnę būsimo finansų sektoriaus priežiūros bei reguliavimo sistemą, remsiančią tvarų pasaulinio masto augimą ir atitiksiančią verslo bei piliečių poreikius (G20 aukščiausiojo lygio susitikimas Londone 2009 m. balandžio 2 d.). Dabartinė finansų ir ekonomikos krizė atskleidė nuolatinį finansinės globalizacijos, ES finansinės integracijos ir valstybių narių priežiūros metodų disbalansą, kurį dabar privalome pašalinti. Balsuodamas už pranešimą aš tuo tikslu įsipareigojau pereiti prie labiau integruotos priežiūros struktūros, siekiant vienos bendros finansų rinkos. Dabar eilė Tarybai, kuri taip pat gali žengti žingsnį link tikros Europos finansų priežiūros.

Andrew Henry William Brons (NI), raštu. – Mes balsavome prieš, bet ne dėl to, kad nesutinkame su visu turiniu, o todėl, jog prieštaraujame Europos Sąjungos teisinei kontrolei Didžiosios Britanijos institucijų atžvilgiu. Didžiosios Britanijos institucijų veiklą įstatymais turėtų reguliuoti Didžiosios Britanijos parlamentas.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Balsavau už pasiūlymą dėl direktyvos, nes manau, kad nustatydami sritis, kurioms turi būti taikomi techniniai standartai, sukursime tinkamai subalansuotą bendrą suderintų taisyklių rinkinį ir taip išvengsime nereikalingų painumų reglamente ir jį įgyvendinant. Reikėtų pasirinkti tik tas sritis, kuriose taikomi darnūs techniniai standartai pastebimai ir veiksmingai padėtų įgyvendinti atitinkamų reglamentų tikslus. Kartu tai turėtų užtikrinti, kad politinius sprendimus Palamentas, Taryba ir Komisija priims laikydamiesi dabartinės tvarkos.

George Sabin Cutaş (S&D), raštu. – (RO) Balsavimas dėl A. Sánchezo Presedo pranešimo yra Europos Parlamento Ministrų Tarybai nusiųstas pavojaus signalas, reiškiantis, kad Europos finansų sistema turi būti griežčiau reguliuojama.

Tarybos pateiktas pirminis pasiūlymas, Parlamento nuomone, nebuvo patenkinamas, ir derybose nebuvo pasiektas priimtinas kompromisas.

Atidėdami pranešimą mes norime suteikti Tarybai laiko parengti pasiūlymą, kuriuo bus pateiktas geresnis sprendimas dėl finansų sistemos priežiūros reikalingumo ir kuris padės stabilizuoti Europos ekonomiką, paskatins ekonomikos augimą ir užkirs kelią būsimoms krizėms.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Kaip rodo dabartinės ekonomikos ir finansų krizės padariniai, nuolatinė Europos integracijos proceso sėkmė visiškai priklauso nuo jos gebėjimo rasti sprendimus, kaip sustiprinti integruotas struktūras intervencijai į priežiūros sritį Europos lygmeniu. Valstybių narių suverenumas vis labiau priklauso nuo tarptautinio įsikišimo per Europos Sąjungos struktūras, kurios turi išteklių ir gebėjimų imtis veiksmų bei kurti strategijas, neatsižvelgdamos į atskirus valstybių narių norus ar poreikius. Todėl dar kartą pritariu, kad reikia sustiprinti Europos struktūrų, kurioms pavesta vykdyti priežiūrą įvairiuose Europos finansų sektoriuose, įgaliojimus, kaip yra Europos bankininkystės institucijos, Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos ir Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos atveju.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Visi pranešimai, dėl kurių buvome paprašyti balsuoti kartu su „priežiūros“ paketu, turi tą patį trūkumą. Nors jais sustiprinama finansinių subjektų, bankų, draudimo įmonių, fondų ir kt. priežiūra (ir tam galėtume tik pritarti), jie nieko veiksmingai nepakeičia, turint omenyje tai, kas prižiūrima. Jie neprieina prie problemos esmės – finansų valdomos globalizuotos kapitalistinės sistemos.

Tie patys finansų sektoriaus dalyviai ir toliau kurs sudėtingus produktus, skolas keis vertybiniais popieriais, trumpai tariant, vykdys finansinę veiklą, visiškai nesusijusią su realaus turto gamyba. Užuoat uždraudę tam tikrą ydingo pobūdžio turtą (lėšas), kuris ne tik nepadidina turimo likvidžiojo turto, skirto ekonominei veiklai, bet ir sukuria dirbtinį ir grobuonišką pelną, mes jį „prižiūrime“ ir „tvarkome“.

Didelis čia daiktas! Lamfalussy procesui čia pritariama kaip visiškai teisingam. Tačiau būtina pasakyti ir tai, kad, atsižvelgiant į amoralų, jei ne cinišką tam tikrų finansinių institucijų ir jų direktorių elgesį, suteikti jiems tokią kišimosi į jiems skirtas taisykles teisę yra nesveika ir net labai nenormalu.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Dabartinė finansų krizė atskleidė pagrindinius finansų priežiūros trūkumus, susijusius ir su individualiais atvejais, ir su visa sistema. Priežiūros modeliai turėjo nacionalinę perspektyvą, bet nebuvo pritaikyti globalizuotai finansų sistemai, kurioje įvairios finansinės grupuotės sandorius vykdo kitose valstybėse, nuolat patirdamos su tuo susijusią riziką. Todėl ES teisės aktai buvo taikomi nebendradarbiaujant, nekoordinuojant ir nenuosekliai. Taigi šios direktyvos tikslas – iš esmės pagerinti vidaus rinkos veikimą, užtikrinant aukšto lygio priežiūrą ir protingą reguliavimą bei apsaugant indėlininkus, investuotojus ir visus naudos gavėjus. Todėl svarbiausia užtikrinti finansų integralumą, veiksmingumą ir sklandų darbą, išlaikyti valstybės finansų stabilumą bei tvarumą ir sustiprinti tarptautinį koordinavimą bei bendradarbiavimą priežiūros srityje. Ypač svarbu sukurti Europos finansų priežiūros institucijų sistemą ir apibrėžti institucijų

įgaliojimus, kad visuose sektoriuose, įskaitant bankininkystės, draudimo, profesinių pensijų, vertybinių popierių ir rinkų, būtų taikomas veiksmingas priežiūros modelis.

Alfredo Pallone (PPE), raštu. – (IT) Finansų krizė atskleidė ES ir ypač valstybių narių finansų globalizacijos, finansų integracijos priežiūros trūkumus. Europos Sąjunga turi drąsiai reaguoti į krizę. Nebetoleruotinas blogas finansinių paslaugų teikimas ir jų kenksmingas poveikis realiajai ekonomikai bei valstybės biudžetui. Europos Sąjunga turi pateikti atsakymus mikroekonominės ir makroekonominės priežiūros forma ir daryti sprendimus individualiais atvejais bei tobulinti bendruosius teisės aktus. Šiomis aplinkybėmis pagrindinis techninių standartų tikslas – visiškai suderinti finansinius reglamentus ir nuosekliai juos taikyti, naudojant priežiūros metodus ir praktiką. Techninės priežiūros taisyklės yra būtina priemonė siekiant visoje Europoje vienodos priežiūros.

Rovana Plumb (S&D), raštu. – (RO) Europos Komisija pasiūlė sukurti naują ES finansinio reguliavimo struktūrinį pagrindą, skirtą pagerinti priežiūros kokybę ir darnumą, užtikrinti veiksmingesnę teisės aktų rengimą ir vykdymo užtikrinimą ir geriau nustatyti riziką, kuri gali grėsti finansų sistemai.

Nuspręsta sukurti Europos priežiūros institucijų sistemą, kurią sudarytų valstybių narių finansų priežiūros institucijų tinklas, dirbsiantis su trimis Europos priežiūros institucijomis: Europos bankininkystės institucija, Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija bei Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija.

Įsteigus Europos draudimo ir profesinių pensijų instituciją, turi būti parengti bendri nuostatai, užtikrinsiantys nuoseklų derinimą ir vienodą taikymą, taip prisidedant prie efektyvaus vidaus rinkos veikimo ir be reikalo nedarant teisės aktų sudėtingais ir neapsunkinant jų vykdymo.

Valstybės narės turi bendradarbiauti su Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija, kad užtikrintų nuoseklų derinimą ir vienodą taikymą, taikant bendrus techninio autorizavimo bei pranešimo reikalavimus, informavimo bei informacijos atskleidimo procedūras, nuolatinę keitimąsi informacija ir patirtimi bei glaudesnę bendradarbiavimą, o tai darydamos turi vengti konkurencijos iškreipimo ir sudaryti sąlygas, reikalingas neapsunkintai narystei abipus sienų.

Pranešimas: Sven Giegold (A7-0169/2010)

Sophie Auconie (PPE), raštu. – (FR) Šiuo reglamento projektu siekiama įsteigti Europos finansų rinkų instituciją. Ši institucija bus viena iš trijų institucijų, steigiamų siekiant įdiegti naują priežiūros sistemą. Todėl ji sustiprins priežiūros ir reguliavimo veiksmingumą bei padės lengviau nustatyti finansų sistemoje esančią riziką. Iš esmės pritarė finansų priežiūros paketui, pritariu ir tokios institucijos įsteigimui. Todėl balsavau už šį pranešimą, kuriame ne tik pritariama pasiūlytam Europos Komisijos reglamentui, bet ir aiškiai pasakyta, kad jį reikės patobulinti ir tiksliau apibrėžti aptariamą instituciją, kaip tarpininkę, vaidmenį, kuris yra neišvengiamas, kad priežiūros sistema veiktų efektyviai ir atsakingai.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Balsavau už pasiūlytą reglamentą, nes manau, kad institucija turi atsižvelgti į savo veiklos poveikį konkurencijai ir inovacijų diegimui vidaus rinkoje, Europos Sąjungos konkurencijai pasaulyje, finansinei įtraukčiai ir naujajai ES užimtumo bei augimo strategijai. Sutinku, kad tam, jog institucija pasiektų savo tikslus, jai turi būti suteiktas juridinio asmens statusas ir administracinis bei finansinis savarankiškumas. Pasak Bazelio bankų priežiūros komiteto, institucijai turi būti suteikti

įgaliojimai spręsti atitiktis teisės aktams klausimą, ypač kai jis susijęs su sistemos arba tarpvalstybine rizika.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Jei finansų ir spekuliacinės rinkos turi būti veiksmingai reguliuojamos, atsižvelgiant į aplinkybes, sukėlusias krizę, kuri turėjo sunkių padarinių Europai ir išsivysčiusioms šalims, gyvybiškai svarbu užtikrinti veiksmingą ir naudingą įsikišimą į vertybinių popierių operacijas kartu su Parlamentui ir kitoms Europos institucijoms dedant pastangas. Tikslas – sukurti struktūrinį stebėsenos, vertinimo, priežiūros ir elgesio pagrindą, kuris, taikant veiksmingą teisinę sistemą, neleis pasikartoti tokioms aplinkybėms, kurios lėmė dabartinę ekonomikos, finansų ir socialinę krizę. Šiomis aplinkybėmis reikės suteikti teisinį, administracinį ir finansinį savarankiškumą Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai ir kartu atitinkamai teisei institucijai, kad jos galėtų užtikrinti rinkų saugumą ir stabilumą bei operacijų skaidrumą, siekiant išvengti naujos sisteminės rizikos.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Dabartinė finansų krizė atskleidė svarbiausius finansų priežiūros trūkumus, susijusius ir su individualiais atvejais, ir su visa sistema. Priežiūros modeliai turėjo nacionalinę perspektyvą, bet nebuvo pritaikyti globalizuotai finansų sistemai, kurioje įvairios finansinės grupuotės sandorius vykdo kitose valstybėse, nuolat patirdamos su tuo susijusią riziką. Tai reiškė, kad ES teisės aktai buvo taikomi nebendradarbiaujant, nekoordinuojant ir nenuosekliai. Šios direktyvos tikslas – iš esmės pagerinti vidaus rinkos veikimą, užtikrinant aukšto lygio priežiūrą ir protingą reguliavimą bei apsaugant indėlininkus, investuotojus ir visus naudos gavėjus. Tad svarbiausia užtikrinti finansinių rinkų integralumą, veiksmingumą ir sklandų darbą, išlaikyti valstybės finansų stabilumą bei tvarumą ir sustiprinti tarptautinį koordinavimą bei bendradarbiavimą priežiūros srityje. Siekiant sukurti veiksmingą priežiūros modelį labai svarbu įsteigti Europos finansinių rinkų instituciją.

Andreas Mølzer (NI), raštu. – (DE) ES per ilgai neįdiegė griežtesnių reglamentų dėl finansinių paslaugų. Per daug laiko sugaišta nuo krizės pradžios. Kiekvienam buvo gerai žinomos Europos ir valstybių narių priežiūros institucijų silpnosios vietos, ir jomis, matyt, buvo metodiškai pasinaudota. Dėl šios priežasties balsavau už pranešimą.

Alfredo Pallone (PPE), raštu. – (IT) Balsavau už S. Giegoldo pranešimą dėl Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (angl. ESMA) įsteigimo. Kaip jau patvirtinau ir dar šiandien pakartojau, sutinku, kad Europa turi tapti stipresnė ir turėti vienodas konkurencijos sąlygas. Gyvename pasaulinės rinkos sąlygomis, ir turi būti taikomos visuotinės taisyklės.

Europos institucijos sukūrimas yra didžiulis žingsnis stiprinant vieną bendrą rinką ir sprendžiant didžiųjų trečiųjų šalių keliamas problemas. Dėl ESMA aš taip pat turiu rimtų abejonių, kurios susijusios su būtinybe atmesti bet kokią pasiūlymą dėl mokestinių išipareigojimų tiesioginių mokesčių ar įnašų pavidalu.

Sutinku, kad ESMA būtų pavestos naujos užduotys, ne tik tai, kas nustatyta priežiūros pakete, bet ir susijusiuose teisės aktuose dėl draudimo fondų valdytojų. Dar viena svarbi naujovė yra teisės, kurias naujoji institucija turės tarptautinių reitingo agentūrų atžvilgiu. Tikiuosi, kad į tai atsižvelgus bus apgalvotas ir greitai priimtas kitas Komisijos teisės akto pasiūlymas.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE), raštu. – Po dviejų mėnesių atkaklių derybų su Taryba šiandien Europos Parlamentas balsavo dėl savo pakeitimų, susijusių su Komisijos pasiūlymu dėl finansų priežiūros. Plati koalicija išaiškino, kad galutiniam paketui Parlamentas pritar

tik tada, kai bus nustatytos plataus masto naujosios Europos finansų priežiūros taisyklės. Kartu Parlamentas paliko galimybę susitarti, galutinio pirmojo svarstymo balsavimą atidėdamas iki rugsėjo mėn.

Taryba dabar turi pasinaudoti šia proga: įveikti savo pačios neveiklumą ir žengti Parlamento nutiestu tiltu. Po dvidešimties trijų institucijų susitikimų Taryba nepateikė kompromisinio pasiūlymo, o Parlamentas pateikė išsamų pasiūlymą. Taigi derybos nuvylė. Tarybos derybininkams nepavyko. Taryba, kaip Europos institucija, negali būti valstybių narių interesų įkaitu, ji turi būti pasirengusi prirėkus balsuoti didžiąja dauguma, kad pasiektų susitarimą su Parlamentu. Europos Parlamentas rugsėjo mėn. įvyksiančio pirmojo svarstymo susitarimui pritaris tik tuo atveju, jei Europos priežiūros institucijoms bus suteikti faktiniai įgaliojimai.

Report: Sylvie Goulard (A7-0168/2010)

Luís Paulo Alves (S&D), raštu. – (PT) Balsavau už šį pranešimą, nes manau, kad svarbiausia, jog Europos Sąjunga vykdytų finansų sistemos priežiūrą ir būtų sukurta Europos sisteminės rizikos valdyba. Gyvybiškai svarbu sukurti veiksmingą priežiūros sistemą, nenustojant finansuoti ekonomikos. Tai reiškia pastovaus ekonomikos finansavimo sąlygų sukūrimą, siekiant užtikrinti tvarų augimą ir užimtumą, vienos bendros rinkos užtikrinimą, ES suteikiant teisę vykdyti geros kokybės finansų priežiūrą, kad būtų išvengta rinkos susiskaidymo, ir galimybės leisti išsaugoti savo statusą suteikimą ES, kad ji galėtų apsaugoti eurą ir kitą Europos valiutą. ES reikia išlaikyti savo įtaką sprendimų priėmimo lygmeniu, dar kartą patvirtinant savo įsipareigojimą dėl daugiašalių procedūrų, nes taip ji bus geriau pasirengusi teigti savo vertybes ir ginti savo strateginius interesus. ESRV sukūrimas yra svarbi naujovė makroekonominės analizės Europos lygmeniu srityje, kurios galutinis tikslas – įvertinti sisteminę riziką. Norint sukurti nuoseklią makrolygio ir mikrolygio rizikos ribojimo priežiūrą, pirmiausia svarbu, kad ESRV, valstybių narių priežiūros institucijos (ypač) ir už kiekvieną sektorių atsakingos Europos institucijos glaudžiai tarpusavyje bendradarbiautų.

Sophie Auconie (PPE), raštu. – (FR) Siūlomas reglamentas dėl finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūros, kuriuo steigiama Europos sisteminės rizikos valdyba. Tvirtai palaikau finansų priežiūros paketą, kurį priėmė Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas. Nors šiuo teisės aktu siekiama daug tikslų, iš jų išsiskiria du svarbiausi tikslai: pastovus ekonomikos finansavimas siekiant augimo ir ilgalaikio užimtumo ir dar troškimas apsaugoti Europos rinkos bendrumą. Todėl balsavau už šį pranešimą, kuriame kalbama apie nuoseklią makrolygio ir mikrolygio rizikos ribojimo priežiūrą ir kuris lems, kad Europos Sąjungoje bus sukurtos tvirtos, skaidrios ir susijusios institucijos bei komitetai, skirti mūsų Europos ir viso pasaulio finansų sistemai valdyti.

Jan Březina (PPE), raštu. – (CS) Šiandien, be kita ko, balsavome dėl pasiūlymų, susijusių su Europos Sąjungos finansų priežiūros teisės aktų paketu. Ginčas dėl finansų priežiūros formos susijęs su naujai įsteigtoms Europos institucijoms, prižiūrinčioms bankų, draudimo bendrovių ir finansų rinkų operacijas, suteiktų įgaliojimų apimtimi. Turime blaiviai apmąstyti, kaip elgtis, kad finansų krizė nepasikartotų, o ne pasiduoti isterijai. Europos finansų rinkos institucijos turėtų tinkamai papildyti valstybių narių institucijas, o ne stengtis išstumti jas iš „žaidimų lauko“. Banko, draudimo bendrovės ar investicijų fondo problemas visada turėtų išspręsti priežiūros institucija, kuri geriausiai žino padėtį ir todėl gali geriausiai ją įvertinti. Daugeliu atvejų tai nėra ir nebus Europos reguliuojančioji institucija. Mano nuomone, svarbiausia, kad Europos reguliavimo institucijų sprendimus vetuotų valstybių

narių vyriausybės, kad nesėkmės atvejais, kurie įvairių valstybių narių finansų rinkose gali būti skirtingi, nebūtų taikoma vienoda tvarka, nes tai yra pavojingas, nors ir viliojantis dalykas. Naujai įsteigtos Europos finansų priežiūros institucijos, turinčios iš esmės neribotus įgaliojimus, bus kaip Leviatanas, kuriam valstybės patikliai atiduos savo suverenias teises ir kuris vis tiek bus pažeidžiamas, jei ši galia bus panaudota neteisingai arba ja bus piktnaudžiaujama.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Balsavau už pasiūlytą reglamentą, nes manau, kad Europos sisteminės rizikos valdybos (ESRV) užduotis turi būti kontroliuoti ir vertinti sisteminę riziką įprastomis aplinkybėmis, siekiant sumažinti sistemos komponentų riziką sistemai ir finansų sistemos atsparumą sukrėtimams. Šiuo atžvilgiu ESRV turėtų užtikrinti finansinį stabilumą ir sumažinti neigiamą poveikį vidaus rinkai bei realiajai ekonomikai. Šiems tikslams pasiekti ESRV turi išnagrinėti visą reikiamą informaciją, ypač susijusius teisės aktus, galinčius turėti poveikį finansiniam stabilumui, pvz., nuostatas dėl apskaitos, bankroto ir įgyvendinamumo. Sutinku ir su tuo, kad prireikus ESRV turėtų viešai paskelbti išpėjimus apie riziką ir kiekvienai valstybei narei ar valstybių narių grupei pateikti bendro pobūdžio rekomendacijas, susijusias su ES kaip vienetu, ir atitinkamų priemonių taikymo tvarkaraščius. Kai išpėjimai apie riziką arba rekomendacijos yra skirti atskiroms valstybėms narėms arba valstybių narių grupėms, ESRB gali pasiūlyti atitinkamų paramos priemonių.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Kai buvo balsuojama dėl S. Goulardo pranešimo, susilaikiau nuo balsavimo dėl Komisijos teksto apie finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūrą ir dėl Europos sisteminės rizikos valdybos sukūrimo. Kuriamas organas, kaip ir visa Europos finansų priežiūros sistema, yra mažos apimties, apsiribojanti tam tikrais struktūros ypatumais, kylančiais iš neoliberalaus rinkos viršenybės, gal net suverenumo, suvokimo.

O savybės yra šios: a) nepriklausomumas nuo politinių jėgų; šios įstaigos nebus atskaitingos valstybių narių politinės valdžios institucijoms, o jų kompetencija išliks siaurai apibrėžta ir tikrai nepateks į demokratines kontrolės sąvoką; b) piliečiai nedalyvauja sprendimų priėmimo centruose; socialinės grupės, pvz., šioms nepriklausomoms institucijoms, neatstovaus darbininkai ir vartotojai, o tik privatusis sektorius; c) šių įstaigų forma ir *modus operandi* didina politinių ir priežiūros įgaliojimų susiskaidymą, sukurdami ECB vykdomos pinigų politikos ir valstybių narių vykdomos finansų politikos dichotomiją spaudžiant Stabilumo paktui.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Struktūrų, sugebančių vykdyti prevencinę intervenciją, sukūrimas, paremtas nuolatinio, gerai pagrįstu vertinimu, turėtų būti sprendimų priėmimo proceso ir politikos kūrimo prioritetas, dabartinėmis aplinkybėmis reaguojant į dabartinę krizę, kai būtina užtikrinti Europos Sąjungos finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūros veiksmingumą. Europos sisteminės rizikos valdyba, turėdama kompetenciją kontroliuoti ir vertinti finansų sistemos riziką aplinkybėmis, kurios priskiriamos prie įprastų, galėtų veikti kaip finansinio stabilumo garantas, tai neišvengiamai būtina, siekiant, kad augtų ekonomika, gerovė ir didėtų darbo vietų skaičius. Norėčiau atkreipti dėmesį į pranešėjo norą užtikrinti subalansuotą ir realų pasiūlymą, susijusį su veiksminga priežiūra, kuri užtikrins ES ekonomikos finansavimą, vieną bendrą rinką ir interesus bei tikslus.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), raštu. – (FR) Europos sisteminės rizikos valdyba (ESRV) – tai tik vyraujančio liberalaus mąstymo padarinys ir metodo, kaip apeiti demokratiją,

prototipas. Jos generalinę tarybą sudarys ECB nariai, Komisija ir valstybių narių centriniai bankai, bet neįeis Parlamento nariai. ESRV niekada neįsės mūsų apie pavojų, kuri kelia jo ginama politika. Todėl tai žalinga; lygiai taip pat žalingas šio pranešimo pasiūlymas, leidžiantis ESRV, TVF ir G20 glaudžiai bendradarbiauti. Balsuoju prieš šį tekstą.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Dabartinė finansų krizė atskleidė pagrindinius finansų priežiūros trūkumus, susijusius ir su individualiais atvejais, tiek su visa sistema. Priežiūros modeliai turėjo nacionalinę perspektyvą, bet nebuvo pritaikyti globalizuotai finansų sistemai, kurioje įvairios finansinės grupuotės sandorius vykdo kitose valstybėse, nuolat patirdamos su tuo susijusią riziką. Todėl ES teisės aktai buvo taikomi nebendradarbiaujant, nekoordinuojant ir nenuosekliai. Taigi šios direktyvos tikslas – iš esmės pagerinti vidaus rinkos veikimą, užtikrinant aukšto lygio priežiūrą ir protingą reguliavimą bei apsaugant indėlininkus, investuotojus ir visus naudos gavėjus. Todėl svarbiausia užtikrinti finansų integralumą, veiksmingumą ir sklandų darbą, išlaikyti valstybės finansų stabilumą bei tvarumą ir sustiprinti tarptautinį koordinavimą bei bendradarbiavimą priežiūros srityje. Manau, sukurti Europos finansų priežiūros institucijų sistemą ypač svarbu siekiant, kad priežiūros modelis būtų veiksmingas ir būtų išvengta sisteminės rizikos, kurią sukelia didelių finansinių grupių tarptautinis pobūdis.

Alfredo Pallone (PPE), raštu. – (IT) Balsavau už S. Goulardo pranešimą. Anksčiau, kai vyko darbas Ekonomikos ir pinigų politikos komitete, pasiūliau nemažai pakeitimų, kurie buvo įtraukti į galutinį tekstą. Iš tikrųjų, manau, labai svarbu, kad Europos sisteminės rizikos valdyba (ESRV) galėtų iš anksto pranešti apie galimą sisteminę riziką ir patarti, kokių priemonių reikėtų imtis.

ESRV neabejotinai atliks lemiamą vaidmenį finansų struktūros sistemoje. Ji bus vienintelė institucija, padėsianti susidaryti bendrą ir visapusišką sistemos vaizdą, o jos vaidmuo prižiūrint ir koordinuojant įvairias Europos priežiūros institucijas (IPI) bus ypač svarbus kilus krizėms ateityje arba apie jas įspėjant.

Todėl manau, kad būtina aiškiai apibrėžti tiesioginę priežiūros institucijų atsakomybę sistemoje dalyvaujančių grupių atžvilgiu ir išaiškinti ESRV makrolygio rizikos ribojimo priežiūros ir IPI rizikos ribojimo priežiūros vaidmenį. Tačiau tikiu, kad viskas paaiškės, kai derybose su Taryba bus parengtas galutinis tekstas.

Pranešimas: Jose Manuel Garcia-Margallo y Marfil (A7-0166/2010)

Sophie Auconie (PPE), raštu. – (FR) Aiškiai pasisakiau už šį pranešimą, kuriuo siekiama sukurti Europos bankininkystės instituciją ir įdiegti būsimųjų krizių reguliavimo mechanizmą, kad Europos piliečiams netektų kęsti finansų sistemos žlugimo padarinių. Esu ypač patenkinta europiniu metodu, kurį pasirinko mūsų pranešėjas. Jis iš tikrųjų aiškiai palaiko vadinamąjį „europinį“ variantą, pagal kurį kolegoms iš priežiūros institucijų suteikiami įgaliojimai nustatyti privalomuosius reikalavimus, jei neišmanoma pasiekti susitarimo valstybių narių lygmeniu. Be to, numatyta įsteigti Europos fondą, kurį iš anksto finansuotų finansų institucijos, siekiant apsaugoti indėlininkus ir padėti įmonėms sunkiomis aplinkybėmis, kai jų nemokumo rizika destabilizuoja visą sistemą. Galiausiai labai pritariu paramai, kurią pranešėjas siūlo suteikti mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurioms bankų sektoriuje dažnai nepakankamai atstovaujama. Taigi šiame pranešime numatyta, kad mažųjų ir vidutinių įmonių organizacijų atstovai turėtų balsą frakcijų grupėje, susijusioje su bankų sektoriumi, ir galėtų rinkti du iš priežiūros institucijų valdybos narių.

Bastiaan Belder (EFD), raštu. – (NL) Krizė atskleidė finansų priežiūros trūkumus. Pasirodo, priežiūra nebuvo pakankamai veiksminga. Todėl džiaugiuosi derybose su Taryba iki šios dienos pasiektais rezultatais. Kalbu apie valstybių narių priežiūros institucijų darbo koordinavimą. Pirmasis konsultacijų turas dar nesibaigė ir susitarimas vis dar nepriimtas. Šią savaitę užbaigus balsavimą reikėtų antrojo turo, ir dėl to bus sugaišta daug laiko. Visos valstybės nori, kad susitarimas būtų priimtas iki liepos mėn. Tam reikėtų, kad priežiūros sistema pradėtų veikti kitų metų pradžioje. Tačiau didelių reikalavimų, kuriuos vis dar kelia Europos Parlamentas, įvykdyti neįmanoma arba jie nepageidautini. Parlamento pasiūlymai kelia pavojų, kad priežiūros institucijos, kurios turi būti įkurtos, bus perkrautos darbu. Atmeskime reikalavimą, kad jos tiesiogiai prižiūrėtų atskiras finansų institucijas, ir leiskime joms apsiriboti tarptautinėmis problemomis. Be to, Europos centrinis bankas turi ir toliau daugiausia dėmesio skirti stabilumui. Tas tikslas neturėtų būti supainiotas su priežiūra. Baigdamas noriu pasakyti, kad Europos Parlamentui būtų protinga susilaikyti dėl paskyrimų ir institucijų vykdomosios veiklos. Atsitraukęs nuo šios veiklos, Parlamentas galėtų netrukdomas užsiimti savarankišku parlamentiniu tikrinimu.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Balsavau už reglamento pasiūlymą, nes manau, kad turi būti sukurta nauja finansų krizių, galinčių destabilizuoti arba sužlugdyti sunkumų patiriančių institucijų darbą, sistema, kad sumažėtų plitimo rizika Europos finansų sistemoje. Pritariu ir tam, kad Europos finansinio stabilumo fondas turėtų finansuoti priverstinį likvidavimą arba finansinį išikišimą, kurio tikslas – padėti sunkumų patiriančioms finansų institucijoms, kai jų padėtis gali kelti pavojų ES vienos bendros finansų rinkos finansiniam stabilumui. Šį fondą turi sudaryti atitinkami finansų sektoriaus finansiniai įnašai. Įnašai į šį fondą turi pakeisti įnašus į panašaus pobūdžio valstybių narių fondus.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) Manau, atsižvelgiant į krizę, kai buvo padaryta priežiūros klaidų, ateityje Europos bankų, finansų rinkų ir draudimo, bei profesinių pensijų institucijos gali išvengti problemų, su kuriomis mes susiduriame dabar. Šioms institucijoms turi būti suteikti įgaliojimai, kurie leis atlikti veiksmingesnę ir naudingesnę priežiūrą, ypač su tarpvalstybine veikla susijusių subjektų ir aplinkybių atžvilgiu ir tada, kai padariniai gali būti nuostolingi visos Europos vidaus rinkai, investuotojams ir vartotojams. Tačiau manau, kad nacionalinė valdžia turi ir toliau atlikti svarbiausią vaidmenį koordinuodama valstybių narių finansų institucijų ryšius su kitų valstybių narių finansų institucijomis, ypač keitimasi gerąja patirtimi. Be to, atsižvelgiant į Komisijos pasiūlymą dėl finansų priežiūros paketo ir ES teisės aktų nuoseklumo sumetimais reikia padaryti atitinkamus pakeitimus šiuo metu galiojančiose direktyvose, susijusiose su šiomis naujomis priemonėmis.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Europos bankų priežiūros institucija sustiprintų visapusiškos dabartinės finansų rinkų priežiūros sistemos reformos veiksmingumą; ją ES institucijos šiuo metu išpareigojusios įvykdyti, kad užtikrintų struktūrinę intervencijų pagrindą, turėdamos pakankamai įgaliojimų neleisti, kad tokia, kaip pastaroji pasaulio finansų krizė pasikartotų – visuomenė ir pasaulio ekonomika to neišgyventų. Iš tikrųjų visiškai netikslinga pritarti priežiūros sistemai, kuri remtųsi valstybių narių institucijų pastangomis, nes jų jurisdikcija baigiasi prie jų sienų, o rinkos dalyviai yra finansų institucijos, kurios gali veikti Europoje be sienų. Todėl privalau pagirti pranešėją už tai, kad jis pabrėžė pasiūlymo svarbą mažosioms ir vidutinėms įmonėms bei Europos perspektyvos atžvilgiu.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Dabartinė finansų krizė atskleidė pagrindinius finansų priežiūros trūkumus, susijusius ir su konkrečiais atvejais, ir su visa sistema. Priežiūros modeliai turėjo nacionalinę perspektyvą, bet nebuvo pritaikyti globalizuotai finansų

sistamai, kurioje įvairios finansinės grupuotės sandorius vykdo kitose valstybėse, nuolat patirdamos su tuo susijusią riziką. Todėl nebuvo bendradarbiaujama, veikla nebuvo koordinuojama, o ES teisės aktai nebuvo taikomi nuosekliai. Taigi šios direktyvos tikslas – iš esmės pagerinti vidaus rinkos veikimą, užtikrinant aukšto lygio priežiūrą ir protingą reguliavimą bei apsaugant indėlininkus, investuotojus ir visus naudos gavėjus. Todėl svarbiausia užtikrinti finansų integralumą, veiksmingumą ir sklandų darbą, išlaikyti valstybės finansų stabilumą bei tvarumą ir sustiprinti tarptautinį koordinavimą bei bendradarbiavimą priežiūros srityje. Manau, kad ypač svarbu sukurti Europos finansų priežiūros institucijų sistemą ir apibrėžti institucijų įgaliojimus, kad būtų sukurtas veiksmingas priežiūros modelis.

Andreas Mølzer (NI), raštu. – (DE) Kai tik paaiškėjo, kad bankai buvo išsipainioję į neįžengiamą finansinių produktų tankumyną ir kad paprastų žmonių sunkiai įgytos santaupos buvo naudojamos rizikingiems sandoriams, turėjo būti sugriežtintas finansų rinkų reguliavimas. Trūkumai turėjo paaiškėti vėliausiai, kai bankininkai dosniai pradėjo išsimokėti premijas, nepaisydami to, kad bankams gelbėti buvo išleisti milijardai. Dėl šios priežasties balsavau už pranešimą.

Pranešimas: Peter Skinner (A7-0170/2010)

Sophie Auconie (PPE), raštu. – (FR) Šiuo reglamento projektu, kuris yra finansų priežiūros paketo dalis, siekiama sukurti Europos draudimo ir profesinių pensijų instituciją. Ta institucija kartu su Europos bankininkystės institucija ir Europos finansų rinkų institucija papildytų priežiūros sistemą. Manau, kad Europos Parlamentas turi aiškiai pasisakyti už integruotą priežiūrą Europos lygmeniu ir kad tada tą patį turi padaryti Taryba.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Norint apsaugoti Europos rinkų ir institucijų skaidrumą bei patikimumą visuomenės akyse, gyvybiškai svarbu sustiprinti Europos draudimo ir profesinių pensijų rinkų priežiūros institucijų kvalifikaciją, išteklius ir savarankiškumą. Tai užtikrins reformos, kurioje ES institucijos šiuo metu dalyvauja, veiksmingumą; reformos tikslas – finansų rinkos priežiūra, siekiant išvengti naujos krizės, panašios į tą, kuri dabar yra apėmusi pasaulio ekonomiką ir kuri turėjo didžiulį poveikį Europos visuomenei.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Dabartinė finansų krizė atskleidė pagrindinius finansų priežiūros trūkumus, susijusius ir su konkrečiais atvejais, ir su visa finansų sistema. Priežiūros modeliai turėjo nacionalinę perspektyvą, bet nebuvo pritaikyti globalizuotai finansų sistemai, kurioje įvairios finansinės grupuotės sandorius vykdo tarpvalstybiniu mastu, nuolat patirdamos su tuo susijusią riziką. Todėl nebuvo bendradarbiaujama, veikla nebuvo koordinuojama, o ES teisės aktai nebuvo taikomi nuosekliai. Taigi šios direktyvos tikslas – iš esmės pagerinti vidaus rinkos veikimą, užtikrinant aukšto lygio priežiūrą ir protingą reguliavimą bei apsaugant indėlininkus, investuotojus ir visus naudos gavėjus. Todėl svarbiausia užtikrinti finansų integralumą, veiksmingumą ir sklandų darbą, išlaikyti valstybės finansų stabilumą bei tvarumą ir sustiprinti tarptautinį koordinavimą bei bendradarbiavimą priežiūros srityje. Manau, kad ypač svarbu sukurti Europos finansų priežiūros institucijų sistemą ir apibrėžti institucijų įgaliojimus, kad būtų sukurtas veiksmingas priežiūros modelis.

Alfredo Pallone (PPE), raštu. – (IT) Balsavau už P. Skinnerio pranešimą dėl Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos steigimo. Visada maniau, kad Europai reikia

pasirūpinti bendromis ir veiksmingomis taisyklėmis bei priemonėmis finansų krizei įveikti ir pradėti iš naujo planuoti ekonomiką.

Todėl negaiškime; privalome nedelsdami imtis veiksmų šiai priežiūros struktūrai tobulinti, sukurdami nepriklausomas institucijas, kurioms būtų suteikti drausminiai įgaliojimai ir galimybė įsikišti tiesiogiai, o ne per Tarybą ar Komisiją. Tačiau aš abejoju dėl sektoriaus indėlio. Sutinku, kad piliečiai neturi būti verčiami mokėti už finansų institucijų klaidas, tačiau būtina subtiliai tai atskirti.

Kai kurios sistemos per šią krizę laikėsi gerai, ir joms nereikėjo prašyti visuomenės pagalbos. Todėl reikėtų atmesti bet kokią pasiūlymą padidinti mokesčių našta. Visa tai būtina padaryti, siekiant paremti (ekonomikos) atsigavimą ir neužkrauti išlaidų MVĮ. Šiandien Parlamentas užėmė atsakingą poziciją Tarybos atžvilgiu, tad tikiuosi, kad šios dienos balsavimas padės mums skubiai pasiekti darnų kompromisą su Taryba ir Komisija.

Pranešimai: Sven Giegold (A7-0169/2010), Jose Manuel Garcia-Margallo y Marfil (A7-0166/2010) ir Peter Skinner (A7-0170/2010)

Carl Haglund (ALDE), raštu. – 12 straipsnio 2 dalis: nepritariu nei institucijai, kuri vadovauja priežiūros institucijų kolegijų veiklai (12 straipsnio 2 dalis, pirmasis sakiny), nei institucijai, vadovaujančiai susirūpinimą keliančiomis ir kritinėmis aplinkybėmis (12 straipsnio 2 dalies c punktas). Šioms institucijoms neturėtų būti suteikta teisė laisvai keisti valstybių narių institucijų teises (garantuojamas Kapitalo poreikių direktyvoje). Šio straipsnio formuluotė, kurią pasiūlė ECON komitetas ir pranešėjai, nėra tiksli, ir dėl to gali kilti nemažai painiavos tarp valstybių narių institucijų bei Europos lygmens institucijų.

12a straipsnio 4 dalis: nepritariu šiam pakeitimui.

12a straipsnio 5 dalis: nepritariu šiam pakeitimui.

12b straipsnis: nepritariu šiam pakeitimui. Tarpvalstybiniu mastu veikiančių institucijų, kurios gali sukelti sistemine riziką, apibūdinimas neaiškus, ir todėl nacionalinėms institucijoms tampa neaiškios jų, kaip priežiūros institucijų, teisės.

12c straipsnis: nepritariu tam, kad, remiantis šiomis direktyvomis būtų sukurtas Problemų sprendimo skyrius. Iš esmės remdamas tokio pobūdžio skyriaus idėją, manau, kad prieš kuriant šį Problemų sprendimo skyrių reikia labiau tam pasirengti, kruopščiai įvertinti poveikį ir nustatyti išsamų savireguliacijos mechanizmą.

(Paaiškinimai dėl balsavimo, sutrumpinti pagal Darbo tvarkos taisyklių 170 straipsnį)

Pranešimas: Arlene McCarthy (A7-0205/2010)

Sophie Auconie (PPE), raštu. – (FR) Pirmiausia reikėtų pažymėti, kad pagrindinis šios krizės veiksnys buvo nuosavo kapitalo stygius bankų sistemoje, taigi reikėtų atkreipti dėmesį ir į jo didinimo svarbą. Todėl balsavau už šį pranešimą. Jame iš tikrųjų tvirtai prieštaraujama pajamų privatizavimui ir nuostolių nacionalizavimui arba jų perkėlimui visai visuomenei. Dabartinė sistema, ypač atlyginimų nustatymo bankų sistemoje politika, palanki didelės rizikos principui. Ir tikrai, per didelės premijos lėmė greito pelno vaikymąsi vidutinės trukmės ir ilgalaikio finansų sistemos stabilumo kaina. Šis pranešimas racionaliai paaiškina, pvz., tai, kad atlyginimas turi būti pagrįstas paskatų sistemomis, o ne garantijomis, darbuotojams suteikiamomis neatsižvelgiant į gautą pelną ar patirtus nuostolius. Be to, šiame pranešime teisingai siekiama įkurti įmonėse atlyginimų nustatymo komitetą skaidrumui ir informavimui pagerinti bei ilgalaikiams interesams apsaugoti.

Sebastian Valentin Bodu (PPE), raštu. – (RO) Europos Parlamentui patvirtintus naująsias bankų premijų taisykles skyrimo už iniciatyvą (skatinamųjų premijų) politika šioje sistemoje turėtų būti nutraukta net ir tada, kai prisiimama pernelyg didelė rizika.

Praėjus dvejiems metams nuo finansų krizės pradžios, per kuriuos premijų tradicija turėjo neigiamų pasekmių pasaulio ekonomikai, o dabar už tai turi mokėti visi Europos mokesčių mokėtojai, aš remiu šias priemones. Bankų sistema galėtų apkaltinti Europos Sąjungą kišimusi į jos politiką. Tačiau ES tik gina mokesčių mokėtojų interesus, o bankininkystės sistemoje daugeliu atvejų buvo rūpinamasi tik savais interesais, nepaisant vartotojų. Pakeitus mąstymą, susijusį su premijomis bankų sistemoje, ir pagrindus jį ne ilgalaikių, o trumpalaikių pajamų vertinimu, Europa bus iš dalies apsaugota nuo ekonominių sukrėtimų.

Be to, kiekviena bankininkystės institucija turi elgtis atsakingai ir pripažinti, kad tarp nustatyto atlyginimo ir premijos dydžio turi būti atitinkamas ryšys.

Džiaugiuosi, kad Parlamentas nutarė, jog turi būti sąžiningas ryšys tarp premijų ir pensijų politikos. Normalu, kai bankininkai gauna pensiją, kuri proporcinga jų valdomos finansų institucijos pasiektiems rezultatams.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Balsavau už rezoliucijos pasiūlymą, kadangi manau, jog kredito įstaigos ir investicinės įmonės turėtų pareikalauti iš savo darbuotojų, kad šie išsipareigotų nesinaudoti asmeniniu apsidraudimu ar draudimo strategijomis, statydami į pavojų suderinimo poveikį, atsižvelgiant į riziką, kuri neatskiriama nuo to, kaip jie atlygina savo darbuotojams. Taip balsavau ir dėl to, kad pritariu įsitikinimui, jog šioje direktyvoje numatytos priemonės yra tam tikri žingsniai vykdant reformas, kaip atsaką į krizę. Remiantis Didžiojo dvidešimtuko, Finansų stabilumo valdybos ir Bazelio bankų priežiūros komiteto išvadomis gali prireikti naujų reformų, įskaitant būtinybę sukurti anticiklines atsargos priemones, dinamiškus rezervus, pagrindinius elementus, kuriais remiantis apskaičiuojami Direktyvoje 2006/48/EB nustatyti kapitalo poreikiai, ir papildomas priemones, susijusias su rizika pagrįstais reikalavimais kredito įstaigoms. Kad užtikrintų tinkamą, demokratišką proceso priežiūrą, Parlamentas ir Taryba turėtų veiksmingai ir laiku įsitraukti į šį procesą.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) Didinti finansų institucijų kapitalą svarbu, tik vartotojai neturi nukentėti ar prarasti indėlius, jei įstaiga patirtų sunkumų. Tačiau privalu atminti, kad šis kapitalo didinimas neturėtų būti toks neproporcingas, jog finansų institucijoms pritrūktų likvidumo. Tai turėtų rimtų padarinių visai rinkai, todėl šį klausimą reikėtų gerai apmąstyti.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Bankų sektoriaus stabilumas ir finansinis tvarumas neabejotinai turi didžiausią reikšmę realiosios ekonomikos vystymui. Dabartinė pasaulinė krizė atskleidė bankų sistemos trūkumus ir privertė visuomenę bei verslo įmones suabejoti jos patikimumu, be to, turėjo neigiamą poveikį Europos gamybiniam bei pramoniniam pajėgumui ir pačių valstybių narių finansų stabilumui. Finansų krizę iš esmės lėmė tai, kad bankų veiklos taisyklės leido per daug rizikuoti, o ta rizika buvo paremta didžiuliu greitų rezultatų siekiu. Dėl kapitalo trūkumo ir nevaldomo išteklių naudojimo tai darėsi vis labiau netvaru. Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, bankų sektoriuje būtina taikyti protingus ir etiškus atlyginimo bei skatinimo metodus ir taip užkirsti kelią strategijai, kuri skatina prisiimti pernelyg didelę riziką; kartu turi būti nustatyti griežtesni reikalavimai kapitalo poreikiui prekybos knygai ir pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Praėjo nemažai laiko, kol buvo patvirtintos naujosios premijų apribojimo taisyklės, kurios bus taikomos tik nuo 2011 m. sausio mėn., o taisyklės dėl bankų nuosavų lėšų – nuo kitų metų pabaigos. Tai kelia nusivylimą, nes griežtos priemonės darbuotojų ir didžiosios visuomenės dalies atžvilgiu jau įgyvendintos; taip dabar yra Portugalijoje, Graikijoje ir kitose šalyse. Todėl taip ir balsavome protestuodami prieš šią dvejopą standartų politiką.

Tačiau jie apsiriboja tik tuo, kad taiko griežtesnes taisykles bankininkų premijoms ir sugriežtina taisykles dėl bankų nuosavo kapitalo, kad bankai būtų geriau pasirengę būsimums krizėms.

Nauji teisės aktai taikomi ir pensijų politikai. Jei darbuotojas kredito įstaigą palieka iki reformos, kredito įstaiga savo nuožiūra sukauptos pensijos išmokas sulaiko penkeriems metams kaip nenumatytiems atvejams skirtą (neapibrėžtą) kapitalą.

Tačiau premijos bus ir toliau mokamos; jos bus mokamos net ir tose kredito įstaigose, kurioms jų šalių vyriausybės taikys išimtinės intervencijos priemonės. Tik šios premijos griežtai priklausys nuo grynųjų pajamų procento, nors tai ir nesuderinama su tvirtos kapitalo bazės išsaugojimu ir tikslu šiuo palankiu momentu gauti visuomenės paramą. Tai nepriimtina.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Šiandien mums pasiūlytame teisės akte iš esmės kalbama apie nuosavo kapitalo poreikio stiprinimą atsižvelgiant į finansų institucijų prisiimtą riziką ir reguliuojant premijas bei „auksinius parašius“. Man gaila, kad nepakankamai toli einama.

Jame, pvz., nenustatyta viršutinė tokių premijų riba ir nenurodyta, kad premijos nėra pagrindinė atlyginimo dalis, nedraudžiami tam tikri vadinamieji „toksiniai“ produktai. Būtent dėl to šis teisės aktas netoli siekia, bet yra šioks toks žingsnis teisinga linkme. Gaila, kad daugialypės finansų sektoriaus reformos ES delsimos kartais dėl politinių priežasčių, nors pabrėžiamas jų būtinumas ir skuba.

Yra dar viena rūpestį keliantis dalykas. Naujos, griežtesnės taisyklės yra puiku. Tačiau ar to pakaks, kad finansai vėl tarnautų ekonomikai? Labai abejotina. Bankai pasiskubino gražinti valstybės pagalbą nevykdydami kredito įsipareigojimų verslui ir privatiems asmenims, kad galėtų mokėti išskirtines premijas. Spekuliacija paplitusi tarptautiniu mastu, nes tie, kurie joje dalyvauja, žino, kad mokesčių mokėtojai mokės, kad ir kas atsitiktų. Jau ne taisykles reikia keisti, o pačią sistemą.

Sylvie Guillaume (S&D), raštu. – (FR) Balsavau už A. McCarthy pranešimą apie bankininkų atlyginimą, kadangi pernelyg didelis per didelio finansų sektoriaus siekis gauti trumpalaikę naudą nepaprastai destabilizavo finansų sektorių ir prisidėjo prie krizės. Šiame tekste, kurį priėmė didžioji Europos Parlamento dauguma, nustatyta kintamosios atlyginimo dalies viršutinė riba ir leidžiama nukelti ne daugiau kaip 70 proc. biržos prekeivių premijų, atsižvelgiant į banko ilgalaikius interesus. Todėl šis tekstas turi du tikslus: stabilizuoti finansų sektorių ir dar kartą priversti jį vykdyti ilgalaikes investicijas.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Praėjus dvejiems metams nuo pasaulinės bankų krizės suduoto smūgio, tikrasis mūsų skausmas dar tik prasideda. Viešajame sektoriuje mažinamos išlaidos, dėl to prarandamos darbo vietos, mažėja gyvybiškai svarbių paslaugų teikimas, ir tai turi poveikį visai ekonomikai. Europos piliečiai jaučia antipatiją didelės rizikos premijų principui, kuris paplitęs bankų sektoriuje, ir šios dienos balsavimas rodo, kad šio nuodingo principo taikymas turi būti nutrauktas.

Wolf Klinz (ALDE), raštu. – (DE) Palaikau Europos Sąjungos iniciatyvą dabartinę atlyginimų nustatymo politiką perorientuoti į ilgalaikę sėkmę ir didesnę sprendimų priėmėjų atsakomybę. Tačiau ši iniciatyva neturi baigtis tuo, kad algų dydį nustatys politikai. Už tai ir toliau turėtų būti atsakingos dabartinės bankų vidaus struktūros, pvz., stebėtojų taryba ir visuotinis susirinkimas. Todėl, taikant pasiūlytą atlyginimų nustatymo politiką, dabartinės struktūros neturėtų būti pakeistos, o tik prirėikus papildytos, užtikrinant, kad tai padės pagerinti priimamų finansinių sprendimų kokybę.

Marine Le Pen (NI), raštu. – (FR) A. McCarthy pranešimo tikslas – kontroliuoti biržos prekeivių atlyginimus ir nustatyti bankams naujas kapitalo poreikių taisykles. Tai paskutinis bandymas reguliuoti bankų veiklą, ankstesni bandymai buvo visiškai neveiksmingi. Šios priemonės siūlomos tik dėl akių. Nauji reglamentai neturės taisomojo poveikio, nes bankai juos vėl apeis.

Per didelių atlyginimų biržos prekeiviams mokėjimas gali būti sustabdytas tik tada, kai bankams bus uždrausta prekiauti nuosavu kapitalu. Tam reikėtų, kad indėlių priėmimas būtų atskirtas nuo bankų investicinės veiklos ir kad būtų uždrausta skolintis iš savęs. Didžiausios finansų institucijos turėtų būti sumažintos, kad nepiktnaudžiautų savo dominuojančia padėtimi. Bankams turėtų būti taikomas 100 proc. kapitalizavimo reikalavimas; tik tada jie galės skolinti, ką turi. Pinigų kiekio didinimas turi būti valstybės atsakomybė, ir valstybei turėtų būti draudžiama laiduoti už bankrutuojančius bankus. Tik nustačius šias sąlygas bankai pradės prisiimti riziką ir kruopščiai įvertins prisiimamą riziką.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Kiekvienas komercinės veiklos sektorius turėtų siekti gerų rezultatų savo akcininkams. Tačiau 2008 m. prasidėjusi finansų krizė išspėjo žmones, kad kai kurių finansų institucijų valdymo praktika pajungta lengvų pinigų darymui per trumpą laiką, nepamatuojant, kaip tai gali pakenkti įstaigos finansinei padėčiai. Be to, daugelis šių finansų institucijų neturėjo pakankamai kapitalo savo prekybiniais portfeliais išlaikyti ir pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais, nekoordinuotu būdu naudojant svertų sistemas ir taip gerokai padidinant operacijų riziką. Balsuoju už šią teisėkūros rezoliuciją, kad finansų institucijų kapitalas daugiau neištekėtų, o atlyginimų nustatymo politika būtų peržiūreta ir suformuluota keliant atsakingesnius uždavinius.

Claudio Morganti (EFD), raštu. – (IT) Mano pozicija Parlamento aptariamo pranešimo atžvilgiu pagrįsta, be kita ko, įsitikinimu, kad, kalbant apie bankininkystę, norėdami apsaugoti rinką ir santaupas, turime nustatyti naujus kapitalo standartus ir pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais, ir prekybos knygai, kad padidėtų apsauga ir garantijos nuo rizikos, kurią prisiima kredito įtaigos.

Dėl bankų sektoriaus manau, kad reikėtų nustatyti taisykles, reglamentuojančias pelnytos baudmės politiką, kad būtų apriboti direktoriams mokami atlyginimai ir premijos ir kad jie bet kuriuo atveju atitiktų veiklos rezultatus bei ilgalaikę kredito įtaigos finansinę padėtį. Tai turėtų naudoti: pvz., vadovų įtikinimas nesilaikyti per daug spekuliacinės ir rizikingos politikos būtų naudingas ne tik atskiroms institucijoms, bet ir rinkoms apskritai.

Franz Obermayr (NI), raštu. – (DE) Pranešime reikalaujama nustatyti griežtesnius kapitalo poreikius, kaip garantiją dėl rizikingų finansinių produktų. Ši krizė mus išmokė, kad privalome būti atsargūs, kai turime reikalą su rizikingais finansiniais produktais. Todėl balsavau už šį pranešimą.

Alfredo Pallone (PPE), raštu. – (IT) Balsavau už trečiąją Kapitalo poreikių direktyvos redakciją (CRD 3), susijusią su finansų institucijų kapitalo poreikiu. Pasiūlyme yra daugybė

naujovių, kuriomis siekiama priderinti ir apsaugoti finansų sistemą būsimos rizikos ir būsimų krizių atveju.

Sutinku, kad reikia didinti kapitalo poreikį prekybos knygai (finansų institucijų vykdoma trumpalaikė perpardavimo veikla) ir pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais. Todėl pritariu tam, kad koreguojant atlyginimų nustatymo politiką būtų nustatytos sankcijos ir viršutinės ribos, ypač premijoms, siekiant atgrasyti nuo nepriimtina ir nevaldomą riziką skatinančios veiklos.

Manau, kad būtų sąžininga, jei valstybės paramą gavusiems bankams nebūtų leidžiama mokėti savo direktoriams premijų, kol nebus grąžinta visa pagalba. Be to, šių bankų direktorių algos negalės viršyti 500 000 EUR per metus. Tai, kad premijos negalės sudaryti daugiau kaip 50 proc. viso direktoriaus atlyginimo, mano nuomone, yra gerai ir garbinga Europos piliečių ir mokesčių mokėtojų atžvilgiu.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE), raštu. – (ES) Europos Parlamentas ką tik priėmė direktyvą, apribojančią bankų sektoriuje išmokamas premijas. Nuo 2011 m. sausio mėn. tik 30 proc. premijos bus leidžiama išmokėti grynais ir ne mažiau kaip pusę tos sumos privalu išmokėti akcijomis ar kapitalu, kurį bankas turės jam sunkiu laikotarpiu. Be to, kartu su algomis turi būti pateikti įvairūs pasiūlymai. Šiandien patvirtintomis taisyklėmis paremiamas bankų sektoriaus kapitalo poreikis. Tai reiškia, kad, praėjus dvejiems metams nuo pasaulinės finansų krizės, šios naujosios taisyklės pakeis premijų mokėjimo principą ir nutrauks paskatas, kurios verčia banko vadovus imtis pernelyg didelės rizikos. Didelė rizika, trumpalaikių premijų mokėjimo praktika kenkia ekonomikai, o mokėti galiausiai tenka mokesčių mokėtojams. Kadangi bankai nesugebėjo įdiegti reformų, mes turime tai padaryti už juos.

Catherine Stihler (S&D), raštu. – Šio pranešimo pasirodymas užtruko. Ypač svarbu, kad užbaigtume šią temą priimdami ES susitarimus, apimančius visas valstybes nares.

Pranešimai: Saïd El Khadraoui (A7-0208/2010) ir Arlene McCarthy (A7-0205/2010)

Britta Reimers (ALDE), raštu. – (DE) Palaikau Europos Sąjungos veiksmus pertvarkant dabartinę atlyginimų nustatymo politiką, kuriais siekiama ilgalaikės sėkmės sprendimų priėmėjams ir didesnės jų atskaitomybės. Tačiau ši pertvarka neturi baigtis tuo, kad atlyginimus nustatinės politikai. Šią užduotį ir toliau turėtų atlikti jau esantys organai, pvz., bankų valdytojų taryba ir visuotinis susirinkimas. Todėl siūloma atlyginimų nustatymo politika negali pakeisti esamų struktūrų, bet daugiausia prireikus jas papildyti, jei nuo to pagerės ekonominių sprendimų kokybė.

Pranešimas: Ramon Tremosa i Balcells (A7-0167/2010)

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Balsavau už pasiūlytą Tarybos reglamentą, ypač Parlamento priimtus pakeitimus, nes manau, kad Europos centrinis bankas (ECB) turėtų užtikrinti pakankamą žmogiškųjų ir finansinių išteklių kiekį sekretoriato funkcijoms atlikti. Tai reiškia aukšto darbuotojų kompetencijos lygio, kurį atspindėtų plačios apimties Europos sektorių rizikos valdybos (ESRV) veikla ir jos Generalinės tarybos sudėtis, užtikrinimą. ECB dar turėtų užtikrinti, kad sekretoriatas būtų nešališkai finansuojamas iš nuosavų išteklių. Be to, sutinku, kad iš visų sekretoriato narių, net ir nustojus jiems vykdyti pareigas, būtų reikalaujama neatskleisti informacijos, kuriai taikomi profesinės paslapties reikalavimai, remiantis Reglamento (ES) Nr. .../2010 [ESRV] 8 straipsniu, siekiant užtikrinti, kad būtų pasiektas šio reglamento 6 straipsnio tikslas.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Parlamentas tvirtai pritarė būtinybei užtikrinti tokias sąlygas, kad Europos finansų rinkos priežiūra būtų stipresnė ir veiksmingesnė; plėtojantis ekonomikos ir finansų krizei šis pritarimas tapo dar stipresnis ir akivaizdesnis. Priežiūros sistema pagal šalis, pagrįsta individualia kiekvienos valstybės narės perspektyva, atrodo vis labiau neįgyvendinama ir nepatikima, atsižvelgiant į visuotinį finansų rinkų, kurios besivystydamos vis labiau tarpusavyje integruojasi, mastą. Todėl palaikau šį pasiūlymą dėl Parlamento teisėkūros rezoliucijos. Europos sisteminės rizikos valdyba (ESRV), tinkamai aprūpinta technine parama ir pasinaudodama Europos centrinio banko pajėgumais bei ištekliais, neabejotinai atliks lemiamą vaidmenį ES, operatyviai nagrinėjant informaciją apie sistemų tobulinimą ir nustatant galimą riziką. Tai labiausiai padės išvengti naujų krizių arba, jei jos neišvengiamos, sumažinti neigiamą krizių poveikį ir skubiai rasti būdų tendencijoms pakeisti.

Petru Constantin Luhan (PPE), raštu. – (RO) Kalbant apie kapitalo judėjimą, globalizacija turėjo didelį poveikį finansų rinkoms. Iš tikrųjų centriniams bankams ne tik buvo skirtas infliacijos reguliuotojo vaidmuo – jie buvo įpareigoti įtraukti į savo darbotvarkę naują tikslą – stabilizuoti finansų rinkas.

Krizė atskleidė svarbius priežiūros trūkumus. Deja, nebuvo įmanoma išvengti pernelyg didelio rizikos susikaupimo šiame sektoriuje. Makrolygio rizikos ribojimo priežiūros srityje taip pat yra daugybė trūkumų.

Balsavau už pranešimą, nes manau, kad naujasis finansų sektorius, kuris apims integruotą makrolygio rizikos ribojimo priežiūrą, absoliučiai privalomas. Tai suteiks mums galimybę ateityje sėkmingai atpažinti finansiniam Europos stabilumui potencialiai gresiantį pavojų ir jo išvengti.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Žinoma, labai svarbu stiprinti bendradarbiavimą nuolat augančios Europos finansų rinkos stebėsenos srityje. Didelis valstybių narių einamosios sąskaitos deficitai ES kilus kainų ir nekilnojamojo turto burbului sukėlė sunkumų ES, kuriai smūgį jau sudavė finansų krizė ir biudžeto deficitai. Tikriausiai prasminga siūlyti, kad iš anksto būtų išpėjama, pvz., tokiais atvejais, kai pradėdamas pūsti toks nekilnojamojo turto burbulas, nors abejotina, ar tai iš tikrųjų turės kokį nors poveikį. Apie nekilnojamojo turto burbulą prieš kiek laiko buvo išpėta JAV, bet finansų rinkoms tai poveikio nepadarė. Taigi netrukus turėsime naują priežiūros įstaigą, kuri negalės imtis jokių priemonių ar nustatyti sankcijų. Be to, kyla abejonių dėl jos tikrųjų įgaliojimų. Man neatrodo, kad šis pasiūlymas iki galo apgalvotas, todėl ir susilaikiau.

Alfredo Pallone (PPE), raštu. – (IT) Norint užtikrinti Europos finansinį stabilumą, būtina sukurti tam tikrą tarpvalstybinę priežiūrą. Tik Europos makrolygio rizikos priežiūros įstaiga būtų galėjusi nustatyti, kad nesubalansuotas skolos didėjimas, nekilnojamojo turto burbulas ir einamųjų sąskaitų deficitai buvo svarbūs makroekonominio ir finansinio stabilumo rizikos veiksniai. Įsteigus naują mikrolygio rizikos ribojimo priežiūros įstaigą, bus įmanoma sustabdyti tolesnių finansinių krizių riziką.

Oreste Rossi (EFD), raštu. – (IT) Šis reglamentas įtartinas, kadangi steigiamos dvi priežiūros institucijos: makrolygio rizikos ribojimo priežiūros institucija, t. y. Europos sisteminės rizikos valdyba (ESRV), ir mikrolygio rizikos ribojimo priežiūros institucija – Europos finansų priežiūros sistema (EFPS). ESRV neturės įgaliojimų valstybėms narėms ar finansų institucijoms nustatyti priemones arba sankcijas, o jos išpėjimai nebus įpareigojantys. EFPS (sistema) turėtų garantuoti Europos centrinis bankas (ECB). Todėl balsavau už tai, kad šis reglamentas būtų gražintas komitetui.

Reports: Antolin Sanchez Presedo (A7-0163/2010), Sylvie Goulard (A7-0168/2010), Jose Manuel Garcia-Margallo y Marfil (A7-0166/2010), Peter Skinner (A7-0170/2010) ir Ramon Tremosa i Balcells (A7-0167/2010)

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE), raštu. – Remiu pranešėjų priimtą strategiją dėl vadinamojo finansų priežiūros paketo. EP nariai ką tik plenariniame posėdyje balsavo dėl tekstų, kuriuose nustatoma naujoji ES priežiūros struktūra ir kuriuos pateikė keturios pagrindinės frakcijos (EPP, S&D, ALDE, Žalieji), dalinių pakeitimų. EP nutarė nebalsuoti dėl teisėkūros rezoliucijos, kad paliktų galimybę pirmą kartą svarstyti ją po vasaros atostogų. Informacija aiški: Parlamentas nori derėtis, bet, jo nuomone, Europos institucijoms turi būti suteikta pakankamai įgaliojimų, kad ateityje būtų išvengta krizių ir būtų sustiprinta bendroji rinka.

Dabar Tarybos eilė pasiūlyti būtinus kompromisus. Šis poelgis yra galutinė pranešėjų pastanga padėti naujajai pirmininkaujančiai valstybei Belgijai (vertiname ligšiolines jos pastangas) pataisyti valstybių narių padėtį.

Reports: Antolin Sanchez Presedo (A7-0163/2010), Sven Giegold (A7-0169/2010), Sylvie Goulard (A7-0168/2010), Jose Manuel Garcia-Margallo y Marfil (A7-0166/2010), Peter Skinner (A7-0170/2010) ir Ramon Tremosa i Balcells (A7-0167/2010)

Kay Swinburne (ECR), raštu. – ECR frakcija visiškai pritaria Europos priežiūros struktūros sukūrimui, ypač ESRV ir bendram taisyklių sąvadui, kuris skirtas finansinėms paslaugoms visoje ES. Nors frakcija jautėsi galinti prisidėti prie didžiosios kompromisinio teksto dalies, keliose srityse dialogas su Taryba ir Komisija peržengė teksto ribas. ECR iš visų tikisi tolesnio dialogo, kad pasiektų susitarimą dėl pirmojo svarstymo, kurį, atrodo, remia visos valstybės narės.

Marie-Christine Vergiat (GUE/NGL), raštu. – (FR) Aš susilaikiau dėl vadinamojo „finansų priežiūros paketo“. Nors jame ir yra kelios antraeilės priežiūros priemonės, to, kas pasiūlyta, neužtenka dabartinei krizei įveikti, juo labiau būsimos krizėms išvengti.

Nepakanka tik įsteigti naujas institucijas, kurios reguliuotų finansų sektorių. Tai, kad Europos sisteminės rizikos valdybos (ESRV) generalinę tarybą sudaro tik ECB, Komisijos ir valstybių narių centrinių bankų atstovai, bet ne Parlamento nariai, daug ką pasako, ypač kai šiai naujai institucijai teks glaudžiai bendradarbiauti su TVF ir G20, bet ji neturės jokio ryšio su Regionų komitetu ar socialiniais partneriais.

Užuot stiprinus Stabilumo paktą, kuris dabar yra tik paprastas paktas, reikia kelti klausimą, kaip iš tikrųjų prižiūrėti finansų rinkas ir ECB ir įgyvendinti naują ekonominę bei socialinę politiką, kuria daugiausia dėmesio būtų skiriama darbo vietų sukūrimui ir kovai su skurdu.

Valstybių įsiskolinimo krizė rodo dabartinės politikos nesėkmę. Dabar laikas daryti iš to išvadas.

Pranešimas: Elisa Ferreira (A7-0213/2010)

Alfredo Antonozzi (PPE), raštu. – (IT) Visiškai pritariu šio pranešimo turiniui, todėl balsavau už jį. Pritariu tai pranešimo pastraipai, kurioje teigiama, kad, norint, jog intervencijos būtų sėkmingos, ES krizės valdymo sistemą turi sudaryti bendrosios taisyklės, tinkama ekspertizė ir finansiniai ištekliai, kurie turėtų būti ir pagrindiniai pasiūlytos tarpvalstybinių sisteminių bankų prioritetų tvarkos ramsčiai.

Sophie Auconie (PPE), raštu. – (FR) Balsavau už šį pranešimą, nes jame pateikti keli principai, kuriems aš pritariu, ypač nuostatai, kad bankams kilę sunkumai neturi prislėgti mokesčių mokėtojų – visų pirma šio reikalo turi imtis bankų sektorius. Šiame pranešime siekiama sustiprinti ir kitą principą – pasitikėjimą: ne tik valstybių narių pasitikėjimą finansų rinkomis, bet ir visų 27 valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą. Ir galiausiai, pritardama šiam pranešimui palaikiau iniciatyvas, kurios jau įgyvendinamos, pvz., privalomųjų neatidėliotinių priemonių planų rengimas (rengia kiekviena priežiūros institucijų kolegijų įstaiga) ir stabilumo fondo (kurį finansuoja privatusis sektorius, o valdo viešasis sektorius), o ne bankų mokesčio pasirinkimas.

Mara Bizzotto (EFD), raštu. – (IT) Dėl sunkumų, kurių patiria pasaulio ekonomikos sistemos, užimtumas Europoje smuko iki negirdėto lygio, ir imta diskutuoti dėl bankų sistemos vaidmens. Tuo metu, kai finansiniai skandalai išpėjo apie šią krizę, o jos priežasčių buvo ieškota fantazijose apie finansų inžineriją, darančią nuostolių investuotojams ir jų santaupoms, turiu tik paremti E. Ferreiros pranešimą. Šis pranešimas, kuriame Komisijai pateikiamos rekomendacijos dėl tarptautinės bankų sektoriaus krizės valdymo, atitinka ne tik būtinybę apsaugoti vartotojus ir jų santaupas, bet ir būtinybę užtikrinti bendrą suderintų taisyklių sistemą, vienodą Europos teisės taikymą, bendrą priežiūros praktiką ir koordinuotą reagavimą į krizės atvejus.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Balsavau už rezoliuciją, nes pritariu Parlamento rekomendacijai, kad Komisija, remdamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 50 ir 114 straipsniais, iki 2010 m. gruodžio 31 d. pateiktų Parlamentui vieno ar daugiau teisės aktų pasiūlymus dėl ES krizių valdymo tvarkos, ES finansinio stabilumo fondo ir sprendimų skyriaus. Tai turėtų būti daroma laikantis priede nustatytų rekomendacijų, atsižvelgiant į tarptautinių organizacijų, pvz., G20 ir Tarptautinio valiutos fondo, pasiūlymus, kad būtų užtikrintos visame pasaulyje vienodos veikimo galimybės, pasiremiant nuodugnia visų turimų galimybių analize, įskaitant poveikio vertinimą. Manau, kad pasitvirtino tai, jog dabartiniai ES ir tarptautiniai finansų sektoriaus priežiūros mechanizmai nėra veiksmingi, kad padėtų sustabdytų arba pakankamai pristabdytų krizių plitimo poveikį. Labai svarbu, kad perskirstant išlaidas, siekiant sumažinti mokesčių mokėtojų išlaidas finansų institucijose ir rinkose kilus krizei, dalyvautų akcininkai ir kreditoriai. Be to, ES konkurencingumui pasaulyje labai svarbu, kad vidaus finansinės paslaugos būtų svarios.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) Manau, kad krizės aplinkybėmis svarbu numatyti naujus mechanizmus, kurie padėtų sumažinti vartotojų nuostolius ir padidintų finansų rinkų skaidrumą bei saugumą. Todėl, mano nuomone, turi būti sukurta Europos krizių valdymo sistema, kartu ir bendrosios taisyklės, kurių turėtų laikytis valstybių narių priežiūros institucijos. Rizikos vertinimo grupė turi būti sukurta, o jos atliekamo vertinimo kriterijai turi būti apibrėžti prieš įvykį ir apdairiai. Tai vienintelis būdas užtikrinti, kad sunkius laikus išgyvenančioms institucijoms daugiau negrėstų pavojai. Krizės negali pagilinti informacija, kuri rinkai nebuvo žinoma iš anksto. Jei taip atsitiktų, tai reikštų rizikuoti patirti nesėkmę, kurios niekas nepageidauja.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šiame pranešime tik prašoma Komisijos iki metų pabaigos pateikti vieną ar daugiau teisės aktų pasiūlymų dėl tarpvalstybinių krizių valdymo bankų sektoriuje, ES stabilumo fondo ir krizių sprendimo skyriaus. Nors jame pateikiama nemažai rekomendacijų, nuolat grįžtama prie tarptautinių institucijų, pvz., G20 ir Tarptautinio valiutos fondo, priimtų pasiūlymų. Tai paisoma tarptautinio kapitalizmo principų.

Žinoma, pranešime pripažįstama, kad ES lygmeniu reguliuoti krizės valdymą bankų sektoriuje nepakanka, ir kad pasitvirtino, jog dabartiniai ES ir tarptautinio finansų sektoriaus priežiūros mechanizmai negali sustabdyti krizės plitimo poveikio. Tai švelnus pasakymas, atsižvelgiant į tai, ką mes iš tikrųjų patiriame.

Todėl Europos Parlamentas pabrėžia, kad ES teks pasiekti bendrą sutarimą dėl to, kas, ką, kada ir kaip daro kilus krizei finansinėse institucijose.

Taip pat jis teigia, kad per krizę ES teisės aktų sistema turėtų padėti išsaugoti finansinį stabilumą, sumažinti mokesčių mokėtojų našta, išsaugoti pagrindines bankų paslaugas ir apsaugoti indėlininkus. Tačiau vis atidėliojamos konkrečios ir veiksmingos priemonės, kurios šiuos žodžius paverstų darbais.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Pagrindinis E. Ferreiros pranešimo tikslas yra ne veiksmingai valdyti krizes, o kad šios problemos nespęstų vyriausybės. Vyriausybės, laimei, greitai paėmė reikalą į savo rankas, nelaukdamas, kol Komisija pabus iš miego, susipainiojusi savo biurokratinėse dogmose, visą dėmesį sutelkusi konkurencijai ir neapkęsdama subsidijų, priblokšta savo pačios negebėjimo išsivelti besiantinančią krizę, nors jau prieš metus buvo galima ją numatyti.

Europos institucijos šiomis kritinėmis aplinkybėmis buvo visai bejėgės. Valstybių ir vyriausybių vadovai mandagiai kvietė J. M. Barroso į svarbius susitikimus. Tačiau patinka jums tai, ar ne, sprendimai buvo priimti vyriausybių lygmeniu. Nesakau, kad vyriausybių sprendimai buvo labai geri: Privalumas tas, kad jie buvo priimti ir greitai priimti. Ir aš įsitikinęs, kad pranešimo nuostatos negali nei ištrinti praeities nesėkmes, nei garantuoti veiksmingumą ateityje.

Petru Constantin Luhan (PPE), raštu. – (RO) Šis krizės laikotarpis atskleidė, kad Europos Sąjunga nesugeba veiksmingai valdyti krizių, kurios prasidėjo tarpvalstybinių finansų institucijų lygmeniu. Ryškiausias to pavyzdys yra bankų kapitalo atkūrimas ir garantinės priemonės, ES priimtoms *ad hoc*. Balsavau už šį pranešimą, nes manau, kad Europai reikia sukurti krizių valdymo sistemą, kuri apimtų bendrąsias teisės aktų normas, taikomas visoms veiklą ES vykdančioms bankinėms institucijoms. Be to, manau, kad šios normos turėtų užtikrinti finansų sistemos stabilumą ir sustiprinti finansinių paslaugų vidaus rinką bei jos konkurencingumą.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Vis didėjanti ekonomikos globalizacija ir tarpvalstybinis daugelio didelių finansinių grupių veiklos pobūdis lėmė sisteminę riziką ir krizių plitimo riziką, nuo kurių nebuvo tinkamai apsaugota prieš finansų krizei smogiant pasauliui. Teisės aktų sistema, kuri dabar priimta, turėtų padėti užtikrinti finansinį stabilumą krizių atvejais, palengvinti mokesčių mokėtojų našta, išsaugoti pagrindines finansines paslaugas ir apsaugoti indėlininkus.

Andreas Mølzer (NI), raštu. – (DE) Dar gerokai anksčiau nei prasidėjo finansų krizė buvo įspėjimų dėl to, kad neribotas liberalizmas finansų sektoriuje labai rizikingas. Dar iki domino efekto, kuris kilo per bankų krizę, tapo aišku, kad būtina imtis skubių veiksmų šioje srityje. Tiesa ta, kad svarbu pagerinti ir koordinuoti finansų rinkų priežiūrą. Tačiau bankų sektoriaus struktūra įvairiose šalyse labai skirtinga. Krizės valdymo būdas, veiksmingas vienoje šalyje, gali visiškai netikti kitai šaliai. Nepritariu nediferencijuotam ir biurokratiniam centralizmui. Pasiūlytos priemonės per daug atitinka šią kryptį ir gali duoti priešingą efektą. Todėl balsavau prieš šį pranešimą.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), *raštu.* – (PL) Europos vadovai sutaria, kad svarbiausia imtis radikalių veiksmų finansų sistemos stabilumui užtikrinti. Šį jų pasiryžimą lėmė stiprus ES piliečių spaudimas, kuriuos baugina tai, kas jau kurį laiką vyksta bankų sektoriuje. Bendras sutarimas apačiose lėmė bendrą viršūnių susitarimą. Pasiūlymas dėl Europos Parlamento rezoliucijos su rekomendacijomis Komisijai dėl tarpvalstybinio krizių valdymo bankų sektoriuje yra mažiausių reikalavimų rinkinys. Be to, tai proto balsas, ir Europos Komisija turėtų išiklausyti į jį. Valstybinės įstaigos neturi nepaisyti padėties bankų sektoriuje ir nusiplauti rankas. Jos rūpinasi bankų paslaugomis besinaudojančių ES piliečių interesais. Pateiktos keturios pagrindinės rekomendacijos – sukurti krizių atvejais taikytinų veiksmų sistemą, reguliuoti tarpvalstybinių sisteminių bankų veiklą, įsteigti ES finansinio stabilumo fondą ir įkurti sprendimų skyrių – yra neginčijami žingsniai teisinga linkme; dėl to ir nusprendžiau pritarti pranešimui.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE), *raštu.* – Pritariau E. Ferreiros pranešimui, pagal kurį mes, EP nariai, prašome, kad Komisija, remdamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 50 ir 114 straipsniais iki 2010 m. gruodžio 31 d. pateiktų Parlamentui vieno arba daugiau teisės aktų pasiūlymus dėl ES krizių valdymo tvarkos, ES finansų stabilumo fondo ir sprendimų skyriaus, laikantis šio dokumento priede pateiktų išsamių rekomendacijų ir atsižvelgiant į tarptautines iniciatyvas, pvz., G20 ir Tarptautinio valiutos fondo, kad būtų užtikrintos visame pasaulyje vienodos veikimo galimybės, pasiremiant išsamia visų turimų galimybių analize, įskaitant poveikio vertinimą.

Catherine Stihler (S&D), *raštu.* – Šis pranešimas ypač svarbus, siekiant suteikti rinkai jai taip reikalingą tikrumą.

Viktor Uspaskich (ALDE), *raštu.* – (LT) Praeitais metais Lietuva ir keletas panašaus likimo ištiktų ES narių krito žemyn ir iki šiol nepasiekė dugno. Iki šiol nežinome galutinių pasekmių, kurios gali būti labai liūdnos. Darbo vietos buvo prarastos, verslas bankrutavo, o dauguma mūsų piliečių vis dar priversti kęsti skausmingas reformas. Krizės našta per sunkiai užgulė mokesčių mokėtojų pečius. Viso to buvo galima išvengti, jei bankų sektoriuje būtume turėję reikalingas tarptautines krizės valdymo taisykles. Esami finansų sektoriaus ES ir tarptautiniai priežiūros mechanizmai buvo neveiksmingi bandant užkirsti kelią krizei bei pakankamai ją sulaukiant. Mes visi sėdime toje pačioje valtyje – turime imtis tvirtų priemonių, norėdami sukurti prevencinę tvarką ir saugumo tinklus, kurie užtikrintų finansų sistemos tvarumą ir stabilumą. Šis bandymas bent jau minimaliai turi apimti tris dalykus: pirma, veiksmingą ES priežiūros struktūrą, susijusią su Europos sistemines rizikos valdyba, antra, kad ES krizės valdymo tvarka, kuri palaiko intervencijas, būtų veiksminga, sukūrus griežtą ES elgesio kodeksą valdymo ir atitinkamų ekspertizių bei finansinių išteklių srityse, trečia, būtina reikalinga priemonė, kuri visoje ES teritorijoje sulygintų verslo sąlygas. Tik tuomet būtų galima lygiateisiškai vykdyti verslo sąlygų stebėseną visoje ES teritorijoje. O svarbiausia – kad Lietuva, taip pat kitos ES valstybės tvarkytų savo viešuosius finansus veiksmingai, skaidriai, atsakingai. Būtina atgauti visuomenės pasitikėjimą bei atkurti mūsų šalių ekonominę savigarbą.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos: Europos finansinio stabilumo fondas, Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė ir veiksmai ateityje (B7–0410/2010)

Alfredo Antoniozzi (PPE), *raštu.* – (IT) Balsavau už šį pranešimą, nes esu įsitikinęs, jog Europos institucijos turėtų dėti daugiau apčiuopiamų ir apibrėžtų pastangų, kad užtikrintų patikimą finansinį stabilumą. Visų pirma, visiškai pritariu teksto daliai, kurioje pabrėžiama, kad „reikia pasiekti tikrą pažangą atskirų valstybių narių fiskalinės ir struktūrinės politikos

sirtyse ir siekiant sukurti naują, tvirtesnį ekonomikos valdymo pagrindą, pagal kurį būtų užkirstas kelias kilti panašioms krizėms ateityje, taip pat didėtų ES ekonominis augimas ir būtų užtikrinamas tvarus makroekonominis subalansavimas iš naujo“.

Sophie Auconie (PPE), raštu. – (FR) Norint, kad būtų užkirstas kelias kilti panašioms krizėms ateityje, taip pat didėtų ES ekonominis augimas ir būtų užtikrinamas tvarus makroekonominis subalansavimas, reikia siekti tikros pažangos atskirų valstybių narių fiskalinės ir struktūrinės politikos srityse. Todėl balsavau už šį pasiūlymą dėl rezoliucijos, nes jame teisingai apibrėžti svarbiausi dalykai ir veiksmai, kurių reikia imtis siekiant gerinti priežiūros sistemą. Pagal būsimą ekonominės priežiūros sistemą turėtų būti siekiama tvarių viešųjų finansų ir ekonomikos augimo, konkurencingumo, socialinės sanglaudos ir prekybos disbalanso mažinimo. Siekdami šio tikslo, turime pašalinti struktūrines problemas, su kuriomis susiduria ES. Taigi šiuo pasiūlymu dėl rezoliucijos siekiama išspręsti vidaus balansų sutrikimo ir netvarios skolos problemą, taip pat išlyginti didelių atskirų valstybių narių konkurencingumo skirtumus.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Balsavau už šią rezoliuciją, nes manau, jog labai svarbu pareikalauti, kad Komisija prašytų Europos finansinio stabilumo fondą atlikti poveikio vertinimą, ypač poveikio euro obligacijų rinkoms ir jų pirkliams. Joje Komisija taip pat raginama įvertinti sprendimų priėmimo dėl specialiosios paskirties įmonės (SPI) procedūros praktiškumą ir atskaitomybę siekiant ilgalaikio sprendimo. Taip pat manau, kad visos valstybės narės, ypač tos, kurios yra ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) narės, plėtodamos savo ekonominę politiką turėtų atsižvelgti į šios politikos poveikį savo šalies mastu ir į pasekmes Europos Sąjungai, visų pirma EPS valstybėms narėms.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Balsavau prieš pasiūlymą dėl Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonės įsteigimo, nes jos steigimas naudojantis TVF ir pastarajam vaidinant lemiamą vaidmenį neatitinka jokių nustatytų sąlygų. Ji tampa pagrindine problema rengiant Europos Sąjungos finansų politikos kryptis ir yra pasiteisinimas naujam puolimui prieš darbo žmones. Tam, kad ES valstybės narės galėtų pasinaudoti šia priemone, būtų taikomos griežtos taupymo programos, kurias įgyvendinant būtų atimamos pajamos iš darbuotojų ir panaikintos jų darbo ir draudimo teisės.

Atvirkščiai, jei norime socialine sanglauda ir solidarumu pagrįstos Europos, Stabilumo paktas turi būti skubiai panaikintas, ESF turi būti taikoma politinė, parlamentinė kontrolė, o Bendrijos biudžetas turi būti padidintas, siekiant teikti paramą darbuotojams, pensininkams, ūkininkams ir bedarbiams bei skatinti tikrai gyvybingą augimą.

Marielle De Sarnez (ALDE), raštu. – (FR) Nebalsavau už rezoliuciją dėl Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonės įsteigimo. Ši priemonė, paskubomis sukurta iš nieko praėjusių metų gegužę Graikijos obligacijų krizės įkarštyje, buvo svarbus žingsnis pirmyn siekiant tobulesnio ekonomikos valdymo euro zonoje. Vis dėlto pasirodė, kad mūsų Parlamentui šiuo klausimu labai trūksta įžvalgumo. Buvo atmesti keli esminiai pakeitimai, įskaitant, mano nuomone, svarbiausią dalyką, o būtent pakeitimą, kuriuo siekiama suteikti šiai sistemai tvarų tvirtą pagrindą įsteigiant Europos valiutos fondą ir taip žengiant pirmą žingsnį Europos obligacijų rinkos, kurią aš jau kelis kartus raginau steigti, link. Taip pat mane stebina tai, kad mūsų Parlamentas atsisako pripažinti teigiamą ECB vaidmenį šiuo laikotarpiu, ypač nusprendamas išpirkti valstybės skolos vertybinius popierius antrinėje rinkoje ir taip padėdamas sumažinti įtampą obligacijų rinkoje. Galiausiai ši rezoliucija, neturinti tvirto teisinio pagrindo, sukuria visiškai baugštus mūsų Parlamento vaizdą, nes,

priešingai nei jis, Komisija, bendradarbiaudama su Taryba, imasi priemonių tam, kad išlaikytų šią priemonę, būtiną euro stabilumui ilguoju laikotarpiu užtikrinti.

Edite Estrela (S&D), raštu. – (PT) Balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl Europos finansinio stabilumo fondo, Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonės ir veiksmų ateityje, nes manau, kad būtina parengti naują ekonomikos valdymo sistemą. Ji turėtų būti nuosekli ir padedanti išvengti krizių ateityje, be to, skatinti tvarią visos ES ekonomikos plėtrą.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Mes balsavome prieš šią rezoliuciją, nes joje ne tik nepripažįstama Europos institucijų atsakomybė dėl dabartinės krizės, bet taip pat tebesiūlomoms priemonėms, neatitinkančioms esminių problemų, su kuriomis susiduria žmonės, ypač darbuotojai, bedarbiai ir daugiau kaip 85 mln. skurstančiųjų.

Be to, rezoliucijoje peršamos politikos kryptys, dėl kurių kaip tik ir susidarė dabartinė padėtis, visų pirma griežtas Stabilumo pakto reikalavimų laikymasis, Europos centrinio banko (ECB) politika ir jo melaginga nepriklausomybė bei primygtinis dėmesys ekonominiam valdymui, kuris skirtas tik tam, kad būtų sustiprintos galingos finansų ir ekonomikos grupės, kurios *de facto* jau yra Europos Sąjungos valdovės.

Vis dėlto pabrėžiame kai kurių klausimų ir paklausimų dėl tyrimų ir informacijos Europos Komisijai bei ECB svarbą. Tačiau tai nepadedą išspręsti problemos arba keisti politikos kryptį. Deja, kai kurie pasiūlymai, kuriuose daug griežčiau ir kritiškiau vertinamas Europos Komisijos vaidmuo, buvo atmesti.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), raštu. – (FR) Šis pranešimas – įrodymas sveiko proto, kuriuo remiamasi bent jau vertinant vieną klausimą, t. y. tai, kad iš skolų krizės negalima išbristi darant dar daugiau skolų. Vis dėlto pagal Tarybos sugalvotą ir šiame pranešime apibrėžtą Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonę numatyta, kad naujos Europos paskolos bus suteikiamos atsižvelgiant į įgyvendinamas ekonomikos ir finansų reformas, pagrįstas politikos kryptimis, dėl kurių ir kilo ši krizė. Taigi šis pranešimas – beprasmiškas. Be to, jame palankiai vertinami parengti griežti taupymo planai, taip pat Komisijos pasiūlymai dėl Europos lygmens nacionalinių biudžetų priežiūros ir sankcijų už Stabilumo ir augimo pakto nesilaikymą griežtinimo.

Dėl to šiame pranešime siūloma pažeisti žmonių ir tautų suverenumo principą. Parlamento užduotis – ginti žmonių, o ne žlugusio elito interesus. Aš balsavau prieš šį dokumentą.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Sunki finansų krizė išryškino euro stabilumo užtikrinimo priemonių silpnumą. Pakartotiniai spekuliantų išpuoliai prieš euro zonos šalis, kurioms buvo iškilusi didžiausia krizės grėsmė, parodė, kad jos nebuvo pasirengusi laiku reaguoti į tokius išpuolius. Šis Stabilumo fondas – esminė priemonė, siekiant atkurti pasitikėjimą rinkomis tam, kad euro zoną sudarančios valstybės narės galėtų finansuoti savo veiklą už konkurencingą kainą ir pasiektų norimų rezultatų po krizės.

Andreas Mølzer (NI), raštu. – (DE) Ši rezoliucija dėl Europos finansinio stabilumo fondo, Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonės ir veiksmų ateityje panaši į siaubo pasaką. Ji parodo, kad politinė vadovybė, kurią sudaro socialdemokratai, konservatoriai, liberalai ir vieningųjų kairiųjų jungtinė frakcija, taip nieko ir nepasimokė iš finansų ir ekonomikos krizės. Ji taip pat labai aiškiai parodo, kad dabar vadovybė pasirengusi pakartoti klaidas, kurios lėmė šią krizę. Pvz., teiginys, kad euras yra saugumo pagrindas – aukštyn kojomis apversta tikrovė. Tai, jog labai skirtingos nacionalinės ekonomikos buvo verčiamos imtis bendrų priemonių, faktiškai sutrikdė finansų politikos vykdymą. Palūkanų normų

skirtumai, dėl kurių girdime tiek daug skundų, yra visiškai natūralus dalykas. Jie parodo valstybės ekonominę galią arba, kita vertus, rizikos investuotojams lygį.

Dabar, norint išspręsti biudžeto deficito problemas ir vėl subalansuoti nacionalinius biudžetus, yra būtinos griežtos taupymo programos. Euroobligacijų emisija dar labiau destabilizuotą euro zoną ir paverstų ES dar didesne sandorių sąjunga. Aš tam nepritariu, todėl balsavau prieš šią rezoliuciją.

Franz Obermayr (NI), raštu. – (DE) Nepritariu idėjai dėl bendros euroobligacijų emisijos, todėl balsavau prieš šį pranešimą.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE), raštu. – Mes galiausiai balsavome už, nors esu susirūpinęs tuo, kad du mūsų pasiūlyti pakeitimai (4 ir 5) buvo atmesti. Konkrečiai, mes norėjome, kad rezoliucijoje būtų sakoma: „mano, kad gali kilti skolos defliacijos spąstų grėsmė, jeigu visoje ES bus įgyvendinamos nesuderintos ir agresyvios fiskalinio konsolidavimo priemonės tinkamai neatsižvelgiant į galimą šalutinį poveikį“ ir „šiuo atžvilgiu labai susirūpinęs dėl spartesnio nei tikėtasi fiskalinio konsolidavimo visoje ES, ypač pažeidžiamose euro zonos valstybėse narėse, socialinio poveikio“.

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Teisės aktų paketu, susijusiu su vadinamuoju Europos Sąjungos finansų sistemos reguliavimu, nei galima, nei norima reguliuoti ir kontroliuoti finansų rinkas. Politinių kapitalo atstovų tvirtinimai apie vadinamąjį rinkų reguliavimą siekiant užkirsti kelią kitai krizei yra dar vienas melas. Krizė – neatsiejama kapitalistinės sistemos dalis. Šių dienų krizė jau brandina kitą kapitalistinę krizę, pranašaujama, dar sunkesnę. Dėl to ES teisinės priemonės nėra skirtos reguliavimui. Jomis bandoma sukurti naujas ES institucijas ir įstaigas, skirtas veiksmingesniam kapitalo mechanizmų kišimuisi į kapitalistines valstybių narių ekonomikas. Jos sudaro dalį ES ir buržuazinių vyriausybių priemonių paketo, skirto griežtesnei Stabilumo pakto reformai, kuria būtų užtikrinta, jog prieš paprastus žmones nukreipta kapitalui reikalinga kapitalistinės restruktūrizacijos banga išsaugotų vienodas, stabilias ir nelanksčias kapitalo politines jėgas visose valstybėse narėse. Kapitalistinė krizė ir prieš paprastus žmones nukreipta kapitalo ataka, kenkianti darbuotojams visoje ES, visiems aiškiai parodė tikrąją ES prigimtį bei ypatumus. Tai įrodo, kad supuvusi išnaudotojiška kapitalistinė sistema negali būti reguliuojama, ji gali būti tik panaikinta plačios darbininkų klasės ir paprastų žmonių socialinės sąjungos pastangomis.

Anna Záborská (PPE), raštu. – (SK) Nuo krizės pradžios vis bandėme surasti veiksmingą dabartinių ES ekonominių problemų sprendimą. Mes diskutuojame dėl naujų veiksmingesnės finansų rinkų priežiūros priemonių, taip pat įsteigiame Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonę. Ar mes taip pat suvokiame, jog kyla pavojus, kad šios centralizuotos priemonės dar labiau apribos subsidarumo principo taikymą? Šiuo atžvilgiu visada buvo linkstama nurodinėti valstybėms narėms, ką jos turėtų daryti. Šiandien skirtumas tik tas, jog prisidengiant siekiu spręsti neigiamus krizės padarinius didinamas spaudimas valstybėms narėms, kad jos pritartų tarpvalstybiniu lygmeniu taikomiems sprendimams. Tie, kuriems kyla abejonių, kartais gali būti laikomi sabotuotojais, todėl jų argumentams neteikiama reikšmės. Vis dėlto žodžiai, kuriuos gerai žinomas verslininkas Tomáš Baťa yra pasakęs apie 1930 m. ekonomikos krizę, vis dar tebėra aktualūs: „Tai, ką mes jau įpratome vadinti ekonomikos krize – kitas moralinio skurdo pavadinimas. Moralinis skurdas yra priežastis, o ekonomikos krachas – pasekmė. Mūsų šalyje yra daug žmonių, kurie mano, kad pinigai gali išgelbėti nuo ekonomikos kracho. Man baisu dėl šio klaidingo požiūrio pasekmių“.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos: Islandijos paraiška dėl narystės Europos Sąjungoje (B7-0407/2010)

Sophie Auconie (PPE), raštu. – (FR) Balsavau už šį rezoliucijos projektą, nes labai džiaugiuosi derybų su Islandija dėl narystės pradžia. Iš tikrųjų ši šalis pasižymi tvirta demokratine kultūra, o jos žmogaus teisių gynimas ir asmens laisvių apsauga jau buvo palankiai įvertinta Europos Sąjungoje. Naryste yra suinteresuota tiek Islandija, tiek ir mes patys. Pvz., Islandija gali būti geras pavyzdys ES aplinkos politikos srityje. Aš noriai pripažįstu, kad kai kuriuos dalykus reikia dar patikslinti. Visų pirma, bus būtinas didesnis teismų sistemos nepriklausomumas, taip pat nedarbo ir infliacijos lygio, kurie vis dar per dideli, sumažinimas. Tačiau Islandija parodė aiškų pasiryžimą atkreipti dėmesį į institucijų pateiktas pastabas, todėl džiaugiuosi šia Tarybos iniciatyva pradėti derybas dėl narystės.

Jean-Luc Bennahmias (ALDE), raštu. – (FR) Mes turime daugybę priežasčių pritarti tam, kad būtų pradėtos derybos dėl Islandijos stojimo į ES. Kaip šalies, turinčios ilgą demokratijos istoriją ir jau susietos su ES daugeliu susitarimų, Islandijos klausimas, atrodo, yra visiškai aiškus. Europos Parlamentas, balsuodamas už rezoliuciją dėl jos narystės, siunčia Islandijai šiltą pasveikinimą, o kartu priimtu pakeitimu jai primena, kad tapti visateise Europos Sąjungos nare ji galės tik tada, jei atliks konstruktyvų vaidmenį atsisakant pramoninės banginių medžioklės. (Islandija, kaip ir Norvegija bei Japonija, nepaisant moratoriumo, kurį prieš 24 metus priėmė Tarptautinė banginių medžioklės komisija, ir toliau žvejoja jūrų žinduolius). Mums belieka įtikinti 300 000 islandų, kuriuos paveikė krizė, kad prisijungimas prie mūsų Europos projekto jiems bus visokeriopai naudingas.

Mara Bizzotto (EFD), raštu. – (IT) Per pastarąjį dešimtmetį plėtros procesas, mano nuomone, buvo pernelyg spartinamas. Ypač tokiu sunkiu metu, kai Europa turi siekti tam tikros ekonominės ir pinigų politikos priemonių pusiausvyros, taip pat užtikrinti vidaus politinę pusiausvyrą įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, neatrodo, kad naujų valstybių įstojimas būtų geriausias būdas padėti Europos Sąjungai išsiaiškinti savo politinę dabartį ir ateitį.

Balsuojant dėl Islandijos paraiškos dėl narystės Europos Sąjungoje nusprendžiau susilaikyti, nes, be kita, pranešime minimas referendumas, kuris turi būti surengtas Islandijoje prieš pradėdant žingsnius dėl galimo stojimo.

Demokratiškesnių metodų taikymas visuomet yra geriausias bet kokios politinės veiklos ir bet kokių iniciatyvų įgyvendinimo būdas, ypač Europoje, kurioje daug sprendimų priimami neatsiklausiant savo piliečių. Nors iš esmės nepritariu Islandijos narystei Europos Sąjungoje, manau, jog sprendimas suteikti suverenai tautai teisę priimti arba atmesti pasiūlymą, kuris galėtų iš esmės pakeisti valstybės likimą, yra sveikintinas.

George Sabin Cutaș (S&D), raštu. – (RO) Manau, kad Islandijos prisijungimas prie Europos Sąjungos naudingas joms abiem: Islandijai būtų užtikrintas didesnis ekonominis stabilumas, o Europos Sąjungai – aktyvesnis vaidmuo Arkties regione.

Tačiau Islandijai iki prisijungimo reikia ištaisyti nemažai trūkumų. Vienas jų yra finansų priežiūros reforma. Islandija yra Europos ekonominės erdvės narė ir taiko Bendrijos teisiną bendrojoje rinkoje. Tačiau turi būti visiškai laikomasi Bendrijos teisyne atitikties vertinimo, akreditacijos ir rinkos priežiūros srityse. Kita problema, kurią reikia spręsti, yra teismų nepriklausomumas.

Aš balsavau už rezoliuciją tikėdamasis, kad Islandija sėkmingai įvykdys šias sąlygas, kurias laikau esminėmis siekiant tinkamo visos ES veikimo.

Mário David (PPE), raštu. – (PT) Balsavau už šį pranešimą ir už pasiūlymą pradėti su Islandija derybas dėl stojimo. Tai tvirtų demokratinių tradicijų šalis, aukštu lygiu atitinkanti Bendrijos teisybę. Kaip nustatyta Europos Sąjungos sutartyje, kiekviena Europos valstybė, jei ji to pageidauja, gali pareikšti norą tapti Europos Sąjungos nare. Jos integracija į ES vyksta įvertinus, ar ji atitinka narystės kriterijus. Šiuo atžvilgiu Islandija yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narė, yra pasirašiusi Šengeno susitarimą ir jau gerokai pažengusi įgyvendinant Bendrijos teisybę. Vis dėlto tam, kad Islandija visiškai atitiktų narystės kriterijus, dar turėtų būti surengtos rimtos derybos svarbiausiais klausimais, kurie neįtraukti į EEE tikslus, pvz., žemės ūkio ir žuvininkystės arba ekonomikos ir finansų politikos klausimais. Pranešime taip pat pabrėžiamas Islandijos valdžios institucijų taikomos finansų priežiūros sistemos organizavimo ir veikimo esminių reformų poreikis.

Marielle De Sarnez (ALDE), raštu. – (FR) Mes turime pakankamai pagrindo pritarti pasiūlymui pradėti su Islandija derybas dėl stojimo į ES. Kaip ilgą demokratijos istoriją turinčios šalies, kuri jau yra susieta su ES įvairiais susitarimais, Islandijos klausimas, atrodo, yra labai aiškus. Vis dėlto ES plėtros procesas per ilgai buvo siejamas su tariamais kandidatais. Mes iššvaistėme daugybę laiko kliedėdami apie neaiškius teritorinius konfliktus (Kroatijos ir Slovėnijos) ir išlaikydami pozicijas amžinoje kovoje dėl Makedonijos pavadinimo. Mes „sugadinome“ derybas dėl vienos Kipro pusės stojimo ir pernelyg entuziastingai pritarėme naujų valstybių narių, vis dar skęstančių korupcijos liūne, stojimui. Todėl nuo pat derybų su mūsų draugais iš Islandijos pradžios turime sudėti visus taškus. Kaip tik tai ir padarė Parlamentas nusiųsdamas šiltą pasveikinimą Islandijai ir kartu primindamas, kad ji gali tapti visateise Europos Sąjungos nare tik tuomet, jei ji vaidins konstruktyvų vaidmenį uždraudžiant pramoninę banginių medžioklę. (Islandija, Norvegija ir Japonija ir toliau žvejoja jūrų žinduolius, nepaisydamos moratoriumo, kurį prieš 24 metus priėmė Tarptautinė banginių medžioklės komisija). Mums belieka įtikinti 300 000 islandų, kuriems pakenkė krizė, kad prisijungimas prie mūsų Europos projekto jiems būtų visokeriopa naudingas.

Philippe de Villiers (EFD), raštu. – (FR) Parlamentas pateikia savo verdiktą dėl pasiūlymo pradėti derybas dėl stojimo į ES rezoliucijoje, kurioje pabrėžiami teigiami šios paraiškos aspektai.

Islandija, turinti tvirtas demokratines ir parlamentines tradicijas, negaus jokios naudos iš įstojimo į ES.

Kaip ryšių su Islandija delegacijos narys, balsavau atsižvelgdamas į šios šalies interesus, kitaip tariant, balsavau prieš šią rezoliuciją ir prieš Islandijos narystę.

Iš tikrųjų, kyla pavojus, kad visa tradicinė šalies žvejybos ir žemės ūkio veikla, kuri būtina jos ekonomikai ir yra jos identiteto simbolis, gali būti paaukota ant BŽŪP ir bendrosios žuvininkystės politikos altoriaus. Kaip žmonėms, kurie visada siekė išsaugoti savo nepriklausomybę ir suverenitetą, islandams kyla pavojus „bėgant nuo vilko užlipti ant meškos“, kai ES pareikalaus, jog sala, kurią jau smarkiai sukrėtė finansų krizė, įgyvendintų jos Bendrijos teisybę ir patenkintų stojimo sąlygas.

Edite Estrela (S&D), raštu. – (PT) Balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos, susijusios su Islandijos paraiška dėl narystės Europos Sąjungoje, nes, atsižvelgiant į Islandijos demokratinę kultūrą, jos narystė ES galėtų būti naudinga joms abiem.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) Islandija – senų ir tvirtų demokratijos tradicijų šalis. Manau, kad Europos Sąjunga gali priimti šią šalį, pavyzdinčiai gerbiančią teisinės valstybės

principus ir giliai alsuojančią Europos kultūrą bei tradicijomis, kurias ji toliau puoselėtų visų valstybių narių naudai. Manau, kad Europos Sąjunga taptų turtingesnė priimdama Islandiją ir kad strateginiu požiūriu tai užtikrins ES tvirtesnę poziciją Šiaurės Atlanto ir Arkties regione.

Elisabetta Gardini (PPE), raštu. – (IT) Šiandienos balsavimu Parlamentas pareiškė savo pritarimą Islandijos narystei ES. Dėl to pasirengimo narystei procesas sparčiai tęsiasi. Šiuo balsavimu pabrėžiamas siekis, kad visi dar atviri derybų klausimai būtų išspręsti teigiamai. Banginių medžioklė – vienas jautriausių klausimų, kuriuos reikia išnagrinėti. Mes suprantame, kad maža šalis gali turėti savo ypatumų ir kad jai gali būti itin sunku, jei būtų pažeista pusiausvyra. Be to, tikėjausi daug platesnės paramos dėl 22 pakeitimo. Kai buvo kalbama apie paprastuosius tunus, Europos Parlamentas balsavo už moratoriumą nesirūpindamas dėl žalos, kuri būtų padaryta Adrijos jūros laivynui. Priimta pozicija peržengė ribas ir, be abejo, buvo atmesta Dohos derybose 73 nariams balsavus prieš, 43 – už, o 24 susilaikius. Dabar, kai raginama apsaugoti banginius, stebina, kad dauguma buvo tokia nedidelė. Apgailestauju, kad net mano frakcija savo balsavimo biuletenyje įrašė minuso ženklą prie 22 pakeitimo. Vis dėlto norėčiau pabrėžti, kad Italijos delegacija balsavo už raginimą nutraukti banginių medžioklę ir atsisakyti visų išlygų, pateiktų Tarptautinei banginių medžioklės komisijai.

Charles Goerens (ALDE), raštu. – (FR) Aš vis dar manau, kad šalies įstojimas į ES reikalauja tikro, o ne tik vienpusio solidarumo, kurį ES siūlo šaliai kandidatėi. Stojimas turi suteikti pridėtinę vertę visoms šalims. Mano pastaba yra bendro pobūdžio ir todėl nėra skirta konkrečiai Islandijai. Labiau norėjau pareikšti nuomonę apie sunkumus, su kuriais Europos Sąjunga šiuo metu kovoja. Kai kurių dabartinių ES narių elgesys, švelniai tariant, yra keistas, nes jos elgiasi su Europos Sąjunga kaip su kokiu jų problemų sąvartynu, per daug nesijaudindamos dėl bendrų interesų. Jei norime stiprinti tai, kas lieka iš sanglaudos ir mūsų galimybės tęsti Europos integraciją, tokios problemos turi būti išvengta būsimų stojų atveju.

Nathalie Griesbeck (ALDE), raštu. – (FR) Labai entuziastingai pritariu ES ir Islandijos derybų dėl narystės pradžiai. Nors ketinome nusiųsti šiltą pasveikinimą Islandijai, kuri su ES jau susaistyta daugybe susitarimų ir partnerystės, priimdami tam tikrus pakeitimus aiškiai pareiškėme, kad ji turės patobulinti skyrimo į šalies teisėjų ir aukščiausių teisminių organų postus sistemą, kad patenkintų kriterijus ir pagrindinį valdžių atskyrimo principą, ir, svarbiausia, kad ji turės sustabdyti banginių medžioklę iki narystės. Be to, aš, kaip tarptautinės Arkties grupės narė, džiaugiuosi naujomis ES galimybėmis daryti įtaką tarptautinei strategijai Arktyje, kai ši šalis taps ES nare.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Nors ir būčiau sužavėtas, jei Islandija įsiliėtų į nepriklausomų šalių, besirenkančių galimybę prisijungti prie ES, gretas, šiandiniame sprendime yra akį rėžiančių prieštaravimų. 25 dalyje teisingai pripažįstama, „kad Islandija atsakingai ir tvariai valdė savo jūros išteklius“ (beje, visiškai priešingai nei pati ES). Toliau jame teigiama, jog tikimasi, kad bus laikomasi konstruktyvios pozicijos vykstant deryboms dėl žuvininkystės politikos, kad būtų pasiektas priimtinas sprendimas, pagal kurį turbūt galėtų būti numatyta galimybė nepriimti BŽP. Vis dėlto 26 dalyje apibrėžtas raginimas Islandijai „priimti priemones žuvininkystės politikos srityje, kurios padėtų jai pereiti prie BŽP“. Mintis, jog Islandija turėtų sugriauti savo atsakingą tvarią sistemą, kad priimtų nevykusią ES sistemą, yra absurdiška. ES turėtų pasimokyti iš Islandijos, kaip sėkmingai vykdyti valstybės kontrolę, o ne primesti sužlugusį modelį išdidžiai žvejų tautai.

Petru Constantin Luhan (PPE), raštu. – (RO) Balsavau už šią rezoliuciją, nes Islandijos narystė suteiktų Europos Sąjungai galimybę vaidinti svarbesnį vaidmenį Arkties regione ir padidintų šio regiono daugiašalio valdymo galimybes. Tikiuosi, kad derybos vyks konstruktyviai ir suteiks Islandijai galimybę priartėti prie Europos modelio. Atsižvelgiant į tai, kad Islandijos viešojo nuomonė dėl stojimo į ES gerokai pasikeitė, o paraiška dėl stojimo buvo pateikta 2009 m. vasarą, kai nepritariančių stojimui buvo kaip niekada daug, manau, kad artimiausiu metu jos valdžios institucijos turėtų surengti plačią informavimo kampaniją apie šio proceso reikšmę tam, kad islandai, pasisakydami per būsimą referendumą dėl prisijungimo, žinotų visus faktus.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), raštu. – (FR) Aš per daug gerbiu islandų tautą, kad tikėčiausi, jog jie prisijungs prie Europos, kuri gins ne jų, bet elito interesus. Islandai jau kenčia nuo savo vyriausybės išdavystės; vyriausybės, ignoruojančios suverenų 95 proc. islandų priimtą sprendimą, kuriuo jie atmetė teisės aktą, pagal kurį buvo siekiama priversti juos padengti nuostolius, kuriuos patyrė bendrovės „Icesave“ britų ir olandų klientai. Kodėl jie turėtų pritarti narystei ES, kuri ragina juos susitaikyti su šiuo žmonių valios nepaisymu? Pagal naujausias apklausas 57,6 proc. islandų nepritaria narystei ES. Aš juos suprantu. Tai ne ta Europa, prie kurios jie turėtų prisijungti.

Nuno Melo (PPE), raštu. – (PT) Islandijos derybų dėl narystės ES pradžia – gera žinia visiems, kurie teigia, kad ES plėtra – natūralus jos likimo vingis. Yra įrodymų, kad pastarieji plėtros etapai buvo sėkmingi ne tik visai ES, bet ir jos valstybėms narėms. Islandija, savo ruožtu, yra šalis, su kuria mes daugelį metų, nuo 1973 m., palaikome gerus santykius, be to, ji taip pat yra pasirašiusi Šengeno susitarimus bei Dublino reglamentą, todėl ji jau priėmė didelę dalį Bendrijos teisyno. Vis dėlto dar reikia nemažai nuveikti, ypač ekonomikos ir finansų srityje, taip pat klausimais, susijusiais su teismų sistema.

Franz Obermayr (NI), raštu. – (DE) Europos Sąjunga jokiomis aplinkybėmis neturi užsikrauti Islandijos skolų naštos. Islandai turi atlikti savo „namų darbus“ ir išbristi iš skolų liūno. Vis dėlto Islandija, priešingai nei Turkija, yra Europos šalis ir jau 15 metų priklauso EEE. Net prieštaringu žvejybos politikos klausimu buvo galima pasiekti pažangą. Todėl balsavau už šį pranešimą.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), raštu. – (PL) Buvau ir esu Europos Sąjungos plėtros, priimant naujas šalis, šalininkas. Europos Sąjunga neturi būti uždaras klubas. Todėl pritariu Islandijos vyriausybės veiklai siekiant narystės Europos Sąjungoje. Iš tikrųjų, sunku įsivaizduoti mažiau prieštarinę kandidatūrą nei Islandija. Tai, kad Islandija priklauso Europos laisvosios prekybos zonai, taip pat turi didžiulės reikšmės. Dėl šios priežasties Islandijos kelias narystės Europos Sąjungoje link turi būti trumpiausias iš visų. Be to, sunku pamiršti Islandijos indėlį, susijusį su Europos sanglauda. Su ELPA dotacijomis susijusių apčiuopiamų rezultatų beveik kiekviename žingsnyje galima rasti Lenkijoje ir kitose ES šalyse. Atsižvelgdamas į šiuos faktus, nusprendžiau balsuoti už pasiūlymą, susijusį su rezoliucija dėl Islandijos paraiškos dėl narystės Europos Sąjungoje, kuriuo užbaigiamos diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį. Taip pat norėčiau išreikšti viltį, kad netrukus balsavimas Parlamente jau bus rengiamas dalyvaujant EP nariams iš Islandijos.

Alfredo Pallone (PPE), raštu. – (IT) Balsavau už rezoliuciją, kad būtų pradėtos derybos dėl Islandijos narystės Europos Sąjungoje. Geografiniu požiūriu Islandija jau yra Europoje, todėl narystė ES – tik normali natūralios įvykių raidos pasekmė. Dėl dabartinės ekonomikos krizės Islandija patyrė rimtų sunkumų, be to, atsirado įtampos tarp jos ir kai kurių ES

valstybių narių dėl kelių jos bankų, į kuriuos Europos gyventojai investavo kapitalą, žlugimo. Dėl to Europos Sąjunga galėtų įsikišti tam, kad būtų rastas sprendimas. Narystė Europos Sąjungoje užtikrins, kad Islandijoje bus atliekami patikrinimai ir įsigalės bendroji rinka ir bendros taisyklės. Akivaizdu, kad vykstant deryboms turi būti atsižvelgta į įvairius dalykus, įskaitant problemas dėl žvejybos kvotų ir banginių medžioklės reguliavimo, taip pat dėl aprūpinimo energija ir energijos išteklių valdymo.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE), raštu. – (ES) Esu labai patenkintas, kad Europos Parlamentas priėmė mūsų pasiūlymą, kuriuo remiantis Islandijos narystė ES turėtų būti susieta su banginių medžioklės nutraukimu. Konkrečiai, Europos Parlamentas pabrėžia Islandijai, kad banginių medžioklė neatitinka Europos Sąjungos taisyklių, ir prašo, kad šalis nutrauktų šią veiklą. Jis taip pat prašo Islandijos atsisakyti šalies rezervų, kurie buvo pateikti Tarptautinei banginių medžioklės komisijai. Tik tuo atveju aš pritarčiau neseniai priimtam ES vadovų sprendimui pradėti narystės derybas su Islandija, kad ji galėtų tapti 28-ąja valstybe nare. Šiandienos balsavimu mes pabrėžiame, kad klausimas dėl kompensacijų, susijusių su „Icesave“ banko žlugimu, britų ir olandų investuotojams turėtų būti sprendžiamas dvišalėmis derybomis.

Nariai palankiai įvertino šių metų birželio 17 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimą pradėti derybas dėl Islandijos narystės ES. Parlamentas taip pat pabrėžia tai, kad Islandijos priėmimas į ES suteiktų galimybę ES atlikti aktyvesnę vaidmenį Arkties regione, be to, jis atkreipia dėmesį į šios šalies „tvirtą demokratinę kultūrą“. Islandija – viena iš Šengeno susitarimo šalių, Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos narė, be to, nuo 1973 m. ji pasirašiusi su ES laisvosios prekybos susitarimą.

Viktor Uspaskich (ALDE), raštu. – (LT) Gerbiami kolegos, dauguma iš jūsų, esu įsitikinęs, esate susipažinę su Europos Sąjungos Sutarties 49 straipsniu, kuriame teigiama „kiekviena Europos valstybė gali pareikšti norą tapti Sąjungos nare“. Lietuva yra pakankamai jauna ES narė ir aš manau, jog būtų savanaudiška bei veidmainiška po savęs užtrenkti duris. Tačiau, iki Lietuvai prisijungiant prie Europos Sąjungos 2004 m., ji turėjo atlikti nemažai reformų bei leisti į skausmingus kompromisus, kad atitiktų Sąjungos stojimo kriterijus. Tas pats laukia ir Islandijos. Politinis ir ekonominis drebėjimas, kuris privedė prie Islandijos bankų sistemos žlugimo 2008 m., davė aiškų perspėjimą visai Europai. Islandija bando dabar atsigausti, bet vis tiek jos laukia dar ilgas kelias, kol atstatys savo ekonomikos stabilumą. Kompensacijos „Icesave“ indėlininkams bei skolų grąžinimas keletui ES valstybių narių – gera pradžia. Tai taip pat svarbu norint atgauti tiek savo šalies, tiek užsienio visuomenės pasitikėjimą. Islandija pati turi ką pasiūlyti, įskaitant savo tvirtą demokratinę kultūrą, kuri, be abejonės, praturtintų mūsų Sąjungą.

Islandija labai prisideda prie ES aplinkos ir energetikos politikos – vertimusi atsinaujinančia energija ir savo patirtimi kovojant su pasauliniu atšilimu. Nuo Islandijos priklausys, ar ji atitiks stojimo kriterijus ir iš tikrųjų nuspręs prisijungti prie Sąjungos. O tuo tarpu, mes turėtume toliau stiprinti ryšius su šia valstybe bei tęsti bendradarbiavimą tarp Europos Parlamento ir Islandijos parlamento.

10. Balsavimo pataisymai ir ketinimai: žr. protokolą

(Posėdis sustabdytas 13.35 val. ir atnaujintas 15.05 val.)

PIRMININKAVO: JERZY BUZEK*Pirmininkas***11. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas: žr. protokolą****12. Europos išorės veikslių tarnyba – Europos išorės veikslių tarnyba (diskusijos)**

Pirmininkas. – Kitas darbotvarkės punktas – bendros diskusijos:

– dėl pranešimo dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo, kuriuo nustatoma Europos išorės veikslių tarnybos struktūra ir veikimas [08029/2010 – C7–0090/2010– 2010/0816(NLE)]

– Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto vardu. Pranešėjai: Elmar Brok ir Guy Verhofstadt;

– dėl Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo [2010/2578(RSP)].

Elmar Brok, *pranešėjas.* – (DE) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, pone Maroš Šefčovič, ponios ir ponai, Madrido politinis susitarimas – pirmas svarbus mūsų žingsnis Europos užsienio veikslių tarnybos (EUVT) įsteigimo link. Žinome, kad tai nėra galutinis rezultatas, nes Pareigūnų tarnybos nuostatuose ir Finansų reglamente suteikiama pakankama veikimo laisvė taikyti bendro sprendimo procedūrą – galutinio šios tarnybos sukūrimo prielaidą.

Vis dėlto šiuo susitarimu užtikrintas tam tikras planavimo ir pasirengimo procesų saugumas. Mes, Europos Parlamentas, taip pat norime aiškiai pareikšti, kad esame už EIVT. Europos Parlamento pageidavimas turėti vyriausiąją įgaliotinę buvo įtrauktas į Konstitucijos Europai Konvenciją. Šis vyriausiasis įgaliotinis bus atsakingas už Europos Sąjungos išorės santykius ir vykdys jos užsienio ir saugumo politiką. Vyriausioji įgaliotinė turės savo tarnybą, kuri padės jai užimti tvirtą poziciją Komisijos, Tarybos ir likusio pasaulio atžvilgiu, parodyti Europos užsienio politikos vienybę ir darną ir užtikrinti, kad būtume ne tik *global payer*, bet ir *global player*. Šis susitarimas, kuriam rytoj tikriausiai pritarės Europos Parlamento dauguma, yra būtinas žingsnis pirmyn.

Per šias derybas svarbiausia buvo pasiekti, kad ši tarnyba sugebėtų ginti bendrus Europos gyventojų interesus. Šių sudėtingų derybų metu mums taip pat pavyko užtikrinti, kad nebūtų pakeisti tarnybos įgaliojimai ir užduotys, t. y. tai, kas apibrėžta galiojančiais Bendrijos teisės aktais ir kontroliuojama Europos bendrijos sprendimų priėmimo institucijų, nepavirstų tarpvyriausybėmis priemonėmis ir nebūtų vėl „nacionalizuota“. Galbūt ponas Maroš Šefčovič neprieštaraus mano teiginiui, kad Europos Parlamentas pastaraisiais mėnesiais kartais darė daugiau dėl Komisijos teisių nei pati Komisija.

Dar kartą norėčiau paaiškinti, kad po tam tikro trypčiojimo vietoje, Taryba pareiškė pasirengusi pripažinti faktą, kad Europos Parlamentas šioje srityje taip pat turi balso teisę ir kad Finansų reglamento, Pareigūnų tarnybos nuostatų bei šių konsultacijų derinys lėmė tai, jog šis procesas tapo bendro sprendimo procedūra ir kad kaip tik dėl šios priežasties mums pavyko pasiekti didelę pažangą per konsultacijas.

Todėl labai svarbu, kad užtikrinant Bendrijos metodo įgyvendinimą ir išplečiant ne tik su teisingumo ir vidaus politika susijusias Europos Parlamento teises, numatytas Sutartyje, pagaliau pasiekėme, kad ateityje pirmą kartą prieš priimant sprendimus užsienio ir saugumo politikos srityje mums bus pateikiama informacija ir su mumis bus konsultuojamasi. Be to, turėsime, pvz., galimybę atlikti ambasadorių (po jų paskyrimo ir prieš jiems pradėdant

eiti pareigas) apklausą, kaip dalį keitimosi nuomonėmis procedūros, t. y. ne tokiu pat būdu kaip konsultavimosi proceso metu. Dėl šios priežasties kartu su galimybėmis, kurias teikia biudžeto teisė, bei atsižvelgiant į faktą, kad sutartis su trečiosiomis šalimis ateityje turės ratifikuoti Europos Parlamentas, ir tarpiniame etape mums bus pateikiama informacija ir su mumis konsultuojamasi, o tai, savo ruožtu, leis Parlamentui vaidinti svarbų vaidmenį formuojant Europos užsienio politiką.

Vis dėlto negalima teigti, kad Parlamentas nori prisiimti atsakomybę už veiklą užsienio politikos srityje. Ateityje tai bus vykdomojo organo užduotis. Mes norime turėti kontrolės galimybę ir galimybę pasakyti „ne“. Mes norime, kad būtų galima priimti pagrįstus sprendimus dėl biudžeto, be to, norime, kad būtų galima atlikti patikrinimus. Todėl mums reikia priemonių ir informacijos, kuri leistų mums Europos piliečių vardu pasinaudoti Parlamento teisėmis šiose srityse. Manau, kad šis susitarimas yra svarbus žingsnis šia linkme.

Norėčiau padėkoti baronienei C. Ashton už tai, kad baigiantis deryboms sugebėjome pasiekti gerų rezultatų.

Pirmininkas. – Ačiū už kalbą, pone E. Brok. Norėčiau, kad niekas neviršytų skirto laiko. Suprantu, kad tai buvo svarbi kalba, bet vis dėlto prašau laikytis reglamento.

Guy Verhofstadt, *pranešėjas.* – Pone pirmininke, visų pirma noriu padėkoti pranešėjams Elmar Brokui ir Roberto Gualtieri, kurie taip pat vedė derybas su ponija C. Ashton, Komisija ir Taryba.

Taigi tarnyba jau įsteigta ir, manau, kad galime teigti, jog pasiekėme gerą rezultatą, kuriam gali pritarti ir kuriuo gali didžiuotis visos institucijos. Sakau tai nepaisydamas vakar Prancūzijos ministro pirmininko pono F. Fillono išsakytų pastabų. Jis teigė, kad tarnyba negali peržengti tam tikrų raudonų linijų, Prancūzijos raudonų linijų. Turiu pasakyti ponui F. Fillonui: „*Vous êtes trop tard*“ – jūs pavėlavote, nes šiuo susitarimu dėl tarnybos mes nužengėme toli už raudonųjų Prancūzijos linijų. Tai joks atsitiktinumas, tiesiog mes visapusiškai taikėme ir įgyvendinome Lisabonos sutartį. Kaip tik Lisabonos sutartyje, kurią ratifikavo ir Prancūzija, numatyta ateityje sujungti Europos Sąjungos užsienio politiką.

Mums nebereikia *une bataille arrière-garde* dėl tarnybos, nes tarnyba jau įsteigta. Dabar turime pasinaudoti šia tarnyba, kad sukurtume tikrą ES užsienio politiką, nes – būkime sąžiningi – iki šiol tikros ES užsienio politikos visiškai neturėjome. Pamenu, kai 2002 m. buvau Tarybos narys, skyrėme net 50 sekundžių karui Irake, ir tai tuo metu buvo „plačiausiai“ nagrinėtas užsienio politikos klausimas. Europa tuo metu neturėjo galimybės jo svarstyti arba priimti bendrą poziciją šiuo klausimu. Mes neturėtume to kartoti, ypač daugiapoliame šiandienos pasaulyje. Negalime elgtis taip, kaip anksčiau.

Tai priklausys nuo ponios C. Ashton; tai ir yra mūsų šiandienos žinia. Tarnybai reikės aiškių kelrodžių ir tvirto vadovavimo. Sutartimi poniai C. Ashton suteikta daug įgaliojimų tai padaryti. Ji turi teisę net iš anksto neįspėjusi sušaukti Užsienio reikalų tarybą. Ji turi teisę imtis iniciatyvos, nes kartu ji yra ir Komisijos pirmininko pavaduotoja. Ji taip pat privalo pateikti bendrąsias gaires, apibrėžiančias strateginius mūsų Europos Sąjungos interesus, ir visos šios pareigos tenka jai ir jos tarnybai.

Ponia C. Ashton, viso šio derybų proceso pabaigoje norėčiau duoti jums vieną patarimą: sukurkite tarnybą, kuri būtų Bendrijos įrankis. Europos Sąjungos laimėjimai buvo paremti išbandytu metodu, t. y. Bendrijos metodu. Tik tais atvejais, kai buvo taikomas Bendrijos metodas, darėme pažangą ir sėkmingai žengėme pirmyn. Pažvelkite, pvz., į bendrąją rinką. Tais atvejais, kai šis principas nebuvo taikomas, prasidėjo sąstingis ir netgi regresija.

Pažvelkite, pvz., į Europos Sąjungos kovą su finansų krize. Tik remdamiesi šiuo metodu galime laimėti.

ES užsienio politika gali būti apibrėžta tik suformuluojant, kaip aš tai vadinu, tikrus „Europos Sąjungos interesus“ be valstybių narių įsikišimo. Remdamasi savo turimais įgūdžiais ir patirtimi, galėsite apibrėžti šiuos tikrus „Europos Sąjungos interesus“. Tuomet ponios C. Ashton pareiga, be abejo, bus ginti šiuos Europos Sąjungos interesus, nes, mano nuomone, ir Europos Parlamento nuomone, tai, kas naudinga Europos Sąjungai, yra naudinga ir jos valstybėms narėms, taip pat ir jos piliečiams.

Catherine Ashton, *Komisijos pirmininko pavaduotoja ir Europos Sąjungos vyriausioji igaliojanti užsienio reikalams ir saugumo politikai*. – Pone pirmininke, džiaugiuosi galėdama būti čia ir aptarti vieną svarbiausių Europos darbotvarkės klausimų – Europos išorės veiksmų tarnybos steigimą.

Norėčiau pradėti padėka už konstruktyvų Parlamento ir pranešėjų, ypač Elmar Broko, Guy Verhofstadto ir Roberto Gualtieri, bendradarbiavimą viso šio proceso metu, taip pat padėka Užsienio reikalų, Vystymosi, Konstitucinių reikalų, Biudžeto ir Biudžeto kontrolės, JURI komitetams, kurių darbas daugeliu požiūrių padėjo patobulinti sprendimo dėl EIVT redakciją. Taip pat dėkoju Parlamento pirmininkui.

Per pastarąsias savaites visi kartu daug pasiekėme kurdami visoms suinteresuotosioms šalims reikalingas prielaidas. Reiškiu pagarbą kitiems kvadrologo nariams – ponui Marošui Šefčovičiui ir Komisijai, taip pat Tarybai pirmininkavusiai Ispanijai ir jos delegacijos vadovui Migueliui Moratinos, o kartu ir kolegoms iš Tarybos. Esu ypač dėkinga teisės tarnyboms, kurios visą laiką mus tinkamai konsultavo ir teikė paramą.

Atėjo laikas priimti sprendimą.

Per pastaruosius mėnesius visai pagrįstai daug dėmesio buvo skiriama institucinių keblumų ir administracinės painiavos problemoms. Pagrindo sudarymas – svarbi užduotis, tačiau tai reikia daryti nepamirštant priežasčių, dėl kurių steigiamo šią tarnybą, o šios priežastys tapo vis akivaizdesnės, kai aš, jūsų igaliota, keliavau, norėdama aplankyti vyriausybes, karines misijas ir mūsų delegacijas bei programų vykdytojus visame pasaulyje.

Prieš pradėdama kalbėti apie tam tikras smulkmenas, norėčiau pasakyti kelis žodžius apie šios tarnybos ateities viziją. Nėra geresnės vietos už šiuos rūmus ir nėra geresnio laiko už šiandieną, kad prisimintume, kodėl ši tarnyba tokia svarbi Europos Sąjungai ir kodėl ji ženklina mūsų veiklos posūkį greitai besikeičiančiame geopolitiniame kraštovaizdyje.

Negalime veikti nevienodai pasaulyje, kuriame matomi esminiai galios poslinkiai ir kuriame problemos tampa vis sudėtingesnės ir labiau susijusios tarpusavyje. Turime nuosekliau ir veiksmingiau ginti Europos interesus bei Europos projekto vertybes, ir turime tai daryti plačiais užmojais.

Europos Sąjunga ir valstybės narės turi išpūdingą priemonių ir išteklių, taip pat ryšių ir patirties, t. y. visko, kuo galima būtų remtis kuriant geresnę stabilesnę pasaulį, arsenalą. Taigi turime visa tai sujungti, kad parengtume jungtines programas ir kuo labiau padidintume mūsų įtaką ypač tose neramaus pasaulio vietose, kur mūsų veiksmai svarbiausi. Kur tik bekeleavau – nuo Gazos ruožo iki Haičio, Rytų Afrikos ir Balkanų – tai buvo pagrindinė mano išvada.

ES išorės veiksmai visada bus susiję su įvairiais veikėjais. Teisinga ir tinkama, kad vystymosi politikos priemonės skiriasi nuo diplomatijos, krizių valdymo ir humanitarinės pagalbos

priemonių. Andris Piebalgs, Stefan Füle ir Kristalina Georgieva kartu su kitais kolegomis iš Komisijos turi aiškius, skirtingus vaidmenis, ir aš dėkoju jiems už darbą, kurį jie atlieka, bet pagal Lisabonos sutartį mes turime galimybę veikti kartu, remdamiesi viena bendra išsamia politikos strategija. Taigi siekis jau tampa realybe.

Aš įsivaizduoju EIVT kaip tarnybą, kuri užtikrintų, kad mums kalbant mūsų balsas būtų išgirstas, o mums imantis priemonių, mūsų veiksmai būtų reikšmingi. Mūsų piliečiai gerai žino, kad didelės problemos – silpnų valstybių, pandemijų, energetinio saugumo, klimato kaitos ir nelegalios migracijos – daug veiksmingiau sprendžiamos kartu.

Šiam veiksmingumui konfliktų prevencijos, taikos kūrimo, saugumo ir stabilumo vardan pasiekti reikia, kad sutelktume visas mūsų turimas priemones – diplomatijos, politinio dalyvavimo, paramos vystymuisi, civilinių ir karinių krizių valdymo. Tai svarbu Europos ateičiai, tai svarbu pasaulio ateičiai.

Pati mačiau, ką esame pajėgūs nuveikti, kai dirbame kartu. Kai keliavau į Rytų Afriką, mačiau sėkmingą mūsų karinio laivyno jūroje vykdytą operaciją „Atalanta“, ir kartu taip pat mačiau svarbių pajėgumų kūrimą ir plėtrą sausumoje. Kaip mėgsta kartoti mūsų karinės misijos dalyviai, problemų jūroje sprendimas glūdi sausumoje. Dėl šios priežasties bendradarbiaudami su Andris Piebalgs siekiame užtikrinti, kad mūsų programos būtų labiau suderintos. Kaip tik todėl aš vėl susitiksiu su Kenijos, Tanzanijos, Mauricijaus, Seišelių, Pietų Afrikos, Mozambiko, taip pat su regioninių organizacijų atstovais ir Afrikos Sąjungos vadovais, kad kartu aptartume, kaip galėtume padėti Afrikos vadovams rasti vietos lygmens politinius sprendimus ir kaip galėtume padėti Somalio žmonėms kurti geresnę ateitį.

Žinau, ką galime padaryti ir ką darome, taip pat žinau, ką galime pasiekti ateityje. Prisipažinsiu, kad esu ambicinga, nes manau, jog laikas judėti pirmyn ir pasiekti, kad tarnyba būtų kuo greičiau įsteigta ir pradėtų veikti.

Pateikta nemažai gerų pasiūlymų: sprendimo projektas ir pareiškimų, kurie sudaro nuoseklų paketą, rinkinys. Pone pirmininke, aš juos dabar oficialiai pateikiu, kad jie būtų įtraukti į šiandienos posėdžių protokolą.

Plačiau prie kiekvieno aspekto neapsistosi, todėl norėčiau atkreipti dėmesį tik į keletą konkrečių klausimų, pvz., į tai, kaip mes suradome tinkamų apsaugos priemonių srityse, kurios, mano žiniomis, svarbios šiems rūmams.

Pirmas ir svarbiausias dalykas tai, kad dokumente aiškiai nurodyta, jog išsaugome Bendrijos metodą visose srityse, kuriose jis taikomas šiandien. Išorės veiksmų tarnyba glaudžiai bendradarbiauja su Komisijos tarnybomis, kaip dalimi ES sistemos.

Antra, žinau, koks svarbus šiems rūmams politinės atsakomybės klausimas. Esu įsitikinusi, kad geras sprendimas buvo apibrėžtas politiniame pareiškime dėl politinės atsakomybės. Tikiuosi intensyvaus dialogo ir keitimosi informacija su Europos Parlamentu, taip pat užtikrinsiu, kad mano bendradarbiai šiam savo darbo aspektui teiktų pirmenybę.

Dėl daugybės įpareigojimų, susijusių su mano postu, negaliu taip dažnai, kaip norėčiau, dalyvauti jūsų diskusijose, tačiau džiaugiuosi, kad turime mano pavadavimo tokiems atvejams sistemą, apimančią, visų pirma, mane galinčius pavaduoti kolegas iš Komisijos ir taip pat retkarčiais Užsienio reikalų tarybos narius (šiuo atveju tai būtų arba rotacijos tvarka pirmininkaujančios valstybės narės narys, arba pirmininkaujančių valstybių narių trejeto narys).

Trečia, finansinė atskaitomybė. Esu patenkinta, kad turime aiškias nuostatas dėl patikimo finansų valdymo ir šios srities garantijas, įskaitant tinkamus sprendimus klausimais, susijusiais su biudžeto įvykdymo patvirtinimu bei delegacijų vadovų perigaliojimu tam, kad jie galėtų panaudoti veiklai skirtus asignavimus. Parodydama, kokią reikšmę teikiu šiam klausimui, esu numačiusi ne tik įsteigti generalinį direktoratą, kuriam vadovautų vykdomasis generalinis sekretorius, bet ir paskirti už biudžetą ir administravimą atsakingą generalinį direktorių.

Ketvirta, susitarėme dėl kruopščiai suderintų susitarimų dėl vystymosi politikos ir priemonių. Žinau, kad buvo šiek tiek nerimaujama, jog naujoje programoje gali būti užmiršta vystymosi politika. Patikėkite, yra priešingai.

Vystymas – svarbiausia ES išorės veikla. Ji davė mums galimybę užimti tvirtas didžiausios pasaulyje paramos teikėjos pozicijas tarptautinėje arenoje, taigi mūsų bendradarbiavimo programos yra pagrindinis mūsų dvišalių ir regioninių santykių įrankis. Tai numatyta ir naujojoje Lisabonos sutartyje, tačiau vystymosi politika negali būti įgyvendinama atskirai nuo kitų išorės santykių politikos dalių. Todėl kuriame tvirtą bendrą pagrindą, leidžiantį mums – Andris Piebalgs, Stefan Füle ir man – dirbti kartu ir užtikrinti, kad mūsų bendradarbiavimo programose būtų numatyti bendri vystymosi tikslai ir ypač skurdo mažinimo tikslas.

Penkta, priėmėme suderintą susitarimą dėl personalo, atsižvelgdami į valstybių narių norą, kad bent trečdali visų darbuotojų sudarytų valstybių narių diplomatinių tarnybų personalas (kad galėtume pasinaudoti jų patirtimi, kalbos mokėjimu ir istoriniais ryšiais), kartu užtikrinant, jog ne mažiau kaip 60 proc. personalo sudarytų nuolatiniai pareigūnai. Lygiai taip pat, žinoma, turime užtikrinti tinkamą lyčių ir geografinę pusiausvyrą bei nepamiršti platesnių įvairovės klausimų.

Aš asmeniškai esu įsipareigojusi tai daryti. Įvairovė – tai jėga. ES atstovaujanti tarnyba turėtų atspindėti šią įvairovę. Vienas iš mūsų skiriamųjų bruožų ir konkurencinis pranašumas bus turtinga patirtis, idėjų gausa ir kalbų žinios, t. y. tai, ką tarnybai duos geriausi Europos diplomatai.

Šešta, jūs matėte mano deklaratiją dėl EIVT centrinės administracijos. Pagrindinė mintis yra tokia, kad mes visi turėtume bendrą supratimą apie tai, kaip ši tarnyba atrodys.

Svarbu stengtis viską tinkamai atlikti nuo pat pradžių ir kartu nepraleisti progos patikrinti, kaip visa tai veikia atsižvelgiant į naujus prioritetus ir veiklos kryptis.

Šių rūmų nariai uždavė daug klausimų dėl krizės valdymo ir taikos kūrimo priemonių. Aš užtikrinsiu, kad atitinkami Komisijos padaliniai spręstų kovos su krize, konfliktų prevencijos ir taikos kūrimo priemonių planavimo ir programavimo klausimus ir kad tiek tiesiogiai man, tiek ir atitinkamoms organizacijoms pavaldžios BSGP struktūros glaudžiai bendradarbiautų ir vystytų bendrą veiklą. Tai, be abejo, bus vykdoma nepažeidžiant tam tikrų politikos kryptių ypatumų, ypač jų tarpvyriausybinių ir Bendrijos pobūdžio.

Labai svarbus bus veiksmingas įvairių EIVT tarnybų darbo koordinavimas. Remdamasi savo tiesioginiais įgaliojimais ir atsakomybe, užtikrinsiu, kad visų EIVT tarnybų veikla, visų pirma BSGP struktūrų ir kitų atitinkamų EIVT tarnybų bendradarbiavimas, būtų visapusiškai koordinuojama, atsižvelgiant į jų specifinį pobūdį.

Taip pat užtikrinu, kad bus tinkamai koordinuojamas ir ES specialiųjų atstovų bei atitinkamų tarnybos departamentų bendradarbiavimas.

Galiausiai šiuose rūmuose visuomet daug dėmesio buvo skiriama žmogaus teisių klausimams. Tai prioritetinė sritis (tam visiškai pritariu), todėl pažadu, kad aš, kaip vyriausioji įgaliotinė, teiksiu pirmenybę žmogaus teisių ir gero valdymo skatinimui visame pasaulyje ir užtikrinsiu, kad šis siekis kaip pagrindinė gija nusidriektų per visą mūsų veiklą.

Žmogaus teisių ir demokratijos reikalų struktūra bus centrinėje įstaigoje, taip pat visų Europos Sąjungos delegacijų, kurių uždavinys stebėti žmogaus teisių padėtį ir skatinti veiksmingai įgyvendinti ES žmogaus teisių politikos tikslus, koordinavimo centruose.

Gerbiamieji nariai, Europai reikia išorės veiksmų tarnybos siekiant sustiprinti užsienio politiką. Mums reikalinga jungtinė platforma, skirta Europos vertybėms ir interesams ginti visame pasaulyje. Atėjo laikas pasitelkti priemonę, skirtą užsibrėžtiems tikslams įgyvendinti. Atėjo laikas skirti tinkamus žmones į reikiamus postus, kad būtų pradėtas būtinas darbas.

Aš pritariu pasiūlytiems pakeitimams ir paremsiu juos Taryboje. Šiuo metu svarbu kuo sparčiau priimti sprendimus ir dėl Tarnybos nuostatų bei Finansų reglamento pakeitimų, ir dėl 2010 m. biudžeto dalinio pakeitimo.

Kaip ir pradžioje, dėkoju jums už bendradarbiavimą ir tikiuosi jūsų paramos. Tikiuosi, kad rytojaus balsavimas bus istorinis Europos Sąjungos raidos žingsnis. Vis dėlto tai nėra mūsų galutinis tikslas, tačiau pagrindinis dalykas mūsų ateities vizijai įgyvendinti.

Maroš Šefčovič, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – Pone pirmininke, norėčiau padėkoti už pateiktą Parlamento nuomonę ir tvirtai paremti jos priėmimą, nes esu įsitikinęs, kad šis teigiamas balsavimas taps svarbiu EIVT steigimo žingsniu, be to, tai bus aiškus svarbus signalas, kad naujoji tarnyba sulaukia demokratinio šių rūmų pritarimo.

Šis sprendimas taip pat tinkamai atspindės svarbų vaidmenį, kurį atliko Europos Parlamentas diskusijose dėl naujosios tarnybos. Turiu pasakyti, kad nepaprastai vertinu vyriausiosios įgaliotinės Cathy Ashton intensyvų darbą, atliktą per pastaruosius keletą mėnesių. Ne kiekvieną dieną steigama nauja tarnyba. Nors buvo sunku, nors buvo sudėtinga, mums pavyko pasiekti politinį sutarimą per septynis mėnesius nuo naujos sutarties įsigaliojimo, o tai, manau, didelis laimėjimas.

Manau, kad tai liudija faktas, jog Cathy Ashton sugebėjo pasiekti labai tvirtą pusiausvyrą pasiūlydama pirmą sprendimo variantą, tačiau pirminis sprendimo projektas turėjo būti labai nuodugniai įvertintas taikant demokratinės priežiūros procedūrą. Prisimindamas kvadrologo metu vykusias diskusijas tarp Miguelio Moratinos, šio Parlamento narių, pranešėjų E. Broko, G. Verhofstadto, R. Gualtieri ir mūsų, kaip Komisijos atstovų, galiu pasakyti, kad mes įvertinome visus galimus straipsnius ir visas galimas nuostatas. Visada ieškojome geriausio sprendimo, ir tikrai manau, kad jį radome.

Diskusijose ypač daug dėmesio buvo skiriama trimis sritims. Pirma, kėlėme klausimą, kaip galėtume užtikrinti, kad išorės veiksmų tarnyba būtų visavertė ES sistemos dalis. Mes aptarėme tai labai nuodugniai, todėl manau, kad pasieksime šį tikslą ir turėsime tikrą Europos išorės veiksmų tarnybą. Antra labai svarbi problema – klausimas, kaip užtikrinti tinkamą finansinę atskaitomybę. Šiuo atveju vėl nagrinėjome visus galimus variantus, ir aš tikiu, kad dabar, net jei ketiname sukurti kažką naujo, kai lėšos žmonėms, kurie dirbs Europos išorės veiksmų tarnyboje, bus skiriamos iš trijų šaltinių, turėsime visas reikiamas integruotas į sistemą su finansine atskaitomybe susijusias apsaugos priemones, ir esu tikras, kad sistema atlaikys išbandymus, susijusius su būsima veikla.

Paskutinė didelė diskusijos dalis buvo skirta klausimui dėl paramos vystymuisi: kaip tinkamai valdyti šią sritį, išlaikant Bendrijos paramos vystymuisi dvasią, ir kaip užtikrinti šio Parlamento teisę vykdyti demokratinę priežiūrą. Vėlgi, manau, dirbome išradingai ir protingai, priėmėme daug kūrybiškų sprendimų, todėl galvoju, kad radome sprendimą, kuris padės sudaryti tinkamiausias sinergijas. Galime pasitelkti valstybių narių patirtį, Komisijos žinias, mūsų delegacijų ryšius vietose, ir esu tikras, kad ši sinergija padės mums kur kas veiksmingiau atstovauti Europos Sąjungai už jos ribų.

Aš labai laikiu Komisijos nutarimo dėl šio sprendimo palaikymo vėliau šį mėnesį ir galiu jus patikinti, kad Komisija padarys viską, kas įmanoma, kad labai glaudžiai bendradarbiaudama su vyriausiąja įgaliotine, Taryba ir Parlamentu, užbaigtų šį procesą, galutinai išspręstų Finansų reglamento ir Pareigūnų tarnybos nuostatų klausimus bei užbaigtų formuoti biudžetą. Jau dabar labai laikiu veiksmingo ir puikaus Europos išorės veiksmų tarnybos darbo nuo šių metų rudens.

Filip Kaczmarek, *DEVE komiteto nuomonės referentas.* – (PL) Pone pirmininke, poniam C. Ashton, pone Marošai Šefčovičiaus, pasiektas geras derybų rezultatas, o galutinis dokumentas tobulesnis už pirminį projektą. Norėčiau trumpai paaikškinti Vystymosi komiteto ketinimus. Savo nuomonėje komitetas daugiausia dėmesio skyrė keletui svarbiausių klausimų.

Pirma, mes pageidavome, jog vystomojo bendradarbiavimo tikslai labiau atsispindėtų įvairiose Europos Sąjungos politikos kryptyse tam, kad būtų apsaugotas vystomojo bendradarbiavimo savarankiškumas ir nepriklausomumas. Kitaip tariant, pageidavome, kad vystomasis bendradarbiavimas taptų masalu, kaip kas nors pasakytų, diplomatinį priemonių arsenalą. Norėčiau labai padėkoti C. Ashton už tai, ką ji sakė šiandien, ir už jos pareiškimus apie vystomąjį bendradarbiavimą, nes Vystymosi komitetui tai buvo labai svarbu.

Antra, pageidavome, kad veiklos išlaidų, susijusių su finansinėmis priemonėmis, kontrolė būtų nedviprasmiškai patikėta už vystymąsi atsakingam Komisijos nariui.

Trečia, pageidavome, kad naujosios tarnybos personalą sudarytų ne tik profesionalūs diplomatai iš valstybių narių, bet ir darbuotojai, turintys įvairių problemų, susijusių su vystymosi, prekybos ir saugumo sritimis, sprendimo patirties išoriniame pasaulyje.

Ivo Strejček, *pavadojantis INTA komiteto nuomonės referentą.* – (CS) Elmaro Broko ir Guy Verhofstadto pateiktas pranešimas dėl Europos išorės veiksmų tarnybos struktūros ir veikimo – kompromisas, todėl kaip ir kiekvienas kompromisas jis turi ir teigiamų, ir neigiamų aspektų. Mes manome, kad pagrindinis teigiamas aspektas yra tai, jog Europos išorės veiksmų tarnyba bus atskaitinga Europos Parlamentui tiek politinės, tiek ir biudžeto kontrolės požiūriu. Vis dėlto ši parlamentinė priežiūra turėtų būti toliau stiprinama tam, kad būtų pakankamai atsižvelgta į nacionalinių parlamentų poziciją, ypač dėl užsienio politikos ir saugumo prioritetų, kuriuos EIVT pateiks visos Europos Sąjungos vardu.

Dėl atitinkamo praktinio darbo, gaila, kad į pranešimą neįtraukta Europos Parlamento Tarptautinės prekybos komiteto nuomonė, kuriai komitete vienbalsiai pritarė kolegos Parlamento nariai iš Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos ir Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos. Nuomonės esmė – Europos Komisijos prekybos generalinio direktorato įgaliojimų išaiškinimas taip, kad jie atitiktų apibrėžtis, pateiktas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 207 ir 218 straipsniuose.

Roberto Gualtieri, *BUDG komiteto nuomonės referentas.* – (IT) Pone pirmininke, ponias C. Ashton, pone Marošai Šefčovičiaus, ponios ir ponai, akivaizdu, kad pranešimas, dėl kurio rengiamės balsuoti, yra ne paprasta nuomonė, o intensyvių derybų rezultatas. Už šias derybas norėčiau padėkoti vyriausiajai įgaliotinei ir Tarybai pirmininkavusiai Ispanijai. Šiose derybose svarbų vaidmenį atliko ir Parlamentas, gerokai patobulindamas sprendimo tekstą, kurį turės priimti Taryba.

Madride pasiektas kompromisas visiškai atitinka tikslus, kuriais vadovavosi E. Brok ir G. Verhofstadt šiame gerai suderintame darbe: įsteigti Europos tarnybą, kuri turėtų pakankamai išteklių ir galių ES išorės veiksnių nuoseklumui bei veiksmingumui padidinti ir kuri kartu būtų glaudžiai susijusi su Bendrijos metodo taikymu ir su Komisija bei kurios atžvilgiu Europos Parlamentas vykdytų visapusišką demokratinę kontrolę.

Taip pat norėčiau atsakyti ir tiems, kurie minėjo vadinamąsias raudonąsias linijas, kurių Europos Parlamentas neturi peržengti. Kaip tik dėl to, kad Parlamentas sugebėjo visapusiškai ir dinamiškai vykdyti savo prerogatyvas, net ir peržengdamas kai kurias vyriausybės užbrėžtas raudonąsias linijas, Europa turės veiksmingesnę, demokratiškesnę ir europietiškesnę tarnybą. Kalbu apie tarnybą, kuri, pvz., būtų pajėgi suderinti vystomojo bendradarbiavimo politiką su likusia Europos Sąjungos išorės veiksnių dalimi, nepažeisdama reikalavimų dėl politikos krypties nepriklausomumo arba Komisijos atsakomybės.

Parlamentas ir toliau tvirtai ir ryžtingai naudosis savo teisėkūros ir biudžetinėmis prerogatyvomis, ypač per ateinančius mėnesius, siekdamas apibrėžti Pareigūnų tarnybos nuostatus ir Finansų reglamentą atsižvelgiant į bendrus šio pranešimo metmenis. Jis taip pat atidžiai kontroliuos faktinę tarnybos plėtrą ir užtikrins, kad būtų visiškai laikomasi Madrido susitarimo raidės ir dvasios, pradedant tinkamu Europos pareigūnų dalyvavimu tarnybos valdyme ir baigiant bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) biudžeto reforma.

Jis taip pat pasinaudos šiomis prerogatyvomis, kad užtikrintų Vyriausiojo įgaliotinio tarnybos pareigūnams visapusišką Europos Parlamento paramą, t. y. paramą institucijos, kuri daugiau negu bet kas kitas rūpinasi tikrosios Europos užsienio politikos plėtojimu ir jos laipsnišku suderinimu su bendrais interesais. Madrido susitarimas – svarbus šios veiklos etapas.

Ulrike Lunacek, *FEMM komiteto nuomonės referentė.* – (DE) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, pone Marošai Šefčovičiaus, ponios ir ponai, aš šiandien taip pat sėdžiu ant dviejų kėdžių. Kalbu ir kaip Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešėja, ir kaip šešėlinė Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso pranešėja. Abiem šiais atvejais pavadoju savo kolegę M. Brantner, kuri maždaug prieš šešias savaites pagimdė dukterį ir todėl perdavė man savo darbą. Naudodamasi proga norėčiau jai labai padėkoti už atliktus parengiamuosius darbus ir paramą.

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas daugiausia dėmesio skyrė lyčių lygybės principui įgyvendinti Europos išorės veiksnių tarnyboje (EIVT). Susitarimu mums pavyko užtikrinti subalansuotą moterų ir vyrų atstovavimą ir, baronienė C. Ashton, tikiuosi, jūs vykdysite šios srities išipareigojimus. Taip pat tikiuosi, kad, skirdama savo darbuotojus (įskaitant delegacijų vadovus), remsitės lygių galimybių vyrams ir moterims ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus darbe principu, kuris įtvirtintas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 157 straipsnyje, ir užtikrinsite tinkamą atstovavimą visais lygmenimis.

Kaip šešėlinė Žaliųjų frakcijos pranešėja norėčiau padėkoti ponams E. Brokui, G. Verhofstadtui ir R. Gualtieri už jų bendradarbiavimą. Taip pat norėčiau paaiškinti, jog dirbdami kartu parengėme daug pradinio projekto patobulinimų, kad būtų sukurta nuosekli, bendra ir veiksmingesnė Europos užsienio politika. Būtent todėl mano frakcija remia šį pranešimą ir rytoj balsuos už jį. Šiame pranešime numatyta tvirta žmogaus teisių struktūra, vystymosi politikos garantijos, griežtesnė mūsų demokratinė kontrolė (pvz., būsimi ES ambasadoriai, prieš pradėdami eiti pareigas, turės dalyvauti šiuose rūmuose surengtuose klausymuose) bei skaidrus užsienio politikai skirtas biudžetas.

Mūsų entuziazmą šiek tiek prislopino tai, kad nėra aiškių civilinių krizių valdymo ir prevencijos struktūrų. Be to, Europos išorės veiksnių tarnyba teiks nedaug konsulinių paslaugų Europos piliečiams. Pageidautume ir tvirtos civilinių krizių prevencijos ir valdymo struktūros, taip pat taikos kūrimo priemonių, daugiau dėmesio skiriant civilinėms problemoms spręsti.

Kompromisas nėra visai tai, ko mes norėjome, bet geranoriškumas ir pasiryžimas, baronienė C. Ashton, padės mums tai įgyvendinti. Tačiau tai duos rezultatų tik tuomet, jei jūs veiksite pakankamai ryžtingai ir užtikrinsite, kad konkretūs nacionaliniai interesai, ypač susiję su karine sritimi, apie kuriuos, pvz., per pastarąsias savaites kalbėjo Prancūzija, būtų nustumti į antrą planą.

Ryžtingai įgyvendinkite mūsų bendras Europos mintis ir veiksmus! Užsitikrinkite šio Parlamento paramą ir neskirkite viso dėmesio atskirų valstybių narių interesams.

Ivaylo Kalfin, *CONT komiteto nuomonės referentas*. – (BG) Pone pirmininke, pone Komisijos nary, baronienė C. Ashton, viena pagrindinių problemų, su kuriomis pastaraisiais mėnesiais susidūrėme, buvo susijusi su Parlamento galimybėmis gauti visas būtinas priemones, skirtas griežtai Europos išorės veiksnių tarnybos išlaidų kontrolei vykdyti.

Dėl ypatingo institucinio Europos išorės veiksnių tarnybos pobūdžio iškilo nemažai klausimų, susijusių su jos biudžeto skaidrumu, ekonomiškumu ir veiksmingumu.

Džiaugiuosi, kad labai aktyviomis kolegų iš Biudžeto kontrolės komiteto, Europos Komisijos ir jūsų, baronienė C. Ashton, asmeninėmis pastangomis mes sugebėjome rasti geriausią sprendimą, suteikdami Parlamentui galimybę priimti sprendimą dėl tarnybos įsteigimo.

Aiški atsakomybė ir pasirinktas viso biudžeto sudarymo procedūros modelis suteikia mums pasitikėjimo, kad visos susijusios institucijos pakankamai veiksmingai rengs ir įgyvendins Europos Sąjungos užsienio politiką laikydamosi aiškių atskaitomybės taisyklių.

Savo darbu stengėmės, kad Europos išorės veiksnių tarnyba būtų įsteigta kuo greičiau. Tikiuosi, kad netrukus įrodysime, jog priimtos priemonės veikia gerai. Praktiniu požiūriu tai reiškia, kad Europos mokesčių mokėtojų interesai yra visiškai apsaugoti.

Mario Mauro, *PPE frakcijos vardu*. – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, dėl kasdieninių įvykių įvairiose pasaulio dalyse ir toliau stiprėja poreikis, kad Europos diplomatinė tarnyba būtų kuo greičiau įsteigta ir pradėtų darbą.

Pasiektas politinis susitarimas turėtų būti laikomas ne kuo kitu, o puikiu pradiniu tašku ir labai teigiamu faktinio tarnybos darbo pradžios ženklu. Esu tikras, jog užsibrėžti tikslai, o būtent tai, kad tarnyba turėtų būti stipri bei padėti Europos Sąjungai padidinti savo vaidmenį tarptautinėje arenoje ir kad ji turėtų toliau stiprinti Bendrijos metodo taikymą, taip pat garantijos, jog Parlamentas vykdys biudžeto ir politinę kontrolę, duos apčiuopiamų rezultatų.

Vis dėlto keletą klausimų vis dar reiktų išaiškinti. Jie, be abejo, susiję su pačiu svarbiausiu tarnybos veiklos aspektu. Norėčiau atkreipti dėmesį į dviprasmišką poziciją, kurią užėmė daugelis vyriausybių. Nors raudonos linijos, kurias minėjo ponas R. Gualtieri, buvo nutrintos neseniai pasirašius Madrido susitarimą, vis dėlto, atsižvelgiant į dviprasmišką daugelio vyriausybių elgesį, apie kurį ką tik kalbėjau, jos dar egzistuoja neoficialiu lygmeniu. Turiu omenyje vakarykščius pirmininkavimą baigiančios valstybės narės atstovo M. Moratinos pareiškimus; jis, kalbėdamas apie žmogaus teisių padėtį Kuboje, nedviprasmiškai pareiškė, kad šioje srityje pirmenybė turėtų būti teikiama ne bendrai Europos pozicijai, o dvišaliams susitarimams.

Taigi, pone Komisijos nary, mums kiltų didžiulis pavojus, jei skatintume tokias dviprasmybes, jei skatintume tai, kad sudarius taip giriamą politinį susitarimą faktiškai prasidėtų dar vienas slaptų derybų dėl pareigybių ir įgaliojimų raundas, o ne būtų plėtojamas veiksmingas mechanizmas. Esu įsitikinęs, kad jūs sugebėsite pasiekti rezultatų, kurių mes visi trokštame.

Hannes Swoboda, *S&D frakcijos vardu.* – (DE) Pone pirmininke, manau, kad pranešėjas Maroš Šefčovič ir visų pirma baronienė C. Ashton parengė labai gerą pranešimo projektą. Mano frakcija vieningai jam pritarė ir rytoj nuoširdžiai balsuos už.

Be abejo, šiuo metu siekiama užtikrinti, kad kai kurios vyriausybės suteiktų diplomatinei tarnybai šansą, jau nekalbant apie tai, kad Prancūzijos vyriausybė dabar turi kitų problemų, kurios nebeturi nieko bendra su raudonosiomis linijomis. Reiktų užmiršti raudonąsias linijas, nes dalyko esmė visai ne tai. Daugelis Europos piliečių yra susirūpinę, kad Europoje bus pernelyg išpūsta diplomatija. Tačiau kalbame ne apie diplomatinės tarnybos padvigubinimą, bet apie jos stiprinimą. Dėl to kai kurios vyriausybės turės sumažinti savo diplomatinės tarnybas kartu plėsdamos Europos Sąjungos diplomatinę tarnybą. Štai ko siekiama šiomis priemonėmis ir mes jas visapusiškai remiame. Tokiu būdu atskiros vyriausybės suteiks baronienei C. Ashton ir diplomatinei tarnybai didelių galimybių.

Tikiuosi, kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija bus pirmoji pirmininkaujančioji valstybė, kuri pasinaudos šia galimybe ir visapusiškai parems baronienę C. Ashton, be abejo, konsultuodamasi su užsienio reikalų ministru ir užsienio reikalų ministerija. Turime siekti, kad mūsų užsienio politika būtų plačiau įgyvendinama Europos lygmeniu.

Alexander Graf Lambsdorff, *ALDE frakcijos vardu.* – (DE) Pone pirmininke, artėja balsavimas, todėl atėjo laikas pateikti įvertinimą. Teigiamas šių derybų rezultatas tai, kad jūs, ponija C. Ashton, priėmėte sprendimą dėl valdybos, kurios pareiga bus jums patarti, sudarymo tarnybos viduje. Tai turi daug daugiau prasmės, nei iš pradžių pasiūlyta struktūra su visagaliu generaliniu sekretoriumi, kuris dirba vienas.

Antras labai teigiamas dalykas – politinės atsakomybės padidinimas. Tai pagerins Briuselyje ir Europoje rengiamų diskusijų užsienio politikos klausimais kokybę ir padės šiek tiek sumažinti demokratijos stygių šioje srityje. Mano frakcijai stipri žmogaus teisių struktūra – labai svarbus dalykas ir mes esame tuo patenkinti.

Vis dėlto yra ir trūkumų. Jums nepavyko (arba nebuvote tam pasirengusi) įsteigti nuolatinės politinės atstovybės, kuri būtų tikrai verta savo vardo. Tiesa, buvo surastas Europos Parlamentui tinkantis sprendimas, bet, nors mums kartais atrodo kitaip, Europos Parlamentas nėra pasaulis. Jūs turėsite būti atstovaujama ir kitose vietose (ateina į galvą Maljorka ir Kijevas). Juk buvote kritikuojama, kad negalėsite vienu metu būti visur. Būčiau labai norėjęs, jog tai būtumėte išsprendusi kitaip.

Jūs taip pat ką tik pasakėte: „jūs matėte mano pareiškimą dėl centrinės administracijos“. Man kyla klausimų dėl to, kad matėme du pareiškimus dėl centrinės administracijos koncepcijos. Jūs pateikėte pareiškimą Nuolatinių atstovų komitetui (Coreper) praėjus 48 valandoms nuo susitarimo Madride pasirašymo. Šiame pareiškime jūs remiatės ne tik 2009 m. spalio mėn. Tarybos sprendimu, bet ir Lisabonos Sutarties 14 protokolu. Mano nuomone, šis pareiškimas prieštarauja tam, dėl ko buvo susitarta Madride. Šiandien jūs mums, išrinktiesiems Europos piliečių atstovams, pateikėte pareiškimą, kuris, tikiuosi, pakeis jūsų pareiškimą, 2010 m. birželio 23 d. pateiktą Nuolatinių atstovų komitetui. Negalima, viena vertus, kalbėti apie tinkamą krizių valdymo struktūrą o, kita vertus, pateikti Nuolatinių atstovų komitetui pareiškimą, pagal kurį už tai bus atsakingas tik krizių valdymo ir planavimo direktoratas (CMPD).

Mano konkretus klausimas jums: ar pareiškimas, kurį šiandien pateikėte Europos Parlamento plenariniame posėdyje, pakeičia pareiškimą, kurį jūs pateikėte Nuolatinių atstovų komitetui? Prašau neįrodinėti, kad šie du pareiškimai neprieštarauja vienas kitam. Prieštaravimas akivaizdus, ir visi, kurie pasidės abu pareiškimus šalia vienas kito, iš karto jį pastebės. Arba bus sukurta tinkama struktūra ir jums pavyks įgyvendinti ką nors nauja, kaip ką tik sakė ponias U. Lunacek, arba mums kils problemų.

Heidi Hautala, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (FI) Pone pirmininke, norėčiau pasakyti, kad esu labai patenkinta šių diskusijų rezultatais, ypač todėl, kad manau, jog šiame institucijų sutarime buvo visiškai atsižvelgta į žmogaus teisių aspektus. Taip pat norėčiau paraginti vyriausiąją įgaliotinę veiksmingai dirbti šio susitarimo dvasia.

Labai džiaugiuosi, kad centriniu lygmeniu turi būti įsteigtas aiškiai „matomas“ skyrius, padalinys, kuris bus atsakingas už žmogaus teisių klausimų įtraukimą į visas išorės veiksmų sritis. Turime užtikrinti, kad šis padalinys veiktų kuo aukštesniu lygiu, taigi tikrai galėtų turėti įtakos visiems išorės santykiams. Taip pat buvo susitarta, kad grupės, atsakingos už žmogaus teises, būtų įtrauktos į visas ES delegacijas užsienyje; jos bus atsakingos už šiuos klausimus vietos lygmeniu. Dabar taip pat turime užtikrinti, kad tarp Parlamento, Europos išorės veiksmų tarnybos ir vyriausiojo įgaliotinio įsivyratų naujas požiūris, atitinkantis Lisabonos sutarties dvasią, o tai reikštų, kad esame pasiryžę pasaulyje vykdyti nuoseklesnę ir tvirtesnę užsienio politiką.

Charles Tannock, *ECR frakcijos vardu.* – Pone pirmininke, dėl Europos išorės veiksmų tarnybos, kurią labiau norėtume vadinti ES diplomatine tarnyba, sudėties neseniai vyko užsitęsę ginčai. Laimei, tai jau baigėsi, ir vyriausioji įgaliotinė C. Ashton, gavusi daug pasitikėjimo dėl savo administracinių sugebėjimų ir dėl mokėjimo siekti sutarimo, pradėjo eiti savo pareigas.

Didžiosios Britanijos konservatoriai nepritarė Europos išorės veiksmų tarnybos steigimui, tačiau dabar mes esame nusiteikę jos atžvilgiu veikti konstruktyviai, nors ir kritiškai. EIVT, kokio siūloma dabar, neišvengiamai yra kompromisas (mano nuomone, priimtinas kompromisas), bet galbūt turėtume tikėtis tokios mišrios *sui generis* nepriklausomos institucijos, kokios dar nėra tekę matyti.

Man asmeniškai norėtusi, kad daugiau dėmesio būtų skiriama tarpvyriausybiniam požiūriui į Tarybą ir nacionalinių ir ES diplomatų atrankai atsižvelgiant į nuopelnus, o ne pagal nacionalines kvotas, taip pat keletui politinių paskyrimų (ir kodėl gi nepaskyrus vieno ar dviejų buvusių ministrų pirmininkų?). Vis dėlto palankiai vertinu Europos išorės veiksmų tarnybos strateginį vaidmenį formuojant vystymosi ir pagalbos politiką bei nedidelį šio Parlamento galių padidėjimą, pvz., vyresniųjų pareigūnų klausimų patvirtinimą ir

biudžetinius bei su Tarnybos nuostatomis susijusius įgaliojimus, kurie yra aiškiai nustatyti Sutartyse. Tai dar labiau padidins demokratinę šios tarnybos priežiūrą.

Galiausiai, tikiuosi, kad ir nacionalinių parlamentų nariai nuo pat pradžių aktyviai dalyvaus naujų oficialių EIVT priežiūros struktūrų veikloje. Tai ypač svarbu dėl karinių BSGP misijų, kurios finansuojamos ne iš ES, o iš nacionalinių biudžetų. JK ženkliai prisideda prie šių misijų, o mūsų nacionalinių parlamentų nariai turi būti visapusiškai vertinami ir informuojami, jei norima išsaugoti visuomenės paramą šioms misijoms valstybės narėse.

Willy Meyer, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (ES) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, pone M. Šeščovič, de ja, rytoj mano frakcija nebalsuos už pranešimą dėl Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT). Apgailestauju dėl to.

Mes ketiname to nedaryti, nes, pirma, per šį labai sudėtingą kūrimo procesą buvo pasiduota kai kurių valstybių narių spaudimui, ir, antra, mūsų politinei frakcijai nepavyko užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į tai, kas, mūsų manymu, yra labai svarbu formuojant EIVT ir vykdant jos priežiūrą. Nuo pat pradžių mes nenorėjome, kad ji būtų paversta *sui generis* institucija, kuri užtikrintų, kad Europos Parlamentas ir nacionaliniai parlamentai vykdytų kontrolę, ne tik biudžeto kontrolę, kaip buvo numatyta Madride, bet taip pat ir parlamentinę bei politinę kontrolę. Reikėtų priminti, kad esame tik demokratiškai išrinkta Europos Sąjungos institucija.

Esame ypač susirūpinę, kad EIVT dalį sudaro Europos Sąjungos karinės ir civilinės-karinės struktūros. Manome, jog klaidinga sujungti EIVT su institucijomis, kurias sudaro karinis personalas: Europos gynybos agentūra ir Krizių valdymo ir planavimo direktoratu, jau nekalbant apie žvalgybos tarnybas.

Mūsų nuomone, programavimas, planavimas ir ypač finansinių priemonių (ir apskritai priemonių) įgyvendinimas neturėtų būti EIVT veiklos dalis. Taip pat manome, kad atsižvelgiant į reikšmingą EIVT karinę orientaciją – kaip mes tai suprantame – pagrindinį Europos užsienio reikalų politikos civilinį komponentą, ypač visa tai, kas susiję su vystomuoju bendradarbiavimu ir konfliktų sprendimu, gali ir turėtų toliau apimti Europos saugumo ir gynybos politika.

Dėl to, de ja, mano frakcija nebalsuos už šį pranešimą; atrodo, kad jis neišsprendžia esminių klausimų. Tiesa, Madride buvo padaryta pažanga: buvo padaryta pažanga dėl biudžeto kontrolės. Nepaisant to, visi suprantame, kad Europos Parlamentas neturės paskutinio žodžio. Taigi šiais sumetimais mano parlamentinė frakcija priversta balsuoti prieš šį pranešimą

David Campbell Bannerman, *EFD frakcijos vardu.* – Pone pirmininke, o dėl Europos išorės veiksmų tarnybos, tai yra daug gilesnis ir svarbesnis dalykas, kurio šaknys glūdi tarptautinės teisės nuostatose, apibrėžiančiose tai, kas yra tautinė valstybė.

Pagal 1933 m. Montevideo konvenciją, kuriai pritarė ir ES, yra keturi savarankiški valstybę apibūdinantys požymiai: nuolatiniai gyventojai, apibrėžta teritorija, vyriausybė ir gebėjimas užmegzti diplomatinius santykius su kitomis valstybėmis. ES jau turi tris iš šių keturių požymių: nuolatinis gyventojas – pagal Lisabonos sutartį mes visi esame ES piliečiai; apibrėžtą teritoriją – visos ES valstybės turi aiškias, apibrėžtas sienas; vyriausybę – JK Nepriklausomybės partija jau seniai teigė, kad šis Parlamentas, Ministrų Taryba ir tikroji valdžia, Komisija, yra ES vyriausybės dalys. Taigi lieka ketvirtasis ir paskutinis komponentas: nacionalinės valstybės gebėjimas užmegzti santykius su kitomis nacionalinėmis valstybėmis.

Manau, kad dėl Lisabonos sutarties, baronienės C. Ashton vaidmens ir Išorės veiksmų tarnybos Europos Sąjunga dabar atitinka visus keturis kriterijus, kad pagal tarptautinę teisę galėtų pasiskelbti viena nacionaline valstybe – Europos Jungtinėmis Valstybėmis – ir tai padarytų žaibiškai.

(Plojimai iš centro ir kairiosios pusės)

Matau, kad čia yra daug tokio žingsnio šalininkų – tai patvirtina mano žodžius ir grėsmę mūsų nacionalinėms valstybėms!

Pirmininkas. – Tai buvo spontaniška reakcija!

Lucas Hartong (NI). – (NL) Pone pirmininke, šią popietę svarstome Europos išorės veiksmų tarnybą. Olandijos laisvės partijos (PVV) delegacija prieštarauja šios Europos diplomatinės tarnybos kūrimui bet kokių galimų lygmeniu. Ši tarnyba steigama remiantis pasibaisėtina Lisabonos sutartimi, kurią ryžtingai ir, kaip paaiškėja, visiškai teisingai atmetė olandų rinkėjai. Dabar rengiami planai visiškai nedemokratišku būdu ir be mūsų kontrolės sukurti visuotinę visos Europos diplomatiją. Niekas nežino, kaip ši sistema veiks praktiškai, ir ES užsigrobia vis daugiau ir daugiau galių.

Pone pirmininke, užsienio politika nėra ES reikalas. Tai valstybių narių darbas, ir jos turėtų ir toliau visiškai ją kontroliuoti. Be to, baronienės C. Ashton planai reikš dideles išlaidas mokesčių mokėtojams. Biudžetas jau dabar ženkliai viršytas, ir dar baronienė C. Ashton pageidauja Situacijų centro ir lėktuvo savo reikmėms, taip pat savo personalo ir kelių milijonų išlaidoms per metus iš biudžeto. Kada baigsis ši beprotybė? Visas rinkimuose nerinktas Europos elitas nori turėti teisę veikti taip, kaip jam patinka. Piliečiai gali tik stovėti ir tylėdami žiūrėti, tačiau turi apmokėti milžiniškas sąskaitas. Tai pasityčiojimas iš demokratijos!

Ir pabaigai, iš kur mūsų piliečiams žinoti, į kurias diplomatinės duris pasibelsti? Veiks Olandijos ambasada ir Olandijos konsulas, o be jų dar ir Europos diplomatinė atstovybė užsienyje. Nuoširdžiai tikiuosi, kad, susiklosčius ypatingoms aplinkybėms, keliaujantiems Olandijos piliečiams pavyks rasti Olandijos ambasadoms duris, nes, be abejo, tik ji galės suteikti tikras paslaugas, kurios išties naudingos arba prasmingos. Pone pirmininke, gal tiesiog palikime futbolą ir diplomatiją olandams, kaip manote?

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE). – (ES) Pone pirmininke, vyriausiosios įgaliotinės šiandienos pareiškimu ir rytdienos balsavimu užbaigiama konsultavimosi procedūra. Todėl dabar pats laikas padėkoti visiems, kurie savo darbu prisidėjo prie Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) kūrimo, ypač Europos Parlamento pranešėjams, ir sąžiningai ją sukurti bei užtikrinti, kad ji galėtų kuo greičiau pradėti veikti, nepamirštant, jog EIVT yra ne savaiminis tikslas, o priemonė, leidžianti užtikrinti, kad Europos Sąjungos užsienio politika taptų nuosekli, matoma ir veiksminga.

Esu įsitikinęs, kad politinės atsakomybės požiūriu baronienės C. Ashton pareiškime pateiktos garantijos yra patenkinamos ir atitinka Sutartimi Europos Parlamentui suteiktas prerogatyvas informavimo, konsultavimosi ir partnerystės procese.

Galite būti tikra, baronienė C. Ashton, kad formuojant bendrą užsienio ir saugumo politiką šie Rūmai bus ištikimas partneris, kaip jau parodėme per susitikimus, surengtus su naujais delegacijų Vašingtone ir Afganistane vadovais. Tačiau, baronienė C. Ashton, turime teisę tikėtis, kad naujoji tarnyba bus veiksmingesnė ir geresnė, nei esama.

Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos vardu norėčiau palinkėti Jums sėkmės įdiegiant EIVT praktiškai, ir sakau Jums, kaip sakoma Evangelijoje: „pagal savo darbus būsite žinomi“.

Adrian Severin (S&D). – Pone pirmininke, mums reikalinga aktyvi užsienio politika, kurią įgyvendinant būtų vadovaujama mūsų bendrais Europos tikslais ir remiamasi mūsų bendromis vertybėmis. Šioje politikoje turėtų būti pripažįstamas saugumo nedalomumo globalizuotame pasaulyje principas; tai – interesų solidarumo šaltinis tiek Europos Sąjungoje, tiek ir už jos ribų.

Tokiai politikai, kuria siekiama didinti Europos Sąjungos gebėjimus užtikrinti saugumą savo piliečiams ir gerinti jos gebėjimą formuoti palankią tarptautinę aplinką, o ne tik reaguoti į pokyčius, užtikrinti reikalinga tinkama institucinė priemonė – veiksminga Europos išorės veiksmų tarnyba. Neturėtume pamiršti, kad ši tarnyba nėra sprendimus priimančias organas. Tai – Bendrijos priemonė, kuri turės įgyvendinti užsienio politikos ir išorės veiksmų sprendimus, o prieš tai, vadovaujant Europos Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai (Komisijos pirmininko pavaduotojui) ir bendradarbiaujant su kitų atitinkamų institucijų atstovais, remti ir palengvinti sprendimų priėmimo procesą.

Buvo aiškiai išdėstyti labiausiai Parlamentui surūpinimą keliantys dalykai dėl politinės kontrolės ir tarnybos atskaitomybės, įskaitant biudžeto klausimus, užtikrinimo. Tam, savo ruožtu, reikalingas skaidrus tarnybos veikimas ir aiškumas pateikiant konsoliduotą Europos Sąjungos išorės veiksmų tarnybos biudžetą. Taip Europos Parlamentas galėtų kontroliuoti, ar priemonės atitinka politiką, ir užtikrinti politikos veiksmingumą. Šis pranešimas ir su juo susijęs susitarimas atitinka pirmiau minėtus Europos Parlamento reikalavimus. Be to, numatytas tikslo suderinimo ir peržiūros procesas, kad tinkamu laiku būtų sprendžiamos nenumatytos problemos ir trūkumai, kurie gali iškilti.

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Andrew Duff (ALDE). – Pone pirmininke, dabar, atrodo, pasiekėme bendrą susitarimą dėl priemonių, tvarkos ir personalo. Dabar reikalinga diskusija dėl politikos. Mums turi pakakti drąsos palyginti, priešpriešinti ir ginčyti vieniems kitų nacionalinę užsienio politiką. Jei mums nepavyks imtis tokios diskusijos, negalės būti suformuota bendra saugumo ir gynybos politika.

Taigi, manau, baronienė C. Ashton turi iškelti tam tikrus sudėtingus klausimus. Pvz., kodėl penkios valstybės narės vis dar nesutinka pripažinti Kosovo nepriklausomybės? Kodėl Graikijai leidžiama trukdyti Makedonijos kaip valstybės atsiradimui? Kodėl vis dar tebevyksta šaltasis karas tarp Turkijos ir Kipro? Tikiuosi, kad užduodant tokius sunkius klausimus atsiras kūrybingų ir drąsių pasiūlymų. Pvz., pasiūlymas pradėti suderintas BSGP misijas kovai su tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu būtų kaip tik tokia politika, kokią mūsų pageidavimu turėtų vykdyti baronienė C. Ashton, naudodamasi aukščiausio lygio diplomatija, kurią turime įdiegti.

Sėkmės ir ačiū jums už iki šiol pasiektus laimėjimus.

Judith Sargentini (Verts/ALE). – (NL) Pone pirmininke, visi prieš mane kalbėję Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso frakcijos nariai minėjo moterų klausimus Europos išorės veiksmų tarnyboje ir apskritai EIVT. Norėčiau pabrėžti bendradarbiavimą kaip Europos projektą. Vystymosi komiteto pranešėjas F. Kaczmarek jau pasakė, kad Europa neturi naudotis vystomuoju bendradarbiavimu kaip masalu, kad galėtų vesti savo pačios

keliu užsienyje. Todėl esu labai patenkinta pakeitimais, išdėstytais galutiniame pasiūlyme dėl EIVT, pagal kuriuos už vystomąjį bendradarbiavimą ir toliau atsakys Komisijos narys A. Piebalgs. Jis galės pasirūpinti, kad šioje srityje būtų vykdoma tikrai nuosekli politika, ir mes, žalieji, padėsime jam užtikrinti, kad mūsų užsienio politika pirmiausia būtų nukreipta į kovą su skurdu.

Ashley Fox (ECR). – Pone pirmininke, aš nedarau jokios paslapties iš to, kad nepritariu Europos išorės veikslių tarnybos steigimui. Mano nuomone, užsienio politika turėtų likti išimtinė valstybių narių kompetencija.

Tačiau man, kaip pragmatikui, tenka veikti tokioje ES, kokia ji yra, o ne tokioje, kokią norėčiau matyti. Taigi džiaugiuosi geru mūsų pranešėjų darbu jų derybose su baroniene C. Ashton. Svarbiausias jų laimėjimas yra pasiektas susitarimas, kad šis Parlamentas kruopščiai tikrins tarnybos biudžetą. Dėl griežto taupymo turime užtikrinti, kad mokesčių mokėtojų pinigai nebūtų švaistomi nereikalingoms išlaidoms, pvz., Europos diplomatų mokymo koledžui, kaip pernelyg dažnai pasitaiko ES.

Baronienė C. Ashton iškilmingai pasižadėjo, kad tarnyba neturės įtakos biudžetui. Abejoju, ar tai tikrai bus pasiekta, tačiau jei norime tarnauti mokesčių mokėtojams, kuriems atstovaujame, turime siekti, kad ji įvykdytų šį pažadą.

Bastiaan Belder (EFD). – (NL) Pone pirmininke, yra dvi priežastys, dėl kurių nepritariu E. Broko ir G. Verhofstadto pranešimui. Visų pirma, juntų liguistą daugelio savo kolegų valdžios troškulį. Jei dalyvauja tik Europos Parlamentas, tai irgi puiku, kad ir kur jis dalyvautų. Tartum baronienė C. Ashton nebūtų jau visiškai užimta, mes jai patikime dar ir aukščiausiąjį Išorės veikslių tarnybos ešeloną. Man beveik kyla įtarimas, kad sąmoningai bandote sužlugdyti vyriausiąją įgaliotinę ir jos tarnybą.

Antrasis man nerimą keliantis dalykas susijęs su institucine šios tarnybos struktūra. Pastarųjų mėnesių patirtis aiškiai parodė, kad instituciniai eksperimentai, kai vienu metu užimamos dvi kėdės, neatneša sėkmės. Ir, lyg šito nepakaktų, mes paruošiame dirvą tūkstančiams diplomatų, kurie visi užims po dvi kėdes. Kas per spektaklis! Kada šis Parlamento suvoks, kad „pilkosios zonos“ tarp Tarybos ir Komisijos naudojimas nieko neduoda, o tik kelia neaiškumą bei sukuria įtampą tarp institucijų?

Philip Claeys (NI). – (NL) Pone pirmininke, tai, kad Europos Parlamentas įgijo tam tikrą žodžio teisę Europos išorės veikslių tarnybos atžvilgiu, yra teigiamas dalykas. Pirmiausia Parlamento kontrolė bus vykdoma biudžeto atžvilgiu, o ir visais kitais atžvilgiais vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai turės būti atskaitingas Parlamentui. Tai iš esmės būtų visiškai normalus dalykas, vykstantis demokratinėje sistemoje ar ten, kur turėtų veikti demokratinė sistema. Vis dėlto neturėtume sukelti nepagrįstų lūkesčių Europos Sąjungos piliečiams. Galime dabar įsteigti Europos diplomatinę tarnybą, tačiau tuo atveju, jei valstybės narės neturės bendros užsienio politikos vizijos, ši tarnyba, žinoma, daugiausia teliks tuščias kevalas. Todėl norėčiau paraginti būti realistiškiems, bet nuogaustauju, kad ne visi čia rasime bendrą kalbą, ypač po to, kai mūsų Parlamento tinklalapyje radau straipsnį, kurio pavadinimas gali būti išverstas „Europos Parlamentas įsteigia naują diplomatinę tarnybą, kad priartėtų prie savo piliečių“. Deja, nebuvo pateiktas joks paaiškinimas, kaip visa tai vyks, bet tai yra kaip tik ta nenuoširdi propaganda, dėl kurios vis daugiau žmonių nusisuka nuo Europos Sąjungos.

Jacek Saryusz-Wolski (PPE). – Pone pirmininke, vyriausioji įgaliotinė ir Komisijos pirmininko pavaduotoja yra, jei seksiu savo kolegos iš Didžiosios Britanijos

Charles Tannocko pavyzdžiu, asmuo, kurį norėtume vadinti „užsienio reikalų ministru“ (jis sakė, kad pirmenybę teiktų „Diplomatinei tarnybai“, o ne EIVT). Ilgai laukta EIVT pagaliau bus sukurta. Norint įveikti naujus iššūkius, mums reikia naujų priemonių, ir ji yra tokia priemonė. Visų pirma, mums reikalinga veiksminga ES diplomatinė tarnyba, galinti kalbėti vienu balsu, veikti kartu ir sutelkti išteklius.

Vis dėlto būtina įvertinti ne tik su nauja diplomatine tarnyba susijusias detales ir technines priemones. Pirma, EIVT negali būti veiksminga nesant tvirto demokratinio politinio teisėtumo. Šis teisėtumas kyla iš Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų bei jų priežiūros, kuri turėtų būti taikoma pagrindinėms užsienio politikos kryptims ir esminiams pasirinkimams.

Antra, siekiant, kad EIVT būtų galingesnė, ji turi atstovauti visai Europos Sąjungai, visoms 27 valstybėms narėms, senosioms ir naujosioms, mažoms, vidutinėms ir didelėms, nusidriekusioms nuo šiaurės į pietus, iš rytų į vakarus, turinčioms savo skirtingų interesų ir jautriųjų vietų. Todėl taip svarbu ugdyti bendro valdymo, bendros tapatybės pojūtį ir diplomatinę kultūrą, pagrįstą geografine pusiausvyra ir atstovavimu.

Tikiuosi, kad mūsų Parlamentui pavyks patobulinti Tarybos sprendimą ir tai darant pasiekti, kad naujoji tarnyba taptų tikra visos Bendrijos institucija, labiau atskaitinga politiniu ir biudžeto požiūriu ir teisingiau geografiškai atstovaujama, taip laimint piliečių pasitikėjimą ir paramą.

Kitas etapas bus Tarnybos nuostatų ir Finansinio reglamento pakeitimai, kuriuos priimant Europos Parlamentui suteiktos bendro sprendimo galios; tai – svarbi galimybė toliau tobulinti Europos išorės veiksmų tarnybą ...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Kristian Vigenin (S&D). – (BG) Pone pirmininke, baroniene C. Ashton, ponios ir ponai, norėčiau pasakyti, kad labai džiaugiuosi, jog Europos išorės veiksmų tarnyba jau įgauna realų pavidalą ir netrukus bus visiškai suformuota bei pradės veikti kaip organizacija.

Vos prieš šešis mėnesius nemažai kolegų Parlamento narių išreiškė abejonių, ar Catherine Ashton, vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Europos Komisijos pirmininko pavaduotoja, pajėgs spręsti problemas, susijusias su nauja tarnyba, kuriai pavesta daug įgaliojimų, taip pat patikėta didelė atsakomybė.

Manau, kad laikas paneigti šias abejones: baronienei C. Ashton pavyko nepaprastai meistriškai sukurti naujos tarnybos pamatus, ir su tuo norėčiau ją pasveikinti. Turime pripažinti ir Europos Parlamento nuopelnus. Jis nuo pat pradžių pasirinko bendradarbiavimu pagrįstą požiūrį, kurio, tikiuosi, taip pat bus laikomasi priimant Finansinio reglamento ir Tarnybos nuostatų pakeitimus.

Vienas daugiausia ginčų keliančių klausimų buvo ir tebelieka vadinamoji „geografinė pusiausvyra“. Kitaip tariant, teisingas visų valstybių narių atstovavimas. Šis klausimas iš esmės susijęs su naujosiomis valstybėmis narėmis, kurios vis dar labai nuvertintos tiek atstovų skaičiaus, tiek ir vadovujančių pareigūnų požiūriu. Aš pats esu iš tokios šalies ir galiu jus patikinti, kad padarysime klaidą, jei nepajėgsime išsaugoti didelio jautrumo šiuo klausimu. Tai būtų vienintelis būdas mums užtikrinti, kad visi Europos piliečiai jaustųsi tinkamai atstovaujami naujoje tarnyboje.

Kartu raginu diplomatinės naujųjų valstybių narių tarnybas patvirtinti priemones, leidžiančias pririnkti įgyti papildomų kvalifikacijų ir pasirengimą, kad jos išskeltų

konkurencingus kandidatus. Galiausiai norėčiau, kad dabar, kaip teisėtai pridera, būtų suteiktos aiškios garantijos, jog jokių būdu nebus toleruojamas diplomatinės tarnybos pareigūnų piktnaudžiavimas siekiant spręsti išimtinai nacionalines problemas, tuo pakenkiant Europos Sąjungos ilgalaikiams tikslams ir interesams.

Charles Goerens (ALDE). – (FR) Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti E. Brokui ir G. Verhofstadtui už tai, kad, pasinaudodami savo unikaliu politiniu išmanymu, sugebėjo apginti Parlamento teises užsienio politikos srityje.

Ypač norėčiau pripažinti visas pastangas išsaugoti vystomojo bendradarbiavimo politikos veiksmų vienybę. Komisijos nario A. Piebalgs ir Komisijos narės K. Georgievos, atsakingų atitinkamai už bendradarbiavimą ir už humanitarinę pagalbą, palikimas eiti pareigas ir toliau yra būtina ES institucinės politikos suderinamumo susijusiose srityse sąlyga.

Tai nereiškia, kad neturėtų būti siekiama sinergijos Europos išorės veiksmų tarnyboje. Priešingai, būtina sukurti tokią sinergiją; kartu vis svarbiau kalbėti vienu balsu. Svarbu, kad tiems, kurie kalba ES vardu, nepriešgyniautų valstybių narių užsienio reikalų ministrai, iš kurių galbūt dar ne visi suprato žinią. Tačiau tam reikalinga tikra ES užsienio politika, kurios suformavimas yra vienas svarbiausių iššūkių. Pirmiausia mums reikia turėti vieną nuomonę pagrindiniais užsienio politikos klausimais, vieną, o ne dvi nuomones dėl saugumo, vieną, o ne dvi nuomones dėl Turkijos.

Galite būti tikra, baronienė C. Ashton, kad bet kokia jūsų sėkmė sulauks ovacijų šioje salėje.

Mirosław Piotrowski (ECR). – (PL) Pone pirmininke, Europos išorinių veiksmų tarnyba buvo įsteigta remiantis Lisabonos sutartimi, kuri buvo priimta be referendumo, kitaip tariant, nesuteikus galimybės Europos Sąjungos piliečiams pareikšti savo valią. Rezoliucijos projekte palikta daug spragų, kurios turi būti užpildytos, be to, jame nėra išsamiai aptarti visi klausimai.

Su nerimu stebime tam tikrų šalių bandymus pasisavinti svarbiausias pareigybes ir diplomatinės misijas. Rimtą susirūpinimą kelia tai, kad nėra taikingo požiūrio į darbo vietų skirstymą, ypač kalbant apie geografinį kriterijų, taip pat ir tai, kad EIVT atskirta nuo nacionalinių parlamentų. Užsienio reikalų komitetas atmetė pakeitimą, kuriuo būtų buvusi suteikta galimybė valstybių narių parlamentams visapusiškai dalyvauti vykdant bendros užsienio ir saugumo politikos, taip pat saugumo ir gynybos politikos kontrolę ir priežiūrą. EIVT atskyrimo nuo nacionalinių parlamentų įteisinimas rodo, kad žengiama specialaus klubo sukūrimo ir jo atitolinimo nuo Europos tautų link.

Be to, turime apgalvoti, ar finansų krizės aplinkybėmis tikrai reikalingas daugelio ES biurų atskirose valstybėse narėse darbo dubliavimas.

Arnaud Danjean (PPE). – (FR) Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, norėčiau pareikšti vienareikšmišką Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos Prancūzijos delegacijos pritarimą ir mūsų tvirtą paramą labai puikiam kompromisui, kurį derybomis pasiekė E. Brok, G. Verhofstadt ir R. Gualtieri.

Tai išties labai svarbus žingsnis kuriant bendrą Europos politiką tokiose jautriose srityse kaip užsienio reikalai, saugumas ir gynyba. Kiekvieną dieną, kalbėdami apie Gruziją ar Somalio krantus, Balkanus ar Gazą, galime aiškiai matyti, kad tokia bendra politika labai reikalinga ir taip pat (norėjau pasakyti – visų pirma) kad jos labai nori mūsų piliečiai. Todėl, be tarpinstitucinių įgaliojimų, kuriais šiandien džiaugiamės dėl šio kompromiso ir, visų pirma, svarbesnio Parlamento vaidmens, turime aiškiai pabrėžti strateginę galimybę,

suteikiamą šios Europos išorės veiksmų tarnybos, kuri yra svarbi priemonė siekiant parengti ES platesnio užmojo, nuoseklesnę, patikimesnę ir veiksmingesnę bendrą užsienio ir saugumo politiką.

Baronienė C. Ashton, kaip Parlamento saugumo ir gynybos pakomitečio pirmininkas, taip pat tam tikru mastu kaip prancūzas norėčiau jums pasakyti, kad atkreipiu dėmesį į ypatingą atsakomybę, kuri jums teks krizių valdymo srityje, išsaugant ir stiprinant ES unikalumą ir pridėtinę vertę, kitaip tariant, jos civilinius ir karinius pajėgumus (šie du žodžiai yra neatsiejami). Būtent jums teks atsakomybė užtikrinti, kad ES išlaikytų ir didintų savo pajėgumus atmesdama nepagrįstus įtarimus, kurie pasigirsta šen ir ten – o kartais net ir šiuose rūmuose – dėl to, kad tarnyba bus sukarinta, taip pat atsakomybė kuo plačiau bendradarbiauti su Parlamentu, siekiant, kad būtų patvirtintas bet kokių ES operacijų, vykdomų krizių vietose, teisėtumas.

Richard Howitt (S&D). – Pone pirmininke, sveikinu Cathy Ashton ir parlamento kolegas pasiekus kompromisą, išsaugantį mūsų viziją dėl plataus užmojo ir visuotinės Europos diplomatinės tarnybos, kuri derintų visą ES išorės sienas peržengiančią veiklą laikydamosi teisinių prerogatyvų, bet įveiktų užmačias tų Tarybos, Komisijos ir net Parlamento narių, kurie siektų išsaugoti biurokratinį viešpatavimą jos sąskaita.

Tie šioje salėje, kurie teisėtai nerimauja dėl nacionalinio atstovavimo pusiausvyros, turėtų remti vyriausiosios įgaliotinės paskyrimus atsižvelgiant į nuopelnus, būtent todėl, kad tuo būdu bus nutrauktas postkolonijinis ryšys tarp kai kurių šalių ir pasaulio regionų, kuriuos pirmosios laiko savo globotiniais. Taigi tai atitinka tikro europinio darbo siekius, kai žvelgiama į ateitį, o ne į praeitį.

Tie Parlamente – kaip ir tie, kurie siekė, kad šio klausimo darbotvarkėje šią savaitę nebūtų – šiandienos susitarimą turi tiksliai ir nedelsdami perkelti į Finansinių reglamentą ir Tarnybos nuostatus. Galime atsidurti tokioje padėtyje, kai artės vyriausiojo įgaliotinio paskyrimo pirmosios metinės, o tarnyba, kuriai ji buvo paprašyta vadovauti, bus ką tik sukurta. Europos Parlamentas turėtų aiškiai pritarti susitarimui, arba Europa praras savo balsą.

Geoffrey Van Orden (ECR). – Pone pirmininke, daugelis iš mūsų nepitaria pačiai Europos išorės veiksmų tarnybos idėjai. Tai vienas iš pragaištingų Lisabonos sutarties padarinių ir dar vienas svarbus žingsnis Europos politinės integracijos, kurios mūsų žmonės, atvirai kalbant, nenori, link.

Tačiau aš, kaip Didžiosios Britanijos užsienio reikalų sekretorius, dabar pripažįstu EIVT buvimo faktą, ir mes turime su juo susitaikyti. Todėl norėčiau paprašyti vyriausiosios įgaliotinės suteikti šias su EIVT susijusias garantijas: pirma, kad ši tarnyba nepareikalaus papildomų ES arba nacionalinių biudžetų išlaidų; antra, kad ji nedarys nieko, kas trukdytų nacionaliniam diplomatiniam atstovavimui, visų pirma, Jungtinės Karalystės, arba mažintų jo vaidmenį; trečia, kad ji netaps dar vienu neaiškiu biurokratiniu aparatu ir, ketvirta, kad bus užtikrinta galimybė nacionaliniams parlamentams ir šiam Parlamentui vykdyti tinkamą jos priežiūrą.

Ar šiuo atžvilgiu galiu sakyti, kad vyriausioji įgaliotinė, atsižvelgiant į jos atsakomybę už ES gynybos politiką ir turint mintyje, kad Vakarų Europos Sąjungos Asamblėja – forumas, kuriame nacionaliniai parlamentai vykde Europos veiksmų gynybos srityje priežiūrą – šiuo metu baigia savo veiklą, taip pat atsižvelgiant į tai, kad karinių pajėgų atžvilgiu tebėra vykdoma nacionalinė kontrolė, imsis konkrečių priemonių siekdama užtikrinti, kad nacionaliniams parlamentams iš tikrųjų tektų vaidmuo EIVT veikloje?

Daniel Caspary (PPE). – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, Europos išorės veiksmų tarnyba yra dar vienas žingsnis bendros Europos užsienio politikos link. Manau, kad ši tarnyba suteikia puikias galimybes, ir norėčiau baronienei C. Ashton palinkėti sėkmės, stiprybės ir Dievo palaiminimo formuojant šią tarnybą ir jos veiklai ateinančiais metais.

Taip pat norėčiau padėkoti Elmarui Brokui ir jo kolegoms. Manau, pone E. Brokai, kad tai, dėl ko jūs per pastaruosius mėnesius suderėjote, ir rezultatai, kuriuos jums pavyko pasiekti, yra nepriylgstami ne tik Parlamentui, bet, visų pirma, Europos Sąjungos piliečiams.

Norėčiau atkreipti dėmesį į užsienio prekybos sritį. Kitaip nei bendra užsienio ir saugumo politika, užsienio prekybos politika gyvuoja jau keletą dešimtmečių. Nėra jokių abejonių, kad įvairi teigiama patirtis, įgyta užsienio prekybos politikos srityje, gali būti panaudota Europos išorės veiksmų tarnybos veikloje. Tačiau norėčiau pabrėžti, jog neturėtume suteikti Europos išorės veiksmų tarnybai per daug galių, kad ateityje užsienio politika negalėtų trukdyti, nustelbti ar net paralyžiuoti kitų politikos sričių, pvz., užsienio prekybos. Šiuo požiūriu dar reikia patikslinti tam tikras smulkmenas.

Ypatingą dėmesį norėčiau atkreipti į Tarptautinės prekybos komiteto, kuriam vadovauja J. Zahradil, nepaprastai parėmęs mano frakcijos kolegą P. Zalewski, nuomonę. Būčiau labai dėkingas, baroniene, jei jūs ir jūsų pareigūnai per savo artimiausių savaitių veiklą atsižvelgtumėte į Tarptautinės prekybos komiteto nuomonę.

Thijs Berman (S&D). – (NL) Pone pirmininke, per pastaruosius kelis mėnesius Europos išorės veiksmų tarnybos struktūroje įvyko nemažai pokyčių. Sausio mėn. per naujosios Europos Komisijos klausymus mano frakcija ir aš kritikavome planą, pagal kurį Komisijos narys, atsakingas už vystymąsi, tapo tam tikru tik vienos šios politikos dalies tvarkytoju be jokios jam tenkančios atsakomybės. Tuo metu mums iškilo grėsmė grįžti prie vystymosi politikos, priklausomos nuo geopolitinių tikslų ir komercinių interesų, taip pat grįžti prie tam tikro cinizmo, kuriuo remdamiesi – net Europoje – diktatoriai dešimtmečiais išlaikė valdžią savo liaudies sąskaita.

Dabar struktūra labai pagerėjo, taigi noriu su tuo pasveikinti pranešėjus. Žinoma, vystymosi politika yra neatskiriama užsienio politikos, kuriai vadovauja ir kurią koordinuoja Catherine Ashton, dalis. Tačiau C. Ashton taip pat tenka aiški atsakomybė už su šia politika susijusią strategiją, planavimą ir finansavimą. Tai leidžia ES imtis vaidmens, kurį ji turi atlikti kovos su skurdu ir besivystančių šalių piliečių teisių gynimo srityje. Mūsų frakcija labai atidžiai stebės įvykius, kad įsitikintų, jog ES imasi ryžtingesnio vaidmens šioje srityje. Dabar tai bus galima daryti padedant šiai užsienio tarnybai.

Tomasz Piotr Poręba (ECR). – (PL) Visų pirma norėčiau pabrėžti, kad Europos Parlamentas labai konstruktyviai ir veiksmingai dalyvavo kuriant Europos išorės veiksmų tarnybą, o vyriausiosios įgaliotinės bendradarbiavimas, man atrodo, leido mums pasiekti tam tikrus tikslus, kurie labai sustiprina naujos tarnybos potencialą. Tačiau skirdami į naujas pareigas Europos išorės veiksmų tarnyboje prisiminkime ne tik svarbius profesionalumo, patirties ir naujų darbuotojų sugebėjimo kriterijus, bet ir geografinį kriterijų. Nepamirškime, kad nors talentingi naujųjų valstybių narių pareigūnai ir diplomatai, aišku, neturi dešimties ar daugiau metų patirties Europos Sąjungos institucijose, tačiau kartu atsižvelgiant į jų žinias ir sugebėjimus yra visiškai tinkami eiti vadovo pareigas centrinėje būstinėje arba naujos tarnybos filialuose.

Todėl šiandien kreipiuosi į poniją C. Ashton, ragindamas ypač drąsiai įdarbinti lenkus, lietuvius, latvius, vengrus ir slovakus. Esu tikras, kad jų sugebėjimai ir žinios gerokai

sustiprins naujos tarnybos potencialą. Taip pat tikiu ir iš visos širdies linkiu, kad poniai C. Ashton nepritrūktų drąsos veikti be kompromisų ir ryžtingai siekiant sėkmingos naujosios tarnybos...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Ingeborg Gräßle (PPE). – *(DE)* Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, pone M. Šeščovičiaus, sveikinu įsteigus 28-ąją diplomatinę tarnybą, nors šiuo metu nežinome, kokie šios tarnybos įgaliojimai, kokios bus jos išlaidos, koks personalas dirbs jos galutinėje struktūroje, kiek tiksliai bus pareigūnų, nes juk yra ir vietinių darbuotojų bei pagal sutartis dirbančių darbuotojų. Mes susidūrėme su struktūra, turinčia daugybę trūkumų.

Taip pat šią Europos tarnybą bus sunkiausia kontroliuoti. Dėl to norėčiau pabrėžti, kad man malonu girdėti, jog jūs pripažįstate mūsų teises tvirtinti biudžeto įvykdymą ir kontroliuoti biudžetą, bet prašau jūsų padėti užtikrinti, kad galėtume iš tikrųjų pasinaudoti šiomis teisėmis. Kitaip tariant, jūs turite įtikinti Tarybą, kad mums primygtinai reikalingas ES ambasadoriaus patikimumo pareiškimas. Tai taip pat vienas svarbiausių klausimų Finansiniame reglamente.

Norėčiau paraginti jus kuo labiau ir daugiau nei planuota naudotis Komisijos administracine infrastruktūra ir taip sumažinti administracines šios tarnybos išlaidas. Manau, dėl mokesčių mokėtojų privalome parinkti pigesnes struktūras ir įgyvendindami tinkamiau panaudoti pinigus, nei šiuo metu siūloma. Prašome paskelbti šios struktūros išlaidas ir pašalinti trintį tarp tarnybos ir Komisijos, taip pat prieštarigus savo darbuotojų nurodymus. Tik tada tarnyba pasieks laimėjimų, kurių jai taip reikia.

Wolfgang Kreissl-Dörfler (S&D). – *(DE)* Pone pirmininke, ponios ir ponai, faktiškai nebeliko kliūčių parengti bendrą Europos užsienio politiką, kuri mums būtina reikalinga. Iš tiesų tereikia, kad būtų priimti mūsų pasiūlymai dėl Tarnybos nuostatų ir Finansų reglamento ir kad kai kurie vyriausybės vadovai bei užsienio reikalų ministrai pagaliau atsikvėpų savo tuštybės ir nacionalinio jautrumo bendrų interesų labui. Priešingu atveju besikeičiančiame pasaulyje, kuriame atsiranda naujų stiprių veikėjų, teturėsime labai mažai įtakos.

Džiaugiuosi tuo, kad dėl mūsų spaudimo lemiamas vaidmuo teks žmogaus teisėms ir kad už vystymosi politiką bei kaimynystės politiką liks atsakinga Komisija. Man tikrai visiškai neturi reikšmės, iš kurių valstybių narių darbuotojų bus sudaryta EIVT. Lemiami yra profesinio tinkamumo ir teigiamų savybių kriterijai, o ne tai, ar kandidatų gimtoji kalba yra lenkų, prancūzų arba vokiečių. Svarbiausia, kad jie būtų įsipareigoję Europos projektui, o ne savo nacionalinėms vyriausybėms.

Baronienė C. Ashton, jūs jau labai daug pasiekėte. Dirbkite taip ir toliau. Būtent to tikisi iš jūsų mūsų piliečiai. Pasižadau, kad galite pasikliauti mūsų konstruktyviu ir kritišku bendradarbiavimu. Sėkmės!

Andrzej Grzyb (PPE). – *(PL)* Pone pirmininke, baronienė C. Ashton, pone Komisijos nary, visų pirma norėčiau pasveikinti su pranešimu, padėjusiu pasiekti kompromisą, suteikiantį mums galimybę sukurti veiksmingą išorės veiksmų tarnybą, kuri, tikiuosi, Parlamentas rytoj patvirtins.

Į šią tarnybą dedame daug vilčių. Vyriausioji įgaliotinė ponija C. Ashton išvardijo septynis prioritetus, susijusius su šios tarnybos darbu. Norėčiau pabrėžti žmogaus teisių skatinimo ir vystymosi politikos reikšmę. Taip pat noriu pabrėžti priimto sprendimo, kuris sudaro

sąlygas sukurti iš tikrųjų geografiniu požiūriu atstovaujamą tarnybą, turinčią tinkamo užimtumo lygio užtikrinimo mechanizmą, svarbą. Tai padės visoms šalims, ypač naujosioms, suprasti, kad ši tarnyba sukurta mūsų visų labui. Norėčiau tikėtis (ir to tikiuosi ne tik aš), kad Europos Parlamento priimtą sprendimą taip pat pripažins Taryba.

Michael Gahler (PPE). – (DE) Pone pirmininke, esu patenkintas pasiektu kompromisu. Tarybos bandymas monopolizuoti Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) buvo atremtas, todėl ir toliau bus taikomas Bendrijos metodas, taip pat įgyvendinamos Europos Parlamento biudžetinės teisės bei kontrolė. Reikia tikėtis, kad Finansų reglamente ir Tarybos nuostatuose bus pašalinti neaiškumai ir trūkumai.

Norėčiau, kad užsibrėžtume šį uždavinį: užsienio politikos srityje turime išnaudoti visas savo galimybes. Per paskutines dvi kadencijas nemažai išsikvojome. Man susidarė įspūdis, kad ne visada pasinaudojome visomis šiomis galimybėmis.

Tačiau siekdami šio tikslo turime atidžiau stebėti visus Europos Sąjungos išorės veiklos aspektus, o tai reiškia, kad mes, kaip užsienio politikos specialistai, kartais turime nusileisti nuo kapitono tiltelio Komitete į mašinų skyrių Europos išorės veiksmų tarnyboje, kad išnagrinėtume jos struktūras, aplinkybes, su kuriomis ji susiduria vietose, jos programas, biudžeto nuostatas ir jos personalo taisykles. Tik tada tikrai tinkamai vykdysime savo priežiūros ir kontrolės funkcijas.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) bus matoma ir svarbi užsienio politikos priemonė, įsteigta pagal Lisabonos sutartį. Galų gale mums reikalinga bendra užsienio ir saugumo politika, o ne 27 skirtingos politikos kryptys. Džiaugiuosi, kad Elmar Brok ir Guy Verhofstadt ankstyvuju etapu pradėjo derybas su Taryba ir įtraukė daugiau nei 70 kruopščiai parengtų Komisijos pasiūlymo pakeitimų. Jie atspindi mūsų gilų įsitikinimą, kad diplomatinė tarnyba turi atstovauti Europos Sąjungai ir ginti ne vienpusiškus nacionalinius, o bendrus tarpvyriausybinis interesus. Todėl svarbu, kad programavimą ir finansavimą vykdytų Komisija ir Parlamento Biudžeto komitetas.

Visiems diplomatomams taip pat turėtų būti mokama iš Europos Sąjungos lėšų ir pagal bendrai nustatytus pareigybių lygius, įskaitant trečiojo lygio darbuotojus, kuriuos vėliau siūlys valstybės narės. Jie, žinoma, bendradarbiaus su nacionalinėmis diplomatinėmis institucijomis, bet mes tikimės jų lojalumo bendrai institucijai. Sutinku su vyriausiąja įgaliotine, kad šie diplomatai turi būti aukščiausio lygio. Vis dėlto norėčiau įspėti Komisiją, kad mes rūpestingai ginsime proporcingą geografinį diplomatų ir darbuotojų atstovavimą visais lygmenimis. Tai svarbu, visų pirma, todėl, kad visos valstybės narės pripažino šią tarnybą kaip savo tarnybą ir solidarizuojasi su jos tikslais. Norėčiau paraginti Komisiją aktyviai sergėti šią tarnybą, kad jai niekada nebūtų priklijuota etiketė institucijos, kuri tarnauja tik kelių stambių Europos Sąjungos šalių interesams.

Paweł Zalewski (PPE). – (PL) Ponia C. Ashton, šiandien labai svarbi diena prieš rytojaus balsavimą dėl labai reikšmingo dokumento, kuriuo sukuriamas pagrindas Europos išorės veiksmų tarnybos veikimui. Mes norėtume, kad tai būtų Europos diplomatijos tarnyba. Lisabonos sutartis suteikė mums šią galimybę.

Tačiau turiu pasakyti, kad šis tarnybos kūrimo procesas sukėlė tam tikrų nuogastavimų. Pirmasis susijęs su didelių šalių kompetencijos perdavimu jums, poniam C. Ashton. Svarbu, kad didžiosios Europos Sąjungai priklausančios šalys nebespręstų užsienio politikos klausimų pačios savarankiškai, kaip daro dabar, o jūs galėtumėte dirbti savo darbą remdamasi visų mūsų mandatu. Tai leis jums veiksmingai dirbti.

Antrasis klausimas susijęs su atstovavimu. Šis reikalavimas, pagal kurį tarnyba turi būti atstovaujamoji institucija ir joje turi būti tinkamai atstovaujama geografiniu požiūriu, itin svarbus, ir aš labai norėčiau, kad jūs, kaip tarnybos vadovė, tai užtikrintumėte.

Ria Oomen-Ruijten (PPE). – (NL) Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti ne tik savo kolegai E. Brokui, bet ir G. Verhofstadtui. Abu jie kovojo už tai, kad Europos balsas pasaulinėje arenoje taptų stiprus ir aiškus.

Pone pirmininke, norėčiau informuoti savo kolegas, Olandijos laisvės partijos (PVV) narius, kad Europos konvente Olandijos vyriausybė taip pat visada pritarė vienai diplomatinei tarnybai.

Pone pirmininke, ką esame iki šiol pasiekę? Pateikta 75 Tarybos pirminio pasiūlymo pakeitimai. Tai ne tarpvyriausybė institucija, šiuo atveju taikomas Bendrijos metodas. Parlamentas turi galimybę išsamiai susipažinti su biudžetu ir misijomis. Parlamentas turi žodžio teisę formuojant strategijas ir konsultuoja ambasadorius. Ne mažiau kaip 60 proc. darbuotojų sudaro ES pareigūnai. Valstybių narių diplomatai gali likti savo postuose. Tačiau artėja tikrasis išbandymas, pone pirmininke, ir jis teks jums, ponai C. Ashton. Padedama šių žmonių jūs turite užtikrinti, kad Europa kalbėtų pasaulyje vienu balsu.

Lena Kolarska-Bobińska (PPE). – (PL) Pone pirmininke, ponai C. Ashton, Europos išorės veiksmų tarnyba yra teigiamas žingsnis Europos stiprinimo link. Ji ketina atstovauti Europai, bet manau, kad taip pat ji turėtų siekti tikslų, kurie nepaprastai svarbūs Europos Sąjungai ir visoms valstybėms narėms, įskaitant, pvz., Europos Sąjungos energetikos politikos tikslus.

Todėl svarbu, kad būsimą tarnybos personalą sudarytų labai įvairių Europos veiklos sričių, o ne tik diplomatijos, specialistai. Tarnyboje turėtų dirbti ekonomikos, ekonominio vystymosi ir energetikos specialistai. Dėl to Europos išorės veiksmų tarnybos darbuotojų įdarbinimo taisyklės turėtų būti pakankamai lanksčios, kad būtų laikomasi ne tik geografinio kriterijaus, bet taip pat samdomi ir pasaulinio lygio specialistai, nedirbę viešojo administravimo srityje. Šį pasiūlymą pateikė nevyriausybines organizacijos, taigi manau, kad tai gali padėti mums pasiekti savo tikslus. Todėl, pvz., tarnyboje turėtų būti įdarbinami Energetikos generalinio direktorato atstovai.

Ioan Mircea Pașcu (S&D). – Pone pirmininke, Europos išorės veiksmų tarnybos įsteigimas yra didelis žingsnis į priekį teisinga linkme. Be to, bus labai didelių struktūros pokyčių. Paprastai biurokratija stabdo drąsias iniciatyvas, tačiau šį kartą tikimės, kad viena jų, t. y. ES integracija užsienio politikos srityje, bus paspartinta.

Mano pastabos skiriamos akivaizdžiam atotrūkiui tarp mūsų dabartinių pastangų užtikrinti tvirtą teisinį bei administracinį tarnybos pagrindą ir jos komplektavimo realybės, nes, nors įnirtingai diskutuojame dėl svarbių principų, pvz., geografinės pusiausvyros ir korekcinių priemonių, tuo pat metu vyksta pokalbiai dėl darbo. Remiantis apklaustųjų iš naujųjų valstybių narių nuomone, procesas, atrodo, palieka jiems mažai vilčių, ir jei tai tiesa, tai būtų ir liūdna, ir neteisinga. Todėl manau, kad atsakingi asmenys turėtų būti įsitikinę, jog galų gale, vienu ar kitu būdu, principų, dėl kurių susitarta šiuose rūmuose, turės būti laikomasi, ir kuo anksčiau, tuo geriau.

Ivo Vajgl (ALDE). – (SL) Vakar šiuose rūmuose lankėsi asmuo, kuris nėra nei diplomatas, nei užsienio politikos ekspertas. Kalbu apie poną Johną Gingą, UNRWA vadovą Gazoje. Jis mums daugiau papasakojo apie Gazos ir Artimųjų Rytų problemas nei visi diplomatai ir specialieji pasiuntiniai, vadovaujami T. Blairo (ir bet koku atveju mes nežinome, ką jis

ten iš tikrųjų daro), ir užsienio reikalų ministrai, kurie nenori apsilankyti Gazoje ir spręsti rimtų problemų.

Noriu pasakyti, jog sveikinu jus įsteigus Europos išorės veikslių tarnybą ir dėkoju jums už pastangas, kurias jūs ir šio Parlamento nariai dėjote siekdami, kad ši tarnyba būtų kuo veiksmingesnė. Vis dėlto jos nauda priklausys nuo jos kūrybingumo ir intelektualinės veiklos rezultatų. Taip pat norėčiau prisijungti prie tų, kurie linki jums sėkmės įdarbinant ir vadovaujant labai kūrybiškų, nepriklausomų ir sumanių žmonių komandai.

Antonio López-Istúriz White (PPE). – (ES) Pone pirmininke, mano nuomone, mes visi, kurie tiki Europos Sąjunga, turime pagrindo save pasveikinti, ypač šiuo ekonomikos, o kartais ir politinės krizės metu. Manau, kad žengėme į priekį. Sukurdami ir įdiegdami šią Europos išorės veikslių tarnybą darome svarbų žingsnį.

Norėčiau pasveikinti ne tik vyriausiąją įgaliotinę, bet ir kitus dalyvavusius, pvz., mūsų kolegą Europos Parlamente E. Broką, kurie padėjo pasiekti tam būtinus susitarimus. Man ypač patiko jūsų, baronienė C. Ashton, pasakyta frazė apie tai, kad visų pirma turi būti ginami Europos Sąjungos interesai.

Taip pat norėčiau jums pasakyti (tai ne patarimas, o tiesiog pastaba), kad pritariu savo kolegų pono J. I. Salafranca nuomonei, jog būtinas veiksmingumas. Norėčiau dar pridurti: kuklumas ir veiksmingumas, sekant Tarybos pirmininko H. Van Rompuy rodomu pavyzdžiu.

Esu įsitikinęs, kad jums pavyks, ir, žinoma, kaip Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos generalinis sekretorius norėčiau užtikrinti jums savo ir visos mūsų grupės frakcijos paramą sprendžiant šį didžiulį jums iškilusį uždavinį.

Laima Liucija Andrikiene (PPE). – Pone pirmininke, norėčiau pasveikinti mūsų kolegas, kurie ženkliai prisidėjo gindami Parlamento poziciją derybose su Taryba ir Komisija.

Po Lisabonos sutarties pasirašymo įsteigiant šią labai svarbią institucinę įstaigą mūsų pasiekti rezultatai svariai atitinka Europos Parlamento ir apskritai Europos integracijos interesus. Labai svarbu, kad Parlamentas sugebėjo užtikrinti, kad Europos išorės veikslių tarnybos darbas bus grindžiamas Bendrijos metodu, taip pat užsitikrino biudžeto priežiūros teisę. Be to, labai svarbu, kad pasiūlyme dėl rezoliucijos dar kartą patvirtinama, jog įdarbinant Europos išorės veikslių tarnyboje turi būti laikomasi geografinės pusiausvyros principo. Turime reikalauti, kad šis principas išliktų tvirtas ir būtų tinkamai taikomas vėlesniais tarnybos plėtros etapais.

Galiausiai, daug tikimės iš Finansų reglamento ir tarnybos nuostatų pakeitimų, kurie turi būti priimti siekiant toliau stiprinti EIVT struktūrą ir jos Bendrijos pobūdį.

Ana Gomes (S&D). – (PT) Pone pirmininke, Europos išorės veikslių tarnyba turėtų būti pagrindinė priemonė užtikrinant nuoseklią, veiksmingą, teisėtą ir demokratišką Europos Sąjungos išorės politiką. Tačiau tam, kad tai būtų pasiekta, mes visi – Parlamentas, vyriausioji įgaliotinė, Komisija ir valstybės narės – turime daryti viską, ką galime; Turime realiai skatinti Europos Sąjungos vertybes ir pagrindinius principus, kuriais reikėtų vadovautis jai vykdant veiklą kitose pasaulio šalyse.

Taikos ir teisingumo erdvė negali būti sukurta be vystymosi, tačiau negali būti vystymosi be žmogaus teisių, demokratijos, teisinės valstybės arba teisių suteikimo moterims. Žmonių saugumas, taip pat atsakomybė už visuomenės apsaugą yra pagrindinės Europos išorės veikslių priemonių taikymo ir bendros saugumo ir gynybos politikos formavimo idėjos.

Atsižvelgiant į tai, Europos Sąjunga negali ir toliau neturėti vietos JT Saugumo Taryboje. Tikiuosi, ponias C. Ashton, kad jūs nešvaistysite laiko ir paskatinsite Europos Sąjungą dalyvauti skubiai reformuojant JT Saugumo Tarybą.

Marek Henryk Migalski (ECR). – (PL) Džiaugiuosi, kad šioje salėje buvo girdimas tam tikras sutarimas, nes geografinio kriterijaus taikymo klausimu kalbėjo tiek atstovai iš Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos ir socialistų atstovai, tiek mano frakcijos atstovai, ir tikiuosi, kad ponias C. Ashton pripažins, jog tai tikrai yra viso Europos Parlamento balsas, ir laikys šią nuomonę savaime suprantamu dalyku.

Antra, Europos išorės veikslių tarnyba neturėtų pakeisti nacionalinės diplomatijos, ir tikiuosi, kad tokie siekiai nekeliama. Tai reiškia, kad dėmesys daugiausia turėtų būti sutelktas į tai, apie ką kalbėjo ponias H. Hautala ir ponas A. Grzyb, t. y. į žmogaus teisių klausimus. Mes remiamės Europos vertybėmis, ir aš kreipiuosi į ponias C. Ashton ragindamas taikyti geografinį kriterijų, o antras labai svarbus dalykas turėtų būti žmogaus teisių apsauga ir sklaida.

Andrew Henry William Brons (NI). – Pone pirmininke, vyriausioji įgaliotinė turi gauti Tarybos, kurią sudaro valstybių narių atstovai, mandatą. Tačiau šiandien iš pranešėjų išgirdome, kad „užsienio politika neturi būti nacionalizuota“ ir kad „ji peržengs valstybių narių nubrėžtas raudonas linijas“. Galiausiai, „valstybės narės neturi nepagrįstai kištis į užsienio politiką“.

Taryba turi suteikti vyriausiajai įgaliotinei mandatą, bet jos narės negali įsikišti. Per diskusijas AFCO komitete paaiškėjo, kad Europos išorės veikslių tarnybai artimiausia institucija bus Komisija, o vyriausioji įgaliotinė, žinoma, taip pat yra pirmininko pavaduotoja.

Sutartį dėl Konstitucijos Europai pakeitus Lisabonos sutartimi, Didžiosios Britanijos vyriausybė ėmėsi iniciatyvos siekdama užmaskuoti ES užsienio reikalų ministro pareigybę nekaltai skambančiu vyriausiojo įgaliotinio pavadinimu. Kodėl? Pirma, kad būtų išvengta referendumo, ir, antra, kad būtų nuneigtas faktas, jog sukurta viso žemyno supervalstybė.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Žengiamo į lemiamą Europos išorės veikslių tarnybos kūrimo etapą. Norime, jog kuo greičiau būtų priimtos visos teisės aktų nuostatos, būtinos, kad tarnyba pradėtų veikti. Tai sudarys galimybę suformuoti tarnybą, kad ji pradėtų savo veiklą iki šių metų pabaigos, o jos struktūra būtų sudaryta iš visų trijų Sutartyje numatytų šaltinių.

Vis dėlto šiuo metu neaišku, koku būdu ketinama sėkmingai užtikrinti geografinę pusiausvyrą parenkant Europos išorės veikslių tarnybos darbuotojus. Struktūrose, tvarkančiose išorės santykių sritį, šiuo metu dirba tik nedaug naujųjų valstybių narių, ypač tokių kaip Rumunija, kurios prisijungė per paskutinį 5-ąjį plėtros etapą, atstovų.

Norėčiau sužinoti, kaip vyriausioji įgaliotinė ketina ištaisyti šią padėtį. Man susidarė įspūdis, kad yra nepakankamai apdairiai vertinami faktiniai geografinės pusiausvyros iškreipimai, taip pat ir vadovybės lygmeniu.

Catherine Ashton, *Komisijos pirmininko pavaduotoja ir Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai.* – Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti visiems gerbiamiems nariams, kurie suteikė bendro pobūdžio, o kartais ir specialistų paramą. Tikiuosi, laikui bėgant pavyks patraukti į savo pusę ir tuos iš jūsų, kurie mano, kad negali remti pasiūlymo, ir viliuosi, jog galiausiai jūs tikrai didžiuositės tuo, ką mes kartu sukūrėme. Beje, niekada nesu užsiminusi apie tai, kad man reikia lėktuvo.

(Šūksniai iš salės)

Labai ačiū. Jei norėtumėte man pasiūlyti lėktuvą, tai būtų kas kita! Bet aš niekada nesu apie tai užsiminusi.

Ar galiu atsakyti į kelis konkrečius klausimus, kuriuos kelis kartus paminėjo gerbiami nariai? Noriu pradėti nuo to, nuo ko pradėjo ponias U. Lunacek: nuo būtinybės labai atidžiai apsvarstyti lygias galimybes. Tai ne tik lygių galimybių klausimas. Tai taip pat lygių teisių klausimas: turi būti užtikrinta tvarka ir procedūros, kurios leistų mums pasiekti geografinę ir lyčių pusiausvyrą, kurias aptarė gerbiami nariai. Aš turiu daug patirties, susijusios su tvarkos ir procedūrų užtikrinimu, taigi aš tai padarysiu.

Nemažai gerbiamų narių – ypač ponas I. Kalfin ir ponias I. Gräßle – kalbėjo apie išteklius. Visiškai suprantu ir pripažįstu, kad išteklius turime naudoti tinkamai. Esu labai gerai informuota apie ekonomines aplinkybes, kuriomis ši tarnyba kuriama. Tačiau net jeigu ekonominė padėtis būtų kitokia, norėčiau, kad tarnyba dirbtų veiksmingai ir pirmiausia išmaniai naudotų išteklius.

Konkrečiai dėl darbuotojų, nes daug žmonių šito klausė, be to, žinau, kad minimi įvairiausi skaičiai: šiuo metu turime apie 800 diplomatinių darbuotojų, iš kurių trečdalis dirba užsienyje. Palyginti pateiksiu tris pavyzdžius: Prancūzija turi 6 300, Nyderlandai – 2 000, o Ispanija – 1 000 diplomatinių darbuotojų. Yra valstybių narių, kurios turi daug mažiau tokių darbuotojų; yra nemažai valstybių narių, kurių skaičiai panašūs. Tačiau manau, kad tai leis jums suprasti, kokia mūsų padėtis šiuo metu.

Aš taip pat nepamirštu, kad prašau darbuotojų dirbti laikotarpiu po Lisabonos sutarties priėmimo, kai rotacijos principu besikeičianti pirmininkaujanti valstybė nebedaro darbų, kuriuos paprastai atlikdavo. Tai reiškia, kad kai kuriose mūsų delegacijose – ypač Niujorke ir Ženevoje, kur kiekvienai pirmininkaujančiai valstybei narei padėti būtų buvę nusiųsti papildomi darbuotojai – mums labai trūksta žmonių. Esu pasiryžusi sukurti veiksmingą tarnybą, pajėgią atlikti darbą, kuris, visų mūsų nuomone, turi būti padarytas. Man labai malonu, kad tai darant bus užtikrintas visiškas skaidrumas. Esu labai patenkinta vaidmeniu, kurį atliks Europos Parlamentas, t. y. jo Biudžeto komitetas, tvirtinant biudžeto įvykdymą. Tai mano pareiga, ir aš ją atliksiu.

Pone A. Graf Lambsdorffai, dėl konkretaus jūsų man užduoto klausimo noriu pasakyti, kad aš tvirtai laikausi savo šiandien padaryto pareiškimo. Manau, kad turite derybomis su Europos Parlamentu sutartą tekstą, kurį galite rasti persvarstytame EIVT pagrindinės struktūros projekte. Tai, ką aš darau, išdėstyta tame tekste. Manau, kad klausimas išaiškintas.

Pone Ch. Tannock, jūs ir kiti gerbiami nariai vėl iškėlėte nacionalinių parlamentų dalyvavimo klausimą. Manau, tai tikrai įdomi mintis. Struktūros, kurias planuoju įsteigti Europos išorės veiksmų tarnyboje, padės palaikyti santykius su Europos Parlamentu, tačiau taip pat reikės remti santykius su nacionaliniais parlamentais. Norėčiau priminti gerai žinomą metą, kai keliavau tarp Maskvos, Kijevo, Ispanijos ir Briuselio (deja, neaplančiau kartu Palmos Maljorkoje). Viena iš priežasčių apsilankyti Ispanijoje buvo susitikimas su visų valstybių narių užsienio reikalų komitetų pirmininkais. Tą patį vėl padarysiu rudenį, kai pirmininkaujanti valstybė narė Belgija juos visus sukviės. Tikrai trokštu bendradarbiauti su nacionaliniais parlamentais. Mes tik turime užtikrinti, kad darytume tai tinkamu būdu.

Taip pat pripažįstu, kad turėtų būti sudarytos galimybės į tarnybą patekti įvairiems žmonėms. Mūsų delegacijos Afganistane vadovu paskyriau Vygaudą Ušacką; jis taip pat buvo politikas, užsienio reikalų ministras ir diplomatas. Taigi jau yra pavyzdžių. Aš matau,

kada galima pasinaudoti Sutarties reikalavimais, tačiau pastebiu ir papildomų dalykų, kuriuos galime taikyti, neperžengdami sutartyje nustatytų ribų.

Ponia H. Hautala, ačiū jums už pagalbą. Aš glaudžiai bendradarbiausiu su žmogaus teisių pakomitečiu ir, kaip žinote, pakartotinai nagrinėju klausimus, kaip geriausiai galėtume pasiekti mūsų žmogaus teisių tikslus. Ponai J. Saryusz–Wolski, K. Vigenin, M. Piotrowski, P. Poręba ir daugelis kitų iškėlė labai svarbų klausimą dėl geografinės pusiausvyros. Nežinau, ką dar pridurti, išskyrus tai, kad visapusiškai jums įsipareigoju siekti šio tikslo ir kad peržiūros metu galėsite įsitikinti, ar aš jį įvykdžiau.

Man visiškai akivaizdu, kad pagrindinis paskyrimo į pareigas kriterijus bus nuopelnai. Paprasčiau, kad siųstų man gambiausius ir geriausius. Kadangi jau pradėdau rengti pokalbius, galiu pasakyti, kad taip iš tikrųjų ir vyksta. Galėčiau pasakyti, kad jie atvyksta iš įvairių Europos Sąjungos vietų. Taigi tikiuosi, kad jūs labai greitai pamatysite, jog aš sieksiu kuo geresnės geografinės ir lyčių pusiausvyros ir šiuo pirmuoju kandidatų parinkimo etapu, ir antruoju etapu, kurį, judėdami pirmyn, pradėsime rugsėjį, ir parenkant kandidatus į centrinę struktūrą. Tam, kad būtų užtikrinta lyčių pusiausvyra, turime dėti daugiau pastangų, siekdami paskatinti kuo plačiau kreiptis dėl postų, t. y. paskatinti kandidatuoti kuo daugiau moterų. Tos, kurios tai daro, tikrai puikiai pasirengusios, tačiau mums reikia jų kuo daugiau. Taigi, jei turite galimybių paskatinti kreiptis daugiau žmonių, ypač moterų, prašome tai padaryti. Geografinę pusiausvyrą vėl aptarsime peržiūros metu. Tuomet galėsite tinkamai įvertinti padėtį, nors mano įsipareigojimas šiuo klausimu – nekintamas.

O dėl klausimo dėl galimybių padidinti mūsų pajėgumus vietos lygmeniu, pone A. Danjean, keli pastarojo meto įvykiai įrodo, kad to reikia. Be abejo, žinote, kad per kelias ateinančias savaites planuoju surengti keletą vizitų, įskaitant ir pakartotinį apsilankymą Artimuosiuose Rytuose. Mes jau sprendėme klausimą, ar ES turėtų labiau remti perėjimo punktus Gazos ruože, todėl planuoju apsilankyti Gazoje dar kartą. Be abejo, taip pat žinote, kad ėmėmės veiksmų Kirgizijoje. Diskusijos šiuo klausimu bus surengtos vėliau. Daugeliu atvejų labai svarbu užtikrinti, jog galėtume padėti žmonėms, taip pat sudarytume galimybes mano kolegei Kristalinai Georgievai įvežti humanitarinę pagalbą į atitinkamą šalį.

Manau, kad atsakiau į visus svarbius klausimus, iškeltus diskusijose. Norėčiau užbaigti kalbą, nes ją pradėjau šiek tiek anksčiau, pareikšdama didelę padėką visiems tiems, kurie dalyvavo šiose diskusijose, ypač pranešėjams, taip pat jums, pone pirmininke, ir, be abejo, visiems garbingiems nariams, kurie atrado laiko pasikalbėti su manimi. Esu labai dėkinga ir tikiu, kad tu, ką mes dabar „išleidžiame į gyvenimą“, šie rūmai gali tikrai didžiuotis.

(Plojimai)

Maroš Šefčovič, *Komisijos pirmininko pavaduotojas.* – Pone pirmininke, esu dėkingas už labai plačią ir tvirtą Europos Parlamento paramą išorės veiksmų tarnybos įsteigimo idėjai. Nuoširdžiai tikiu, kad rytojaus balsavimas taps labai svarbiu žingsniu Europos gyvenime, nes tai bus diena, kai ES tvirtai žengs platesnio ES dalyvavimo pasaulyje link.

Po šio balsavimo visą dėmesį turėsime skirti darbams, kuriuos vis dar turime atlikti, t. y. bendro sprendimo procedūrai dėl Tarnybos nuostatų, Finansų reglamento ir, be abejo, biudžeto pataisų, kurias rengiant Komisija nori kaip galėdama padėti. Mes pasirengę išnagrinėti visus galimus būdus, kuriais Komisija gali teikti paslaugas Europos išorės veiksmų tarnybai taikant atitinkamų tarnybų lygio susitarimus, ir ieškoti galimybių didinti šio metodo veiksmingumą.

Esu įsitikinęs, kad EIVT sustiprins išorės santykių sinergijas, padidins jų veiksmingumą ir darną bei turės galimybę teikti geresnes paslaugas užsienyje esantiems ES piliečiams, kuriems reikia pagalbos.

Guy Verhofstadt, *pranešėjas*. – (FR) Pone pirmininke, pirmiausia ketinu padėkoti visiems nariams, kurie kalbėjo šiose diskusijose, už ponams E. Brok, R. Gualtieri ir man suteiktą paramą, padėjusią mums pasiekti gerų rezultatų derybose.

Tik norėčiau pasakyti, kad nesuprantu, kaip kai kurie asmenys gali teigti, kad nacionalinės valstybės turėtų turėti išimtinę kompetenciją užsienio politikos klausimais. Dieve mano! Kokiam amžiuje jie gyvena? Tarsi terorizmą galėtų sustabdyti valstybių narių, nacionalinių valstybių sienos! Tas pats pasakytina ir apie klimato kaitą: kaip būtų galima išspręsti klimato kaitos problemas, jei jos būtų sprendžiamos tik nacionalinių valstybių, o ne Europos lygmeniu? Tas pat taikytina ir migracijai bei migracijos srautams.

Kartais susidaro įspūdis, kad nemažai narių, kurie šiek tiek skeptiškai nusiteikę šios tarnybos atžvilgiu, vis dar gyvena XIX amžiuje, kai nacionalinės valstybės buvo pagrindinė jėgų pusiausvyros tarp Europos tautų prielaida. Dabar gyvename visiškai kitokiame pasaulyje, pone pirmininke, daugiapoliame pasaulyje, kuriame Europa turi turėti savo balsą, nes kitaip šie klausimai net nebus svarstomi.

Yra dar vienas aspektas, kuris mane šiek tiek stebina. Girdžiu žmones sakant, kad visa tai bus daroma už papildomus mokesčių mokėtojų pinigus. Priešingai, pone pirmininke, išorės veiksmų tarnyba ketina sutaupyti pinigų, nes ji daugeliui ES valstybių narių suteiks galimybę sumažinti savo konsulines tarnybas įvairiose šalyse visame pasaulyje. Todėl yra galimybė sutaupyti pinigų.

Pagaliau, trečia, manau, kad tai nauja pradžia. Išorės veiksmų tarnyba – tai diplomatinė tarnyba, kuri mums reikalinga ES išorės politikai įgyvendinti. Visada galvoju, kad turime įsteigti diplomatinę tarnybą prieš pradėdami įgyvendinti ES išorės politiką. Kalbėdami 27 įvairiais balsais, be šios tarnybos nieko nepasieksime.

Taip pat žinome, kad kitas žingsnis turės būti plataus masto priemonių Europos gynybos srityje įgyvendinimas. Iš tiesų kažko trūktų, jei turėtume Europos diplomatinę tarnybą, bet neturėtume Europos gynybos tarnybos. Todėl, baronienė C. Ashton, mes jau žinome, kokia kita užduotis numatyta ES institucijoms. Turime užtikrinti, kad ateityje turėtume tikrą Europos gynybos tarnybą.

Elmar Brok, *pranešėjas*. – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, viešosios nuomonės apklausos rodo, kad apytikriai 70 proc. Europos gyventojų mano, jog mums reikalinga labiau suderinta užsienio ir saugumo politika. Nėra kitos srities, kurioje Europa būtų tokia vieninga, bet iki šiol kaip tik šioje srityje rodėme mažiausiai ryžto. Žmonės šito nori, nenori tik sostinių elitais.

Sutinku su G. Verhofstadtu, kad dabar siekiama ne panaikinti suverenitetą, o jį sutelkti ir padaryti naudingą savo piliečiams, kad galėtume toliau gyvuoti šiame pasaulyje. Siekiama būtent šito ir nieko kito, ir prie to pastebimai prisidės EIVT.

Baronienė C. Ashton, ačiū jums už pateiktus pareiškimus. Manau, kad jie taip pat bus perduoti Europos Parlamentui, atitinkamai taikomi ir kad Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje paskelbtas susitarimas bus vykdomas. Be abejo, turėsime išsamiau aptarti šiuos formalumus, nors dabar, kai viską išdėstėte, galime pradėti įgyvendinimą.

Norėčiau dar kartą pabrėžti, kad tai, ką mes sakome apie teisingą pareigybių paskirstymą – įskaitant Komisijos pareigūnų dalyvavimą – taip pat taikoma ir aukščiausiems pareigūnams ir tam, kad generalinių sekretorių ir generalinių sekretorių pavaduotojų pareigybės neturėtų būti skiriamos tik Tarybos atstovams. Norėčiau, kad ši pastaba būtų įtraukta į protokolą. Be to, taip pat pristatėme keletą principų, įtrauktų į jums pateiktą teisėkūros rezoliuciją, kuriais remiantis norime toliau tobulinti statutą ir pan. bei parengti tam tikrus pasiūlymus, kurie būtų išsamesni nei dabartinis susitarimas.

Taip pat norėčiau poniai C. Ashton patarti didelį dokumentų paketą ant ponios I. Gräßle stalo vertinti ne kaip grėsmę, bet kaip didėjančio Biudžeto kontrolės komiteto susidomėjimo jūsų tarnyba įrodymą; taigi jame jau imamasi parengiamųjų darbų.

Norėčiau iš visos širdies padėkoti ponams G. Verhofstadtui ir R. Gualtieri už puikų bendradarbiavimą. Norėčiau padėkoti visiems savo kolegoms, jums, ponia C. Ashton, ir ponui P. Christoffersenui, taip pat mūsų kolegoms iš Komisijos tarnybų ir Europos Parlamento pareigūnams. Leiskite man taip pat šį kartą padaryti išimtį ir pareikšti padėką vienai konkrečiai šių rūmų pareigūnei, poniai Evai Palatová, kuri nuveikė puikų darbą.

Pirmininkas. – Ponia C. Ashton, dar kartą labai ačiū už didelį darbą ir bendradarbiavimą su Europos Parlamentu per paskutinį mėnesį. Mums tai buvo labai svarbu. Mieli kolegos, vedę derybas su pirmininko pavaduotoju M. Šeščovičiumi, ir visi pranešėjai, komitetų vadovai ir derybininkai, jūs atlikote puikų darbą. Labai jums ačiū.

Diskusijos baigtos.

Rašytiniai pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Proinsias De Rossa (S&D), raštu. – Pritariu E. Broko pranešimui su pakeitimais. Buvo labai svarbu pasipriešinti pasiūlymui laikyti vystymosi politiką mūsų užsienio politikos dalimi. Mums reikalinga savarankiška vystymosi tarnyba, atsakinga Komisijos nariui vystymosi ir humanitarinės pagalbos reikalams. Taigi pagal šį pranešimą už vystymąsi atsakingas Komisijos narys bus atsakingas už visą vystomojo bendradarbiavimo priemonės (VBP) ir Europos plėtros fondo (EPF) priemonių programavimo, planavimo ir įgyvendinimo ciklą. Turime užtikrinti, kad priemonės būtų įgyvendinamos pagal susitarimo dvasią ir raidę. Pasiūlyme tebėra aspektų, kurie gali būti aiškinami įvairiai. Vis dėlto pakeitimai, kuriuos pateikė Europos Parlamentas, sustiprina Komisijos įgaliojimus, susijusius su veiklai skirtu biudžetu, taigi užtikrinama parlamentinė kontrolė ir aiški demokratinė atskaitomybė.

Carlo Casini (PPE), raštu. – (IT) Norėčiau padėkoti pranešėjams už jų nuoseklų, ryžtingą ir apgalvotą darbą. Komitetas, kuriam pirmininkauju, atsižvelgdamas į aiškias ir svarbias naujos tarnybos įsteigimo pasekmes, nuo pat pradžių nepaprastai atidžiai stebėjo susitarimo teksto rengimą. Konstitucinių reikalų komitetas ne tik dalyvavo Užsienio reikalų komiteto darbe, remdamasis labai griežta bendradarbiavimo apibrėžtimi, kaip tai reglamentuojama Darbo tvarkos taisyklių 50 straipsnyje, bet ir parinko abu pranešėjus. Esu tikras, kad Parlamentas pritars dokumentui didele balsų dauguma. Reikės daug ką nuveikti siekiant, kad Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) galėtų iš tikrųjų atlikti savo vaidmenį, kuris jai suteiktas remiantis naująja Sutartimi ir pranešėjų entuziazmu. Tarnyba – ne vien būdas padidinti Europos Sąjungos matomumą įvairiose valstybėse visame pasaulyje; ji taip pat turi labai svarbią simbolinę reikšmę, t. y. parodo 27 valstybių narių vienybę. Tai natūrali ES, kaip juridinio asmens, pripažinimo pasekmė. Tai neįtikėtina svarbus žingsnis siekiant, kad šis tikslas būtų pasiektas. Kuo daugiau bus pritariančių balsų, tuo platesnio masto žingsnį žengsime. Tikiuosi, kad ji bus dar labiau sustiprinta įsteigiant Europos diplomatų

akademija, todėl norėčiau kaip jos buveinę pasiūlyti prestižinį Europos universitetą Florencijoje.

Edit Herczog (S&D), raštu. – (HU) Šiuo metu vienas iš aktualiausių uždavinių Lisabonos sutarties siekiui įgyvendinti – naujos bendros Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) įsteigimas. Veiksminga ir stipri Europos išorės veiksmų tarnyba turi būti sukurta rūpestingai ir išvalgiai, nenaudojant daug lėšų, o jos veikla turėtų būti nuspėjama ir skaidri. Šie kriterijai gali būti taikomi tik tuomet, jei naujoji organizacija bus įsteigta veiksmingai bendradarbiaujant Europos Komisijai, Tarybai, Parlamentui bei kompetentingoms Parlamento komisijoms ir jei visos svarbios smulkmenos bus veiksmingai koordinuojamos. Pagrindinės Europos išorės veiksmų tarnybos steigimo ir veiklos prielaidos – naujo organizacijos biudžeto patvirtinimas, jos finansavimo šaltinių ir sąlygų, reikalingų reikiamam finansavimui gauti, nustatymas. Veiksminga naujosios organizacijos veikla priklausys nuo jos struktūros skaidrumo ir paprastumo, darbo tvarkos taisyklių aiškumo bei žmogiškųjų išteklių valdymo.

EIVT darbuotojai bus įdarbinti iš trijų šaltinių: ES institucijų, valstybių narių ir, jei reikia, priimančiosios valstybės (ekspertai).

Visą jų tarnybos laiką turi būti užtikrinta visiška iš ES institucijų ir valstybių narių pasamdytų darbuotojų lygybė.

Taip pat svarbu, kad visų trijų grupių atveju atrankos principai ir tvarka būtų paremti skaidriomis ir vienodomis procedūromis bei kriterijais.

Taip pat svarbu, kad taikant drausminę procedūrą būtų vadovaujama kitų Europos institucijų patirtimi. Tai būtų įgyvendinta, jei atitinkamų klausimų nenagrinėtų atskiros organizacijos.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), raštu. – (FI) Įsteigus Europos išorės veiksmų tarnybą tapo akivaizdu, kad parlamentinė kontrolė bus taikoma ir jai. Parlamentas atliko svarbų vaidmenį viso proceso metu. ES jau turi atitinkamas struktūras, tačiau neturi veiksmingos užsienio politikos. Šiuo atveju tinka senas posakis: ES – nykštukė, kai kalbama apie užsienio politiką. Ji neturi jokio matomo poveikio. Taigi mums reikia rezultatų.

ES išorės veiksmams skirtas biudžetas labai mažas, palyginti su kitomis išlaidomis. ES biudžetas neturėtų būti padidintas atsiradus daugiau biurokratijos (ypač ne krizės laikotarpiu), deja, mažos sumos, skirtos tam tikroms išorės veiksmų biudžeto eilutėms – iškalbingas ženklas, parodantis, kaip vertinama ES bendroji užsienio politika. Dabar mes svarstome, ar baronienė C. Ashton pajėgi sukurti bendrą ES užsienio politiką. Vis dėlto kalbame ne apie jos sugebėjimus. Klausimas susijęs su ES didžiosiomis valstybėmis narėmis. Iki šiol Prancūzija, Vokietija ir Jungtinė Karalystė nekalbėjo vienu balsu.

PIRMININKAVO: LÁSZLÓ TÓKÉS

Pirmininko pavaduotojas

13. Kosovas - Albanija (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl:

- Komisijos pareiškimo dėl Kosovo ir
- Komisijos pareiškimo dėl Albanijos.

Štefan Füle, *Komisijos narys*. – Pone pirmininke, labai vertinu šią galimybę aptarti europinę Vakarų Balkanų perspektyvą.

Europos Sąjunga atliko svarbų vaidmenį skatinant Vakarų Balkanų stabilumą, saugumą, demokratiją ir pagrindines laisves – plėtros procesas dabar yra tvirtas šių dalykų pagrindas. Įvykiai klostosi gera linkme ir jais šiandien galime remtis. Vienu žingsniu į priekį pasistūmėjo derybos su Kroatija, dabar prasideda labai svarbus jų etapas. Regione sudaromi ir įgyvendinami išsamūs stabilizacijos ir asociacijos susitarimai, o politinių ir ekonominių reformų procesas vyksta toliau.

Nepaisant to, reformas reikia įtvirtinti. Demokratijos pagrindai kai kuriose šalyse tebėra trapūs. Politiniams lyderiams šioje srityje tenka didžiulė atsakomybė – jie privalo įveikti skirtumus ir savo šalyse bei regione siekti geresnės valdysenos ir vengti destabilizavimo rizikos.

Ši tendencija patvirtinama šiandienos darbotvarkėje numatytuose dviejuose gerai motyvuotuose, vertinguose rezoliucijų projektuose, iš kurių galima spręsti, kad Europos Parlamentas tebėra vienas iš svarbiausių Vakarų Balkanų stabilizacijos ir asociacijos proceso, kuris gali baigtis regiono naryste, rėmėjų.

Noriu padėkoti Europos Parlamentui, ypač N. Chounčiui, už gerą, darnų pranešimą dėl Albanijos. Džiaugiuosi galimybe šiandien, Albanijai labai svarbiu metu, su jumis aptarti šios šalies klausimus.

Visiškai pritariu Parlamento nuomonei dėl politinės padėties Albanijoje. Nerimą kelia tai, kad po 2009 m. birželio mėn. rinkimų nėra konstruktyvaus vyriausybės ir opozicijos politinio dialogo ir nesprendžiami jų nesutarimai. Abi suinteresuotosios šalys turi grįžti prie konstruktyvaus politinio dialogo ir rasti sprendimą, grindžiamą Konstitucijos laikymusi ir skaidrumu. Rengiantis 2011 m. pavasarį vyksiantiems vietos valdžios rinkimams, turi būti visapusiškai įgyvendintos ESBO ir Demokratiinių institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) rekomendacijos.

Dabartinė politinė aklavietė trukdo svarbiems reformų etapams, reikalingiems, kad šalis padarytų pažangą integracijos į Europos Sąjungą kelyje.

Vertinu teigiamą vaidmenį, kurį tarpininkavimo iniciatyvoje ieškant išėjimo iš aklavietės atlieka du Parlamento principai, ir teigiamai vertinu Parlamento raginimą pasiekti visų suinteresuotųjų šalių sutarimą dėl svarbiausių reformų.

Iš teigiamų dalykų paminėtina tai, kad vizų dialogo klausimu šalis padarė svarbią pažangą. Tai atsispindi Komisijos gegužės 27 d. pasiūlyme dėl trumpalaikių bevizijų kelionių.

Visiškai pritariu požiūriui, jog reikia labiau stengtis užtikrinti, kad Albanijos teisingumo sistema veiksmingai ir laiku duotų rezultatų. Albanija turi griežtai įgyvendinti kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu teisės aktus ir veiksmų planus, užtikrinti pakankamas tyrėjų galimybes ir teismų pajėgumus.

Komisija vieną iš didžiausių prioritetų skyrė finansinei paramai teismų ir teisėsaugos srityje, teikiamai pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP) – 2007–2010 m. laikotarpiu skirta apie 55 mln. EUR.

Reikia daugiau nuveikti siekiant žiniasklaidos laisvės ir nepriklausomumo. Reikia užbaigti kurti teisės sistemą. Turės būti sprendžiamas žiniasklaidos savininkų atskleidimo klausimas. Nerimą kelia žurnalistų bauginimas ir įtaka jiems.

Kiti klausimai – veiksmingas viešojo administravimo reformų strategijos įgyvendinimas ir nepriklausomos, profesionalios ir pagal gebėjimus sudarytos valstybės tarnybos užtikrinimas. Be to, reikia daugiau nuveikti sprendžiant buitinio smurto, prekybos moterimis ir vaikais problemas.

Dabar jums leidus pereisiu prie Kosovo. Kosovas ir toliau yra vienas iš prioritetų. Labiausiai dėkoju U. Lunacek už puikų jos atliktą darbą rengiant šią rezoliuciją dėl Kosovo. Jūsų parama labai svarbi, ypač dabar, Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonės paskelbimo išvakarėse.

Europos Sąjungos valstybės narės Kosovo statusą vertina skirtingai. Nepaisant to, valstybės narės su Kosovu vieningai bendradarbiauja, tai daro ir Komisija. Iš diskusijų dėl U. Lunacek rezoliucijos matyti, kad Parlamentas ne mažiau pasiryžęs remti europinę Kosovo, kaip platesnio regiono dalies, perspektyvą.

Šiais metais du kartus lankiausi Kosove. Per antrąją vizitą buvau ir šiaurinėje jo dalyje, naudingai bendravau su vietos visuomene, atidariau naująją Europos Sąjungos informacijos centrą ir aplankiau naujai įsteigtus Europos Sąjungos namus. Dar kartą patikinau, kad Europos Sąjunga toliau remis vietos visuomenę, paraginau bendradarbiauti ir palaikyti dialogą.

Darome gerą pažangą įgyvendindami praėjusį spalio mėn. savo komunikate dėl Kosovo priimtus išpareigojimus. Taryba mus paragino siekiant europinės regiono perspektyvos remti Kosovo pažangą integruojantis į Europos Sąjungą. Kosovo pažangos laiką ir aprėptį lemia paties Kosovo veiksmi.

Sausio mėn. su Kosovu pradėjome stabilizacijos ir asociacijos proceso dialogą. Atliktas visas sektorinių susitikimų ciklas.

Judame pirmyn ir vizų klausimu. Taryba pritarė, kad Kosove turėtų būti siekiama galiausiai supaprastinti vizų tvarką, kai bus įvykdytos visos sąlygos. Šioje srityje Komisija toliau bendradarbiauja su Kosovo institucijomis siekdama užtikrinti, kad būtų įvykdyti visi reikalavimai, taikytini norint pradėti dialogą vizų klausimais. Birželio 25 d. Kosovas priėmė readmisijos įstatymą.

Komisijos narės C. Malmström tarnybos kaip tik šiuo metu vertina jo atitiktį Europos Sąjungos teisei. Kosovas vis dar turi užtikrinti tinkamas reintegracijos galimybes, kad būtų pakankamai gerai išspręstas grąžintų asmenų klausimas. Palaikome artimus ryšius su Priština, teikiame gaires ir paramą.

Darome pažangą ir prekybos klausimais. Komisija vasario mėn. priėmė pasiūlymą esamas pirmenybines autonominės prekybos nuostatas Kosovui pratęsti iki 2015 m. Dabar jūsų eilė patvirtinti šį pasiūlymą.

Prištinoje kaip tik šiuo metu vėl vykdoma visapusiška tiriamoji misija siekiant įvertinti Europos Sąjungos ir Kosovo galimybę pasirengti deryboms dėl prekybos susitarimo. Mes įsitikinę, kad toks susitarimas būtinas puoselėjant socialinį-ekonominį Kosovo vystymąsi, kuris tinkamai pabrėžiamas rezoliucijos projekte.

Galiosiai pirmą kartą šiais metais Kosovas dalyvaus PNPP tarpvalstybinio bendradarbiavimo (TB) programose su Buvusiaja Jugoslavijos Respublika Makedonija ir Albanija. Kitais metais bus dirbama pagal programas su Juodkalnija.

Apibendrinant galima pasakyti, kad būsimieji metai bus svarbus etapas Albanijai, Kosovui ir visam regionui.

Dėl Kosovo tai, kad ir ką pasakytų Tarptautinis Teisingumo Teismas, tikiu, kad Europos Sąjunga toliau aktyviai bendradarbiaus su Kosovu siekdama užtikrinti, kad jis ir toliau būtų susietas su likusiojo Vakarų Balkanų regiono įvykiais.

Dėl Albanijos tai tikiuosi, kad politinis vaizdas ir pragmatinė pažanga aptariamoje teritorijoje, už kurią bendrai atsakingi ir valdžios, ir opozicijos atstovai, leis nuomonėje, kurią Komisija pateiks rudenį, apibrėžti aiškų kelią pirmyn.

Abiem atvejais džiaugiuosi galėdamas tikėtis, kad ir Europos Parlamentas, ir Komisija rems šių šalių ir regiono pastangų puoselėjimą.

Bernd Posselt, *PPE frakcijos vardu.* – (DE) Pone pirmininke, Europos Parlamentas 20 metų rėmė kovą už laisvę karo draskomame Kosove. Norėčiau jums priminti mūsų A. Sacharovo premijos laureatus I. Rugovą ir A. Demaçi. Parlamentas pastaruosius šešerius metus siekė Kosovo nepriklausomybės, pastarąjį kartą 2007 m. rezoliucijoje, po kurios 2008 m. Kosovo Respublika paskelbė nepriklausomybę. Atsižvelgus į tai, kas per tuos dvejus metus nuo tada įvyko, galima sakyti, kad Kosovo demokratija yra sėkmės istorija. Dabar stiprinami demokratijos principai, o didelė Serbijos mažumos – 6 proc. gyventojų – dalis pradeda integruotis į naujosios valstybės, taikančios mažumų apsaugos nuostatas, darinius.

Būtent todėl turime padaryti viską, kas įmanoma, kad išorinės jėgos, pvz., turinčios planų padalyti šalį, jos negalėtų destabilizuoti. Bet kas, siekiantis padalyti Kosovą, trukdytų ir Serbijos vienybei – užteks paminėti Preševo slėnį, Novi Pazaro Sanjaką ir Voivodiną. Keliantys abejones šalies vienybe keltų grėsmę ir Makedonijos, Juodkalnijos, Bosnijos ir Hercegovinos stabilumui. Bet kas, bandantis Šiaurės Mitrovicoje sukurti nusikalstamą politinį darinį arba suformuoti maišto zoną, siekia į Vidurio Europos užribį nustumti Padniestrę. Tai būtų nepaprastai pavojinga. Norime demokratinio Kosovo, laisvo Kosovo kaip demokratinės, teisinės valstybės principais grindžiamos šalies, ne sukčių regiono; mūsų tikslas – kad šią šalį kuo greičiau diplomatiškai pripažintų visos ES valstybės narės, o ES teisinės valstybės misija EULEX nedelsiant būtų išplėsta į visą teritoriją ir stiprintų laisvės ir demokratijos veiksmingumą.

Libor Rouček, *S&D frakcijos vardu.* – (CS) Norėčiau tarti keletą žodžių Albanijos tema. Albanija kelyje į Europos integraciją padarė nemažą pažangą. Tai galiausiai atsispindi Nikolajaus Chounčio pranešime – norėčiau jam padėkoti už šį puikų pranešimą. Nepaisant to, reikia dar daug nuveikti. Čia pirmiausia norėčiau paminėti demokratijos stiprinimo ir teisinės valstybės veikimo klausimą. Albanija iššvaisto per daug energijos ir per daug brangaus laiko, nes jos vyriausybė ir opozicija nesugeba pasiekti kompromiso ir bendradarbiauti esminių prioritetų klausimais. Vienas iš šių prioritetų – pasiekti sutarimą dėl 2009 m. rinkimų. Visos politinės partijos turi prisiimti šios srities atsakomybę, pradėti dialogą ir įgyvendinti sprendimą įsteigti parlamentinį tyrimo komitetą, kurio tikslas būtų iki ateinančiais metais vyksiančių kitų vietos rinkimų parengti reikiamus rinkimų įstatymo pakeitimus.

Pagrindinių politinių partijų sutarimo reikia ir ekonominės reformos klausimais. Iki šiol pasiekta tik nedidelė pažanga, pvz., teisių į turtą įtvirtinimo, nekilnojamojo turto registravimo, vyriausybinių žemės valdų sąrašo parengimo, neteisėtų pastatų įteisinimo

ir kitais klausimais. Šešėlinių ir nelegalių ūkio subjektų dalis Albanijos ekonomikoje tebėra neproporcingai didelė, žinoma, neproporcingai didelė ir korupcija.

Vis dėlto praėjusiais metais nemaža pažanga pasiekta įgyvendinant bevizių santykių sąlygas ir kriterijus. Todėl norėčiau pasidžiaugti neseniai Komisijos priimtu teisės akto pasiūlymu dėl vizų tvarkos palengvinimo ir tikiuosi, kad ateinančiais mėnesiais bus įvykdytos ir kitos sąlygos – tada Taryba ir šis Parlamentas šiais metais galės patvirtinti bevizio režimo įvedimą Albanijos piliečiams.

Marietje Schaake, *ALDE frakcijos vardu.* – Pone pirmininke, šio Parlamento Liberalų frakcija mano, kad Vakarų Balkanai – Europos dalis, bet šiomis dienomis tai ne visada lengva paaiškinti rinkėjams. Vis dėlto manome, kad ES – ne tik bendra rinka, bet ir, svarbiausia, vertybių bendrija. Europos Parlamentas apskritai pasirengęs bendradarbiauti su Albanija siekiant šių vertybių, bet ar ši ištiesta ranka sulaukia atsako? Tikiuosi, kad taip.

Pastaraisiais mėnesiais Europos Parlamento krikščionių demokratų ir socialdemokratų pirmininkai labai stengėsi išspręsti Albanijoje tvyrančią politinę krizę vizitais ir bendradarbiaudami su giminingomis partijomis. Tačiau net ir šios aukšto lygio pastangos pasirodė nesėkmingos. Gegužės mėn. įvyko pirmasis jungtinio parlamentinio komiteto posėdis. Dauguma mūsų, Europos Parlamento narių, šį posėdį pradėjome kupini geros valios, bet pabaigoje visi vienodai buvome nusivylę tuo, kaip mūsų kolegos iš Albanijos savo laiką Briuselyje išnaudojo vidaus ginčams, darantiems žalą Albanijos įvaizdžiui.

Jungtinio parlamentinio komiteto posėdyje buvo pabrėžta keletas svarbių dalykų. Labai suskaldyta politinė aplinka nepadeda Albanijos žmonėms priartėti prie Europos. Demokratija reiškia daugiau nei vien rinkimų, per kuriuos žmonės ateina į valdžią, rezultatus. Demokratija – tai atsakingas atstovavimas piliečiams; kalbama ne apie tai, kad laimėtojas gauna viską, o apie tai, kad turi būti ieškoma konstruktyvaus daugumos ir mažumos dalyvavimo kompromiso. Reikėjo aptarti skubesnes temas, pvz., spaudos laisvės užtikrinimą ir gyvą, nepriklausomą pilietinę visuomenę, mažumų, pvz., lesbiečių, gėjų, biseksualų ir lytį pakeitusių (LGBT) asmenų, neįgaliųjų asmenų ir etninių mažumų, teisių apsaugą. Reikėjo aptarti poreikį nutraukti korupciją ir užtikrinti skaidrumą, kovą su skurdu ir organizuotu nusikalstamumu ir visa tai daryti laikantis teisingo proceso ir teisinės valstybės viešpatavimo principų.

Susirūpinimą rinkimų rezultatais irgi reikia aptarti skaidriai ir šiuos klausimus prieš vykstant būsimiems rinkimams išspręsti abipusiu sutarimu, kad albanai demokratijos ir Europos kopėčiomis galėtų palypėti aukščiau.

Ulrike Lunacek, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (DE) Pone pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti visiems kolegoms nariams iš kitų frakcijų, kartu su manimi rengusiems šį pranešimą dėl Kosovo, ir E. Mahr, sekretoriatai atlikusiai labai vertingą darbą.

Taip pat norėčiau padėkoti jums, Komisijos nary, už konstruktyvų bendradarbiavimą ir už veiksmus, kuriuos laikėte svarbiais, – nuvykote į Kosovą, ten netgi nakvojote, kad gyventojams būtų aišku, jog juos tikrai remiate. Ten pasakėte kalbą universitete ir atidarėte ES biurus. Manau, jog tai buvo svarbus ženklas, aiškiai parodantis, ką Europos Parlamentas teigė praeityje ir kartoja dabar – būtent tai, kad remia Kosovą kelyje į Europos Sąjungą.

Vėl susidaro padėtis, kai Kosovas atsiduria kryžkelėje, ypač visų Kosovo etninių grupių atžvilgiu. Po kelių savaičių Tarptautinis Teisingumo Teismas priims sprendimą ir pateiks nuomonę dėl pozicijos, susijusios su nepriklausomybės paskelbimu šiek tiek daugiau kaip

prieš dvejus metus. Tikiuosi, kad šis sprendimas bus galimybė suteikti regioniniam bendradarbiavimui naują pagrindą, tačiau pradėdant nuo Kosovo valstybingumo ir nepriklausomybės prielaidos, aiškiai nurodant, kad bendra visų regiono valstybių – Serbijos, Kosovo ir visų kitų – ateitis yra narystė Europos Sąjungoje ir kad judant šia linkme esamos problemos turės būti išspręstos.

Rezoliucijoje aiškiai teigiama: Kosovo ateitis yra Europos Sąjungoje. Džiaugiuosi, jog dauguma pritaria, kad reikia paraginti penkias Kosovo dar nepripažinusias valstybes nares netrukus tai padaryti ir reikalauti, kad Komisija kuo greičiau pradėtų supaprastinti vizų tvarką. Svarbu, kad šalies piliečiai, ypač jaunesnės kartos, nesijaustų gyvenantys izoliuotoje valstybėje, o naudos iš būsimų pokyčių greitai turės visi aplinkinių regionų gyventojai. Manau, kad tai tikras iššūkis. Tikiuosi, kad rytojaus plenariniame posėdyje didele balsų dauguma bus balsuojama už.

Be to, pateikiau naują pakeitimą, kuriuo giliai apgailestaujama, kad pastarosiomis dienomis buvo smurto proveržių, ir tikiuosi, kad šis dalykas bus greitai, nešališkai ištirtas ir nebus laikomas pagrindu lieti emocijas ateinančiomis dienomis ir savaitėmis.

PIRMININKAVO: LIBOR ROUČEK

Pirmininko pavaduotojas

Charles Tannock, *ECR frakcijos vardu.* – Pone pirmininke, skubotas ir nenuoseklus tarptautinės bendruomenės požiūris į Kosovą – ir aš labai susidomėjęs laukiu Tarptautinio Teisingumo Teismo sprendimo – per pastarąjį dešimtmetį yra problemos, kainuosiančios ir taip sunkius laikus patiriantiems Europos mokesčių mokėtojams daug pinigų, priešastis. Kosovas negali įstoti į ES, nes penkios ES valstybės narės atsisako pripažinti jo suverenumą.

Korupcija Kosove, kuris, be kitų dalykų, yra didelis narkotikų ir prekybos žmonėmis tranzito centras, tebėra didžiulė problema. Ekonomika per daug priklauso nuo ES ir Vakarų pagalbos ir atrodo, kad lengvų būdų išeiti iš šios aklavietės nėra. Prieš dešimt metų asmenine iniciatyva propagavau atsiskyrimą kaip atsaką į šią problemą. Tai sprendimas, kuriam teikia pirmenybę daugelis serbų politikų, bet jam kol kas pritartų mažai Vakarų politikų.

Vis dėlto mano frakcija, ECR, visapusiškai remia Albanijos stojimą į ES, kai jie įvykdys visus Kopenhagos kriterijus ir, svarbiausia, pagerins blogus savo rezultatus kovojant su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu. Taip pat skubiai reikia išspręsti Parlamento opozicijoje esančių socialistų vykdomo boikoto klausimą.

Asmeniškai man sunku įsivaizduoti, kaip Albanija visateisę savo narystę Islamo konferencijos organizacijoje galės suderinti su būsimomis BUSP pozicijomis, jeigu ji taps Europos Sąjungos nare, tačiau mane iš dalies ramina tai, kad ji jau yra visateisė NATO narė.

Nikolaos Chountis, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (EL) Pone pirmininke, noriu padėkoti visiems kolegoms nariams iš visų frakcijų, nes manau, kad kartu sugebėjome susitarti dėl to, ką vadinčiau tinkamu pasiūlymu dėl rezoliucijos dėl Albanijos pažangos siekiant narystės.

Dėkoju jums, Komisijos nary, už pastabas. Jaučiuosi patenkintas, kad dauguma atžvilgių Komisijos suvokimas atitinka Europos Parlamento, kuris, tikiuosi, rytoj balsuos už rezoliuciją, suvokimą. Norėčiau pridurti: esu tikras, – ši nuostata ginama ir pasiūlyme, – jog diskutuojant apie Albanijos ir Kosovo atvejį apskritai, taip pat kartu diskutuojant apie plėtrą, pasakytina, kad Vakarų Balkanų perspektyvų pagrindas – stojimas į Europos Sąjungą,

kuriuo tam tikromis sąlygomis daug nukentėjusiam regione galima užtikrinti stabilumą, gerovę, draugiškus tautų ir valstybių santykius.

Kokios tos sąlygos? Sąlygos tos, kad apskritai taikoma procedūra turėtų atitikti tarptautinę teisę, JT steigiamąją chartiją, tarptautinius susitarimus ir konvencijas, nes ne vienas šios srities klausimas susijęs su mano minėtaisiais dalykais. Antra, Albanijos ir kitų šalių (šiuo konkrečiu atveju – Albanijos) pažanga siekiant narystės tam tikromis sąlygomis gali būti paskata spręsti daugelį Albaniją apnikusių demokratinės sanglaudos problemų.

Išdėstyti šias problemas turbūt buvo lengviausia uždavinio dalis. Sunkioji dalis, kaip įvardijo S. Füle ir kaip minėjo kiti nariai – kaip įtikinti, kaip įkvėpti politines Albanijos jėgas ir Albanijos visuomenę imtis veiksmų, kad šios problemos būtų išspręstos. Būtent čia susiduriame su sunkumais; veiksmų jau imtasi, vis dar esama problemų, įstatymai priimti, kyla problemų juos taikant (tokio kyšininkavimo ir korupcijos lygio nebegalima toleruoti) ir, žinoma, neišspręsta didžioji politinė problema.

Mano pastaba apie tai (visi žinome apie aklavietę): nemanau, kad šiuos klausimus galime išspręsti per didelę išorinę intervenciją, dažnai turbūt daroma pasitelkiant politinius partijų ryšius, jeigu pačios politinės jėgos nebus įtikintos (dėjome visas pastangas, kad tai pasiektume), kad išsprendusios šias problemas jos galėtų sutelkti dėmesį į savo šalies stojimo į ES pažangos problemas ir kriterijus.

Bastiaan Belder, *EFD frakcijos vardu*. – (NL) Pone pirmininke, gavome pranešimų iš Albanijos nacionalinio susitaikymo komiteto, aktyviai kovojančio su kraujo kerštu, kad 750 vaikų šiuo metu praktiškai gyvena namų arešto sąlygomis, nes taikoma Kanuno papročių teisė tapo visiškai nekontroliuojama. Ta pati nevyriausybinė organizacija (NVO) praėjusiais metais nustatė daugiau kaip 30 nužudymų kraujo keršto pagrindu. Albanijos vyriausybė, priešingai, pateikė daug mažesnius skaičius. Kad ir kaip ten būtų, demokratinės teisinės valstybės principai ir Albanijos stojimas į Europos Sąjungą ilguoju laikotarpiu niekaip nesuderinami su žiauria kraujo keršto praktika.

Komisijos nary, tai verčia mane kelti du klausimus, kuriuos norėčiau jums pateikti. Ar Albanijos vyriausybė pakankamai stengiasi kovoti su absurdiškais Kanuno iškrypimais? Absurdiškų iškrypimų tema norėčiau pridurti, kad dar viena šiandieninė praktika – samdomi profesionalūs žudikai, tada kraujo kerštas siautėja nežabotai. Antras mano klausimas: kokiais būdais Komisija padeda Albanijos institucijoms veiksmingai stabdyti kraujo keršto aktų antplūdį? Galvoju, pvz., apie švietimo programą, pagalbinę priemonę, kurią taikant irgi nebūtų išvengta sunkumų. Dėkoju už atsakymą.

Béla Kovács (NI). – (HU) Ponia ir ponai, mums aptariant Kosovo klausimą, jaučiu, kad mano, kaip Europos Parlamento nario iš Vengrijos, pareiga – tarti žodį už Voivodinoje gyvenančius vengrus. Norėčiau atkreipti Vengrijos parlamento frakcijų ir jūsų dėmesį, kad Voivodinoje gyvenančios santykinės vengrų daugumos teisės, deja, kasdien pažeidinėjamos. Smurto išpuoliai prieš vengrus tapo beveik kasdiene praktika. Vengrai netgi bijo kreiptis į policiją, nes bijo, kad pasikartos Temerino jaunų vyrų atvejis. Jų gimtosios kalbos vartojimas ribojamas, o valstybės institucijos neteikia paslaugų vengrų kalba. Serbijos institucijos dabar planuoja imtis veiksmų prieš vieningą Vengrijos jaunimo stovyklą (*Egyesült Magyar Ifjúsági Tábor*), kasmet rengiamą jau keletą metų, siekdamas ją uždrausti. Ši padėtis gali virsti visišku Vengrijos nacionalinių jausmų ir pačių šioje vietovėje gyvenančių vengrų sunaikinimu. Siekiant išspręsti šią rimtą problemą, neginčijama, kad Bačkos regione turi būti pradėta taikyti plati teritorinė autonomija.

Pirmininkas. – Pone B. Kovácsai, norėčiau tik priminti, kad tai bendros diskusijos dėl Kosovo ir Albanijos. Tai nėra diskusijos nei apie vengrus, nei apie Voivodiną, tad kitą kartą prašau laikytis darbotvarkės punkto.

Doris Pack (PPE). – (DE) Pone pirmininke, Komisijos nary, kaip pats sakėte, Albanija per pastaruosius ketverius metus daug pasiekė ir padarė tam tikrą pažangą kelyje į Europos Sąjungą. Kaip pažymėjote, vizų tvarkos supaprastinimo sąlygos įvykdytos ir tikimės, kad tai bus padaryta šiais metais. Žinoma, dar daug ką reikia reformuoti. N. Chountis parengė gerą pranešimą, kuriame nurodyti ir trūkumai, ir pažangos sritys. Su korupcija ir nusikalstamumu turi būti kovojama pasitelkiant visus turimus išteklius. Šį tikslą aiškiai įvardijo valdančioji demokratų ir socialdemokratų koalicija. Pagal šį tikslą juos ir vertinsime.

Deja, šalies politinę aplinką apnuodija neatsakingas socialistų opozicijoje esančios nedidelės mažumos maivymasis. Dabar neketinu dėstyti savo požiūrio, o pacituosiu keletą garbingų Albanijos socialistų, pvz., E. Agolli, buvusį parlamento pirmininką, M. Belumbi ir šalies prezidentą R. Meidani – visi jie atmeta savo atstovų vėl pradėtą boikotą parlamente. Jie sako, jog L. Ramos veiksmai nerealistiški, strategija bevaisė, o Socialistų partija negali tikėtis, kad 65 jos atstovai parlamente visą laiką nieko nedarys. E. Agolli taip pat teigia, kad pakartotinis balsadėžių atidarymas prieštarautų konstitucijai. Kitas socialistas M. Manani atvirai teigė, kad jo partijos lyderis L. Rama savo veiksmais ketina panaikinti Albanijos konstituciją.

Albanijai reikia visapusiškai veikiančio parlamento ir jame veikiančios opozicinės frakcijos, kuri žmonių jai patikėtą uždavinį vertintų rimtai ir neiškreiptų demokratinės sistemos. Albanijos piliečiams jau užtenka šių ginčų. Jie nori, kad jų vaikai turėtų ateitį, kad šalyje būtų įtvirtinta teisė ir tvarka, kad ten būtų steigiamos įmonės, kurios kurs darbo vietas. Jie nori, kad jų politikai tarnautų žmonėms, o ne vadovautųsi neteisingai suprasta partine linija.

Albanija – nuostabi šalis, kurios įvaizdžio nederėtų sąmoningai gadinti.

Pier Antonio Panzeri (S&D). – (IT) Pone pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, jau pasakyta, kad rytoj balsuosime dėl U. Lunacek pasiūlymo dėl rezoliucijos dėl Kosovo. Šiandienos diskusijos ir rytojaus balsavimas labai svarbūs, tai naudingas įnašas į Kosovo ir visų Vakarų Balkanų stabilizavimo procesą.

Jeigu norime laikytis priimtų įsipareigojimų, Europa turi stengtis užtikrinti, kad Kosove būtų visapusiškai įgyvendinti trys pagrindiniai tikslai: tvirčiau ir visapusiškiau integruoti albanų ir serbų bendruomenes, visapusiškai įgyvendinti teisinės valstybės principus ir stiprinti demokratines Kosovo institucijas. Be to, tai būtinos sąlygos, jeigu Kosovas nori ryžtingiau pajudėti Europos integracijos proceso link.

Šiomis aplinkybėmis Europos Sąjunga, pasitelkdama čia veikiančius savo atstovus, turi būti labai reikli sau pačiai ir Kosovo institucijoms, kad šalyje galėtų pajudėti demokratizavimo procesas ir būtų galima pradėti eiti Europos integracijos keliu. Turime žinoti, kad reikia dar daug nuveikti. Europos Sąjunga turi atlikti aktyvų vaidmenį ir tai reiškia, kad reikia vadovautis ir Europos Parlamento pateiktomis gairėmis.

Todėl manau, kad šis procesas, į kurį dedama daug vilčių, – tikrai tikiuosi, kad Europos Parlamentas patvirtins šį pasiūlymą ir kad tam tikru požiūriu jėgas sujungs visos frakcijos, – turi atlikti labai svarbų vaidmenį, kuris, manau, yra derybos, dialogas ir sąžiningų Serbijos ir Kosovo santykių užmezgimas siekiant dviejų dalykų: stabilizuoti abiejų šalių santykius

ir visą regioną kuo geriau parengti europinei ateičiai; tikimės, kad tai įvyks ne itin tolimoje ateityje.

Mes, Parlamentas ir Europos Sąjunga, turime parodydami deramą ryžtą prisiimti šią atsakomybę.

Jelko Kacin (ALDE). – Pone pirmininke, pirmadienį ryte buvo pasikėsinta į mūsų kolegą Petarą Miletičių, Kosovo asamblėjos narį. Serbų mažumos liberalų partijos *Samostalna Liberalna Stranka* lyderis P. Miletić tapo albanų daugumos ir serbų bendruomenės Kosove bendradarbiavimo ir dialogo simboliu. Jis yra vienas iš mūsų – parlamentarų. Jis – vienas iš politiniame gyvenime aktyviai dalyvaujančių serbų lyderių Kosove.

Atrodo, kad tai vienintelė pasikėsimo į jo gyvybę priežastis ir tai padarė tie, kurie atmeta bet kokius santykius su Kosovo institucijomis. Pasikėsinimas į parlamento narį, kad ir kur jis įvyktų, laikytinas išpuoliu prieš demokratiją ir šiuo išpuoliu buvo siekiama sutrukdyti Vakarų Balkanų regione kurti ilgalaikį stabilumą.

Nematau pasikėsimo į vėlyvojo laikotarpio Serbijos ministrą pirmininką Zoraną Đinđićių ir šio pasikėsimo skirtumų. Neramu, kad politinis pasipriešinimas modernizacijai ir europėjimui vėl virto smurtu. Turime visiškai aiškiai ir tvirtai reaguoti į šį nelaimingą įvykį. Albanų ir serbų santykiai Kosove pagerės tik puoselėjant demokratinį dialogą ir Europos integracijos procesą.

Judith Sargentini (Verts/ALE). – (NL) Pone pirmininke, aš – žmogus, į viską žiūrintis teigiamai. Visada matau stiklinę pusiau pilną, bet kalbant apie Albaniją tai kartais gali būti sunkoka. Manau, kad Europos Sąjunga siunčia aiškią žinią. Mes supaprastinsime vizų tvarką Albanijos piliečiams, norintiems keliauti į Europą. Tai man labai svarbus dalykas, bet tikiuosi, kad Albanijos institucijos, t. y. opozicija ir vyriausybė, supranta, kad jos turi nutraukti nuolatinius vaidus, nes iš narystės ES jos gali daug laimėti. Šiuo požiūriu pritariu D. Pack žodžiams. Albanijos piliečiams tikrai bus labai naudinga spaudos laisvė, lygiateisis moterų statusas, geresnė gėjų, lesbiečių ir neigaliųjų padėtis. Albanija dabar turi rengtis priimti ir prieglobsčio prašytojus. Šalis pamažu virsta demokratine ir tikiuosi, kad ji šiuo požiūriu priims ištiestą mūsų ranką.

Nirj Deva (ECR). – Pone pirmininke, tarptautinis Serbijos provincijos Kosovo nepriklausomybės pripažinimas, kaip siūlo U. Lunacek, tiesiogiai prieštarauja Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijai 1244, kurią remia ir ES valstybės narės, ir Belgradas.

Itin palankiai vertinu U. Lunacek įsipareigojimą ginti religinį Kosovo serbų ortodoksų paveldą ir serbų, romų, goranų, turkų ir bosnių mažumų teises, kurias ir toliau pažeidinėja Kosovo albanų dauguma, tačiau Rezoliucijoje 1244 aiškiai ir nedviprasmiškai pasakyta, kad bet kokiose diskusijose apie tos provincijos ateitį turi būti atsižvelgiama į Serbijos suverenumą ir teritorinį vientisumą, skatinant Kosovui suteikti visuomeninę autonomiją ir prasmingą teisę apsispręsti.

KLS atskilėlių grupuotės toliau veikia palei Kosovo sieną, įgyvendindamos klaidinančias pretenzijas į pietų Serbijos Preševo slėnį ir destabilizuojančios valdymą vakarinėje Makedonijos dalyje, o pastarąją Europos Sąjungos šalį kandidatę aš žinau labai gerai.

Tarptautinė bendruomenė turi imtis veiksmų, kad serbų daugumos Pečo ir Mitrovicos regionų gyventojai galėtų apsispręsti, kur ir su kuo nori gyventi. Dabar ne laikas pripažinti Kosovo nepriklausomybę. Raginu Parlamentą atmesti šią rezoliuciją.

Takis Hatzigeorgiou (GUE/NGL). – (EL) Pone pirmininke, mūsų nuomone, daugumos Europos Sąjungos valstybių narių politika Kosovo klausimu prieštarauja pačiai politinei Europos dvasiai, kuri, manau, yra bendradarbiavimas ir politinis pritarimas. Kosovo atveju visa tai pamiršta, nesistengėme serbams ir kosoviečiams padėti taip, kaip būtume galėję padėti siekti bendradarbiavimo ir politinio pritarimo. Galiausiai jiems buvo primestas atsiskyrimas.

Manau, gerai, kad sakome tiesą. Ši pozicija, kurios Europos Sąjunga laikosi šiandien, grindžiama praeities smurtu; tačiau šiandien mūsų remiama padėtis yra ir mūsų primestos galios rezultatas. Norint, kad sprendimas būtų perspektyvus ir pastovus, jis turi būti priimtinas visoms suinteresuotosioms šalims. Neturime remtis tuo, kad valstybės nesugeba apginti savo suverenumo norėdamos sukurti mažus, nepriklausomus darinius. Vienašališkas nepriklausomybės paskelbimas prieštarauja ir JT rezoliucijai 1244, kurioje teigiama, kad Kosovo teritorijos ir toliau priklauso suverenai Serbijos valstybei.

Baigdamas pasakysiu, jog šiame pranešime dažnai minimas principas, kad visos valstybės eina tuo pačiu keliu. Nepaisant to, šio kelio negalima primesti. Be to, pranešime dažnai minimas tokių sąvokų kaip „Kosovo principai“, „tarpvalstybiniai ryšiai“ ir kt. pripažinimas ...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Nikolaos Salavrakos (EFD). – (EL) Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau pasveikinti savo gerbiamą draugą N. Chountį parengus ir gerai pateikus integruotą pranešimą.

Nuo 2009 m. rinkimų Albanijoje vyksta ilgai užsitęsusi politinė krizė. Žinoma, Albanijos pažanga pastaraisiais metais nepakankama narystės kriterijams įgyvendinti. Nepaisant to, mes ją vertiname itin atlidžiai, nes ši šalis daug metų kentėjo nuo siaubingo E. Hoxhos režimo.

Didieji iššūkiai šios šalies dar tebelaukia; tai kova su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, teisinės valstybės stiprinimas ir elementarios modernios ekonomikos atkūrimas.

Graikija, skatindama ir remdama europines Vakarų Balkanų šalių, įskaitant ir Albaniją, perspektyvas, iki šiol vykde pastovią nelanksčią politiką. Nepaisant to, mes itin susirūpinę, ar 2011 m. planuojamas atlikti surašymas, už kurį mokės Europos Sąjunga, vyks sklandžiai, nes, deja, dažnai skundžiamasi diskriminacija prieš emigrantų ir mažumų bendruomenes, pvz., graikų bendruomenę.

Todėl raginu per surašymą pateikti klausimus apie gimtąją kalbą, etninę kilmę ir religiją – tai būtinos sąlygos norint gauti šalies kandidatės statusą.

Andreas Mølzer (NI). – (DE) Pone pirmininke, aptardami Kosovo klausimą, būtinai turime kalbėti ir apie Serbiją. Jeigu tikrai tiesa, kad praėjusio gruodžio mėn. Serbijos pareiškimas dėl narystės Briuselyje dar neapsvarstytas, kyla klausimas, ar Europos Vadovų Tarybai tikrai taip ilgai užtrunka nusiųsti dokumentą iš vieno biuro į kitą, ar čia esama ir politinių sumetimų.

Galiausiai, nors karinė ES valstybės narės teritorijos okupacija nesutrukdė pradėti derybas su Turkija, šalimi, kuri geografiniu, religiniu ir kultūros požiūriu nėra Europos dalis, buvusios Jugoslavijos valstybėms akivaizdžiai taikomos kitokios taisyklės. Tai ne tik bendradarbiavimas su Tarptautiniu Teisingumo Teismu – visiškai pagrįstas dalykas, bet ir

staiga pradėta skatinti regioninė integracija ir siekis išspręsti dvišalius ginčus už ES teritorijos ribų.

Iš pirmo žvilgsnio Kopenhagos kriterijų išplėtimas sveikintinas, tačiau tuos pačius principus tektų taikyti ir Turkijai, o tada derybos tikrai būtų nedelsiant sustabdytos. Vis dėlto Kosovo pripažinimas akivaizdžiai laikomas tam tikru dideliu Serbijos išbandymu. Kai kurie žmonės norėtų, kad Europos Sąjunga prisiimtų Kosovo albanų sergėtojos vaidmenį neatsižvelgdama į teisėtus Serbijos interesus. Vis dėlto visuotinai žinoma, kad Kosovo albanai, paskelbdami nepriklausomybę, akivaizdžiai pažeidė tarptautinę teisę. Kaip jau pažymėjo N. Deva, šiuo nepriklausomybės paskelbimu pažeidžiama JT rezoliucija 1244.

Tikriausiai įteisinti šį tarptautinės teisės pažeidimą – ES politikos dalis, nors penkios ES valstybės narės atsisakė pripažinti Kosovo nepriklausomybę turėdamos gerų motyvų.

Briuselis nuolat pabrėžia, kad jis nedalyvauja sprendžiant vidaus reikalus. Jeigu taip yra, tai negalime diktuoti serbams, kaip spręsti Kosovo pripažinimo klausimą.

Eduard Kukan (PPE). – (SK) Visi žinome, kad Vakarų Balkanams reikia europinės perspektyvos. Džiaugiuosi, kad dviejuose pranešimuose, apie kuriuos diskutavome, ir rezoliucijoje ši perspektyva patvirtinama ir kad Tarybai pirmininkaujanti Belgija įtraukė tolesnės ES plėtros procesą į savo prioritetus.

Svarbiausias dalykas Albanijai bus užtikrinti, kad šalyje būtų išlaikyta stabili demokratinė politinė aplinka. Teisinga, kad rezoliucijoje palankiai vertinama praėjusiais metais Albanijos padaryta daugelio sričių pažanga, ypač pažanga siekiant atitikti techninius bevizio režimo įgyvendinimo kriterijus. Vis dėlto be tinkamai veikiančių demokratiškos institucijų ir šių institucijų vidaus dialogo bus sunku užtikrinti tolesnę pažangą integruojantis į ES.

Visi keblūs politiniai klausimai, įskaitant, svarbiausia, nuo praėjusių metų parlamento rinkimų neišspręstus klausimus, gali ir turi būti išspręsti tik pagal konstituciją ir šalyje laikantis teisės normų. To turėtų nepamiršti visi Albanijos politikai.

Trys sakiniai apie Kosovą. Europos procesas dėl Kosovo jau pradėtas, bet aišku, kad jis užtruks labai ilgai. Nepaisydamas skirtingų požiūrių į Kosovo statusą, Europos Parlamentas turėtų šioje rezoliucijoje patvirtinti europinę Kosovo perspektyvą, o Kosovo gyventojai turėtų būti pajėgūs įvykdyti visus reikiamus kriterijus siekiant integruotis į Europą.

Hannes Swoboda (S&D). – (DE) Pone pirmininke, padėtis Kosove vis dar nepatenkinama, ne tik dėl vidaus problemų, apie kurias U. Lunacek pateikė puikų pranešimą. Mums būtina pagaliau įsitraukti į Kosovo ir Serbijos dialogą, į jį taip pat turėtų būti įtraukta Bosnija ir Hercegovina. Pradėti reiktų nuo Tarptautinio Teisingumo Teismo sprendimo ar nuomonės. Apsigauname, jeigu manome, kad bus įmanoma atgaline data panaikinti nepriklausomybę; užuot bandę tai daryti turime žengti žingsnį į priekį, kad abi šalys, Kosovas ir Serbija, galėtų įstoti į Europos Sąjungą, galbūt netgi veikdamos išvien. Tai turi būti mūsų tikslas.

Pereinant prie Albanijos, pasakytina, kad vyriausybės ir opozicijos santykiai įtempti ir turime ieškoti sprendimo. Apgailestauju, kad D. Pack, kurios argumentai paprastai būna gerai suderinti, tapo tiesiog vyriausybės požiūrio atstove. Manau, jog dėl to verta apgailestauti. Čia svarbiausias dalykas – neįsitraukti į politinius vidaus ginčus ir nedaryti pareiškimų, kurie galėtų būti naudingi Albanijos parlamentui, nors jie ten ir nebus išgirsti, ir, norėdamas išlaikyti pusiausvyrą, sakau, jog neketinu šiuo metu kritikuoti vyriausybės. Mes, Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos nariai, norime matyti sprendimą. Manome, jog abi suinteresuotosios šalys, vyriausybė ir opozicija,

turėtų laikytis susitarimo – įsteigti tyrimo komitetą ir ieškoti sprendimo ateičiai, ypač rinkimų ir jų teisėtumo klausimu.

Viliuosi, kad galiausiai Albanijoje bus pasiekta padėtis, kai rinkimai nebebus ginčijami, o bus priimtini abiem suinteresuotosioms šalims – ir vyriausybei, ir opozicijai. Būtent to ir reikia. To negalima pasiekti vienašališka partine politika, reikalingas bendras vyriausybės ir opozicijos sprendimas. Būtent tai Europos Parlamentas turėtų remti.

Stanimir Ilchev (ALDE). – (BG) Noriu pasveikinti abiejų rezoliucijų projektų autorius, nes jie pateikia vieną bendrą tikslą ir tiksliai apibūdina Kosovo bei Albanijos visuomenę dabartinėmis aplinkybėmis. Iš šio vaizdo suvokiame, kad neišspręstos kai kurios senos problemos, tačiau esama ir naujų. Tai pagyrimas abiem autoriams.

Turime atsižvelgti į tai, kad ir Kosovas, ir tuo labiau, mano nuomone, Albanija yra didelių visuomenės kontrastų šalys. Turime sutelkti pastangas padėti joms panaikinti šiuos kontrastus. Šį požiūrį galima lengvai suprasti beveik visame pasiūlymo dėl rezoliucijos tekste.

Matome, kad Albanijos ekonomika išpūdingai auga, o kartu daugelis regionų patiria sukrečiantį skurdą. Albanija priėmė daug įstatymų, bet jie vykdomi blogai. Žiniasklaidos sektoriui būdinga įvairovė, tačiau žiniasklaidai daromas politinis spaudimas. Reformos Albanijos visuomenėje gali būti tinkamai neįgyvendintos, jeigu toliau tęsis gerai žinomas dviejų pagrindinių politinių grupių konfliktas.

Manau, kad Komisijos narys S. Füle turi joms gana kategoriškai pasakyti, kad jos turi nutraukti šį galvynėjimąsi dėl valdžios ir grįžti prie parlamentinio požiūrio.

Lorenzo Fontana (EFD). – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, iš pranešimų man susidarė įspūdis, kad pradėdu matyti europietinimo bet kokia kaina įrodymus – šį procesą ES siekia vykdyti daugelyje šalių, kurių vienintelis europietiškas bruožas tėra jų geografinė vieta.

Manau, kad taip yra ir Albanijos atveju, o Albanija, kaip pabrėžiama pranešime, apie kurį diskutuojame, neatitinka valstybės narės standartų daugelyje sričių. Labiausiai norėčiau pabrėžti su didele neoficialia ekonomika susijusias problemas. Konvergencijos tikslo teritorijos gauna Europos Sąjungos teikiamų lėšų liūto dalį, o atsižvelgdami į tai, kad tos teritorijos nustatomos pagal bendrąsias nacionalines pajamas, tik išivaizduokite, kokių bus iškraipymų ir blogesnėje padėtyje atsidurs, pvz., aktyviai su mokesčių slėpimu kovojančios šalys.

Be to, vizų tvarkos supaprastinimas reikš, kad į Europą atvyks nauja darbo jėga, o atsižvelgiant į dabartinę ekonominę padėtį ir nedarbo lygį poveikis tikrai nebus teigiamas.

Baigdamas tikiuosi, kad bus atidžiai apsvarstyti padariniai, kurių gali kilti, jeigu į Europos Sąjungą įstos vyraujančios musulmonų religijos šalis, priklausanti Islamo konferencijos organizacijai, kurios daugelis principų prieštarauja krikščioniškosioms Europos šaknims.

Georgios Koumoutsakos (PPE). – (EL) Pone pirmininke, visi norime ir ketiname išlaikyti taiką, stiprinti stabilumą ir sukurti gerovės perspektyvas, kartu, žinoma, apsaugodami mažumų teises ir gerbdami kultūrinį visų šio regiono ir Kosovo gyventojų paveldą.

Tai turime daryti labai apdairiai. Kosovas – labai sudėtingas klausimas. Trumpinti kelią nėra galimybių. Tikrovė tokia, kad Kosovo nepriklausomybę nuo 2008 m. pripažino 69 šalys – daug mažiau, negu daugelis tikėjosi. Jos nepripažino penkios valstybės narės. Kartu

daugelis mano, kad Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonė dėl nepriklausomybės paskelbimo teisėtumo bus labai ginčytina ir neaiški. Saugumo padėtis šiaurės Mitrovicoje vėl kelia didelį nerimą.

Šiomis aplinkybėmis manau, kad jeigu Europos Sąjunga vykdys monolitinę, vienaspektę politiką, ji rizikuos nepasiekti kilnių tikslų, kuriems visi pritariame. Todėl manau, kad būtų racionalu skatinti Prištiną ir Belgradą iš naujo bandyti užmegzti dialogą, pirmiausia ir svarbiausia, klausimais, darančiais neigiamą poveikį kasdieniam jų gyvenimui ir ryšiams, pvz., vietos valdžios, muitų, švietimo, energetikos, religijos ir kultūros klausimais.

Dėl Albanijos tai ji praleido pirmąją vizų tvarkos supaprastinimo Vakarų Balkanuose bangą ir dėl politinės krizės rizikuoja praleisti ir antrąją. Tikiu, kad politiniai Albanijos lyderiai, ypač socialistų partija ir jos pirmininkas, parodys reikiamą rimtą požiūrį ir atsakomybę stengdamiesi kuo greičiau išspręsti šį klausimą.

Galiausiai, kaip ir kiti nariai, sveikinu gerbiamą draugą N. Chountį parengus puikų pranešimą.

Kristian Vigenin (S&D). – Pone pirmininke, nepaisant to, kad šiandien vyksta bendros diskusijos, Albanija ir Kosovas labai skirtingi. Jas vienija būtent ne vieną kartą suteikta ir patvirtinta europinė perspektyva. Kosovui sunkiai sekasi kurti gerai veikiančias valstybės institucijas, o jo nepriklausomybės nepripažino penkios ES valstybės narės. Negalime šioms šalims daryti spaudimo, kad jos persvarstytų savo sprendimą, bet ko turėtume tikėtis – tai bendradarbiaujant parengti metodą, kaip Kosovas galėtų neatšaukiamai priartėti prie narystės ES. Pirmas svarbus sėkmingas žingsnis turėtų būti dialogas vizų klausimais ir pokalbių apie stabilizacijos ir asociacijos susitarimą, kad ir kaip jį vadintume, pradžia.

Dėl Albanijos tai pirmieji, skubiausi veiksmai – rasti būdą, kaip išspręsti užsitęsusią politinę krizę, galinčią užkirsti kelią šalies integracijos į ES procesui. Jeigu šiuo požiūriu rimtai vertiname paramą Albanijai, tai mūsų bendra pareiga – padėti vyriausybei ir opozicijai sudaryti susitarimą. Turiu išreikšti tam tikrą nusivylimą mūsų kolegomis nariais iš Europos liaudies partijos, kurie arba veikia nepakankamai nuosekliai, arba politinė jų įtaka valdančiajai partijai Tiranoje ir šios partijos lyderiui S. Berishai tiesiog per maža. Nepaisant to, vis dar tikiuosi, kad dvi didžiausios politinės Europos šeimos po vasaros pertraukos atnaujins bendras pastangas ir jos bus sėkmingesnės.

Alf Svensson (PPE). – (SV) Pone pirmininke, rezoliucijoje dėl Albanijos esama keletas gana karčių piliulių, bet tai, žinoma, visiškai teisinga. Visiškai aišku, kad Albanijai reikia plataus pobūdžio, radikalaus moralinio apsivalymo. Žinoma, neturime pamiršti Albanijos istorijos. Albanijoje lankiausi prieš daugiau kaip 40 metų. Tuo laiku Enver Hoxha buvo savo tautos diktatorius. Tai buvo baisiai žiauri diktatūra: teroras, priespauda ir korupcija, jokios teisinės sistemos, jokios spaudos laisvės, apskritai jokios nuomonės laisvės. Prieš keturiasdešimt metų Švedijos studentai – ir ne tik Švedijos studentai ir intelektualai – laikė Albaniją tikrai senovine šalimi. Tuo laiku Albanija ateizmą įtraukė į savo konstituciją.

Netikiu, kad Sali Berishai buvo labai lengva sėkmingai atkurti šią šalį. Tai dalykas, kurį kartais turime išdrįsti pripažinti. Mano nuomone, sugriautai ir vertybių požiūriu išdraskytai šaliai reikia turėti tvirtų vertybių pagrindą. Nuoširdžiai tikiuosi, jog Komisija stengsis, kad Albanija įgytų tvirtą vertybių sistemą, nes manau, kad tik tada jai pavyks įveikti baisias prekybos žmonėmis ir vergijos problemas. Šaliai negali būti didesnės gėdos nei ši. Apie ekonomikos augimą ir kitus dalykus galime kalbėti kiek tik norime, bet kol žmonės

parduodami ir su jais elgiamasi kaip su žaliavomis, tai yra gėdingas reiškinys, kurį Komisija turi kuo labiau stengtis išrauti su šaknimis.

Victor Boştinaru (S&D). – Pone pirmininke, Europos Parlamentas turėtų turėti tvirtą, vieningą poziciją dėl užsitęsios krizės Albanijoje.

Labai nerimauju dėl institucinės ir politinės krizės, su kuria Albanija susiduria jau metai, ir dėl valdančiosios daugumos požiūrio, kliudančio sudaryti bet kokią kompromisą su opozicija ir paliekančio šalį nuolatinėje nestabilioje padėtyje. Raginu daugumą pradėti glaudžias derybas su opozicija ir teigiamai įvertinti nuolatinę dviejų pagrindinių Parlamento frakcijų paramą siekiant politinio sprendimo – konstruktyvaus sprendimo šiai šaliai, tada bus užtikrinta, kad šios Albanijos krizės rezultatas būtų stabilumas ir kad visuose būsimuose rinkimuose būtų visapusiškai vykdoma demokratinė Albanijos piliečių valia, kartu užtikrinant visapusišką nepertraukiamą parlamento veiklą.

Galiausiai, ministre pirmininke S. Berisha, užuot stengęsis teisingai išstarti mano pavardę Albanijos parlamente, turite suvokti, kad kyla pavojus integracijai į Europą. Bevizis režimas gali būti tik pirmas žingsnis, tačiau būtina sąlyga yra Kopenhagos kriterijai.

György Schöpflin (PPE). – Pone pirmininke, manau, kad pranešimas dėl Kosovo labai geras, bet noriu aptarti būtent tai, kad plataus pobūdžio Europos politikos Vakarų Balkanų atžvilgiu varomoji jėga jau seniai yra demokratijos kūrimas ir stabilumo skatinimas. Esama atvejų, kai šie du dalykai nesutampa – tada stabilumas iš tikrųjų yra demokratijos priešas, nes *status quo*, nors ir despotiškas, yra trumpalaikio stabilumo garantija.

Ilgą laiką taip buvo visoje Jugoslavijoje ir konkrečiai Kosove. Buvo visuotinai daroma prielaida, kad nors Jugoslavija anaipol nebuvo demokratiška, geriausia nepastebėti ydų, nes alternatyvos blogesnės. Kosovo atveju pasiteisino priešinga praktika. Serbijos institucijų elgesys su albanų tautybės gyventojais tapo nepakenčiamas ir įvyko sukilimas.

Jo rezultatas buvo ribota Vakarų intervencija, tada nenoromis sutikta su teiginiu, kad Kosovo gyventojai daugiau niekada nepritars, kad būtų valdomi iš Belgrado. Jeigu Serbija vėl pareikštų, kad valdo Kosovą, būtų daugiau stabilumo, tad buvo paskelbta nepriklausomybė. Tačiau tai gali būti laikoma tik pirmuoju žingsniu. Serbija vis dar turi susitaikyti su skausmingu teritorijos praradimu. Pats Kosovas pradėjo kurti demokratiją, bet jai subręsti reikės laiko ir tai nenuostabu žinant traumuojančią gyventojų patirtį, bet jeigu bus atsisakyta pripažinti Kosovo nepriklausomybę, nei demokratijos, nei stabilumo nepadaugės. Pripažinimas turi būti kelias pirmyn.

PIRMININKAVO: Diana WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

Maria Eleni Koppa (S&D). – (EL) Ponia pirmininke, pirmiausia norėčiau pasveikinti savo gerbiamą draugą Nikolajų Chountį parengus puikų, gerai suderintą pranešimą dėl Albanijos ir tada kalbėti apie pranešimą dėl Kosovo.

Europos Parlamento pranešimu turėtų būti siekiama pasiųsti teigiamą žinią apie europines Kosovo perspektyvas ir kartu aiškiai atspindėti padėtį Europos Sąjungoje svarbiausiu režimo klausimu.

Šios dienos duomenimis, penkios valstybės narės nėra pripažinusios Kosovo nepriklausomybės. Žinoma, visi sutinkame, kad laikrodžio nebegalima atsukti atgal ir turi būti greitai rastas visuotinai priimtinas sprendimas. Todėl siekėme rasti požiūrių sutapties

tašką, bendrą pagrindą. Šį bendrą pagrindą radome priimdami sprendimą dėl EULEX, kuriame numatyta, kad misijos pozicija režimo klausimu bus neutrali. Todėl privalau nesutikti su dviem pagrindinėmis U. Lunacek pranešime išdėstytomis idėjomis: pirma, kad valstybės narės, nepripažįstančios vienašališkai paskelbtos Kosovo nepriklausomybės, turėtų sutikti su tuo, ką dauguma laiko *fait accompli*, ir, antra, kad nuolaidas turėtų daryti tik Serbija.

Norėdamos rasti kompromisus, reikalingus dėl šių šalių geografijos ir bendros Europos ateities, visos suinteresuotosios šalys turėtų elgtis konstruktyviai. Be to, esame ir toliau tvirtai įsitikinę, kad norint skatinti Europos integraciją Vakarų Balkanų atveju reikia susitarimais įtvirtintų, o ne vienašalių sprendimų.

Andrey Kovatchev (PPE). – (BG) Noriu padėkoti abiem pranešėjams ir S. Füle už darbą. Tikiuosi, kad Albanijos politikai bus pasirengę stengtis savo piliečiams uždirbti geresnę europinę ateitį ir nutraukti politinį šalies nestabilumą.

Vizų tvarka turi būti galutinai supaprastinta iki šių metų pabaigos. Albanams ir, svarbiausia, Albanijos jaunimui labai svarbu turėti galimybę keliauti ir jausti, kad Europa jiems yra arčiau. Albanijoje daroma apčiuopiama pažanga kovojant su korupcija. Nepaisant to, žinoma, dar daug reikia nuveikti. Turi būti aktyviau imamasi priemonių prieš organizuotą nusikalstamumą ir turi būti imamasi efektyvesnių veiksmų prieš pinigų plovimą, prekybą žmonėmis ir narkotikais. Svarbu vykdyti platesnio pobūdžio teisinės ir administracinės reformas ir stiprinti teisinės valstybės principus.

Dėl Kosovo tai Europos Sąjunga turi jam suteikti gaires beviziam režimui įgyvendinti. Be visų naudingų dalykų, manau, tada sumažės ir etninių grupių tarpusavio įtampa. Taip bus parodytas ženklas, kad Europos Sąjunga Kosovui yra pasiekama perspektyva.

Raginu ir Europos Sąjungą, ir Kosovo institucijas stengtis greičiau integruoti šią šalį į Europą. Norint tai padaryti, be kitų dalykų, žinoma, turi būti apsaugotos visų nacionalinių mažumų teisės, įskaitant kultūrinį jų paveldą. Smurtas nepriimtinas. Kosovas turi stiprinti teisinės valstybės principų taikymą visoje savo teritorijoje. Svarbu, kad Kosovo institucijos pradėtų taikyti tinkamas priemones prieš organizuotą nusikalstamumą ir korupciją, plačiai paplitusią kiekvienoje ekonominio ir politinio gyvenimo srityje.

María Muñoz De Urquiza (S&D). – (ES) Ponia pirmininke, dabar, kai tarptautinė bendruomenė dalyvauja Balkanų įvykiuose, Europos Parlamento rezoliucija, kurioje būtų aptariamose Kosovo gyventojų problemos, būtų buvusi priimta labai laiku, bet, deja, rizikuojame paversti šią galimybę klaida, jeigu rezoliucijoje, kurią patvirtinsime poryt, nebus pripažinta, kad bendra pozicija įmanoma tik Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai priėmus rezoliuciją arba suinteresuotosioms šalims sudarius susitarimą. T. y. galimybė bus prarasta, jeigu nepripažinsime, kad turi viešpatauti tarptautiniai teisinės valstybės principai ir kad tarptautinė teisė yra ne statistikos šaka, kad ji yra labai tiksli ir nėra grindžiama daugumos balsais, procentinėmis dalimis ar kurią nors valstybę pripažįstančių ar nepripažįstančių valstybių narių skaičiumi ir kad joje išdėstyti labai konkretūs kriterijai.

Taip pat darysime klaidą, jeigu patvirtinsime rezoliuciją, kurioje nebus pripažinta, kad bendros pozicijos nebuvimas neturėtų kliudyti Europos Sąjungai vykdyti savo įsipareigojimą Kosovui tęsti stabilizacijos ir partnerystės dialogą.

Europos Sąjunga turėtų stiprinti stabilumą ir taiką Kosove remdama daugiareligines, daugiapartines, daugiאתnines ir kt. valstybes, kurios laikosi tarptautinės teisės.

Zoran Thaler (S&D). – (SL) Komisijos nario S. Füle kompetencija apima erdvę nuo Maroko iki Azerbaidžano. Matome, kad jis iš esmės didžiąją dalį savo dėmesio skiria Vakarų Balkanams. Sveikinu jį ir dėkoju jam už tai, nes tai labai svarbu.

Vakarų Balkanai, nuo Kroatijos iki Albanijos, Kosovo ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos, yra Europos Sąjungos viduryje. Mes, Europos Sąjunga, turime galiausiai užtikrinti, kad mūsų pastangos padėti šias valstybes stabilizuoti ir padidinti šio regiono gyventojų gyvenimo kokybę būtų sėkmingos.

Kosovo problemos neprasidėjo vakar. Jų nebuvo įmanoma išspręsti federalinėje Jugoslavijoje, taip pat Serbijos sudėtyje, o dabar ši karšta bulvė permesta į Europos Sąjungos rankas. Belgradas ir Priština, pasinaudodami Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomone, kurios tikimasi sulaukti šio mėnesio pabaigoje, turėtų pradėti tiesioginius pokalbius be jokių išankstinių sąlygų.

Realistiška tikėtis, kad Kosovas ir Serbija vėl susivienys, kai abi šios valstybės taps Europos Sąjungos narėmis. Dabar reikia skatinti konstruktyvias Belgrado ir Prištinės pastangas siekiant užtikrinti, kad šis procesas truktų tik trumpus penkerius ar dešimt metų, o ne tęstųsi dar dvidešimt ar trisdešimt metų.

Pirmininkė. – Dabar pereiname prie diskusijos dalies „prašau žodžio“. Prieš mums pradėdant turėsiu pasakyti, kad viena minutė ir reiškia vieną minutę. Mes viršijame laiką.

Raffaele Baldassarre (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, ponai ir ponios, Albanija yra pagrindinis Vakarų Balkanų stabilumo ir ES plėtros proceso veiksnys. Ši šalis imasi reikšmingų veiksmų siekdama sukurti demokratiją, pagerinti infrastruktūrą ir pereiti prie atviros, konkurencingos ekonomikos. Vis dėlto Albanijos kelią į Europos Sąjungą vis dar užstoja tai, kad dėl kenkėjiško opozicijos elgesio, darančio neigiamą poveikį vystymuisi ir struktūrinių reformų patvirtinimui, sunkiai sekasi stabilizuoti partinę sistemą.

Ekonomiką vis dar sulaiko neapibrėžta teisinė sistema, plačiai paplitęs nelegalumas, didelė neoficiali ekonomika ir nepakankamos energetikos ir transporto sistemos. Italija atliko ir vis dar atlieka svarbų vaidmenį stabilizuojant Albaniją: Italija yra pagrindinė jos prekybos partnerė, pagrindinė investuotoja ir pagrindinė geradarė – Italijoje gyvena 430 000 albanų. Vis dėlto siekiant padėti nutiesti Europai kelią Viduržemio jūros regione, šių formų bendradarbiavimą reikia papildyti Europos veiksmais, tokiu makroregioniniu bendradarbiavimu kaip Adrijos ir Jonijos jūrų regiono bendradarbiavimas.

Izaskun Bilbao Barandica (ALDE). – (ES) Ponia pirmininke, Kosovas nepriklausomybę paskelbė 2008 m. vasario 17 d. ir iki šiol šią naują valstybę pripažino 69 šalys, įskaitant 22 Europos Sąjungos šalis. To nepadarė tik penkios: viena iš jų – Ispanija, kuri praleido galimybę pripažinti Kosovo nepriklausomybę pirmininkaudama ES Tarybai, įtaką šiam sprendimui tikriausiai padarė jos pačios valstybės struktūra.

Turime remti europinę Kosovo, kaip nepriklausomos šalies, perspektyvą, taip nusprendė jo gyventojai. Turime padėti Kosovui ir su juo bendradarbiauti, kad jis pasiektų politinį ir socialinį stabilumą, kartu su juo siekti, kad jis pagerintų santykius su Serbija, sustiprintų savo institucijas ir demokratiją, galbūt net integruotųsi į Europos Sąjungą.

Prašau, pirmiausia Ispaniją, pripažinti Kosovo nepriklausomybę, nes taip nusprendė jo gyventojai, tai pripažino ir Europa.

Jaroslav Paška (EFD). – (SK) Mano nuomone, diskusijos apie Kosovą – pietinį Serbijos valstybės regioną, kelia problemų tarptautinės teisės požiūriu, nes laukiame Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonės dėl Kosovo statuso teisėtumo tarptautinėje aplinkoje. Nei Serbijos vyriausybė, nei daugelis suverenių Europos valstybių dar nepripažino proceso, kurį pasitelkdamas Kosovas pradėjo problemingą kelionę autonominio regiono valdymo link, teisėtumo.

Kosovas, žinoma, gali tapti Europos Sąjungos dalimi būdamas sudedamoji Serbijos dalis, o Serbijos, kaip nepriklausomos suverenos Europos valstybės, teisėtumu, manau, niekas neabejoja.

Kaprizingų nacionalistinių grupių, pvz., albanų ar kitų nacionalistų, bandymai suskaidyti veikiančias demokratines valstybes gyventojams sukelia tik kančias. Kosoviečiai turi tokią pat teisę dalyvauti valdant Serbijos valstybę kaip ir bet kuri etninė mažuma bet kurioje Europos Sąjungos šalyje.

Tvirtai manau, kad serbus ir kosoviečius turėtume ne kiršinti, o padėti jiems surasti bendrą kelią į Europą.

László Tókécs (PPE). – (HU) Pirmininkas Herman Van Rompuy neseniai lankėsi keliose Vakarų Balkanų šalyse. Jis sutiko, kad Vakarų Balkanų šalių integracija itin svarbi regiono ateičiai. Susitikime su prezidentu Borisu Tadiciumi Serbijos prezidentas išreiškė nusivylimą sulėtėjusiu integracijos procesu. Na, jeigu integracijos procesas toks svarbus ir tikrai sulėtėjo, tai su tuo susijusios šalys, Kosovas ir Albanija, turėtų padėti jį paspartinti. Jos turi atlikti savo užduotį, suderinti savo požiūrių skirtumus su Serbija, pradėti derybas ir dialogą integracijai paspartinti. O Europa savo ruožtu neturi taikyti dvigubų standartų. Vizos turėtų būti iš eilės įvestos ir kitose to vertose šalyse.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Manau, kad U. Lunacek parengtas pranešimas neatspindi visų ES valstybių narių pozicijos. Leiskite priminti, kad penkios iš jų, Kipras, Graikija, Rumunija, Slovakija ir Ispanija, Kosovo nepriklausomybės nepripažino.

Mano šalis pritaria, kad Kosove būtų kuriamas stabilumas ir demokratija įtraukiant Rumunijos karinę policiją, ES teisinės valstybės misijos EULEX ir NATO pajėgų Kosove KFOR misijos policiją ir karius. Nepaisant to, Rumunija, nepamiršdama tarptautinės teisės principų, kuriais gerbiamos Serbijos sienos ir suverenumas, nepripažįsta Prištinės paskelbtos nepriklausomybės.

Manau, kad pripažįstant Kosovo nepriklausomybę būtų padarytas pavojingas precedentas, kai šiuo klausimu JT Saugumo Taryba nepateikė jokios rezoliucijos. Be to, Kosove rimtų problemų kelia didelė korupcija ir organizuotas nusikalstamumas.

Baigdama norėčiau pasakyti, kad dėl šių priežasčių neremsiu pranešimo dėl Kosovo integracijos į Europą proceso.

Doris Pack (PPE). – (DE) Ponia pirmininke, pone H. Swoboda, turiu jums paprieštarauti. Nieko nesakiau savo vardu, o tik citavau mūsų kolegą socialistą iš Albanijos. Pažodžiui citavau tai, kas buvo pranešama visuose laikraščiuose. Nesakiau nieko daugiau ir negyriau vyriausybės, kurią sudaro ir socialdemokratai, ir demokratai, tiesiog konstatavau, kad atidžiai stebėsime, ką ji darys ir ką darė.

Norėčiau L. Roučekui pasakyti, kad tai, ką jis ragina daryti, jau daroma. Sudarytas tyrimo komitetas, jam pirmininkauja socialistas; beje, jūs priklausote šio komiteto daugumai. Antra, rinkimų įstatymas, kuris neišvengiamai turi būti iš dalies pakeistas, kaip sutarė

vyriausybė ar valdančioji frakcija, gali būti iš dalies pakeistas tik tuo atveju, jei parlamento nariai socialistai dalyvaus posėdžiuose ir bendradarbiaus. Negalima iš vyriausybės reikalauti to, ką ji jau padarė ir su kuo opozicija atsisako sutikti, nes boikotuoja parlamento darbą.

Manau, kad šiuo požiūriu turėtume šiek tiek surimtėti. Aš visiškai nešališka. Visą gyvenimą kovojau už teisingą kelią Albanijoje – už žmonių, o ne politinės partijos interesus. Tai darysiu tol, kol būsiu šio Parlamento narė, pone H. Swoboda. Jūs pats anksčiau tai darėte, deja, dabar jau nebe, ir dėl to verta apgailestauti.

Csaba Sógor (PPE). – (HU) Vakarų Balkanų valstybės yra itin sunkioje padėtyje. Etninis veiksnys ir daugumos bei mažumų santykiai turi nemažą neigiamą poveikį regiono vystymuisi. Aišku, kad Europos Sąjunga negali nepaisyti šių šalių problemų, nes šis regionas itin reikšmingas plėtros procesui. Vis dėlto gaila, kad nors ir sutariame, kaip svarbu valstybėms narėms kalbėti vienu balsu užsienio politikos klausimais ir turėti bendrą poziciją, kad galėtume stiprinti tarptautinį ES vaidmenį, tačiau matome, kad Kosovo, jauniausios pasaulyje valstybės, dar nepripažino penkios ES valstybės narės. Ne tik Albanijos ir Kosovo, bet ir Bosnijos ir Hercegovinos, Juodkalnijos ir Serbijos ateitis priklauso nuo jų stojimo į Europos Sąjungą artimoje ar tolimoje ateityje aplinkybių. Užtikrinti, kad ši integracija būtų sėkmės istorija – bendras mūsų interesas. Todėl mums būtina pasiekti bendrą poziciją svarbiausiais klausimais.

Kristian Vigenin (S&D). – Ponia pirmininke, norėjau tik reaguoti į antrąją D. Pack kalbą šiose diskusijose. Toks elgesys nepadeda rasti sprendimo. Savo kalbomis ir savo reakcija jūs skatinate S. Berishą ir valdančiąją partiją atmesti bet kokią susitaikymą su opozicija. Nemanau, kad tai atsakinga. Todėl raginu jus ir jūsų frakciją pakeisti toną ir pasistengti bendradarbiaujant su mumis rasti sprendimą, o ne skatinti S. Berishą toliau tęsti veiksmus, kuriuos jis, kaip žinome, moka tęsti.

Pirmininkė. – Daugiau suteikti žodžio negaliu. Jau viršijau įprastą skaičių.

Hannes Swoboda (S&D). – Ponia pirmininke, nenoriu komentuoti Doris Pack pareiškimo.

Turime dvi rezoliucijas ir du autorius – U. Lunacek ir N. Chountj. Tai labai geros rezoliucijos, sunkaus darbo rezultatas. Nesuprantu, kodėl šis Parlamentas nesutinka, kad tai dvi rezoliucijos ir du autoriai ir kad kiekvieną kartą turime eiti ilguoju keliu ir reikalauti Komisijos nario daryti oficialų pareiškimą norint jas apsvarstyti.

Būčiau dėkingas, jei Parlamentui pirmininkaujantys nariai persvarstyty, kaip su tokiomis rezoliucijomis elgtis ateityje.

(Plojimai)

Štefan Füle, Komisijos narys. – Ponia pirmininke, pateiksiu keletą pasvarstymų apie labai geras diskusijas, grindžiamas labai geromis rezoliucijomis.

Pirmiausia paminėsiu diskusijoms einant į pabaigą kalbėjusį L. Tórkésą – kalbame apie plėtros procesą apskritai, tad manau, jog naudinga pasakyti, kad plėtros proceso labui turime užtikrinti kandidates, kurios būtų šimtu procentų pasirengusios priimti visas Europos Sąjungos valstybės narės pareigas.

Mums reikia dviejų dalykų. Turime griežčiau atkreipti dėmesį į sąlygų taikymą ir kartu į politinį šio proceso valdymą, nes plėtra – ne tik techninis procesas. Tai ir politinis procesas ir taip, pone L. Tórkésai, aš užtikrinsiu, kad politiniame valdyme dalyvautų ne tik valstybės

narės, bet ir siekiančios ES narėmis tapti valstybės bei šalys kandidatės. Šiuo požiūriu jos turi daug ką pasakyti.

Taip pat sutinku su A. Svenssonu, kad dėdami varneles langeliuose ties priimtų rezoliucijų ir sukurtų institucijų skaičiumi neturėtume pamesti iš akių platesnio vaizdo. Tas platesnis vaizdas toks, kad visa tai darome siekdami pakloti tvirtą mūsų vertybių pamatą. Nė vienas teisės aktas ir nė viena nauja institucija neišspręs klausimų, kuriuos aptariame šiandienos diskusijose, tačiau šis tvirtas mūsų vertybių pamatas bus tinkamas pagrindas šiems klausimams spręsti ir išspręsti.

Tai verčia mane pereiti prie kito aspekto. Leiskite man pasinaudojant šia galimybe dar kartą pareikšti, kaip vertinu gerbiamų narių J. Daulo ir M. Schulzo iniciatyvą. Manau, kad ji buvo savita, beprecedentė ir Europos Vadovų Taryba ją gerai įsidėmėjo. Labai tikiuosi, kad šis Parlamentas, pasitelkdamas tokią iniciatyvą, toliau stengsis būti vieta, kur galėtume padėti tiems, kurie dėl įvairių priežasčių nesugeba išspręsti savo vidaus problemų. Raginu šiais klausimais išlaikyti sutarimą, nes tai būtina sąlyga, kad galėtumėte atlikti šį labai svarbų ir naudingą vaidmenį.

Girdėjau S. Ilchevo raginimus, kad suinteresuotosios šalys turėtų grįžti prie derybų stalo. Manau, tikrai turėtų. Problemų išspręsti nesugebėjome. Albanijoje – politinė aklavietė. Man labai patiktų, jei Albanijos politinės partijos, užuot žvalgęsi į praeitį, žvelgtų į ateitį ir užtikrintų, kaip labai teisingai pasakė H. Swoboda, kad per kitus rinkimus vėl nesusidarytų tokia pat padėtis, kai pralaimėjęsieji rinkimus ginčija rezultatus.

Pereinant prie kraujo keršto klausimo – tai reiškinys, kurį Komisija labai atidžiai seka. Tai reiškinys, dėl kurio esu labai susirūpinęs, pirmiausia dėl jo poveikio šeimoms ir ypač vaikams. Tiesa, kad šis reiškinys per pastaruosius keletą metų sumažėjo, bet dar reikia patvirtinti koordinuotą kraujo keršto, įskaitant pagal paprotinę teisę padarytus nusikaltimus, klausimų sprendimo strategiją. Atsiųsiu jums išsamesnės informacijos apie tai, ką Komisija daro šiuo klausimu.

J. Kacin minėjo pasikėsinimą į P. Miletičių, kiti minėjo neseną smurto incidentą Mitrovicoje. Valstybės narės pasmerkė smurtą ir labai aiškiai pasakė, kad norint pasiekti tikslus Kosove smurtas negali būti toleruojamas.

Baronienė C. Ashton, vyriausioji įgaliotinė ir Komisijos pirmininko pavaduotoja, diskutavo su lyderiais ir Belgrade, ir Prištinoje, ir tvirtai leido suprasti, kad šiuo svarbiu metu, laukiant Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonės dėl Kosovo, reikia laikytis santūrumo.

Pirmininkė. – Gavau du pasiūlymus dėl rezoliucijų ⁽²⁾, pateiktus remiantis Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalimi.

Bendros diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj (2010 m. liepos 8 d., ketvirtadienį).

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Jiří Maštálka (GUE/NGL), raštu. – (CS) Ponios ir ponai, pagalbiniuose mūsų diskusijų dokumentuose dažnai jaučiama nematoma tendencingos padėties analizės, autorių jausmų ir miglotų rekomendacijų sąsaja. Norėčiau konstatuoti keletą faktų: pirma, Kosovo nepriklausomybės pareiškimas parengtas ir paskelbtas pažeidžiant tarptautinę teisę.

(2) Žr. protokolą.

Pagrindas šiuo atveju – JT Saugumo Tarybos rezoliucija 1244, pagal kurią Kosovas tebėra Serbijos dalis. Kosovo atsiskyrimas nuo Serbijos – slaptos, neskaidrios diplomatijos, grindžiamos dvigubų standartų politika, rezultatas. Antra, iš esmės dviejų etniškai grynų albanų valstybių sukūrimas viena prie kitos yra tik laikina įžanga siekiant sukurti didesnę Albaniją. Susieti Kosovą su Albanija visada buvo Kosovo separatistų tikslas. Trečia, Kosovo nepriklausomybę pripažino tik keletas Europos Sąjungos šalių, iš esmės tos, kurioms tenka daugiausia kaltės už nelegalų Jugoslavijos bombardavimą 1999 m. Ketvirta, vadinamasis nepriklausomas Kosovas yra visiškai priklausomas. Sukurta dirbtinė, neistorinė valstybė, neperspektyvi ekonomiškai, politiškai ar kariniu požiūriu. Ji šiandien gyvuoja tik iš užsienio aukų ir tarptautinės nusikalstamos veiklos. ES plėtra įtraukiant tam tikras Balkanų valstybes tik pridengia Kosovo „krikštatevių“ bandymą Priština užsitikrinti subsidijas iš ES lėšų. Nesvarbu, kaip gerai mums – Europos Parlamentui, visai ES ir apskritai Europai – pavyks išspręsti Kosovo problemą, pagrindinis faktas liks nepakitęs: Kosovo atsiskyrimas įvykdytas pažeidžiant tarptautinę teisę.

Iuliu Winkler (PPE), raštu. – (RO) Šiandienos diskusijose dar kartą patvirtinama Europos Parlamento pozicija, kad regioninis stabilumas Vakarų Balkanuose ir galutinės visų šio regiono šalių integracijos perspektyvos numatymas – ES prioritetai. Tvirtai manau, kad Vakarų Balkanų valstybių ateitis – Europos Sąjungoje. Vis dėlto integracijos proceso trukmė priklauso nuo to, kaip jos, rengdamosi bendrai Europos ateičiai, išspręš iš praeities paveldėtas problemas.

Kosovo klausimu, pripažįstant teigiamas per dvejus metus nuo nepriklausomybės paskelbimo susiklosčiusias tendencijas, vis tiek tenka pasakyti, kad 2010 m. yra itin svarbūs metai norint paspartinti demokratines reformas, duoti impulsą ekonominei veiklai, įtvirtinti ir decentralizuoti administravimą siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi etninių mažumų bendruomenių teisių. Tai, kokia reali Kosovui taps ateitis ES, daug priklauso nuo pastangų, kurias vyriausybė ir naujoji administracija deda siekdamos sukurti demokratiją ir vykdyti stabilizacijos ir asociacijos procesą.

Gerinant regioninį bendradarbiavimą lengviau efektyvinti ES plėtros politiką Vakarų Balkanuose. Šios pastangos bus sėkmingos tik tuo atveju, jeigu ES plačiai jas remt, tai reiškia ir visų valstybių narių paramą pripažįstant naują geopolitinę tikrovę.

14. Prašymas ginti Parlamento nario imunitetą (žr. protokolą)

15. Komitetų ir delegacijų sudėtis (žr. protokolą)

16. Naftos paieškos ir gavyba: rizika, atsakomybė ir reguliavimas (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimai apie naftos paieškas ir gavybą – riziką, atsakomybę ir reguliavimą.

Paul Magnette, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (FR) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, dėkoju už kvietimą į šias diskusijas, kurios, manau, nepaprastai svarbios. Gerai, kad galime diskutuoti apie atviroje jūroje vykdomų naftos operacijų riziką, saugą ir reguliavimą.

Akivaizdu, kad pamatę pastarąją avariją Meksikos įlankoje negalime likti abejingi, kai pagalvojame apie nukentėjusiuosius ir itin didelę to regiono aplinkai padarytą žalą – kai kuriais atvejais turbūt neatitaisomą, tad dabar privalome kuo labiau pasimokyti iš šių įvykių, kad tokia pati katastrofa neišvyktų Europoje.

Žinome, kad padėtis Europoje ne tokia pat. Mes jau taikome griežtesnes eksploatacijos sąlygas. Mūsų paieškos ir gavyba vyksta arčiau krantų ir daug mažesniame gylyje, negu įvyko Meksikos įlankos avarija. Nepaisant to, atsarga gėdos nedaro, kaip sakoma patarlėje, ir esame teisūs svarstydami labiau prevencinę politiką.

Taip pat norėčiau pagirti dinamišką ir iniciatyvų Komisijos požiūrį – ji dar gegužės 11 d. ėmėsi iniciatyvos konsultuoti ir kviešti į pokalbius pramonininkus, o liepos 14 d. konsultacijos bus atnaujintos – Komisijos narys G. Oettinger tai jums paaiškins išsamiau ir geriau negu aš. Man pasakyta, kad jūsų Parlamente diskusijos jau įvyko – gegužės 18 d.

Šį klausimą nagrinėjo ir Taryba, pastarajame gegužės 31 d. Energetikos tarybos posėdyje surengėme pradines diskusijas su Komisija. Iš pradinių neoficialių kontaktų su Komisija galime spręsti, kad prie šio klausimo galėtume grįžti neoficialiame Tarybos posėdyje rugsėjo mėn., siekdami užtikrinti, kad šioje srityje ir toliau būtų daromas spaudimas. Šiuos klausimus sprendėme ir įvairiuose neseniai, birželio 28 d., surengtuose dvišaliuose susitikimuose su OPEC šalių atstovais.

Dabar reikia nustatyti, ar šioje srityje reikia daugiau teisės aktų – čia jau taikoma keletas svarbių saugaus platformų eksploataavimo, darbuotojų saugos ir kitų dalykų reglamentavimo aktų. Mes, žinoma, jau turime Europos jūrų saugos agentūrą ir Civilinės saugos mechanizmą. Ar mums reikia dar ko nors? Ar turime dar labiau griežtinti šiuos reglamentavimo aktus? Tai klausimas, kurį turėsime išsikelti, kai Komisija baigs analizę.

Kaip sakiau, Komisijos narys – ir dar kartą sakau, jis paaiškins jums šiuos dalykus geriau, negu galiu paaiškinti aš – toliau nagrinėja teisės aktus, konsultuojasi su valstybėmis narėmis ir pramonininkais. Tarybos vardu tiesiog prašyčiau Komisijos išplėsti kontaktų ratą ir kreiptis į kitokius ekspertus, pvz., universitetuose, kad būtų išreikšta kuo daugiau nuomonių. Idėja tokia, kad pasitelkdami šią išsamią analizę, kuri, tikiuosi, bus greitai baigta, galėsime sugriežtinti šios srities ES reglamentus ir kitus teisės aktus, o reglamento dėl Europos jūrų saugos agentūros persvarstymas bus pirmasis šio proceso etapas. Be to, turėsime išsiaiškinti ne tik tai, kokios platformos dabar veikia, bet ir nustatyti jau nebenaudojamas, kurias galiausiai teks uždaryti. Tai savo ruožtu kelia didelę riziką, galimą pavojų aplinkai ir natūraliai kykla finansinės atsakomybės ir techninės šio uždarymo tvarkos klausimas.

Taryba norėtų, kad visais šiais išvardytais klausimais galėtume diskutuoti. Norėčiau jus, ponias pirmininke, ponios ir ponai, bet kuriuo atveju patikinti, jog Tarybai pirmininkaujanti Belgija ketina užtikrinti, kad šis klausimas būtų griežtai stebimas ir kad mes jam toliau skirtume dėmesio.

Günther Oettinger, Komisijos narys. – (DE) Ponia pirmininke, ministre P. Magnette, ponias M. Damanaki, ponios ir ponai, šiandien jau antras kartas, kai Parlamentas aptarė šį klausimą ir galimą riziką, susijusią su naftos paieškomis ir gavyba jūroje prie Europos krantų.

Pastarosiomis savaitėmis tuščiai neleidome laiko. Remdamiesi išsamia apklausa, apimančia Europos kompetencijos srityje veikiančias naftos bendroves, parengėme platų klausimyną, kuriame išdėstomi visi saugos klausimai. Per pastarąsias keletą dienų gavome atsakymus ir įvertinome rezultatus. Kitą savaitę vykdysime dar vieną visų 17 ar 18 bendrovių, išgaunančių naftą Europos kompetencijai priklausančiose teritorijose, apklausą ir spėsime išaiškėjusių trūkumų klausimą. Pasiūliau per ateinančias keletą dienų surengti neoficialų posėdį su Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetu ir Pramonės, mokslinių

tyrimų ir energetikos komitetu arba, tiksliau tariant, su jų koordinatoriais, kad juos galėčiau informuoti apie pradinius su šiais atsakymais susijusius rezultatus.

Tuo pat metu Komisijos tarnybos pradėjo nagrinėti esamus teisės aktus. Jos svarsto rizikos valdymo, prevencijos, žalos apribojimo priemonės ir tolesnius veiksmus. Jau dabar akivaizdu, kad atsakymai nevisiškai aiškūs ir todėl nepatenkinami. Glaudžiai bendradarbiauju su kolegomis M. Damanaki, K. Georgieva ir J. Potočniku atitinkamose jų kompetencijos srityse. Ko norime – tai išsamios Komisijos pozicijos visais šiais klausimais: nuo prevencijos ir reagavimo iki atsakomybės.

Didžiausias rūpestis – sauga, saugai turi būti teikiama pirmenybė. Manau, kad sauga visada svarbesnė už finansinius sumetimus. Be to, būtų galima sakyti, kad sauga apskritai nėra derybų objektas. Eksploatacijos ir profesinės saugos srityje jau turime standartus, kuriais užtikrinama griežta prevencija. Aplinkosaugos srityje sprendžiant atsakomybės klausimą vadovaujamasi principu „teršėjas moka“. Vis dėlto ir šioje srityje jau galima sudaryti išankstinius rezultatus. Mano tikslas – aiškiai išdėstyti Europos teisinę sistemą ir pakylėti ją į naują lygmenį. Todėl, be kitų dalykų, liepos 14 d. rengiu posėdį, kuriame dalyvaus nacionalinių priežiūros ir reguliavimo institucijų, ministerijų ir specialiųjų institucijų atstovai. Ketinu su jais aptarti variantus ir veiksmus, reikalingus norint užtikrinti, kad Europos standartai būtų pakelti į kuo aukštesnį lygmenį ir vienodai taikomi visoje Europoje.

Šiandien noriu aptarti penkis svarbiausius aspektus, kur, manau, reikia imtis veiksmų – nuo prevencijos ir taisomųjų priemonių iki atsakomybės.

Pirmiausia, naujų grėžinių darymo klausimas. Kaip žinote, už paraiškų naujiems grėžimo įrenginiams statyti ir naujoms grėžimo galimybėms išnaudoti tvirtinimą ir nagrinėjimą atsakingos mūsų valstybės narės. Šiandien turiu aiškų patarimą valstybėms narėms – nerekomenduočiau išduoti licencijų jokiems naujiems grėžimo darbams, giluminiams grėžimo darbams – siūlyčiau šią veiklą atidėti. Tai gali būti *de facto* moratoriumas. Su šiuo siūlymu turėtume sutikti. Kol padariniai visapusiškai aptariami, protinga tikėtis, kad visi veiklos dalyviai – naftos bendrovės – sutiks, kad sunku pagrįsti naujas licencijas, kol dar vyksta diskusijos.

Mūsų vyriausybės turi užtikrinti ir užtikrins, kad pramonė laikytųsi aukščiausių saugos ir prevencijos standartų. Esamomis ekstremaliomis klimato ir geofizinėmis sąlygomis šis principas nėra derybų objektas.

Antras aspektas – prevencijos lygis ir kontrolės stiprinimas. Turime visus avarinius planus išnagrinėti atsižvelgdami į gerąją patirtį, kurios galime pasimokyti iš kitų; į tvirtinimo procedūras turi būti įtrauktas gebėjimas reaguoti kritiniais atvejais. Turime atsižvelgti ir į finansines aplinkybes, kad atsakomybė už žalą, t. y. principas „teršėjas moka“, egzistuočių ne tik teoriškai, bet kad ją būtų galima įgyvendinti ir praktiškai. Turėtume spręsti ne tik žalą padariusio subjekto, ar jis būtų kaltas, ar ne, atsakomybės klausimą, bet ir išsiaiškinti, ar atitinkamais atvejais tikslingi papildomi sprendimai dėl draudimo, privalomo draudimo arba netgi išankstiniai sprendimai.

Manau, kad įprastas nacionalinių institucijų ir atitinkamų ES institucijų darbo pasidalijimas nelabai patenkinamas. Mums reikia naujo modelio, didesnės sinergijos ir veiksmingesnio bendradarbiavimo, galbūt netgi auditorių darbo auditavimo sistemos. Kitaip tariant, po kelių savaičių norėčiau Parlamentui ir valstybėms narėms pasiūlyti palikti nacionalinę kompetenciją kontrolės ir audito srityje, bet papildomai Europos lygmeniu sukurti auditorių tikrinimo sistemą ir parengti bendrą auditavimo standartą.

Be to, turėtume apsvarstyti galimybę patikrinti esamų teisinių nuostatų veiksmingumą ypatingomis sąlygomis. Ketinu pasiekti, kad Europa turėtų pasaulio mastu aukštesnius saugos standartus ir teises nuostatas. Su tuo reikia sutikti, nes galima žala avarijos atveju, įskaitant ekonominę žalą, daug didesnė negu sąnaudos avarijoms išvengti.

Tada turime patikrinti, ar dabartinė Europos jūrų saugos agentūra, atsakinga už laivybą, turi ir kompetenciją tikrinti grėžimo įrenginius ir platformas. Mes turime kompetenciją šioje srityje, bet, manau, kyla klausimas, kaip mes ją išplėsime.

Tada turime pažvelgti į valstybes nares, Norvegiją, Viduržemio jūros regioną, Magrebo zoną ir netoli mūsų esančią Nigeriją. Noriu sukelti pasaulines diskusijas, kad panašios ekologinės katastrofos tokia forma nebegalėtų įvykti nė viename pasaulio regione, pirmiausia, mums prieinamuose jūrų regionuose, bet ateityje ir visame pasaulyje.

Turime pirmenybę teikti išsamumui, o ne skubėjimui. Tai itin svarbus klausimas, vyksta teisinis, ekonominis ir techninis darbas. Prašau mums duoti dar keletą savaičių parengti išsamiam veiksnių planui, kurį galėtume rekomenduoti valstybėms narėms, Energetikos tarybai, per kitus susitikimus – Europos Vadovų Tarybai ir Parlamentui. Tikiuosi sulaukti jūsų praktinių žinių, susidomėjimo ir bendradarbiavimo.

Maria Damanaki, *Komisijos narė*. – Ponia pirmininke, visiškai sutinku su savo kolegės G. Oettingerio pranešimu. Leiskite pasakyti dar keletą dalykų.

Pirmiausia leiskite priminti akivaizdų faktą, kuris vis dėlto per pastarąsias keletą dienų minėtas nepakankamai. Ši dramatiška avarija įvyko jūroje. Ką tai reiškia? Jos padariniai įvairūs. Žuvo ne tik gyvybė, įvyko ir beprecedentė ekologinė katastrofa, turinti poveikį jūrų ir pakrančių ekosistemoms, ekonominė ir socialinė katastrofa turizmui, žvejybos pramonei ir daugeliui kitų jūrų ir pakrančių veiklos sričių. Kaip prieš man pradėdant kalbėti sakė Komisijos narys G. Oettinger, tai metas išnagrinėti esamus teisės aktus, kad galėtume patikrinti, ar juose visapusiškai reglamentuojamas rizikos valdymas ir prevencija. Taip pat turime iš naftos bendrovių reikalauti visiškos saugos garantijų visose jų veiklos srityse. Tai labai svarbu. Visapusiška visų jų veiklos sričių sauga ir visapusiškas principo „teršėjas moka“ taikymas.

Konkrečiai mano atsakomybės srityje, jeigu išsiliejimas turėtų tiesioginį poveikį Europos žvejybai, aš, kaip atsakinga Komisijos narė, imčiausi reikiamų veiksnių, kad būtų pakankamai ir kuo labiau sumažintas poveikis žvejams ir jų bendruomenėms.

Vis dėlto manau, kad dabar svarbiausia paklausti savęs, kaip esame priklausomi nuo naftos, ir siekti geriau administruoti vandenynus ir jūras. Ši priklausomybė nuo naftos neabejotinai turi savo kainą, kurios didžioji gyventojų ir jūromis suinteresuotų subjektų dalis nebenori mokėti. Apie tai esu gerai informuota. Taigi turime suprasti, kad esama didelių galimybių ateityje energiją išgauti iš vandenynų. Turime daugiau dėmesio skirti atsinaujinantiesiems vandenynų energijos ištekliams – ne tik jūroje esančių vėjo jėgainių energijai, tai akivaizdu, bet kalbu ne vien apie tai. Kalbu ir apie jūrų energiją, pvz., bangų, potvynių energiją, dumblių ir terminių jūros galimybių išnaudojimą. Ši energija švaresnė ir padės mums pasiekti savo klimato srities veiksnių tikslus, įvairinti energijos išteklius. Ji taip pat teikia milžiniškų galimybių jūrų veiklos sektoriuose ir pakrančių regionuose sukurti naujų darbo vietų aukštos kvalifikacijos darbuotojams.

Europa yra puikiausias jūrų žemynas ir turėtume pirmauti plėtojant tvarius jūrų energijos išteklius. Kaip sakė G. Oettinger, mums reikia prevencijos politikos priemonių, bet kartu turime leisti darniai ir tvariai naudoti jūrų išteklius. Kaip tai pasiekti?

Šią galimybę teikia integruotas specialusis jūrų planavimas. Tai pagrindinė priemonė tarpusavyje priešingiems interesams šioje erdvėje suderinti. Ją taikant galima numatyti būsimus iššūkius ir eksploatacijos įgūdžius. Be to, mūsų žinios apie jūros gelmes labai mažos ir turime tai suvokti. Šiandien, pvz., niekas negali tikrai pasakyti, ar išsiliejusios medžiagos pasieks Europos krantus, tad mūsų rūpestis pagrįstas. Aišku, kad turime geriau suprasti, kas vyksta jūros gelse. Tai reiškia, kad turime vykdyti daugiau mokslinių tyrimų, plėsti savo jūrų stebėjimo pajėgumus, susijusius su palydovais ir apskritai įranga, su duomenų rinkimu ir modeliavimu.

Be to, matome, kad reikia tarptautinio bendradarbiavimo ir supratimo. Iki šiol tiesioginių poveikį avarija turi tik Jungtinėms Valstijoms, bet manau, jog būtų teisinga sakyti, kad ši avarija – ir kuklumo pamoka. Turime keistis gerąja ir kitokia valdymo ir reagavimo į avarijas patirtimi.

Apibendrinant galima pasakyti, kad Europos Sąjungos integruota jūrų politika padės Komisijai atlikti dabartinį darbą ir pasirengti saugiai, darniai ir tvariai naudoti vandenynus.

Richard Seeber, *PPE frakcijos vardu*. – (DE) Ponia pirmininke, pone P. Magnette, Komisijos nariai, pirmiausia norėčiau padėkoti Komisijos nariui G. Oettingeriui ir jį pasveikinti, kad reagavo taip greitai ir, svarbiausia, kad susisiektė su atsakingų sektorių ir saugos institucijų atstovais. Manau, kad tai vienintelis būdas rasti sprendimą. Nepaisant to, taip pat manau, kad visa apimantis Komisijos narės M. Damanaki požiūris irgi nepaprastai svarbus.

Esu prieš *ad hoc* teisės aktus. Vis dėlto tokios katastrofos kaip ši verčia manyti, kad reikėtų išnagrinti visą energetikos sritį. Manau, jog dabar visi žinome, kad ši priklausomybė nuo iškastinio kuro kelia daug su juo susijusių pavojų ir kad, kalbėdami apie būsimą energijos tiekimą Europoje, turime į šiuos pavojus visada atsižvelgti. Būtent todėl kartais mūsų dėstoma įnirtinga kritika atsinaujinančiųjų energijos išteklių atžvilgiu, ar tai būtų biokuro tvarumo kriterijai, ar neigiamas vizualus vėjo turbinų poveikis natūraliam kraštovaizdžiui, visada turi būti derinama su tuo, kad alternatyvos iš tikrųjų yra pavojingesni tradiciniai energijos ištekliai.

Būtent todėl manau, jog nepaisant JAV ir Europos skirtumų svarbu atlikti išsamią padėties analizę ir, kaip sakė Komisijos narys G. Oettinger, atidžiau įvertinti konkrečius teisinės sistemos aspektus, nes Europoje padėtis labai skirtinga. Tai reiškia, kad pavieniam asmeniui gali būti labai sunku pasinaudoti teisės aktais.

Tokios katastrofos atveju itin svarbu prevencija, o svarbiausia – europinis bendradarbiavimas. Turime gerai apsvarstyti šį siūlomą draudimo arba fondo sprendimą, kol padarysime loginę išvadą. Manau, kad tai vienintelis būdas suteikti naftos bendrovėms tam tikrą ilgalaikį saugumą.

Jo Leinen, *S&D frakcijos vardu*. – (DE) Ponia pirmininke, ši avarija įvyko prie JAV, ne prie ES krantų. Todėl tai reali galimybė pasimokyti tam tikrų dalykų ir padaryti tam tikras išvadas. G. Oettinger sakė, kad tai antras kartas, kai aptarėme šį klausimą. Mano komitetas irgi surengė dideles diskusijas ir esu jums dėkingas, kad jau kitą savaitę kartu su Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto bei Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto koordinadoriais sužinosime jūsų analizės rezultatus, kuriuos žinodami galėsime tęsti darbą iki vasaros pertraukos.

Pritarčiau jums giluminių gręžinių darbų moratoriumo nustatymo klausimu. Turime palaukti, kol nustatysime problemas. Taip pat pritarčiau jūsų raginimui pradėti taikyti europinį standartizavimą, griežtus saugos standartus ir įsteigti Europos priežiūros instituciją.

Kaip sakėte, mums reikia auditorių darbo auditavimo sistemos. Man ši idėja labai patinka. Džiaugčiausi galėdamas kartu ją įgyvendinti.

Ponia M. Damanaki, man patiko tai, ką iš jūsų išgirdau: ši avarija turi mus paskatinti keistis. Integruota jūrų politika, kurią paraginote vykdyti – vienas iš didžiųjų ES projektų. Manau, kad iš jūros išgautinos atsinaujinančios energijos pažabojimas, ar tai būtų daroma panaudojant gilumines jūrų sroves, ar kitus išgavimo būdus, kuriuos dar reikia išrasti – tikrai labai svarbus dalykas. Manau, kad institucijos, įskaitant Tarybą, parodė ryžtą užkirsti tokiai avarijai kelią Europoje – šį ryžtą parodė ir Parlamentas – ir jos mielai su jumis bendradarbiaus, kad tokio atvejo būtų išvengta.

Corinne Lepage, *ALDE frakcijos vardu.* – (FR) Ponia pirmininke, pirmiausia norėčiau pasakyti G Oettingeriui, kaip mane sukrėtė jo dabar mums išdėstytos ir mūsų anksčiau išgirstos informacijos skirtumas ir kaip džiaugiuosi matydama šalia jo sėdinčius M. Damanaki ir J. Potočniką, kurie irgi domisi šia tema, nes tai rodo daugiaspektį problemos, su kuria susidūrėme, pobūdį.

Šiandien akivaizdžiai neturime taikytino ES teksto. Turime pasirūpinti, kad šiuo klausimu turėtume ES teisės aktą, galbūt užtektų tiesiog išplėsti kitose srityse priimtų teisės aktų taikymo sritį. Galvoju apie Seveso II direktyvą, susijusią su pavojais, ir apie ekologinės atsakomybės bei žalos atitaisymo direktyvą.

Verta išnagrinėti draudimo ir fondo klausimą, jeigu tai nevirš galimybe sumažinti gamintojų ir operatorių atsakomybę. Žinoma, turi būti taikomas principas „teršėjas moka“. Moratoriumas būtinas, bet galbūt ne vien kraštutinėmis aplinkybėmis; moratoriumą reikia taikyti naujiems įrenginiams, kol galėsime būti tikri, kad turime reikiamų techninių išteklių bet kokiam nuotėkiui sustabdyti. Kai turėsime šių išteklių, galės būti atnaujintos įprastos operacijos.

Galutinis aspektas dėl eros pasibaigus naftai: būtina vadovautis tikru sąnaudų ir naudos įvertinimo požiūriu, remiantis tikrosiomis naftos išgavimo sąnaudomis, ir dabar turime galimybę pradėti jį taikyti. Manau, kad kai galėsime įvertinti tiesiogines ir netiesiogines įvairių energijos išteklių sąnaudas ir naudą, būsime gana toli nuėję siekdami tvaraus vystymosi.

Bas Eickhout, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (NL) Ponia pirmininke, norėčiau padėkoti Komisijai – Komisijos nariams G. Oettingeriui ir M. Damanaki – už tai, kad padėjo plėtoti šią temą. Šiuos dalykus iš tikrųjų aptarėme anksčiau, bet itin džiaugiuosi, kad dabar tai daroma kitu tonu. Šių metų gegužės mėn. tonas buvo toks: galite saugiai miegoti žinodami, kad viskas kontroliuojama, padėties Europoje negalime lyginti su padėtimi Meksikos įlankoje. Mes prieštaravome šiam tonui, nes nors padėties ir negalima tiksliai palyginti, Šiaurės jūroje esama daug naftos platformų ir siekdami išgauti naftą Šiaurės jūroje gręžiamo vis giliau. Tai pavojus, kuriam, be abejo, turime būti pasirengę, o Komisijos tonas dabar akivaizdžiai kitoks. Komisija dabar kalba apie moratoriumą, apie priežiūros institucijų darbo priežiūrą ir apie atsakomybę už gerą valdymą. Šis požiūris sulaukė Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso paramos, tačiau dabar prašome imtis ryžtingų veiksmų. Europos jūrų saugos agentūros klausimu, pvz., sakėte, kad sieksite kaip nors išplėsti jos įgaliojimus. Neminėjote savo kolegos Komisijos nario S. Kallaso, nors jis irgi jau dirba šiuo klausimu. Štai ką jums turiu pasakyti: užtikrinkime, kad agentūra tikrintų ne tik tanklaivius, bet ir platformas. Tai dabar įmanoma ir jau daroma. Reguluokime šią sritį. Šį požiūrį reikia plačiau remti.

Konrad Szymański, *ECR frakcijos vardu.* – (PL) Ponia pirmininke, bendrovės *British Petroleum* atsakomybė už nuotėkį Meksikos įlankoje yra tik viena tiesos dalis. Vidaus reikalų departamentas atliko įrenginio apžiūrą iki katastrofinio nuotėkio likus dviem savaitėms. Jungtinių Valstijų rinkos reguliavimo institucija patvirtino trūkumų turinčio įrenginio eksploataciją likus 10 dienų iki avarijos.

Nepaisant vis griežtesnių ir sudėtingesnių grėžinius atviroje jūroje reglamentuojančių teisės aktų neveiksmingi buvo kažkurie vyriausybės darbai. Avarija Meksikos įlankoje neturėtų būti pagrindas uždaryti panašius įrenginius visame pasaulyje. Grėžinių atviroje jūroje draudimas Europoje ar JAV turėtų tik vieną padarinį – gerokai daugiau žalios naftos būtų gabenama tanklaiviais ir akivaizdu, kad taip būtų daroma žala aplinkai.

Galiausiai norėčiau pripažinti Taivano suteiktą pagalbą – jis į tą teritoriją nusiuntė vieną didžiausių naftos susėmimo laivų. Šiandien tas laivas labai veiksmingai valo įlanką nuo žalios naftos. Ši dažnai nepripažįstama šalis parodė dar vieną pamokomą atsakomybės tvarkant pasaulinius reikalus pavyzdį.

Elie Hoarau, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (FR) Ponia pirmininke, kiekvieną dieną mums suteikiama daugiau informacijos, iš kurios aiškėja ekologinės katastrofos Meksikos įlankoje, kilusios dėl atviroje jūroje esančios platformos gedimo, mastas.

Vis dėlto nepamirškime, kad kitur įvyksta ir kitų tokio tipo avarijų. Pirmiausia galvoju apie tai, kas jau ilgą laiką ir šią akimirką vyksta Nigerijoje. Todėl manau, kad reikia ne tik skelbti moratoriumą tolesniems grėžimo darbams, bet ir skatinti taikyti griežtesnes platformų valdymo taisykles – ne tik europines, bet ir tarptautines.

ES atveju manau, kad ji turi apsirūpinti priemonėmis, kuriomis tokiai avarijai būtų užkirstas kelias, ir manau, jog aišku ir tai, kad, kaip sakė M. Damanaki, tam reikia tvirto ir ryžtingo sprendimo, palankaus švarems, atsinaujinantiesiems energijos ištekliams. ES šioje srityje turėtų rodyti pavyzdį.

Pilar del Castillo Vera (PPE). – (ES) Ponia pirmininke, Komisijos nariai, pone P. Magnette, katastrofa Meksikos įlankoje, be jokios abejonės, suteikė žinių apie tokius atvejus, o kartu išryškėjo poreikis visapusiškai juos išnagrinėti ir imtis jų prevencijos arba neutralizavimo priemonių.

Šie dalykai vyksta ir Europoje. Jų jau pasitaikė. Aš esu Ispanijos, šalies, kurios šiaurėje prieš nedaugelį metų dėl transportavimo trūkumų, tąkart – dėl tanklaivių, būta išsiliejimų, pilietė.

Kai susiduriame su tokia padėtimi, kyla rizika reaguoti emociškai ir daug negalvojus, tad nesuderinus ir sprendimų, kurie gali turėti nepageidaujamų padarinių. Manau, kad tai, ką Komisijos nariai mums paaiškino, – dešimt Komisijos nario G. Oettingerio išdėstytų aspektų, – labai svarbus ir įdomus problemos suregulavimas laikantis teisingų gairių.

Reikia imtis tvirtų veiksmų civilinės atsakomybės ir partnerystės srityje, pasiekti bendras pozicijas su Tarptautine jūrų organizacija, geriau suderinti valstybių narių teisės aktus ir kt., bet tai reikia daryti taip, kad veiksmai, kurių imamės, neturėtų nepageidaujamų padarinių. Todėl reikia labai gerai įvertinti, taip pat ekonominiu požiūriu, ką reikia padaryti ir kokią poveikį tai turės.

Edit Herczog (S&D). – Ponia pirmininke, platformos *Deepwater Horizon* katastrofa tikriausiai bus įtraukta į pasaulio istorijos knygas kaip viena iš didžiausių XXI a. katastrofų. Kalbama apie saugą, saugumą ir prevenciją, o sauga, saugumas ir prevencija turi žmogiškąjį veidą; visi bet kokiame sektoriuje naudojami taikomieji pramonės įrenginiai sukurti,

pastatyti ir valdomi žmogaus. Todėl turime užtikrinti, kad viso naftos sektoriaus ir kitų giminingų sektorių pramonės subjektai įgytų gebėjimų ir žinių, reikalingų norint ateityje suvaldyti visus bet kokios mažesnės ar didesnės katastrofos padarinius.

Manau, jog turime pasimokyti, kad reikia ir toliau stengtis įveikti ilgalaikį pasibaigus naftai ateisiančio amžiaus iššūkį – įvairinti savo išteklius ir technologijas. Mums turi būti itin svarbu permąstyti ir sustiprinti savo strateginį energetikos technologijų planą, apimančią jūros gelmių technologijas, kurias minėjo M. Damanaki.

Galiausiai, kolegos, turiu pasakyti, kad ši katastrofa, nors tai ir nėra gamtinė katastrofa, turi skatinti solidarumą ir paramą. Pirmiausia tam, kad būtų atkurta gamta, tačiau tada reikia parodyti solidarumą ir suteikti paramą bendrovės darbuotojams, nes kituose bendrovės sektoriuose dirbantys darbuotojai irgi yra nukentėję. Turime siekti sektoriaus vidaus solidarumo, nes matėme, kad nė vienas iš sektoriaus dalyvių negalėjo išspręsti šios problemos, taip pat turime siekti solidarumo Europoje, nes BP – Europos bendrovė; ten dirba darbuotojai, Europos darbuotojai, ir jiems reikalingas mūsų solidarumas, kad ateityje jie išlaikytų savo darbo vietas.

Gerben-Jan Gerbrandy (ALDE). – (NL) Ponia pirmininke, šis Parlamentas toliau kritikuoja Komisiją ir Tarybą, bet turiu būti sąžiningas ir pasakyti, kad ir Tarybos, ir Komisijos pareiškimai man padarė didelį įspūdį.

Pirmiausia apie Komisiją. Būtent tokią Komisiją man patinka matyti: galingą, su užmoju, pirmaujančią. Jūs pavartojote žodį „moratoriumas“, kuris mūsų ausims yra muzika, tačiau jūsų požiūriu tai, žinoma, buvo raginimas valstybėms narėms susilaikyti nuo naujų darbų tvirtinimo. Mano klausimas Tarybai: gal galėtumėte į tai atsakyti tiesiai?

Akivaizdu, jog viena svarbi naftos išsiliejimo katastrofos Meksikoje pamoka – tai, kad turime nustoti nuolat ieškoti iškastinio kuro sunkiausiai prieinamose vietose. Mano nuomone, tai svarbiausia pamoka. Ko mums reikia – tai greičiau pereiti prie tvarios energijos. Todėl prašyčiau Komisijos narius Europoje, pvz., anglių subsidijavimo srityje, parodyti tokį pat ryžtą ir užmojų, kokį jie parodė savo pareiškimuose. Tą klausimą turėtumėte spręsti ateinančias dvi savaites. Tęskite gerą darbą ir laikykitės teisingų gairių.

Bart Staes (Verts/ALE). – (NL) Ponia pirmininke, ministre, Komisijos nariai, ponios ir ponai, norėčiau Komisijai padėkoti už aiškų ir išsamų penkių punktų planą, kurį ji šiandien čia pristatė. Manau, kad jis puikus, ir tikrai galiu pasakyti, kad Parlamentas noriai bendradarbiaus, ypač moratoriumo, teisės aktų atnaujinimo ir keitimo, priežiūros institucijų darbo priežiūros, avarinių planų keitimo ir tobulinimo, skaidrumo didinimo klausimais. Galimo Parlamento vaidmens šioje srityje pavyzdys – paprašyti valstybes nares visus savo patikrų rezultatus pateikti interneto svetainėje, kad jie būtų prieinami visiems.

Dabar, Tarybai pirmininkaujančios Belgijos klausimu, norėčiau pasakyti keletą žodžių P. Magnette. Dėkoju už ketinimą bendradarbiauti su mumis. Vis dėlto leiskite jums šį tą patarti. Šių metų rugsėjo mėn. rengsime Konvencijos dėl Šiaurės-Rytų Atlanto zonos aplinkos apsaugos (OSPAR konvencijos) narių susitikimą. Bus paskelbtas ministrų pareiškimas dėl jūrų saugos ir manau, jog jūs, ministre, turėtumėte pasinaudoti šio susitikimo teikiama galimybe konvencijoje užtikrinti pakankamai garantijų, kad būtų atliktas nepriklausomas įvykių vertinimas ir nepriklausomas bei skaidrus esamų reglamentavimo nuostatų vertinimas. Manau, kad ten galėsite atlikti tikrai daug darbo.

Bogusław Sonik (PPE). – (PL) Visi žinome apie Meksikos įlankoje įvykusios ekologinės katastrofos dydį ir didžiulę reikšmę. Nuo praėjusios mūsų diskusijos apie jūrose esančių

gręžinių platformų saugą praėjo jau beveik du mėnesiai. Per tą laiką įvyko diskusijos Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitete. Tris mėnesius milijonai litrų žalios naftos be paliovos liejosi į Meksikos įlanką, naikindami visą regiono ekosistemą. Dėmė jau pasiekė Floridos krantus ir kelia grėsmę Kubai bei Meksikai. Šalinant šios tragedijos rezultatus patirta ir milžiniškų finansinių sąnaudų. Naftos bendrovė BP paskelbė, kad kovos su katastrofiniu žalios naftos nuotėkiu į Meksikos įlanką sąnaudos jau pasiekė daugiau kaip 3 mlrd. USD.

Į tai atsižvelgdamas norėčiau pareikšti paramą siūlymams, kad būtų sukurtas specialus fondas, ir kad reikia apsidrausti nuo žalios naftos išsiliejimo Europos vandenyse. Mano nuomone, nors naftos bendrovės ir minimizuoja riziką, katastrofos atveju jos turėtų būti pasirengusios prisiimti ir finansinę atsakomybę. Įsteigus tokį fondą būtų sukurta tam tikra apsauga ir tai būtų ekologinės ir socialinės atsakomybės už savo investicijas išraiška. Manau, kad būtina pradėti taikyti ir vienodą techninių platformų apžiūrų teritoriniuose Europos Sąjungos vandenyse sistemą, taip pat nuolat vertinti šių platformų saugą ir viešai skelbti vertinimų rezultatus.

Ulrike Rodust (S&D). – (DE) Ponia pirmininke, norėčiau padėkoti M. Damanaki ir G. Oettingeriui. Jų žodžiai mums suteikia vilties. Nors Meksikos įlanka labai toli, katastrofa gali turėti poveikį ir mūsų gyvūnų, ypač žuvų, gyvybei. Jeigu nafta iš Meksikos įlankos pateks į atvirą Atlanto vandenyną, ji gali turėti poveikį europinių ungurių nerštavietėms, o šiems unguriams dar prieš naftos katastrofą grėsė pavojus išnykti.

Tai nėra gamtos reiškinys, o veikiau neįtikėtina žmogaus klaidos sukelta katastrofa. Todėl turime padaryti viską, ką galime, siekdami užtikrinti, kad daugiau neįvyktų nieko panašaus. Esame atsakingi už Europos naftos platformų saugą. Turime patikrinti savo teisės aktus, nes Europos ekologinės atsakomybės nuostatų negalima įgyvendinti tarptautiniuose vandenyse įvykusių naftos katastrofų atveju.

Vien Šiaurės jūroje yra daugiau kaip 400 naftos platformų. Atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjunga turi 320 000 km jūros kranto, būtina laipsniškai atsisakyti naftos ir orientuotis į ateitį, grindžiamą atsinaujinančiais energijos išteklių. Raginu Komisiją pasiūlyti konkrečių sprendimų ir greitai imtis veiksmų.

Herbert Reul (PPE). – (DE) Ponia pirmininke, pone P. Magnette, Komisijos nariai, ponios ir ponai, kai įvyksta katastrofos, skubiai reikia priimti protingus sprendimus siekiant užtikrinti, kad tokios katastrofos niekada nepasikartotų. Vis dėlto turėtume stengtis per daug nedramatizuoti padėties.

Pone G. Oettingeri, tai, kaip Komisija iki šiol sprendė šią problemą, man padarė itin didelį įspūdį. Manau, kad išmintinga išnagrinėti šio atvejo problemas ir faktus ir tada įvardyti sprendimus, o ne parengti sprendimus dar prieš galutinai ištiriant aplinkybes. Tai labai sveikintina. Manau, kad šiam požiūriui nėra alternatyvos. Galiausiai juk Europa irgi turi 10 166 veikiančius naftos ir dujų išgavimo įrenginius, 80 proc. jų veikia atviroje jūroje. Šį klausimą reikia vertinti rimtai.

Vis dėlto tiesa ir tai, kad ką tik apibūdinta problema kilo JAV, o mes pastaraisiais dešimtmečiais čia tokių problemų neturėjome. Tai neturėtų mus skatinti užmigti ant laurų, o veikiau atidžiai apsvarstyti, ką ir kur reikia pakeisti. Pirmiausia turėtume vengti vadovautis principu „katastrofa įvyko ten, o čia svarbiausia daryti pakeitimus ir skelbti naujas rekomendacijas“. Padėtis neturėtų būti nei sureikšminama, nei menkinama, mums labiau

reikia rimto, visapusiško požiūrio. Manau, kad požiūris, kuriuo pradėdame vadovautis, yra visiškai tinkamas ir pagrįstas.

Be to, labai dėkoju už tai, kad Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas kitą savaitę gaus išsamesnės informacijos apie tolesnius įvykius. Manau, kad Komisija turėtų ir toliau vadovautis šiuo apsvaistytu, racionali ir rimtu požiūriu. Kartu ji neturėtų susigundyti skubotais veiksmais ar prisidėti prie šio klausimo menkinimo.

Kriton Arsenis (S&D). – (EL) Ponia pirmininke, dėkoju jums, Komisijos nariai, kaip sakė Komisijos narė M. Damanaki, naftos dėmė iš tikrųjų kelia grėsmę visam Atlantui ir gali pasiekti mūsų krantus. Džiaugiuosi, kad Komisijos narys G. Oettinger dabar pradėjo galvoti apie pasiūlymą, kurį čia, šiame Parlamente, per praėjusias diskusijas dėl moratoriumo pateikė aš ir C. Lepage. Nepaisant to, Komisijos nary, šis moratoriumas neturėtų būti laikinas. Mums reikia nuolatinio moratoriumo – tokį moratoriumą Jungtinės Valstijos taiko daugumai savo telkinių.

Taip pat esu patenkintas, kad diskutuojate apie ekologinę atsakomybę. Turime pakeisti sistemą. Turime žinoti, kas atsakingas ir kas turi mokėti už tokias avarijas. Jeigu jau pradėjote šias diskusijas, turėtumėte apsvaistyti ir ekologinės atsakomybės už gamtinių dujų grėžinius ir už anglies dioksido surinkimą ir saugojimą (CCS) po jūros dugnu klausimą.

Kaip sakė Komisijos narė M. Damanaki, galiausiai, ko gero, vienintelis praktinis sprendimas – kuo greičiau tapti nepriklausomiems nuo anglies.

Licia Ronzulli (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, pastarosiomis savaitėmis Meksikos įlankoje vykstanti ekologinė katastrofa turi būti įspėjimas mums visiems. Jeigu panašus dalykas nutiktų uždarose jūrose, pvz., Viduržemio jūroje, kurioje gausu pasaulyje unikalios, nesuskaičiuojamos biologinės įvairovės, padariniai būtų neįsivaizduojami.

Šia tema praėjusią savaitę pateikiau raštišką klausimą, kuriame pabrėžiama, jog atviroje jūroje esančioms naftos platformoms taikoma mažiau privaloma civilinės atsakomybės tvarka negu dideliems pramoniniams objektams. Tai reiškia, kad jeigu įvyksta išsiliejimas, naftos bendrovė atsako tik tuo atveju, jeigu ji dėl to kalta arba buvo aplaidi, ir tik tuo atveju ji privalo sumokėti už aplinkai padarytą žalą.

Iš 2008 m. įvykusių 103 pramoninių avarių 17 įvyko naftos išgavimo platformose. Nors už platformų priežiūrą ir kontrolę atsakingos nacionalinės institucijos, Europos iniciatyva išgaunamųjų grėžinių saugai didinti neabejotinai būtų svarbus ženklas. Rizikavimas Europos ekologiniu paveldu gali tapti neatitaisoma klaida mums visiems ir, svarbiausia, būsimoms kartoms. Todėl sakau: daugiau saugumo ir geresnės kontrolės bendram labui.

Elisabeth Köstinger (PPE). – (DE) Ponia pirmininke, griuvusi naftos platforma *Deepwater Horizon* sukėlė didžiausią naftos katastrofą mūsų istorijoje. Iki šiol į Meksikos įlanką išsiliejo šimtai milijonų litrų žalios naftos, sukeldami masinę jūros gyvybės ir sausumos gyvūnų žūtį. Pasauliniai padariniai ekosistemai katastrofiški.

ES turi konstruktyviai prisidėti prie tvirtesnio teisinio naftos išgavimo reglamentavimo, kad naftos bendrovės negalėtų taupyti naudojamų medžiagų kokybės arba taikomų saugos priemonių sąskaita. Sąnaudų efektyvumas negali būti pasitelkiamas kaip argumentas teisinant aplaidumo sukeltą grėsmę žmonių sveikatai ir laukinei gamtai. Be to, daugiau dėmesio skiriant atsinaujinantiesiems energijos ištekliams galima patenkinti pasaulio mastu didėjančią energijos vartojimą.

Mano žinia Komisijai – šią sritį turime keisti, pereinami nuo iškastinio prie biogeninio kuro. Turime sumažinti dabartinę mūsų priklausomybę šioje srityje.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Ponia pirmininke, šiandien šiame Parlamente G. Oettinger ir M. Damanaki mums suteikė labai įdomios informacijos. Šia informacija patvirtinama, kad Komisija po katastrofos Meksikos įlankoje greitai ėmėsi tam tikrų veiksmų. Vis dėlto tiesa ta, kad pokalbių rezultatai ir priimti sprendimai dar labai negalutiniai. Prisiminkime, kad kalbame apie saugą ir atsakomybę žalios naftos išgavimo srityje. Klaidos šioje srityje sukelia didžiulių gamtinių ir finansinių nuostolių.

Mano nuomone, tai Europos Sąjungai turėtų būti didelė paskata naujiems grėžimo darbams taikyti laikiną moratoriumą. Kol įsitikinsime, kad gavyba bus saugi, turėtume būti itin atsargūs.

Barbara Matera (PPE). – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, išsaugokime kiekvienos Europos šalies jūras ir žemes, kad jos liktų neužterštos. Jos yra lobiai ir duoda didžiulę naudą mūsų šalių turizmui ir ekonomikai, taip pat bendrai jų gerovei.

Reikia vykdyti naujų energijos išteklių mokslinius tyrimus. Vis dėlto rizikavimui mūsų žeme ir mūsų jūromis reikia pasipriešinti taikant nacionalinių ir Europos institucijų nustatytas priežiūros ribas, kad būtų išvengta nesąžiningo ir agresyvaus naftos paieškų ir gavybos verslo. Italija visai neseniai panaikino reglamentavimo spragas, kurios reišė, kad kai kurios platformos praeityje galėjo įsibrauti į gražiausias mūsų pakrantes. Už tai norėčiau padėkoti Italijos lygybės ministrei Stefaniai Prestagiacomio ir tikiuosi, kad visais valstybių narių reglamentavimo aktais bus saugoma mūsų žemių, atitinkamų jose esančių buveinių gerovė ir teritorijose, kuriose gali būti vykdoma ši veikla, gyvenančių piliečių gyvenimo kokybė.

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Ponia pirmininke, nuo to laiko, kai nuskendo naftos platforma *Deepwater Horizon*, kasdien į jūrą liejasi milijonai litrų naftos. Remiantis BP atlikta grėžinio rizikos analize, avarijos, galinčios sukelti didelę grėsmę aplinkai, tikimybė nedidelė arba tokia avarija beveik neįmanoma. Dar kartą pasakysiu, jog dabar žinome, kad yra kitaip.

Prezidentas B. Obama sušaukė liepos mėn. viduryje veiklą pradėsiantį tyrimo komitetą, kuris apsvarstys giluminių grėžinių reglamentavimo problemą ir rizikos valdymo klausimus. Nauji naftos ištekliai prieinami tik giluminiais grėžiniais. Vien praėjusią savaitę Norvegija išdavė licencijas beveik 100 paieškos blokų Šiaurės jūroje.

Komisijos narys G. Oettingeri, galiu tik pritarti jūsų pastangoms sveikų žmonių ir sveikos aplinkos labui, kad būtų taikomos europiniu požiūriu aukščiausio lygio saugos priemonės.

Elena Oana Antonescu (PPE). – (RO) Aš irgi noriu padėkoti Komisijai už padarytus pareiškimus.

Nėra gamybos metodo, kuris būtų 100 proc. saugus. Visada esama tam tikros rizikos. Vis dėlto kyla klausimas, kokio dydžio riziką bendrovės prisiima kiekvienu atveju. Atsižvelgiant į geologines teritorijos savybes gamybos sąnaudos gali būti astronominės ir tai gali bendrovę priversti prisiimti didelę riziką siekiant užtikrinti, kad būtų gauta pelno. Daug mažiau kainuoja aktyviau imtis gamybos saugos priemonių, negu ieškoti sprendimo įvykus faktui.

Manau, jog teisės aktai turi būti pakankamai griežti, kad tokioms avarijoms būtų užkirstas kelias. Taip pat turime užtikrinti, kad Europos vandenyse veikiančios bendrovės turėtų

finansinių pajėgumų atlyginti aplinkai ir visuomenei padarytus nuostolius pasitvirtinus didžiausios rizikos scenarijui.

Pritardama B. Sonikui noriu paprašyti Komisijos apsvarstyti galimybę sudaryti avarinį fondą, kad galėtume užtikrinti nuostolių atlyginimą, net ir tada, kai sąnaudos viršija finansinius teršėjo pajėgumus.

Petru Constantin Luhan (PPE). –(RO) Tikimasi, kad 2030 m. pasaulinis naftos poreikis bus trečdaliu didesnis negu dabar. Pačioje Europos Sąjungoje nafta sudarys 35 proc. pirminės energijos poreikio.

Naftos sektoriaus gavybos įrenginiai ir transporto infrastruktūra dabar nuolat sensta. Per šią ekonomikos ir finansų krizę gana mažai galimybių investuoti į naftos pramonės infrastruktūrą. Manau, kad ir Komisija, ir valstybės narės turi glaudžiau koordinuoti pastangas, kad investuoti į šį sektorių taptų lengviau, ypač siekiant išvengti neigiamų galimų avarijų padarinių aplinkai ir užtikrinti energetinį Europos Sąjungos saugumą.

Taip pat remiu pastangas aktyviau vykdyti dialogą su didžiosiomis naftos bendrovėmis ir šiame sektoriuje tęsti Europos politikos priemones, kad būtų pašalintas arba bent jau sumažintas neigiamas naftos gavybos ir gamybos poveikis.

Günther Oettinger, *Komisijos narys.* –(DE) Ponios ir ponai, ačiū už šias diskusijas. Ponia M. Damanaki, mano darbuotojai ir aš įsidėmėjome jūsų atliktą darbą ir konstruktyvius jūsų pasiūlymus, mielai prie jų sugrįšiu ateinančiomis savaitėmis.

Norėčiau pateikti konkrečių pastabų keturiais klausimais. Pirmiausia, atsižvelgdamas į mūsų valstybių narių kompetenciją, norėčiau joms aiškiai patarti šiuo metu netaikyti naujų patvirtinimo procedūrų. Manau, kad paraiškų naujiems gręžiniams nagrinėjimo moratoriumas ir atitinkamų sprendimų priėmimas – pagrįstas šio meto atsakas ir kad dėl šios priežasties naujus projektus galima atidėti vėlesniam laikui.

Rengiamoje 2020–2050 m. energetikos strategijoje. Lemiamas veiksnys – kokį vaidmenį nafta atliks ateinančiais dešimtmečiais. Faktas tai, kad pasaulinė tendencija rodo didesnę iš naftos gaunamos energijos poreikį. Abejoju, ar Europoje reikia daugiau naftos. Mano tikslas – mūsų 2020–2050 m. strateginiuose planuose apsieiti su mažesniu naftos kiekiu, pagrįsti šį požiūrį ir tinkamai tam pasirengti. Kitaip tariant, ieškau būdo mažinti naftos vartojimą. Tai galima pasiekti pramonėje, privačiuose namų ūkiuose, šildymo ir kitose srityse, pvz., elektros energijos gamybos naudojant naftą srityje, bet aišku, kad viena sritis tebėra opi: transporto sektorius. Nepaisant mūsų geležinkelių tinklų plėtros ateinančiais dešimtmečiais, nafta toliau bus pagrindinis ir keleivinio, ir krovinio oro transporto bei antžeminio krovinio transporto energijos šaltinis. Mažinant paklausą galima didinti energijos vartojimo efektyvumą, tam tikrą paklausos dalį galima perkelti arba jos išvengti, tačiau keleivinis oro transportas ir krovinis kelių transportas ateinančiais dešimtmečiais be naftos bus neįmanomas.

Automobilių srityje plėtojame atsinaujinančiųjų išteklių naudojimo transporto sektoriuje temą, užsibrėždami tikslą iki 2020 m. 10 proc. energijos vartoti iš atsinaujinančiųjų išteklių. Šiuo metu Europos Sąjungos valstybėse narėse registruota daugiau kaip 200 mln. automobilių. Jeigu mums pavyks penkis milijonus iš jų iki 2020 m. paversti elektromobiliais, tai bus didžiulė sėkmė.

Vis dėlto 200 mln. dyzelinius ir benzininius variklius turinčių automobilių vis tiek bus varomi nafta. Kitaip tariant, elektromobilių era artėja, bet kad ir kokį efektyvumą

pasiektume, nafta ateinančiais dešimtmečiais liks būtinas išteklius, jeigu suvokiame dabartines judumo tendencijas ir jeigu domimės automobilių gamyba. Todėl mums ateityje dar gana ilgą laiką reikės naftos ir neturėtume leisti, kad mūsų priklausomybė nuo trečiųjų šalių padidėtų iki 100 proc., ypač todėl, kad trečiosios šalys dažnai nesugeba taip vykdyti mūsų kontrolės ir saugos reikalavimų, kaip juos vykdo valstybės narės ir čia, Europos Sąjungoje, veikiančios bendrovės.

Aš irgi norėčiau paminėti atsakomybę ir žalą. Pritariu visiškam kompensavimui ir principui „teršėjas moka“, nepaisant to, kaltas jis, ar ne, taip pat bendrovės atsakomybei, įskaitant asmeninę atsakomybę.

Nuo pat pradžių parengus negalutinius sprendimus principas „teršėjas moka“ būtų taikomas plačiai ir tam tikra išlaidų dalis būtų perkelta visuomenei, taip sumažinant bendrovių suinteresuotumą vengti žalos.

Antra, turėtume apsvarstyti, ar turėtume siūlyti privalomą draudimą pagal žalos šaltinį ir dydį. Trečia, kyla klausimas, ar mūsų valstybių narių mokesčių teisės aktuose pakankamai reglamentuojama galima atsakomybė ir žala, ir, ketvirta, mano nuomone, kyla klausimas dėl įnašų, kurie bus imami fondui sudaryti.

Galiausiai norėčiau aptarti užimtumo temą. Bendrovės BP, Shell, Total yra didieji Europos darbdaviai, teikiantys daugybę darbo vietų, ir tai reiškia, kad kyla pavojus žmonių pragyvenimui. Manau, kad svarbu išlaikyti darbo vietas energetikos sektoriuje. Neketinu čia spekuliuoti, bet Europos spaudos verslo skirsniuose gausu klausimų, ar BP liks autonomine pasauline bendrove, kurios būstinė Europoje.

Čia sprendžiamas rinkos vertės ir tam tikrų pokyčių klausimas. Aišku, jeigu bendrovės BP būstinė bus Europoje, mes galėsime iš jos pareikalauti atsakomybės, tačiau pasikeitus akcininkų struktūrai susilpnėtų Europos pozicija sprendžiant visus bendrus politikos ir privataus verslo subjekto klausimus saugos tema – nedarysiu prielaidų, kurias būtų galima daryti nurodant sąsajas su valstybinėmis Kinijos bendrovėmis.

Ateinančiomis dienomis mielai jums atsiskaitysime perduodami informaciją Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto koordinatoriams ir tada aš rudenį grįšiu į šį Parlamentą su išsamiais mūsų pasiūlymais.

Maria Damanaki, Komisijos narė. – Ponia pirmininke, pirmiausia norėčiau visiems Parlamento nariams padėkoti už šias tikrai konstruktyvias diskusijas. Kaip sakė G. Oettinger, išgirdome daug pasiūlymų, į kuriuos reikės atsižvelgti.

Tiems, kurie prašo nedelsiant veiksmingai reaguoti, tiesiog norėčiau pasakyti, kad šis moratoriumas suteiks mums laiko patikrinti savo teisės aktus ir pamatyti, ko reikia. Mes prie to grįšime, tai dar ne procedūros pabaiga. Be to, pabrėžčiau, kad pirmasis mūsų prioritetas bus išplėsti Europos jūrų saugos agentūros (EJSA) kompetencijos sritį į ją įtraukiant gręžinių veiklą. Tai turime padaryti ir visiškai suprantame, kad tai turime padaryti.

O dėl žmonių ir dėl reikalavimų pasiekti tikrų, apčiuopiamų rezultatų atsinaujinančiųjų energijos išteklių srityje tai tik norėčiau pasakyti, kad strategijoje „Europa 2020“, Komisijos strategijoje, daug dėmesio skiriama mokslinių tyrimų vykdytojų finansavimui ir motyvavimui, kad būtų pasiekta rezultatų. Vienas iš mūsų tikslų įgyvendinant kitoje finansinėje perspektyvoje numatytą mokslinių tyrimų programą bus atsinaujinanti energija iš vandenynų – tai yra prioritetas. Manau, kad tai – teigiamas atsakas į jūsų pasiūlymus.

Paul Mignette, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (FR) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, leiskite man savo ruožtu pareikšti pasitenkinimą šiomis diskusijomis. Tai buvo pirmosios mano diskusijos pirmininkaujant šiai valstybei ir turiu pasakyti, jog laikau save laimingu, kad galėjau dalyvauti tokiose gausiose ir gyvose diskusijose, iš kurių galima spręsti apie labai platų narių sutarimą ir apie gana didelę nuomonių sutaptį su Komisijos pateiktais pasiūlymais. Savo ruožtu užtikrinsiu, kad diskusijos būtų surengtos ir Taryboje ir kad ten irgi būtų pasiektas šis platus sutarimas ir nuomonių sutaptis.

Šių diskusijų pabaigoje aiškiai matome, kaip turėtų atrodyti plačiai priimtina Europos politika, ir aiškiai matome, kad galiausiai, kaip sakoma patarlėje, „nėra to blogo, kas neišeitų į gera“. Jeigu ši avarija, įvykusi toli nuo mūsų, suteiks mums, europiečiams, galimybę įvertinti savo teisės aktus, užtikrinti, kad jie dabar būtų sugriežtinti, nors avarija mums ir negresia, ir užtikrinti, kad tokios avarijos negalėtų įvykti, na, tai tikrai iš to bus išėję kas nors gera ir turėsime bent jau tą pranašumą, kad būsime iš šio įvykio pasimokę visko, ko tik įmanoma. Kaip daugelis sakė, ką turėsime padaryti – tai persvarstyti visas prevencines savo taisykles, jas išnagrinėti, žinoma, po visapusiško bendradarbiavimo su sektoriaus atstovais, valstybinėmis ir reguliavimo institucijomis, taip pat – šį punktą pabrėžiu Komisijos labui – su nepriklausomais ekspertais, kad galėtume būti tikri, jog šiais klausimais išgirdome visus galimus požiūrius. Prireikus turėtume tęsti šį procesą, kol turėsime reglamentavimo aktus, kuriais bus beveik visiškai užtikrinta, – šioje srityje nėra tokio dalyko kaip visiškas tikrumas, – kad tokių avarijų daugiau niekada nebūtų. Komisijos teikiamas pasiūlymas apsvarstyti moratoriumą – vienas iš pagrindinių pasiūlymų ir dar kartą sakau, jog užtikrinsiu, kad Taryba surengtų šias diskusijas ir kad kuo greičiau būtų priimtas sprendimas.

Antras pagrindinis principas – principas „teršėjas moka“ ir todėl išdėstytas pasiūlymas apie tam tikros formos draudimą, teikiantį du pranašumus: pirma, juo užtikrinama, kad jeigu įvyktų avarija, – žinoma, nenorime, kad ji įvyktų, – už ją atsakingi subjektai negalėtų išvengti savo finansinių išpareigojimų. Tai nepaprastai svarbu. Antra, jeigu draudimo sistema bus pakankamai gerai sudaryta ir pakankamai galinga, jos pranašumas bus tas, kad ji veiks kaip atgrasymo priemonė – kiekvienas subjektas, svarstantis galimybę pradėti pavojingus grėžimo darbus, sužinojęs jam taikomas draudimo sąlygas, įsitikins, kad šių darbų imtis neverta. Tai – papildomas tokios sistemos pranašumas.

Tada, žinoma, reikės persvarstyti ir pakeisti visus su atsakomybe susijusius reglamentavimo aktus ir intervencijos avarijos atveju priemones. Ką tik minėjau, kad būtų naudinga persvarstyti Europos jūrų saugos agentūros (EJSA) taisykles siekiant užtikrinti, kad jose ir mūsų civilinės saugos sistemose būtų numatyti visi ištekliai, kurių mums reikia norint reaguoti avarijos atveju. Galiausiai – ir svarbiausia – ši avarija mums primena, kad mes Europoje pasirodėme esantys ypač atsargūs, kai 2008 m. gruodžio mėn. priėmėme klimato ir energetikos paketą, tuos įžymiuosius 20/20/20 tikslus. Tam tikrais atžvilgiais tai – laimingas atsitiktinumas, kad kaip tik tuo metu, kai ankstesnė JAV administracija priėmė sprendimą dar kartą pradėti rizikingas grėžimo operacijas, ne kur kitur, o Aliaskoje, sunkiausiomis sąlygomis, Europa elgėsi kaip tik priešingai, ieškojo priemonių tikram energijos vartojimo efektyvumui pasiekti ir tikram perėjimui prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Tuo galime tik džiaugtis ir turime toliau tai sakyti; turime ir toliau leisti visiems aplink mus suprasti, kad šio išpareigojimo, kurį prisiėmėme beveik prieš 18 mėnesių, vertė kasdien didėja.

Birželio 30 d. buvo galutinis terminas, iki kurio visos valstybės narės turėjo pateikti savo nacionalinius atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtros veiksmų planus. Nežinau, ar visos valstybės narės pateikė savo planus, Komisijos nary. Esu tikras, kad Komisija daro joms

teisėtą spaudimą, kad šiuos planus gautų laiku. Belgija pateikė savo planą 48 valandomis per vėlai, už tai atsiprašau, bet planas jau pateiktas. Tai dokumentai, iš kurių matyti, kad šį kartą vyksta esminis pramoninis perėjimas; kad šį kartą kiekviena valstybė narė išnagrinėjo visus vidaus procesus, kurių reikia šiam perėjimui atlikti, ir kartu pripažino savo galimybes ir didžiulį darbą, kurį reikia atlikti.

Tas pat pasakytina apie energijos vartojimo efektyvumo vertinimą. Kaip žinote, Komisijos nary, – tikriausiai tai žinote ir jūs, ponios ir ponai, – Tarybai pirmininkaujanti valstybė labai nori, kad energijos vartojimo efektyvumo srityje darytume greitą pažangą. Energijos vartojimo efektyvumas yra visų politikos krypčių politika. Visos atsinaujinančiųjų energijos išteklių skatinimo politikos priemonės labai gerai, bet būtų dar geriau, jeigu energija apskritai nebūtų vartojama. Žinome, kad pastatų srityje, netgi nepaisant neseniai mūsų priimtų nuostatų, pvz., dėl energetinio pastatų efektyvumo, taip pat šildymo, pramonės ir netgi transporto srityje Europoje vis dar galime sutaupyti milžinišką energijos kiekį. Tai parodė daugelis tyrimų.

Jeigu išnagrinėtume privačių transporto priemonių, pvz., automobilių, reglamentavimo nuostatų vertinimus, pamatytume, kokios veiksmingos šios reglamentavimo nuostatos; jos atliko didelį vaidmenį mažinant iškastinio kuro, ypač naftos, sunaudojimą Europos automobiliuose ir iš to galima spręsti, kokia aktuali ši politika. Kaip žinote, Komisijos nary, dabar laukiame pirmųjų Efektyvaus energijos vartojimo veiksmų plano rezultatų vertinimo, kad galėtume kuo greičiau pradėti rengti antrąjį, plataus užmojo planą.

Be to, poniam M. Damanaki, iš naujo išnagrinėsime ir atviroje jūroje esančių atsinaujinančiųjų energijos išteklių temą. Kaip žinote, Belgija dėl akivaizdžių geografinių priežasčių itin suinteresuota Šiaurės jūra. Neseniai kartu su aštuoniomis kitomis valstybėmis narėmis ir dar viena ES nepriklausančia valstybe, kuri kaip tik turi platformų ir vykdo naftos paieškas bei gręžimo darbus – Norvegija – ėmėmės iniciatyvos, kad visos 10 valstybių pasirašytume susitarimą Šiaurės jūroje kartu pastatyti vėjo jėgainių parką. Tai vienas iš didžiausių visų laikų atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtros projektų. Kartu pradėdame svarstyti galimybę šiuose Šiaurės jūros vėjo jėgainių parkuose plėtoti kitas atsinaujinančiųjų energijos išteklių technologijas, kad jūros jėgą pažabotume energijai gaminti. Tai – dar vienas klausimas, prie kurio grįšime, nors per tą laiką vis tiek vyks didelės diskusijos, nes šios valstybės pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu turėsime užbaigti 2011–2020 m. veiksmų planą; kitaip tariant, turėsime suvokti savo energetikos viziją ateinantiems dešimčiai metų. Tai reiškia, kad šiuos įžymiuosius 2020 m. pakete nurodytus tikslinius rodiklius reikia paversti tiksliais, konkrečiais pasiūlymais ir numatyti atitinkamus finansavimo sprendimus. Be to, turėsime pradėti diskusijas dėl 2050 m. gairių, vizijos 2050 metams, kuri, be abejo, bus visų prisiimtų išipareigojimų pagrindas. Kai kurie mokslininkai šiandien sako, kad Europa turi rimtų galimybių 2050 m. 100 proc. energijos naudoti iš atsinaujinančiųjų išteklių, jeigu bus įgyvendinta veiksminga energijos vartojimo efektyvumo politika ir jeigu bus plėtojami atsinaujinantieji energijos ištekliai. Tai reiškia, kad maždaug po 40 metų nepriklausysime nuo iškastinio kuro.

Tai – dar vienos diskusijos, kurias turėsime surengti ir kurių turėsime imtis su reikiamu užmoju.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė (PPE), raštu. – (LT) Daug kalbėta apie tai, ką turėtume daryti, kad ateityje išvengtume tokių įvykių kaip Meksikoje. Mums Lietuvoje tai ypač aktualu, kadangi prie pat savo krantų turime ne ES valstybės įmonės eksploatuojamą naftos platformą. Avarijos šioje platformoje atveju turėtume ekologinę katastrofą prie ES krantų, labiausiai užterštoje jūroje mūsų žemyne. Negana to, iki šiol nėra sudaryti jokie susitarimai dėl avarijos padarinių šioje platformoje šalinimo su už platformas atsakingomis valstybėmis. Dar vienas panašus atvejis gali atsirasti kilus avarijai tos pačios Baltijos jūros dugnu tiesiamame dujotiekyje „Nord Stream“. Visus tris minėtus atvejus sieja viena – atliekamos poveikio aplinkai vertinimo procedūros yra apmokamos užsakovų ir todėl nėra nepriklausomos ir objektyvios. Raginu pradėti diskusijas dėl sistemos, užtikrinančios nepriklausomą poveikio aplinkai vertinimą, sukūrimo. Būtina tokios sistemos dalis – fondas, finansuojamas suinteresuotų įmonių ir administruojamas nepriklausomų institucijų, iš kurio būtų finansuojami poveikio aplinkai vertinimai, taip užtikrinant jų objektyvumą. Antra vertus, privalome užtikrinti, jog šios taisyklės dėl objektyvumo būtų taikomos ne tik ES, bet ir trečiųjų šalių atliekamuose poveikio aplinkai vertinimuose.

(Posėdis nutrauktas 19.30 val. ir pratęstas 21.00 val.)

PIRMININKAVO: ROBERTA ANGELILLI

Pirmininko pavaduotoja

17. Padėtis Kirgizijoje (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Komisijos pirmininko pavaduotojos–ES vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimas dėl padėties Kirgizijoje.

Catherine Ashton, *Komisijos pirmininko pavaduotoja–ES vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai.* – Ponia pirmininke, nuo to laiko, kai pastarąjį kartą balandžio 20 d. plenarinėje sesijoje diskutavome apie Kirgiziją, šioje šalyje įvyko naujų dramatiškų dalykų. Birželio mėn. pradžioje pietinėse Kirgizijos provincijose kilo rimtas etninių grupių tarpusavio smurto protrūkis, per kurį tragiškai žuvo šimtai žmonių ir daug daugiau buvo sužeista, šimtai tūkstančių žmonių buvo perkelti šalies viduje ar tapo pabėgėliais.

Per pastarąsias keletą savaitių laikinajai vyriausybei sunkiai sekėsi suvaldyti padėtį, kuri galėjo virsti tiesiog pilietiniu karu ir destabilizuoti regioną. Šiomis kritinėmis aplinkybėmis birželio 27 d. vykęs taikus ir tvarkingai praėjęs konstitucinis referendumas, kaip minėjau birželio 28 d. pareiškime, buvo sveikintinas įvykis siekiant Kirgizijoje atkurti konstitucinę tvarką ir demokratijos plėtros procesą. Itin gausus dalyvavimas ir didžiulė parama konstitucinei reformai rodo Kirgizijos piliečių gebėjimą greitai atgauti jėgas ir taikos troškimą.

Greitas pabėgėlių grįžimas iš Uzbekijos ir gana rami dabar šalyje vyraujanti saugumo padėtis yra vilties teikiantys ženklai. Vis dėlto liko nemažų iššūkių. Šaliai rengiantis spalio mėn. parlamento rinkimams ir siekiant tolesnės stabilizacijos, tebejauciamas didžiulis humanitarinės pagalbos poreikis, gili etninių grupių tarpusavio įtampa ir institucijų silpnumas. Be to, politinė ir ekonominė padėtis šalyje tebėra labai trapi ir smurtas gali atsinaujinti.

Džiaugiuosi, kad Europos Sąjunga per visą šią krizę buvo aktyvi. Nuo pat pradžios atidžiai sekėme įvykius, o Užsienio reikalų taryba šią padėtį aptarė birželio 14 d., praėjus vos kelioms dienoms nuo pirmojo smurto protrūkio. Liepos mėn. ji šią padėtį vėl aptars. ES

specialusis įgaliotinis, ambasadorius P. Morel, šioje šalyje buvo du kartus. Jis dalyvavo išsamiose diskusijose su Kirgizijos institucijomis ir kitais suinteresuotaisiais tarptautiniais subjektais, įskaitant JT ir ESBO. Jo darbuotojų grupė gerokai sustiprinta siekiant jam padėti atlikti aktyvų vaidmenį šiuo kritiniu laikotarpiu.

Reaguodama ES negailėjo diplomatinų ir humanitarinių pastangų. Komisija greitai teikė humanitarinę pagalbą. Komisijos narė K. Georgieva ką tik grįžo iš šio regiono, kur turėjo galimybę pamatyti, kaip teikiama pagalba, ir vietoje išsiaiškinti tolesnius poreikius. Komisijos narė šį regioną žino labai gerai. Džiaugiuosi, kad ji kartu su mumis dalyvauja šiose diskusijose. Pripažįstu nepaprastai puikų darbą, kurį ji atliko ten ir kitose srityse.

Taip pat dabar stipriname pastangas laikinosios vyriausybės inicijuotiems stabilizacijos ir demokratijos plėtros procesams remti, pirmiausia padėdami rengtis būsimiems parlamento rinkimams, stiprindami pagrindines institucijas ir remdami etninių grupių tarpusavio susitaikymą, pilietinės visuomenės iniciatyvas, socialinį stabilizavimą.

Stabilios ir demokratinės Kirgizijos atsiradimas pasaulio regione, kuris iki šiol buvo autoritarinis ir nestabilus – tikslas, kurį esame pasirengę remti. Saugumo aspektų ir galimo ES dalyvavimo klausimais aktyviai palaikome ryšius su JT, ESBO ir kitomis organizacijomis. Atidžiai nagrinėjame dabar svarstomas iniciatyvas, įskaitant ESBO pasiūlymą dėl tikslinių policijos pajėgų.

Saugumo ir visose kitose ES veiklos srityse mūsų veiksmų kryptis – nuolat artimai koordinuoti veiksmus su tarptautine bendruomene. Palaikome ryšius su Kirgizijos institucijomis, taip pat su ESBO ir JT, aptardami Biškeko ketinimą įsteigti nacionalinę komisiją birželio mėn. įvykiams pietinėse provincijose ištirti. Jau paprašyta tarptautinių ekspertų dalyvavimo ir tarptautinės pagalbos.

Nustatyti faktus – būtinas parengiamasis etapas kovojant su nebaudžiamumu, skatinant bendruomenes susitaikyti ir užtikrinant, kad tokie įvykiai nepasikartotų. Todėl primygtinai reikalausime užtikrinti bet kokios tiesą tiriančios komisijos, ar ji būtų tarptautinė, ar nacionalinė, patikimumą ir nešališkumą. Remsime tarptautines pastangas. Šiuo požiūriu itin svarbu koordinuoti veiksmus su ESBO ir JT.

Labai tikiuosi išgirsti gerbiamų narių nuomones šiuo klausimu.

Kristalina Georgieva, *Komisijos narė*. – Ponia pirmininke, norėčiau padėkoti Parlamentui už šias – norėjau sakyti, laiku surengtas – diskusijas, tačiau kadangi kaip tik šiuo metu vyksta futbolo rungtynės, laikas gali būti ne toks palankus, kokio tikėtumėmės. Vis dėlto man padarė įspūdį labai ilgas kalbėtojų sąrašas ir esu labai dėkinga kiekvienam, kuris šį vakarą yra salėje arba žiūri mūsų posėdį ekrane.

Kaip pranešė vyriausioji įgaliotinė, Kirgizijos pietuose pratrūkęs etnis smurtas dabar nurimo ir didžioji humanitarinės pagalbos etapo dalis baigta. Kai buvau Oše, mačiau, kaip į gatvę sugrįžta prekeiviai ir žmonės vėl išdrįsta išeiti į lauką, nors kai kuriuose rajonuose vis dar kartais pasigirdavo šūvių.

Taip pat norėčiau patvirtinti, kad mūsų humanitarinis atsakas buvo greitas, tinkamas ir pasirinkta gera tikslinė grupė. Birželio 16 d. mes suteikėme 5 mln. EUR skubios pagalbos, kuri buvo iš karto pervesta ekspertams Oše, kad jie ją paskirstytų, mes šią pagalbą skirstėme per tris čia veikiančias organizacijas – Raudonąjį Kryžių, ACTED ir *Médecins Sans Frontières*. Galiu pasakyti, kad tikrai padėjome gelbėti gyvybes, teikti maistą, vandenį ir pastogę, bet

dar svarbiau, kad mes ten buvome fiziškai, o tai, Ošo gyventojų akimis, buvo svarbiausias įnašas į saugą ir saugumą.

Per mane žmonės reiškia dėkingumą Europos Sąjungai. Šiandien po išorine ramybe tvyro gili įtampa ir baimė, kad smurtas gali sugrižti. Motina, kurios penkerių metų mergaitė buvo nušauta jos akyse, man pasakė: „Kaip galėsiu susitaikyti su savimi, jeigu nebus teisingumo?“ Yra tūkstančiai tokių žmonių kaip ji ir jų kantrybė senka. Gyventojai mažai tiki, kad vyriausybė galės suvaldyti padėtį pietuose, jeigu ji vėl paaštrės, o humanitarinės organizacijos kaupia atsargas, kad būtų pasirengusios, jeigu vėl prasidėtų smurto išpuoliai.

Tokiomis aplinkybėmis, kaip pabrėžė vyriausioji įgaliotinė, turime remti du prioritetus: atkurti pagrindinių etninių uzbekų ir kirgizų grupių pasitikėjimą, atkurti konflikto suardytus žmonių pragyvenimo šaltinius ir būstą. Iš šių dalykų sunkiausias ir svarbiausias tikslas – susitaikymas. Ir vyriausybė, ir Ošo gyventojai tvirtai mano, kad susitaikymo sėkmės tikimybė daug didesnė remiant tarptautinei bendruomenei. Kaip pranešė vyriausioji įgaliotinė, prezidentė R. Otunbajeva jau paprašė ES pagalbos atliekant tarptautinį konflikto šaltinio tyrimą ir tarptautinio policijos kontingento vietos policijai išmokyti ir sustiprinti. Norėčiau pridurti, kad tai – ir tvirtas žmonių, su kuriais susitikau Oše, noras: jie labai konkrečiai prašė padėti atlikti tyrimą ir padėti policijos klausimais.

Leiskite baigiant jus patikinti, kad Komisija kaip įmanydama stengsis padėti Kirgizijai sunkiais ateinančiais mėnesiais. Padėsime atkurti žmonių pragyvenimo šaltinius vykdydami programas „pinigai už darbą“ ir „pinigai už maistą“, atstatyti apgadintus namus ir šeimoms suteikti statybinių medžiagų – Oše žiemą labai šalta ir visa tai reikia daryti greitai, taip pat nukentėjusiems teiksime teisinę ir psichologinę pagalbą. Be to, pagal stabilumo priemonę bus suteikta 7 mln. EUR rinkimams, paramai kuriant teisės aktus, socialinei ir fizinei reabilitacijai. Liepos 27 d. vyks tarptautinė pagalbos teikėjų konferencija ir Komisija aktyviai joje dalyvaus.

Buvau labai sujudinta Kirgizijos institucijų ir paprastų žmonių pasitikėjimu Europa. Europa laikoma neutralia ir rūpestinga, remiančia žmogaus teises, remiančia demokratiją ir galinčia paskatinti tarptautinę bendruomenę padėti šiai mažai demokratijos salai Vidurinės Azijos centre, kurį supa autoritariniai režimai. Šio vakaro diskusijos Europos Parlamente įrodo šį pasitikėjimą ir šio pasitikėjimą vertę ir labai norėčiau jums už tai padėkoti.

Paolo Bartolozzi, *PPE frakcijos vardu*. – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pabrėžti, kad padėtis Kirgizijoje atspindi tikrovę, kurios svarba ilgai nebuvo deramai pripažįstama. Tikrovė, apie kurią kalbu – tai Vidurinės Azijos nestabilumas, kuris, deja, didėja, o demokratijos ir ekonominės pažangos viltys, bent jau daugelyje šių šalių, itin trapios. Pastaraisiais mėnesiais Kirgizija nukentėjo nuo žiaurių konfliktų, po kurių liks etninių grupių tarpusavio nesantaika, bent jau artimoje ateityje, todėl stabilizuoti šalį bus dar sunkiau negu praeityje.

Kaip jau sakytą, tarptautinės bendruomenės ir ypač Europos Sąjungos vaidmuo – kuo labiau padėti Kirgizijai trimis būdais: pirmiausia, nedelsiant suteikti skubią pagalbą reikmenimis ir atstatyti apgadintus namus; antra, įgyvendinant Europos Sąjungos Vidurinės Azijos strategiją ir pagal ją parengtas priemones – kuo ilgesnį laikotarpį teikti finansinę pagalbą; ir, trečia, teikti politinę paramą, kuria būtų padedama atkurti konstitucinę tvarką ir plėtoti teisinę valstybę.

Birželio 28 d. Kirgizijoje labai sudėtingomis sąlygomis surengtas konstitucinis referendumas gali būti laikomas pirmuoju žingsniu siekiant atkurti konstitucinę tvarką. Birželio 28 d.

rinkimus taip pat patvirtino ESBO stebėjimo misija, kuri akivaizdžiai atsižvelgė į ypatingas sąlygas, kuriomis vyko referendumas.

Naujoji konstitucinė tvarka Kirgizijoje bus orientuota daugiau į parlamentinę negu į prezidentinę sistemą. Taip bus tikriausiai sudarytos geresnės sąlygos šalyje pripažinti įvairias etnines grupes ir tai, kad tokioje pasidalijusioje ir mišrioje šalyje reikia pasiekti įvairių grupių sutarimą. Europos Sąjungą ir Kirgiziją sieja partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas, kuriame numatyti nuolatiniai parlamentinio bendradarbiavimo komiteto posėdžiai. Tikimės, kad mūsų tarpparlamentiniai santykiai bus kuo greičiau atnaujinti dalyvaujant demokratiškai išrinktam Kirgizijos parlamentui.

Kaip jau sakytą, artimoje ateityje Kirgizijai reikia stabilumo ir mūsų politinės bei finansinės paramos: nešykstėkime nė vieno iš šių dalykų.

Hannes Swoboda, *S&D frakcijos vardu.* – (DE) Ponia pirmininke, pirmiausia savo frakcijos vardu norėčiau padėkoti vyriausiajai įgaliotinei ir Komisijos narei už greitą ir koordinuotą reakciją. Kaip sakė Komisijos narė, ko reikia – tai „greito, tinkamo tikslinio atsako“. Mano žiniomis, būtent tai ir padaryta.

Dėl šios etninės įtampos tenka itin apgailestauti. Turime prisiminti, kad šiame pasaulio regione sienos nėra nustatytos tiksliai remiantis etniniu principu. Tai – iš tikrųjų geras dalykas. Jeigu visada turėtume vadovautis etniniu principu, niekada negalėtume nustatyti sienų. Tačiau sunkiomis socialinėmis ir ekonominėmis aplinkybėmis nesilaikant šio principo gali kilti etninė įtampa. Tikimės, kad visi šių įvykių dalyviai, įskaitant visas kaimynines šalis, dabar šią įtampą išsklaidys ir imsis naujų darbų.

Baronienė C. Ashton paminėjo mūsų specialųjį įgaliotinį P. Morelį, kurį labai vertinu. Galbūt atėjo laikas, kaip jau minėjau, atgaivinti Vidurinės Azijos strategiją, kuria labiausiai vadovavomės Vokietijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu, nes manau, kad tai labai svarbus regionas; šis šalia Afganistano, tarp Rusijos ir Kinijos esantis regionas labai pažeidžiamas ir kupinas įtampos, jis Europai itin įdomus. Manau, kad įsipareigojimas, kurį rodome šiuo atveju, itin svarbus.

Kiek iš mūsų nerimavome dėl referendumo? Turiu pripažinti, ir aš pats nebuvo įsitikinęs, kad laikas tam tinkamas. Vis dėlto dabar aišku, kad laikas buvo tinkamas ir kad imtasi tinkamų veiksmų. Kartais linkstame mąstyti kategorijomis, laikydami įsitikinimo, jog šaliai išsivystyti, kad joje galiausiai įsivyratų demokratija, reikia stiprių vyrų ir moterų. Naujoji laikinoji prezidentė – moteris, turinti viziją, stiprybės ir ryžto, taip pat tvirtą nusistatymą siekti didesnės demokratijos, parodė, kad galima turėti abu šiuos dalykus. Tai galėtų būti geras pavyzdys aplinkiniam regionui. Jiems nebūtinai reikia ilgalaikių prezidentų, kurie pareigas eitų amžinai. Šaliai gali padėti ir demokratinių principų bei aiškia strategija turinčio asmuo – šiuo atveju moters – derinys. Tikimės, kad prezidentė ir jos šalis, padedant Europos Sąjungai, tai pasieks.

Niccolò Rinaldi, *ALDE frakcijos vardu.* – (IT) Ponia pirmininke, vyriausioji įgaliotinė, Komisijos narė, ponios ir ponai, nenorime daugiau pogromų Vidurinėje Azijoje.

Vidurinė Azija – regionas, kuriam būdinga didelė etninių grupių tarpusavio konfliktų rizika. Tautos labai susimaišiusios, o sienos nustatytos J. Stalino režimo laikais. Tik pagalvokite: Kirgizija turi kirgizų eksklavą Uzbekijos teritorijoje, o Kirgizijoje yra keturi uzbekų anklavai, viename iš jų gyvena vien Kirgizijoje gyvenamąją vietą turintys tadžikų tautybės Uzbekijos piliečiai – visa tai rodo, kokia sudėtinga padėtis.

Dabar esama 300 000 šalies viduje perkeltų žmonių. Šimtas tūkstančių žmonių pabėgo į Uzbekiją, o daugelis žuvo: netgi nežinome, kiek, galbūt net 2 000. Ką galima padaryti? Pirmiausia, kaip konstatavo Komisijos narė, labai svarbu užtikrinti teisingumą, nes, kaip žinome iš kitų šalių patirties, be tam tikro teisingumo negali būti susitaikymo. Todėl turime toliau įgyvendinti šią tyrimo komiteto iniciatyvą.

Antras aspektas: toliau teikdami humanitarinę pagalbą, turime spręsti ir ne vieną politinį klausimą. H. Swoboda paminėjo vieną iš jų – tai, jog turime šiai laikinajai vyriausybei patvirtinti, kad ji iš tikrųjų elgiasi teisingai. Referendumas buvo sėkmingas ne tik dėl savo turinio – dėl to, kad jame buvo sprendžiamas prezidento institucijos ir parlamento santykių pusiausvyros klausimas, bet ir dėl to, kaip jis buvo surengtas, ir dėl to, kad jame dalyvavo didelė gyventojų dalis.

Taip pat norėčiau suprasti, kaip mes, europiečiai, turėtume reaguoti, jeigu apskritai reaguosime, į ESBO prašymą nusiųsti tarptautines policijos pajėgas: ar policijos veiklą paliksime vien Rusijai, ar prisidės ir Europa?

Trečias aspektas: ką daro Jungtinės Valstijos? Jos turi labai didelę karinę bazę Manase, bet man atrodo, kad Jungtinių Valstijų įtaka Vidurinėje Azijoje apskritai mažėja. Manau, kad mums svarbu tam tikrus klausimus derinti ir su JAV administracija. O dėl Komisijos narės minėtos liepos 27 d. pagalbos teikėjų konferencijos tai norėčiau suprasti, kokie čia Europos prioritetai. Manau, kad pirmiausia turime investuoti į švietimą ir į Kirgizijos pilietinės visuomenės stiprinimą. Ši visuomenė aktyvi, kaip parodė gausus dalyvavimas referendume.

Baigdamas norėčiau pabrėžti, kad Europos strategija Vidurinę Aziją vertinti iš regioninės perspektyvos tikrai teisinga. Tai regionas, kurį reikia vertinti kaip visumą. Manau, kad vidutiniu laikotarpiu turėsime šią strategiją laipsniškai pradėti taikyti ir Afganistanui, nes negalima Afganistanui taikyti vienos politikos, o Vidurinės Azijos šalims, kitoms Vidurinės Azijos šalims – kitos. Tai pavyzdinis atvejis, kaip koordinuojant civilinę apsaugą ir kritiniais atvejais teikiamą apsaugą išvengti konflikto, šis atvejis šiek tiek panašus į tai, ką ES FAST misija turėjo nuveikti Haiityje, bet nenuveikė. Dabar turime teisingas priemones: jų norėjo piliečiai ir turime įrodyti, kad sugebame šį iššūkį įveikti.

Heidi Hautala, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (FI) Ponia pirmininke, itin svarbu aptikti smurto priežastis. Žinau, ką mano Tarptautinės krizių grupės pirmininko pavaduotojas Alain Déléroz. Jis sako, kad šie įvykiai primena tai, kas dešimtajame dešimtmetyje įvyko Vakarų Balkanuose. Šie žiaurūs išpuoliai, apie kuriuos čia kalbama ir apie kuriuos skaitėme laikraščiuose, primena nepaprastą žiaurumą Vakarų Balkanuose. Tai priežastis įtarti, kad šiais aktais buvo siekiama provokuoti. Mes anaipol nesame įsitikinę, kad tai tikroji etninė įtampa: tai panašiau į sukurstytą etninę įtampą, nes pietų Kirgizija – labai skurdus, blogas sąlygas turintis regionas.

Labiausiai norėčiau atkreipti vyriausiosios įgaliotinės ir Komisijos narės K. Georgievos dėmesį į tai, kad žmogaus teisių gynėjai dabar yra keblioje padėtyje. Manau, kad dabar kaltų ieškome ne ten, kur reikia. Liudytojais teigia, kad tam tikri asmenys, nuvykę ieškoti įrodymų ir dokumentuose užfiksuoti šių brutalių aktų, patys tapo oficialių pareigūnų veiksmy aukomis.

Aš pati pateikiau apeliaciją dėl žmogaus teisių gynėjo Azimzhano Askarovo. Jis buvo sulaikytas ir, kaip visi žino, vis dar kalinamas. Jis rinko įrodymus apie šiuos brutalius įvykius. Tuo požiūriu jis gali būti pavojingas tam tikroms suinteresuotosioms šalims.

Prašyčiau Komisijos ir vyriausiosios įgaliotinės ypatingą dėmesį atkreipti į tai, jog reikia užtikrinti, kad žmogaus teisių organizacijos galėtų veikti veiksmingai, nes dabar jos turi turbūt geriausias galimybes aptikti, kas tikrai vyksta ir pabandyti sukurti taiką ir stabilumą.

Struan Stevenson, *ECR frakcijos vardu.* – Ponia pirmininke, prieš dvi savaites buvau Uzbekijoje. Dalyvavau susitikimuose su svarbiausiais ministrais Taškente, kurie mane plačiai informavo apie pabėgėlių krizę, kilusią dėl pastarojo meto smurto išpuolių pietų Kirgizijoje. Šį klausimą išsamiai aprašiau savo laiške vyriausiajai įgaliotinei.

Uzbekijos vyriausybė nė kiek neabejodama kaltina buvusį prezidentą Kurmanbeką Bakijevą už tai, kad jis šiame pietų Kirgizijos Ošo ir Džalalabado miestuose vykusiame sukilime atliko pagrindinį vaidmenį. Jie pažymi, kad kirgizų ir uzbekų gyventojai šiuose miestuose ne vieną tūkstantmetį darniai gyveno kartu. Ministrai, su kuriais susitikau, yra įsitikinę, kad toks smurtas ir brutalūs veiksmai prieš nekaltus civilius buvo baisūs ir juos galėjo atlikti tik patyrę samdyti žudikai – galbūt Afganistano ar Čėčenijos karo veteranai – ministrai mano, kad buvo nužudyta apie 2 000 žmonių. Daugelį aukų, matyt, nušovė mokymus išėję šauliai, nėščios moterys buvo išmėsintės, mergaitės brutaliai išprievartautos ir nužudytos, o kūdikiams nukirstos galvos ir jų kūnai sumesti į upę.

Toks smurtas būtų keistas ir mažai tikėtinas, jeigu sukilime būtų dalyvavęs tik vietos kirgizų jaunimas, tačiau kai kirgizų ir uzbekų grupių gyventojai pamatė, koks smurtas vykdomas, jie, žinoma, išitraukė. Bendras požiūris Taškente toks, kad šis sukilimas buvo planuojamas gerokai iš anksto ir jį finansavo Kurmanbekas Bakiyevs, o įsakymus atlikti veiksmus pietų Kirgizijoje perdavė jo šeima ir lojalūs rėmėjai.

Dėl to susidaręs masinis pabėgėlių srautas per sieną į Uzbekiją siekė daugiau kaip 100 000. Šie pabėgėliai buvo apgyvendinti penkiolikoje stovyklų, įkurtų netoli sienos. Uzbekijos vyriausybė šiam masiniam žmonių antplūdžiui skyrė nemažai palapinių, sanitarinių priemonių, maisto ir medicininės pagalbos, bet žmonių skaičius viršijo visas galimas jų prognozes ir dabar jiems sunku padengti operacijas išlaidas. Jiems itin skubiai reikia finansinės pagalbos maisto produktams pirkti. Jie bijo, kad pabėgėlių problema gali būti ilgalaikė, nes daugelis perkeltųjų uzbekų bijo grįžti į savo namus Kirgizijoje, nes ten matė masinį smurtą.

15 pabėgėlių stovyklų Uzbekijoje dabar kimšte prikimštos pagyvenusių žmonių, moterų, vaikų ir daugelio sužeistųjų, visi jie iš Uzbekijos institucijų gauna tinkamą medicininę pagalbą. Kai kurie pabėgėliai dabar grįžo į Kirgiziją, bet daugelis pasiėmė palapines ir įkūrė stovyklas netoli, kitoje sienos pusėje, o pasirodžius pirmiesiems neramumų ženklams jie pasirengę bėgti atgal į Uzbekiją. Jie labai bijo grįžti į Ošą ar Džalalabada, kur daugiau kaip 75 proc. uzbekų namų ir dauguma uzbekų įmonių sugriauta.

Uzbekijos vyriausybė, žinoma, dėkinga už ES pasiūlytą 5 mln. EUR pagalbą Kirgizijos ir Uzbekijos vyriausybėms. Jie ragina JT atsiųsti darbuotojų, kurie prižiūrėtų visos pagalbos skirstymą vietoje, bet jie patvirtina, kad vien Uzbekijoje norint tinkamai spręsti pabėgėlių krizės klausimus reikia apie 5 mln. EUR per dieną. Jie turi visų reikiamų grūdų ir kitų svarbiausių maisto produktų atsargų, bet jie negali šių prekių ir toliau dalyti be finansinės paramos. Uzbekijos vyriausybė pabrėžia, kad reikia atlikti tarptautinį sukilimo aplinkybių tyrimą, ir džiaugiuosi, kad mes tam pritariame šioje rezoliucijoje.

Joe Higgins, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – Ponia pirmininke, praėjo vos du mėnesiai nuo to laiko, kai per revoliucinius įvykius Kirgizijoje buvo nuverstas korumpuotas K. Bakijevo režimas ir sudaryta laikinoji vyriausybė. Vis dėlto, deja, kaip pažymėjome tuo metu ir prieš

pat pastaruosius smurto išpuolius, vieną plėšikautojų grupę tiesiog pakeitė kita, nes greitai paplito pranešimai apie korupciją bei draugų dangstymą ir tarp naujosios vyriausybės elementų.

Pastarieji smurto išpuoliai prieš žmones jų etninės priklausomybės pagrindu – dar vienas paprastų žmonių košmaras. Šie išpuoliai nebuvo spontaniški, jie buvo sukurstyti. Esama patikimų teiginių, kad už tai atsakingi K. Bakijevo elementai kartu su nusikaltėlių gaujomis.

Labai svarbu tai, kad uzbekų ir kirgizų tautybės kaimynai daugelyje teritorijų bandė vieni kitiems padėti pasipriešinti šiems pogromams. Būtent darbo žmonių ir neturtingųjų – ir kirgizų, ir uzbekų – sambūvis yra pagrindas priimti sprendimą, susijusį su radikaliais reikalavimais tautos turtus perduoti visuomenės nuosavybei, kad jie bent kartą būtų panaudoti paprastų žmonių daugumos labui, o ne korumpuotam elitui, iki šiol viešpatavusiam visuomenėje.

Bastiaan Belder, *EFD frakcijos vardu.* – (NL) Ponia pirmininke, po birželio mėn. viduryje pietų Kirgizijoje patirto siaubo visuomenė liko traumota. Ar tarptautinė bendruomenė arba Europos Sąjunga gali suteikti kokią nors perspektyvą šioje nebaudžiamumo aplinkoje, kur ir kirgizų, ir uzbekų bendruomenės save laiko tiesiog tikros žudikų smurto orgijos aukomis? Vakar ryte, kalbėdamas telefonu su Biškeke dislokuotu Vakarų pagalbos teikimo sistemos darbuotoju, į šį paprastą klausimą gavau garsų teigiamą atsakymą ir ne vieną puikią idėją.

Kas itin svarbu Kirgizijos ateičiai – tai atlikti išsamų nepriklausomą siaubingų praėjusio mėnesio įvykių tyrimą. Tikrai turime nutraukti šalyje vyraujančią nebaudžiamumo kultūrą, siekdami, kad ten būtų sukurta patikima valdžia, o etninės grupės sugyventų tarpusavyje. Todėl norėčiau, kad Europos Sąjunga pirmoji imtųsi inicijuoti tarptautinį tyrimą, o iš vyriausiosios įgaliotinės ir Komisijos kalbų suprantu, kad jos tokią iniciatyvą tvirtai remt. Šis išsamus įvykių tyrimas bus naujos pradžios pagrindas, nes pasakojimai ir liudijimai prieštarauja vieni kitiems ir niekas netiki, kad tenykštės institucijos atliks tinkamą tyrimą. Vienas iš mano kontaktinio asmens Biškeke pabrėžtų praktinių pasiūlymų dėl pagalbos, kurią Europa galėtų suteikti kenčiantiems Kirgizijos civiliams gyventojams – tai struktūrinė pagalba šalies maisto tiekimo ir švietimo sistemoms. Pirmiau apie tai kalbėjo N. Rinaldi. Švietimas itin svarbu.

Baigdamas raginčiau Tarybą ir Komisiją atkreipti dėmesį į pagrindinę teisę laisvai pasirinkti religiją Kirgizijoje. 2009 m. Religijos įstatymas, dar vienas K. Bakijevo režimo reliktas, turėtų būti nedelsiant perduotas teisininkams persvarstyti. Jau laikas, kai Europa turi parodyti Kirgizijai kelią ir šioje srityje, kartu šioje šalyje imdamasi veiksmų humanitarinės pagalbos ir švietimo srityje. Turiu pagirti ir vyriausiąją įgaliotinę, ir Komisiją už šį Europos įsipareigojimą, kurį, mano džiaugsmui, teigiamai įvertino ir Kirgizijos gyventojai. Tęskite gerą darbą.

Csanád Szegedi (NI). – (HU) Ponia pirmininke, baronienė C. Ashton, ponios ir ponai, praėjusiais metais čia, Europos Parlamento pastate, dažnai jaučiau, kad galbūt mums nėra tikslo kalbėti apie įvykius už Europos Sąjungos ribų. Vis dėlto šie įvykiai Kirgizijoje visiškai kitokie. Nė viena civilizuota šalis, tuo labiau Europos Sąjunga, negali nepaisyti tokio etninio genocido ir tokios tendencijos, kai šimtai tūkstančių žmonių priverčiami bėgti iš namų, o būtent tai matėme Kirgizijoje. Vis dėlto norėdami išspręsti šias problemas pirmiausia turime suvokti priežastis. Būdamas *Jobbik* partijos narys, matau keturias pagrindines priežastis.

Pirmoji, svarbiausia šių problemų priežastis – nesąžiningas J. Stalino principas „skaldyk ir valdyk“. Pagal šią politiką buvo nustatytos sienos, neatsižvelgiant į etninius regionus, darant prielaidą, kad tai kels etninius konfliktus. Antroji priežastis – vertingos teritorijos valstybėms nebuvo padalytos sąžiningai, tai irgi buvo neteisingai nustatytų sienų priežastis ir galimas konfliktų šaltinis. Trečioji priežastis, kuri, deja, dar neminėta – tai radikalių islamo grupuočių, turbūt daugiausia paplitusių Ferganos slėnyje, buvimas, šios grupuotės irgi yra įvairių problemų šaltinis. Kirgizijoje labai svarbus ir vandens klausimas. Medvilnė sudaro devyniasdešimt procentų Uzbekijos eksporto ir gerai žinoma, kad jeigu Kirgizija nutrauktų vandens tiekimą, Uzbekijos ekonomika žlugtų per kelis mėnesius. Svarbiausia – ir tai tikrai turime pasakyti – šios problemos turi būti sprendžiamos, nes, ponios ir ponai, jeigu nebus imtasi veiksmų, genocidas vyks ir toliau. Turime imtis veiksmų, nes gerai žinome, kad šis Centrinės arba Vidurinės Azijos regionas, ne tik Kirgizija, bet ir Uzbekija bei Tadžikija, laikomas nestabilia teritorija. Siekdami užkirsti kelią konfliktams pirmiausia turime užtikrinti sąžiningą vandens paskirstymą. Antra, turime padėti vienaip ar kitaip užtikrinti, kad būtų lengviau pereiti abiejų šių šalių sieną, turime padėti pašalinti etnines problemas ir įtampą. Turime pasiekti tam tikrą šių šalių – Uzbekijos, Tadžikijos ir Kirgizijos – regioninių bendradarbiavimą. Turime užtikrinti, kad jos būtų suinteresuotos taikiu sambūviu. Turime sukurti abipusiu pasitikėjimu grindžiamą sistemą. Europos Sąjunga šioje srityje turi atlikti itin svarbų vaidmenį ir esu visiškai tikras, kad Europos Parlamentas ir Europos Sąjunga turi atlikti tarpininko vaidmenį.

Elisabeth Jeggle (PPE). – (DE) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, labai džiaugiasi birželio 27 d. nacionalinio referendumo rezultatais. Puikūs rezultatai rodo, kad Kirgizijos gyventojai nori atlikti aktyvų vaidmenį priimant politinius sprendimus ir remti naują konstituciją.

Mūsų daugiapartinė rezoliucija dėl dabartinės padėties Kirgizijoje turėtų būti laikoma naudingu žingsniu šia kryptimi. Tikimės, kad laikinoji vyriausybė teisinėmis, taikiomis priemonėmis atkurs viešąją tvarką ir padarys viską, ką gali, siekdama skatinti piliečių susitaikymą. Nors dabar atrodo, kad sunkiausia, kritinė padėtis praėjo, manau, kad Europos Sąjungai labai svarbu toliau remti Kirgizijos ir kitus gyventojus teikiant paramą šiai laikinajai vyriausybei ir padedant jai pasiekti stabilumą. Mano nuomone, įvairių etninių grupių susitaikymas turi būti didžiausias Kirgizijos vystymosi prioritetas, kad žmonės galėtų taikiai gyventi kartu.

Mūsų, Europos Parlamento narių, rūpestis – užtikrinti, kad po planuojamų parlamento rinkimų nedelsiant įvyktų naujieji tarpparlamentiniai mainai. Tai viena iš būtinųjų vaisingo Kirgizijos ir Europos Sąjungos bendradarbiavimo sąlygų. Manau, jog būtina, kad Europos Sąjunga, palaikydama ryšius su Vidurine Azija, vadovautųsi visaapimančiu požiūriu – neturėtume sutelkti dėmesio tik pavieniems regionams. Šių ryšių pagrindas visada turi būti atviras dialogas. Tada Europos Sąjunga bus laikoma politine partnere, taip pat partnere ekonominiais ir vystymosi klausimais. Vertinant iš mūsų perspektyvos, demokratijos kūrimas ir žmogaus teisių laikymasis – taikaus sambūvio visose šalyse pagrindas. Šia rezoliucija atkreipiamas dėmesys į tai, kad padėtis šioje šalyje tebėra trapi.

Komisijos nare, baronienė C. Ashton, nuoširdžiai dėkoju už greitai prisiimtą ir tvirtą jūsų įsipareigojimą. Mes jus remiame, o tos šalies žmonės šio įsipareigojimo nusipelnė.

Kristian Vigenin (S&D). – (BG) Baronienė C. Ashton, ponia K. Georgieva, ponios ir ponai, Kirgizija dažnai minima Europos Parlamento ir specialaus komiteto – Užsienio reikalų komiteto darbotvarkėje. Tai rodo, kokia mums svarbi ir ši šalis, ir Europos Sąjungos politika visoje Vidurinėje Azijoje. Ten vykstantys dalykai kinta labai greitai ir prieštarauja

vieni kitiems. Po bandymų stabilizuoti naująją vyriausybę pratrūko smarkūs etniniai susirėmimai, per kuriuos, remiantis įvairiais vertinimais, žuvo 300–2 000 žmonių, o 100 000 ieškojo prieglobsčio kaimyninėje Uzbekijoje.

Beje, turime būti dėkingi uzbekams už jų ramybę, neleidusią konfliktui įsisiautėti. Be to, tinkamas Kirgizijos institucijų atsakas lėmė tai, kad tvarka atkurta gana greitai. Vis dėlto norint šioje šalyje pasiekti ilgalaikį stabilumą turi būti nustatyti ir nubausti konflikto kurstytojai ir nusikaltimų vykdytojai.

Laikinąją šalies vadovybę irgi reikia labai pagirti už ryžtą ginti šalyje atliktas politines reformas ir už tai, kad ji nepasinaudojo Oše ir Džalalabade vykusiais susirėmimais suplanuotam referendumui atidėti. Tai liudija faktas, kad vos po keleto dienų nuo susirėmimų Kirgizijoje sėkmingai įvyko referendumas ir juo pakeista įvairių institucijų galių pusiausvyra, suteikiant Kirgizijos parlamentui ir atitinkamai vyriausybei daugiau galių ir sumažinant prezidento galias.

Be to, svarbus žingsnis žengtas ir siekiant suteikti daugiau teisinio patikimumo laikinajai prezidentei Rozai Otunbajevai, kuri, kaip patvirtinta po konsultacijų, šias laikinąsias pareigas eis iki 2011 m. pabaigos. Rudenį numatyti ir parlamento rinkimai. Pabrėžiu šiuos faktus, nes mūsų pozicijoje turi būti atsižvelgta į visus aspektus. Europos Sąjunga reagavo greitai ir tinkamai ir už tai noriu jums padėkoti.

Vis dėlto ateina laikas, kai turėsime persvarstyti dabartinę savo politiką ir ieškoti Europos Sąjungai galimybių rimčiau įsipareigoti ir Kirgizijai, ir Vidurinės Azijos regionui. Turime reikiamų finansinių priemonių. Vis dėlto, kaip ir kituose regionuose, nuo pat dabar turime dirbti taip, kad būtume ne tik pagrindiniai pagalbos teikėjai, bet ir tikri politiniai veikėjai kartu su Rusija, Kinija ir Jungtinėmis Valstijomis. Man atrodo, kad būtent mes galime padėti įveikti didžiausią regiono trūkumą – demokratijos trūkumą.

Marie-Christine Vergiat (GUE/NGL). – (FR) Ponia pirmininke, kaip jau sakė daugelis narių, padėtis Kirgizijoje vis dar trapi ir man gaila, kad rezoliucijoje neatsispindi čia pasakytos kalbos.

Leiskite drąsiai paklausti, kam naudingas didesnis smurtas toje šalyje. Kas laimės, jeigu ten nepavyks sukurti demokratijos? Kas laimės, jeigu laikinajai vyriausybei bus neleista užbaigti šio demokratinės konstitucinės tvarkos ir teisinės valstybės atkūrimo proceso? Kam naudinga tai, kad smurtui pridedama etniškumo etiketė? Bet kas, kas bent kiek žino apie tą šalį, tiesiog turi išsikelti šiuos klausimus, kad suvoktų, kokia padėtis. Kaip galima tai, kad birželio 27 d. referendumas įvyko taikiai, jame dalyvavo daug gyventojų ir daugiau kaip 90 proc. balsavo už naująją konstituciją, laikyti kuo nors kitu nei stebuklu?

Taip, baronienė C. Ashton, ponija K. Georgieva, ES turi visapusiškai įsipareigoti Kirgizijai, bet turi ne trukdyti, o suteikti visą reikiamą pagalbą siekdama užtikrinti, kad tos šalies žmonės, nepaisant jų kilmės, netaptų su jais nieko bendra neturinčių politinių ir diplomatinių dalykų aukomis. Neišduokime Kirgizijos žmonių pasitikėjimo Europos Sąjunga.

David Campbell Bannerman (EFD). – Ponia pirmininke, nemanau, kad kas nors iš mūsų gali neužjausti Kirgizijos žmonių dėl pastaruoju metu jų patirtų kančių: 2 000 žuvo riaušėse, 400 000 perkeltųjų – daugiausia iš uzbekų bendruomenės – yra didžiulė našta Uzbekijai.

Tai, Raudonojo Kryžiaus atstovų žodžiais, – didžiulė krizė. Ši šalis jau ir taip neturtingiausia ir mažiausia iš buvusiųjų tarybinių respublikų. Šaliai, kuri taip nuoširdžiai siekia

parlamentinės demokratijos, tragiška būti tokioje padėtyje. Iš tikrųjų atrodo, kad konflikto akstinas buvo konstituciniai pokyčiai, kurių jie norėjo pasiekti. Be to, tai viena iš nedaugelio musulmoniškų pasaulio valstybių, kuriai vadovauja moteris; tikėkimės, kad netrukus šiuo pavyzdžiu paseks Iranas. Ši ponija, Roza Otunbajeva, – pirmoji buvusios komunistinės Vidurio Azijos šalies prezidentė, tai šaunu.

Visos demokratinės valstybės turėtų daryti viską, ką gali, siekdamos paremti tokią parlamentinės demokratijos siekiančią valstybę, tačiau ji plaukioja galingų autokratių kaimynių jūroje, o prie jos sienų visada grėsmę kelia radikalusis islamas. Ši valstybė – demokratijos ramstis ir nusipelno mūsų paramos.

Bijau, kad ji tapo didesnių galios žaidimų marionete. Dabar ji priklauso Šanchajaus bendradarbiavimo organizacijai, kuria Kinija ir Rusija naudojasi norėdamos viešpatauti Vidurinės Azijos žemės masyvuose ir kurios darbotvarkę reiktų vertinti įtariai. Kinija ir Rusija, slapta remiamos opozicijos jėgų, turi paskatų destabilizuoti šią šalį, kad sukeltų grėsmę ir ten esančiai Amerikos oro pajėgų bazei.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad visos demokratinės valstybės turėtų remti šią drąsią, tikslo siekiančią, bet daug vargų patiriančią šalį.

Alojz Peterle (PPE). – (SL) Praėjus penkeriems metams nuo valdžios pasikeitimo Kirgizijoje, naujoji revoliucija sukėlė daug sunkesnę politinę krizę, turėjusią padarinių platesniam regionui. Svarbu pažymėti, kad, nepaisant krizės, referendumas dėl konstitucijos pakeitimų, po kurio rudenį bus surengti parlamento rinkimai, praėjo taikiai ir demokratiškai.

Tolesnei stabilizacijai reikia ne tik demokratių rinkimų, bet ir objektyviai ištirti tragiško pietinėje šios šalies dalyje įvykusio konflikto priežastis, stengtis sutaukyti kirgizų ir uzbekų bendruomenes, užkirsti kelią tolesnei humanitarinei katastrofai ir veiksmingai koordinuoti tarptautinę pagalbą.

Kartu turime skirti daugiau dėmesio pagalbai diegiant geresnį ilgalaikį valdymą, negu jo skyrėme prieš penkerius metus. Policijos ar teisinės pagalbos nepakanka. Tarptautinės bendruomenės, įskaitant Turkiją, veiksmais turėtų būti sudarytos sąlygos kuo anksčiau atverti Kirgizijos sienas visoms kaimyninėms šalims.

Džiaugiuosi greitu Europos Sąjungos dalyvavimu ir esu įsitikinęs, jog galėsime ir tikrai turime užtikrinti, kad mūsų veiksmų tempas ir efektyvumas suteiktų papildomos vertės. Šį kartą svarbiausios humanitarinės problemos, tačiau jų negalėsime išspręsti ilgam, jei kartu nesiimsime aiškia politine koncepcija grindžiamų veiksmų.

Aišku, kad Kirgizijai reikia daug tarptautinės paramos, kad nuo referendumo įvykę politiniai pokyčiai patys savaime neduos greitų ar teigiamų rezultatų ir kad ši krizė jokių būdu nenaudinga Europos Sąjungai. Tikiuosi, kad ši mūsų iniciatyva bus sėkminga.

Katarína Neveďalová (S&D). – (SK) Padėties Kirgizijoje rezultatai – šimtai žuvusiųjų ir tūkstančiai sužeistųjų. Esant tokiai padėčiai ir Europos Sąjunga, ir Europos Parlamentas turi suprasti, kad jeigu norime aukoti žmogaus teises stabilumo tam tikruose pasaulio regionuose labai, bus paaukota ne teisė balsuoti ar būti atstovaujamiems, bet pagrindinė žmogaus teisė – teisė į gyvybę.

ES suteikė finansavimą ir humanitarinę pagalbą. Be to, norėčiau labai padėkoti baronienei C. Ashton už tai, kad tikrai reagavome labai greitai. Vis dėlto, mano nuomone, tai tik pradžia.

ES turi suprasti, kad jos Vidurinės Azijos strategija labai silpna. Turėtume skirti daugiau lėšų ir daugiau politinės svarbos šiam regionui, kuris tikrai laiko Europos Sąjungą šviesiu pavyzdžiu, kaip pažymėjo daugelis ankstesnių kalbėtojų.

Neseniai su keletu kolegų Parlamento narių lankiausi Kazachijoje ir Tadžikijoje ir tikrai patys pamatėme, jog šie žmonės tiki, kad galime jiems suteikti tikrą pagalbą.

Todėl, mano nuomone, būtent šiam dalykui ES turėtų skirti daugiausia dėmesio. Turėtume didinti savo įtaką, nes čia, žinoma, kyla grėsmė iš Rusijos ar Kinijos, kurios laukia, kol mes paslysime, kad regione užtikrinant stabilumą, taiką ir bendradarbiavimą jie galėtų užimti galingų garantijų teikėjų pozicijas.

Tikrai turime suvokti, kad šis regionas mums itin svarbus – kaip transporto trasa tarp Kinijos ir ES arba kaip didelių gamtinių išteklių, iš tikrųjų milžiniškų gamtinių išteklių, kurių reikia Europos Sąjungai, turintis regionas.

Todėl mums svarbus ir šio regiono stabilumas. Regione taip pat turime užtikrinti taiką, nes jis apima Afganistaną. Tai – dar viena tema, kurios neturime pamiršti.

Be to, turiu klausimą S. Stevensonui, kuris dabar nesiklauso, bet tikiuosi, kad klausimas jį pasieks. Jis pateikė pastabą, kad neramumus iš tikrųjų sukėlė tam tikri buvusio prezidento K. Bakijevo rėmėjai ar šeimos nariai.

Mano klausimas: ar praktiškai įmanoma atmesti galimybę, kad ten dalyvavo ir buvusio prezidento K. Bakijevo šeima? Būtina atlikti išsamų įvykių tyrimą siekiant nustatyti, kur iš tikrųjų slypi tiesa.

Andrzej Grzyb (PPE). – (PL) Man atrodo, jog visi aiškiai sakome, kas sukėlė dabartinę krizę Kirgizijoje. Prezidento K. Bakijevo valdžia tapo tokia nekenčiama, kad jis buvo nuverstas, tačiau vyko ir skerdynės bei humanitarinė katastrofa Ošo ir Džalalabado regione, ypač Ferganos slėnyje. Ferganos slėnio reikšmė paregioniui čia jau minėta – jau pasakyta, koks šis slėnis svarbus dėl savo vandens šaltinių, tačiau derėtų pažymėti ir tai, kad skerdynes iš dalies sukurstė radikalios grupuotės – čia minimi Uzbekijos islamo judėjimas ir Islamo džihado sąjunga. Jos, anot kai kurių, buvo finansuojamos iš šaltinių, iš kurių vienas yra nuverstas prezidento K. Bakijevo sūnus.

Surengtas referendumas dėl konstitucijos pakeitimų. Džiaugiamės, kad pakeitimams pritarė ne mažiau kaip 90 proc. balsavusiųjų. Šaliai dabar vadovauja prezidentė R. Otunbajeva – stipri moteris, norinti šių pokyčių. Ją remia visuomenės dauguma ir ji nori stiprinti Kirgizijos parlamentą. Tai – didžiulė dabartinių Kirgizijos institucijų sėkmė. Turėtume tai remti.

Iš to, kaip taikiai praėjo referendumas ir kaip gerai jis vertinamas, netgi Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijoje, susidaro stabilumo išpūdis, bet iš tikrųjų stabilumas labai trapus ir labai paviršutiniškas. Priežastys – Kirgizijos valstybės darinių irimas ir rinkimai, turintys vykti spalio 10 d., dėl kurių negalima greičiau atlikti reformų, taip pat ekonominė ir socialinė krizė bei neoficialūs Kirgizijoje veikiantys jėgos dariniai bei grupės, kurias galima vadinti nusikalstamomis grupuotėmis. Be viso to, žinoma, dar humanitarinė katastrofa, kurią bandome įveikti, tačiau ji, žinoma, įveikta dar nevisiškai.

Mano nuomone, šios problemos dar labiau aštrėja dėl klaidingo Rusijos ir Kinijos, pagrindinių regiono veikėjų, požiūrio, kuris, žinoma, skiriasi nuo Jungtinių Valstijų požiūrio. Jau čia sakėme, kad Rusija dėl priešasčių, apimančių JAV bazės buvimą Manase, Kirgiziją vertina kitaip ir akivaizdu, kad tai turi didžiulę įtaką.

Labai pritariu Komisijos narių išdėstytiems teiginiamis apie poreikį intensyviau teikti humanitarinę pagalbą ir apie tai, kad turėtume sudaryti nepriklausomą komisiją krizės priežastims iširti.

Justas Vincas Paleckis (S&D). – (LT) Pastarųjų mėnesių įvykius Kirgizijoje sekiau įdėmiai, ypač kai žiniasklaidoje ėmė mirgėti Rozos Otumbajevos pavardė. Prieš dešimt metų ji buvo mano kolegė – savo šalies ambasadorė Londone. Lietuvos ir Kirgizijos ambasados išsikūrusios greta. Dažnai susitikdavome, pasikalbėdavome. Susidarė įspūdis, kad Roza Otumbajeva yra ne tik patyrusi diplomatė, bet ir stipri demokratinių pažiūrų politikė, blaiviai vertinanti situaciją ir savo šalyje, ir pasaulyje. Manau, kad jos išrinkimas Kirgizijos Prezidente turėtų stabilizuoti padėtį valstybėje, duoti startą reformoms, pagerinti santykius su tolimais ir artimais kaimynais.

Kirgizija tampa pirmąja parlamentine respublika regione ir jos nebeturėtų valdyti šeimyniniai klanai. Tačiau situacija išlieka itin sudėtinga. Etniniai uzbekų pabėgėliai, kurie dar negrižo į savo gyvenamąsias vietas, ignoravo referendumą. Išlieka neramumų rizika, ypač prieš parlamento rinkimus rudenį.

Europos Sąjungos šalys privalėtų skubiai susitarti dėl konkrečių ES ištraukimo mechanizmų ir priemonių, kurios galėtų būti įgyvendintos, jeigu konfliktas toliau gilėtų. ES Krizių reagavimo misija ten turėtų atlikti svarbų vaidmenį. Reikia stiprinti Jungtinių Tautų, ES ir ESBO tarpusavio koordinavimo mechanizmus.

Raginame Kirgizijos teisėsaugos institucijas patraukti kruvinųjų įvykių kaltininkus atsakomybėn, užtikrinant jiems sąžiningą teismo procesą. Žmonių teisių į sveikatos priežiūrą, švietimą ir darbą užtikrinimas būtų tinkamiausia priemonė suvienyti visuomenę, skiepyti demokratiją, kovoti su korupcija ir radikalizmu.

Joachim Zeller (PPE). – (DE) Ponia pirmininke, baronienė C. Ashton, Komisijos narė, ponios ir ponai, mane sukrėtė pastarojo laikotarpio įvykiai Kirgizijoje: smurto protrūkiai, žmonių skerdynės, namų deginimas ir tūkstančių pabėgėlių, paliekančių namus stengiantis pabėgti nuo smurto, antplūdis – aš kupinas užuojautos nukentėjusiesiems. Kartu šie įvykiai Kirgizijoje atskleidžia padėtį Vidurinėje Azijoje, kurios mes, Europos Parlamento nariai, neturėtume vertinti ramiai. Priešingai, turėtume visą savo dėmesį skirti šio regiono šalims. Turėtume atsižvelgti ne tik į tas šalis, kuriose gausu mineralinių išteklių, dėl kurių jos mums, europiečiams, turi itin didelę ekonominę reikšmę – vadovaudamiesi 2007 m. priimta Vidurinės Azijos strategija, turėtume su visomis šalimis elgtis vienodai. Manau, kad tai – mūsų pareiga.

Vidurinės Azijos valstybės, sugebėjusios nusimesti carinį, o vėliau, mažiau nei prieš 20 metų – tarybinį jungą, turi sunkų palikimą. Kadangi J. Stalinas nustatė sienas nesirinkdamas, neatsižvelgdamas į regione gyvenančių tautų gimtąsias žemes, aišku, kad dabar joms sunku sugyventi ir šiose šalyse, ir už jų ribų. Skurdas, korupcija, žmogaus teisių ir mažumų teisių nepaisymas, autoritariniai režimai, ekonominės sąlygos Tadžikijoje, Kirgizijoje ir kitose panašiose šalyse, verčiančios šimtus tūkstančių emigruoti ieškant darbo, konfliktų sprendimas naudojant smurtą – visa tai reiškia, kad kyla didelis klausimas, kaip šio regiono šalys vystysis ateityje.

Europos Sąjunga negali ramiai stovėti ir žiūrėti, kol visa tai vyksta. Jeigu norime užtikrinti, kad šios valstybės galiausiai nepradėtų kurti fundamentalistinių darinių ir kad žmonės ten netaptų nuolatinėmis diktatorių režimų aukomis, būtinas visapusiškas mūsų įsipareigojimas. Turime ne tik patenkinti skubų materialinės pagalbos poreikį, bet ir palaikyti ryšius su

šiomis šalimis, teikti aktyvią paramą ten besivystančioms demokratinėms jėgoms. Suteikime prezidentei Rozai Otunbajevai galimybę Kirgizijoje pasiekti taiką ir pradėti kurti stabilias politines sąlygas. Priėmus rezoliuciją, apie kurią šiandien diskutuojame ir dėl kurios rytoj balsuosime, turėtų būti imamasi veiksmų, kad Kirgizijos ir kitų Vidurinės Azijos šalių gyventojai nesijaustų, tarsi mes juos paliekame vienus rasti savo ateities kelią arba paliekame juos nedemokratinę jėgų valiai. Šios šalys iš mūsų, europiečių, tikisi daug ir neturėtume jų nuvilti.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Balandžio mėn. šiame Parlamente išreiškė nerimą, kad Kirgizijoje gali išpliekti smurtas. Deja, vėliau etninių grupių tarpusavio konfliktuose žuvo keli šimtai žmonių.

Padėtis Kirgizijoje toliau daro žalą viso Vidurinės Azijos regiono stabilumui. Uzbekų mažuma, sudaranti daugiau kaip 14 proc. gyventojų, vis dar yra sunkioje padėtyje. Daugiau kaip 400 000 žmonių buvo priversti bėgti iš namų dėl smurto.

Tai, kad birželio 27 d. referendumas praėjo be didesnių incidentų, rodo, kad padėtis šioje šalyje gali pagerėti. Manau, kad gyventojų, kurie 90 proc. balsų dauguma balsavo už naujos konstitucijos priėmimą, pageidavimus reikia gerbti.

Galiausiai norėčiau dar kartą patvirtinti, kad Europos Sąjunga turi atlikti aktyvesnę politinę ir ekonominę vaidmenį Vidurinėje Azijoje.

Indrek Tarand (Verts/ALE). – (ET) Norėčiau pažymėti, kad J. Stalino nustatytos sienos iš tikrųjų gali likti, bet ši šalis, kuri, perėmusi Tarybų Sąjungos teises, yra JT Saugumo Tarybos narė, turi imti spręsti ir stalinizmo palikimo likvidavimo klausimą. Vis dėlto ji nenori prisiimti atsakomybės už savo palikimo likvidavimą Vidurinėje Azijoje. Ši šalis – tai Rusija. Norėčiau padėkoti Komisijos narei ir šiam Parlamentui už tai, kad stengiamės padėti pabėgėliams ir vargstantiems žmonėms. Nepaisant to, turėtume ir Maskvai pasakyti, kad toks atsakomybės kratymas mums nepriimtinas.

Mes čia jau visą valandą diskutuojame Kirgizijos ir Turkmėnijos klausimu, o ar žinote, ką dabar daro Vladimiras Putinas? Jis žiūri Ispanijos ir Vokietijos futbolo rungtynes. Negalima leisti, kad taip būtų.

Herbert Dorfmann (PPE). – (DE) Ponia pirmininke, padėties Kirgizijoje priežastys – prieš kelis dešimtmečius visiškai nesirenkant ir tyčia neteisingai nustatytos Vidurinės Azijos regiono valstybių sienos, sukuriant ne vieną mažumą. Tai kartu su skurdu ir sunkia kova už vandenį ir dirbti tinkamą žemę tapo parako statine, kuri, deja, vėl sprogo.

Manau, kad jeigu norima visame regione sukurti taiką, turės būti sprendžiami šie svarbiausi klausimai, pirmiausia mažumų klausimas. Po pasigėrėtinų greitų Komisijos veiksmų šiuos klausimus šiame regione turėsime spręsti ir ateityje. Šalys turės apsaugoti savo mažumas ir sudaryti tinkamas sąlygas, kuriomis šių mažumų grupių nariai regione galės jaustis saugūs. Kai į valdžią Kirgizijoje ateis nauja politinė vadovybė, šį klausimą turėsime spręsti su atsakingais politikais. Manau, kad esant padėčiai, kai mažumos turi blogesnes sąlygas, susidaro sąlygos radikalizmui ir, kaip matyti šiame regione, kai prie viso to prisideda religinis radikalizmas, rezultatas būna parako statinė, kuri, deja, iš tikrųjų gali labai greitai sprogti.

Catherine Ashton, Komisijos pirmininko pavaduotoja–ES vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai. – Ponia pirmininke, mūsų šiandienos diskusijose pabrėžiamas labai didelis Europos Sąjungos rūpestis padėti Kirgizijoje ir tai, kad mums svarbu toliau

aktyviai dalyvauti padedant šiai šaliai siekti taikos, stabilumo, etninių grupių susitaikymo ir demokratijos.

Plačiai sutariama, kad mūsų pastangos turėtų būti tvirtai integruotos į platesnes tarptautines aplinkybes. Manau, kad svarbu – ir tikiu, kad gerbiami nariai sutiks – toliau koordinuoti veiksmus su Jungtinėmis Tautomis ir ESBO ir, kaip sakė N. Rinaldi, atsižvelgti į tai, kad bus itin svarbu pasiekti teisingumą.

Kaip gerbiami nariai žino, esant dabartinei padėčiai tikslios krizės priežastys neaiškios. Gerbiami nariai iškėlė buvusios vadovybės vaidmens šiuose įvykiuose klausimą. Gerbiami nariai taip pat išreiškė rūpestį, jog reikia užtikrinti, kad būtų įvykdytas teisingumas ir kad būtų atliktas didelę reikšmę turintis tyrimas. Tomis aplinkybėmis žmogaus teisių organizacijų dalyvavimas – tai dalykas, kurio aš imuosi ir kurį toliau kuruosiu kaip svarbų šios temos aspektą.

Kaip pastebėjo gerbiami nariai, saugumas pietuose neseniai sustiprėjo, bet visi žinome, jog esama rizikos, kad smurtas atsinaujins ir išplis į regioną; tokia galimybė vis dar tebėra. Labai gerai žinau, kad etninės grupės tebėra labai pasipiktinusios viena kita. Turime būti labai budrūs ir toliau aptarinėti, diskutuoti, stebėti, dalyvauti ir bendradarbiauti su vietos partneriais siekdami užtikrinti viską, kas įmanoma, kad padėtume šiai demokratinei šaliai augti ir klestėti.

Žinau, kad įgaliotinis Pierre Morrel padarys viską, ką gali, kad darbas vietoje būtų tęsiamas. Savo ruožtu bendradarbiaudama su Komisijos nare K. Georgieva, padarysiu viską, ką galiu, siekdama užtikrinti, kad mūsų pateikiamas atsakas atitiktų šį iššūkį. Tęsdamos šį darbą mes tikrai atsižvelgsime į labai turiningas mintis, kurias gerbiami nariai šiandien pateikė.

Kristalina Georgieva, *Komisijos narė*. – Ponia pirmininke, norėčiau padėkoti gerbiamiems nariams už labai naudingą kryptį, kurią mums šį vakarą suteikėte savo kalbomis.

Leiskite trumpai paliesti keturis iškeltus aspektus. Pirma, ne vienas narys kalbėjo apie referendumo svarbą ir apie tai, kad buvo priimtas teisingas sprendimas. Kalbėdama ta tema dar norėčiau pagirti baronienę C. Ashton ir ambasadorių P. Morelį, nes ES – tai sužinojau Biškeke – tikrai padėjo surinkti tarptautinę paramą, kad referendumas įvyktų nurodytą dieną. Tai buvo teisingas sprendimas, nes juo vyriausybės veiklai suteikta gerokai daugiau teisėtumo, jis taip pat buvo didelė paskata pabėgėliams grįžti.

Tai susiję su antruoju aspektu – padėtimi kitoje sienos pusėje. Beveik vieninteliai žmonės kitapus sienos Uzbekijoje – tie, kuriems reikėjo medicinos pagalbos. Didžioji dauguma tų, kurie kirto sieną, sugrįžo, nors, kaip jau sakytą, vis dar bijoma, kad įvykiai šiuo itin kritiniu laiku pasikartos. Kai nuo skerdynių praėjo 40 dienų ir gedulas baigėsi, bijoma, kad apie liepos 15–20 d. smurtas gali pasikartoti, jis gali pasikartoti ir šaliai rengiantis rinkimams iki spalio 10 d.

Tai susiję su trečiuoju aspektu. Tiesiog norėčiau jums pasakyti, kad prezidentė R. Otunbajeva gyrė Uzbekijos prezidentą I. Karimovą už tinkamą reakciją ir už paramą, kurią jie gavo iš savo kaimyninės šalies slopinant smurtą. Vis dėlto prezidentė R. Otunbajeva toliau ragina mus – Europą – remti juos būsimoju laikotarpiu, nes nerimauja, kad Kirgizijoje gali būti sunku pasiekti demokratiją.

Leiskite pabaigti aspektu, susijusiu su prioritetais ir su tuo, kaip judėti pirmyn. Šiai šaliai reikės pagalbos. Tai neturtinga šalis. Aš ten dirbau dešimtajame dešimtmetyje ir matau, kiek daug pažangos padaryta demokratijos srityje ir koks ilgas tolesnio vystymosi kelias

šios šalies laukia. Rūpestį kelia tai, kad kai kurie pagalbos teikėjai, įskaitant kai kuriuos pagalbos teikėjus iš Europos, praktiškai mažina savo programas. Noriu šiam Parlamentui tiesiog pasakyti, kad dabar netinkamas laikas mažinti paramą Kirgizijos vystymuisi. Mes, žinoma, iš Komisijos perduosime pagalbos teikėjų bendruomenei, kad, mūsų manymu, dabar netinkamas laikas mažinti paramą.

Kirgizija – iš esmės klanų visuomenė ir siekti parlamentinės demokratijos nebus lengva. R. Otunbajeva – drąsi moteris, per savo inauguraciją, kurioje turėjau garbės dalyvauti, ji kreipėsi į mus ir pasakė, kad jos, kaip prezidentės, kadencija bus trumpa. Ji išipareigojo palikti šias pareigas 2011 m. pabaigoje, bet pažadėjo, kad tai bus reikšminga kadencija, ir paprašė mūsų padėti jai tai pasiekti.

Manau, ji nusipelno šios pagalbos ir, jeigu ją remsime, ši šalis turės tikrą galimybę žengti didelį žingsnį į priekį – pirmiausia savo žmonių labui, tačiau ir įtvirtinant stabilumą šiame regione, kuris būtų naudingas mums visiems.

(Plojimai)

Pirmininkė. – Gavau šešis pasiūlymus dėl rezoliucijų ⁽³⁾, pateiktus remiantis Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalimi.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2010 m. liepos 8 d., ketvirtadienį.

18. AIDS/ŽIV ir numatoma XVIII tarptautinė AIDS konferencija (2010 m. liepos 18–23 d., Viena) (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Europos Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimas dėl AIDS/ŽIV ir numatomos XVIII tarptautinės AIDS konferencijos (2010 m. liepos 18–23 d., Viena).

Catherine Ashton, *Komisijos pirmininko pavaduotoja ir Europos Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai.* – Ponia pirmininke, garbingieji nariai, džiaugiuosi galimybe dalyvauti šioje sesijoje žmogaus teisių ir ŽIV/AIDS klausimais. Diskusijos surengtos tinkamu laiku, nes iki XVIII pasaulinės AIDS konferencijos, kuri bus surengta Vienoje, pradžios liko 11 dienų.

Dėl paplitusio ŽIV toliau sukeliama didelės kančios. ŽIV padariniai yra blogesni tuomet, kai negerbiamos žmogaus teisės, ir žinome, kad dėl konfliktinių situacijų gali padaugėti užsikrėtusiųjų ŽIV, ypač paplitusio moterų ir vaikų seksualinio išnaudojimo atveju. Nesant tinkamų įstatymų prieš diskriminaciją, ŽIV užsikrėtę asmenys dažnai per daug baiminasi prašyti pagalbos, nes bijo būti smerkiami.

Šalyse, kuriose homoseksualumas laikomas nusikaltimu, kai kurie žmonės susiduria su papildoma įkalinimo, o kraštutiniais atvejais net ir mirties bausmės baime. Žmogaus teisės turėtų suteikti galios asmenims, įskaitant nuo ŽIV nukentėjusius asmenis. Visų teisė į pačią geriausią fizinę ir psichikos sveikatą apsaugą reiškia, kad nukentėjusieji nuo ŽIV privalo turėti galimybę gauti informaciją, taip pat naudotis veiksmingomis apsaugos ir gydymo priemonėmis. Nuo ŽIV nukentėję asmenys neturėtų būti diskriminuojami dėl tokios padėties.

---

(3) Žr. protokolą.

Garbingieji nariai, žinome, kad ŽIV infekcija kai kuriose šalyse pasinaudojama kaip priežastimi politinio prieglobsčio ieškotojams atsakyti suteikti teisę ieškoti prieglobsčio. Užsikrėtę asmenys gali prarasti savo teisę į darbą; užsikrėtusiems vaikams kartais draudžiama eiti į mokyklą. Europos Sąjunga stovėjo pirmosiose gretose gindama nuo ŽIV nukentėjusių ir užsikrėtusių asmenų teises. Europos Vadovų Taryba 2009 m. lapkričio mėn. patvirtino išvadas kartu su ES kovos su ŽIV/AIDS pasinaudojant išorės veiksmais, įskaitant būtinybę atkreipti dėmesį į žmogaus teisių aspektą, veiksmų programa.

Europos Sąjunga labai aktyviai gina ŽIV užsikrėtusių asmenų teisę keliauti. Mes laikomės nuomonės, kad su ŽIV susiję konkretūs atvykimo, apsistojimo ir gyvenimo ribojimai dėl šios padėties yra diskriminaciniai ir neužtikrina visuomenės sveikatos apsaugos. Todėl naujausius JAV ir Kinijos teisės aktų pakeitimus vertiname kaip teigiamus ženklus. Pastaraisiais mėnesiais ES atstovai Briuselyje ir šalyse partnerėse ėmėsi keleto veiksmų šiuo klausimu, įskaitant paskelbimą apie ES susirūpinimą dėl pilnametystės sulaukusių asmenų seksualinio elgesio kriminalizavimo – Ugandoje, Burundyje, Malavyje – arba Senegalo policijos ir teismo institucijų vykdomo aktyvių kovotojų su AIDS persekiojimo.

Neseniai patvirtintas ES priemonių rinkinys, skirtas tam, kad padėtų didinti ir užtikrinti pagarbą lesbiečių, gėjų, biseksualų ir transseksualų teisėms, užtikrins ES veiksmų tęstinumą šioje srityje.

Lena Kolarska-Bobińska, *PPE frakcijos vardu.* – (PL) Ponia pirmininke, noriu nuoširdžiai padėkoti C. Ashton, nes – nors visi žiūri vykstančias rungtynes – mes čia diskutuojame apie nuo AIDS kenčiančių žmonių teises. Mes diskutuojame, nes tai yra visiems didžiulį rūpestį keliantis klausimas. Nors pastaraisiais metais gydymo ir prevencijos srityje buvo padaryta pažanga, dabar turime mažiau nei penkerius metus, kad pasiektume Tūkstantmečio vystymosi tikslus, pagal kuriuos Jungtinių Tautų valstybės narės įsipareigojo riboti ŽIV/AIDS plitimą ir sumažinti naujai užsikrėtusių asmenų skaičių.

Tačiau tikrovėje virusu užsikrėtusių asmenų skaičius didėja. Tai kelia ypač didelį nerimą kai kuriuose regionuose ir tam tikrose socialinėse moterų ir mergaičių grupėse. Todėl savo rezoliucijoje pristatome ir tvirtai remiame trejų metų veiklą. Pirma, teisinės priemonės, skirtos skatinti su ypač didele AIDS rizika susiduriančias šalis kovą su AIDS paversti prioritetine veikla ir parengti kovos su liga planus, įskaitant įstatymų prieš diskriminaciją parengimą ir priėmimą, kuriais būtų užtikrinama rizikingų socialinių grupių apsauga.

Antra, ypač pabrėžiame švietimo priemonių svarbą. Siekiant diskriminaciją pakeisti supratimu ir pripažinimu labai svarbu užtikrinti galimybę gauti išsilavinimą ir suteikti informaciją apie ŽIV. Tai svarbu ne tik besivystančiose ir neišsivysčiusiose šalyse – Europos šalyse tai taip pat yra opus ir svarbus klausimas.

Be švietimo priemonių, taip pat pabrėžiame galimybės naudotis tam tikrais vaistais svarbą. Pvz., rudenį pasirašysime laisvosios prekybos susitarimą su Indija. Viena didžiausių problemų, su kuria susidūrėme lankydami Indijoje, ta, kad žmonės atkreipė dėmesį, jog šalyje gaminami labai pigūs vaistai, kurie gali padėti užkirsti kelią AIDS ir su juo kovoti. Pasirašius susitarimą su Europos Sąjunga ši gamyba bus apribota ir į šį aspektą taip pat reikia atsižvelgti.

Michael Cashman, *S&D frakcijos vardu.* – Ponia pirmininke, klausydamas baronienės C. Ashton įžanginio pranešimo galiu tik pasakyti, kad tikriausiai jau galiu grįžti namo. Savo darbą padariau. Labai retai girdėdavau, kad kas nors, sėdintis šioje Parlamento pusėje,

suprastų ne tik tai, ką mes padarėme, ką darome, bet ir tai, ką turime padaryti, kad užtikrintume pažeidžiamiausių asmenų apsaugą.

Todėl man labai malonu, kad Parlamentas nusprendė laikytis pagarba teisėms pagrįsto požiūrio, nes turėdamas teises žmogus jas gali įgyvendinti, žmogaus vardu jas gali įgyvendinti pilietinė visuomenė arba vyriausybė – aš taip pat kalbu kaip Parlamento pranešėjas dėl Tūkstantmečio vystymosi tikslų peržiūrėjimo.

Deja, su AIDS ir ŽIV susiję skaičiai didėja: šiuo metu daugiau nei 33 mln. žmonių yra užsikrėtę AIDS ir ŽIV. Vien 2008 m. 2,7 mln. žmonių užsikrėtė virusu, dauguma jų yra iš Afrikos šalių į pietus nuo Sacharos ir dauguma – 60 proc. – moterys ir maži vaikai. Akivaizdu, kad dar labai daug turime padaryti. Turime informuoti asmenis apie jų turimas galimybes, apie jų kūnus ir apie teisių, kurias kiti asmenys – ypač vyrai – nori priverstinai panaudoti prieš juos, paneigimą, arba tuos, pvz., transseksualus, kurie neretai dirba sekso pramonėje ir neturi kito pasirinkimo, kaip tik paklusti kitų reikalavimams. Todėl man labai malonu, kad užsiminėme apie tuos, kurie nuo to nukentia pirmieji.

Beveik visuose regionuose sekso pramonėje dirbančių žmonių, vyrų, kurie užsiima lytiniais santykiais su vyrais ir atsisako savo seksualinio tapatumo dėl menkos pagarbos, transseksualų, kalinių, švirkštus naudojančių narkomanų, migruojančių asmenų, pabėgėlių ir judžių darbuotojų užsikrėtimo lygis yra padidėjęs. Mūsų kaimyninėse šalyse, Ukrainoje ir Rusijoje, taip pat kitose šalyse pasiektas epidemijos lygmuo.

Tačiau tai nėra vien neigiama istorija: ES tam vadovavo ir toliau vadovaus, ir tikiuosi, kad vadovausime XVIII metinėje konferencijoje Vienoje.

Noriu tik pasakyti tai. Įsivaizduokite, kad už visos šios milijoninės statistikos yra viena gyvybė, susidurianti su gyvenimo su AIDS ir ŽIV tikrove. Pagalvokite apie prarastas kartas, prarastas gyvybes, prarastus mylimuosius, prarastus tėvus, prarastus brolius ir seseris, gyvybes, kurių netekome dėl kitų prarastų gyvybių. Pagalvokite apie praradimus – bendrus beprasmiškus gyvybės praradimus dėl ŽIV viruso perdavimo, kurio galima išvengti.

Sophia in 't Veld, *ALDE frakcijos vardu.* – Ponia pirmininke, visų pirma norėčiau padėkoti baronienei C. Ashton už jos įžanginį pranešimą ir savo kolegoms L. Kolarskai-Bobińskai ir M. Cashmanui už jų žodžius.

Visa širdimi pritariu tam, kas buvo pasakyta. Turiu pažymėti, kad viena paskutinių pastabų, kurią ką tik pasakė Michael Cashman, – kad tai yra išvengiama liga, – mane labai nuvilia. Taikydami labai paprastas ir nemokamas – jos nekainuoja nė cento – priemones galėtume užkirsti kelią daugybei ŽIV/AIDS atvejų. Galėtume užkirsti kelią tokiai didelei kančiai.

Panagrinęsiu keletą svarbiausių žodžių ir pradėsiu nuo smerkimo. L. Kolarska-Bobińska užsiminė apie diskriminaciją, ją paminėjote ir jūs, ponja baronienė C. Ashton. Net ir Europos Sąjungoje vis dar susiduriame su smerkiamu požiūriu. Prisiminkime tai, kad, pvz., daugumoje valstybių narių homoseksualams vis dar draudžiama būti kraujo donorais. Arba kad vis dar yra valstybių narių, kurios, nepaisydamos mūsų ginamų visų taisyklių ir principų, prašo, kad žmonės, prieš leidžiant jiems atvykti į šalį, net ir Europos Sąjungoje, pateiktų pažymą apie neigiamą ŽIV. Į šiuos dalykus turėtume atkreipti dėmesį, kai kitas pasaulio šalis mokome geriau elgtis. Vadinas, džiaugdamiesi draudimo keliauti į JAV panaikinimu, tokius pat principus turėtume taikyti Europos Sąjungoje.

Be smerkiamo požiūrio, taip pat susiduriame su siauro požiūrio į seksualinę etiką problema. Mane visada šokiruoja tai, kad šiame Parlamente vis dar atsiranda žmonių, kurie mano,

kad negali pritarti tokios rūšies rezoliucijai, dėl kokios balsuosime rytoj, nes joje minimos seksualinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros teisės ir moterų seksualinio apsisprendimo teisė. Jeigu paprasčiausiai pripažintume šiuos principus ir nuostatas ir jeigu mums pritartų visi šio Parlamento nariai, tuomet jau galėtume pašalinti didelę dalį kančios. Nesuprantu, kaip žmonės gali atsisakyti pritarti šiems principams ir vis dar žvelgti į akis žmonėms, – turiu pasakyti, dažniausiai moterims, – kurie kenčia nuo šių labai sekinančių ligų. Manau, kad moterų apsisprendimo ir teisių klausimais jie turėtų pasakyti visą tiesą. Pripažinti tai, kad moterys atsakingos už savo pačių kūną ir kad jos apsisprendžia ne tik už Europos Sąjungos ribų, bet ir Europos Sąjungoje.

Visi šie dalykai nekainuoja nė cento – galimybė pasinaudoti gydymu vaistais ir tinkamomis sveikatos priežiūros paslaugomis. Tai elementaru. Europos Sąjungoje pripažįstama, kad tai yra pagrindinė žmogaus teisė, kuri taip pat yra šios dienos diskusijų tema. Tuomet kodėl atimame šią teisę iš kitų žmonių arba laikome ją privilegija ar malone? Ne, tai yra pagrindinė teisė. Be to, būkime realistai ir supraskime, kad išgyvename ekonomikos krizę, nuo kurios ypač kenčia už Europos Sąjungos ribų esančios šalys. Sveika darbo jėga yra pagrindinė ekonomikos plėtros sąlyga, pripažinkime tai. Investuokime į sveikatą.

Todėl norėčiau kreiptis į tas šalis, kurios šiuo metu svarsto paramos vystymuisi, ypač paramos visuomenės sveikatai, biudžetų mažinimą. Tai turėtų būti vienas iš mūsų prioritetų ir neturėtume kalbėti apie biudžeto mažinimą. Turėtume kalbėti apie paramą šioms šalims, kartu nepamiršdami atkreipti dėmesio į nacionalinių vyriausybių atsakomybę.

Apibendrinama norėčiau paraginti visų Parlamento frakcijų narius rytoj pritarti rezoliucijai.

Heidi Hautala, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – Ponia pirmininke, visa širdimi pritariu tam, ką dėl ŽIV ir AIDS pasakė trys kolegos iš kitų frakcijų, ir taip pat norėčiau padėkoti vyriausiajai įgaliotinei už jos nuomonę šiuo klausimu. Rezoliucija, kurią ketiname rytoj patvirtinti, bus labai svarbus įnašas į XVIII tarptautinę AIDS konferenciją, kuri vėliau šį mėnesį vyks Vienoje. Šiuo atveju iš tikrųjų galime atkreipti dėmesį į tai, kaip svarbu, kad Europos Sąjunga ketina bendradarbiauti su tomis šalimis, kuriose vis dar galioja įstatymai ir įgyvendinama politika, labai kliudantys pasirūpinti ŽIV užsikrėtusiais ir AIDS sergančiais žmonėmis. Tai yra svarbios kliūtys, trukdančios užkirsti kelią šiai ligai. Savo rezoliucijoje nurodome, kad 106 šalyse vis dar yra tokių kliūčių. Pagrindinis mūsų užsienio ir plėtros politikos uždavinys – atkreipti dėmesį į tai, kad ŽIV/AIDS klausimu turime laikytis įrodymais pagrįstų požiūrių.

Turėtume spręsti vis dar esančių išankstinių nuostatų ir diskriminacijos problemą. Labai liūdna matyti, kad dauguma šalių vis dar kriminalizuoja tos pačios lyties asmenų seksualinį elgesį. Turime šioms šalims pasakyti, kad tai nėra kažkas, ką galima pripažinti remiantis tradicijomis ir kultūra. Tai yra susiję su padoriu žmonių vertinimu, tai susiję su jų teisėmis ir pagarba teisėms pagrįstas požiūris yra teisingas.

Marisa Matias, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (PT) Ponia pirmininke, Komisijos nare, galiausiai turime pakartoti šiuos statistinius duomenis visiems, nes juos turime kartoti nuolat. 2008 m. nustatyti 2,4 mln. naujų AIDS sergančių žmonių ir 2 mln. mirčių, ir kasmet šie skaičiai didėja. Šiandien yra 33,4 mln., sergančiųjų šia liga, ir tai tik apytiksliai skaičiavimai. Du trečdaliai – kartoju, du trečdaliai – šių žmonių net neturi galimybių naudotis gydymo paslaugomis. Kalbame apie ligą, kurios didėjantis paplitimas yra atvirkščiai proporcingas galimybei naudotis gydymo paslaugomis. Apskaičiuota, kad daugiau nei 22 mln. visų užsikrėtusių žmonių gyvena Afrikos šalyse į pietus nuo Sacharos.

Taip pat esama ir kitų neatitikimų: pvz., sergančių moterų skaičius išlieka daug didesnis nei vyrų. Dabar, lygiai taip pat, kaip vakar ir užvakar, turime nedelsdami išsipareigoti užtikrinti prevenciją, galimybę gydytis ir imtis pagarba teisėms pagrįstų veiksmų.

Raginame Komisiją ir Tarybą imtis įgyvendinti savo išsipareigojimus ir vertinti AIDS kaip pasaulinės svarbos visuomenės sveikatos apsaugos prioritetą. Todėl mums reikia politikos, skirtos pažeidžiamumui mažinti ir kovai su įvairių rūšių diskriminacija, pvz., su kuria užsikrėtusieji kraujo donorai susiduria net ir Europoje vien dėl to, kad jų seksualinė orientacija nukrypsta nuo normos. Akivaizdu, kad teikiama parama nėra pakankama, todėl reikia didinti Pasaulinį kovos su AIDS, tuberkulioze ir maliarija fondą ir pripažinti, kad bendri seksualinės ir reprodukcinės sveikatos apsaugos programų besivystančiose šalyse finansavimo sumažinimai tik dar labiau apsunkino šią padėtį.

Didžiuojamės, kad Europa yra lyderė teikiant vystymosi pagalbą, tačiau ši lyderystė negali būti dviveidė, ir tai taikoma mums visiems.

Seán Kelly (PPE). – Ponia pirmininke, norėčiau padėkoti baronienei C. Ashton už tai, kad ji puikiai atliko darbą pateikdama trumpą informaciją. Šiandien ji kalbėjo nedaug, tačiau savo pareigą atliko labai gerai.

Su ŽIV/AIDS susidūriau, kai prieš keletą metų Malavyje dirbau savanoriu. Savo akimis mačiau, kokius padarinius ŽIV/AIDS sukelia vaikams, suaugusiesiems. Malavyje gyvena 12 mln. žmonių, jų vidutinė gyvenimo trukmė 42 metai, šioje šalyje ŽIV/AIDS paplitimas yra vienas didžiausių pasaulyje ir beveik 750 000 vaikų kenčia nuo ŽIV/AIDS. Manoma, kad per metus nuo šios ligos mirs 86 000 žmonių ir dar mažiausiai 80 000 žmonių kasmet užsikrės ŽIV/AIDS.

Tik 50 proc. visų užsikrėtusiųjų, kuriems reikalingas antiretrovirusinis gydymas, gali jį gauti, taigi dar turime labai daug padaryti. Reikia padaryti tris dalykus. Vienas dalykas – medicininė priežiūra: pirmiausia bandyti ir užkirsti ligai kelią, antra, gydyti pasireiškus šios ligos požymiams. Antras dalykas – švietimas: vėlgi, žmonės žinos, kaip užkirsti kelią šiai ligai, ir taip pat labiau užjaus tuos, kurie ja užsikrėtė. Trečias dalykas – baronienė C. Ashton tai minėjo – turi būti panaikintas tam tikras elgesys, pagrįstas konkrečių genties asmenų, kurie laisvai gali kaip nori elgtis su jaunomis merginomis ir našlėmis, teisėmis. Tai turi būti baigta ir tai turi išsąmoninti pačios gentys. Manau, kad padedant ES galėtume padėti panaikinti šį paprotį.

Galiausiai taip pat noriu pasakyti, kad tai darydami turime bendradarbiauti su vietos valdžios institucijomis. Malavyje pastebėjau vieną dalyką: kasdien pirkdavau laikraštį ir skaičiau keletą kritinių straipsnių apie NVO nesugebėjimą dirbti su vietos grupėmis. Siekdami išvengti to, kas atrodytų kaip intelektualinis arba kultūrinis kolonializmas, dirbame su žmonėmis, kad užtikrintume jiems geresnį gyvenimą ir taip pat panaikintume šią ŽIV/AIDS nelaimę.

Ulrike Lunacek (Verts/ALE). – Ponia pirmininke, esu labai laiminga, kad turime bendrą rezoliuciją, kurią, tikiuosi, šiame Parlamente patvirtinsime didele balsų dauguma. Tai yra – kaip jau buvo sakyta – pasirengimas Vienoje – kuri yra mano gimtasis miestas – įvyksiančiai XVIII tarptautinei AIDS konferencijai, kurios pagrindinė tema yra „čia ir dabar“. Tai susiję su pagarba teisėms pagrįstu požiūriu į ŽIV ir AIDS, t. y. kažkuo, ko trūko praeityje. Visi žinome, – ir kaip sakė visi čia kalbėjusieji, – kad dėl ŽIV ir AIDS nuo jų nukentėję žmonės – užsikrėtę asmenys – laikomi pašaliniais žmonėmis. Jie nustumiami į šalį. Jie nėra

laikomi visuomenės dalimi. Būtina atkreipti dėmesį į juos, skirti dėmesį prevencijai ir sveikatos apsaugai.

Norėčiau visiems priminti, kad net PPO 2001 m. savo Dohos deklaracijoje dėl TRIPS aiškiai pareiškė, kad pagrindinis sveikatos apsaugos tikslas – išvengti jos komercializavimo, ir tai ypač svarbu, pvz., Afrikos šalyse, kur 60 proc. užsikrėtusių žmonių yra moterys ir mergaitės, t. y. asmenys, kurie paprastai turi mažesnes galimybes pasinaudoti sveikatos apsaugos paslaugomis ir turi mažiau pinigų. Vadinasi, svarbiausi klausimai kovojant su AIDS ir ŽIV infekcija – tai patentuotų vaistų ir vaistų prieinamumo neturintiems žmonėms – neturtingoms gyventojų grupėms – klausimai. Kaip buvo minėta, moterys ir mergaitės dabar nukentčia labiau nei epidemijos pradžioje, kai dažniausiai nukentėdavo homoseksualai. Tačiau tai nebėra ta liga, nuo kurios daugiausia kenčia homoseksualai. Pasaulyje dažniausiai nukentčia moterys ir mergaitės, taip pat vyrai.

Todėl prašau visų – ir ypač kreipiuosi į tuos, kurie nepasirašė deklaracijos, – rytoj balsuoti už ją, kad aiškiai parodytume, jog seksualinė ir reprodukcinė sveikatos apsauga ir teisės priklauso visiems, visų pirma tiems, kurie nukentėjo nuo ŽIV ir AIDS.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) AIDS tebėra mirtina liga ir, nepaisant medicinos pažangos, vis dar nusineša milijonų mūsų planetos gyventojų gyvybes. ŽIV virusas taip užpuola imuninę sistemą, kad ligonis anksčiau ar vėliau miršta nuo kitos infekcijos, pvz., tuberkuliozės arba kitos susijusios infekcijos.

Epidemiologinių tyrimų duomenimis, dauguma žmonių užsikrečia dėl nesaugaus sekso su užsikrėtusiu asmeniu.

Tačiau būkime atviri. Jeigu paklausime, kas yra tie užsikrėtę asmenys, tuomet, manau, atsakysime, kad paprastai tai yra sekso paslaugas teikiantys vyrai arba moterys, kurie kas dieną turi daugybę seksualinių kontaktų, dažnai nenaudodami jokių apsaugos priemonių. Tuomet jie tampa palankia dirva ligai plisti, ir nebūkime tokie naivūs įsivaizduodami, kad dažniau, pvz., kartą per savaitę, atliekami medicininiai patikrinimai kaip nors padės.

Kalbu kaip gydytojas ir kaip profesionalas žinau, kad jeigu asmuo pasitikrina pirmadienį, o kitą patikrinimą atlieka po savaitės, tai per šį laikotarpį jis gali užsikrėsti ir tuomet pats tapti ligos šaltiniu.

Kita rizikos grupė, kaip anksčiau nurodė M. Cashman, yra sekso pramonėje dirbantys piliečiai, kurie dažnai yra homoseksualūs. Žinome, kad šioje bendruomenėje dėl jos uždarumo ir mažumo partneriai dažnai keičiami ir tik laiko klausimas, kada tokios bendruomenės žmonės taps infekuoti.

Todėl turime kažką daryti, ir pritariu, kad būtų ieškoma naujų gydymo būdų. Žinoma, antiretrovirusiniai gydymo būdai nėra visiškai veiksmingi, ir tikiuosi, kad įgyvendindami septintąją mokslo ir mokslinių tyrimų bendrąją programą, kuriai Europos mokslininkai taip pat pritaria, atrasime naujas molekules, kurios iš tikrųjų padės pagydyti šiuos infekuotus žmones.

Šiuo atveju turiu daug daugiau pastabų. Pritariu, kad mes, kaip Europa, toliau teiktume pagrindinę pagalbą Afrikai. Čia yra milijonai žmonių, ypač Afrikos šalyse į pietus nuo Sacharos, ir padėti Afrikai yra mūsų moralinė pareiga.

PIRMININKAVO: ISABELLE DURANT*Pirmininko pavaduotoja*

Salvatore Iacolino (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, nėra abejonės, kad šiandien AIDS kelia didesnę grėsmę nei kada nors anksčiau ir ne tik Europos piliečių sveikatai. Kasmet tūkstančiai žmonių miršta, ir ši problema yra dar aktualesnė besivystančiose bendruomenėse.

Todėl privalome nesumažinti apsaugos. Todėl turi būti daugiau prevencijos, informacijos ir reabilitacijos, tačiau, svarbiausia, daugiau išteklių, ir šie ištekliai turi būti tinkamai naudojami. Turi būti teikiama parama šeimoms, nes AIDS aukų problema tampa šeimų problemomis, ir reikia imtis veiksmų, kad daugybė elgesio ir gyvenimo būdo modelių, kuriuos galima pasirinkti, taptų sveikesni ir tinkamesni. Tikslas – pasiekti įvertinamą sveikatos apsaugos rezultata, o konkretus tikslas – užtikrinti, kad po tam tikro laiko šios problemos būtų gerokai sumažintos.

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Ponia pirmininke, pastaraisiais metais dauguma naujų infekcijų paveikė 15–24 metų amžiaus žmones. Būtent jauni žmonės nepakankamai įvertina tikėtiną infekcijos riziką. Tai yra nenusimanyto apie ligą pasekmė. Jie per jauni, kad prisimintų devintojo dešimtmečio informacijos kampanijas, be to, seksualinis švietimas nėra privalomas mokyklų mokymosi programų dalykas.

2005 m. Eurobarometro apklausa parodė, kad dauguma Europos piliečių pritarė aktyvesniam ES dalyvavimui kovoje su ŽIV/AIDS. Tačiau šioje apklausoje taip pat atsispindi visuomenėje vyraujančio klaidingo supratimo apie ligą problema. Turi būti pradėtos naujos kampanijos siekiant suteikti tinkamą informaciją labai įvairioms tikslinėms grupėms, tai pat siekiant išvengti pakartotino užsikrėtusiųjų smerkimo.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Ponia pirmininke, kaip pirmiau sakė A. Werthmann: nors šiandien maždaug 33 mln. žmonių pasaulyje nešioja mirtiną virusą, yra daugybė žmonių, ypač jaunų, nežinančių, kokį pavojų gali sukelti priežiūros trūkumas, ir būtinai turime tęsti informacijos kampanijas, kurios, tiesą sakant, nėra tokios dažnos, kokios būdavo praityje.

Antrasis aspektas, kuriam privalome skirti pakankamą dėmesį, – kova su socialine atskirtimi, kuri atsiranda dėl žinojimo apie infekciją, todėl maždaug 30 proc. virusą nešiojančių Europos Sąjungos žmonių nežino, kad jie yra viruso nešiotojai, ir taip padidinama ligos perdavimo rizika.

Atsižvelgiant į šiuos du uždavinius kova su virusu turi tapti pasauliniu sveikatos apsaugos prioritetu. Komisija ir Taryba privalo imtis atsakingų veiksmų ir didinti programų finansavimą. Tai labai svarbu. Reikia atkreipti dėmesį į rekomendacijų jauniems žmonėms teikimą bei jų informavimą, ir galiausiai reikia ugdyti visuomenės sąmoningumą bei tinkamai ją informuoti, kad socialinės atskirties rizika būtų smarkiai sumažinta.

Catherine Ashton, *Komisijos pirmininko pavaduotoja ir Europos Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai.* – Ponia pirmininke, pradžioje pasakysiu, jog esu įsitikinusi, kad Vienos konferencija padės mums judėti į priekį įgyvendinant žmonių, kurie turi būti apsaugoti nuo išvengiamų ŽIV infekcijų, teises ir suteikiant jiems galimybę pasinaudoti įrodymais pagrįsta prevencija ir ypač veiksmingu gydymu, apie kurį ši vakarą užsiminė tiek daug garbingųjų Parlamento narių.

Taip pat noriu jus patikinti, kad mes su tokiu pat ir dar didesniu atsidavimu ginsime šias teises ne tik Europoje, bet ir trečiojoje šalyje, nepaisant to, ar jos yra netoli mūsų sienų, ar kituose žemynuose. Deja, būsiu Artimuosiuose Rytuose, todėl negalėsiu dalyvauti Vienos konferencijoje, tačiau mano kolega, Komisijos narys J. Dalli, kuris, žinoma, atsakingas už sveikatos apsaugą ir vartotojų politiką, atstovaus Europos Komisijai ir konferencijoje tars įžanginį žodį.

Konferencijoje dalyvaus daugybė Komisijos tarnybų iš įvairių sveikatos apsaugos, mokslinių tyrimų ir plėtros sektorių, ir, jeigu galima, norėčiau pakviesti visus garbinguosius Parlamento narius dalyvauti konferencijoje, kurioje bus pristatytos politikos sritys ir veiksmai, kurių imamės ES, ir susitikti su ES tarnybomis arba, tiesą sakant, dalyvauti papildomose sesijose, kurias organizuoja Komisija.

Jeigu galima, baigdamas savo pastabas padarysiu tai, ką garbingieji Parlamento nariai šiose diskusijose taip pat darė. Pradėdamas savo pasakojimą priminsiu, kad šį vakarą Pietų Afrikoje vyko svarbios futbolo rungtynės. Prisimenu, kad kai prieš keletą metų buvau Pietų Afrikoje, mane išvežė iš Johanesburgo apsidairyti po apylinkes. Mano vairuotojas kalbėjo apie ŽIV ir AIDS problemas Pietų Afrikoje – klausimas, kuriuo domisi daugybė žmonių, o ne tik pavieniai asmenys, su kuriais turėjau garbės dirbti, pvz., dainininkė Annie Lennox.

Važiuojant per apylinkes vairuotojas pasakė, kad pasirinkčiau kaimą, per artimiausią valandą pasirinkčiau bet kurį kaimą. Važiuojant per kaimą, ir sakiau, kad mačiau daugybę kaimų, tačiau pasirinkau būtent tą kaimą. Parodžiau į kaimą, įvažiuojant į jį, ir vairuotojas nuvežė į kapines. Jis pasakė, kad Afrikoje pagal paprotį vienus metus po asmens mirties negalima dėti antkapio, todėl visi kryžiai, kuriuos matau, maži kryžiai, yra pastatyti per praėjusius metus mirusiems žmonėms. Nuėjau į kapines ir ten pamačiau šimtus kryžių. Vairuotojas man labai paprastai paaiškino: tai yra AIDS aukos.

Garbingieji Parlamento nariai, tai, ką mačiau, buvo beprasmiškų aukų tragedija, ir dėkoju garbingiesiems Parlamento nariams, kurie pateikė šią rezoliuciją, ir pažadu iš visų jėgų stengtis padėti ją įgyvendinti.

Pirmininkė. – Gavau šešis pasiūlymus dėl rezoliucijų ⁽⁴⁾, pateiktus pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2010 m. liepos 8 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Elena Oana Antonescu (PPE), raštu. – (RO) Nuolat daugėja ŽIV infekuotų ir AIDS sergančių žmonių, o apskaičiavimai rodo, kad visame pasaulyje 33,4 mln. žmonių yra ŽIV/AIDS infekuoti, įskaitant ne mažiau kaip 2,7 mln. žmonių, kurie užsikrėtė 2008 m.

Manau, kad spręsdamos ŽIV/AIDS klausimą ir Europos Komisija, ir Taryba turi stengtis jį laikyti pasauliniu sveikatos apsaugos prioritetu, didžiausią dėmesį skirti žmogaus teisėms šios ligos prevencijos ir gydymo srityje bei suteikti globą ir pagalbą nuo ligos nukentėjusiems asmenims. Abi šios institucijos turi skatinti valstybes, kurios labiausiai nukentėjo nuo ŽIV/AIDS, kovai su ŽIV sukurti koordinuotos nacionalinės politikos pagrindus, kurie

(4) Žr. protokolą.

užtikrins veiksmingas ŽIV prevencijos ir rūpinimosi žmonėmis, jei jie užsikrėtę šia liga, priemonės.

Europos Komisija, valstybės narės ir tarptautinė bendruomenė privalo kuo greičiau patvirtinti teisės aktus, kurie užtikrins galimybę gauti veiksmingus, prieinamus vaistus ŽIV virusui gydyti, naudotis diagnostikos paslaugomis ir technologijomis, prisidedančiomis prie prevencinės, gydomosios ir paliatyvos ŽIV infekcijos priežiūros.

John Attard-Montalto (S&D), raštu. – Būtina tinkamai pasirengti šiai svarbiai konferencijai, visų pirma siekiant rasti būdą sumažinti didelę tablečių, kurios duodamos paveiktiems asmenims, kainą. Maltoje vaistų importuotojai ir Nacionalinio parlamento sekretorius susitarė sumažinti 63 vaistų kainas. Stebina, kad Maltoje platinama daugiau nei 3 000 vaistų. Tai reiškia, kad buvo susitarta tik dėl 2 proc. vaistų. Be vaistų, kurių kaina buvo sumažinta, dviejų rūšių vaistai kaip didelių kainų pavyzdžiai, atsižvelgiant į jų kainą Maltoje ir Belgijoje, buvo perduoti Komisijai. *Zocor* 20 mg kaina buvo sumažinta, tačiau jis vis dar 240 proc. brangesnis nei Belgijoje. Iš kitų pateiktų pavyzdžių visi yra brangesni nei Maltoje, o didžiausia kaina yra *Tegretol* 200 mg, kurio kaina yra 150 proc. didesnė, o *Lexotan* 3 mg – 113 proc. didesnė. Mažiausia yra *Actonel* 35 kaina, kuri 20 proc. didesnė nei Maltoje. Tai, kad vaistų kainos pradėjo mažėti, nors ir nepakankamai, tik patvirtina, jog buvome teisūs, atmesdami daugybės vaistų tiekėjų pasiteisinimų. Tikėkimės, kad dar tik pradėdame siekti savo tikslo.

19. Konvencijos dėl kasetinių šaudmenų įsigaliojimas 2010 m. rugpjūčio 1 d. ir ES vaidmuo (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pranešimas dėl Konvencijos dėl kasetinių šaudmenų įsigaliojimo 2010 m. rugpjūčio 1 d. ir ES vaidmens (2010/2772(RSP)).

Catherine Ashton, *Komisijos pirmininko pavaduotoja ir Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai.* – Ponia pirmininke, labai dėkoju už galimybę aptarti kasetinių šaudmenų klausimą. Manau, svarbu padaryti tai dabar, likus mažiau nei mėnesiui iki Konvencijos dėl kasetinių šaudmenų įsigaliojimo pradžios.

Kaip Parlamento nariai jau žino, šia konvencija, kuri iš pradžių buvo Norvegijos iniciatyva, bus draudžiamas bet koks kasetinių šaudmenų naudojimas, kaupimas, gamyba ir perdavimas. Panašiai kaip priešpėstinės minos – kaip garbingieji Parlamento nariai žino – kasetiniai šaudmenys kelia didelę grėsmę civilių gyventojų gyvybei ir kenkia nesirinktinai, ypač vaikams.

Pats kasetinių šaudmenų pobūdis prieštarauja pagrindiniams žmogiškumo principams. Ne tik paskleidžiamos plačioje teritorijoje nesirinktinai veikiančios nedidelės bombos, bet ir paliekama daug nesprogusių sprogmenų, kurie gali bet kada sprogti, net po dešimtmečių pasibaigus konfliktui. Todėl Europos Sąjunga išpareigojo dėti visas pastanga, siekdama visiškai uždrausti šiuos mirtinus prietaisus.

Konvencija dėl kasetinių šaudmenų priimta 2008 m. gruodžio mėn. Tik per pusantrų metų 106 valstybės ją pasirašė, o 36 – ratifikavo. Prisimindami įkvepiamą dinamiką, atsiradusią įsigaliojus Otavos konvencijai dėl priešpėstinių minų, galime tikėtis gerų rezultatų bendromis pastangomis siekdami mažinti – ir galbūt sustabdyti – kasetinių šaudmenų gamybą, naudojimą ir perdavimą.

Visa Europos Sąjunga yra tvirtai pasiryžusi visais būdais mažinti kasetinių šaudmenų poveikį civiliams gyventojams. Nors prie šios konvencijos prisijungė ne visos ES valstybės narės, bendrai sutariama, kad šioje srityje ES gali ir privalo imtis aktyvaus vaidmens. Parlamento nariai žino, kad ES taip pat toliau remia platesnio masto derybas dėl JT Konvencijos dėl tam tikrų įprastinių ginklų naudojimo papildomo protokolo dėl kasetinių šaudmenų. Taip siekiama išplėsti šią ginklų kategoriją apimančias tarptautines normas ir, kad jos būtų taikomos daugeliui šalių. Manau, šiuo klausimu galime laikytis labai aiškios pozicijos. Konvencija dėl tam tikrų įprastinių ginklų naudojimo yra JT konvencija, taigi, tikrai daugiašalė priemonė, dėl kurios susitarta plačiausiame forume. Šios konvencijos ir papildomų jos protokolų nuostatomis mažinamos kovotojų ir civilių gyventojų kančios konflikto srityse.

Todėl labai svarbu, kad ES remtų šią konvenciją ir jos protokolus. Kaip tik tai ir darome nuo 2007 m. konkrečiais bendrais ES veiksmais, remdami visuotinį šios konvencijos taikymą ir visapusišką jos įgyvendinimą. Derybose dėl papildomo protokolo dėl kasetinių šaudmenų ES ragina ne tik apriboti, bet uždrausti tam tikrų kasetinių šaudmenų, dėl kurių kyla ypatingų humanitarinių problemų, naudojimą, gamybą, perdavimą ir kaupimą.

Pripažįstu, kad šio protokolo taikymo sritis negali būti tokia plati, kaip Konvencijos dėl kasetinių šaudmenų, bet jei mums JT kontekste pavyktų sudaryti protokolą, prie kurio prisijungtų daugiau šalių – ypač tos valstybės, kurios gamina ir kaupia šiuos ginklus – lengviau pasiektume tikslus.

Džiaugiuosi, kad imtasi pirmųjų su Konvencija dėl kasetinių šaudmenų susijusių veiksmų ir pradėta ruošti pirmajam 2010 m. lapkričio mėn. Laose vyksiančiam pasirašiusių šalių susitikimui. Birželio mėn. vykusioje Santjago konferencijoje jau matėme didelį daugelio valstybių ir pilietinės visuomenės atstovų ryžtą. Daug ES valstybių narių labai aktyviai dalyvavo diskusijose kaip Pirmininko draugų grupė.

Norėčiau pabrėžti, kad Europos Sąjunga labai aktyviai teikia konkrečią pagalbą trečiosioms šalims. Padedame trečiosioms šalims atsikratyti kasetinių šaudmenų atsargų, valyti pavojingas sritis ir teikiame pagalbą nukentėjusiems gyventojams tokiose šalyse, kaip Afganistanas, Laosas, Kambodža, Libanas ir Sudanas. Per pastaruosius dešimt metų Europos Sąjunga skyrė daugiau nei 300 mln. EUR savo veiklai priešpėstinių minų ir sproglių karo liekanų – įskaitant, deja, kasdienę grėsmę, kylančią dėl kasetinių šaudmenų – srityje.

Labai laukiu šių diskusijų.

Michael Gahler, *PPE frakcijos vardu.* – (DE) Ponia pirmininke, dėkoju C. Ashton už pritariamus žodžius. Visiškai sutinku su tuo, ką sakėte ir manau, kad turėtume pabrėžti Europos Sąjungos rezultatus naikinant šiuos ginklus.

Pilietinis ar kitas karas visada yra blogiausias scenarijus, ypač žmonėms, kurie nuo jo nukentčia. Tačiau šiame blogiausiame scenarijuje naudojami dar vienos rūšies dar klastingesni itin naikinamo ilgalaikio poveikio ginklai – kasetiniai šaudmenys.

Todėl taip svarbu, viena vertus, nustatyti, kad ši konvencija įsigaliotų rugpjūčio 1 d., o kita vertus, tai gera proga Europos Parlamentui padaryti tvarką pas save, ypač raginti tas valstybes nares, kurios dar nepasirašė arba neratifikavo šios konvencijos, kuo greičiau tai padaryti, tarkim, iki šių metų pabaigos. Nors būtų puiku, manau, to nepasieksime iki rugpjūčio 1 d., nes kai kurie nacionaliniai Parlamentai jau atostogauja.

Iškelėme dar vieną klausimą, t. y. prašymą, kad Europos Sąjunga, kuri dabar yra juridinis asmuo, pasirašytų šią konvenciją. Galbūt taip paskatinsime likusias valstybes nares padaryti tą patį dvišaliu pagrindu. Tikiuosi, Europos Sąjunga ir jos valstybės narės greitai taps pavyzdžiu trečiosioms šalims, kad galėtume jas paskatinti sunaikinti atsargas ir kuo greičiau pašalinti kasetinius šaudmenis tose šalyse, kuriose jų dar yra.

Ana Gomes, *S&D frakcijos vardu.* – (PT) Ponia pirmininke, C. Ashton, kasetiniais šaudmenimis neproporcingai ir amoraliai griaujami gyvenimai ir aplinka, neskiriant karinių ir civilinių tikslų per ginkluotus konfliktus. Mintis, kad šiais ginklais užtikrinamas saugumas valstybėms, kurios jų turi, yra klaidinga, atsilikusi, pažeidžia tarptautinę humanitarinę teisę ir trikdo visuotinį saugumą. Be to, daugiausia nuo šių ginklų nukentčia besivystančios šalys ir jų gyventojai.

Konvenciją dėl kasetinių šaudmenų pasirašiusios valstybės įpareigojamos laipsniškai naikinti savo ginklų atsargas ir prisiimti atsakomybę už nesprogusių šaudmenų pašalinimą ir nukentėjusių gyventojų apsaugą bei rėmimą. Nors ši konvencija įsigalios rugpjūčio 1 d., kol kas ją ratifikavo tik vienuolika ES valstybių narių. Tai kuo skubiau turi padaryti visos valstybės narės, kad galėtume veiksmingai padėti atsisakyti naudoti, parduoti ir perduoti šiuos ginklus visur ir kad mums pavyktų juos uždrausti ir pašalinti.

Dar devynios ES valstybės narės jau išreiškė pritarimą šiai konvencijai, bet jos dar turi ją ratifikuoti. Mano šalis Portugalija 2008 m. gruodžio mėn. pasirašiusi šią konvenciją, pradėjo ilgą teisės aktų leidybos procesą. Praėjus beveik dvejimėms metams Respublikos Asamblėjai vis dar nepateiktas prašymas priimti sprendimą. Dėl šio lėtumo dar nesmagiau todėl, kad Portugalija aiškiai išpareigojo propaguoti konvenciją kitose portugaliskai kalbančiose šalyse ir Bisau Gvinėja ir Žalioji Kyšulys jau pranešė, kad ratifikuos šią konvenciją rugpjūčio mėn., kai ji įsigalios – anksčiau už pačią Portugaliją.

Toks delsimas ratifikuoti šią konvenciją nepriimtinas. Todėl taip pat raginame Vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams C. Ashton pagreitinti šį procesą, kad, kaip nustatyta Lisabonos Sutartyje, Europos Sąjunga galėtų prisijungti prie Konvencijos dėl kasetinių šaudmenų.

Europos Sąjunga privalo būti šio proceso priešakyje, o septynios valstybės narės, kurios Konvencijos net nepasirašė, turi būti patrauktos atsakomybėn. Ši Europos Parlamento rezoliucija, kurioje jas išvardijome, yra pirmas žingsnis šio tikslo link.

Elizabeth Lynne, *ALDE frakcijos vardu.* – Ponia pirmininke, per pastaruosius keturiasdešimt metų nuo kasetinių bombų žuvo ir sužeista tūkstančiai civilių gyventojų ir, deja, tai vis dar tęsiasi šiandien. Turime prisiminti, kad trečdalis visų užregistruotų kasetinių šaudmenų aukų yra vaikai. Pvz., vietnamietė mergaitė, kuri vieną dieną padėjo dirbti tėvui sode. Ji nukentėjo nuo kasetinės bombos ir neteko abiejų kojų. Tragiška tai, kad ji laikoma laiminga: keturi iš dešimties nelaimingi atsitikimai dėl bombų baigiasi mirtimi.

Po kelerių kampanijos metų pagaliau turime konvenciją, kuria galime padėti pakeisti padėtį. Be galo svarbu, kad pirmiausia šią konvenciją skubos tvarka pasirašytų ir ratifikuotų visos ES valstybės narės. Deja, kaip minėjo A. Gomes ir kaip nurodyta šioje rezoliucijoje, kol kas šią konvenciją ratifikavo tik vienuolika valstybių narių.

Jau greitai, rugpjūčio 1 d., ši konvencija įsigalios, todėl norėčiau, kad Parlamentas ir Komisija bendromis pastangomis įsitikintų visas ES valstybes nares ją pasirašyti ir ratifikuoti. Pasirašiusios valstybės narės turėtų sparčiai parengti nacionalinius teisės aktus, pagal kuriuos būtų galima ją įgyvendinti ir sunaikinti savo atsargas, kaip jau padarė Ispanija.

2002 m. rengiau Parlamento pranešimą dėl JT konvencijos dėl Konvenciją dėl žmonių su negalia teisių, kuris priimtas 2006 m. Greitai ES pasirašys šią svarbią konvenciją. Būtų visiškas prieštaravimas, jei nepavyktų imtis veiksmų dėl kasetinių bombų. Žvelgiant į ateitį taip pat svarbu, kad Komisija ir Taryba įtrauktų kasetinių šaudmenų draudimą į standartines susitarimų su trečiosiomis šalimis sąlygas. Norėčiau išgirsti Vyriausiosios įgaliotinės planus siekiant šio tikslo.

Konvencijos 5 straipsnyje nustatytas ir naujas pagalbos nukentėjusiems žmonėms humanitarinis standartas, raginama priimti gaires ir dalytis gerąja patirtimi, taip pat medicininės priežiūros, reabilitacijos ir psichologinės paramos srityse. Taip pat svarbu, kaip minėjo Vyriausioji įgaliotinė, išvalyti milijonus po konfliktų likusių nesprogusių kasetinių šaudmenų liekanų. Konvencijos 6 straipsnyje kiekviena šalis raginama teikti pagalbą valant ir naikinant kasetinių šaudmenų liekanas ir informaciją apie įvairius šių liekanų valymo būdus ir technologijas.

Privalome visais būdais išsaugoti tūkstančių žmonių gyvybes, kurie dar galėtų žūti ir būti sužeisti, ir padėti tiems, kurie jau nukentėjo. Pakankamai žinome apie siaubingą šių ginklų poveikį, kad suvoktume, jog net konvencijos nepasirašiusios šalys niekada daugiau neturėtų jų naudoti. Raginu jus visus remti šią rezoliuciją.

Ulrike Lunacek, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (DE) Ponia pirmininke, C. Ashton, ponios ir ponai, pirmą kartą su kasetinių šaudmenų klausimu susidūriau daugiau nei prieš ketverius metus, kai pilietinės visuomenės grupė kreipėsi į Austrijos Parlamentą, kurios narė tada buvau, prašydama mūsų suorganizuoti renginį šiuo klausimu, kad būtų galima parengti šią konvenciją.

Kai kurie šios grupės nariai buvo nukentėję nuo šių šaudmenų, netekę kojos arba turėjo kitų didelių sveikatos problemų dėl kasetinių šaudmenų. Jie mums rodė nuotraukas, kuriose matyti, kas atsitinka, sproguos tokios rūšies bombai. Pasklinda (vok. *verstreut*) – iš čia ir vokiškas šių šaudmenų pavadinimas *Streumunition* – ir galbūt net kelerius metus lieka gulėti šimtai nedidelių spalvotų dalelių. Vėliau toje vietoje žaidžiantys vaikai gali susidomėti ryškiomis spalvomis, paimti daleles į rankas, jos gali sprogti ir jie gali netekti rankos arba kojos.

Tai man padarė tokį įspūdį, kad pradėjau kampaniją Austrijoje, ir galiu pasakyti, kad, nepaisant šio tokio pradinio pasipriešinimo, mano šalis viena iš pirmųjų pasirašė ir ratifikavo šią konvenciją. Tai labai gerai, bet jos dar nepasirašė tiek daug Europos Sąjungos valstybių narių. Labai džiaugiuosi, kad mums pavyko įtikinti daugumą – penkias frakcijas – pritarti šiai rezoliucijai, ypač žinodama, kad jūs, M. Gahler, frakcijoje išreikštas susirūpinimas dėl kai kurių punktų. Taip pat norėčiau padėkoti, kad sutikote įvardyti valstybes nares, kurios dar nepasirašė ir neratifikavo šios konvencijos ir kurios dar nepasiruošė iš tikrųjų sunaikinti savo atsargas ir paskelbti, kad jos niekada daugiau nenaudos šių ginklų.

C. Ashton, kreipiuosi į jus dviem konkrečiais klausimais: raginu, kad ES kaip juridinis asmuo pasirašytų šią konvenciją ir kad visose derybose su trečiosiomis šalimis kasetinių bombų ir šaudmenų draudimą įtrauktumėte į standartinę sąlygą, kuri jau apima masinio naikinimo ginklų neplatimą. Prašyčiau atsakyti į šiuos klausimus.

Sabine Lösing, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (DE) Ponia pirmininke, norėčiau padėkoti kalbėjusiems nariams už išsakytas mintis, kurioms labai pritariu.

Kaip minėta, kasetiniai šaudmenys yra vieni iš pačių baisiausių esamų ginklų. Juos tikrai dar neseniai naudojo kai kurios ES valstybės narės ir JAV. Galėčiau paminėti buvusią Jugoslaviją, Iraką, Afganistaną ir Jemeną. Tikrai baisu tai, kad – kaip minėta – remiantis statistiniais duomenimis, 98 proc. nukentėjusių nuo bombų ir šaudmenų yra civiliai gyventojai, iš kurių 27 proc. yra moterys ir vaikai.

Kaip vertinsime tolesnio šių ginklų naudojimo perspektyvas? Tikrai pažymėtina, kad bankas *Deutsche Bank*, naudodamasis dukterinių bendrovių pagalba, investuoja į šių bauginamų ginklų gamybą. Įrodyti banko *Deutsche Bank* ir kasetinių šaudmenų pagrindinių tiekėjų ir gamintojų, įskaitant *L-3 Communications* ir *Lockheed Martin*, verslo ryšiai. Manau, gėdinga ir nežmoniška sąmoningai siekti pasipelnyti iš civilių gyventojų mirties. Būtina uždrausti šių ginklų naudojimą, gamybą, laikymą ir transportavimą; tai taikoma ir prekybai šiais ginklais.

Todėl visos ES valstybės narės ir visos kitos šalys privalo visapusiškai pasirašyti ir ratifikuoti susitarimą dėl kasetinių šaudmenų iki šių metų rugpjūčio mėn., o jei tai neįmanoma – kaip minėjo M. Gahler – kai tik bus įmanoma. Kol šis susitarimas bus ratifikuotas, reikėtų paskelbti kasetinių šaudmenų naudojimo, gamybos ir perdavimo moratoriumą ir reikėtų kuo greičiau pradėti naikinti esamas kasetinių šaudmenų atsargas.

Labai džiaugiuosi šiuo frakcijų bendradarbiavimu, kad šia bendra rezoliucija remiamas šis susitarimas dėl kasetinių šaudmenų, ir pritariu jai Europos vieningųjų kairiųjų jungtinės frakcijos / Šiaurės šalių žaliųjų kairiųjų vardu. Manome, kad šia rezoliucija labai sėkmingai kovojame su šiais mirtiniais ginklais.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Ponia pirmininke, iš tikrųjų, kaip minėjo gerbiamieji draugai, tik vienuolika iš 27 valstybių narių ratifikavo šią labai svarbią konvenciją dėl draudimo naudoti, gaminti, laikyti ir transportuoti kasetinius šaudmenis. Niekas neprieštarauja, kad privalome siekti, jog visos valstybės narės ratifikuotų šią konvenciją.

Žinoma, kyla klausimas, kodėl kitos valstybės narės dar neratifikavo šios konvencijos, nors ji įsigalios rugpjūčio 1 d. Pagrindinės priežastys yra nacionalinis saugumas ir kai kuriais atvejais jas galima labai pateisinti, ypač, kai kaimyninės šalys už Europos Sąjungos ribų tampa vis agresyvesnės.

Todėl baigdamas norėčiau pasakyti, kad, jei iš tikrųjų norime, kad visos valstybės narės ratifikuotų šią konvenciją ir pasiektume kuo geresnių šios labai svarbios Europos Sąjungos politikos rezultatų, privalome įtikinti ir kaimynines įtampą keliančias ir agresyvias šalis, ypač tas, kurios nori prisijungti prie mūsų Europos šeimos, judėti ta pačia kryptimi.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Kasetiniai šaudmenys yra vieni iš piliečiams pavojingiausių ginklų, nes naudojami plačiose teritorijose prieš sunkiai matomus pasklidusius judrius tikslus.

Kaip minėta, nukenčia iki 98 proc. kariniuose konfliktuose nedalyvaujančių žmonių, kitaip tariant, civilių gyventojų. Be to, didelė jų dalis – 27 proc. – yra vaikai.

Taip pat reikėtų nepamiršti, kad tikriausiai 30 proc. kasetinių bombų lieka nesprogušios gulėti žemėje kaip minos ir, pasibaigus konfliktui, dar ilgai kelia pavojų civiliams gyventojams.

Nepaisant šios liūdnos statistikos, daug Europos Sąjungos valstybių narių nepasirašė Konvencijos dėl kasetinių šaudmenų, kuria draudžiama juos gaminti, laikyti ir naudoti,

nes jos vadovaujasi – labai gaila – ekonominiais interesais, susijusiais su šių šaudmenų gamyba ir eksportu.

Ponia pirmininke, visiškai nesutinku su tokiu požiūriu ir manau, kad svarbiausi turėtų būti humanitariniai interesai ir civilių gyventojų apsauga.

Todėl manau, kad Europos Sąjungos užduotis yra daryti spaudimą visoms valstybėms, ypač ES valstybėms narėms, kad jos pasirašytų ir ratifikuotų konvenciją dėl kasetinių šaudmenų.

Seán Kelly (PPE). – Ponia pirmininke, šį vakarą praleidome šiek tiek laiko diskutuodami apie tai, ką galite vadinti tamsiąja šiuolaikinio gyvenimo puse. Prieš kelias minutes diskutavome apie gyvenimo praradimą visame pasaulyje dėl ŽIV / AIDS; dabar aptariame tą patį nekaltų civilių gyventojų naikinimą kasetiniais šaudmenimis. Manau, kad gerai, naujomis Lisabonos sutartimi ir Vyriausiosios įgaliotinės C. Ashton pateiktomis naujomis priemonės bent bandyti išspręsti šias siaubingas problemas.

Tačiau pirmiausia turime padaryti tvarką pas save, nes, kaip minėjo kalbėję nariai, tik vienuolika iš 27 valstybių narių pasirašė šią konvenciją, ir to nepakanka. Todėl Vyriausioji įgaliotinė turės pasinaudoti savo įtaka iš užduoti klausimą kitoms valstybėms narėms: „Kodėl ne?“ Reikės bandyti panaikinti kliūtis, dėl kurių jos negali pasirašyti.

Tik tada galėsime pasiekti pažangą, apie kurią šiandien kalbėjome, t. y. kad Europos Sąjunga kalbėtų pasauliui vienu balsu. Jei nesugebame pirmiausia padaryti tvarkos pas save ir kalbėti vienu balsu, kaip galime kreiptis į kitas pasaulio šalis, sakydami, kad naująja Lisabonos sutartimi sukūrėme naujų priemonių ir kad vadovausime, rodydami gerą pavyzdį visam pasauliui? Taigi, pirmiausia padarykime tvarką pas save, tada galėsime užsiimti likusiu pasauliu.

Pirmininkė. – C. Ashton, kaip ketinate užtikrinti, kad šešiolika šalių ratifikuotų konvenciją iki rugpjūčio 1 d.?

Catherine Ashton, *Komisijos pirmininko pavaduotoja ir Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai.* – Ponia pirmininke, tai buvo labai svarbios diskusijos, atsižvelgiau į jūsų pastabas ir, žinoma, į jūsų susirūpinimą.

Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad Europos Sąjunga laikysis savo pažado visiškai uždrausti kasetinius šaudmenis aktyviai įgyvendindama politinius užmojus, įtrauktus į Konvenciją dėl kasetinių šaudmenų ir Konvenciją dėl tam tikrų įprastinių ginklų. Taip pat tęsime tarptautinį bendradarbiavimą ir teiksime pagalbą, įtraukdami veiksmus prieš kasetinius šaudmenis į savo plėtros ir bendradarbiavimo politiką.

Norėčiau aptarti kelis pagrindinius per šias diskusijas iškeltus klausimus. Pirmiausia, sprendimas dėl Europos Sąjungos prisijungimo prie konvencijos po Lisabonos sutarties, žinoma, priklauso nuo valstybių narių, nes jis patenka į jų kompetencijos sritį. Parlamento nariai visiškai pagrįstai kelia šį klausimą, kurį turime labai atidžiai apspręsti.

Vis dėlto norėčiau pasakyti, kad, mano supratimu, keleto valstybių narių pozicija yra tai, kad šią konvenciją ratifikavo ir pasirašė vienuolika valstybių narių, dar aštuonios valstybės narės ją pasirašė, bet kol kas neratifikavo – taigi, iš viso devyniolika valstybių narių – todėl šiame etape aštuonios valstybės narės nepadarė nei ratifikavo, nei pasirašė. Parlamento nariai labai aiškiai išsakė pageidavimą, kad kuo daugiau ES valstybių narių toliau judėtų į priekį, ją ratifikuodamos ir pasirašydamos.

Taip pat norėčiau trumpai aptarti E. Lynne minėtą klausimą dėl pagalbos trečiosioms šalims ir, kaip minėjau ankstesnėse pastabose, kad paramą trečiosioms šalims svarbu įtraukti į savo politiką, po Lisabonos sutarties pasinaudojant galimybe sujungti įvairių sričių politiką. Norime turimomis išorinių veiksmų priemonėmis toliau aktyviai padėti šalinti nesprogusius sprogmenis, priešpėstines minas ir likusias šaudmenų atsargas kaip tik dėl priežasčių, kurias nurodė U. Lunacek vaizdingai papasakodama, kas atsitinka, kai šios mažos ryškių spalvų bombos atsiduria ant žemės. Nukentėjo labai daug, ypač vaikų: jie prarado galūnes arba dėl to žuvo.

Atsižvelgdami į mūsų partnerių šalių išreikštus poreikius, daugiausia naudojamės geografinėmis priemonėmis ir humanitarinėmis pagalbos priemonėmis, pvz., Libane arba Šri Lankoje, taip pat siekdami užtikrinti, kad taip pat sprendžiame kylančių krizių problemas.

Minėjau, kad išleidome apie EUR 330 mln. EUR, įgyvendindami savo įsipareigojimą remti šalis, kurios tiesiogiai kenčia nuo minų ir kasetinių šaudmenų. Kalbėjau apie Afganistaną, kur išleidome 22 mln. EUR, Libaną (7 mln. EUR) ir rengiamus būsimus projektus Bosnijoje ir Hercegovinoje, Laose ir Kambodžoje.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad, nors pateikiau konkretų skaičių, sunku nurodyti tikslūs mūsų programų skaičius, nes per operacijas vietoje neskiriame, ką valome. Svarbiausia, kad valome, ir tikiuosi, kad Parlamento nariai gerai tai supras.

Paskutinis dalykas, į kurį norėčiau atkreipti dėmesį, yra tai, kad bandome teikti pagalbą ir paramą, kad valstybės narės laiku pasirašytų ir ratifikuotų šią konvenciją. Kiekvieną mėnesį rengiame koordinacinius ES nusiginklavimo ekspertų posėdžius ir reguliariai aptariame konvencijos visuotinumą ir pasiruošimo reaguoti, kurį minėjau anksčiau, kalbėdama apie pirmąjį pasirašiusių šalių susitarimą, klausimai. Nusprendėme kiek galėdami prisidėti prie rugsėjo mėn. Ženevoje vykšančio parengiamojo komiteto veiklos, siekdami užtikrinti gerus rezultatus per pirmąjį pasirašiusių valstybių susitikimą.

Jau vėlu, bet tai buvo itin svarbios diskusijos ir labai dėkoju už išsakytas mintis.

Pirmininkė. – Gavau šešis pasiūlymus dėl rezoliucijų, ⁽⁵⁾ pateiktus pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2010 m. liepos 8 d., antradienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Indrek Tarand (Verts/ALE), raštu. – Visiškai pritariu iniciatyvai nenaudoti kasetinių šaudmenų, bet, kadangi esu iš šalies, kurios kaimynės nesilaiko įprastinių ginkluotųjų pajėgų Europoje sutarties sąlygų, turi pripažinti, kad šio sumanymo imtasi per anksti, todėl nuo jo reikia susilaikyti. Dar norėčiau priminti, kad Prancūzija nusprendė parduoti *Mistral* klasės karo laivą Rusijai; tikimės, kad ji nuoširdžiai pasigailės taip pasielgusi.

20. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

---

(5) Žr. protokolą.

21. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 23.10 val.)